

УПРАВНИ СУД

БИЛТЕН
СУДСКЕ ПРАКСЕ

бр. 7

intermex

Software & Communication

Београд, 2017

БИЛТЕН СУДСКЕ ПРАКСЕ УПРАВНОГ СУДА

ПРИРЕЂИВАЧ: За приређивача:	Управни суд Јелена Ивановић, председник Управног суда
ИЗДАВАЧ: За издавача:	Intermex , Београд, Др Милутина Ивковића 9а Љиљана Миланковић-Васовић, директор
ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:	Стево Ђурановић, судија Управног суда
ЗАМЕНИК ГЛАВНОГ И ОДГОВОРНОГ УРЕДНИКА:	Ружа Урошевић, судија Управног суда
РЕДАКЦИЈСКИ ОДБОР:	Живана Ђукановић, Томислав Медвед, Љиљана Петровић, Мирјана Тафра Мирков, судије Управног суда
ТЕХНИЧКИ СЕКРЕТАР:	Зорана Брајовић, судски саветник
ПРЕЛОМ, КОРЕКТУРА И ДИЗАЈН:	Intermex , Београд
ШТАМПАРИЈА:	"Cicero", Београд

Свако копирање, умножавање, објављивање и дистрибуирање целине или делова текста из ове публикације представља повреду ауторског права и кривично дело (сходно одредбама чл. 215.-217. Закона о ауторском и сродним правима, и чл. 198.-202. Кривичног законика).

Коришћење делова текста из овог Билтена дозвољено је сходно ауторском праву и уз сагласност издавача.

Поштовани читаоци,

И ове године Редакција Билтена судске праксе Управног суда, приредила је стручној и широј читалачкој јавности нови, седми број Билтена судске праксе Управног суда.

Објављивање правних схватања, закључака и сентени, које су издвојене као актуелне, има свој значај због уједначавања судске праксе у управном спору и праксе органа управе, чиме се уклања неједнако поступање у примени прописа и истовремено афирмише обавезност одлука Управног суда. На овај начин грађанима се омогућава делотворнија заштита и гарантује предвидивост успеха у управном спору.

У овом издању Билтена судске праксе Управног суда осим публикација утврђених правних ставова, сентени и реферата о правним питањима од значаја за управно-судску праксу, уводимо и једну новину.

Наиме, ради се о увођењу рубрике "тема броја", која ће презентовати поступање Управног суда у одређеним правним областима, а за овај број Билтена направљен је избор одлука које су актуелне и од значаја у поступцима јавних набавки.

Редакција Билтена

САДРЖАЈ

УВОДНА РЕЧ	3
ИЗВЕШТАЈ О РАДУ УПРАВНОГ СУДА ЗА 2016. ГОДИНУ	9
ШЕСТОМЕСЕЧНИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ УПРАВНОГ СУДА ПО МАТЕРИЈАМА ЗА ПЕРИОД 01. ЈАНУАР 2017. ДО 30.06.2017. ГОДИНЕ	51
ГОДИШЊИ РАСПОРЕД УПРАВНОГ СУДА ЗА 2017. ГОДИНУ	89
ПРАВНИ СТАВОВИ	
Правни ставови утврђени на 56. Седници свих судија Управног суда одржаној дана 14.12.2015. године	101
Правни ставови утврђен на 57. Седници свих судија Управног суда одржаној дана 21.12.2015. године	111
Правни ставови утврђени на 58. Седници свих судија Управног суда одржаној 29.02.2016. године	121
Правни став утврђен на 59. Седници свих судија Управног суда одржаној дана 08.03.2016. године	136
Правни став утврђен на 60. Седници свих судија Управног суда одржаној дана 19.03.2016. године	137
Правни став утврђен на 61. Седници свих судија Управног суда одржаној дана 25.03.2016. године	140
Правни став утврђен на 62. Седници свих судија Управног суда одржаној дана 31.03.2016. године	140
Правни ставови утврђени на 63. Седници свих судија Управног суда одржаној дана 07.04.2016. године.....	143
Правни ставови утврђени на 64. Седници свих судија Управног суда одржаној дана 13. и 14.04.2016 године.....	150
Правни ставови утврђени на 71. Седници свих судија Управног суда одржаној 04.04.2017. године	155

Правни ставови утврђени на 72. Седници свих судија Управног суда одржаној 27.06.2017. године	173
---	-----

ЗАКЉУЧЦИ

Закључак утврђен на 56. Седници свих судија Управног суда одржаној дана 14.12.2015. године	184
Закључак утврђен на 58. Седници свих судија Управног суда одржаној 29.02.2016. године	187

СЕНТЕНЦЕ

ПРОЦЕСНО ПРАВО

Испуњеност услова за подношење тужбе због ћутања управе	193
Благовременост захтева за заштиту права	196
Именовање члана школског одбора основне школе из реда родитеља и активна легитимација основне школе	198
Решење о новчаном кажњавању руководиоца органа	199
Правна природа решења судије истражитеља суда части лекарске коморе.....	200
Надлежност жалбене комисије агенције за борбу против корупције	204
Активна легитимација за покретање управног спора против решења дисциплинског већа агенције за лиценцирање стечајних управника о изрицању мере стечајном управнику	206
Оглашавања решења ништавим.....	208
Активна легитимација за подношење захтева за заштиту права у поступцима јавних набавки	210
Закључак о дозволи извршења решења о рушењу објекта и поступак легализације.....	212

МАТЕРИЈАЛНО ПРАВО

Мировање пореског дуга.....	217
-----------------------------	-----

Основ накнаде зараде за време привремене спречености за рад на терет средстава обавезног здравственог осигурања	220
Уступање друге непокретности бившем власнику на име накнаде за експроприсану имовину	223
Престанак заложног права	226
Ограничавање права ванбрачних партнера	230
Право на мировање пореског дуга	233
Накнада зараде за време одсуства са рада ради неге детета	236

ТЕМА БРОЈА

<i>Ружа Урошевић, судија Управног суда</i> ПОСТУПАЊЕ СУДА У ПРЕДМЕТИМА ЈАВНИХ НАБАВКИ	241
---	-----

РЕФЕРАТИ

<i>Др Весна Билбија, саветник, Управни суд Републике Србије,</i> <i>Одељење у Новом Саду</i> СЕДАМ ГОДИНА ПРИМЕНЕ ЗАКОНА О СПРЕЧАВАЊУ ЗЛОСТАВЉАЊА НА РАДУ	445
<i>Стево Ђурановић, судија Управног суда</i> ПРЕЗЕНТАЦИЈА ПРОЈЕКТА еСУД	458

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВНИ СУД
Су Ш 20 4/17
Дана: 09.01.2017. године
Београд

На основу члана 53. Закона о уређењу судова ("Сл. гласник РС" бр. 116/08, 104/09, 101/10, 101/11, 101/13, 40/15, 106/15, 13/16 и 108/2016) и члана 6., 7. и члана 44. Судског пословника ("Сл. гласник РС" бр. 110/09, 70/11, 19/12, 89/13, 96/15, 104/15, 113/15, 39/16, 56/16 и 77/2016) заменик председника суда сачинио је

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ УПРАВНОГ СУДА
ПО МАТЕРИЈАМА ЗА ПЕРИОД
од 01. јануара 2016. године до 31. децембра 2016. године**

Статистички подаци о укупним резултатима рада суда су следећи:

- укупан број предмета у раду суда је 47.450;
- укупан број нерешених предмета на почетку извештајног периода био је 25.902;
- укупан број примљених предмета је 21.548;
- укупан број решених предмета је 19.274;
- укупан број решених старих предмета према датуму иницијалног акта је 5.030;
што чини 26,10 % од укупног броја решених предмета;
- мериторно је решено 18.845 предмета, што чини 97,77 % од укупног броја решених предмета;
- укупан број нерешених предмета на крају извештајног периода је 28.176;

- број нерешених старих предмета према датуму иницијалног акта је 2.393;
 - савладавање прилива је 89,45 %;
 - проценат решених предмета у односу на укупан број предмета је 40,62 %;
 - укупан квалитет у односу на укупан број решених предмета је 99,82 %;
 - просечан прилив предмета по судији је 51,55;
 - просечан број решених предмета по судији је 46,11;
 - просечан број предмета у раду по судији на крају извештајног периода је 741,47;
 - просечан број старих предмета према датуму иницијалног акта по судији је 62,97.

Статистички подаци о резултатима рада суда по материјама

"У" материја - суд је на почетку 2016. године имао 24.925 нерешених предмета, у току године је примио 19.306 предмета, од чега нових 19.040 предмета, те је у овом периоду имао укупно у раду 44.231 предмет. Током извештајног периода укупно је решено 17.027 предмета, од чега мериторно 16.736 а на други начин 291 предмета. У овој материји суд је на почетку извештајног периода имао 2.001 нерешених старих предмета. У току извештајног периода решено је 4.978 старих предмет према датуму иницијалног акта, на крају остало је 2.347 нерешених старих предмета према датуму иницијалног акта. У овој материји поступало је 38 судија.

"У-уз" материја - суд на почетку 2016. године није имао нерешених предмета, примљено је 5 предмета, те је укупно у раду имао 5 предмета. Током посматраног периода укупно је решено 5 предмета, од чега мериторно 5 предмета. Није остало нерешених предмета. У овој материји поступало је 5 судија.

"Ув" материја - суд је на почетку 2016. године имао 227 нерешених предмета, током посматраног периода је примљено 442 предмета, те је укупно у раду било 669 предмета. Током посматраног периода, укупно је решено 470 предмета, од чега мериторно 460 на други начин 10 предмета, на крају је остало нерешених 199 предмета. У овој материји суд није имао нерешених старих предмета према датуму иницијалног акта на по-

четку 2016. године. Решено је 12 старих предмета, остало је нерешено 2 стара предмета. У овој материји поступало је 14 судија.

"Уж" материја - суд је на почетку 2016. године имао 8 нерешених предмета, примљено је 568 предмета, те је укупно у раду имао 576 предмета. Током посматраног периода укупно је решено 572 предмета, од чега мериторно 564 а на други начин 8, остало је нерешено 4 предмета. У овој материји суд није имао нерешених старих предмета на почетку 2016. године. У току извештајног периода решена су 2 стара предмета, а на крају није остало нерешених старих предмета. У овој материји поступало је 38 судија.

"Уи" материја - суд је на почетку 2016. године имао 492 нерешена предмета, примљено је 557 предмета, те је укупно у раду имао 1049 предмета. Током посматраног периода укупно је решено 612 предмета, од чега мериторно 603, а на други начин 9. У овој материји суд је имао нерешено на почетку 2016. године 1 стари предмет према датуму иницијалног акта. У току извештајног периода решено је 8 старих предмета, а на крају остало су нерешено 22 стара предмета према датуму иницијалног акта. У овој материји поступало је 38 судија.

"Уо" материја - суд је на почетку 2016. године имао 3 нерешена предмета, примио је 115 предмета, те је укупно у раду било 118 предмета. Укупно је решено 116 предмета, мериторно 115 предмета, на други начин 1 и остало је нерешено 2 предмета. У овој материји је поступало 38 судија. Није остао ниједан нерешен стари предмет.

"Уп" материја - суд је на почетку 2016. године имао 141 нерешених предмета, примљено је 156 предмета, те је укупно у раду имао 297 предмета. Током посматраног периода укупно је решено 128 предмета, од чега мериторно 125 а на други начин 3, остало је нерешено 169 предмета. У овој материји суд је имао нерешено на почетку 2016. године 9 старих предмета. У току извештајног периода решено је 24 стара предмета, а на крају је остало нерешено 15 старих предмета. У овој материји поступало је 38 судија.

"Ур" материја - суд је на почетку 2016. године имао 106 нерешених предмета, у извештајном периоду примио је 174 предмета, те је укупно у раду имао 280 предмета. Укупно је решено 134 предмет, од чега мериторно 84 а на други начин 50 предмета. Почетком 2016. године суд је имао 2 нерешена стара предмета. На крају остало је нерешено 7 старих

предмета према датуму иницијалног акта. У овој материји поступало је 38 судија.

"Р4 у" материја - суд на почетку 2016. године није имао нерешених предмета, примљено је 225 предмета. Током посматраног периода укупно је решено 210 предмета, од чега мериторно 153 а на други начин 57, остало је нерешено 15 предмета. У овој материји поступао је 1 судија.

Просечан месечни прилив предмета по судији у периоду од 01.01. до 31.12.2016. године

"У" - 46,19 предмета;
"У-уз"- 0,09 предмета;
"Ув" - 2,87 предмета;
"Уж" - 1,36 предмета;
"Уи" - 1,33 предмета;
"Уо" - 0,28 предмета;
"Уп" - 0,37 предмета;
"Ур" - 0,42 предмета;
"Р4 у"- 20,45 предмета.

Просечан број месечно решених предмета по судији у периоду од 01.01. до 31.12.2016. године

"У" - 40,73 предмета;
"У-уз"- 0,09 предмета;
"Ув" - 3,05 предмета;
"Уж" - 1,37 предмета;
"Уи" - 1,46 предмета;
"Уо" - 0,28 предмета;
"Уп" - 0,31 предмета;
"Ур" - 0,32 предмета;
"Р4 у"- 19,09 предмета.

Просечан месечни број предмета у раду по судији на крају извештајног периода

"У" - 715,89 предмета;
"У-уз"- 0,00 предмета;
"Ув" - 14,21 предмета;
"Уж" - 0,11 предмета;

"Уи" - 11,50 предмета;
"Уо" - 0,05 предмета;
"Уп" - 4,45 предмета;
"Ур" - 3,84 предмета;
"Р4 у" - 15,00 предмета.

У 2016. години у Управном суду је било 337 одлуке разматране по захтеву за преиспитивање судске одлуке, од чега је 301 одлука Управног суда потврђено од стране Врховног касационог суда што је 89,32 % разматраних одлука, 11 одлука је преиначено што је 3,26 % разматраних одлука, а 24 одлуке је укинута и предмети враћени на поновни поступак што је 7,12 % разматраних одлука, док је 1 одлука делимично преиначена чиме је остварен **укупан квалитет рада суда од 99,82 %** у односу на укупан број урађених одлука.

По захтеву за заштиту права за суђење у разумном року пред Врховним касационим судом преиспитивано је 17 предмета, од тога је 1 захтев повучен, 9 захтева одбијено, 4 захтева одбачено и у 3 предмета утврђена повреда права на суђење у разумном року.

У 2016. години 39 одлука Управног суда по приговору на суђење у разумном року је разматрано по жалби пред Врховним Касационим судом, од чега је 35 одлука потврђено, 2 преиначене, 1 уважена жалба и 1 делимично преиначена одлука.

АНАЛИЗА

I

У 2016. години у Управном суду поступало је укупно 38 судија у материјама "У", "У-уз", "Ув", "Уж", "Уи", "Уо", "Уп", "Ур", "Уип" и "Р4 у".

Како је Управни суд и у 2016. години започео рад са двоје судија мање од броја утврђеног Одлуком Високог савета судства ("Службени гласник РС" број 106/2013, 115/2013, 5/2014, 12/2014, 52/2014) и недовољним бројем судијских помоћника и осталих запослених, ради обезбеђења ефикасног и законитог рада суда, председник суда је предузела следеће мере:

Годишњим распоредом послова Управног суда за 2016. годину Су I-2 175/15 од 21.12.2015. године и Изменама Годишњег распореда послова Управног суда за 2016. годину Су I-2 12/16 од 10.02.2016. године, извршена је релокација судија које су поступале у седишту и одеље-

њима Управног суда тако да је у седишту суда поступао 21 судија, у Одељењу Управног суда у Новом Саду 8 судија, у Одељењу Управног суда у Крагујевцу 5 судија и Одељењу Управног суда у Нишу 4 судија. Одлуком о расподели предмета Су I-2 2 /16 од 11.01.2016. године, извршена је прерасподела предмета у циљу ефикасног функционисања суда, посебно заштите права на суђење у разумном року. Прерасподела предмета извршена је током јануара и почетком фебруара 2016. године, на који начин је уједначен број предмета у раду по судији у седишту и одељењима суда, тако да су судије Управног суда у фебруару 2016. године имале у раду просечно по 695 предмета.

Након увођења у функцију двоје недостајућих судија извршена је **Измена Годишњег распореда послова Управног суда за 2016. годину, Су I-2 99/16-1 од 28.10.2016. године** тако да је од 01.11.2016. године у Седишту суда поступало 22 судија, у Одељењу Управног суда у Новом Саду 8 судија, у Одељењу Управног суда у Крагујевцу 6 судија и Одељењу Управног суда у Нишу 4 судија.

Шесторо судија Управног суда: Биљана Шундерић, Весна Даниловић, Гордана Богдановић, Маријана Тафра Мирков, Ненад Стојановић и Радојка Маринковић су Одлукама Високог савета судства изабране на сталну судијску функцију у Управни суд од 26.11.2016. године.

II

Имајући у виду да је на дан 31.12.2015. године број старих предмета у Управном суду био 2.013, као и да је на дан 14.01.2016. године било у раду 7.935 предмета са иницијалним актом из 2014. године, који би до краја 2016. године постали "стари" што је укупно потенцијално чинило 9.947 старих предмета, председник суда је у циљу благовременог обављања послова у суду у складу са Јединственим програмом решавања старих предмета у Републици Србији Врховног касационог суда, Законом о уређењу судова, Законом о судијама и Судским пословником, као и у циљу поштовања рокова прописаних законима, донео **Програм решавања старих предмета за 2016. годину Су I-2 6/16 од 21.01.2016. године**.

Кроз реализацију Програма решавања старих предмета за 2016. годину предузете су мере и технике које су имале за циљ решавање старих предмета и спречавање њиховог настанка и то: стари предмети добили су приоритетни значај и решавали су се по хронолошком реду завођења;

идентификоване су групе предмета у којима су основ спора царине, порези, подстицајна средства и остали са иницијалним актом из 2013. и 2014. године, по тужиоцу и туженом, и задужена судска већа за израду одлука у најстаријим предметима сваке групе ради ефикаснијег решавања осталих предмета у групи; формиран је Тим за смањење броја старих предмета који је пратио спровођење овог Програма и предузимао мере за његово благовремено извршавање и расправљао о проблемима у решавању старих предмета према утврђеној динамици решавања старих предмета; статистичар суда водио је посебну евиденцију о кретању најстаријих и старих предмета и председнику суда достављао извештаје почетком сваке радне недеље, док је члановима тима једном месечно и на крају тромесечја, достављао извештај о старим предметима суда и по судији, уз списак старих предмета. Такође, Писарница суда је сваком судији појединачно, путем службене електронске поште, према извештајним кварталима, који су предвиђени Јединственим програмом решавања старих предмета, достављала списак старих предмета по хронолошком реду, укључујући број предмета, тужиоца, туженог, основ спора, датум када је предмет заведен у суду и датум иницијалног акта. Програмом је предвиђено да ће судије просечно месечно решавати најмање по 23 стара предмета, односно предмета који до краја тог кварталног периода постају стари, а председници већа су у складу са Програмом решавања старих предмета за 2016. годину, израдили појединачне програме већа за решавања старих предмета и доставили ове програме председнику суда до 05.02.2016. године.

Председник суда је са председницима већа одржавала колегијуме сваког другог понедељка у месецу ради анализе резултата спровођења Програма решавања старих предмета за 2016. годину и о томе је састављан записник, сем у случају када је одржавана седница свих судија на којој је та анализа вршена.

Спроведене мере и технике у оквиру Програма решавања старих предмета дале су значајне резултате у решавању старих предмета према редоследу пријема и убрзању судског поступка у циљу спречавања настанка старих предмета, имајући у виду да је у извештајном периоду укупно решено 5.030 предмета, од чега 1 предмет из 2008. године, 4 предмета из 2009. године, 7 предмета из 2010. године, 24 предмета из 2011. године, 41 предмета из 2012. године, 2.014 предмета из 2013. године и 2.939 предмета из 2014. године што је 26,10 % од укупног броја решених предмета.

У Управном суду је на дан 31.12.2016. године, остало нерешено на крају 2.393 стара предмет према датуму иницијалног акта и то: 1 предмет са иницијалним актом из 2009. године, 1 предмет са иницијалним актом из 2010. године, 8 предмета са иницијалним актом из 2011. године, 10 предмета са иницијалним актом из 2012. године, 106 предмета са иницијалним актом из 2013. године и 2.267 предмета са иницијалним актом из 2014. године што чини 8,49 % у односу на укупан број нерешених предмета на крају извештајног периода.

III

Специфичност у раду Управног суда представља чињеница да скоро половина предмета захтева поступање у врло кратким роковима.

Предмети у управном спору који се сматрају **нарочито хитним** су предмети у којима су законом прописани рокови за поступање или је природа управне ствари таква да захтева нарочито хитно поступање, док су **хитни** предмети они који су посебним законом одређени као хитни. У зависности од наведеног, Управни суд на предмете ставља ознаку "нарочито хитно", "радни спор" (врста хитног спора) или "хитно". Нарочито хитни и хитни предмети су: заштита изборног права; измена у бирачком списку; захтев за одлагање извршења управног акта; престанак и потврђивање мандата одборника; радни спор; предмети у којима се одлучује о остваривању права ради отклањања последица поплава, односно активирања клизишта на подручју погођеном поплавама у Републици Србији које су наступиле у мају 2014. године (Закон о отклањању последица поплава у Републици Србији, представља специјални закон у неколико посебних управних области - заштити права у поступцима јавних набавки; заштити здравља људи и животне средине; изградњи, реконструкцији, адаптацији и санацији, додели подстицајних средстава и одлучивању о врсти и висини помоћи); заштита конкуренције; информације од јавног значаја и заштиту података о личности; враћање одузете имовине и обештећење; пензијски; инвалидски; социјалне новчане накнаде и старатељство. Предмети који носе ознаку "нарочито хитно" износе се у рад, након завођења, судији известиоцу ради давања налога за хитно спровођење претходног поступка и предузимања свих мера за доношење одлуке у прописаном року. Предмети са ознаком "хитно" се након завођења износе Припремном одељењу, које је дужно да спроведе претходни поступак без одлагања. У

извештајном периоду од 01.01.2016. до 31.12.2016. године примљено је укупно 6.369 предмета са ознакама "нарочито хитно", "радни спор" и "хитно", што чини **29,56 % од укупног броја примљених предмета у извештајном периоду.**

IV

Сваке године надлежност Управног суда се проширује посебним законима из различитих управних области, па је и у 2016. години постојећа надлежност Управног суда (преко 80 основа спора), увећана доношењем више закона и правилника којима је прописана надлежност Управног суда у поступању, и то:

1. Закон о информационој безбедности ("Службени гласник РС", бр. 6/16),
2. Закон о међународним мерама ограничења ("Службени гласник РС", бр. 10/16),
3. Закон о отклањању последица одузимања имовине жртвама холокауста које немају живих законских наследника ("Службени гласник РС", бр. 13/16),
4. Закон о заштити становништва од заразних болести ("Службени гласник РС", бр. 15/16),
5. Закон о јавном здрављу ("Службени гласник РС", бр. 15/16),
6. Закон о стицању права својине на земљишту, објектима и водовима привредног друштва за производњу и прераду челика Железара Смедерево д.о.о. Смедерево ("Службени гласник РС", бр. 15/16),
7. Закон о систему плата запослених у јавном сектору ("Службени гласник РС", бр. 18/16),
8. Закон о запосленима у Аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе ("Службени гласник РС", бр. 21/16),
9. Закон о управљању аеродромима ("Службени гласник РС", бр. 104/16),
10. Закон о становању и одржавању зграда ("Службени гласник РС", бр. 104/16),
11. Закон о транспорту опасне робе ("Службени гласник РС", бр. 104/16),
12. Закон о проценитељима вредности ("Службени гласник РС", бр. 108/16).

V

Највећи број предмета у раду Управног суда чине предмети из "У" материје, којих је на почетку 2016. године било укупно 24.925, а у периоду од 01.01.2016. до 31.12.2016. године примљено је 19.306 од чега нових 19.040 предмета, тако да је укупно у раду у "У" материји 44.231 предмет.

У "У" материји у 2016. години укупно је решено 17.027 предмета, од чега мериторно 16.736 а на други начин 291 предмет. У овој материји суд је на почетку године имао 2.001 нерешени стари предмет. У току године решено је 4.978 старих предмета, а на крају је остало 2.347 нерешених старих предмета према датуму иницијалног акта.

VI

Управни суд поступа и у предметима заштите изборног права који се воде у уписницима "Уж" и "Уип". На почетку 2016. године у уписнику "Уж" било је нерешених 8 предмета, примљено је 568 предмета, тако да је укупно у раду било 576 предмета. Решено је 572 предмета, од чега 564 мериторно и 8 на други начин. У току 2016. године Одлуком председника Републике Србије од 04.03.2016. године расписани су и одржани ванредни избори за народне посланике 24.04.2016. године; Одлуком председника Народне скупштине Републике Србије од 07.03.2016. године расписани су и одржани избори за одборнике скупштине градова и општина на територији Републике Србије 24.04.2016. године; Одлуком председника Скупштине Града Б.а од 07.03.2016. године расписани су и одржани избори за одборнике скупштине градских општина Града Б.а 24.04.2016. године и Одлуком председника Скупштине Аутономне Покрајине Војводине од 22.03.2016. године расписани су и одржани избори за посланике у Скупштину Аутономне Покрајине Војводине, 24.04.2016. године.

Након одржаних избора 24.04.2016. године дошло је до понављања гласања на великом броју бирачких места и то: На основу Решења Републичке изборне комисије о понављању гласања на бирачким местима на којима су поништени избори за народне посланике Народне скупштине од 29.04.2016. године, поновљено је гласање 4. маја 2016. године, на 15 бирачких места; на основу Одлуке Градске изборне комисије Ниш од 26.04.2016. године, расписани су и поновљени избори за одборнике Скупштине Града Ниша дана 30.04.2016. године на 20 бирачких места; на основу Одлуке Градске изборне комисије Крагујевца од 27.04.2016. године, расписани су и

поновљени избори за одборнике Скупштине Града Крагујевца дана 30.04.2016. године на четири (4) бирачка места; на основу Одлуке Изборне комисије Града Краљева од 26.04.2016. године, поновљени су избори за одборнике Скупштине Града Крљева дана 30.04.2016. године на бирачком месту број 92; на основу Одлуке Изборне комисије Скупштине општине Кула од 30.04.2016. године, поновљено је гласање на бирачком месту број 40 ОШ "Никола Тесла" Липар за одборнике Скупштине општине Кула, дана 05.05.2016. године; на основу Одлуке Изборне комисије градске општине Медијана од 02.05.2016. године, поновљено је гласање на бирачким местима од број 1 до броја 48 за одборнике Скупштине градске општине Медијана, дана 07.05.2016. године; на основу Одлуке Изборне комисије градске општине Пантелеј од 09.05.2016. године, поновљено је гласање на бирачком месту 22 ОШ Карађорђе Горњи Матејевац за одборнике Скупштине градске општине Пантелеј, дана 13.05.2016. године; на основу Одлуке Изборне комисије општине Бабушница од 10.05.2016. године, поновљено је гласање на бирачким местима број 7 и број 42 за одборнике Скупштине општине Бабушница, дана 14.05.2016. године.

На основу Одлуке Изборне комисије Скупштине општине Бела Паланка од 04.05.2016. године, требало је да се понове избори за гласање на бирачким местима од броја 1 до броја 37 за одборнике Скупштине општине Бела Паланка, дана 08.05.2016. године, али ови поновни избори нису одржани. Нови датум одржавања поновних избора у Општини Бела Паланка одређен Одлуком председника Народне скупштине Републике Србије од 01.08.2016. године, за 18.09.2016. године ("Службени гласник РС бр. 66/16).

Због савладавања повећаног обима посла и поступања у кратким роковима по "нарочито хитним" предметима заштите изборног права и потребе обављања послова свог радног места ван радног времена, одређена је приправност од 07.03.2016. до 25.05.2016. године и од 02.08.2016. до 27.09.2016. године.

Приправност је одређивана за минималан број судија и судског особља имајући у виду прилив "Уж" предмета – заштита изборног права, потребу савладавања повећаног обима посла, извршавања послова свог радног места ван радног времена као и ради предузимања радњи које не трпе одлагање имајући у виду одредбе члана 97. Закона о избору народних посланика и члана 54. Закона о локалним изборима.

У уписнику "Уип" на почетку 2016. године није било нерешених предмета. Током извештајног периода није примљен ниједан предмет.

У циљу благовременог и потпуног информисања јавности анонимизиране одлуке суда у предметима заштите изборног права, објављиване су на званичној интернет презентацији Управног суда.

VII

Имајући у виду да је одредбом чл. 23. Закона о управним споровима прописано да суд може одложити извршење коначног управног акта до доношења судске одлуке поступајући по захтеву који је поднет уз тужбу и у току поступка по тужби или изузетно и пре подношења тужбе, захтеви за одлагање извршења коначног управног акта завођени су у уписник "У" или "Уо" и решавани у року од 5 дана. У извештајном периоду од 01.01.2016. до 31.12.2016. године у Управном суду је примљено **укупно 931** захтев за одлагање и то:

- "У" уписник 816 захтева;
- "Уо" уписник 115 захтева.

VIII

У 2016. години у седишту и одељењима Управног суда заказане су усмене јавне расправе у 1.558 предмета, одржане су у 1.318 предмета, одложене у 204 и отказано у 36 предмета.

У извештајном периоду у седишту и одељењима Управног суда одржане су и нејавне седнице у 18.528 предмета.

IX

Управни суд је од 01.01.2016. до 31.12.2016. године одржао 1 Свечану седницу свих судија и 13 Седница свих судија на којима је разматрао извештаје о раду, проблеме у функционисању рада суда, разматрао спорна правна питања и заузимао правне ставове и закључке. На Седницама свих судија, утврђено је више правних ставова и закључка. Такође, у наведеном периоду усвојено је више правних схватања изражених у пресудама овога суда (сентенце).

X

Годишњим распоредом послова Управног суда за 2016. годину Су I-2 175/15 од 21.12.2015. године, одређено је да се Одељење судске праксе организује у седишту Управног суда. За судије Одељења судске праксе одређени су судија Душанка Марјановић, председник Одељења, судија Гордана Цакула, заменик председника Одељења, судија Љиљана Максимовић, судија Деса Симић, судија Љиљана Петровић, судија Радојка Маринковић, судија Биљана Шундерић и шест судијских помоћника.

У Одељењу судске праксе воде се општи и посебан регистар судске праксе. У општем регистру судске праксе евидентирају се одлуке Уставног суда и Европског суда за људска права које се односе на управну материју и одлуке Врховног касационог суда донете по ванредним правним средствима против одлука Управног суда. У посебном регистру судске праксе евидентирају се утврђени правни ставови, усвојена правна схватања изражена у пресудама овога суда (сентенце) и закључци.

Управни суд је у складу са дописом Врховног касационог суда I Су-1 бр. 140/2016 од 26.10.2016. године предузео мере у поступку формирања Регистра правноснажних пресуда Управног суда у којима се суд позвао на одредбе Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, као и посебне Евиденције пресуда и одлука у којима су у образложењу наведени ставови усвојени у пракси Европског суда за људска права.

Судијама и судијским помоћницима достављају се путем службеног e-maila:

- прописи од значаја за рад Управног суда који се објављују у Службеном гласнику;
- одлуке Врховног касационог суда које се односе на управну материју;
- одлуке Уставног суда које се односе на управну и грађанску материју;
- одлуке Европског суда за људска права које се односе на управну материју;
- сентенце, приговори на сентенце, обавештења да на сентенце није било приговора, као и обавештења о повлачењу сентенце или приговора;
- верификовани правни ставови.

Одлуке овога суда изабране од стране Одељења судске праксе, а нарочито оне са којима стручна и шира јавност има посебан интерес да се

упозна, као и правни ставови и сентенце, објављују се анонимизиране на званичној интернет презентацији суда у оквиру наслова "Судска пракса", што је посебно битно за уједначавање судске праксе и за предвидивост успеха у евентуалном управном спору.

Седнице Одељења судске праксе одржавале су се сваког другог понедељка у месецу или по потреби, на којима се водио записник, док су се састанци председника Одељења, заменика председника Одељења са судијским помоћницима који су распоређени у Одељењу судске праксе, одржавали сваког понедељка.

На седници и састанцима Одељења судске праксе расправљала су се спорна питања, утврђивали се и припремали предлози о питањима из судске праксе који су се износили на Седницу свих судија ради заузимања одређеног става у циљу уједначавања судске праксе.

Председник суда је преко Припремног одељења и Одељења судске праксе вршио идентификацију групе предмета према тужиоцу и туженом органу и задуживао судска већа за изразу "пилот" одлука ради ефикаснијег решавања осталих предмета у групи. На тај начин идентификовано је 27 група са 378 предмета из 2014. године, 129 група са 2.124 предмета из 2015. године.

У Одељењу судске праксе Управног суда, у извештајном периоду поступало је 6 судијских помоћника који су у извештајном периоду прегледали 21.750 предмета, док је остало непрегледано укупно 63 предмета.

XI

Редакција Билтена судске праксе Управног суда у 2016. години приредила је стручној и широј читалачкој јавности шести број Билтена судске праксе Управног суда. У овом издању Билтена публиковани су утврђени правни ставови, закључци и сентенце о спорним правним питањима из управно-судске праксе, који су објављени у Билтенима судске праксе од оснивања Управног суда.

XII

Годишњим распоредом послова Управног суда за 2016. годину Су I-2 175/15 од 21.12.2015. године, одређено је да се Припремно одељење организује у седишту Управног суда. За судије Припремног одељења од-

ређени су судија Стево Ђурановић, надзорни судија, судија Ружа Урошевић, заменик надзорног судије и четири судијска помоћника.

Судијски помоћници у Припремном одељењу су у извештајном периоду са уписника примили укупно 19.727 предмета, урадили укупно 19.718 предмет, примили из већа 16.087 предмета и урадили 16.393 предмета.

XIII

У периоду од 01.01. до 31.12.2016. године у Управном суду поступало је укупно 35 судијских помоћника распоређених у 14 већа у седишту и одељењима Управног суда, који су израдили 17.133 нацрта судских одлука. Један судијски помоћник налази на трудничком боловању.

XIV

У периоду од 01.01.2016. до 31.12.2016. године примљено је укупно 320 притужби на рад суда, које су заведене у уписник Су VI и 2.333 ургенције, које су заведене у Су VIII. На све притужбе и ургенције у законском року је одговорено надлежним органима и странкама.

XV

У овом извештајном периоду примљено је и одговорено на укупно 132 захтева за приступ информацијама од јавног значаја и 11 захтева за обавештење и копију на основу Закона о заштити података о личности. На све захтеве одговорено је у законском року.

XVI

Председник суда се дописом Су I-1 155/16 од 28.09.2016. године обратила Министарству правде са Иницијативом за измену и допуну Закона о судским таксама. Наиме, у примени Закона о судским таксама ("Сл. гласник РС" бр. 28/94.... 106/15) у делу који се односи на поступак за наплату неплаћених судских такси у Управном суду су уочене сметње које онемогућавају наведену наплату, због чега постоји потреба хитне измене и допуне чланова 40. и 41. у Глави IV "Поступак за наплату неплаћене таксе" Закона о судским таксама. Такође, указала се и потреба измене и допуне Таксене тарифе у Глави VII "Поступак у управним споровима и поступак за судску заштиту", тарифни број 28. и тарифни број 29, како у

погледу врсте поднесака по којима Управни суд поступа и врсте одлука које суд доноси, тако и у погледу висине одређене таксе имајући у виду спорове процењиве и непроцењиве вредности.

XVII

Председник Управног суда је на основу члана 52. Закона о уређењу судова, члана 57.- 61. Судског пословника и одредби Комуникационе стратегије Високог савета судства 2013. године, донео **План за повећање поверења јавности у рад суда Су I-1 35/16 од 11.03.2016. године.**

У оквиру реализације Плана за повећање поверења јавности у рад суда организовани су:

ДАН ОТВОРЕНИХ ВРАТА ЗА СТУДЕНТЕ ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Управни суд је дана 29. јануара 2016. године, у складу са Планом за повећање поверења јавности у рад суда, организовао "Дан отворених врата" за студенте студентског удружења за упоредно право Правног факултета Универзитета у Београду. Судија Жељко Шкорић, заменик председника Управног суда, упознао је студенте са начином рада суда, организацијом, надлежношћу, предметом управног спора, правилима поступка, одлукама које суд доноси, након чега су студенти присуствовали усменим јавним расправама. Управни суд ће наставити да ради на повећању поверења јавности у рад суда организацијом Дана отворених врата и организацијом посета студената Правних факултета.

ЧЕТВРТО НАЦИОНАЛНО ТАКМИЧЕЊЕ У СИМУЛАЦИЈИ СУЂЕЊА ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ "ОСУДИ ДИСКРИМИНАЦИЈУ"

Повереник за заштиту равноправности у сарадњи са Фондом за отворено друштво организовао је четврто национално такмичење у симулацији суђења из области заштите од дискриминације под називом: "Осуди дискриминацију", дана 13.12.2016. године, које је по трећи пут организовано у просторијама Управног суда. Током свечаног отварања такмичаре и учеснике је, између осталих, поздравила и заменица председнице Управног суда, судија Душица Маринковић и истакла да ће такмичарима ово искуство помоћи да се на практичан начин припреме за свој будући

позив као и да сагледају сва искушења и тешкоће у примени права у области заштите од дискриминације.

XVIII

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ И ОБУКА СУДИЈА И СУДСКОГ ОСОБЉА

1. У организацији International Association of Refugee Law Judges (IARLJ) – (Међународног удружења судија који поступају у предметима избеглица) одржана је Конференција о правима избеглица од 19. до 20. маја 2016. у Ослу, у Норвешкој. На конференцији је учествовало 130 судија управних судова из 30 земаља, а међу њима и судије Управног суда из Републике Србије, судија Биљана Тамбурковски Баковић, судија Јелена Тишма Јовановић и судија мр Зоран Рељић. Радни материјал конференције обухватио је анализу најинтересантнијих случајева из праксе Европског суда правде у Луксембургу и праксе Европског суда за људска права у Стразбуру, у примени чланова 12, 15. и 17. Директиве Савета ЕУ 2011/95, коју су сачинили експерти позвани од стране Европске канцеларије за подршку систему азила (EASO). Конференцију је отворио представник Међународног удружења судија, који поступају у предметима избеглица, судија Вишег суда у Великој Британији господин Хуго Стори, који је истакао да је данас неопходно постићи заједничке стандарде у давању правне квалификације о томе шта је основаност захтева за добијање азила, о томе који елементи чине појам "заштита азиланата и избеглица", која је дефиниција реалног ризика од озбиљне штете коју је тражилац азила претрпео у случајевима да се врати у земљу порекла и слично. Такође, неопходно је постићи солидарност међу државама чланицама Европске уније нарочито данас када је изузетно велики број миграната и тражилаца азила у ЕУ мора постојати концепт међусобног поверења међу државама чланицама ЕУ, јер није довољно да само једна држава чланица ЕУ решава ово питање на индивидуалном плану, већ је неопходно да верује другој земљи чланици да и она има ефикасан систем за решавање питања азиланата, као и да треба примењивати систем одрживе и правичне расподеле азиланата међу државама чланицама у односу на њихову величину и економску снагу, у чему кључну улогу имају судије у примени законодавства Европске уније у овој области и уједначавању судске праксе.

Делегација судија из Србије остварила је током трајања Конференције контакте са судијама из Велике Британије, Шведске, Немачке, Словеније, Македоније и Јерменије, што представља основ за будућу сарадњу како у овој области тако и у другим управно-правним областима које су значајне и актуелне за уједначавање судске праксе судија Управних судова Европе.

2. Председник Управног суда, судија Јелена Ивановић и саветник за међународну сарадњу Драгана Васић присуствовале су семинару у организацији Врховног управног суда Чешке и Удружења државних савета и врховних управних судова држава Европске уније (АСА-Europe), који је одржан у периоду од 29-31. маја 2016. године у Прагу, у Чешкој Републици. Први радни дан отворен је семинаром на тему: "Управни судови између права на слободан приступ информацијама и заштите приватности" који представља наставак Семинара одржаног у Брну у мају 2015. године, када је Врховни касациони суд Републике Србије примљен у Удружење АСА-Europe, као члан у својству посматрача. Семинару су присуствовали председници и судије (Врховних) управних судова и Државних савета земаља Европске уније.

Након уводних обраћања председника Врховног управног суда Републике Чешке, судије Јозефа Баксе (Josef Ваха), који је председавао Удружењем АСА-Europe у периоду од 2015-2016. године, представници земаља чланица Удружења АСА-Europe са рефератима из Чешке, Белгије, Финске и Литваније разменили су искуства по питањима слободног приступа информацијама са посебним освртом на анализу упитника, који је учесницима омогућио увид у систем надлежних органа у Европи и размену искуства у области слободног приступа информацијама.

Наставак првог радног дана студијске посете био је посвећен анализи другог дела упитника, који је обухватио заштиту приватности, о чему су говорили представници Државног савета Француске и Естоније и потпредседник Врховног управног суда Пољске. Анализа упитника отворила је дискусију на тему јавне доступности одлука, анонимизације одлука и њиховог објављивања на званичној интернет презентацији и бази судске праксе, затим објављивања радних биографија судија и учешћа судија на јавним и стручним скуповима.

Другог дана студијске посете, одржан је јубиларни 25-ти Колоквиј Удружења АСА-Europe, којим је председавао председник Врховног

управног суда Републике Чешке, судија Јозеф Бакса. Том приликом судија Бакса је најавио да председавање Удружењем АСА-Europeу наредне две године преузима потпредседник Државног Савета Холандије, судија Јан Питер Хендрик Донер (Jan Pieter Hendrik Donner).

Делегације судија из Европе размениле су искуства како у области приступа информацијама од јавног значаја и заштите приватности тако и на тему организације и функционисања система управног судства у Европи. Учешће председника Управног суда на наведеном семинару значајно доприноси афирмацији управног судства у Републици Србији, коме предстоје значајне реформе у складу са Националном стратегијом реформе правосуђа за период 2013-2018. године. Поред тога, успостављање и јачање сарадње са државним саветима и врховним управним судовима земаља Европске уније од изузетног је значаја у погледу размене искустава по питањима из области правосуђа и укључивања у систем размене информација, како у овој области тако и у другим управно-правним областима, које имају за циљ правилну примену европског права у управном спору.

3. Председник Управног суда, судија Јелена Ивановић, заменик председника Управног суда, судија Душица Маринковић и председник Одељења судске праксе судија Душанка Марјановић учествовали су на Регионалној конференцији на тему управно-правног оквира земаља Западног Балкана са освртом на управно судство. Конференција је одржана 09. јуна 2016. године у хотелу "Хајат", у Београду, у организацији Регионалне школе за јавну управу (ReSPA) и Центра за јавну управу из Београда. Том приликом професор Правног факултета Универзитета у Београду, др Добросав Миловановић поздравио је учеснике скупа и говорио о кључним питањима у реформи управног судства. Конференција је окупила председнике и судије управних судова земаља у региону, који су у наставку радног дела конференције говорили о функционисању и организацији управног судства и статусу законодавства у области управног спора у земљама Западног Балкана. Након краће паузе, организована је посета Управном суду где је настављена дискусија на тему функционисања и организације управног судства у Србији у просторијама Управног суда, где је председница Управног суда Србије својим колегама из земаља у региону укратко представила организацију рада и функционисање Управног суда са Седиштем у Београду и три Одељења у Крагујевцу, Новом Саду и Нишу. Том приликом, делегације председника судова и судија из региона имале су

могућност да обиђу и виде суднице, судијске кабинете, писарницу и дактилобиро Управног суда. Трећа сесија под називом Регионална сарадња у области управног судства и перспективе ЕУ настављена је у хотелу "Хајат", у оквиру које је господин Петер Голдшмит (Peter Goldschmidt) представио могућност за сарадњу са Европским институтом за јавну управу и спровођење програма обуке у области управног судства, у оквиру Европске мреже врховних управних судова.

Председник Управног суда, судија Јелена Ивановић, заменик председника Управног суда, судија Душица Маринковић и судија др Јадранка Ињац присуствовали су другом делу Регионалне конференције на тему: "Нови закони о општем управном поступку" која је одржана у петак 10. јуна 2016. године, у хотелу "Хајат". Конференцију је отворила др Кори Удовички, потпредседница и министарка државне управе и локалне самоуправе у Влади Републике Србије и председавајућа Управног одбора RESPA на министарском нивоу, која је говорила на тему новог Закона о општем управном поступку у Републици Србији. У наставку радног дела конференције отворена је дискусија на тему новог Закона о општем управном поступку у земљама Западног Балкана и у наставку - перспективе ЕУ и изазови у припремама за примену ЗУП-а у земљама Западног Балкана, праћена искуствима земаља у региону. Конференција је завршена представљањем закључака и давањем предлога за даље активности и регионалну сарадњу за унапређење управно-правног оквира.

4. Делегација судија Управног суда у саставу, судија Јонаш Павел, судија Ружа Урошевић, судија др Владан Станојев, судија Гордана Сукновић Бојација, судија Нада Балешевић и судија Станимирка Лаловић учествовали су на дводневном скупу на тему реституције, који је одржан 21-22. јуна 2016. године у хотелу "Premier Aqua" у Врднику. Учесници скупа су разменили искуства и разговарали о спорним питањима, представљајући досадашња искуства Агенције за реституцију која се односе на враћање објеката и грађевинског земљишта на којима постоје захтеви за легализацију, односно озакоњење бесправних објеката, затим о реципроцитету као услову за остваривање права страних држављана у поступку реституције у Републици Србији и многим кључним питањима из ове области.

5. Секретар суда Данијела Дупор и портпарол суда Милка Бабић присуствовале су обуци о плану интегритета, одржаној у Београду, у хотелу "88 Rooms", дана 14.09.2016. године у организацији Агенције за бор-

бу против корупције. На обуци су обрађене следеће теме: план интегритета, значај и сврха његове израде, методологија и начин израде плана интегритета у новој електронској апликацији, процена постојећег стања изложености институције ризицима од корупције и других неправилности, начин процене интензитета ризика и спровођење мера и извештавање о спровођењу плана интегритета.

6. Дводневни сусрет судија управних судова Републике Аустрије и судија Управног суда Републике Србије, чији је домаћин Управни суд, одржан је 15. и 16. септембра 2016. године у Седишту Управног суда у Београду.

Сусрет је организован у сарадњи Управног суда са Мисијом ОЕБС у Републици Србији, Удружењем судија европских управних судова (АЕАЈ) и Удружењем судија аустријских управних судова. Уводно обраћање имали су судија Јелена Ивановић, председник Управног суда, судија Драгомир Милојевић, председник Врховног касационог суда и Високог савета судства, његова екселенција Јоханес Ајгнер, амбасадор Републике Аустрије у Србији, г-дин Зигфрид Кенигсхофер, судија Управног суда у Бечу и председник Удружења судија аустријских управних судова и г-ђа Катрин Габриел, вршилац дужности шефа Одељења за Демократизацију Мисије ОЕБС-а у Србији.

Председник Управног суда, судија Јелена Ивановић је истакла, да је пред Републиком Србијом у току реализација једног од циљева Националне стратегије реформе правосуђа за период од 2013-2018. године, а то је успостављање вишестепеног управног судства. Имајући у виду да је Република Аустрија у блиској прошлости спровела реформу управног судства, успостављена сарадња је значајна због сагледавања ефеката који су том реформом постигнути. Судија Јелена Ивановић је истакла да упознавање са различитим правним системима, предностима и недостацима постојећих решења, размена информација, мишљења и добре енергије, може само да обогати и унапреди искуство судија управних судова обе земље. Такође, истакла је да упознавање са системима судске заштите у области азила и размена искуства може да допринесе квалитетнијој и делотворнијој заштити права у овој врло актуелној области управно-судског поступања. Председник Врховног касационог суда и Високог савета судства судија Драгомир Милојевић, истакао је да велику пажњу изазива одговор на питање, које би кораке требало предузети како би управно судство одговорило савременим потребама и досадашњој пракси, имајући у виду да се

припрема реформа управног судства доношењем нових закона, који ће на другачији начин уредити надлежност и организацију управног судства. Сматра да помоћ колега из Аустрије може бити драгоцену у предузимању даљих реформских корака у управном судству, јер само разменом знања, добре праксе и искуства можемо доћи до одговарајућих решења која ће бити прилагођена нашим друштвеним приликама.

У току радног дела састанка судија Мартин Келер, председник Већа у Врховном управном суду Аустрије говорила је о систему управног судства Републике Аустрије са посебним освртом на реформу система аустријског управног судства, након чега је судија Јелена Ивановић колегама управних судова Аустрије представила систем управног судства Републике Србије. На тему искуство у области азила у Републици Аустрији и Републици Србији, говориле су судија Barbara Weiss (Барбара Вајс), судија Савезног управног суда Аустрије и судија Зорица Китановић, судија Управног суда. Судија Управног суда у Бечу др Edith Zeller (Едит Целер) и председница Удружења судија европских управних судова (АЕАЈ), говорила је на тему значаја европских мрежа сарадње: Удружења судија европских управних судова (АЕАЈ). Судије Управног суда Републике Србије имале су прилику да се упознају и са радом и искуством националног Удружења судија управних судова Аустрије, чији је рад представио судија Управног суда у Бечу и председник Удружења судија аустријских управних судова др Siegfried Königshofer (Зигфрид Кенигсхофер). Судије управних судова Аустрије, током дводневне посете, имале су прилику да присуствују усменој јавној расправи, обићу просторије седишта Управног суда у Београду и посете Врховни касациони суд.

7. Председник Управног суда, судија Јелена Ивановић и саветник за међународну сарадњу Драгана Васић боравиле су од 22-23. септембра 2016, године у студијској посети Лондону, Велика Британија, ради присутовања семинару на тему: "Проблеми азиланата у Европској унији у контексту тренутне мигрантске кризе", у организацији Удружења судија европских управних судова (АЕАЈ) и Европске канцеларије за подршку систему азила (EASO). Први дан семинара чланови заједничке Радне групе за азил и миграције, у оквиру Удружења судија европских управних судова (АЕАЈ) и Европске канцеларије за подршку систему азила (EASO), у оквиру јутарње сесије представили су изазове са којима се сусрећу Грчка и Мађарска у односу на избегличку кризу. Судија Catherine Coutsorou-

lou, судија првостепеног Управног суда у Атини говорила је о проблемима и изазовима са којима се судије сусрећу у судској пракси, прегледу законодавног оквира и новом Закону о азилу који се усвојен 2016. године.

Према статистичким подацима из UNHCR-а број потенцијалних тражилаца азила, који су прешли територију Републике Грчке у 2015. години износио је 856.723, док је у 2016. години тај број 165.366. На основу споразума између Европске уније и Турске, Турска је трећа сигурна земља за тражиоце азила. Судија Dora Virag Dudas из Управног суда Мађарске говорила је о тренутним изазовима у вези избегличке кризе са којима се судије сусрећу и снажним политичким утицајем са којима се сусрећу у судској пракси на тему азила и миграције, при чему је нагласила да је ситуација веома тешка. Тренутно, ситуација на граници је таква да само 10-15 лица дневно могу прећи границу Мађарске, не желећи да остану на територији те земље.

У наставку прве сесије уследиле су презентације о правним основима ограничења захтева за азил, након чега је судија из Словеније, Боштјан Залар говорио о праву на делотворан правни лек у складу са чланом 47 Поглавља и ситуацији масовног прилива тражилаца азила, наглашавајући да је у периоду између октобра 2015. и фебруара 2016. године око 450.000 избеглица прешло на територију Словеније.

Скуп је настављен поподневном сесијом на тему "Члан 8 Конвенције о најбољем интересу за децу у контексту миграција", коју је водио судија McCloskey, праћен панел дискусијом и презентацијом три студије случаја на актуелне теме и то: захтеви за стални боравак, бракови из интереса и депортација страних криминалаца. Учесници скупа били су подељени у три групе у оквиру којих су учествовали у дискусијама на наведене теме. Други радни дан отворен је уводним обраћањима представника Европске канцеларије за подршку систему азила (EASO), председника Вишег трибунала за азил и миграције, судије Justice Bernard McCloskey и судије Karin Winter, генералног секретара Удружења судија европских управних судова (AEAJ). У наставку сесије судија Hugo Storey говорио је о тренутним изазовима у односу на квалификације за међународну заштиту у судској пракси. Дискусија је настављена презентацијом о судским разматрањима која се односе на престанак међународне заштите, о чему су говориле судије Вишег трибунала за миграције и азил из Лондона, судија Bernard Dawson и судија David Allen. Следећу сесију на теме: нарочи-

те осетљиве групе лица која подносе захтеве за међународну заштиту, питање кредибилитета и информације о земљи порекла најавила је судија Врховног управног суда Аустрије, Bettina Maurer-Kober. Своје презентације на наведене теме имале су судије Вишег трибунала за азил и миграције из Лондона, Nadine Finch и Bernard Dawson, као и судија Апелационог управног суда из Немачке, Michael Hoppe. Поподневна сесија била је резервисана за студију случаја и пленарну дискусију на теме које су тога дана биле предмет дискусије. Након закључака радионица је завршена и учесници су изразили задовољство учешћем на скупу.

Делегације судија из Европе разменили су искуства у области азила и миграција као и на тему организације и функционисања система управног судства у Европи. Учешће председника Управног суда на наведеном семинару значајно доприноси афирмацији управног судства у Европи и има за циљ успостављање и одржавање континуираног дијалога између правосудних система земаља Европе у сврху јачања међусобне сарадње у наведеној области.

8. Председник Управног суда судија Јелена Ивановић учествовала је на дводневном догађају поводом одржавања округлог стола за председнике судова од 29. до 30. септембра 2016. године, у организацији Врховног касационог суда и Правосудне академије, уз подршку Светске банке. Теме округлог стола првог дана биле су: управљање судовима и руковођење, затим основе судског буџета и управљање финансијама. Другог дана настављена је дискусија на тему управљања предметима, јавности рада суда и стратешком приступу и потреби едукација за портпароле у судовима у Републици Србији.

9. Судија Зорица Китановић и саветник за међународну сарадњу Драгана Васић присуствовале су Регионалном семинару о Европској конвенцији о људским правима и азилу за правнике са западног Балкана, који је одржан дана 05. октобра 2016. године на Правном факултету Универзитета у Београду, у организацији Европског програма едукације о људским правима за правнике, програмске јединице HELP Савета Европе. Након уводних обраћања директора Правосудне академије, господина Ненада Вујића, и шефа Одељења за политику људских права и сарадњу Савета Европе, господина Микаила Лобова, уследила је презентација Европског програма едукације о људским правима, о чему је говорила шефица програмске јединице HELP Савета Европе. Поред тога, представник регио-

налне канцеларије UNHCR-а за југоисточну Европу, госпођа Олга Ким дала је преглед актуелне ситуације у вези азила у региону.

Семинар је настављен презентацијом приручника AIRE центра из Лондона, који је представила Биљана Брајтвајт, менаџерка Програма за Западни Балкан, а потом и презентацијом о најбитнијим стандардима Европске конвенције о људским правима и азилу са становишта UNHCR-а, о чему је говорио господин Самуел Бутрош. На крају семинара господин Филип Шулер представио је Случајеве азила пред Европским судом за људска права.

10. Председник Управног суда, судија Јелена Ивановић, судије и саветници Управног суда учествовали су на Годишњем саветовању судија Републике Србије под називом: "Судијски дани – 2016", које је одржано у периоду од 09-12. октобра 2016. године у Врњачкој Бањи, у организацији Врховног касационог суда. Теме овогодишњег саветовања биле су: право суђе данас, закони и њихова примена и актуелна спорна питања у судској пракси. Након свечаног отварања, уследило је уводно излагање о актуелним питањима независности судства, уставним променама, стању и положају судија и суда, о чему је говорио председник Врховног касационог суда и Високог савета судства судија Драгомир Милојевић. Поред тога, судија Милојевић је представио измењени јединствени Програм решавања старих предмета и говорио је уједначавању судске праксе. Округли сто о судској заштити узбуњивача био је и ове године једна од тема у оквиру Пленарне седнице грађанске, управне и прекршајне секције.

У оквиру управне секције своје реферате представиле су судије Управног суда: др Јадранка Ињац – "Нови правни институти у Закону о општем управном поступку", судија Ружа Урошевић – "Нека спорна питања у поступку реституције", судија Весна Даниловић – "Нека спорна правна питања из области заштите конкуренције и њихово решавање у управном спору", судија Радојка Маринковић – "Положај политичких странака националних мањина у изборном поступку у Републици Србији" и судија Зорица Китановић – "Бесплатна правна помоћ".

Годишњем саветовању су, између осталих присуствовали судија Гордана Гајић Салзбергер, судија Љиљана Јевтић, судија Биљана Шундерић, судија Љиљана Максимовић, секретар Управног суда, Данијела Дупор и саветници Управног суда Катарина Печић-Илић, Данијела Поповић,

Тија Бошковић, Татјана Попара, Маја Панић, Мира Стевић-Капус, Наташа Малинић и Јелена Искић.

11. Заменик председника Управног суда, судија Жељко Шкорић боравио је у дводневној студијској посети у Загребу ради присуствовања Семинару на тему: "Примена права азила у Хрватској и регији", у организацији Правосудне академије Републике Хрватске и немачке организације Konrad Adenauer Stiftung, у периоду од 13. до 14. октобра 2016. године. На семинару се, између осталог, говорило о прегледу и новинама европског законодавства о азилу. Потом је уследило предавање на тему: "Људска права и перцепција тражилаца међународне заштите у земљама пријема", у оквиру кога су истакнути примери из праксе који указују на број тражилаца азила у Републици Хрватској који је, према званично објављеним подацима у 2016. години, нагло порастао. Поред наведеног, уследила је дискусија на тему: "Улога Министарства унутрашњих послова у односу на улоге судова у поступку утврђивања статуса тражилаца азила", о чему је говорила судија Управног суда у Загребу, г-ђа Жељка Зрилић Жежек. Другог дана семинара тема је била "Судска пракса Европског суда за људска права о ограничењу слободе кретања тражилаца азила". Скуп је завршен дискусијом и разменом искуства на тему: "Примери из националне судске праксе".

12. Делегација судија Управног суда у саставу, судија Душица Маринковић, заменик председника Управног суда, судија Гордана Џакула, заменик председника Одељења судске праксе, судија Радојка Маринковић, судија Гордана Гајић-Салзбергер и судија Гордана Богдановић боравиле су у студијској посети Савезној Републици Немачкој у периоду од 06. до 11. новембра 2016. године. Посета је организована уз подршку Мисије ОЕБС-а у Србији у сарадњи са немачком фондацијом за међународну правну сарадњу (IRZ). Том приликом делегација судија имала је прилику да посети Савезно министарство правде и заштите потрошача Немачке, Управни суд у Берлину, Удружење судија управних судова Немачке и Савезни управни суд у Лајпцигу, са циљем да се ближе упознају са системом управног судства у Немачкој.

Првог дана посете делегација судија Управног суда из Србије присуствовала је радном састанку на тему: "Структура и организација Савезног Министарства правде и однос са судовима, коме су присуствовали и представници Одељења за међународну правну сарадњу Савезног Министарства правде и заштите потрошача. У наставку састанка уследила је

дискусија на тему: "Управно-судски поступак у Немачкој". Другог дана посете делегација судија посетила је Управни суд у Берлину, при чему су имали прилику да се упознају са радом првостепеног Управног суда, његовом надлежношћу, организацијом и људским ресурсима. Такође, делегација је имала прилику да присуствује усменој расправи у два предмета: тужба за промену имена због религиозних разлога и тужба за издавање визе за кратку посету Немачкој, поднета од стране директора иранске компаније. Уследила је дискусија и размена мишљења на теме од посебног интереса и то: правни лекови, жалбе и усмене јавне расправе, у оквиру којих су судије разговарале о обавезности јавне расправе, њеној процедури и пракси. Радни дан је настављен посетом Удружењу судија управних судова Немачке, где је представљен рад наведеног Удружења након чега је уследила дискусија и размена мишљења. Делегација судија је трећег дана студијске посете боравила у Лајпцигу, где је организована посета Савезном управном суду. Судија Мартин Стеинкулер, судија Савезног Управног суда у Лајпцигу, представио је наведени суд темом: "Управно-судски поступци пред Савезним немачким управним судом". Након тога, дискусија је настављена на тему начина и функционисања Савезног управног суда, његове надлежности и предмета управног спора.

Посета је завршена обиласком зграде Савезног управног суда у Лајпцигу. Поред радних састанака, који су тематски били везани за упознавање са правосудним институцијама и управним судовима, амбасадор Републике Србије у Немачкој, господин Душан Црногорчевић примио је делегацију судија Управног суда из Републике Србије и разговарао о утисцима након посете институцијама управног судства у Немачкој. Упознавање са функционисањем и организацијом управног система у Савезној Републици Немачко веома је значајно за управно судство Републике Србије, како због размене искуства и мишљења, тако и због предстојеће реформе управног судства Републике Србије у погледу двостепености система.

13. Сарадник за јавне набавке, Јелена Симић присуствовала је семинару на тему: "Јавне набавке у пракси", који је одржан 18. новембра 2016. године у хотелу "Палас", у Београду. На семинару је било речи о припремама за израду плана јавних набавки за 2017. годину и усклађивању наведеног плана са финансијским планом за 2017. годину.

14. Делегација судија у саставу, заменик председника Управног суда, судија Жељко Шкорић, председник Одељења судске праксе, судија

Душанка Марјановић и заменик председника Одељења судске праксе, судија Гордана Џакула боравили су у дводневној посети Подгорици ради присуствовања Регионалној конференцији на тему: "Управно судство на Западном Балкану", која је одржана у периоду од 22.11. до 23.11.2016. године. Конференцији су присуствовали представници Црне Горе, Босне и Херцеговине, Албаније, Хрватске и Србије. Регионална конференција обухватила је више сесија из различитих области као што су: организација управног судства и надлежност управних судова у земљама Западног Балкана и управни спор пуне јурисдикције према новим Закономима о управним споровима на Западном Балкану. Поред наведеног, професорка Универзитета LUMASA из Палерма у Италији говорила је о извршењу одлука управних судова и правним лековима. Први радни дан конференције завршен је упознавањем са радом Управног суда Црне Горе, о чему је говорила председница Управног суда, судија Бранка Лакочевећ, уз организовану посету Управном суду Црне Горе. Други радни дан конференције настављен је сесијом на тему: "Европски принципи јавне управе", након чега је уследило излагање о "Компаративној студији о правним лековима у управном поступку на Западном Балкану". У наставку скупа, господин Peter Goldschmidt, директор Европског центра за судије и правнике у оквиру Европског института за јавну управу из Луксембурга говорио је о потреби дефинисања тема за ново истраживање/компаративну студију. Завршне сесије скупа биле су фокусиране на сарадњу са Европским судом за људска права и припреми за студијску посету Стразбуру и са Судом правде Европске уније. Делегација судија сматра да је присуство конференцији остварило циљеве и испунило очекивања у погледу упознавања са судском контролом управе у земљама Западног Балкана и са функционисањем управног судства у земљама региона.

15. Заменик председника Управног суда, судија Душица Маринковић присуствовала је стручној расправи под називом "Вредновање рада судија у Србији и региону", која је одржана 24. новембра 2016. године у Високом савету судства, у Београду у организацији Високог савета судства и Фондације Центар за јавно право. Стручну расправу су отворили председник Врховног касационог суда и Високог савета судства, судија Драгомир Милојевић и председник Фондације Центар за јавно право Един Шарчевић. Судија Мирољуб Томић, члан Високог савета судства и заменик председника Високог савета судства први је излагао на тему "Вредновање рада судија и председника судова у Републици Србији", а затим су

излагали Божидар Додик, судија Врховног суда Федерације Босне и Херцеговине на тему "Вредновање рада судија у Босни и Херцеговини" и Дамир Контрец, судија Врховног суда Републике Хрватске и члан Државног судбеног вијећа Републике Хрватске на тему "Вредновање рада судца: искуства из праксе у Републици Хрватској".

16. Врховни касациони суд, Високи савет судства и Државно веће тужилаца уз подршку Светске банке и Мултидонаторског повереничког фонда за подршку правосудном сектору организовао је обуке за комуникације и односе са јавношћу. Портпарол Управног суда Милка Бабић учествовала је на обукама под називом: "Комуникационе вештине" и "Односи са јавношћу". Прва у низу обука "Комуникационе вештине" одржана је 24. новембра 2016. године, у Врховном касационом суду са фокусом на следеће теме: комуникацијски модели, технике за ефикасну комуникацију, промена оквира комуникације ради позитивног изражавања и многе друге. Поред тога, обука на тему "Односи са јавношћу" одржана је 30. новембра и 01. децембра 2016. године у просторијама Врховног касационог суда, на којој је било речи о односима са јавношћу судова и тужилаштва, медијским догађајима, конференцијама за медије и изјавама за штампу, медијским и јавним кампањама као и јавним наступом и другим видовима комуникације од значаја за судове.

17. Шеф рачуноводства Милена Игњатовић и ликвидатор буџетских средстава Љиљана Буквић присуствовале су презентацији новог система за све директне и индиректне кориснике буџетских средстава Републике Србије, који су укључени у постојећи систем за извршење буџета, који је одржан 28. новембра 2016. године, у просторијама Управе за трезор, у организацији Министарства финансија - Управе за трезор.

18. Заменик председника Управног суда, судија Душица Маринковић присуствовала је конференцији под називом: "У сусрет изменама Устава: уставни положај судства", која је одржана 29. новембра 2016. године у Палати Србија, у Београду, у организацији Врховног касационог суда, Мисије ОЕБС-а у Србији и Савета Европе. На конференцији су, између осталих, учествовали председници свих судова у Републици Србији. Конференцију су отворили председник Врховног касационог суда и Високог савета судства, судија Драгомир Милојевић, амбасадор Мисије ОЕБС-а у Србији и шеф Канцеларије Савета Европе у Србији, г-дин Тим Катрајт. Судија Милојевић нагласио је да конференција представља почетак расправе на тему уставне реформе. Поред наведеног, професор уставног

права Владан Петров представио је Анализу уставног оквира у погледу уставног положаја судства. У наставку скупа почасни председник Венецијанске комисије г-ђа Хана Суцхоцка говорила је о уставно-правним одредбама које се односе на положај судства.

19. Шеф рачуноводства Милена Игњатовић и сарадник за јавне набавке, Јелена Симић присуствовале су саветовању на тему "Припреме за састављање Годишњег финансијског извештаја за 2016. годину" и остале актуелне теме из области ПДВ-а, спорна и актуелна питања у вези са порезом на доходак грађана, новине у обрачуна пореза на добит и састављању пореског биланса за 2016. годину и остале актуелности из наведене области, а које је одржано 07. децембра 2016. године у Београду.

20. Саветници Управног суда Тија Бошковић и Вукица Латинковић присуствовали су семинару на тему: "Право Европске уније", који је одржан 15. и 16. децембра 2016. године, у Београду у хотелу "Метропол". Првог дана семинара предавачи су говорили о органима Европске уније и подели власти, о организацији и надлежности органа Европске уније, о судским системима суду Европске уније и поступку доношења одлука. Предавачи су другог дана семинара представили однос између права ЕУ и националног права, праћеног студијом случаја на тему природе и дејства права Европске уније.

XIX

Управни суд и Правни факултет Универзитета у Београду закључили су Споразум о сарадњи Су I-1 49/2016 од 22.04.2016. године, у намери да успоставе дугорочну сарадњу која ће допринети развоју и унапређењу рада обе институције. Циљ Суда је да се судије и судијски помоћници упознају са новим упоредноправним решењима и научним мишљењима о појединим проблемима у судској пракси.

XX

ДОГАЂАЈИ И САСТАНЦИ НА КОЈИМА СУ ПРИСУСТВОВАЛИ ПРЕДСЕДНИК СУДА, СУДИЈЕ И ЗАПОСЛЕНИ

1. Судија Биљана Тамбурковски Баковић присуствовала је скупу поводом обележавања Дана заштите података о личности, који је одржан 28. јануара 2016. године у Медија Центру на Теразијама. Дан заштите по-

датака о личности се обележава у Републици Србији у циљу подизања свести јавности о значају заштите података о личности и унапређења примене начела заштите података, а обележава се у свим државама потписницама Конвенције о заштити лица у односу на аутоматску обраду личних података у циљу унапређења заштите података о личности.

2. Саветник за међународну сарадњу Драгана Васић присуствовала је Панел дискусији под називом: "Транспарентност и приватност у судским одлукама", која је одржана 01. фебруара 2016. године у организацији Партнера за демократске промене Србија у оквиру пројекта USAID-а "Пројекат за реформу правосуђа и одговорну власт". Општи циљ Пројекта је унапређење приступа јавности судским одлукама, уз истовремено поштовање стандарда заштите приватности. Том приликом представљена је Радна верзија модела правилника о стандардима анонимизације података у судским одлукама, коју је израдила Експертска радна група.

3. Председник Управног суда, судија Јелена Ивановић састала се, дана 01. марта 2016. године у просторијама Управног суда, са делегацијом експерата СЕРЕЈ-а, коју је предводио председник, господин Георг Став. Европска комисија за ефикасност правосуђа ("СЕРЕЈ") је посебно тело Савета Европе, задужено за праћење ефикасности и функционисања правосудних система држава чланица Савета Европе, са циљем побољшања функционисања правосуђа, унапређења приступа правди, као и обезбеђења поштовања суђења у разумном року и принципа једнакости и правичности. У периоду од 1-2. марта 2016. године организована је посета СЕРЕЈ експерата у вези са правосудном статистиком ("СЕРЕЈ Peer Review Cooperation on Judicial Statistics"), у оквиру програма сарадње са Европском комисијом за ефикасност правосуђа ("СЕРЕЈ"). Циљ посете је упознавање са организацијом рада суда и увид у организацију, прикупљање и обраду правосудне статистике и врсте извештаја, о којима Управни суд води статистику.

4. Председник Управног суда, судија Јелена Ивановић присуствовала је састанку председника свих судова Републике Србије на тему: "Анализа рада судова с посебним освртом на сарадњу судова и изазови везани за примену новог Закона о заштити права на суђење у разумном року", одржаном 02.03.2016. године у Београду, Палата Србија. Председници судова представили су резултате рада за 2015. годину и мере за решавање старих предмета. Поред тога, након обраћања Љубице Милутино-

вић, судије Врховног касационог суда, председника Одељења за заштиту права на суђење у разумном року и Петера Павлин, консултанта Савета Европе који је представио примере и искуства из Републике Словеније, настављена је дискусија о примљеним приговорима и примени Закона о заштити права на суђење у разумном року.

5. Председник Управног суда, судија Јелена Ивановић састала се дана 15. марта 2016. године у просторијама Управног суда са представницима Мисије Светске банке, која ради на Пројекту вертикалне функционалне анализе, а која је боравила у Републици Србији у периоду од 07-18. марта 2016. године. Циљ анализе је да се Министарство финансија подржи у напорима да ојача основне функције јавних финансија на основу анализе тренутне структуре и оперативности као и могућности побољшања процеса, организације и система. Председник Управног суда је тим поводом разговарала са тимом Светске Банке на тему пореских и царинских закона и процедура, жалбених поступака и организацији правосуђа по том питању. Представницима Мисије достављени су подаци/извештаји о броју решених/нерешених предмета из области пореских и царинских предмета.

6. Судија Стево Ђурановић састао се дана 21. марта 2016. године са представницима Управе граничне полиције МУП-а Републике Србије, на позив Управе граничне полиције, која реализује ИПА твининг пројекат Репорте полиције, Унапређење и имплементација механизма за свеобухватно и конзистентно праћење легалних миграција у Републици Србији, која има за циљ израду Нацрта Закона о странцима, који ће бити усаглашен са већином директива ЕУ које прате ову област. Рок за израду Нацрта Закона о странцима је 30.06.2016. године као једне од активности Акционог плана за поглавље 24, потпоглавље Миграције. Састанку су присуствовали представници МУП-а, Управе граничне полиције и Министарства спољњих послова, Одељења за визну политику, у циљу конкретних договора око законских решења када је у питању судска заштита страних држављана у овој области.

7. Портпарол суда Милка Бабић и саветник за међународну сарадњу Драгана Васић присуствовале су конференцији под називом: "Транспарентност и приватност у судским одлукама", која је одржана 22. марта 2016. године у организацији Партнера за демократске промене Србија. Циљ конференције био је да стручну и заинтересовану јавност упозна са

результатима Пројекта и укаже на потребу усаглашавања стандарда анонимизације података у судским одлукама.

8. Председник Управног суда, судија Јелена Ивановић састала се дана 31. марта 2016. године са представницима SIGME задужене за израду Функционалне анализе у оквиру Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки, која обухвата анализе њихове ефикасности, одговорности и делотворности. Представници SIGME представили су своју Мисију у Београду, која има Седиште у Паризу, а представља заједничку иницијативу ОЕЦД и Европске уније која се финансира од стране ЕУ, чији је фокус област јавне управе, а посебно јавне набавке у циљу подршке земљама кандидатима као припреми за чланство у ЕУ. Њихов циљ је израда Функционалне анализе у оквиру Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки, која обухвата анализу њихове ефикасности, одговорности и делотворности. Представнике је занимало на који начин Управни суд види практичну сарадњу са Комисијом (да ли постоји могућност за организацију радионица, обука, округлих столова, итд). Председница је нагласила да би било могуће организовати едукацију са експертима из Европе и да би таква врста сарадње била веома значајна.

9. Председник Управног суда, судија Јелена Ивановић састала се дана 01. априла 2016. године, са представницима Посматрачке Мисије OSCE/ODIHR задужене за праћење предстојећих изборних радњи, госпођом Elissavet Karagiannidou, правним аналитичаром и господином Дејаном Ђокићем, асистентом правног аналитичара, у просторијама Управног суда. Представници Мисије били су заинтересовани за питања из надлежности Управног суда везаних за парламентарне изборе, пре свега поступање по жалбама на одлуке Републичке изборне комисије (оквири надлежности, организација рада, рокови поступања, правила поступка, итд). Судија Ивановић укратко је представила организацију рада суда (судија и судског особља) за време изборних радњи и кратког рока за поступање. Такође, председница је напоменула да се по потреби хитно заказују Седнице свих судија ради заузимања правних ставова и решавања спорних правних питања у току изборног поступка. Судија Ивановић је представила Извештај о тренутном броју примљених, решених и изборних предмета који су у раду.

10. Председник Управног суда судија Јелена Ивановић учествовала је у Конференцији под називом: "Улога Управног суда у примени анти-

корупцијских прописа", која је одржана 05. априла 2016. године, у организацији Транспарентност Србија, у Медија центру. Том приликом судија Ивановић говорила је о улози и резултатима рада Управног суда и улози Управног суда у спровођењу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, Закона о Агенцији за борбу против корупције и Закона о јавним набавкама, које имају за циљ поштовање једног од основних принципа на којима почива уређење Управног суда, а то је јавност у раду суда. Управни суд од свог оснивања тежи да, кроз оцену законитости управних аката, афирмише друштвено одговорно понашање и укаже на значај поштовања законитости у раду органа управе приликом одлучивања у сваком појединачном случају.

Отвореност према грађанима треба да буде императив у раду свих државних органа, а објективно, тачно и правовремено информисање о правима која им по закону припадају, треба да буде јасно образложено и лако доступно. То је пут добре праксе и начин јачања поверења грађана да ће њихова, на закону заснована права, бити заштићена.

На крају свог излагања судија Ивановић је истакла да се једино кроз поштовање и правилну примену одредаба Закона о Агенцији за борбу против корупције, Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и заштиту података о личности, Закона о јавним набавкама и других закона може на најефикаснији начин постићи отвореност према грађанима, законитост у раду и поштовање начела владавине права.

11. Председник Управног суда, судија Јелена Ивановић, судија Зорица Китановић и саветник за међународну сарадњу Драгана Васић су, на позив Британске амбасаде, присуствовале састанку на тему азила и миграција, који је одржан 18. маја 2016. године у резиденцији Британске амбасаде у Београду. Представници AIRE центра из Лондона представили су студију "Право на азил у Републици Србији", о чему су говорили госпођа Нула Моли госпођа Биљана Брејтвajt из "Aire Centre". Председник Управног суда и судија Зорица Китановић говорили су о улози суда у поступцима азила и потребама обука у овој области, а велики допринос студији дала је професорка Правног факултета Универзитета у Београду, др Ивана Крстић. Након тога настављена је дискусија о тренутном стању у земљи, будућим трендовима и донацијама које се односе на миграције и систем азила у Србији и мигрантској кризи.

12. Председник Управног суда, судија Јелена Ивановић присуствовала је 25. маја 2016. године отварању Јубиларног саветовања под називом: "Право и привреда", које је одржано у периоду од 25-27. маја 2016. године у Врњачкој Бањи у оквиру 25. Сусрета правника у Привреди Србије.

13. Председник Управног суда, судија Јелена Ивановић састала се са представницима Мисије ОЕБС-а, коју је предводио господин Штефан Шер дана 15. јуна 2016. године у просторијама Управног суда. Господин Шер је том приликом најавио спровођење новог програма Мисије ОЕБС-а из области владавине права. Један од циљева програма је пружање подршке партнерима на основу њихове процене потреба. Један од предлога за сарадњу је и подршка приликом организације програма стручног усавршавања и обука судија и судијских помоћника Управног суда као и подршка Радној групи приликом израде Нацрта Закона о управним споровима и Закона о уређењу судова.

14. Председник Управног суда, судија Јелена Ивановић присуствовала је конференцији под називом: "Квалитет судских одлука у функцији квалитета судске заштите у процесу придруживања Европској унији", која је одржана 24. јуна 2016. године у хотелу "Зира" у организацији Друштва судија Србије и уз подршку Мисије ОЕБС-а у Србији. У контексту отварања поглавља 23 у преговорима за придруживање Европској унији и ефикасности поступања развијена је дискусија на тему доношења квалитетних одлука у разумном року.

15. Секретар суда Данијела Дупор и портпарол суда Милка Бабић учествовале су на округлом столу о Нацрту Правилника о замени и изостављању (псеудонимизацији/ анонимизацији) података у судским одлукама, који је израдила радна група Врховног касационог суда, уз подршку Мисије ОЕБС-а у Србији, а који је одржан 07. септембра 2016. године.

Нацрт Правилника о замени и изостављању (псеудонимизацији/анонимизацији) података у судским одлукама, представила је заменик председника Врховног касационог суда судија Снежана Андрејевић, која је истакла да се Правилником уређује начин замене и изостављања података у судским одлукама Врховног касационог суда, укључујући и начин и технику анонимизације/псеудонимизације у одлукама у електронском и писаном облику. Коментаре на Нацрт Правилника изнели су стручна и општа јавност, Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, затим представници невладиних организација и цивил-

ног сектора, судије и саветници Врховног касационог суда, Управног суда, Привредног апелационог суда, Прекршајног апелационог суда и апелационих судова.

16. Судија Стево Ђурановић, члан Радне групе за израду Нацрта Закон о странцима учествовао је јавној расправи поводом Нацрта Закона о странцима, која је одржана 26.09.2016. године у Београду.

17. Судија Биљана Тамбурковски Баковић, портпарол суда Милка Бабић и саветник за међународну сарадњу Драгана Васић присуствовале су скупу поводом Међународног дана права јавности да зна, који је одржан 28. септембра 2016. године, у свечаној сали Клуба посланика. Том приликом уручена су признања представницима органа јавних власти, који су се у претходних годину дана истакли у афирмисању права јавности на слободан приступ информацијама и државном органу за најбољи Информатор о раду. Такође, представљена је публикација под називом: "Ставови и мишљења Повереника" и Платформа за израду информатора о раду органа јавне власти.

18. Председник Управног суда, судија Јелена Ивановић, секретар суда Данијела Дупор и саветник за међународну сарадњу Драгана Васић присуствовале су завршној конференцији USAID Пројекта за реформу правосуђа и одговорну власт (ЈРГА). Управни суд је у протеклих пет година остварио изузетну сарадњу са Пројектом ЈРГА у организацији низа активности у виду стручних семинара, изради публикација, адаптацији и опремању Одељења Управног суда у Новом Саду и Крагујевцу и адаптацији дактилобироа и архиве у Седишту Управног суда у Београду. Пројекат је подржао израду званичне интернет презентације Управног суда, која је почела са радом крајем 2013. године и израду Базе судске праксе за судије и судијске помоћнике. Имајући у виду успешну сарадњу у претходном периоду, верујемо да ће USAID својим пројектима подржати и предстојећу реформу управног судства у Србији.

19. Саветник за међународну сарадњу, Драгана Васић присуствовала је семинару на тему прелиминарних решења, који је одржан 07. новембра 2016. године у Хагу, у организацији Удружења врховних управних судова и државних савета земаља Европске уније (АСА-Еуроге) и Државног савета Холандије. Семинар је отворио потпредседник Државног савета Холандије, судија Piet Hein Donner, који председава Удружењем АСА-Еуроге у периоду од 2016-2018. године. Након уводних обраћања,

учесници земаља чланица наведеног Удружења разговарали су на следеће теме: сарадња са Европском комисијом, сарадња међу судовима на европском нивоу пре самог подношења захтева за прелиминарно решење, а потом и сарадња између судова који подносе захтев за прелиминарно решење. Имајући у виду значај и искуства развијених судских система у погледу комуникације и сарадње са Европским судом правде, од великог је значаја упознавање са процедуром подношења захтева које национални суд упућује Европском суду правде.

20. Заменик председника Управног суда судија Жељко Шкорић, присуствовао је свечаном отварању Службе за подршку медијацији Другог основног суда у Београду одржаном 09. новембра 2016. године у Вишем суду у Београду. Свечаност је одржана уз подршку организације Партнери за демократске промене Србија.

21. Судија Ружа Урошевић присуствовала је догађају поводом представљања Извештаја Европске комисије за ефикасност правосуђа (СЕРЕЈ) под називом: "Европски правосудни системи - ефикасност и квалитет правде", који је одржан 23. новембра 2016. године у Аеро клубу, у организацији Министарства правде и Савета Европе. Европска комисија за ефикасност правосуђа (СЕРЕЈ) представља јединствено тело свих европских држава и чине га 47 држава чланица Савета Европе, које је задужено за оцењивање ефикасности услуга које се пружају грађанима и има задатак да предложи конкретна решења која ће бити примењива на државе чланице Савета Европе у погледу правосудне статистике, рада јавног тужилаштва и материјално-финансијског пословања у правосуђу. У оквиру главних закључака, након спроведеног евалуационог циклуса, уочено је да постоји константно побољшање у погледу резултата рада управног судства и смањења броја нерешених предмета.

XXI

УЧЕШЋЕ СУДИЈА УПРАВНОГ СУДА У РАДНИМ ГРУПАМА

1. Председник Управног суда, судија Јелена Ивановић, заменик председника Управног суда, судија Душица Маринковић, председник Одељења судске праксе, судија Душанка Марјановић и заменик председника Одељења судске праксе, судија Гордана Цакула, чланови су радне групе за израду Нацрта Закона о изменама и допунама Закона о управним споровима.

2. Председник Управног суда, судија Јелена Ивановић члан је Програмског савета Правосудне академије и члан Радне групе за критеријуме и мерила за избора судија и председника судова.

3. Судија Биљана Шундерић члан је радне групе за израду Нацрта Закона о изменама и допунама Закона о експропријацији.

4. Судија др Јадранка Ињац члан је радне групе Врховног касационог суда за праћење Јединственог Програма за решавање старих предмета у судовима у Републици Србији.

5. Судија Гордана Богдановић члан је радне групе за израду Нацрта Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица.

6. Судија Стево Ђурановић члан је радне групе за израду Нацрта закона о електронском пословању и члан Радне групе за израду Нацрта Закона о странцима.

XXII

ФИНАНСИЈСКО И МАТЕРИЈАЛНО ПОСЛОВАЊЕ

На основу члана 52. Закона о уређењу судова ("Сл. гласник РС", бр. 116/08... 101/13), члана 51. став 5. Закона о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 124/12) и члана 6. и 7. Судског пословника ("Сл. гласник РС", бр. 110/09... 89/13), председник Управног суда донео је План набавки за 2015. годину Су IV-28 13/15 од 30.01.2015. године и Одлуку о измени Плана набавки за 2015. годину Су I-1 91/15 од 25.06. 2015. године, којима су планиране и набавке у 2016. години у складу са закљученим Оквирним споразумима.

Управни суд закључио је уговоре о јавној набавци и то:

- уговор о јавној набавци горива 1/16 Су IV 28 24/16 од 16.03.2016. године, са понуђачем **НАФТНА ИНДУСТРИЈА СРБИЈЕ АД.**, којим је извршена набавка горива за Партију 1, EVRO PREMIUM BMB 95 – 5.536,50 литара;

- уговор о јавној набавци горива 2/16, Су IV 28 25/16 од 16.03.2016. године, са понуђачем **НАФТНА ИНДУСТРИЈА СРБИЈЕ АД.**, којим је извршена набавка горива, EVRO DIZEL 5.080,12 литара.

- уговор о јавној набавци тонера 3/16, Су IV 28 39/16 од 05.05.2016. године, са понуђачем **AIGO BUSINESS SYSTEM**, којим је извршена набавка рачунарског материјала-тонера Lexmark E260/E260dn/E460/E460dn и E260A11E, 110 комада;

- уговор о јавној набавци тонера 4/16, Су IV 28 40/16 од 05.05.2016. године, са понуђачем **STYLOS DOO**, којим је извршена набавка рачунарског материјала-тонера :

- HP LaserJet 1010/1015/1020/1022/3030/3055/3052/M139f MFP Q2612A 25 комада

- HP LaserJet M4555/M4556/enterprise 600M602dn CE390A 45 комада;

- уговор о јавној набавци тонера 5/16 Су IV 28 41/16 од 05.05.2016. године, са понуђачем **ИНФОРМАТИКА АД**, којим је извршена набавка рачунарског материјала-тонера: -Lexmark E460/460DN E460X21 50 комада.

XXIII

ЗАКЉУЧАК

Велики прилива предмета у Управном суду, са тенденцијом раста прилива у односу на претходну годину настављен је и у 2016. години, с обзиром да је у Управном суду примљено укупно 21.548 предмета, што је 1.233 примљених предмета више у односу на 2015. годину, односно 2.125 примљених предмета више у односу на 2014. годину.

Повећање прилива предмета у 2016. години довело је и до повећања просечног прилива предмета по судији са 48,60 (у 2015. години) на 51,55 предмета.

У погледу укупног броја решених предмета остварени су бољи резултати у односу на 2015. годину. Наиме, судије Управног суда у 2016. години решиле су укупно 19.274 предмета, односно 46,11 просечно решених предмета по судији, што се према Мерику за вредновање квантитета (учинка) рада судија – месечна норма, Правилника о критеријумима, мерилима, поступку и органима за вредновање рада судија и председника судова, вреднује као "изузетно успешно". Посебно треба имати у виду да су судије поред квантитативно великог броја урађених предмета у 2016. години оствариле и укупан квалитет рада од 99,82%.

Управни суд је у 2016. години остварио и задовољавајуће резултате рада у погледу решавања старих предмета према датуму иницијалног акта и спречавању настанка старих предмета у складу са Програмом решавања старих предмета за 2016. годину. Решено је укупно 5.030 предмета што чини 26,10% од укупног броја решених предмета у суду, па је на крају извештајног периода остало 2.393 нерешених старих предмета према датуму иницијалног акта, односно 62,97 старих предмета просечно по судији.

На овакву динамику решавања предмета у великој мери је утицало Програм решавања старих предмета за 2016. годину Су I-2 6/16 од 21.01.2016. године и у складу са њим донети појединачни програми већа за решавање старих предмета, идентификација група предмета (према тужиоцу и туженом) и израда "пилот" одлука што је омогућило брже решавање осталих предмета у групи као и велико залагање судија и судијских помоћника у остваривању програмских циљева.

Анализом испуњености планираних резултата који су предвиђени Програмом решавања старих предмета уочен је значајан напредак у успешнијем решавању старих предмета и убрзању судског поступка и поред чињенице да је у великом броју предмета било неопходно одржавање усмених јавних расправа (у 1.558 предмета) за чију припрему предмета, пресуђење и израду одлуке је потребно више времена, као и чињенице да су у току извештајног периода расписани и одржани избори за народне посланике, избори за одборнике скупштине градова и општина на територији Републике Србије, избори за одборнике скупштина градских општина Града Београда и избори за посланике у Скупштину Аутономне Покрајине Војводине, и поновљени избори на великом броју бирачких месата (129 бирачких места).

Поступање по предметима заштите изборног права као "нарочито хитним" предметима знатно је утицало на укупне резултате суда с обзиром да је због своје специфичне природе и сложености захтевало одлучивање у врло кратким роковима, измештање судија из Одељења суда у Београд у периоду од 13.04.2016. до 06.05.2016. године, и не само 24-часовну приправност и прековремени рад судија и запослених у суду у периоду од 07.03.2016. до 25.05.2016. године и од 02.08.2016. до 27.09.2016. године, већ и потпуни приоритет у решавању ових предмета.

Повећање броја старих предмета са иницијалним актом из 2012., 2013., и 2014. године, настало је по доношењу одлука Уставног суда који-

ма се усваја уставна жалба, поништава пресуда Управног суда и налаже доношење нове одлуке, као и доношења пресуда Врховног касационог суда којима се захтев за преиспитивање судске одлуке уважава, укида одлука Управног суда и предмет враћа на поновно одлучивање.

Поред остварених резултата рада суда у решавању предмета, судије Управног суда су у току 2016. године, уложиле изузетан напор кроз учешће у радним групама за израду Нацрта Закона о изменама и допунама Закона о управним споровима, Нацрта Закона о изменама и допунама Закона о експропријацији, Нацрта Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица, Нацрт Закона о странцима и Нацрта Правилника о критеријумима, мерилима, поступку и органима за оцењивање рада судијских помоћника, Нацрта Правилника о критеријумима и мерилима за оцену стручности, оспособљености и достојности кандидата за судију који се први пут бира и Нацрта Правилника о критеријумима и мерилима за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судије на сталној судијској функцији у други или виши суд и о критеријумима за предлагање кандидата за председника суда. Такође, учешће раду Изборне комисије Високог савета судства, поводом одржаних избора за изборне чланове Високог савета судства у 2016. години.

Управни суд је у циљу остваривања права на стручно усавршавање судија и судског особља у 2016. години, организовао семинаре на актуелне теме (области), које су значајне за унапређење квалитета рада суда. Поред тога, суд је наставио успешну сарадњу са Државним Саветом Републике Француске, Удружењем Државних Савета и Врховних управних судова Европске Уније, Саветом Европе и Европским судом за људска права, Управним судом Републике Словеније, Управним судом Републике Црне Горе, Врховним управним судом Републике Аустрије, Савезним управним судом Републике Аустрије, Савезним фискалним судом Републике Аустрије и Управним судом у Бечу, Савезним управним судом Републике Немачке и управним судовима Републике Немачке.

Имајући у виду постигнуте резултате и све чиниоце који су утицали на укупан рад суда као што су: одржани парламентарни, покрајински и локални избори због којих је Управни суд у периоду од скоро 5 месеци био у посебном режиму 24 часовног рада, и даље велики прилив предмета, разноврсност материје у којој суд поступа (преко 80 основа спора), смањење броја запослених и поред уложених напора да се обезбеди потребан

број запослених, може се закључити да је Управни суд у 2016. години постигао знатно боље резултате рада у односу на претходни период.

За ефикаснији и делотворнији рад овог суда, успешно спровођење реформских мера и кључних начела Националне стратегије правосуђа у периоду 2013. - 2018. године, обезбеђивање права грађана на суђење у разумном року, приступ суду под једнаким условима, праћење предвиђене динамике Програма решавања предмета, **неопходно је повећање како броја судија тако и повећање броја судијских помоћника и осталог судског особља Управног суда.**

**ЗАМЕНИК ПРЕДСЕДНИКА
УПРАВНОГ СУДА**

Судија Душица Маринковић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВНИ СУД
Су III 20 23/17-1
Дана: 06.07.2017. године
Београд

На основу члана 52. Закона о уређењу судова ("Сл. гласник РС" бр. 116/08, 104/09, 101/10, 101/11, 101/13, 40/15, 106/15, 13/16 и 108/2016) и члана 6., 7. и члана 44. Судског пословника ("Сл. гласник РС" бр. 110/09, 70/11, 19/12, 89/13, 96/15, 104/15, 113/15, 39/16, 56/16 и 77/2016) председник суда сачинио је

ШЕСТОМЕСЕЧНИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
УПРАВНОГ СУДА ПО МАТЕРИЈАМА ЗА ПЕРИОД
од 01. јануара 2017. године до 30. јуна 2017. године

Статистички подаци о укупним резултатима рада суда су следећи:

- укупан број предмета у раду суда је 39.320;
- укупан број нерешених предмета на почетку извештајног периода био је 28.186;
- укупан број примљених предмета је 11.134;
- укупан број решених предмета је 9.869;
- укупан број решених старих предмета према датуму иницијалног акта је 2.800, што чини 28,37 % од укупног броја решених предмета;
- мериторно је решено 9.704 предмета, што чини 98,32 % од укупног броја решених предмета;
- укупан број нерешених предмета на крају извештајног периода је 29.451;
- број нерешених старих предмета према датуму иницијалног акта је 3.187;

- савладавање прилива је 88,64 %;
- проценат решених предмета у односу на укупан број предмета је 25,10 %;
- укупан квалитет у односу на укупан број решених предмета је 99,68 %;
- просечан прилив предмета по судији је 46,39;
- просечан број решених предмета по судији је 41,12;
- просечан број предмета у раду по судији на крају извештајног периода је 736,28;
- просечан број старих предмета према датуму иницијалног акта по судији је 79,68.

Статистички подаци о резултатима рада суда по материјама

"У" материја - суд је на почетку 2017. године имао 27.214 нерешених предмета, у току године је примио 10.182 предмета, од чега нових 10.108 предмета, те је у овом периоду имао укупно у раду 37.396 предмета. Током извештајног периода укупно је решено 9.023 предмета, од чега мериторно 8.910 предмета, а на други начин 113 предмета. У овој материји суд је на почетку извештајног периода имао 2.353 нерешена стара предмета. У току извештајног периода решено је 2.741 стари предмет према датуму иницијалног акта, на крају остало је 3.139 нерешених старих предмета према датуму иницијалног акта. У овој материји поступало је 40 судија.

"Ув" материја - суд је на почетку 2017. године имао 199 нерешених предмета, током посматраног периода је примљено 244 предмета, те је укупно у раду било 443 предмета. Током посматраног периода, укупно је решено 214 предмета, од чега мериторно 209, на други начин 5 предмета, на крају је остало нерешених 229 предмета. У овој материји суд је имао 2 нерешена стара предмета према датуму иницијалног акта на почетку 2017. године. Решено је 9 старих предмета, остао је нерешен 1 стари предмет. У овој материји поступало је 14 судија.

"Уж" материја - суд је на почетку 2017. године имао 4 нерешена предмета, примљено је 78 предмета, те је укупно у раду имао 82 предмета. Током посматраног периода укупно је решено 77 предмета, сви мериторно, остало је нерешено 5 предмета. У овој материји суд није имао нерешених старих предмета на почетку 2017. године. У овој материји поступало је 40 судија.

"Уи" материја - суд је на почетку 2017. године имао 437 нерешених предмета, примљено је 311 предмета, те је укупно у раду имао 748 предмета. Током посматраног периода укупно је решено 304 предмета, од чега мериторно 300, а на други начин 4. У овој материји суд је имао нерешено на почетку 2017. године 22 стара предмета према датуму иницијалног акта. У току извештајног периода решено је 24 старих предмета, а на крају остало је нерешено 19 старих предмета према датуму иницијалног акта. У овој материји поступало је 40 судија.

"Уо" материја - суд је на почетку 2017. године имао 2 нерешена предмета, примио је 48 предмета, те је укупно у раду било 50 предмета. Укупно је решено 48 предмета, мериторно 48 предмета, остало је нерешено 2 предмета. У овој материји је поступало 35 судија. Није било старих предмета.

"Уп" материја - суд је на почетку 2017. године имао 169 нерешених предмета, примљено је 53 предмета, те је укупно у раду имао 222 предмета. Током посматраног периода укупно је решен 61 предмет, од чега мериторно 60, а на други начин 1, остало је нерешено 161 предмет. У овој материји суд је имао нерешено на почетку 2017. године 15 старих предмета. У току извештајног периода решено је 16 старих предмета, а на крају је остало нерешено 16 старих предмета. У овој материји поступало је 39 судија.

"Ур" материја - суд је на почетку 2017. године имао 146 нерешених предмета, у извештајном периоду примио је 67 предмета, те је укупно у раду имао 213 предмета. Укупно је решено 66 предмета, од чега мериторно 39, а на други начин 27 предмета. Почетком 2017. године суд је имао 7 нерешених старих предмета. На крају остало је нерешено 12 старих предмета према датуму иницијалног акта. У овој материји поступало је 38 судија.

"Р4 у" материја – суд је на почетку 2017. године имао 15 нерешених предмета, примљено је 151 предмет. Током посматраног периода укупно је решено 76 предмета, од чега мериторно 61, а на други начин 15, остало је нерешено 90 предмета. У овој материји поступао је 1 судија.

Просечан месечни прилив предмета по судији у периоду од 01.01. до 30.06.2017. године

"У" - 42,43 предмета;

"У-уз"- 0 предмета;

"Ув" - 2,90 предмета;

"Уж" - 0,33 предмета;
"Уи" - 1,30 предмета;
"Уо" - 0,23 предмета;
"Уп" - 0,23 предмета;
"Ур" - 0,29 предмета;
"Р4 у"- 25,17 предмета.

Просечан број месечно решених предмета по судији у периоду од 01.01. до 30.06.2017. године

"У" - 37,60 предмета;
"У-уз" - 0 предмета;
"Ув" - 2,55 предмета;
"Уж" - 0,32 предмета;
"Уи" - 1,27 предмета;
"Уо" - 0,23 предмета;
"Уп" - 0,26 предмета;
"Ур" - 0,29 предмета;
"Р4 у"- 12,67 предмета.

Просечан месечни број предмета у раду по судији на крају извештајног периода

"У" - 709,33 предмета;
"У-уз" - 0 предмета;
"Ув" - 16,36 предмета;
"Уж" - 0,13 предмета;
"Уи" - 11,10 предмета;
"Уо" - 0,06 предмета;
"Уп" - 4,13 предмета;
"Ур" - 3,87 предмета;
"Р4 у"- 90,00 предмета.

У 2017. години у Управном суду је било 206 одлука разматраних по захтеву за преиспитивање судске одлуке, од чега су 174 одлуке Управног суда потврђене од стране Врховног касационог суда што је 84,47 % разматраних одлука, 27 одлука је преиначено што је 13,11 % разматраних одлука, а 5 одлука је укинута и предмети враћени на поновни поступак, што је 2,43 % разматраних одлука. Укупан квалитет рада суда је од 99,68 % у односу на укупан број урађених одлука.

У 2017. години 28 одлука Управног суда по приговору на суђење у разумном року је разматрано по жалби пред Врховним Касационим судом, од чега је 19 одлука потврђено, што је 67,86 % разматраних одлука, 9 одлука је преиначено што је 32,14% разматраних одлука.

АНАЛИЗА

У првих шест месеци 2017. године у Управном суду поступало је укупно 40 судија у материјама "У", "У-уз", "Ув", "Уж", "Уи", "Уо", "Уп", "Ур", "Уип" и "Р4 у".

Председник суда је, на основу извештаја о раду Управног суда за период јануар 2010- април 2017. године, прегледом задужења и експедитивности, као и остварујући стални увид у рад суда као целине, као једну од мера којом би се обезбедио законит, правилан, тачан и благовремени рад суда, извршила анализу организације и резултата рада Управног суда у наведеном периоду, и на основу наведеног доставила Високом савету судства Предлог хитних мера за побољшање ефикасности и квалитета рада Управног суда Су I-1 55/17 од 10.05.2017. године.

У закључку са предлогом хитних мера председник суда је истакла да се имајући у виду огроман прилив предмета, недовољан број судија и судијских помоћника, испуњење услова за одлазак у старосну пензију скоро трећине судијског кадра, разноврсност материје у којој суд поступа (преко 80 основа спора), перманентно проширење надлежности суда, огромне износе који се плаћају и који ће бити плаћени за повреду права на суђење у разумном року и посебно велико залагање судија и судијских помоћника (норма 25 предмета месечно, а просечан број решених је 49.94), **може закључити да постојећи број судија не може да обезбеди делотворну правну заштиту права и интереса грађана у управном спору због чега је неопходно ХИТНО спровести следеће МЕРЕ:**

– Изменити Одлуку о броју судија у судовима тако што би се број судија Управног суда повећао за 12;

– Одмах извршити избор 12 судија (прво попунити судијска места у Одељењима и то кандидатима са територије Одељења).

– Изменити важећи Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Управном суду за радно место – судијски помоћник, тако што ће се број извршилаца повећати за још 25;

– Средства која би се у будућности плаћала за утврђену повреду права на суђење у разумном року преусмерити на избор нових судија и судијских помоћника;

– Предложити хитну измену Закона о заштити права на суђење у разумном року, јер Управни суд не треба да плаћа енормне накнаде за утврђену повреду која је настала и због дужине трајања поступка код органа управе, имајући у виду да је до повреде дошло у поступцима пред различитим органима власти.

Високи савет судства је на седници одржаној 24.05.2017. године, донео Одлуку о измени одлуке о броју судија у судовима (Службени гласник РС" бр. 54/17) којом је повећао број судија Управног суда за 10, тако да Управни суд има председника и 50 судија.

II

Годишњим распоредом послова Управног суда за 2017. годину Су I-2 100/16-1 од 28.10.2016. године, извршена је релокација судија које су поступале у седишту и одељењима Управног суда тако да је у седишту суда поступало 22 судија, у Одељењу Управног суда у Новом Саду 8 судија, у Одељењу Управног суда у Крагујевцу 6 судија и Одељењу Управног суда у Нишу 4 судија. Судије Управног суда су у јануару 2017. године имале у раду просечно по 695 предмета.

Пријем странака вршиле су судије Жељко Шкорић, Весна Лазаревић, Павел Јонаш и Гордана Гајић Салзбергер.

III

Имајући у виду да је на дан 01.01.2017. године суд имао укупно 28.176 нерешених предмета (накнадно је утврђено да је 10 предмета погрешно разведено као решени), од чега старих предмета 2.393, што чини 7,77% од укупног броја нерешених предмета у свим материјама у којима суд поступа, као и да је на дан 17.01.2017. године било у раду 9.386 предмета са иницијалним актом из 2015. године, који би до краја 2017. године постали "стари" што је укупно потенцијално чинило 11.779 старих предмета, председник суда је у циљу благовременог обављања послова у суду са Јединственим програмом решавања старих предмета у Републици Србији Врховног касационог суда, Законом о уређењу судова, Законом о су-

дијама и Судским пословником, као и у циљу поштовања рокова прописаних законима, донео Програм решавања старих предмета за 2017. годину Су I-2 9/17 од 30.01.2017. године.

У имплементацији Програма примењене су мере и технике за успешније решавање старих предмета и спречавање њиховог настанка радом на убрзању судских поступака.

За период до 30.06.2017. године, суд је утврдио следеће конкретне циљеве:

1) Смањење укупног броја нерешених старих предмета са иницијалним актом до 31.12.2014. године, а који на дан 31.12.2016. године износи 2.393 предмета, за 100 % на нивоу суда до 31.03.2017. године,

2) Смањење укупног броја нерешених старих предмета са иницијалним актом од 01.01. до 31.12.2015. године за 100% на нивоу суда и то:

- да се 2.007 предмета са датумом иницијалног акта од 01.01. до 31.03.2015. године, што је 17,04 % у односу на предвиђени број старих предмета, реши до 31.03.2016. године.

- да се 2.476 предмета, који имају датум иницијалног акта од 01.04. до 30.06.2015. године и чине 21,02% у односу на предвиђени број старих предмета реши до 30.06.2017. године.

Кроз реализацију Програма решавања старих предмета за 2017. годину предузете су мере и технике које су имале за циљ решавање старих предмета и спречавање њиховог настанка и то: стари предмети добили су приоритетни значај и решавали су се по хронолошком реду завођења осим када се радило о хитним предметима у складу са законом или одлуком председника суда који су добили посебан приоритет у решавању; идентификоване су групе предмета (царински, порески и остали основи) са иницијалним актом из 2015. и 2016. године (по тужиоцу и туженом), и задужена судска већа за израду одлука у најстаријим предметима сваке групе ради ефикаснијег решавања осталих предмета у групи; формиран је Тим за смањење броја старих предмета који је пратио спровођење овог Програма и предузимао мере за његово благовремено извршавање и расправљао о проблемима у решавању старих предмета према утврђеној динамици решавања старих предмета; статистичар суда водио је посебну евиденцију о кретању најстаријих и старих предмета и председнику суда достављао извештаје почетком сваке радне недеље, док је члановима тима једном ме-

сечно и на крају тромесечја, достављао извештај о старим предметима суда и по судији, уз списак старих предмета. Такође, Писарница суда је сваком судији појединачно, путем службене електронске поште, према извештајним кварталима, који су предвиђени Јединственим програмом решавања старих предмета, достављала списак старих предмета по хронолошком реду, укључујући број предмета, тужиоца, туженог, основ спора, датум када је предмет заведен у суду и датум иницијалног акта.

Програмом је предвиђено да ће судије просечно месечно решавати најмање по 27 старих предмета, односно предмета који до краја тог кварталног периода постају стари. Председници већа су у складу са Програмом решавања старих предмета за 2017. годину, израдили појединачне програме већа за решавања старих предмета и доставили ове програме председнику суда до 05.02.2017. године.

Председник суда је са председницима већа одржавала колегијуме сваког другог понедељка у месецу ради анализе резултата спровођења Програма решавања старих предмета за 2017. годину и о томе је састављан записник, сем у случају када је одржавана седница свих судија на којој је та анализа вршена.

Спроведене мере и технике у оквиру Програма решавања старих предмета дале су значајне резултате у решавању старих предмета према редоследу пријема и убрзању судског поступка у циљу спречавања настанка старих предмета, имајући у виду да је у извештајном периоду укупно решено 3.829 предмета, од чега 1 предмет из 2005. године, 1 предмет из 2009. године, 3 предмета из 2010. године, 10 предмета из 2011. године, 12 предмета из 2012. године, 102 предмета из 2013. године 1.458 предмета из 2014. године и 2.242 предмета из 2015. године што је 38,80 % од укупног броја решених предмета.

У Управном суду је на дан 30.06.2017. године, остало нерешено на крају 3.187 старих предмет према датуму иницијалног акта и то: 4 предмета са иницијалним актом из 2011. године, 3 предмета са иницијалним актом из 2012. године, 19 предмета са иницијалним актом из 2013. године, 840 предмета са иницијалним актом из 2014. године, 2.321 предмета са иницијалним актом из 2015. године и што чини 10,82 % у односу на укупан број нерешених предмета на крају извештајног периода.

IV

Специфичност у раду Управног суда и даље представља чињеница да скоро половина предмета захтева поступање у врло кратким роковима.

Предмети у управном спору који се сматрају нарочито хитним су предмети у којима су законом прописани рокови за поступање или је природа управне ствари таква да захтева нарочито хитно поступање, док су хитни предмети они који су посебним законом одређени као хитни. У зависности од наведеног, Управни суд на предмете ставља ознаку "нарочито хитно", "радни спор" (врста хитног спора) или "хитно". Нарочито хитни и хитни предмети су: заштита изборног права; измена у бирачком списку; захтев за одлагање извршења управног акта; престанак и потврђивање мандата одборника; радни спор; предмети у којима се одлучује о остваривању права ради отклањања последица поплава, односно активирања клизишта на подручју погођеном поплавама у Републици Србији које су наступиле у мају 2014. године (Закон о отклањању последица поплава у Републици Србији, представља специјални закон у неколико посебних управних области - заштити права у поступцима јавних набавки; заштити здравља људи и животне средине; изградњи, реконструкцији, адаптацији и санацији, додели подстицајних средстава и одлучивању о врсти и висини помоћи); заштита конкуренције; информације од јавног значаја и заштиту података о личности; враћање одузете имовине и обештећење; пензијски, инвалидски; социјалне новчане накнаде и старатељство. Предмети који носе ознаку "нарочито хитно" износе се у рад, након завођења, судији известиоцу ради давања налога за хитно спровођење претходног поступка и предузимања свих мера за доношење одлуке у прописаном року. Предмети са ознаком "хитно" се након завођења износе Припремном одељењу, које је дужно да спроведе претходни поступак без одлагања. У извештајном периоду од 01.01.2017. до 30.06.2017. године примљено је укупно 3.919 предмета са ознакама "нарочито хитно", "радни спор" и "хитно", што чини 35,20 % од укупног броја примљених предмета у извештајном периоду.

V

Сваке године надлежност Управног суда се проширује посебним законима из различитих управних области, па је и у 2017. години постојећа надлежност Управног суда (преко 80 основа спора), увећана доноше-

њем више закона којима је прописана надлежност Управног суда у поступању, и то:

1. Закон о биомедицински потпомогнутој оплодњи ("Сл. гласник РС", бр. 40/17),

2. Закон о трансфузијској медицини ("Сл. гласник РС", бр. 40/17).

Такође, од 01.06.2017. године почела је примена Закона о општем управном поступку ("Службени гласник РС", бр. 18/16).

VI

Највећи број предмета у раду Управног суда чине предмети из "У" материје, којих је на почетку 2017. године било укупно 27.214, а у периоду од 01.01.2017. до 30.06.2017. године примљено је 11.134 од чега нових 11.007 предмета, тако да је укупно у раду у "У" материји 37.396 предмет.

У "У" материји у 2017. години укупно је решено 9.023 предмета, од чега мериторно 8.910 а на други начин 113 предмета. У овој материји суд је на почетку године имао 2.353 нерешена стара предмета. У току године решено је 2.741 стари предмет, а на крају је остало 3.139 нерешених старих предмета према датуму иницијалног акта.

VII

Управни суд поступа и у предметима заштите изборног права који се воде у уписницима "Уж" и "Уип". На почетку 2017. године у уписнику "Уж" било је нерешених 4 предмета, примљено је 78 предмета, тако да је укупно у раду било 82 предмета. Решено је 77 предмета, од чега 77 мериторно. У току 2017. године Одлуком председника Народне скупштине Републике Србије од 02.03.2017. године расписани су и одржани избори за председника Републике 02.04.2017. године; Одлукама председника Народне скупштине Републике Србије од 27.02.2017. године расписани су и одржани избори за одборнике скупштине града Зајечаре и одборнике Скупштина општина Косјерић, Ковин, Озаци и Врбас 23.04.2017. године. У току овог извештајног периода одржано је и више избора за чланове Савета месних заједница : Нова Пазова, Кнежица, месних заједница на територији града Панчева, Дворска, Завлака, Петровац на Млави.

Након одржаних председничких избора 02.04.2017. године дошло је до понављања гласања и то:

- На основу Решења Републичке изборне комисије о понављању гласања на бирачким местима на којима су поништени избори за председника Републике од 05.04.2017. године, поновљено је гласање 11.04.2017. године, на 8 бирачких места.

- На основу Решења Републичке изборне комисије о понављању гласања на бирачким местима на којима су поништени избори за председника Републике од 12.04.2017. године, поновљено је гласање 17.04.2017. године, на 3 бирачка места.

Због савладавања повећаног обима посла и поступања у кратким роковима по "нарочито хитним" предметима заштите изборног права и потребе обављања послова свог радног места ван радног времена, одређена је приправност од 01.03.2017. до 25.05.2017. године.

Приправност је одређивана за минималан број судија и судског особља имајући у виду прилив "Уж" предмета – заштита изборног права, потребу савладавања повећаног обима посла, извршавања послова свог радног места ван радног времена као и ради предузимања радњи које не трпе одлагање имајући у виду одредбе члана 97. Закона о избору народних посланика и члана 54. Закона о локалним изборима.

У уписнику "Уип" на почетку 2017. године није било нерешених предмета. Током извештајног периода није примљен ниједан предмет.

У циљу благовременог и потпуног информисања јавности анонимизиране одлуке суда у предметима заштите изборног права, објављене су на званичној интернет презентацији Управног суда.

VIII

Имајући у виду да је одредбом чл. 23. Закона о управним споровима прописано да суд може одложити извршење коначног управног акта до доношења судске одлуке поступајући по захтеву који је поднет уз тужбу и у току поступка по тужби или изузетно и пре подношења тужбе, захтеви за одлагање извршења коначног управног акта завођени су у уписник "У" или "Уо" и решавани у року од 5 дана. У извештајном периоду од 01.01.2017. до 30.06.2017. године у Управном суду је примљено укупно 421 захтев за одлагање и то:

- "У" уписник 373 захтева;
- "Уо" уписник 48 захтева.

IX

У 2017. години у седишту и одељењима Управног суда су усмене јавне расправе одржане у 747 предмета, одложене у 105 предмета и отказане у 9 предмета.

У извештајном периоду у седишту и одељењима Управног суда одржане су и нејавне седнице у 10.001 предмету.

X

Управни суд је од 01.01.2017. до 30.06.2017. године одржао 2 Седнице свих судија на којима је разматрао извештаје о раду, проблеме у функционисању рада суда, разматрао спорна правна питања и заузимао правне ставове. На Седницама свих судија, утврђено је више правних ставова. Такође, у наведеном периоду усвојено је више правних схватања изражених у пресудама овога суда (сентенце).

XI

Годишњим распоредом послова Управног суда за 2017. годину Су I-2 100/16-1 од 28.10.2016. године, одређено је да се Одељење судске праксе организује у седишту Управног суда. За судије Одељења судске праксе одређени су судија Душанка Марјановић, председник Одељења, судија Гордана Џакула, заменик председника Одељења, судија Љиљана Максимовић, судија Деса Симић, судија Љиљана Петровић, судија Радојка Маринковић, судија Биљана Шундерић и пет судијских помоћника.

У Одељењу судске праксе воде се општи и посебан регистар судске праксе. У општем регистру судске праксе евидентирају се одлуке Уставног суда и Европског суда за људска права које се односе на управну материју и одлуке Врховног касационог суда донете по ванредним правним средствима против одлука Управног суда. У посебном регистру судске праксе евидентирају се утврђени правни ставови, усвојена правна схватања изражена у пресудама овога суда (сентенце) и закључци.

Управни суд је у складу са дописом Врховног касационог суда I Су-1 бр. 140/2016 од 26.10.2016. године формирао Регистар правносна-

жних пресуда Управног суда у којима се суд позвао на одредбе Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, као и посебну Евиденцију пресуда и одлука у којима су у образложењу наведени ставови усвојени у пракси Европског суда за људска права. Управни суд се у извештајном периоду позвао у 18 својих пресуда на одредбе Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода и у 8 својих пресуда на ставове усвојене у пракси Европског суда за људска права.

Судијама и судијским помоћницима достављају се путем службеног e-maila:

- прописи од значаја за рад Управног суда који се објављују у Службеном гласнику;
- одлуке Врховног касационог суда које се односе на управну материју;
- одлуке Уставног суда које се односе на управну и грађанску материју;
- одлуке Европског суда за људска права које се односе на управну материју;
- сентенце, приговори на сентенце, обавештења да на сентенце није било приговора, као и обавештења о повлачењу сентенце или приговора;
- верификовани правни ставови.

Одлуке овога суда изабране од стране Одељења судске праксе, а нарочито оне са којима стручна и шира јавност има посебан интерес да се упозна, као и правни ставови и сентенце, објављују се анонимизирани на званичној интернет презентацији суда у оквиру наслова "Судска пракса", што је посебно битно за уједначавање судске праксе и за предвидивост успеха у евентуалном управном спору.

Седнице Одељења судске праксе одржавале су се сваког другог понедељка у месецу или по потреби, на којима се води записник, док су се састанци председника Одељења, заменика председника Одељења са судијским помоћницима који су распоређени у Одељењу судске праксе, одржавали сваког понедељка.

На седници и састанцима Одељења судске праксе расправљала су се спорна питања, утврђивали се и припремали предлози о питањима из судске праксе који су се износили на Седницу свих судија ради заузимања одређеног става у циљу уједначавања судске праксе.

Председник суда је преко Припремног одељења и Одељења судске праксе вршио идентификацију групе предмета према тужиоцу и туженом органу и задуживао судска већа за израду "пилот" одлука ради ефикаснијег решавања осталих предмета у групи. На тај начин идентификовано је 76 група са 1.630 предмета из 2016. године.

У Одељењу судске праксе Управног суда, у извештајном периоду поступало је 5 судијских помоћника који су у извештајном периоду прегледали 11.201 предмета, док је остало непрегледано укупно 52 предмета.

XII

Годишњим распоредом послова Управног суда за 2017. годину Су I-2 100/16-1 од 28.10.2016. године, одређено је да се Припремно одељење организује у седишту Управног суда. За судије Припремног одељења одређени су судија Стево Ђурановић, надзорни судија, судија Ружа Урошевић, заменик надзорног судије и три судијска помоћника.

Судијски помоћници у Припремном одељењу су у извештајном периоду са уписника примили укупно 10.639 предмета, урадили укупно 10.327 предмета, примили из већа 8.248 предмета и урадили 8.082 предмета.

XIII

У периоду од 01.01.2017. до 30.06.2017. године у Управном суду поступало је укупно 35 судијских помоћника распоређених у 14 већа у седишту и одељењима Управног суда, који су израдили 8.812 нацрта судских одлука. Један судијски помоћник се налази на трудничком боловању, док се четири судијска помоћника налазе на породилском боловању.

XIV

У периоду од 01.01.2017. до 30.06.2017. године примљено је укупно 193 притужбе на рад суда, које су заведене у уписник Су VI и 1.131 ургенција, које су заведене у Су VIII. На све притужбе и ургенције у законском року је одговорено надлежним органима и странкама.

XV

По приговорима ради убрзања поступка одлучивали су председник суда, судија Јелена Ивановић и судија Гордана Богдановић, којој је у оба-

вљању ових послова помагала судијски помоћник - виши саветник Мирјана Савић.

У извештајном периоду примљено је укупно 151 предмет и решено 76 предмета.

XVI

По захтевима за приступ информацијама од јавног значаја и заштити података о личности одлучивала је судија Биљана Тамбурковски Баковић, којој је у обављању ових послова помагала портпарол суда виши саветник Милка Бабић.

У извештајном периоду примљено је и одговорено на укупно 87 захтева за приступ информацијама од јавног значаја. На све захтеве одговорено је у законском року.

XVII

Председник суда је Одлуком Су I-1 211/16 од 08.12.2016. године именовала радну групу за израду Плана интегритета, у складу са Смерницама за израду и спровођење плана интегритета, у саставу: судија Жељко Шкорић, координатор и чланова радне групе Стево Ђурановић, судија Данијела Дупор, секретар суда, Дејан Ђурић, управитељ писарнице и Мира Стевић Капус судијски помоћник-виши саветник. Радна група је у складу са Смерницама за израду и спровођење плана интегритета одржала три састанка. На овим састанцима радна група је прво утврдила рокове за припрему програма израде и спровођења плана интегритета; за упознавање запослених са планом интегритета; за попуњавање упитника од стране запослених и рок за уношење попуњених упитника у програмску активност. Затим је на основу попуњених упитника извршила идентификовање области и радних процеса који су нарочито изложени ризицима, и извршила процену постојећег стања изложености области и радних процеса ризицима корупције и других неправилности и процену интензитета ризика. Након процене ризика у свим областима и процесима, радна група је предложила мере и Нацрт плана интегритета доставила председнику суда.

Председник суда је на основу члана 52. Закона о уређењу судова ("Сл. гласник РС" бр. 116/08 ...13/16), члана 59. Закона о Агенцији за борбу против корупције ("Службени гласник РС" бр. 97/08, 53/10, 66/11-УС,

67/13-УС и 8/15-УС) и члана 17. Смерница за израду и спровођење плана интегритета ("Службени гласник РС", бр. 80/10), донела **Одлуку о усвајању Плана интегритета за Управни суд 2016. – 2019. година** Су I-1 24/17 од 08.03.2017. године.

XVIII

У спровођењу Плана интегритета за Управни суд 2016. – 2019. година, председник суда је на основу члана 52. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 116/08, 104/09, 101/10, 31/11, 78/11, 101/11, 101/13, 40/15, 106/15, 13/16 и 108/16), члана 22. став 1. и 5. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12, 14/15 и 68/15) и члана 6. и 7. Судског пословника ("Службени гласник РС", бр. 110/2009, 70/2011, 19/2012, 89/2013, 96/2015, 104/2015, 113/2015, 39/2016, 56/2016, 77/2016) у складу са Правилником о садржини акта којим се ближе уређује поступак јавне набавке унутар наручиоца ("Службени гласник РС", број 83/15), Правилником о форми плана јавних набавки и начину објављивања плана јавних набавки на Порталу јавних набавки ("Службени гласник РС", број 83/15), Правилником о обавезним елементима конкурсне документације у поступцима јавних набавки и начину доказивања испуњености услова ("Службени гласник РС", број 86/15), Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Управном суду Су I-9 1/16 од 22.01.2016. године и Правилником о измени и допуни Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Управном суду Су I-9 3/16 од 19.05.2016. године, донела **Правилник о ближем уређењу поступка јавних набавки и набавки на које се непримењује закон о јавним набавкама** Су I-1 37/17 од 29.03.2017. године. Овим правилником ближе се уређује процедура планирања набавки, спровођење поступака јавних набавки и извршење уговора унутар Управног суда. Такође, Правилником се уређују учесници, одговорности, начин обављања послова јавних набавки у складу са законом којим се уређују јавне набавке, а нарочито се уређује начин планирања набавки (критеријуми, правила и начин одређивања предмета јавне набавке и процењене вредности, начин испитивања и истраживања тржишта), одговорност за планирање, циљеви поступка јавне набавке, начин извршавања обавеза из поступка, начин обезбеђивања конкуренције, спровођење и контрола јавних набавки, начин праћења извршења уговора о јавној набавци. Правилником се уређују и

набавке добара или услуга или уступање извођења радова, на које се не примењују прописи којима се уређују јавне набавке.

Правилник је доступан широј јавности преко интернет презентације суда.

XIX

У спровођењу Плана интегритета за Управни суд 2016. – 2019. година, председник суда је на основу члана 52. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 116/2008, 104/2009, 101/2010, 31/2011, 78/2011, 101/2011, 101/2013, 40/2015, 106/2015, 13/2016 и 108/2016), члана 16. Закона о заштити узбуњивача ("Службени гласник РС", бр. 128/14), Правилника о начину унутрашњег узбуњивања, начину одређивања овлашћеног лица код послодавца, као и другим питањима од значаја за унутрашње узбуњивање код послодавца који има више од десет запослених ("Службени гласник РС", бр. 49/2015), члана 6. и 7. Судског пословника ("Службени гласник РС", бр. 110/2009, 70/2011, 19/2012, 89/2013, 96/2015, 104/2015, 113/2015, 39/2016, 56/2016 и 77/2016) донела **Правилник о поступку унутрашњег узбуњивања у Управном суду** Су I-1 38/17 од 29.03.2017. године. Овај правилник уређује поступак унутрашњег узбуњивања у Управном суду и право на заштиту лица које изврши узбуњивање. Такође су дефинисани "сукоб интереса" као и посебни облици сукоба интереса "непотизам", "кронизам", "клијентизам" и изрази коришћени у овом правилнику "узбуњивање", "узбуњивач", "штетна радња", "лице овлашћено за пријем информација и вођење поступка у вези са узбуњивањем" и "унутрашње узбуњивање".

Правилник је доступан широј јавности преко интернет презентације суда.

XX

У спровођењу Плана интегритета за Управни суд 2016. – 2019. година, председник суда је на основу члана 52. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 116/08, 104/09, 101/10, 31/11, 78/11, 101/11, 101/13, 40/15, 106/15, 13/16 и 108/16), члана 39.-42. Закона о Агенцији за борбу против корупције ("Службени гласник РС", бр. 97/08, 53/10, 66/11, 67/13, 112/13 и 8/15), члана 25. Закона о државним службеницима ("Сл. Гласник РС", бр. 79/2005, 81/2005, 83/2005, 64/2007, 67/2007, 116/2008, 104/2009, 99/2014), Уредбе о поклонима који остају у јавној својини ("Сл.

Гласник РС", бр. 55/05, 71/05, 101/07,65/08, 16/11, 68/12, 72/12, 7/14 и 44/14) и члана 6. и 7. Судског пословника ("Службени гласник РС", бр. 110/2009, 70/2011, 19/2012, 89/2013, 96/2015, 104/2015, 113/2015, 39/2016, 56/2016, 77/2016), донела **Правилник о поклонима судија и запослених у Управном суду** Су I-1 39/17 од 29.03.2017. године. Овим правилником регулише се начин располагања поклонима које у вези са радом прими судија, државни службеник и намештеник у Управном суду (у даљем тексту: запослени) и вођење евиденције.

Правилник је доступан широј јавности преко интернет презентације суда.

XXI

У спровођењу Плана интегритета за Управни суд 2016. – 2019. година, председник суда је на основу члана 52. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 116/08, 104/09, 101/10, 31/11, 78/11, 101/11, 101/13, 40/15, 106/15, 13/16 и 108/16) и члана 6. и 7. Судског пословника ("Службени гласник РС", бр. 110/2009, 70/2011, 19/2012, 89/2013, 96/2015, 104/2015, 113/2015, 39/2016, 56/2016, 77/2016), донела **Правилник о трошковима репрезентације и трошковима угоститељских услуга** Су I-1 40/17 од 29.03.2017. године. Овим правилником уређују се питања у вези са употребом средстава на име трошкова репрезентације и трошкова угоститељских услуга у Управном суду, а посебно: шта се сматра трошковима репрезентације; шта се сматра трошковима угоститељских услуга; начин планирања и извори финансирања; овлашћења у вези са употребом средстава на име трошкова репрезентације и трошкова угоститељских услуга.

Правилник је доступан широј јавности преко интернет презентације суда.

XXII

У спровођењу Плана интегритета за Управни суд 2016. – 2019. година, председник суда је на основу члана 52. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 116/08, 104/09, 101/10, 31/11, 78/11, 101/11, 101/13, 40/15, 106/15, 13/16 и 108/16) члана 6. и 7. Судског пословника ("Службени гласник РС", бр. 110/2009, 70/2011, 19/2012, 89/2013, 96/2015, 104/2015, 113/2015, 39/2016, 56/2016, 77/2016), донела **Правилник о усло-**

вима и начину коришћења службених возила у Управном суду Су I-1 36/17 од 29.03.2017. године. Овим Правилником уређују се услови и начин коришћења службених возила Управног суда.

Правилник је доступан широј јавности преко интернет презентације суда.

XXIII

Управни суд у сарадњи са Министарством правде учествује у изради пројекта еСуд. Пројекат еСуд је намењен искључиво за електронску комуникацију између суда и странака, кроз међусобну размену поднесака, дописа и одлука суда, као и могућност странака да имају непосредан увид у свој предмет у електронском облику. Управни суд ће бити први суд у Републици Србији у којем ће се применити еСуд. Радна група у којој су представници Управног суда судија Стево Ђурановић, секретар суда Данијела Дупор, систем администратор Миле Доброта и управитељ писарнице Дејан Ђурић, одржала је до сада пет радних састанака. На последњем састанку одржаном 03.06.2017. године презентован је прототип са идентификованим функционалностима будућег решења, дизајн базе података и његова физичка реализација, реализација имплементација решења за поједине функционалне области, као и реализација основних компонената система на којима ће почивати будуће решење. Такође је приказана и прва верзија апликације која укључује функционалности представљене прототипом.

XXIV

Председник Управног суда је на основу члана 52. Закона о уређењу судова, члана 57.- 61. Судског пословника и одредби Комуникационе стратегије Високог савета судства 2013. године, донела **План за повећање поверења јавности у рад суда Су I-1 58/17 од 24.05.2017. године.**

У оквиру реализације Плана за повећање поверења јавности у рад суда организовани су:

ДАН ОТВОРЕНИХ ВРАТА ЗА СТУДЕНТЕ АСОЦИЈАЦИЈЕ ЗА МЕЂУНАРОДНУ САРАДЊУ ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Студенти студентске асоцијације за међународну сарадњу (САМС) Правног факултета Универзитета у Београду посетили су Управни суд дана

11. маја 2017. године. Судија Зорица Китановић и судија Стево Ђурановић упознали су студенте са начином рада суда, организацијом, надлежношћу, предметом управног спора, правилима поступка, одлукама које суд доноси, након чега су студенти присуствовали усменим јавним расправама.

Управни суд ће наставити да ради на повећању поверења јавности у рад суда организацијом Дана отворених врата и организацијом посета студената Правних факултета.

XXV

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ И ОБУКА СУДИЈА И СУДСКОГ ОСОБЉА

1. Прва група судија Управног суда учествовала је у дводневној Радионици на тему: "Увод у заједнички европски систем азила", у организацији Европске канцеларије за подршку систему азила (EASO), која је одржана 30. и 31. јануара 2017. године у хотелу "Life Design", у Београду. Скуп је отворила судија Зорица Китановић говорећи о правном систему приступа поступку за добијање азила у оквиру азилних спорова у Републици Србији. Поред тога, судија Боштјан Залар из Словеније и судија Јохан Берг из Норвешке говорили су, између осталог, о највећим изазовима у националној пракси Словеније и Норвешке. Теме радионице биле су основни европски стандарди о ефикасној судској заштити о споровима о азилу, затим о случајевима међународне заштите о избегличком статусу, допунској заштити и забрани протеривања. Првог дана радионице судије су дискутовале о студији случаја о показатељима кредибилитета и процедуралним гаранцијама у вези са разговором са тражиоцима азила. Другог дана скупа дискусија је настављена на тему структуралног приступа оцени кредибилитета, а потом су представљене релевантне смернице, судске анализе и материјал за обуку за стручно усавршавање судија у области избегличког права. Интерактивна дискусија је настављена сесијом о судској пракси Европског суда за људска права у Стразбуру у области азила.

2. Шеф рачуноводства Управног суда, Милена Игњатовић и ликвидатор буџетских средстава Љиљана Буквић присуствовале су од 06. до 08. фебруара 2017. године презентацији новог начина обављања послова у вези са девизним плаћањем и наплатом преко система за девизни платни промет за све директне кориснике буџетских средстава Републике Србије, који су укључени у постојећи систем за извршење буџета ФМИС. Презен-

тације су одржане у просторијама Управе за трезор, након чега су корисници тестирали функционалност пословних система путем уноса девизних налога кроз нови систем, имајући у виду да је од 27. фебруара 2017. године пуштен у продукциони рад нови систем за девизни платни промет Републике Србије ДЕПП (Девизни платни промет).

3. Судијски помоћници судске праксе Вукица Латиновић и Драгица Вранић учествовале су Саветовању о уједначавању судске праксе са фокусом на јуриспруденцију Европског суда за људска права, које је одржано 07. марта 2017. године у Зрењанину, у организацији Врховног касационог суда.

Једна од тема скупа била је технике хармонизације судске праксе и идеје за унапређење, о чему су говориле судије Врховног касационог суда, судија Веско Крстајић (у области кривичног права) и судија Весна Поповић (у области грађанског права). Судија Врховног касационог суда Љубица Милутиновић говорила је о Водичу Савета Европе са посебним освртом на начин цитирања пресуда Европског суда за људска права у одлукама домаћих судова. Скуп је настављен дискусијом поводом почетка вођења евиденције везано за непосредну примену ЕКЉП и стандарда из пресуда у одлукама домаћих судова, затим искуства судова који су до сада цитирали Европску конвенцију о људским правима или стандарде пресуда ЕСЉП у својим одлукама. Такође, једна од важних тема је и питање приоритетних области у оквиру судске праксе судова републичке надлежности у светлу Европске конвенције о људским правима. Представник Савета Европе, господин Марко Николић говорио је о објављивању судских одлука, укључујући упоредна искуства из региона и избор праксе Европског суда за људска права. Саветовање је завршено презентацијом плана активности ради упознавања судијских помоћника са одабраним стандардним праксе суда у Стразбуру релевантним за допринос решавању уочених спорних правних питања у домаћој судској пракси и перспективом ширења плана обуке на судијске помоћнике судова републичке надлежности и виших судова.

4. Председник Управног суда судија Јелена Ивановић, судија Радојка Маринковић и саветник за међународну сарадњу Драгана Васић присуствовале су конференцији под називом: Правосуђе у процесу европских интеграција – изазови и могућности за делотворну заштиту људских права, која је одржана у Београду, 10. марта 2017. године, у Палати Срби-

ја. Конференција је поред судија Управног суда, окупила судије Уставног суда, Врховног касационог суда, апелационих судова и виших судова, јавне тужиоце и многе друге, а сам догађај је организован у оквиру Пројекта Јачање образовних активности и организационих капацитета Правосудне академије, који предводи Британски савет (British Council), уз подршку Европске уније. Након поздравних обраћања председника Врховног касационог суда, судије Драгомира Милојевића, председника Уставног суда судије Весна Илић-Прелић и директора Правосудне академије Ненада Вујића, господин Хуан Карлос да Силва, вођа пројекта "Подршка Европске уније Правосудној академији", говорио је о постигнутим резултатима након годину дана реализације Пројекта. Скупу се обратио судија Луис Лопес Гера, судија Европског суда за људска права на тему дијалога између Европског суда за људска права и националних уставних судова у циљу остваривања целовите заштите људских права, затим судија Зденек Кин, судија Врховног управног суда Чешке Републике који је говорио о "Превазилажењу ограничења својствених позитивистичкој правној традицији и улози врховних судова у спровођењу Европске конвенције о људским правима". Након дискусије уследила је "Анализа узрока уставних жалби пред Уставним судом Републике Србије и представки пред Европским судом за људска права", коју је представила Славица Банић, некадашњи судија Уставног суда Републике Хрватске. Скуп је настављен панел дискусијом на тему доприноса обуке носилаца правосудних функција делотворној заштити људских права, а потом и нови механизми за нове изазове у оквиру чега је представљена База одлука Европског суда за људска права

5. Председник Управног суда, судија Јелена Ивановић и саветник за међународну сарадњу Драгана Васић присуствовале су семинару на тему: "Административне санкције у европском праву", који је одржан у Љубљани у периоду од 23. до 24. марта 2017. године, у организацији Удружења АСА-Еигоре и Врховног суда Словеније, уз подршку Европске комисије. Учесће на наведеном семинару подразумевало је одговарање земаља учесница на упитник, који је припремио Врховни суд Словеније. Управни суд је своје одговоре послао у предвиђеном року, а након детаљног проучавања релевантних прописа у области административних санкција и упознавања са одлукама Европског суда за људска права и Европског суда правде. Организатор скупа је потом сачинио сажетак националних извештаја у коме је дат приказ система управног судства у наведеној области у

земљама чланицама Удружења АСА-Еуроге и који је представљао радни материјал за дискусију током семинара.

На почетку скупа, делегацију судија и председника судова из највиших врховних судова земаља ЕУ, поздравили су председник Републике Словеније, господин Борут Пахор, потом председник Врховног суда Словеније, судија Дамијан Флорјанчич и судија Piet Hein Donner, потпредседник Државног савета Холандије и председавајући Удружења АСА-Еуроге. У наставку радног дела првог дана семинара судија Марко Илешић, судија Суда правде ЕУ говорио је о прекршајним санкцијама у јуриспруденцији Суда правде ЕУ. Након краће паузе, професори са Правног факултета Универзитета у Милану, др Francesco Goisisи др Miriam Allena говорили су о прекршајним санкцијама у јуриспруденцији Европског суда за људска права у Стразбуру.

Другог радног дана семинара настављен је програм рада излагањем господина Huberta Van Vliet-а, правног саветника Европске комисије, а потом је уследила дискусија на тему анализе националних извештаја, коју је представила г-ђа Christine Mague, судија Државног савета Француске. Након краће паузе настављена је дискусија о анализи националних извештаја, о чему су говорили господин Denis Delvaх из Државног савета Белгије и судија Liesbeth Steendijk из Државног савета Холандије. Након излагања учесника, судија Ерик Кершеван, судија Врховног суда Словеније сумирао је закључке семинара и захвалио се свим учесницима на интерактивном учешћу у раду као и одговорима, које су земље чланице Удружења АСА-Еуроге, доставиле организатору и на тај начин помогле да се направи свеобухватан приказ судских система европских земаља у области прекршајних санкција.

Имајући у виду да је сарадња са европским судовима од кључног значаја за размену мишљења и стицање нових знања у релевантним областима, учешће на скуповима у организацији наведеног Удружења, на теме које су од значаја за управно судство, неопходно је у циљу размене искуства и упоредне анализе поводом предстојеће реформе управног судства у Републици Србији.

6. Судија Љиљана Максимовић присуствовала је округлом столу на тему "Хармонизација судске праксе и упоредно-правна решења и могући правци развоја домаћег законодавства", који је одржан у хотелу "Radis-

son Blu Old Mill" дана 25. априла 2017. године, у организацији Канцеларије Британског савета у Београду и пројекта Ефикасност правосуђа.

Скуп је отворен обраћањем господина Димитрија Шујерановића, експерта за реформу судске администрације и Чедомира Бацковића, помоћника министра правде. Након тога др Марко Кнежевић са Правног факултета у Новом Саду представио је упоредно-правна решења, конкретно аустријски модел, после чега је уследило обраћање саветника за уједначавање судске праксе, господина Бранка Николића који је говорио о уједначавању рада одељења судске праксе апелационих судова.

7. Делегација судија Управног суда у саставу, председник Управног суда судија Јелена Ивановић, судија Јадранка Ињац и судија Весна Лазаревић, боравиле су у студијској посети Савету Европе и Европском суду за људска права, која је одржана у Стразбуру, у периоду од 25-28. априла 2017. године, у организацији Регионалне школе за јавну управу (Respa). Делегацију судија, поред судија Управног суда Србије, чиниле су судије земаља чланица РЕСП-е.

Програм рада студијске посете био је веома садржајан и подељен по данима. Првог дана студијске посете делегација судија посетила је Савет Европе и присуствовала излагањима подељеним у четири сесије. Прву сесију водио је господин Гвозден Флего, бивши потпредседник Парламентарне скупштине Савета Европе, док је друга сесија била посвећена односу између Парламентарне скупштине Савета Европе и Европског суда за људска права. Након краће паузе, настављен је радни део скупа трећом сесијом о статусу и утицају Европске конвенције о људским правима у земљама Западног Балкана, а потом је уследила четврта сесија о принципима Европске конвенције о људским правима и утицају судске праксе Европског суда за људска права на национални правни систем, о чему је говорио професор др Драгољуб Поповић, бивши судија Европског суда за људска права.

Други дан студијске посете био је резервисан за посету Европском суду за људска права у Стразбуру. Након поздравних обраћања, делегацији судија, обратили су се представници сектора за управљање предметима који су говорили о управи, методу рада и управљању предметима. Наставак радног дела водиле су судије Суда у Стразбуру из релевантних земаља чланица Регионалне школе за јавну управу (Respa) и то: судија Леди Бианку, изабран испред Албаније који је говорио о предметима азила, потом судија Небојша Вучинић, изабран испред Црне Горе, који је говорио о високо безбедносном за-

творском режиму у контексту Члана 3 Конвенције. Затим, судија Фарис Вехабовић, изабран испред Босне и Херцеговине имао је излагање о праву на слободне изборе, док је судија Ксенија Турковић изабрана испред Хрватске имала презентацију о правима деце. На крају другог дана посете о предметима пензија и инвалидском осигурању као и о радним споровима говорио је судија Бранко Лубарда, изабран испред Републике Србије.

Програм рада студијске посете трећег дана био је подељен у четири сесије. Прва је била посвећена имовинским предметима у оквиру судске праксе Европског суда за људска права у Стразбуру, о чему је говорио професор др Драгољуб Поповић, бивши судија Европског суда за људска права. Другу сесију је водио Григори Диков, правни службеник у Одељењу за демократске институције и основна права Венецијанске комисије на тему извештаја и стандарда који се односе на управне судове. Након посматрања заседања Парламентарне скупштине Савета Европе настављен је рад трећом сесијом о стручном усавршавању на тему људских права за правне стручњаке познатији као HELP програм, о чему је говорила Ева Пастрана, руководилац HELP сектора у оквиру Генералног директората за људска права и владавину права Савета Европе.

Четврта сесија је имала за тему стандарде Савета Европе у области избора које је представио професор Танасије Маринковић са Правног факултета Универзитета у Београду. Завршни дан студијске посете био је фокусиран на тему у вези Европске комисије за ефикасност правосуђа (СЕРЕЈ) и примену политике, која има за циљ спречавање повреде права на правично суђење у разумном року о чему су говорили представници СЕРЕЈ-а. Након тога уследила је презентација на тему "Извршење пресуда Европског суда за људска права у Стразбуру", о чему је говорила г-ђа Катарина Недељковић, Руководилац Одсека за извршење пресуда Европског суда за људска права. Завршним обраћањима обележен је крај студијске посете.

Имајући у виду значај европских институција на највишем нивоу, посебно Савета Европе и Европског суда за људска права, од изузетног је значаја могућност упознавања са радом и праксом наведеног суда као и размена искуства и мишљења о релевантним питањима од значаја за управно судство.

8. Шеф рачуноводства Управног суда, Милена Игњатовић присуствовала је дводневној радионици за запослене у материјално-финансијској служби судова, која је одржана 09. и 10. маја 2017. године у библиотеци Високог савета судства, у организацији Високог савета судства и про-

јекта Европске уније "Јачање капацитета Високог савета судства и Државног већа тужилаца". Првог дана радионице тема је била припрема и планирање буџета, структура буџета, европски модели буџета, буџетска ограничења и улога буџетских корисника у процесу планирања буџета. Другог дана тема је била извршење буџета, јавни расходи и зговорне активности, акти и поступци и контрола докумената.

9. Председник Управног суда судија Јелена Ивановић и саветник за међународну сарадњу Драгана Васић у Хагу су присуствовале Генералној скупштини Удружења државних савета и врховних управних судова земаља Европске уније (АСА-Еугоре) и семинару на тему: "Боља регулатива", који је одржан у Хагу у периоду од 15-16. маја 2017. године, у организацији Удружења АСА-Еугоре и Државног савета Холандије. Генерална скупштина је ове године одржана у Холандији, имајући у виду да потпредседник Државног савета Холандије, судија Piet Hein Donner председава Удружењем АСА-Еугоре током 2016-2018. године. Првог дана посете Холандији, у просторијама Државног савета Холандије у Хагу одржан је семинар на тему: "Боља регулатива". Након отварања семинара обраћањем судије Donner-а уследило је уводно обраћање првог потпредседника Европске комисије, господина Франса Тимерманса (Frans Timmermans), а потом и дискусија о националним извештајима на тему Боља регулатива у земљама чланицама Удружења АСА-Еугоре. Поштујући установљену праксу организације семинара, земље чланице Удружења АСА-Еугоре су одговориле на упитнике и допринеле сачињавању прегледа националних извештаја на тему од значаја за семинар. Своја запажања на наведену тему у оквиру дискусије изнели су професор Thomas von Danwitz, који је и судија Европског суда правде, потом г-дин Жан Марк-Сове (Jean Marc-Sauve) потпредседник Државног савета Француске и професор Клаус Ренерт (Klaus Renpert), председник Савезног управног суда Немачке. Анализом националних извештаја представљени су закључци семинара и теме за разматрање у наредном периоду. Другог дана посете одржана је Генерална скупштина Удружења АСА-Еугоре. Представници Секретаријата Удружења отворили су рад Генералне скупштине представљајући тачке дневног реда међу којима је, између осталог, представљен финансијски извештај и планирање предстојећих активности, затим извештај о спроведеним активностима и организованим семинарима, потом публикације, комуникација на форуму између чланова Удружења. Поред тога, представљене су земље чланице које учествују у размени судија, а поред тога је представљена и студија-

анализа о уједначавању судске праксе у земљама чланицама. У оквиру својих активности Удружење сарађује са највишим европским институцијама и другим европским удружењима. Следећа Генерална скупштина и Колоквиј заказани су за мај 2018. године. Имајући у виду чланство у Удружењу АСА-Еуроге од великог је значаја могућност упознавања са радом и праксом највиших европских управних судова као и размена искуства и мишљења о релевантним питањима од значаја за управно судство и упознавање са институтима и радом највиших европских инстанци на предстојећем путу Републике Србије ка Европској унији.

10. Председник Управног суда судија Јелена Ивановић и саветник за међународну сарадњу Драгана Васић присуствовале су Генералној скупштини Удружења судија европских управних судова (АЕАЈ), која је одржана у Атини 19. маја 2017. године, у организацији Удружења судија европских управних судова (АЕАЈ) и Удружења судија управних судова Грчке. Удружење судија европских управних судова, основано 2000. године, има за циљ унапређење правне заштите лица пред органима који врше јавна овлашћена у Европи и промовисање законитости правних аката, помажући на тај начин Европи да заједнички напредује у слободи и правди. Стога, Удружење АЕАЈ пружа подршку у проширењу знања о правној заштити у управној материји између судија управних судова у Европи и у ту сврху подразумева интензивну размену информација о релевантном законодавству и судској пракси, као и јачање положаја судија управних судова у Европи која заједнички напредује и промовисање професионалних интересовања судија управних судова на националном и европском нивоу.

Генералну скупштину отвориле су председник Удружења судија управних судова Грчке, судија Ангелики Ланиоти (Aggeliki Lainioti) и председник Удружења судија европских управних судова (АЕАЈ), судија Едит Целер (Edith Zeller). Госпођа Целер представила је Извештај о реализованим активностима Удружења, предстојећи план активности за наредни период и друга питања од важности за рад Удружења. Том приликом председавајући радних група Удружења АЕАЈ представили су извештаје о спроведеним активностима у претходном периоду као и планиране активности у оквиру радних група за миграције и азил, пореско право и заштиту животне средине. Поред поменутих активности Удружење АЕАЈ успоставило је сарадњу са Саветом Европе и Америчким Удружењем Адвоката, о чему су говорили чланови Удружења. Једна од тачака дневног реда

била је разматрање захтева за пријем у чланство Удружења, како индивидуалних, тако и групних. Једногласно је донета одлука о пријему свих нових чланова у Удружење. Једна од тема за дискусију била је актуелна ситуација у вези управног судства у појединим земљама, као што су Турска, Азербејџан, Аустрија и многе друге земље. Свакако једна од забрињавајућих чињеница на коју Удружење често указује је и актуелна ситуација у Турској где је, према извештајима, велики број судија, адвоката и новинара и даље у притвору. Генерална скупштина је завршена представљањем Програма рада за 2018. годину и плана рада Радних група, са појединачним темама које ће у оквиру предстојећих радионица и семинара бити обрађене, као и следеће Генералне скупштине која је заказана за почетак јуна следеће године. Имајући у виду значај Удружења европских управних судова (АЕАЈ) од изузетног је значаја могућност упознавања са радом и праксом европских управних судова као и размена искуства и мишљења о релевантним питањима од значаја за управно судство.

11. Судије и судијски помоћници Управног суда присуствовали су једнодневном саветовању на тему: "Избегличко право-међународни и домаћи стандарди", које је одржано 08. јуна 2017. године у Београду, у организацији Правосудне академије, Београдског центра за људска права и Високог комесаријата УН за избеглице (UNHCR). Господин Душан Аралица говорио је о Конвенцији о статусу избеглица из 1951. године и развоју избегличког права у Републици Србији, а потом је госпођа Лена Петровић говорила о улози цивилног друштва у систему азила Републике Србије. Дискусија је настављена темом о примени концепта сигурне треће земље, о чему је говорио господин John Young, шеф Одељења за правну заштиту UNHCR –а. Посебна пажња је посвећена стандардима Европског суда за људска права релевантним за област избегличког права и изазовима са којима се Србија и њени правосудни органи суочавају приликом примене прописа из ове области. О ефикасности правног лека у погледу поштовања начела *non refoulement* говорио је професор Драгољуб Поповић, бивши судија Европског суда за људска права. Саветовање је завршено дискусијом о томе како унапредити примену међународних стандарда.

XXVI

Полазећи од става да је унапређивање и развијање права на принципима владавине права и правне државе, као основни циљ свих правних

институција, могуће само на знању које је теоријски засновано и потврђено кроз праксу **Управни суд и Правосудна академија закључили су Протокол о сарадњи** Су I-1 27/2017 од 09.03.2017. године.

XXVII

Управни суд и Факултет за правне и пословне студије Др Лазар Вркатаић у Новом Саду закључили су Споразум о сарадњи Су I-1 59/2017 од 29.05.2017. године, у намери да успоставе дугорочну сарадњу која ће допринети развоју и унапређењу рада обе институције. Циљеви сарадње огледају се у потреби спознавања судске праксе, начина решавања предмета, те развијања практичних знања из управне материје која ће значајно допринети подизању наставно-научног капацитета, са једне, као и упознавању са новим упоредноправним решењима и научно-теоријским ставовима, са друге стране.

XXVIII

У циљу успостављања дугорочне сарадње, која ће допринети развоју и унапређивању рада обе институције, а с обзиром на њихов значај и развоју права у целини, **Управни суд и Правни факултет Универзитета у Нишу закључили су Споразум о сарадњи** Су I-1 67/2017 од 26.06.2017. године

XXIX

ДОГАЂАЈИ И САСТАНЦИ НА КОЈИМА СУ ПРИСУСТВОВАЛИ ПРЕДСЕДНИК СУДА, СУДИЈЕ И ЗАПОСЛЕНИ

1. Судије Жељко Шкорић и Јадранка Ињац присуствовале су догађају у организацији Регионалне школе за јавну управу (ReSPA) и Министарства државне управе и локалне самоуправе под називом: "Отворени дан", који је одржан 25. јануара 2017. године у хотелу Палас у Београду. Сврха овог догађаја је промоција регионалних компаративних студија на тему оптимизације у државној управи, квалитетније регулативе и запошљавања на основу заслуга, као и презентација механизма подршке чланицама ReSPA-е. У оквиру наведеног догађаја представљена је студија са анализама и препорукама и представљени су инструменти подршке земљама чланицама ReSPA-е под називом: "Нови механизам за решавање

специфичних потреба чланица ReSPA-e и Peer to Peer (узајамно стручно усавршавање).

2. Судија Биљана Тамбурковски Баковић, портпарол суда Милка Бабић и саветник за међународну сарадњу Драгана Васић присуствовали су манифестацији поводом обележавања Дана заштите података о личности, који је одржан 30. јануара 2017. године у свечаној сали Клуба посланика у Београду. Овај дан обележава се у свим државама чланицама Конвенције у циљу унапређења заштите података о личности, док се у Републици Србији овај дан обележава са циљем подизања свести јавности о значају заштите података о личности и унапређења примене начела заштите података. На скупу је представљена друга публикација Повереника под називом: "Заштита података о личности – ставови и мишљења Повереника".

3. Председник Управног суда, судија Јелена Ивановић састала се са представницима Мисије ОЕБС-а, Одељењем за демократизацију, г-ђом Катрин Габријел и г-ђом Јеленом Цветковић у просторијама Управног суда дана 02. фебруара 2017. године. Тема састанка била је план активности и сарадње у 2017. години. Планиране активности су: едукације судија и судијских помоћника, студијске посете судија и председника суда, Организација међународне конференције у Београду на тему двостепености управног судства (у сарадњи са Мисијом ОЕБС-а - Одељењем за владавину права). Представници Мисије ОЕБС-а истакли су да имају одређена средства за Управни суд и да су спремни да подрже организацију едукација на теме које Управни суд определи. У договору са колегама из Одељења за владавину права подржаће организацију предстојеће међународне конференције и учествоваће у организацији. У вези студијских посета наставиће сарадњу на ту тему током године, а уколико се укаже прилика радо ће подржати студијску посету дела судија некој од европских земаља.

4. Председник Управног суда, судија Јелена Ивановић састала се са представницима Посматрачке Мисије OSCE/ODIHR задужене за праћење предстојећих изборних радњи, господином Ulvi Akhundlu, OSCE/ODIHR, консултантом за изборна питања и госпођом Иваном Крстић, из Мисије ОЕБС-а. Тема састанка била су питања из надлежности Управног суда у вези председничких избора, а пре свега поступање по жалбама на одлуке Републичке изборне комисије (оквири надлежности, организација рада, рокови поступања, правила поступка, итд). Судија Ивановић укратко је представила надлежност Управног суда, потом организацију рада суда и

нагласила да се организација рада за време изборних радњи се унапред планира. Судије и судско особље, услед кратког рока за поступање, који је због осетљивости предмета спора 48 часова од момента пријема жалбе са списима, налазе се у стању приправности и дежурства Такође, по потребни хитно се заказују Седнице свих судија ради заузимања правних ставова и решавања спорних правних питања у току изборног поступка. Примедбе које је посматрачка Мисија дала 2014. године су кратки рокови за изјављивање жалбе и неодржавање расправа, што може да се уреди једино изменом важећег изборног законодавства и увођењем позивања на расправу. Поред наведеног, судија Ивановић је нагласила да су судије спремне да учествују у изради Нацрта измене изборних закона. Један од предлога на који је председница указала је потреба едукације свих органа који учествују у спровођењу избора, будући да су то стални и независни органи, посебно стални састав мора да усвоји систем сталне обуке.

Ulvi Akhundlu, OSCE/ODIHR, консултант за изборна питања представио је своју Мисију и захвалио се председници на свеобухватном прегледу у погледу организације и рада Управног суда. Такође, истакао је да током разговора са судовима увек добије највише релевантних информација везаних за изборни поступак и изборне спорове.

Председница је истакла да је један од кључних проблема недовољан број судија, као и увођење двостепености управног судства где би се фазе изборног поступка и сам изборни поступак поделио на првостепене и више управне судове. Председница је нагласила да се изборни поступак састоји из више фаза и да су то пре свега кандидовање, састав и проглашење изборне листе, затим збирне изборне листе, након чега следи формирање бирачких одбора итд. Највише жалби је било у фази кандидовања, док након одржаних избора није било много приговора, што значи да је цео изборни процес протекао законито. Председница је истакла да је, приликом припреме за предстојеће изборе, веома важно да се упознамо са релевантним извештајима ОЕБС/ОДИХР на тему избора, тако да би било веома корисно да све судије имају релевантне материјале преведене на српски. Мисија ОЕБС-а је обећала да ће покушати да пронађе ове материјале уколико постоје на српском језику. Такође, председница Ивановић је нагласила да Суд прати медије али да није под утицајем ничега и да ради законито, будући да мишљење 40 судија обавезује сваког судију појединачно

и све учеснике у поступку. Представници Мисије ОЕБС-а су се захвалили на достављеним подацима и размењеним информацијама.

5. Заменик председника Управног суда, судија Жељко Шкорић, судија Стево Ђурановић, секретар суда Данијела Дупор, управитељ писарнице Дејан Ђурић и саветник за међународну сарадњу Драгана Васић састали су са представницима Мисије Програма Сигма дана 08. марта 2017. године у просторијама Управног суда. СИГМА (Подршка унапређењу владавине и управљања) представља заједничку иницијативу Организације за економску сарадњу и развој и Европске комисије, чија је основна улога пружање подршке јачању јавних управа и спровођењу реформи управљања у државама кандидатима за приступање ЕУ. У сарадњи са Министарством државне управе и локалне самоуправе Сигма експерти су организовали састанке који су имали за циљ мерење испуњености принципа јавне управе, при чему ће Европска комисија користити процену СИГМА-е као полазну основу приликом израде Извештаја о напретку Републике Србије у процесу европских интеграција у области реформе јавне управе.

6. Председник Управног суда, судија Јелена Ивановић присуствовала је презентацији Годишњег извештаја о раду свих судова Републике Србије за 2016. годину, која је одржана 17. марта 2017. године у Палати Србија. Годишњи извештај о раду свих судова једини је извештај такве врсте у Републици Србији и јединствени извор података о функционисању судског система у нашој земљи. Поред тога, Годишњи извештај о раду свих судова за 2016. годину обогатен је показатељима учинка Европске комисије за ефикасност у правосуђу (СЕРЕЈ) и Европског правосудног семафора (EU Justice Scoreboard), чиме је могуће упоредити податке са осталим развијеним европским земљама. Након презентације наведеног Извештаја, председник Врховног касационог суда судија Драгомир Милојевић говорио је о Спровођењу јединственог програма за решавање старих предмета и о унапређењу судског система извршења.

7. Председник Управног суда, судија Јелена Ивановић састала се са представницима Мисије за процену избора (OSCE/ODIHR Election Assessment Mission) дана 28.03.2017. године. У склопу активности везаних за праћење избора, састанку су присуствовали правни аналитичари господин Armen Manjanyan и господин Дејан Ђокић. Тема састанка била је виђење досадашњег тога предизборног циклуса од стране Управног суда као и ин-

формације о организацији рада Управног суда током председничких избора у 2017. години.

8. Судија Биљана Тамбурковски-Баковић и саветник за међународну сарадњу Драгана Васић присуствовали су конференцији поводом представљања Модела закона о заштити података о личности, која је одржана у четвртак 15.06.2017. године у Медија центру у Београду, у организацији Повереника за информације од јавног значаја и заштити података о личности. Нови Модел закона о заштити података о личности усклађен је са актуелним стандардима релевантних европских докумената, а пре свега са Општом уредбом о заштити података о личности. Након уводне речи Повереника, господина Родољуба Шабића, уследило је представљање Модела наведеног закона и његово усклађивање са Општом уредбом о заштити података о личности, као и нова решења у Моделу Закона о заштити података о личности.

9. Председник Управног суда, судија Јелена Ивановић састала се дана 31. марта 2017. године са представницима SIGME задужене за израду Функционалне анализе у оквиру Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки, која обухвата анализе њихове ефикасности, одговорности и делотворности. Представници SIGME представили су своју Мисију у Београду, која има Седиште у Паризу, а представља заједничку иницијативу ОЕЦД и Европске уније која се финансира од стране ЕУ, чији је фокус област јавне управе, а посебно јавне набавке у циљу подршке земљама кандидатима као припреми за чланство у ЕУ. Њихов циљ је израда Функционалне анализе у оквиру Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки, која обухвата анализу њихове ефикасности, одговорности и делотворности. Представнике је занимало на који начин Управни суд види практичну сарадњу са Комисијом (да ли постоји могућност за организацију радионица, обука, округлих столова, итд). Председница је нагласила да би било могуће организовати едукацију са експертима из Европе и да би таква врста сарадње била веома значајна.

XXX

УЧЕШЋЕ СУДИЈА УПРАВНОГ СУДА У РАДНИМ ГРУПАМА

1. Председник Управног суда, судија Јелена Ивановић, заменик председника Управног суда, судија Душица Маринковић, председник Одељења судске праксе, судија Душанка Марјановић и заменик председника Одељења

судске праксе, судија Гордана Цакула, чланови су радне групе за израду Нацрта Закона о изменама и допунама Закона о управним споровима.

2. Председник Управног суда, судија Јелена Ивановић члан је Програмског савета Правосудне академије.

3. Судија Биљана Шундерић члан је радне групе за израду Нацрта Закона о изменама и допунама Закона о експропријацији.

4. Судија др Јадранка Ињац члан је радне групе Врховног касационог суда за праћење Јединственог Програма за решавање старих предмета у судовима у Републици Србији.

5. Судија Гордана Богдановић члан је радне групе за израду Нацрта Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица.

6. Судија Стево Турановић члан је радне групе за израду Нацрта закона о електронском пословању и члан Радне групе за израду Нацрта Закона о странцима.

XXXI

ФИНАНСИЈСКО И МАТЕРИЈАЛНО ПОСЛОВАЊЕ

На основу члана 52. Закона о уређењу судова ("Сл. гласник РС", бр. 116/08... 101/13), члана 51. став 5. Закона о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 124/12) и члана 6. и 7. Судског пословника ("Сл. гласник РС", бр. 110/09... 89/13), председник Управног суда донео је План набавки за 2015. годину Су IV-28 13/15 од 30.01.2015. године и Одлуку о измени Плана набавки за 2015. годину Су I-1 91/15 од 25.06. 2015. године, којима су планиране и набавке у 2016. години у складу са закљученим Оквирним споразумима.

Управни суд закључио је уговоре о јавној набавци и то:

- Уговор о јавној набавци тонера 1/17 Су IV 28 15/17 од 18.04.2017. године, са понуђачем EWE COMP DOO, којим је извршена набавка рачунарског материјала-тонера:

- Куосера ТК-130 50 комада,

- Куосера ТК-6305 12 комада.

- Уговор о јавној набавци тонера 2/17, Су IV 28 16/17 од 18.04.2017. године, са понуђачем AIGO BUSINESS SYSTEM, којим је из-

вршена набавка рачунарског материјала-тонера Lexmark E260A11E 110 комада и 50FH00 20 комада.

- Уговор о јавној набавци тонера 3/17, Су IV 28 17/17 од 18.04.2017. године, са понуђачем AIGO BUSINESS SYSTEM, којим је извршена набавка рачунарског материјала-тонера Panasonic KX-FA83E 10 комада.

- Уговор о јавној набавци тонера 4/17, Су IV 28 18/17 од 18.04.2017. године, са понуђачем PROINTER IT SOLUTIONS AND SERVICE DOO, којим је извршена набавка рачунарског материјала-тонера:

- Canon C-EXV 14 комада,

-Canon 719H 6 комада.

- Уговор о јавној набавци тонера 5/17, Су IV 28 19/17 од 18.04.2017. године, са понуђачем PROINTER IT SOLUTIONS AND SERVICE DOO, којим је извршена набавка рачунарског материјала-тонера :

-HP LaserJet Q2612A 30 комада

-HP LaserJet CE390A 50 комада.

- Уговор о јавној набавци радова на адаптацији пословног простора у Немањиној бр. 9 у Београду 6/17, Су I-1 28 45/17-9 од 09.06.2017. године, са понуђачем EDV доо Панчево.

- Уговор о јавној набавци канцеларијског намештаја за пословни простор у Немањиној бр. 9 у Београду 7/17, Су I-1 46 45/17-8 од 09.06.2017. године, са понуђачем КТИТОР доо.

- Уговор о јавној набавци горива 8/17 Су IV 28 23/17 од 11.05.2017. године, са понуђачем НАФТНА ИНДУСТРИЈА СРБИЈЕ АД., којим је извршена набавка горива за Партију 2, EVRO PREMIUM BMB 95 – 5.537,00 литара;

- Уговор о јавној набавци горива 9/17, Су IV 28 24/17 од 11.05.2017. године, са понуђачем НАФТНА ИНДУСТРИЈА СРБИЈЕ АД., којим је извршена набавка горива, EVRO DIZEL 5.080,00 литара.

XXXII

ЗАКЉУЧАК

Велики прилива предмета у Управном суду, са тенденцијом раста прилива у односу на претходну годину настављен је и у 2017. години, с обзиром да је у Управном суду примљено укупно 11.134 предмета, што је

153 примљених предмета више у односу на првих шест месеци 2016. године, односно 201 примљен предмет више у односу на првих шест месеци 2015. године. Судије Управног суда су просечно примиле по 278 нових предмета у извештајном периоду.

Повећање прилива предмета у 2017. години довело је и до повећања укупног броја предмета у раду са 36.877 (у првих шест месеци 2016. години) на 39.320 предмета.

У погледу укупног броја решених предмета остварени су задовољавајући резултати. Наиме, судије Управног суда у извештајном периоду 2017. години решиле су укупно 9.869 предмета, односно 41,12 просечно решених предмета по судији, што се према Мерику за вредновање квантитета (учинка) рада судија – месечна норма, Правилника о критеријумима, мерилима, поступку и органима за вредновање рада судија и председника судова, вреднује као "изузетно успешно". Посебно треба имати у виду да су судије поред квантитативно великог броја урађених предмета у извештајном периоду у 2017. године оствариле и укупан квалитет рада од 99,68%.

Управни суд је у 2017. години остварио и задовољавајуће резултате рада у погледу решавања старих предмета према датуму иницијалног акта и спречавању настанка старих предмета у складу са Програмом решавања старих предмета за 2017. годину. Решено је укупно 3.829 предмета што је 38,80 % од укупног броја решених предмета у суду, па је на крају извештајног периода остало 3.187 нерешених старих предмета према датуму иницијалног акта, односно 76,83 старих предмета просечно по судији.

На овакву динамику решавања предмета у великој мери је утицао Програм решавања старих предмета за 2017. годину Су I-2 9/17 од 30.01.2017. године и у складу са њим донети појединачни програми већа за решавање старих предмета, идентификација група предмета (према тужиоцу и туженом) и израда "пилот" одлука што је омогућило брже решавање осталих предмета у групи као и велико залагање судија и судијских помоћника у остваривању програмских циљева.

Анализом испуњености планираних резултата који су предвиђени Програмом решавања старих предмета уочен је значајан напредак у успешнијем решавању старих предмета и убрзању судског поступка и поред чињенице да је у великом броју предмета било неопходно одржавање

усмених јавних расправа (у 747 предмета) за чију припрему предмета, пресуђење и израду одлуке је потребно више времена, као и чињенице да су у току извештајног периода расписани и одржани избори за: председника Републике 02.04.2017. године; одборнике скупштине града Зајечара; одборнике Скупштина општина Косјерић, Ковин, Озаци и Врбас и чланове Савета месних заједница: Нова Пазова, Кнежица, месних заједница на територији града Панчева, Дворска, Завлака, Петровац на Млави.

Поступање по предметима заштите изборног права као "нарочито хитним" предметима знатно је утицало на укупне резултате суда с обзиром да је због своје специфичне природе и сложености захтевало одлучивање у врло кратким роковима, измештање судија из Одељења суда у Београд у периоду од 19.03.2017. до 08.04.2017. године, и не само 24-часовну приправност и прековремени рад судија и запослених у суду у периоду од 01.03.2017. до 25.05.2017. године, већ и потпуни приоритет у решавању ових предмета.

Повећање броја старих предмета са иницијалним актом из 2012., 2013., и 2014. године, настало је по доношењу одлука Уставног суда којима се усваја уставна жалба, поништава пресуда Управног суда и налаже доношење нове одлуке, као и доношења пресуда Врховног касационог суда којима се захтев за преиспитивање судске одлуке уважава, укида одлука Управног суда и предмет враћа на поновно одлучивање.

Поред остварених резултата рада суда у решавању предмета, судије Управног суда су у току 2017. године, уложиле изузетан напор кроз учешће у радним групама за израду нацрта закона, Плана интегритета за Управни суд 2016.-2019. година, пројекта еСуд.

Управни суд је у циљу остваривања права на стручно усавршавање судија и судског особља у 2017. години, организовао семинаре на актуелне теме (области), које су значајне за унапређење квалитета рада суда. Поред тога, суд је наставио успешну сарадњу са Европском канцеларијом за подршку систему азила, Удружењем државних савета и врховних управних судова Европе (АСА-Еигоре), Удружењем судија европских управних судова (АЕАЈ), Регионалном школом за јавну управу (ReSPA), Врховним судом Словеније, Државним саветом Холандије

Имајући у виду постигнуте резултате и све чиниоце који су утицали на укупан рад суда може се закључити да је Управни суд у извештајном периоду постигао задовољавајуће резултате.

Значајно повећање ефикасности и делотворнији рад овог суда, посебно у погледу стопе ажурности и дужине израде одлука, као и успешно спровођење реформских мера и кључних начела Националне стратегије правосуђа у периоду 2013. - 2018. године, обезбеђивање права грађана на суђење у разумном року, приступ суду под једнаким условима, праћење предвиђене динамике Програма решавања старих предмета, очекује се избором нових десет судија у складу са Одлуком Високог савета судства о измени одлуке о броју судија у судовима (Службени гласник РС" бр. 54/17) којом је повећан број судија Управног суда за 10, тако да Управни суд има председника и 50 судија.

ПРЕДСЕДНИК УПРАВНОГ СУДА

Судија Јелена Ивановић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВНИ СУД
Су I-2 100/16-1
Дана: 28.10.2016. године
Београд

На основу одредбе члана 34. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС" бр. 116/08, 104/09, 101/10, 101/11, 101/2013, 40/15, 106/15 и 13/2016) и члана 45. - 48. Судског пословника ("Службени гласник РС" бр. 110/09, 70/11, 19/12, 89/2013, 96/15, 104/15, 113/15, 39/15, 56/15 и 77/2016), по прибављеном мишљењу свих судија, председник Управног суда **УТВРЂУЈЕ**

ГОДИШЊИ РАСПОРЕД ПОСЛОВА УПРАВНОГ СУДА **за 2017. годину**

I

СЕДИШТЕ СУДА

Седиште Управног суда налази се у судској згради у ул. Немањина бр. 9 у Београду.

У седишту суда налазе се судска управа, писарница и друге пратеће службе.

Одељења изван седишта суда су у Крагујевцу, Нишу и Новом Саду.

Одељење Управног суда у Крагујевцу налази се у судској згради у ул. Кнеза Михајла бр. 2, Одељење Управног суда у Нишу налази се у судској згради у ул. Војводе Путника ББ а Одељење Управног суда у Новом Саду налази се у бул. Михајла Пупина бр. 6.

У Одељењима изван седишта суда трајно се суди и предузимају друге судске радње у складу са Законом о уређењу судова и Судским пословником.

II

СУДСКА УПРАВА

Пословима судске управе руководи Председник суда, судија Јелена Ивановић,

за првог заменика председника Управног суда одређује се судија Душица Маринковић,

за другог заменика председника Управног суда одређује се судија Жељко Шкорић.

По приговорима ради убрзања поступка поступаће и одлучиваће председник суда, судија Јелена Ивановић и судија Гордана Богдановић, којој ће у обављању ових послова помагати судијски помоћник - виши саветник Мирјана Савић.

По захтевима за приступ информацијама од јавног значаја и заштиту података о личности поступаће и одлучиваће судија Биљана Тамбурковски Баковић, којој ће у обављању ових послова помагати портпарол суда виши саветник Милка Бабић.

По информацијама о кршењу прописа, кршењу људских права, вршењу јавног овлашћења противно сврси због које је поверено, опасности по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину, као и ради спречавања штете великих размера (заштита узбуњивача), поступаће и одлучиваће судија Јелена Тишма Јовановић, којој ће у обављању ових послова помагати судијски помоћник виши саветник Весна Оташевић.

Пријем странака вршиће судије:

- Жељко Шкорић,
- Весна Лазаревић,
- Павел Јонаш,
- Гордана Гајић Салзбергер.

Послове секретара суда обављаће виши саветник Данијела Дупор.

Послове портпарола обављаће виши саветник Милка Бабић.

III

СУДСКА ОДЕЉЕЊА

Судије се распоређују ради обављања послова у Припремном одељењу и Одељењу судске праксе.

IV

ПРИПРЕМНО ОДЕЉЕЊЕ

У Припремном одељењу обављају се послови предвиђени одредбом чл. 25. - 32. Закона о управним споровима и чл. 16. Судског пословника.

Припремно одељење се организује у Седишту Управног суда.

За судију који врши надзор над обављањем послова у Припремном одељењу одређује се Стево Ђурановић, за заменика надзорног судије одређује се судија Ружа Урошевић.

Послове у Припремном одељењу ће обављати судијски помоћници и то:

1. Бојана Баић,
2. Александра Маркићевић,
3. Небојша Ђојбашић,
4. Александра Гвозденовић.

V

ОДЕЉЕЊЕ СУДСКЕ ПРАКСЕ

Одељење судске праксе организује се у Седишту Управног суда.

За судије Одељења судске праксе одређују се:

1. Душанка Марјановић, за председника Одељења судске праксе,
2. Гордана Џакула, за заменика председника Одељења судске праксе,
3. Љиљана Максимовић,
4. Деса Симић,
5. Љиљана Петровић,
6. Радојка Маринковић,

7. Биљана Шундерић.

Поједине послове у овом Одељењу ће обављати судијски помоћници и то:

1. Стана Милутиновић,
2. Вукица Латиновић,
3. Зорана Брајовић,
4. Драгица Вранић,
5. Љиљана Петровић.

VI

СУДСКА ВЕЋА У СЕДИШТУ СУДА

1. ВЕЋЕ

7. Душанка Марјановић, председник већа
4. Весна Лазаревић, члан
24. Гордана Богдановић, члан.

2. ВЕЋЕ

10. Јадранка Ињац, председник већа
1. Јасминка Вукашиновић, члан
22. Весна Даниловић, члан.

3. ВЕЋЕ

19. Гордана Цакула, председник већа
18. Слађана Бојовић, члан
15. Радојка Маринковић, члан.

4. ВЕЋЕ

20. Жељко Шкорић, председник већа
21. Павел Јонаш, члан
12. Зоран Рељић, члан.

5. ВЕЋЕ

14. Душица Маринковић, председник већа
17. Биљана Шундерић, члан
25. Маријана Тафра Мирков, члан.

6. ВЕЋЕ

5. Живана Ђукановић, председник већа
3. Јелена Тишма Јовановић, члан
6. Љиљана Јевтић, члан.

7. ВЕЋЕ

23. Стево Ђурановић, председник већа
16. Гордана Гајић Салзбергер, члан
9. Ружа Урошевић, члан
2. Весна Чогурић, члан.

У предметима Весне Чогурић другог члана већа попуњаваће Гордана Гајић Салзбергер и Ружа Урошевић, наизменично.

Председника већа замењиваће први члан истог већа.

Редовна попуна већа до састава од троје и петоро судија вршиће се између 1. и 2. већа, 3. и 4. већа, 5. и 6. већа и 7. и 1. већа. Попуну већа вршиће други и први члан већа, наизменично, почевши од другог члана већа. Председник већа вршиће попуну уколико су одсутна оба члана већа.

У случају спречености већа које врши попуну већа до састава од троје и петоро судија, попуна ће се вршити између већа чија се попуна врши и већа које је означено редним бројем као прво веће након већа које је одређено за попуну у претходном ставу.

VII

СУДСКА ВЕЋА У ОДЕЉЕЊИМА ИЗВАН СЕДИШТА СУДА

I ОДЕЉЕЊЕ У КРАГУЈЕВЦУ

I-1 ВЕЋЕ

3. Љиљана Петровић, председник већа
1. Никола Китаровић, члан
5. Мирјана Вулић, члан.

I-2 ВЕЋЕ

2. Олга Петровић, председник већа
4. Мира Василијевић, члан
6. Вера Маринковић, члан.

Председника већа замењиваће први члан истог већа.

Редовна попуна већа до састава од троје и петоро судија вршиће се између 1. и 2. већа. Попуну 1. већа вршиће Мира Василијевић, у случају њеног одсуства попуну 1. већа вршиће Вера Маринковић. Попуну 2. већа вршиће Мирјана Вулић, у случају њеног одсуства попуну 2. већа вршиће Никола Китаровић. Председник већа вршиће попуну уколико су одсутни чланови већа.

У случају спречености већа које врши попуну већа до састава од троје и петоро судија попуну ће вршити судије из Седишта суда у складу са Годишњим распоредом послова почевши од 1. већа.

II ОДЕЉЕЊЕ У НИШУ

II-1 ВЕЋЕ

1. Деса Симић, председник већа
4. Драган Јовановић, члан

Другог члана већа попуњаваће Ненад Стојановић.

II-2 ВЕЋЕ

2. Томислав Медвед, председник већа
3. Ненад Стојановић, члан

Другог члана већа попуњаваће Драган Јовановић.

Председници 1. и 2. већа међусобно ће се мењати у случају спречености. У случају спречености оба председника већа, председника већа замењиваће први члан истог већа.

Редовна попуна већа до састава од троје судија вршиће се између 1. и 2. већа.

Редовну попуна већа до састава од петоро судија и у случају спречености већа које врши попуну већа до састава од троје судија, вршиће судије из Седишта суда у складу са Годишњим распоредом послова почевши од 1. већа.

III ОДЕЉЕЊЕ У НОВОМ САДУ

III-1 ВЕЋЕ

4. Гордана Сукновић Бојација, председник већа
2. Владан Станојев, члан
7. Нада Балешевић, члан.

III-2 ВЕЋЕ

3. Сузана Гудураш, председник већа

1. Станимирка Лаловић, члан

Другог члана већа попуњаваће Владан Станојев и Нада Балешеввић, наизменично.

III-3 ВЕЋЕ

27. Биљана Тамбурковски Баковић, председник већа

11. Љиљана Максимовић, члан

8. Зорица Китановић, члан.

Председници 1. и 2. већа међусобно ће се мењати у случају спречености. У случају спречености оба председника већа, председника већа замењиваће први члан истог већа.

Председника 3. већа замењиваће први члан истог већа.

Редовна попуна 1. и 2. већа до састава од троје и петоро судија вршиће се између 1. и 2. већа. Попуну већа вршиће други и први члан већа, наизменично, почевши од другог члана већа. Председник већа вршиће попуну уколико су одсутни чланови 1. и 2. већа.

Редовну попуну 3. већа до састава од троје и петоро судија за предмете у којима се одржава расправа вршиће судије Одељења у Новом Саду, почев од 1. већа. Попуну већа вршиће други и први члан већа, наизменично, почевши од другог члана већа. Председници 1. и 2. већа вршиће попуну уколико су одсутни чланови 1. и 2. већа. У предметима у којима се не одржава расправа редовну попуну вршиће судије из Седишта суда у складу са Годишњим распоредом послова почевши од 1. већа.

У случају спречености већа које врши попуну већа до састава од троје и петоро судија попуну ће вршити судије из Седишта суда у складу са Годишњим распоредом послова почевши од 1. већа.

VIII

ПОСЕБНО ВЕЋЕ

У састав Посебног већа од троје судија одређују се председници већа у Седишту и одељењима суда.

Седиште суда:

1. веће

7. Душанка Марјановић,
10. Јадранка Ињац,
19. Гордана Џакула.

2. веће

20. Жељко Шкорић,
14. Душица Маринковић.

3. веће

5. Живана Ђукановић,
23. Стево Ђурановић.

Судија известилац је истовремено и председник Посебног већа у својим предметима.

Редовна попуна 2. и 3. већа вршиће се између чланова ових већа по редоследу који је утврђен овим Годишњим распоредом послова.

У случају спречености чланова 1. већа попуну ће вршити чланови 2. и 3. већа по редоследу који је утврђен овим Годишњим распоредом послова.

У случају спречености чланова 2. и 3. већа попуну ће вршити чланови 1. већа по редоследу који је утврђен овим Годишњим распоредом послова.

Нејавне седнице већа у Ув предметима одржаваће се сваког трећег уторка у месецу.

Одељење у Крагујевцу:

3. Љиљана Петровић,
2. Олга Петровић.

Одељење суда у Нишу:

1. Деса Симић,
2. Томислав Медвед.

Судија известилац је истовремено и председник Посебног већа у својим предметима.

Редовну попуу Посебних већа у Одељењима Крагујевац и Ниш вршиће међусобно председници већа из Одељења у Крагујевцу и Одељења у Нишу према редоследу који је утврђен овим Годишњим распоредом послова.

Нејавне седнице већа у Ув предметима одржаваће се сваког трећег уторка у месецу.

Одељење суда у Новом Саду

4. Гордана Сукновић Бојација,
3. Сузана Гудураш,
27. Биљана Тамбурковски Баковић.

Судија известилац је истовремено и председник Посебног већа у својим предметима.

Редовну попуу Посебних већа у Одељењу у Новом Саду вршиће председници већа из Седишта према редоследу који је утврђен овим Годишњим распоредом послова.

Нејавне седнице већа у Ув предметима одржаваће се сваког другог петка у месецу.

IX

РАСПОРЕЂИВАЊЕ ПРЕДМЕТА

Распоређивање предмета у Седишту суда и судским Одељењима вршиће се у складу са Судским пословником, тако да се обезбеди равномерна оптерећеност судија, по броју предмета, по њиховој старости у односу на дан подношења иницијалног акта, и по другим критеријумима који су предвиђени Судским пословником.

Годишњи распоред послова Управног суда за 2017. годину биће саопштен на 70. Седници свих судија дана 31.10.2016. године и примењиваће се од 01.01.2017. године.

X

У случају потребе вршиће се измене и допуне овог распореда.

ПРЕДСЕДНИК УПРАВНОГ СУДА

Судија Јелена Ивановић

**СТАВОВИ И ЗАКЉУЧЦИ
УПРАВНОГ СУДА**

ПРАВНИ СТАВОВИ

ПРАВНИ СТАВОВИ УТВРЂЕНИ НА 56. СЕДНИЦИ СВИХ СУДИЈА УПРАВНОГ СУДА ОДРЖАНОЈ ДАНА 14.12.2015. године

1.

Један од родитеља који није у радном односу, а који најмање 15 година непосредно негује своје дете које је остварило право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица у смислу става 1. и 2. члана 94. Закона о социјалној заштити, има право на посебну новчану накнаду у виду доживотног месечног новчаног примања у висини најниже пензије у осигурању запослених, када наврши општи старосни услов за остваривање пензије према прописима о пензијском и инвалидском осигурању, ако није остварио право на пензију, без обзира да ли је у моменту подношења захтева дете живо.

Образложење правног става:

Одредбом члана 94. став 6. Закона о социјалној заштити ("Службени гласник РС" бр. 24/11), прописано је да један од родитеља који није у радном односу, а који најмање 15 година непосредно негује своје дете које је остварило право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица у смислу става 1. и 2. овог члана, има право на посебну новчану накнаду у виду доживотног месечног новчаног примања у висини најниже пензије у осигурању запослених, када наврши општи старосни услов за остваривање пензије према прописима о пензијском и инвалидском осигурању, ако није остварио право на пензију.

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Републике Србије ову законску одредбу тумачи тако да родитељ који захтев за остваривање права на посебну новчану накнаду поднесе након смрти детета, ово право не може остварити, без обзира што испуњава остале прописане услове, јер је услов, поред осталих, за остваривање овог права, да је дете живо у моменту подношења захтева.

Детаљно образложење става дато је у пресуди Управног суда 8 У 20142/13 од 07.10.2014. године, које следи:

Из образложења оспореног решења произлази да је тужени орган одбио, као неосновану, жалбу тужиље, наводећи да је правилно поступио првостепени орган када је захтев тужиље одбио. Ово стога што је син тужиље, о коме се тужила старала претходних 15 година и коме је било признато право на туђу негу и помоћ, преминуо дана 22.07.2011. године, а тужила је захтев за остваривање права на посебну новчану накнаду поднела дана 01.07.2013. године. Како је захтев за остваривање права на посебну новчану накнаду поднет после смрти сина тужиље, то првостепени орган налази да нису испуњени услови за признавање тужили права на посебну новчану накнаду у смислу члана 94. став 6. Закона о социјалној заштити.

Одредбом члана 94. став 6. Закона о социјалној заштити ("Службени гласник РС", број 24/11) прописано је да један од родитеља који није у радном односу, а који најмање 15 година непосредно негује своје дете које је остварило право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица, у смислу става 1. и 2. овог члана, има право на посебну новчану накнаду у виду доживотног месечног новчаног примања у висини најниже пензије у осигурању запослених, кад наврши општи старосни услов за остваривање пензије према прописима о пензијском и инвалидском осигурању, ако није остварио право на пензију, а ставом 8. истог члана прописано је да на поступак за остваривање права из става 6. овог члана сходно се примењују одредбе овог закона у поступку за остваривање права на новчану социјалну помоћ, права на додатак за помоћ и негу другог лица и права на увећани додатак за помоћ и негу другог лица. Одредбом члана 95. став 1. истог закона прописано је да се поступак за остваривање права на новчану социјалну помоћ, права на додатак за помоћ и негу другог лица и права на увећани додатак за помоћ и негу другог лица покреће по захтеву, а може се покренути по службеној дужности, а ставом 5. истог члана да право на новчану социјалну помоћ, право на додатак за помоћ и негу другог лица и право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица признаје се од дана подношења захтева ако су у моменту подношења захтева испуњени услови за признавање права.

Међутим, по оцени Управног суда, основано се тужбом оспорава законитост решења туженог органа. Наиме, тужила је у жалби и током првостепеног поступка навела да је неговала свог сада преминулог сина Александра Петровића, коме је било признато право на туђу негу и помоћ, и да није остварила право на пензију, о чему је пружила одговарајуће доказе, па

се не може прихватити као правилан закључак туженог органа да тужиља не испуњава услове за признавање права на посебну новчану накнаду из члана 94. став 6. Закона о социјалној заштити. Ово са разлога што је тужиља непосредно бринула о свом сину најмање 15 година, односно од 1983. године, када му је утврђено телесно оштећење од 100%, па све до његове смрти дана 22.07.2011. године, а било му је признато право на туђу негу и помоћ решењем од 24.03.2008. године, те да је тужиља рођена дана 28.06.1953. године па је захтев за признавање права на посебну новчану накнаду поднела дана 01.07.2013. године, када је навршила општи старосни услов за остваривање пензије према прописима о пензијском и инвалидском осигурању. Неоснован је навод туженог органа да тужиља не испуњава услове из члана 94. став 6. Закона о социјалној заштити, јер је захтев поднела након смрти свог сина, стога што је даном подношења захтева стекла општи старосни услов за остваривање пензије према прописима о пензијском и инвалидском осигурању, па су се тек тада стекли сви услови из поменутог члана да се тужиљи призна право на посебну новчану накнаду.

Са изнетих разлога, налазећи да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиље, Управни суд је донео одлуку као у диспозитиву пресуде, на основу члана 40. став 2. Закона о управним споровима и вратио предмет надлежном органу на поновно одлучивање, сагласно одредби члана 42. став 1. истог закона, при чему је тужени орган дужан да поступи у свему са правним схватањем и примедбама суда у погледу поступка, сагласно одредби члана 69. став 2. Закона о управним споровима.

2.

Утврђивање обавезе уплате по основу доприноса за обавезно здравствено осигурање доспелих до престанка обавезног осигурања је предмет одлучивања у управном поступку.

Образложење правног става:

Релевантни прописи за оцену спорног питања су одговарајуће одредбе Закона о општем управном поступку, Закона о здравственом осигурању и Закона о обавезном социјалном осигурању. Чланом 1. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРГ, бр. 33/97 и 31101 и "Сл. гласник РС, број 30110), је прописано да су по овом закону дужни да поступају државни органи кад у управним стварима, непосредно примењујући прописе, решавају о правима, обавезама или правним интересима фи-

зичких лица, правног лица или друге странке, као и кад обављају друге послове утврђене овим законом. Чланом 23. став 3. Закона о здравственом осигурању ("Службени гласник РС", број 1 07105 и 109105), је прописано да се својство осигураника стиче, односно престаје даном подношења захтева, у складу са овим законом. Чланом 113. став 1. Закона о здравственом осигурању прописано је да су правна и физичка лица дужна да матичној филијали доставе све податке у вези са пријавом на обавезно здравствено осигурање, пријавом промене у обавезном здравственом осигурању или одјавом са обавезног здравственог осигурања, ради утврђивања својства осигураног лица, односно податке о престанку или промени у утврђеном својству осигураног лица, а према ставу 2. истог члана, матична филијала на основу података из става 1. овог члана утврђује чињенице за стицање својства обавезно осигураног лица. Чланом 114. став 2. Закона о здравственом осигурању прописано је да је матична филијала дужна да донесе решење о утврђеном својству обавезно осигураног лица или престанку односно промени у својству обавезно осигураног лица, на захтев осигураног лица или другог надлежног органа. Чланом 114. став 3. прописано је да ако правно или физичко лице није поднело пријаву на обавезно здравствено осигурање у року прописаном овим законом, матична филијала по службеној дужности утврђује својство осигураног лица, о чему доноси решење, а према ставу 4. истог члана закона, у решењу из става 3. овог члана, матична филијала утврђује датум стицања својства осигураног лица и доспеле обавезе по основу уплате доприноса на дан доношења решења. Чланом 8. став 1. тачка 16. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање ("Службени гласник РС", број 107105 и 109105), прописано је да су обвезници доприноса за здравствено осигурање осигураници у складу са законом који уређује систем обавезног здравственог осигурања и то: други осигураници, у складу са законом који уређује систем обавезног здравственог осигурања. Из наведених законских одредби закључује се да органи Републичког фонда за здравствено осигурање у управном поступку, непосредном применом прописа утврђују својство обавезно осигураног лица или престанак односно промену у својству обавезно осигураног лица, утврђују датум стицања својства и доспеле обавезе по основу уплате доприноса, па је следствено томе и утврђивање обавезе уплате по основу доспелих доприноса за обавезно здравствено осигурање код престанка обавезног осигурања, управно одлучивање.

3.

Комунални инспектор је овлашћен да доноси решења за уклањање ствари и других предмета са површине јавне намене ако су они ту постављени противно прописима, укључујући и монтажну демонтажне објекте-ограде.

Образложење правног става:

Чланом 1. Закона о комуналним делатностима (Сл. РС бр. 88/2011) прописано је да се тим законом одређују комуналне делатности и уређују општи услови и начин њиховог обављања. Чланом 2. истог закона комуналне делатности су дефинисане као делатности пружања комуналних услуга од значаја за остваривање животних потреба физичких и правних лица код којих је јединица локалне самоуправе дужна да створи услове за обезбеђење одговарајућег квалитета, обима, доступности и континуитета као и надзор над њиховим вршењем. Истим чланом дефинисане су све комуналне делатности од општег интереса, при чему је ставом 3. истог члана дато овлашћење скупштинама јединице локалне самоуправе да могу као комуналне одредити и друге делатности од локалног интереса и прописати услове њиховог обављања а у складу са ставом 1. члана 2. Закона. Ставом 2. члана 32. Закона о комуналним делатностима прописано је да инспекцијски надзор над спровођењем прописа јединице локалне самоуправе донетих на основу овог закона врши јединица локалне самоуправе, преко комуналних инспектора. Чланом 34. истог закона прописана су права и дужности комуналног инспектора у поступку вршења инспекцијског надзора која су права и дужности дефинисане од тачке 1. до 21. те, између осталог, тачком 10. је дефинисано да комунални инспектор у поступку вршења надзора налаже решењем уклањање ствари и других предмета са површина јавне намене ако су они ту остављени противно прописима. Чланом 36. истог закона комунални инспектор у вршењу инспекцијског надзора, кад утврди да се омета вршење комуналних услуга или коришћење комуналних објеката остављањем возила, ствари и других предмета или на други начин, наредиће решењем кориснику, односно сопственику, ако је присутан да одмах уклони те ствари односно предмете под претњом принудног извршења а на начин и по поступку како је то прописано Законом о комуналним делатностима.

Према закону о планирању и изградњи (Сл. гласник РС бр. 72/09...145/2014) намена земљишта јесте начин коришћења земљишта

одређен планским документом при чему према одредби чл. 53. истог закона информација о локацији садржи податке о могућностима и ограничењима градње на катастарској парцели, односно на више катастарских парцела а на основу планског документа. У смислу истог прописа објекат је грађевина спојена са тлом, која представља физичку, функционалну, техничко-технолошку или биотехничку целину (зграде свих врста, саобраћајни, водопривредни и енергетски објекти, објекти комуналне инфраструктуре и др.). Одредба чл. 144. Закона о планирању и изградњи дефинише посебну врсту објеката за које није потребно прибављати акт надлежног органа за градњу односно акт за извођење радова а у које објекте између осталог су и жичане или дрвене ограде постављене на истој катастарској парцели на којој је саграђен главни објекат.

Из чињеничног стања из списка предмета који су достављени суду по поднетим тужбама, произлази да је комунална инспекција Одељења за инспекције управе Градске општине Палилула у Београду, утврдила да је тужилац поставио жичану монтажну-демонтажну ограду одговарајуће висине, дужине и ширине испред зграде у дужини свог стана у насељу "Р." и тиме заузео део површине у јавном коришћењу (део тротоара и зелене површине) без одобрења надлежног органа, којом приликом је тужилац упознат са информацијом о локацији за одређену катастарску парцелу.

Полазећи од цитираних законских одредби, сматра се да је комунални инспектор надлежан да у поступку надзора доноси решење о уклањању монтажну-демонтажних објеката-ограда које не представљају објекте из чл. 144 Закона о планирању и изградњи.

4.

Нема услова за понављање поступка окончаног решењем о признавању права из области борацко-инвалидске заштите донетог на основу уверења или медицинске документације из члана 77. у вези члана 81. Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца по основу члана 239. тачка 2. ЗУП-а, уколико пре доношења одлуке о понављању поступка није утврђено да је решење донето као последица дела кажњивог по кривичном закону, на основу правоснажне пресуде кривичног суда или ако орган који води поступак није утврдио постојање кривичног дела у случају да се кривични поступак не може спровести.

Образложење правног става:

У овим правним ситуацијама споран законски основ за понављање поступка, односно, када је вештачењем утврђено да печат на уверењу није аутентичан, или када је утврђено да медицинска документација која је прихваћена као доказ за утврђивање чињеница да је рана, повреда или озледа задобијена под околностима прописаним законом, није протоколирана у медицинским установама које су је "издале" и карактер уверења.

Ради оцене спорног, треба поћи од релевантних прописа, а то су одговарајуће одредбе Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца и одредбе Закона о општем управном поступку.

Одредбом члана 77. Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца ("Службени лист СРЈ", бр. 24/98...25/00 и "Службени гласник РС", бр. 101/05 и 111/09), прописано је да се чињеница да је рана, повреда или озледа задобијена под околностима из члана 2, члана 3. тачка 2. и 3. и члана 7. и 9. овог закона утврђује само писаним доказним средствима из времена када је рана, повреда или озледа задобијена. Изјава странке и других лица, без обзира на то у ком облику је дата, не сматра се писаним доказним средством (став 1.); изузетно од одредбе из става 1. овог члана чињеница да је рана, повреда или озледа задобијена под околностима из члана 2. став 1. тачка 5. овог закона, као и у ратном заробљеништву у вези са тим околностима, доказује се свим доказним средствима у поступку по захтеву за признавање својства војног инвалида поднесеном до 31.12.1999. године (став 2.); писаним доказним средством, у смислу става 1. овог члана, за утврђивање чињенице да је рана, повреда или озледа задобијена под околностима из члана 2. и члана 3. тачка 2. и 3. овог закона сматра се медицинска документација о лечењу која потиче из периода док су трајале те околности, а најдоцније годину дана од дана престанка тих околности (став 3.); чињеница да је болест наступила под околностима из члана 2. и члана 3. тачка 2. и 3. овог закона утврђује се само на основу медицинске документације која потиче из периода док су трајале те околности, а најдоцније до истека две године од дана њиховог престанка (став 4.); чињеница да је болест наступила под околностима из члана 8. овог закона утврђује се само на основу медицинске документације која потиче из времена службе у Војсци Југославије и периода од 30 дана по отпуштању из Војске Југославије.

Одредбом члана 81. истог закона, прописано је да јединица или установа Војске Југославије надлежна за војно лице које је под околностима из члана 2. став 2, члана 3. тачка 2. и члана 7. овог закона задобило рану, повреду или озледу услед које је наступило оштећење организма, односно које под тим околностима погине или умре, покренуће одмах, по службеној дужности, односно на захтев правно заинтересованог лица, поступак ради утврђивања узрока и околности под којима је то лице рањено, повређено, озлеђено, односно погинуло или умрло (став 1.); поступак у смислу става 1. овог члана за лице из члана 9. овог закона покреће надлежни орган (став 2.); по завршеном поступку, надлежна војна јединица или војна установа, односно надлежни орган издаће правно заинтересованом лицу уверењу о околностима под којима се случај догодио, ради остваривања права по овом закону (став 3.).

Одредбом члана 154. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС", бр. 30/10), прописано је да исправа коју је у прописаном облику издао државни орган у границама своје надлежности, односно предузеће или друга организација у оквиру законом повереног јавног овлашћења (јавна исправа), доказује оно што се у њој потврђује или одређује. Та исправа може бити прилагођена електронској обради података (став 1.); у поступку доказивања, микрофилмска копија исправе, односно репродукција те копије изједначава се са исправом из става 1. овог члана ако је микрофилмску копију, односно репродукцију те копије издао орган у границама своје надлежности, односно законом повереног јавног овлашћења (став 2.); допуштено је доказивати да су у исправу, односно микрофилмској копији исправе или репродукције те копије чињенице неистинито потврђене или да је сама исправа, односно микрофилмска копија исправе или репродукције те копије неисправно састављена (став 3.); допуштено је доказивати да микрофилмска копија исправе, односно репродукција те копије није верна оригиналу (став 4.).

Одредбом члана 155. наведеног закона прописано је да ако је на исправу нешто прецртано, остругано, избрисано или уметнуто, или ако на исправу постоје какви други спољни недостаци, службено лице које води поступак оцениће према свим околностима да ли је тиме и у којој мери умањена доказна вредност исправе, или је исправа потпуно изгубила доказну вредност за решавање у управној ствари о којој се води поступак.

Одредбом члана 161. истог закона прописано је да органи издају уверења, односно друге исправе (сертификате, потврде и др.) о чињеницама о којима воде службену евиденцију (став 1.), уверења и друге исправе о чињеницама о којима се води службена евиденција морају се издавати сагласно подацима из службене евиденције. Таква уверења, односно друге исправе имају значај јавне исправе (став 2.); ако странка, на основу доказа којима располаже, сматра да јој уверење, односно друга исправа о чињеницама о којима се води службена евиденција није издата у складу са подацима из те евиденције, може захтевати измену или издавање новог уверења односно друге исправе. Орган је дужан да донесе посебно решење, ако одбије захтев странке да јој измени или изда ново уверење, односно другу исправу. Ако у року од 15 дана од дана подношења захтева за измену или издавање новог уверења, односно друге исправе, то не буде учињено, странка може изјавити жалбу као да је њен захтев одбијен (став 5.).

Одредбом члана 162. овог закона прописано је да органи издају уверења односно друге исправе и о чињеницама о којима не воде службену евиденцију ако је то законом или другим прописима одређено. У том случају, чињенице се утврђују у поступку прописаном одредбама ове главе (став 1.); уверење односно друга исправа издата на начин предвиђен у ставу 1. овог члана не обавезује орган коме је поднесена као доказ и који треба да решава о управној ствари. Тај орган може поново утврђивати чињенице наведене у уверењу, односно другој исправи (став 2.); уверење, односно друга исправа се странци издаје, односно решење о одбијању захтева доноси и странци доставља у року од 30 дана од дана подношења захтева, а ако се тако не поступи, странка може изјавити жалбу као да је њен захтев одбијен (став 3.).

Из цитираних одредби материјалних прописа произлази да уверење о околностима под којима се догодила рана, повреда или озледа или под којима је наступила смрт неког лица, издаје надлежна војна јединица или војна установа (надлежни орган) правно заинтересованом лицу ради остваривања одређеног права. Издавању уверења претходи посебан доказни поступак ради утврђивања узрока и околности под којима је једно лице рањено, повређено, озлеђено или погинуло или умрло, који се покреће по службеној дужности или по захтеву заинтересованог лица. Из наведеног произлази да орган који издаје ово уверење не води службену евиденцију о чињеницама под којима је наступила смрт неког лица, односно под

којима се догодила рана, повреда или озледа, већ му је законом одређено да издаје уверење о чињеницама о којима не води службену евиденцију, а који се утврђују у поступку прописаним ЗУП-ом.

Полазећи од дефиниције исправе из цитираних чланова 154, 161. и 162. ЗУП-а, уверење које издаје надлежна војна јединица или установа на основу члана 81. став 1. Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца, нема својство јавне исправе, будући да није издато сагласно подацима из службене евиденције, већ представља уверење о чињеницама које се утврђују у смислу члана 162. став 1. ЗУП-а. То даље значи да орган није у обавези да чињенице у уверењу узме као доказане, већ у случају сумње у доказну снагу издате исправе може поново утврђивати њихово постојање.

У наведеним предметима подносиоци захтева за остваривање одређеног права по основу Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца (у даљем тексту: Закон) захтев су засновали на чињеницама да је рана, повреда или озледа задобијена под околностима из члана 2, члана 3. тачка 2. и 3., члана 7. и 9. Закона. Као доказ којим се потврђује ова чињеница доставља се уверење надлежне војне јединице или установе и/или медицинска документација о лечењу из периода док су трајале одређене околности, а најдуже годину дана од дана престанка околности.

Након што је вештачењем утврђено да печат на уверењу "није аутентичан" (уверење је оверено лажним или фалсификованим печатом), због чега је уверење изгубило доказну снагу сходно члану 155. ЗУП, дозвољено је понављање поступка по службеној дужности, на основу члана 239. став 1. тачка 1. ЗУП, сматрајући да налаз вештака представља нов доказ.

Будући да уверење не представља јавну исправу, није било места примени одредбе члана 154. ни одредбе члана 155. Закона о општем управном поступку, на које су се позивали управни органи и суд. Одредба члана 155. Закона о општем управном поступку говори о спољним недостацима исправе које службено лице може да запази, и тада је то службено лице овлашћено да оцени у којој је мери умањена доказна вредност исправе. У ситуацији када је печат на уверењу које је странка пружила као доказ, био нечитак, службено лице је требало да оцени доказну снагу такве исправе у смислу члана 155. ЗУП или да у случају сумње у доказну снагу исправе поново утврђује чињенице које се уверењем потврђују. У

том смислу, када је службено лице и поред тога што је печат био нечитак, признало доказну снагу исправе, не може поновити поступак основом члана 239. став 1. тачка 1. ЗУП.

Међутим, када се из чињеница утврђених вештачењем може закључити да је уверење фалсификовано или да је приложена медицинска документација фалсификована, јер је утврђено да није протоколисана код медицинске установе која је наводно издала нити је лекар који је потписао медицинско уверење то стварно учинио, понављање поступка се може дозволити на основу члана 239. тачка 2. ЗУП, с обзиром да је решење донето на основу лажне исправе односно исправе настале кривичним делом фалсификовања исправе.

Полазећи од цитираних законских прописа и наведених разлога, суд налази да нема услова за понављање поступка окончаног решењем о признавању права из области борацко-инвалидске заштите донетог на основу уверења или медицинске документације из члана 77. у вези члана 81. Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца по основу члана 239. тачка 2. ЗУП-а, уколико пре доношења одлуке о понављању поступка није утврђено да је решење донето као последица дела кажњивог по кривичном закону, на основу правоснажне пресуде кривичног суда или ако орган који води поступак није утврдио постојање кривичног дела у случају да се кривични поступак не може спровести.

ПРАВНИ СТАВОВИ УТВРЂЕН НА 57. СЕДНИЦИ СВИХ СУДИЈА УПРАВНОГ СУДА ОДРЖАНОЈ ДАНА 21.12.2015. ГОДИНЕ

1.

Војном службенику који је распоређен на друго одговарајуће формацијско место због потребе службе, одређује се коефицијент који је имао до тог распоређивања, ако је то за њега повољније.

Образложење правног става:

Чланом 8. став 1. Закона о Војсци Србије ("Службени гласник РС", бр. 116/07, 88/09, 101/2010) прописано је да су професионални припадници Војске Србије професионална војна лица и цивилна лица на служби у Војсци Србије.

Чланом 9. став 1. истог закона прописано је да су професионална војна лица: 1) официр; 2) подофицир; 3) професионални војник, а према члану 10. овог Закона, цивилна лица на служби у Војсци Србије су војни службеници и војни намештеници (став 1.); војни службеник је лице чије се радно место састоји од послова из надлежности Војске Србије или с њима повезаних општих правних, информатичких, материјално-финансијских, рачуноводствених и административних послова (став 2.); војни намештеник је лице чије се радно место састоји од пратећих помоћно-техничких послова у Војсци Србије (став 3.).

Чланом 8. став 5. овог Закона прописано је да се на права и дужности професионалних војних лица и војних службеника који нису уређени овим или посебним законом или другим прописом примењују прописи о државним службеницима, општи прописи о раду и посебан колективни уговор за државне органе.

Чланом 126. став 1. истог Закона прописано је да цивилно лица на служби у Војсци Србије стиче права и преузима обавезе из службе у Војсци Србије даном ступања на рад, а ставом 2. овог члана, лице из става 1. овог члана распоређује се на формацијско место ради чије попуне је примљено у службу и ставом 3. овог члана, лице из става 2. овог члана може у току рада да буде распоређено на свако одговарајуће формацијско место, ако то захтевају потребе службе.

Чланом 24. став 1. Правилника о платама и другим новчаним примањима професионалних припадника Војске Србије ("Службени војни лист", број 28/11), који је донет на основу члана 95. став 3. и члана 127. став 2. Закона о Војсци Србије ("Службени гласник РС", бр. 116/07, 88/09, 101/2010), прописано је да се коефицијент за радно место одређује према платном разреду групе радног места и броја бодова у коју је радно место разврстано и то према табели из овог члана, а одредбом члана 26. став 1. Правилника прописано је да се цивилном лицу које се због организацијско-мобилизацијских промена распоређује на друго радно место, коефицијент одређује према платном разреду групе радног места и броју бодова у које је радно место разврстано, с тим да задржава достигнути износ плате коју је примао пре распоређивања, ако је то за њега повољније.

Чланом 19. став 1. Закона о платама државних службеника и намештеника ("Службени гласник РС", бр. 62/06 ... 108/13) прописано је да се државном службенику који је трајно или привремено премештен на друго рад-

но место које је у истом звању као радно место са кога је премештен (одговарајуће радно место) одређује коефицијент који је имао до премештаја.

Имајући у виду цитиране прописе, да Правилник о платама и другим новчаним примањима професионалних припадника Војске Србије садржи одредбу о одређивању коефицијента цивилном лицу које је због организацијско-мобилизацијских промена распоређено на друго радно место, а не садржи одредбу о одређивању коефицијента војном службенику у случају распоређивања на друго одговарајуће формацијско место због потребе службе, то се у случају распоређивања војног службеника на друго одговарајуће формацијско место због потребе службе, у складу са одредбом члана 8. став 5. Закон о Војсци Србије, има применити цитирана одредба члана 19. Закона о платама државних службеника и намештеника.

2.

Право на увоз аутобуса за сопствене потребе има физичко лице које аутобус увози за обављање делатности за коју је регистровано.

Образложење правног става:

Релевантни прописи за оцену спорног питања су Царински закон ("Службени гласник РС", број 73/03...62/06), Уредба о царински дозвољеном поступању са царинском робом, пуштању царинске робе и наплати царинског дуга ("Службени гласник РС", број 127/03...80/07), Закон о спољнотрговинском пословању ("Службени гласник РС", број 36/09) и Уредба о увозу моторних возила ("Сл. гласник РС", бр. 106/05...57/09 и 23/10).

Чланом 95. Царинског закона ("Службени гласник РС", број 73/03...62/06), је прописано да је царински орган може ради контроле прихваћене декларације да: 1) изврши преглед исправа које су приложене уз декларацију; 2) захтева да му декларант достави и друге исправе како би утврдио тачност података наведених у декларацији; 3) изврши преглед робе или узме узорке ради анализе и испитивања робе.

Чланом 102. Царинског закона, је прописано да царински орган може предузети потребне мере, укључујући и враћање робе у иностранство, одузимање робе и њену продају, ако: 1) роба не може бити царинска јер: - није било могућности почети или наставити са прегледом робе у року који је одредио царински орган из разлога које је проузроковао декларант, или – нису биле поднете исправе потребне да би се роба ставила у

одређени царински поступак, или – царински дуг није плаћен, односно није дато обезбеђење за плаћање тог дуга у прописаном року, или – је роба предмет забране и ограничења; 2) роба није у прописаном року преузета након што је царинска.

Чланом 212. став 1. Уредбе о царински дозвољеном поступању са царинском робом, пуштању царинске робе и наплати царинског дуга ("Службени гласник РС", број 127/03...80/07), је прописано да ако царински орган није у могућности да одобри пуштање робе у слободан промет из разлога наведених у члану 102. тачка 1. Царинског закона, обавештава декларанта о разлозима због којих се не може одобрити пуштање робе у слободан промет и одређује декларанту рок за отклањање недостатака који не може бити дужи од 30 дана.

Чланом 3. став 1. Закона о спољнотрговинском пословању ("Службени гласник РС", број 36/09), је прописано да је лице у спољнотрговинском пословању домаће лице, којим се сматра и физичко лице са пребивалиштем у Републици Србији.

Чланом 5. став 3. Закона о спољно трговинском пословању је прописано да физичка лица као и државни органи, спортске, хуманитарне и остале организације имају права у спољнотрговинском промету, као и у домаћем промету и у том промету учествују искључиво за сопствене потребе.

Напомена: Након измена Закона о спољнотрговинском пословању ("Сл. гласник РС", бр. 88/11), која је на снази од 02.02.2012. године, релевантна одредба става 3 је постала став 4., а којом је прописано да домаћа и страна физичка лица имају иста права у спољнотрговинском промету робом и тај промет обављају искључиво за сопствене потребе.

Чланом 3. ст. 1. Уредбе о увозу моторних возила ("Сл. гласник РС", бр. 106/05...57/09 и 23/10), којом се прописују ближи услови за увоз моторних возила у Републику Србију, прописано је да се ова уредба не примењује на увоз: - возила, осим возила категорије М1, које је предузетник, правно лице, односно његов улагач или власник купио или је постао његов власник на основу улога или удела у страном правном лицу пре 01. јануара 2008. године, а које користи за обављање делатности за коју је регистрован (тач. 3а). Као доказ о испуњености услова из става 1. ове тачке лице из тог става подноси доказ о регистрацији у Агенцији за привредне регистре, доказ о регистрацији предузећа, огранка, представништва или

другог облика организовања за обављање делатности у другој држави, односно царинској територији као и саобраћајну дозволу.

Напомена: Уредба о увозу моторних возила ("Сл. гласник РС", бр. 106/05...23/10), престала је да важи дана 16.04.2010. године, ступањем на снагу нове Уредбе о увозу моторних возила ("Сл. гласник РС", бр. 23/10).

Из наведених законских одредби произлази да сходно одредби чл. 3. ст. 1. Уредбе о увозу моторних возила ("Службени гласник РС" бр. 106/05, 27/09 и 57/09), и сходно одредбама чл. 3. у вези чл. 5. Закона о спољно-трговинском пословању ("Службени гласник РС" бр. 36/09), физичко лице, као лице које није регистровано за обављање одређене делатности у домаћем промету, нема право увоза аутобуса за сопствене потребе, с обзиром на намену оваквог моторног возила.

3.

Агенција за реституцију је у обавези да по службеној дужности утврди да ли постоји реципроцитет (правни или фактички) између стране државе чији је држављанин поднео захтев за реституцију и државе Србије.

Образложење правног става:

У предметима у којима је окончан управни поступак по захтевима за враћање одузете имовине и обештећењу држављана Републике Хрватске, Агенција за реституцију као првостепени и Министарство финансија као другостепени орган одбијају захтеве подносилаца са образложењем да између Републике Србије и Републике Хрватске не постоји реципроцитет, као ни међудржавни споразум, нити је закључен билатерални уговор којим је регулисано питање реституције, односно враћање одузете имовине физичким и правним лицима, а који је као услов предвиђен одредбом члана 5. став 1. тачка 5. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу.

Овакво закључивање управних органа не произлази из одредбе члана 5. став 1. тачка 5. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу ("Службени гласник РС", бр. 72/2011), која прописује право на враћање имовине и обештећење физичком лицу – страном држављанину, а у случају његове смрти или проглашења умрлим, његовом законском наследнику, под условом реципроцитета.

Да је законодавац сматрао да страним држављанима треба признати право на враћање одузете имовине само ако постоји потписани споразум или билатерални уговор Републике Србије са државом чији је држављанин подносилац захтева, онда би тако гласила и ова тачка цитиране одредбе а не како је написано под условом реципроцитета.

То потврђује и став 2. истог члана закона, који за државе које нису уређивале враћање имовине, постојање реципроцитета се утврђује ако држављанин Србије може да стекне право својине и наследи непокретности у тој држави.

Тиме законодавац прави разлику код утврђивања постојања реципроцитета када су у питању држављани државе настале распадом Југославије и држава које нису имале комунистичке режиме који су грађанима по разним основама одузимали имовину после Другог светског рата.

У конкретном предмету, подносилац захтева за враћање имовине је држављанин Републике Хрватске која је такође донела Закон о накнади за имовину одузету за време југословенске комунистичке владавине ("Народне новине", бр. 92/96...81/02) а о праву странаца на враћање имовине по овом закону изјаснио се и Уставни суд Републике Хрватске закључком од 18.02.2008. године.

Такође, између ове две државе потписан је и ратификован Споразум о нормализацији односа између СРЈ и Хрватске ("Сл. лист СРЈ", бр. 5/96 – међународни уговори), који у члану 7. став 5. предвиђа да свака страна уговорница гарантује једнаку правну заштиту имовине физичких и правних лица које имају држављанство друге стране, односно седиште на територији друге стране, као ону коју имају њену држављани, односе њена правна лица.

У тој ситуацији првостепени управни орган Републике Србије био је у обавези да утврди да ли је овим законом Република Хрватска дала право на враћање одузете имовине или обештећење држављанима Републике Србије под једнаким условима као и својим држављанима.

Такође, уколико је наведеним законом Републике Хрватске дато право држављанима Републике Србије на враћање имовине одузете после Другог светског рата, првостепени управни орган Републике Србије је у обавези да прибави податке службеним путем, да ли је по захтевима држављана Републике Србије, надлежни хрватски орган позитивно одлучио

без икаквог условљавања или дискриминације у односу на друге подносиоце захтева, своје држављане, а од чега зависи утврђивање чињенице да ли између ове две државе постоји фактички реципроцитет односно да ли је испуњен услов из члана 5. став 1. тачка 5. Закона.

4.

Изрека делимичног решења којим Агенција за реституцију одлучује о захтеву који се односи на један предмет враћања имовине мора да садржи све елементе прописане одредбом чл. 29. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама (одлуку о одузетој имовини, о субјекту права на реституцију, о облику, обиму и вредности имовине, о обвезницима за предају имовине и условима враћања, као и о начину и роковима за извршење решења).

Образложење правног става:

Одредбом чл. 4. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама ("Службени гласник РС", бр. 46/06) прописано је да се одузета имовина враћа, по правилу, у натуралном облику или се накнађује у виду друге одговарајуће имовине, а тржишна новчана накнада исплаћује се само ако враћање у натуралном облику или у виду друге одговарајуће имовине није могуће.

Одредбом чл. 7. истог Закона прописано да је обвезник враћања непокретности, односно исплате новчане накнаде Република Србија, привредно друштво или друго правно лице које је у моменту ступања на снагу овог закона власник одузете имовине (став 1.); ако привредно друштво или друго правно лице докаже да је својину на непокретности стекло теретним правним послом, по тржишној цени у време преноса права својине или другог права које у себи садржи право располагања, то привредно друштво, односно друго правно лице остаје власник непокретности, а Република Србија је обвезник исплате новчане накнаде (став 2.); лице из става 2. тог члана, које је стекло право својине или друго право које у себи садржи право располагања на непокретности на основу правног посла за који у време преноса није плаћена тржишна цена, обвезник је враћене непокретности из става 1. тог члана (став 3.).

Одредбом чл. 29. истог Закона, у вези са одредбом чл. 55. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу ("Службени гласник РС" бр.

72/11), прописано је да Агенција утврђује све чињенице и околности од значаја за одлучивање о захтеву, доноси решење којим одлучује о одузетој имовини, о субјекту права на реституцију, о облику, обиму и вредности имовине, о обвезницима за предају имовине и условима враћања, као и о начину и роковима за извршење решења (став 1.); у решењу о враћању имовине се означава да се имовина враћа или да се даје накнада, односно обештећење (став 2.); у решењу о враћању имовине издаје и налог надлежним органима за извршење решења, као и за брисање евентуалних терета и одлучује о трошковима поступка (став 3.); решењем о накнади, односно обештећењу, налаже се субјекту обавезе да у року не дужем од 3 месеца изврши своју обавезу, под претњом принудног извршења (став 4.).

Одредбом чл. 5. ст. 2. истог Закона прописано је да се права и обавезе из овог закона остварују у складу са Законом којим се уређује општи управни поступак, ако овим законом није другачије одређено.

Одредбом чл. 205. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 33/97 и 31/01, "Службени гласник РС", бр. 30/10) прописано је да када се у једној управној ствари решава о више питања, а само су нека од њих сазрела за решавање, и кад се покаже као целисходно да се о тим питањима одлучи посебним решењем, орган може донети решења само о тим питањима (делимично решење), (став 1.); делимично решење сматра се у погледу правних средстава и извршења као самостално решење (став 2.).

Одредбом чл. 257. тач. 3. истог Закона прописано је да се ништавим оглашава решење чије извршење није могуће.

Имајући у виду наведено и цитиране законске одредбе, по оцени већа, у поступку покренутом захтевом цркве или верске заједнице за враћање имовине, односно исплату накнаде или обештећење, не може се одлучити делимичним решењем, применом одредбе чл. 205. Закона о општем управном поступку, на начин како је то тужени орган учинио у наведеним случајевима, односно не може се одлучити о одузетој имовини, о субјекту права на реституцију и о обвезнику за предају имовине, као је то одлучено оспореним решењима, без одлуке о облику, обиму и вредности имовине, условима враћања, као и начину и роковима за извршење решења. Ово стога што реституција по Закону о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама има три материјална облика: 1) враћање исте ствари која је одузета *in natura* (натурална реституција), 2) давање друге ствари ко-

ја је по својој сврси, намени, вредности, својствима, положају и сл. таква да надомешта ствар која се није могла вратити (заменска натурална реституција, реална супституција), 3) процена вредности одузете ствари и враћање њеног новчаног еквивалента (новчана институција), са тим да закон поставља овај редослед тако да ни реституцијски орган нити подносилац захтева немају право да сами врше избор између облика реституције. То даље значи да од облика реституције зависи садржина решења којим се о захтеву одлучује, прописана одредбом чл. 29. истог закона, која одредба је императивног карактера, са тим да решење у сваком случају мора бити подобно за извршење. У том смислу, када се захтев за враћање имовине односи на један предмет враћања не ради се о дељивој управној ствари односно решавање по том захтеву се не може поделити на неколико питања, због чега нису испуњени законом прописани услови из одредбе чл. 205. Закона о општем управном поступку за доношење делимичног решења, нити би се по тако донетом решењу могле испунити обавеза утврђена диспозитивом, што је супротно циљу доношења управног акта – реализација правила из норме коју садржи, и што чини делимично решење ништавим. Све наведено не искључује могућност да се делимичним решењем одлучи о делу захтева за враћање имовине када се захтев односи на два или више предмета враћања, па је у односу на један предмет враћања захтев зрео за решавање, али тако да и делимично решење садржи све оно што је прописано одредбом члана 29. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама, што га чини подобним за извршење.

Из наведених разлога Седница свих судија је усвојила правни став према коме изрека делимичног решења којим Агенција за реституцију одлучује о захтеву који се односи на један предмет враћања имовине мора да садржи све елементе прописане одредбом чл. 29. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама (одлуку о одузетој имовини, о субјекту права на реституцију, о облику, обиму и вредности имовине, о обвезницима за предају имовине и условима враћања, као и о начину и роковима за извршење решења).

5.

Решење скупштине општине јединице локалне самоуправе којим се утврђује да су испуњени услови да се грађевинско земљиште које је неком лицу дато на коришћење врати јединици локалне само-

управе на поновно коришћење, не представља коначни појединачни акт из члана 3. Закона о управним споровима, већ акт управљања грађевинским земљиштем о чијој се законитости одлучује у парничном поступку.

Образложење правног става:

Наиме, из решења Скупштине општине К. се види да је грађевинско земљиште, које је било у друштвеној својини, а којим на основу закона управља општина, дато тужиоцу на коришћење без накнаде, из чега произлази да тужиоцу није пренето ниједно право, већ му је дата могућност да непокретност користи у одређене сврхе. Ово стога што друштвена својина представља право државе да користи, управља и располаже одређеним предметима и објектима, било непосредно или посредно – тако што ће неком правном субјекту (у овом случају општини), препустити право коришћења и ограниченог управљања. Када је у питању грађевинско земљиште, ограничење у управљању тим земљиштем произлази из урбанистичких планова, па је у конкретном случају општина била власна да утврди да су испуњени услови да се земљиште врати граду К. ради изградње објеката у складу са планом детаљне регулације "С. а." и наложи правном следбенику правног лица коме је земљиште дато на коришћење условно, да то земљиште врати општини, односно граду К. Обавеза враћања земљишта у посед општине – града К. је утврђена претходним решењем ("да врати у посед када општина буде имала потребе за другачијим коришћењем земљишта у складу са планским актима"), а оспореним решењем је само констатовано да су испуњени услови за то, односно није одлучено ни о каквом праву обвезника враћања земљишта у посед општине. Ово и стога што друштвена својина на земљишту има све атрибуте својине: право коришћења, управљања и располагања, а оспореним решењем није одлучено ни о једном од наведених права, већ о враћању у посед земљишта које је у посед – државину земљишта које је привремено дато тужиоцу да га користи.

Потпуно другачија би била правна ситуација да је тужиоцу било пренето право коришћења на грађевинском земљишту и да је решењем јединице локалне самоуправе утврђен престанак права коришћења због наступања одређених околности или услова. У том случају би акт којим је утврђен престанак права коришћења уживао правну заштиту у управном спору, јер би такав акт представљао појединачни правни акт којим надле-

жни орган, непосредном применом прописа, решава о одређеном праву или обавези физичког или правног лица у управној ствари (управни акт). Акту који је тужбом оспорен недостају елементи прописани законом да би био управни акт, јер нема решавајући карактер. Осим тога, то није ни акт из члана 3. став 2. Закона о управним споровима, јер је против тог акта предвиђена судска заштита пред основним, односно вишим судом (члан 22. став 2. и члан 23. став 1. тачка 7. Закона о уређењу судова), будући да се тим решењем само констатује испуњеност услова и захтева од тужиоца да граду Крушевцу врати – преда непокретност која му је дата на коришћење, а није утврђен престанак било ког права, па ни права коришћења које му није ни било пренето.

Са наведених разлога, Управни суд је на седници свих судија утврдио правни став према коме решење скупштине општине јединице локалне самоуправе којим се утврђује да су испуњени услови да се грађевинско земљиште дато на коришћење, врати јединици локалне самоуправе на поновно коришћење, не представља коначни појединачни акт из члана 3. Закона о управним споровима, већ акт управљања грађевинским земљиштем, о чијој се законитости одлучује у парничном поступку.

ПРАВНИ СТАВОВИ УТВРЂЕНИ НА 58. СЕДНИЦИ СВИХ СУДИЈА УПРАВНОГ СУДА ОДРЖАНОЈ 29.02.2016. ГОДИНЕ

1.

Рок од 24 часа за подношење приговора из члана 52. став 2. Закона о локалним изборима почиње да тече након календарског истека дана у коме је донета одлука, односно извршена радња или учињен пропуст.

Образложење правног става:

Бирач, кандидат за одборника или предлагач кандидата има право да поднесе приговор изборној комисији јединице локалне самоуправе због неправилности у поступку кандидовања, спровођења, утврђивања и објављивања резултата избора. Приговор се подноси у року од 24 часа од дана када је донета одлука, односно извршена радња или учињен пропуст. Анализом одлука Управног суда (Уж 293112; Уж 340112; Уж 334112; Уж 384112; Уж 341/12; Уж 376112; Уж 344112; Уж 452112; Уж 241111; Уж

342112; Уж 184112; Уж 220112; Уж 222112; Уж 476112; Уж 342112; Уж 476112; Уж 425112; Уж 454/12; Уж 475/12) уочено је да се у свим набројаним, као и највећем броју донетих одлука чији бројеви нису наведени, рок од 24 часа од дана када је донета одлука, односно извршена радња или учињен пропуст, рачуна од тренутка односно момента доношења одлуке, извршења радње односно учињеног пропуста. Тако се у одлуци Уж. 349/12 од 14.05.2012. године, ценећи наводе жалбе, Суд изричито изјаснио да се наводима жалбе "неосновано указује да се приговор у смислу одредбе члана 52. став 2. Закона о локалним изборима, подноси најкасније наредног дана до 24 часа, јер се рок утврђен том законском одредбом рачуна од донете одлуке, односно извршене радње или учињеног пропуста и не везује се за календарски истек наредног дана, како се то у жалби наводи." Међутим, у наведеној анализи уочене су одлуке (Уж 484/12 од 20.05.2012. године и 502/12 од 20.05.2012. године), у којима се рок од 24 часа од дана када је донета одлука, односно извршена радња или учињен пропуст, рачуна након истека дана у коме је донета одлука, извршена радња односно учињен пропуст. Тако се у одлуци Уж 484/12 од 20.05.2012. године, наводи: "Имајући у виду ове одредбе закона, као и цитиране одредбе члана 52. став 2. Закона о локалним изборима, Управни суд налази да је за жалиоца рок за подношење приговора због неправилности учињених у поступку гласања и утврђивања резултата избора на бирачким местима бр. 1, бр. 2, бр. 3, бр. 4, бр. 5, бр. 6, бр. 7, бр. 8, бр. 9, бр. 10, бр. 11, бр. 21 и бр. 36, на којима се гласало за избор одборника Скупштине града Зајечара 06.05.2012. године, у времену од 07,00 до 20,00 часова, након чега су, према списима предмета, бирачки одбори утврдили резултате гласања и доставили их Изборној комисији, током 06. и 07.05.2012. године, најкасније почео да тече 08.05.2012. године у 00,00 часова, након истека дана у коме су утврђени резултати избора и извршена предаја изборног материјала, као дана извршене радње или учињеног пропуста, а не од дана извршеног увида у изборни материјал, од стране жалиоца, па је са наведених разлога приговор подносиоца поднет након истека законом прописаног рока, који је у конкретном случају за жалиоца истекао 08.05.2012. године у 24,00 часова." Будући да из наведеног произлази различито поступање суда у погледу почетка рачунања рока од 24 часа за подношење приговора прописаног одредбом члана 52. став 2. Закона о локалним изборима, судска пракса налази да је ради уједначавања поступања суда потребно да о овом правном питању седница свих судија заузме правни став. По-

лазећи од највећег броја донетих судских одлука предлаже се утврђивање следећег ПРАВНОГ СТАВА Рок од 24 часа за подношење приговора прописан чланом 52. став 2. Закона о локалним изборима, рачуна се од када је донета одлука, односно извршена радња или учињен пропуст и не везује се за календарски истек дана у коме је донета одлука односно извршена радња или учињен пропуст.

2.

Рокови за вршење увида у изборне листе и документацију и изборни материјал (члан 26. став 4. и члан 32. Закона о локалним изборима) без утицаја су на почетак рачунања рока за подношење приговора на донету одлуку, извршену радњу или учињени пропуст у изборном поступку.

Образложење правног става:

Члан 26. став 4. Закона о локалним изборима:

Сваки подносилац изборне листе има право да у року од 48 часова од дана објављивања збирне изборне листе изврши, преко лица које овласти, увид у све поднете изборне листе и документацију поднету уз њих.

Члан 32. Закона о локалним изборима:

Представници подносилаца изборних листа и кандидати за одборнике имају право увида у изборни материјал, а нарочито у изводе из бирачких спискова, записнике бирачког одбора, записнике изборних комисија и гласачке листиће. Увид се врши у службеним просторијама изборне комисије. Увид у изборни материјал може се извршити у року од пет дана од дана одржавања избора.

Члан 52. став 2. у вези става 1. Закона о локалним изборима

Бирач, кандидат за одборника или предлагач кандидата има право да поднесе приговор изборној комисији јединице локалне самоуправе због неправилности у поступку кандидовања, спровођења, утврђивања и објављивања резултата избора. Приговор се подноси у року од 24 часа од дана када је донета одлука, односно извршена радња или учињен пропуст.

У анализи одлука Управног суда донетих 2012. године у Уж предметима, нису уочена различита поступања суда у погледу оцене да су без утицаја рокови прописани наведеним одредбама члана 26. став 4 и члана

32. Закона о локалним изборима, на рачунање рока за подношење приговора из члана 52. став 2. Закона о локалним изборима, будући да се рок од 24 часа за подношење приговора везује искључиво за доношење одлуке, односно извршење радње или учињеног пропуста.

3.

Жалба Управном суду у поступку заштите изборног права због ћутања управе изборне комисије по поднетом приговору, није дозвољена.

У поступку заштите изборног права може се изјавити жалба и због пропуштања изборне комисије да у законском року донесе одлуку по приговору, у ком случају рок за подношење жалбе почиње да тече од истека рока за доношење одлуке по приговору.

У том случају, изрека пресуде гласи: **Жалба се усваја и решава....**

Образложење правног става:

Одредбом члана 52. став 3. Устава Републике Србије прописано је да изборно право ужива правну заштиту у складу са законом.

Одредбом члана 97. Закона о избору народних посланика ("Службени гласник РС", бр. 35/2000 ... 36/20 11) је прописано да се против сваког решења Републичке изборне комисије донетог по приговору може изјавити жалба Управном суду (став 1.), да се жалба подноси преко Републичке изборне комисије у року од 48 часова од пријема решења (став 2.), да Управни суд одлучује по жалби сходном применом одредаба закона којим се уређује поступак у управним споровима (став 4.). Одредбом члана 96. Закона о избору народног посланика је прописано да Републичка изборна комисија доноси решење у року од 48 часова од часа пријема приговора и доставља га подносиоцу приговора и свим подносиоцима изборних листа (став 1.), да ако Републичка изборна комисија усвоји приговор, поништиће одлуку или радњу (став 2.) и ако Републичка изборна комисија по приговору не донесе решење у роковима предвиђеним овим законом, сматраће се да је приговор усвојен (став 3.).

Одредбом члана 54. Закона о локалним изборима ("Службе ни гласник РС", бр. 129107,34/2010,54/2011) је прописано да се против решења изборне комисије може изјавити жалба Управном суду у року од 24 часа од

достављања решења (став 1.), да је изборна комисија дужна да суду достави одмах, а најкасније у року од 12 часова све потребне податке и списе за одлучивање(став 2.), да у поступку заштите изборног права суд сходно примењује одредбе закона којим се уређује поступак у управним споровима (став 3.). Одредбом члана 55. истог закона је прописано да ако суд усвоји жалбу, поништиће одлуку или радњу у поступку предлагања кандидата, односно у поступку избора одборника или ће поништити избор одборника (став 1.), да када нађе да оспорену одлуку треба поништити, ако природа ствари то дозвољава и ако утврђено чињенично стање пружа поуздан основ за то, суд може својом одлуком мериторно решити изборни спор и одлука суда у свему замењује поништени акт (став 2.), да ако је по приговору, односно по жалби, поништена радња у поступку избора или избор одборника, изборна комисија је дужна да одговарајућу изборну радњу, односно изборе понови у року предвиђеном овим законом за поновне изборе. Рок се рачуна од дана доношења одлуке о поништавању. (став 3.). Одредбом члана 53. истог закона је прописано да ће изборна комисија донети решење у року од 48 часова од пријема приговора и доставити га подносиоцу приговора (став 1.), да ако изборна комисија јединице локалне самоуправе усвоји поднети приговор, поништиће одлуку или радњу (став 2.).

Одредбама Покрајинске скупштинске одлуке о избору посланика у Скупштину Аутономне Покрајине Војводине, ("Службени лист АПВ", бр. 23/2014), којом Одлуком је прописана заштита изборног права у поступку избора посланика Скупштине Аутономне Покрајине Војводине, прописано је и то: одредбом члана 56. да Покрајинска изборна комисија доноси решење у року од 48 часова од пријема приговора и доставља га подносиоцу приговора (став 1.), ако Покрајинска изборна комисија усвоји приговор, поништиће одлуку или радњу (став 2.) и ако Покрајинска изборна комисија, по приговору, не донесе решење у роковима предвиђеним овом одлуком, сматраће се да је приговор усвојен (став 3.). Одредбом члана 57. исте одлуке прописано је да се против решења Покрајинске изборне комисије којим је одбачен или одбијен приговор, па и оног којим је усвојен приговор, може изјавити жалба надлежном суду (став 1.), одредбом члана 58. да ако суд усвоји жалбу, одговарајућа изборна радња, односно избор, поновиће се најкасније за 10 дана.

Из наведених одредаба изборних прописа и имајући у виду да је жалба прописана као посебно правно средство изборним прописима, про-

излази закључак да се жалба Управном суду у поступку заштите изборног права може изјавити само против одлуке изборне комисије (Републичке изборне комисије, изборне комисије јединице локалне самоуправе, Покрајинске изборне комисије), донете по поднетом приговору (из чл. 52. Закона о локалним изборима, члана 95. Закона о избору народних посланика, члана 55. Покрајинске скупштинске одлуке о избору посланика у Скупштину Аутономне Покрајине Војводине) у поступку заштите изборног права.

Наведено и јер, суд у поступку заштите изборног права сходно примењује одредбе Закона о управним споровима, дакле примењује само оне одредбе Закона о управним споровима, и у оној мери, које одговарају правној природи изборног поступка и заштити изборног права. Како су изборним прописима прописани кратки рокови за предузимање изборних радњи и да се изборне радње имају предузети по прописаном редоследу, то одредбе Закона о управним споровима којима је прописана судска заштита у управном спору по тужби због ћутања управе, не одговарају правној природи изборног поступка и заштити изборног права. Наиме, жалба због ћутања управе, с обзиром на одредбе Закона о управним споровима којима је прописано ћутање управе, утицала би на прописане рокове за предузимање радњи у изборном поступку, а тиме и на редослед радњи, што би могло да доведе и до немогућности одржавања заказаних избора. Ово из разлога јер је према одредби

19. Закона о управним споровима ("Сл. гласник РС", бр. 111/09), којим су прописани рокови за подношење тужбе због ћутања управе, странка тужбу због ћутања управе може да поднесе тек по истеку рока од 7 дана по накнадном захтеву странке, а према одредби члана 26. став

1. тачка 1. истог закона, суд ће решењем одбацити тужбу у случају да је тужба поднета пре времена (члан 19. истог закона), из чега произлази да тужба због ћутања управе може да буде поднета пре времена, а није прописан рок у коме се тужба због ћутања управе има поднети и протеком кога би ова тужба била неблаговремена.

Поред наведеног, а како према одредби члана 44. Закона о управним споровима, када суд нађе да је основана тужба поднета на основу члана 19. овог закона, пресудом ће уважити тужбу и наложити да надлежни орган донесе решење, а ако суд располаже потребним чињеницама и природа ствари то дозвољава, он може својом пресудом непосредно решити управну ствар, то несумњиво произлази да у поступку по жалби за зашти-

ту изборног права у поступцима избора народних посланика Народне скупштине Републике Србије, и посланика Скупштине Аутономне Покрајине Војводине, наведена одредба не може да се примени. Ово из разлога јер је одредбом члана 96. став 3. Закона о избору народних посланика, као и одредбом члана 56. став 3. Покрајинске скупштинске одлуке о избору посланика у - Општину Скупштину Аутономне Покрајине Војводине, прописана такозвано "позитивно ћутање управе".

Из свега наведеног произлази закључак да се жалба Управном суду у поступку заштите изборног права може изјавити само против одлуке изборне комисије донете по приговору поднетом у поступку заштите изборног права и да жалба за заштиту изборног права изјављена због неодлучивања изборне комисије - ћутања управе није дозвољена. Чињеница да у поступку заштите изборног права избора одборника скупштине јединице локалне самоуправе, није прописано да ће се сматрати да је приговор усвојен, у случају да изборна комисија, по приговору, не донесе решење у прописаном року, без утицаја је, с обзиром да би у случају поступања суда по жалби због ћутања управе, суд морао да утврђује правила поступања различита од одредаба Закона о управним споровима, што није у надлежности суда и доводи до потпуне произвољности у примени права. Наведено је у складу и са одредбом члана 52. став 3. Устава Републике Србије којом одредбом је прописано да изборно право ужива правну заштиту у складу са законом.

Поред наведеног, произлази и закључак да жалба која није поднета против одлуке изборне комисије о приговору поднетим за заштиту изборног права није дозвољена, јер нема акта у смислу изборних прописа и да се има одбацити сходном применом одредбе члана 26. став 2. у вези става 1. тачка 2. истог члана Закона о управним споровима.

4.

У изборном поступку нема сходне примене одредаба Закона о општем управном поступку, којима су прописана ванредна правна средства у управном поступку.

Образложење правног става:

Одредбом члана 1. Покрајинске скупштинске одлуке о избору посланика у Скупштину Аутономне Покрајине Војводине ("Службени лист

АПВ" бр. 23/14) прописано је да се овом одлуком уређује избор и престанак мандата посланика Скупштине Аутономне Покрајине Војводине. Одредбом члана 55. је прописано да сваки бирач, кандидат или подносилац изборне листе имају право да поднесу приговор Покрајинској изборној комисији због повреде изборног права или изборног поступка (став 1.), приговор против одлуке, радње или пропуста бирачког одбора подноси се Покрајинској изборној комисији (став 2.), приговор се подноси у року од 24 часа од доношења одлуке, односно извршења радње коју подносилац приговор сматра неправилном, односно од кад је учињен пропуст. Одредбом члана 56. је прописано да Покрајинска изборна комисија доноси решење у року од 48 часова од пријема приговора и доставља га подносиоцу приговора (став 1.), да ако Покрајинска изборна комисија усвоји приговор, поништиће одлуку или радњу, (став 2.) и да ако Покрајинска изборна комисија, по приговору, не донесе решење у роковима предвиђеним овом одлуком, сматраће се да је приговор усвојен (став 3.).

Одредбом члана 24. Пословника Републичке изборне комисије ("Службени гласник РС", бр. 5/12) прописано је да у поступку по приговорима, о питањима која нису изричито уређена законом, Комисија сходно примењује одредбе Закона о општем управном поступку. На идентичан начин је било прописано и одредбом члана 22. Пословника Републичке изборне комисије ("Службени гласник РС", бр. 28/08-пречишћен текст) и одредбом члана 22. Пословника Републичке изборне комисије ("Службени гласник РС", бр. 33/02). Одредбама члана 239. до 259. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 33/97, 3110 1 и "Службени гласник РС", бр. 30/1 О) прописана су ванредна правна средства у управном поступку и то: понављање поступка (одредба члана 239. -250.), мењање и поништавање решења у вези са управним спором (одредба члана 251.), захтев за заштиту законитости (одредба члана 252.), поништавање и укидање по основу службеног надзора (одредба члана 253. и 254.), укидање и мењање правноснажног решења уз пристанак или по захтеву странке (одредба члана 255.), ванредно укидање (одредба члана 256.), оглашавање решења ништавим (одредба члана 257. и 258.). Одредбом члана 258. Закона о општем управном поступку прописано је да се решење може у свако доба огласити ништавим по службеној дужности или по предлогу странке или државног, односно јавног тужиоца (став 1.). Одредбом члана 257. истог закона прописани су разлози због којих се ништавим оглашава решење применом овог ванредног правног средства. одредбом члана 259. Закона о општем управ-

ном поступку прописано је да се поништавањем решења и оглашавањем решења ништавим поништава ју и правне последице које је то решење произвело (став 1.) и да се укидањем решења не поништава ју правне последице које је решење већ произвело, али се онемогућава даље произвођење правних последица укинутог решења (став 2.). Из одредаба наведених прописа произлази да су правила по којима изборна комисија поступа у изборном поступку и доноси појединачне акте, као и основна правила по којима изборна комисија поступа по приговорима поднетим ради заштите изборног права, као саставног дела изборног поступка, прописана изборним прописима и то Законом о избору народних посланика, Законом о локалним изборима и Покрајинском скупштинском одлуком о избору посланика у Скупштину Аутономне Покрајине Војводине. Наведени изборни прописи нису у потпуности прописали правила поступка одлучивања по приговорима у поступку заштите изборног права, нити су прописали али који општи процесни закон се сходно примењује у поступку по приговорима. Републичка изборна комисија је одредбом члана 24. Пословника Републичке изборне комисије ("Службени гласник РС", бр. 5/12) прописала да у поступку по приговорима, по питањима које нису изричито уређена законом, Комисија сходно примењује одредбе Закона о општем управном поступку. Наведено је прописано и раније важећим Пословницима Републичке изборне комисије. Дакле, само у поступку заштите изборног права по приговорима, поред правила поступка прописаних изборним прописима, изборна комисија примењује и то сходно одредбе Закона о општем управном поступку, док друга појединачна акта која нису акта по приговору, у изборном поступку, изборна комисија доноси у поступку прописаном искључиво изборним прописима. Сходна примена одредаба Закона о општем управном поступку, подразумева примену само оних одредба овог закона, и у оној мери, које одговарају правној природи изборног поступка и заштите изборног права. Како се у изборном поступку радње и одлуке доносе и обављају у кратким прописаним роковима и прописаним редоследом, то су у поступку по приговорима (као саставном делу изборног поступка) непримерене одредбе Закона о општем управном поступку којима се утиче на продужење рокова за предузимање изборних радњи, тиме и на њихов редослед, те у вези са тим којима се доводи у питање и спровођење изборних радњи у прописаним роковима, а тиме и спровођење заказаних избора.

Ванредна правна средства у управном поступку прописана одредбама Закона о општем управном поступку, могу се применити тек по наступа-

њу коначности, односно правноснажности, односно извршности решења, за последицу имају враћање изборног поступка у фазу која је већ завршена, због чега нису примерена правној природи изборног поступка. Наведено произлази и с обзиром на прописане рокове за примену ванредних правних средстава, прописан о овлашћење органа за примену ванредних правних средстава по службеној дужности, прописан круг лица по чијем захтеву, предлогу се ванредна правна средства примењују. Указује се, с обзиром на наведене пресуде суда, посебно на ванредно правно средство оглашавања решења ништавим, применом кога се, а како је то прописано одредбом члана 258. став 1. Закона о општем управном поступку, решење (из разлога прописаних одредбом члана 257. ЗУП-а), може у свако доба огласити ништавим по службеној дужности или по предлогу странке или државног, односно јавног тужиоца. С обзиром на одредбом члана 259. став 1. Закона о општем управном поступку прописане последице поништавања и оглашавања решења ништавим, произлази, да се применом ванредног правног средства оглашавања решења ништавим, изборни поступак враћа у фазу пре доношења решења која се оглашава ништавим, и поништавају се и правне последице које је то решење произвело, што представља понављање изборног поступка. Поред наведеног није прописан ни рок у коме се ванредно правно средство у управном поступку оглашавања решења ништавим, прописано Законом о општем управном поступку, може применити, стога примена овог ванредног правног средства у управном поступку, несумњиво утиче на продужење рокова изборних радњи, њихов редослед, те у вези са тим доводи у питање спровођење изборних радњи и тиме спровођење самих избора.

Из свега наведеног произлази закључак да у поступку заштите изборног права по поднетим приговорима, као и у поступку доношења других појединачних аката, у изборном поступку, која нису акта по приговору, нису испуњени услови за сходну примену одредаба Закона о општем управном поступку, којима су прописана ванредна правна средства у управном поступку.

5.

Изборна листа уз коју је достављено мање потписа бирача који су подржали одређену изборну листу, од прописаног броја потписа бирача, садржи недостатак који је сметња за проглашење изборне листе у складу са изборним прописима, па је изборна комисија дужна, да у про-

писаном року од пријема изборне листе, закључком наложи подносиоцу изборне листе да у прописаном року овај недостатак отклони.

Образложење правног става:

Одредбом члана 43. став 1. Закона о избору народних посланика, прописано је да је изборна листа утврђена када је својим потписима подржи најмање 10.000 бирача. Одредбом члана 44. Закона о избору народних посланика је прописано да се изборна листа доставља Републичкој изборној комисији најдоцније 15 дана пре дана одређеног за одржавање избора (став 1.), да се уз изборну листу, Републичкој изборној комисији доставља документација и то: потврда о изборном праву за сваког кандидата са изборне листе, у којој је назначено име и презиме, датум рођења, занимање и лични број кандидата, писмена изјава кандидата да прихвата кандидатуру, потврда о пребивалишту кандидата, писмена сагласност носиоца листе, овлашћење лица која подноси изборну листу, уверење о држављанству и судски оверени, на посебном обрасцу, потписи бирача који су подржали одређену изборну листу. Одредбом члана 45. став 1. Закона о избору народних посланика је прописано да Републичка изборна комисија проглашава изборну листу једне политичке странке (страначка изборна листа), листу две или више политичких странака (коалициона изборна листа) односно групе грађана (изборна листа групе грађана), одмах по пријему изборне листе и одговарајуће документације, а најкасније у року од 24 часа од пријема изборне листе. Одредбом члана 46. Закона о избору народних посланика је прописано да ако Републичка изборна комисија утврди да изборна листа није поднета благовремено, Донеће решење о њеном одбацивању (став 1), да ако Републичка изборна комисија утврди да изборна листа садржи недостатке који су сметња за проглашење изборне листе у складу са овим законом, донеће, у року од 24 часа од пријема изборне листе, закључак којим се подносиоцу изборне листе налаже да најдоцније у року од 48 часова од часа достављања закључка отклони те недостатке, да ће се тим закључком истовремено подносиоцу изборне листе указати на радње које треба да обави ради отклањања недостатака (став 2.) и ако Републичка изборна комисија утврди да изборна листа садржи недостатке предвиђене овим законом, односно ако утврди да недостаци изборне листе нису отклоњени, или нису отклоњени у предвиђеном року, Донеће у наредних 48 часова решење којим се одбија проглашење изборне листе. Одредбом члана 19. Закона о локалним изборима је прописано

да се изборна листа доставља изборној комисији најкасније 15 дана пре дана одређеног за одржавање избора (став 1.), да се уз изборну листу изборној комисији доставља документација и то: потврда о изборном праву за сваког кандидата са изборне листе, у којој је назначено име и презиме, датум рођења, занимање и јединствени матични број кандидата, потврда о пребивалишту кандидата, писмена сагласност носиоца листе, овлашћење лица која подноси изборну листу, уверење о држављанству и потписи бирача који су подржали одређену изборну листу. Одредбом члана 24. је прописано да изборна комисија проглашава изборну листу, одмах по пријему изборне листе и одговарајуће документације, а најкасније у року од 24 часа од пријема изборне листе (став 1.). Одредбом члана 25. је прописано да кад изборна комисија утврди да изборна листа није поднета благовремено, донеће решење о њеном одбацивању (став 1.), да кад изборна комисија утврди да је изборна листа садржи недостатке који су сметња за проглашење изборне листе у складу са овим законом, Донеће, у року од 24 часа од пријема изборне листе, закључак којим се подносиоцу изборне листе налаже да најкасније у року од 48 часова од часа достављања закључка отклони те недостатке и да ће се тим закључком истовремено подносиоцу изборне листе указати на радње које треба да обави ради отклањања недостатака (став 2.) и ако изборна комисија утврди да изборна листа садржи недостатке предвиђене овим законом или када утврди да недостаци изборне листе нису отклоњени, или нису отклоњени у предвиђеном року, Донеће у наредних 24 часа решење којим се одбија проглашење изборне листе (став 3). Одредбом члана 18. Закона о локалним изборима је прописано да кандидате за одборнике могу предлагати регистроване политичке странке, коалиције регистрованих политичких странака, као и групе грађана чије изборне листе својим потписима подржи најмање 30 бирача по предлогу за сваког кандидата на изборној листи и предлагач мора на изборној листи имати најмање једну трећину кандидата од укупног броја одборника који се бира (став 1.), у јединицама локалне самоуправе које имају мање од 20.000 бирача, изборне листе из става 1. овог члана утврђене су и када их својим потписом подржи најмање 200 бирача (став 2.) Одредбом члана 25. Покрајинске скупштинске одлуке о избору посланика у Скупштину Аутономне Покрајине Војводине прописано је да кандидата за посланика могу предлагати политичке странке, коалиције више политичких странака, група грађана, коалиције политичких странака и групе грађана, које својим потписима подржи најмање 6000 бирача по изборној

листи (став 1.), групу грађана у смислу ове одлуке, оснива писаним споразумом најмање десет бирача чији потписи морају бити оверени код суда и она мора да има назив (став 2.), политичке странке националних мањина и коалиције политичких странака националних мањина могу предложити кандидате посланика, које својим потписима подржи најмање 3000 бирача по изборној листи (став 3.), у име политичке странке или групе грађана, предлог из става 1. овог члана, може поднети само лице које је политичка странка или група грађана овластила (став 4.), предлог у име коалиција из става 1. овог члана, подносе највише два овлашћена лица (став 5.) Одредбом члана 26. прописано је да се Изборна листа доставља Покрајинској изборној комисији најкасније 15 дана пре дана одређеног за одржавање избора (став 1.)" уз изборну листу Покрајинској изборној комисији доставља се документација и то: потврда о изборном праву за сваког кандидата са изборне листе, у којој је назначено име и презиме, датум рођења, занимање и јединствени матични број кандидата; писмена изјава кандидата да прихвата кандидатуру; потврда о пребивалишту кандидата; писмена сагласност носиоца листе; овлашћење лица која подносе изборну листу, уверење о држављанству; оверени потписи бирача који су подржали одређену изборну листу (став 2.), кад изборну листу предлаже коалиција више политичких странака или коалиција политичких странака и групе грађана, уз изборну листу се обавезно подноси и писмени коалициони споразум којим се уређују међусобна права и дужности а нарочито начин расподеле мандата (став 3.). Одредбом члана 33. прописано је да кад Покрајинска изборна комисија утврди да изборна листа није поднета благовремено, донеће решење о њеном одбацивању (став 1.), кад Покрајинска изборна комисија утврди да изборна листа садржи недостатке који су сметња за проглашење изборне листе у складу са овом одлуком, Донеће у року од 24 часа од пријема изборне листе, закључак којим се подносиоцу изборне листе налаже да најкасније у року од 48 часова од часа достављања закључка отклони те недостатке. Тим закључком истовремено ће се подносиоцу изборне листе указати на радње које треба да обави ради отклањања недостатака (став 2.), кад Покрајинска изборна комисија утврди да недостаци изборне листе нису отклоњени или нису отклоњени у предвиђеном року, донеће у наредних 24 часа решење којим се одбија проглашење изборне листе (став 3.).

Ни једном одредбом наведених изборних прописа није прописано да је услов за пријем изборне листе, да је уз изборну листу, као прописана

документација, достављен прописан број потписа бирача који су подржали изборну листу. Такође, у наведеним изборним прописима није прописано да изборна листа у овом случају садржи недостатак због кога изборна комисија доноси решење којим се одбија проглашење изборне листе у складу са одредбом члана 46. став 4 З. Закона о избору народних посланика, односно одредбе члана 25. став 3. Закона о локалним изборима, односно одредбе члана 33. став 3. Покрајинске скупштинске одлуке о избору посланика у Скупштину Аутономне Покрајине Војловине.

С обзиром на наведене одредбе изборних прописа, којима је на идентичан начин прописано поступање надлежне изборне комисије у случају недостатака изборне листе, као и да прописан број потписа бирача који су подржали одређену изборну листу је прописан као документација која се доставља изборној комисији уз изборну листу, те да је изборна листа према одредбама Закона о избору народних посланика и Закона о локалним изборима утврђена када је својим потписом потврди прописан број бирача, то произлази закључак да пропусти да се уз изборну листу, као прописана документација, достави мањи број, од прописаних, потписа бирача који подржавају изборну листу представља недостатак изборне листе, који је сметња за проглашење изборне листе и то такав недостатак због кога је изборна комисија дужна да поступи у складу са одредбом члана 46. став 2. Закона о избору народних посланика, односно у складу са одредбом члана 25. став 2. Закона о локалним изборима, односно у складу са одредбом 33. став 2. Покрајинске скупштинске одлуке о избору посланика у Скупштину Аутономне Покрајине Војловине и да донесе закључак којим се налаже подносиоцу изборне листе да овај недостатак отклони у прописаном року.

6.

Идентитет бирача у изборном поступку доказује се личном картом или другом, изборним прописима прописаном исправом, која је важећа у складу са Законима о издавању, коришћењу и важењу идентификационих исправа.

Образложење правног става:

Из одредбе Закона о личној карти којом је прописано да лична карта престаје да важи истеком рока на који је издата произилази да се по истеку тог рока не може користити у јавном промету за доказивање иден-

титета њеног имаоца, као предуслова за остваривање било ког, па ни изборног права. Суд је истог становишта и када су у питању путна исправа (пасош) и возачка дозвола ... Законито спровођење избора не подразумева само правилну примену изборних закона у изборном поступку, већ и других закона којима се уређују питања од значаја за остваривање изборног права, а то су, у конкретном случају: закони о издавању, коришћењу и важењу идентификационих исправа". У пресуди суд је цитирао одредбе члана 68. став 1. и 2. Закона о избору народних посланика ("Службени гласник РС", бр. 35/00, 57/03 ... 28/11, 36/11), одредбе члана 19. и 53. Закона о путни исправама ("Службени гласник Републике Србије" бр. 90/07 ... 76/2010), одредбу члана 173. Законом о основама безбедности саобраћаја на путевима ("Службени лист СФРЈ", бр. 50/88, 63/88, 80/89, 29/90 и 11/91 и "Службени лист СРЈ", број 34/92, 13/93, 24/94, 41/94, 28/96 и 3/02 и "Службени гласник РС" број 101/05 и 41/2009) и одредбе члана 5., 6. и члана 14. Правилника о раду бирачког одбора за спровођење избора за одборнике у скупштини градске општине Вождовац ("Службени лист Града Београда", бр. 58/13).

Одредбом члана 68. Закона о избору народних посланика ("Службени гласник РС" број 35/00, 57/03 ... 28/11, 36/11), прописано је да бирач најпре саопштава бирачком одбору своје лично име и предаје обавештење о гласању, а личном картом или другом исправом доказује свој идентитет (став 1.); као и да бирач не може гласати без подношења доказа о свом идентитету (став 2.). Одредбом члана 1. Закона о личној карти ("Службени гласник РС", бр. 62/2006 и 36/2011) прописано је да је лична карта јавна исправа којом грађани Републике Србије доказују идентитет (став 1.), као и да у складу са законом, лична карта служи и као доказ о другим чињеницама које су у њој садржане (став 2.). Одредбом члана 20. истог закона прописано је да лична карта престаје да важи истеком рока на који је издата (став 1. тач.1.).

Одредбом члана 19. Закона о путним исправама ("Службени гласник Републике Србије" бр. 90/07 ... 62/14), прописано је да се пасош издаје са роком важења од десет година (став 1.). Чланом 53. истог закона прописано је да пасош, дипломатски пасош и службени пасош издати пре дана почетка примене овог закона важе до рока наведеног у ТОЈ исправи, а најдуже до 31. децембра 2011. године. Одредбом члана 185. Закона о безбедности саобраћаја на путевима ("Службени гласник РС", бр. 41/09 ...

101/11), који закон је био важећи у релевантном периоду, а која одредба, није измењена изменама закона "Службени гласник РС", бр. 55/14 и "Службени гласник РС", бр. 96/15, прописан је рок на који се возачка дозвола за управљање моторним возилима издаје.

С обзиром на наведене прописе, лична карта и друге идентификационе исправе, које су изборним прописима, прописане као исправе који ма бирач може да до каже свој идентитет (у конкретном случају, у предмету 8 Уж 137/13, одредба члана 5, 6. и 14. Правилника о раду Бирачког одбора за спровођење избора за одборнике у скупштине градске општи не Вождовац "Службени лист града Београда" бр. 58113), престају да важе истеком рока на које су издате и не могу се користити у јавном промету за доказивање идентитета имаоца исправе по истеку прописаног рока на које су издате.

Из наведених разлога и да се у изборном поступку морају правилно применити поред изборних прописа и сви други прописи који се односе на питања од значаја за остваривање изборног права, то се идентитет бирача, у смислу одредбе члана 68. став 2. Закона о избору народних посланика, која се одредба, на основу одредбе члана 58. Закона о локалним изборима, сходно примењује и на избор одборника, може доказивати у изборном поступку само личном картом или другом прописаном исправом, која је важећа, у складу са законима о издавању, коришћењу и важењу идентификационих исправа. Наведено није противно Уставом Републике Србије ("Службени гласник РС" бр. 98/2006) прописаном изборном праву, јер према одредби члана 52. став 3. Устава изборно право ужива правну заштиту у складу са законом.

**ПРАВНИ СТАВ УТВРЂЕН НА 59. СЕДНИЦИ СВИХ СУДИЈА
УПРАВНОГ СУДА ОДРЖАНОЈ ДАНА 08.03.2016. године**

1.

Оверу потписа, рукописа и преписа у основним судовима, којима су ови послови остављени у надлежност, врше судски службеници (референти за оверу), сходном применом Закона о оверавању потписа, рукописа и преписа ("Службени гласник РС", бр. 93/14, 22/15) и закона којим се уређује јавнобележничка делатност.

Образложење правног става:

Закон о јавном бележништву је до измене објављене у "Сл. гл. РС", бр. 93/14 која је ступила на снагу 01.09.2014. године садржавао одредбу о оверавању потписа на нејавној исправи - члан 92., према којој је оверу вршио јавни бележник. Даном ступања на снагу Закона о оверавању потписа, рукописа и преписа ("Сл. гл. РС", бр. 93/14), престао је да важи наведени члан 92., а према овом закону оверу потписа, рукописа и преписа врши јавни бележник, ако законом није другачије одређено. Прелазним и завршним одредбама Закона о оверавању потписа, рукописа и преписа-чланом 29., прописана је надлежност јавног бележника за оверу и када је посебним законима који се примењују пре ступања на снагу овог закона прописано да оверу врши суд, односно општинска управа. Истом одредбом су основним судовима и општинским управама остављени у надлежност послови оверавања потписа, рукописа и преписа до 01.03.2017. године, а изузетно и након тог датума, тако да послове овере потписа, рукописа и преписа паралелно обављају јавни бележници, судови и општинске управе.

Основни судови послове овере врше у оквиру своје надлежности, према којој ове послове врше судски службеници-референти за оверу уз надзор судије уколико дође до спорне ситуације. Дакле, од ступања на снагу Закона о оверавању потписа, рукописа и преписа основни судови врше све врсте овере, па и овере потписа бирача који подржавају одређену изборну листу.

**ПРАВНИ СТАВ УТВРЂЕН НА 60. СЕДНИЦИ СВИХ СУДИЈА
УПРАВНОГ СУДА ОДРЖАНОЈ ДАНА 19.03.2016 ГОДИНЕ****1.**

Споразум групе грађана који као циљ образовања групе грађана нема означено време одржавања и врсту избора за које група грађана предлаже листу кандидата за одборнике, садржи сметњу за проглашење изборне листе, па је изборна комисија дужна, да у прописаном року од пријема изборне листе, закључком наложи подносиоцу изборне листе да у прописаном року овај недостатак отклони. (члан 18. став 1. Закона о локалним изборима)

Образложење правног става:

Одредбом члана 18. став 1. Закона о локалним изборима ("Службени гласник РС" бр. 129/07, 34/10 и 54/11), прописано је да кандидате за одборнике могу предлагати регистроване политичке странке, коалиције регистрованих политичких странака, као и групе грађана чији изборне листе својим потписима подржи најмање 30 бирача по предлогу за сваког кандидата на изборној листи. Предлагач мора на изборној листи имати најмање 1/3 кандидата од укупног броја одборника који се бира.

Према одредби члана 24. став 1. истог закона, изборна комисија проглашава изборну листу, одмах по пријему изборне листе и одговарајуће документације, а најкасније у року од 24 часа од пријема изборне листе.

Према члану 25. став 2. истог закона, када изборна комисија утврди да изборна листа садржи недостатке који су сметња за проглашење изборне листе у складу са овим законом, донеће, у року од 24 часа од пријема изборне листе, закључак којим се подносиоцу изборне листе налаже да најкасније у року од 48 часова од часа достављања закључка отклони те недостатке. Тим закључком истовремено ће се подносиоцу изборне листе указати на радње које треба да обави ради отклањања недостатака. Према ставу 3. истог члана закона, када изборна комисија утврди да изборна листа садржи недостатке предвиђене овим законом, или када утврди да недостаци изборне листе нису отклоњени, или нису отклоњени у предвиђеном року, донеће у наредних 24 часа решење којим се одбија проглашење изборне листе.

Одредбама члана 33. Упутства Републичке изборне комисије за спровођење избора за народне посланике Народне скупштине расписани за 24.04.2016. године, 02 број 013-24/16 од 04.03.2016. године, које је у свом раду примењује општинска изборна комисија на основу одредбе члана 15. став 2. Закона о локалним изборима прописано је:

1. групу грађана образује најмање 10 бирача писменим споразумом који се оверава код јавног бележника, у суду или код општинског органа управе.

2. споразум о образовању групе грађана обавезно садржи циљ образовања групе грађана, назив групе грађана, ако је одређен, назив изборне листе, податке о лицима која су је образовала (име и презиме, ЈМБГ

и пребивалиште и адреса стана, наведени према подацима из личне карте) и податке о лицу које је овлашћено за подношење изборне листе.

3. изборну листу у име групе грађана подноси лице које је споразумом о образовању групе грађана овлашћено за подношење изборне листе.

Одредбама члана 40. став 1. и 2. наведеног упутства прописано је: ако изборну листу подноси група грађана, назив изборне листе садржи назив утврђен споразумом о образовању те групе грађана. Назив изборне листе групе грађана може да садржи и име и презиме једног лица, као носиоца изборне листе, уз његову писмену сагласност која се даје на обрасцу.

Из образложења пресуде Управног суда III-11 Уж 30/16 од 17.03.2016. године:

"Према оцени Управног суда основано се у жалби оспорава законитост ожалбеног решења и основано се указује да није било услова из члана 24. став 1. Закона о локалним изборима да Изборна комисија одмах прогласи изборну листу предлагача Група грађана "Заједно за наш Темерин". Ово стога што циљ закључења споразума у споразуму ове групе грађана није довољно одређен, јер нису конкретизовани избори за које група грађана предлаже кандидате.

Споразум групе грађана из члана 18. став 1. Закона о локалним изборима који као циљ образовања групе грађана нема означено време и врсту избора за које група грађана предлаже листу кандидата за одборнике, садржи недостатак због кога изборна комисија, у смислу члана 24. став 1. Закона о локалним изборима не може одмах да прогласи ту изборну листу.

Основано се у жалби казује да је проглашењем изборне листе група грађана "Заједно за наш Темерин" - Роберт Каран Изборна комисија повредила одредбу члана 40. став 1. Упутства Републичке изборне комисије за спровођење избора за народне посланике Народне скупштине расписаних за 24.04.2016. године, којом је прописано да назив изборне листе мора да садржи назив утврђен споразумом о образовању групе грађана, тако да и због овог недостатка изборне листе, Изборна комисија није могла да одмах прогласи изборну листу, пре него што је наложила њено уређење".

**ПРАВНИ СТАВ УТВРЂЕН НА 61. СЕДНИЦИ СВИХ СУДИЈА
УПРАВНОГ СУДА ОДРЖАНОЈ ДАНА 25.03.2016 ГОДИНЕ**

1.

Делови личног имена било ког лица не могу бити укључени у назив изборне листе групе грађана.

Образложење правног става:

Образложење правног става дато је у пресуди Управног суда 5 Уж.48/16 од 24.03.2016. године:

Према стању у списима неспорно је да група грађана у споразуму о образовању није одредила носиоца изборне листе и да је у назив изборне листе унела презимена два учесника у закључењу споразума.

Код оваквог чињеничног стања, спорно је правно питање: да ли се у назив изборне листе групе грађана могу укључити делови личног имена било ког лица (учесника у закљученом споразуму или носиоца изборне листе.)

Полазећи од неспорног чињеничног стања и наведених одредби прописа, према ставу Управног суда делови личног имена било ког лица не могу бити укључени у назив изборне листе групе грађана. Стога нису испуњени законски услови за проглашење изборне листе са називом како је одређен у споразуму групе грађана.

**ПРАВНИ СТАВ УТВРЂЕН НА 62. СЕДНИЦИ СВИХ СУДИЈА
УПРАВНОГ СУДА ОДРЖАНОЈ ДАНА 31.03.2016 ГОДИНЕ**

1.

Против закључка изборне комисије којим се налаже отклањање недостатака у поступку проглашења изборне листе и указује на радње које подносилац листе треба да обави ради отклањања недостатака изборне листе, не може се поднети посебан приговор.

Образложење правног става:

Образложење правног става дато је у пресуди Управног суда III-8 Уж 63/16 од 31.03.2016. године а како следи:

"Према образложењу ожалбеног решења следи да су жалиоци дана 22.03.2016. године, поднели приговоре на закључак Комисије за спровођење избора број: 013-3-13/2016 од 21.03.2016. године, наводећи да исте подносе у својству бирача. Закључком Комисије за спровођење избора број: 013-3-13/2016 од 21.03.2016. године утврђено је да изборна листа Група грађана "З__"- Р. К. коју је поднела Групе грађана "З__" за избор чланова савета Прве месне заједнице Темерин, број 013-3-4/2013, која је поднета 10.03.2016. године, по пресуди Управног суда, Одељења у Новом Саду III-11 Уж 30/16 од 19.03.2016. године садржи недостатке, јер у Споразуму о образовању ове групе грађана није наведен циљ образовања, време одржавања и врста избора за које група грађана предлаже листу кандидата и недостатак у називу изборне листе који није садржан у споразуму. Како су ови недостаци сметња за проглашење изборне листе наложено је подносиоцу да најкасније у року од 48 часова отклони недостатке анексом споразума о образовању групе грађана. Одлучујући о оба приговора изјављених против истог закључка сагласно члану 95. став 1. Закона о општем управном поступку ("Службени гласник РС", бр. 18/16), Комисија за спровођење избора је исте одбацила применом одредби члана 148. став 3. и 4. истог закона, налазећи да су недозвољени.

Према члану 15. став 2. Закона о локалним изборима ("Службени гласник РС", бр. 129/07, 34/10 и 54/11) прописано је да у свом раду, изборна комисија сходно примењује упутства и друге акте Републичке изборне комисије који се односе на спровођење избора за народне посланике. Идентичан је садржај и одредбе члана 8. Пословника Општинске изборне комисије ("Службени лист Општине Темерин" бр. 1/12).

Одредбом члана 25. став 2. наведеног закона је прописано да кад Изборна комисија утврди да изборна листа садржи недостатке који су сметања за проглашење изборне листе у складу са овим законом, донеће, у року од 24 часа од пријема изборне листе, закључак, којим се подносиоцу изборне листе налаже да најкасније у року од 48 часова од часа достављања закључка отклони те недостатке и да ће се тим закључком истовремено подносиоцу изборне листе указати на радње које треба да обави ради отклањања недостатака, а ставом 3. истог члана, да кад Изборна комисија утврди да изборна листа садржи недостатке предвиђене овим законом, или кад утврди да недостаци изборне листе нису отклоњени, или ни-

су отклоњени у предвиђеном року, донеће у наредних 24 часа решење којим се одбија проглашење изборне листе.

Одредбом члана 51. истог закона, прописано је да сваки бирач, кандидат за одборника и предлагач кандидата има право на заштиту изборног права, по поступку утврђеном овим законом. Чланом 52. став 1. истог закона, прописано је да бирач, кандидат за одборника или предлагач кандидата има право да поднесе приговор Изборној комисији јединице локалне самоуправе због неправилности у поступку кандидовања, спровођења, утврђивања и објављивања резултата избора.

Одредбом члана 24. Пословника Републичке изборне комисије ("Службени гласник РС" бр. 5/12) прописано је да у поступку по приговорима, о питањима која нису изричито уређена законом, Комисија сходно примењује одредбе Закона о општем управном поступку.

Према одредби члана 21. Пословника Општинске изборне комисије ("Службени лист Општине Темерин" бр. 1/12) у поступку по приговорима, у питањима која нису уређена Законом о локалним изборима, Законом о избору народних посланика и Законом о финансирању политичких странака, Комисија сходно примењује одредбе Закона о општем управном поступку.

Имајући у виду наведено и цитиране прописе, по мишљењу Управног суда правилно је изборна комисија одбацила приговор жалиоца на закључак Комисије за спровођење избора број 013-3-13/2016 од 21.03.2016. године, али је погрешно применила одредбе члана 148. став 3. и 4. Закона о општем управном поступку ("Службени гласник РС" бр. 18/16), који закон је објављен у Службеном гласнику РС дана 01.03.2016. године, и који сагласно одредби члана 217. ступа на снагу 8. дана од објављивања у Службеном гласнику РС, а примењује се од 01.06.2017. године изузев одредаба члана 9, 103. и 207. овог закона које почињу да се примењују истеком рока од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона, а требало је да примени одредбу члана 212. став 1. важећег Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ" бр. 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС" бр. 30/2010).

Ово стога што се против закључка изборне комисије којим се налаже отклањање недостатака у поступку проглашења изборне листе и налажу радње које треба подносилац листе да обави ради отклањања недо-

статака изборне листе, не може поднети посебан приговор већ само приговор против решења којим се одлучује о проглашењу изборне листе.

Наиме, одредбом члана 212. став 1. Закона о општем управном поступку прописано је да се против закључка може изјавити посебна жалба само када је то законом изричито предвиђено. Према одредби става 3. истог члана, закључке против којих није дозвољена посебна жалба странке могу побијати жалбом против решења о главној ствари.

Како Законом о локалним изборима није изричито прописано право подношења приговора против закључка Комисије којим се налаже отклањање недостатака изборне листе, то је правилно Комисија за спровођење избора за избор чланова савета Прве месне заједнице Темерин одбацила приговор овде жалиоца против таквог закључка, јер се исти не може побијати посебним приговором, већ само приговором против решења којим се одлучује о проглашењу те изборне листе.

Због тога је ожалбено решење правилно, а наводи жалбе неосновани и не могу довести до другачије оцене законитости ожалбеног решења."

ПРАВНИ СТАВОВИ УТВРЂЕН НА 63. СЕДНИЦИ СВИХ СУДИЈА УПРАВНОГ СУДА ОДРЖАНОЈ ДАНА 07.04.2016 ГОДИНЕ

1.

Политичка странка подносилац проглашене изборне листе, која је уписана у регистар политичких странака као странка националне мањине, односно коалиција таквих странака, у изборном поступку има положај странке националне мањине, уколико предложи да јој се такав положај утврди Република Србија.

Образложење правног става:

Образложење правног става дато је у пресуди Управног суда II-2 Уж. 88/16 од 06.04.2016. године а како следи:

"Ожалбеним решењем одбијен је жалиочев против решења Изборне комисије Града Врања, број 013-73/2016-13 од 29.03.2016. године, којим је одбијен његов предлог да се подносиоцу изборне листе утврди положај политичке странке националне мањине.

У жалби, подносилац сматра да је ожалбеним решењем повређен закон на његову штету. Наводи да је Изборној комисији, уз изборну листу достављен и предлог да се подносиоцу изборне листе утврди положај политичке странке националне мањине са свим потребним доказима, да се ради о политичкој странци која је уписана у Регистар политичких странака којој је циљ заступање интереса националне мањине и заштита и побољшање права припадника словачке националне мањине. Сматра да политичко деловање политичке странке на заштити интереса националних мањина не мора бити искључиво везано за одређену јединицу локалне самоуправе, па стога не стоје разлози изнети у решењима Изборне комисије да се поднети предлог одбија зато што се на поднетој изборној листи не налази ниједан припадник националне мањине и да политичка странка не делује на заступању интереса словачке националне мањине на територији Града В. Предлаже да Суд уважи жалбу, поништи наведена решења Изборне комисије и подносиоцу проглашене изборне листе утврди положај политичке странке националне мањине.

Поступајући по налогу Управног суда, Изборна комисија Града В. је Управном суду доставила одговор на жалбу и списе предмета, који су у Управном суду примљени дана 06.04.2016. године у 10,31 часова. У свом одговору на жалбу Изборна комисија сматра да је ожалбено решење донето у свему на начин прописан законом, јер су, у току расправе била подељена мишљења чланова комисије о основаности жалиошевог приговора са по седам гласова "за" и "против" тако да се приговор, у смислу члана 20. став 5. Пословника Изборне комисије Града В., сматра одбијеним.

Одлучујући о поднетој жалби као благовременој, допуштеној и изјављеној од овлашћеног лица, на основу одредбе члана 54. став 4. Закона о локалним изборима ("Службени гласник РС", број 129/07, 34/10 и 54/11), оценом навода жалбе, одговора на жалбу и достављених списа предмета, Управни суд је нашао да је жалба основана.

Одредбом члана 2. Закона о политичким странкама ("Службени гласник РС", број 36/09 и 61/15 – Одлука Уставног суда), политичка странка у смислу овог закона је организација грађана слободно и добровољно удружених основана ради остваривања политичких циљева демократским обликовањем политичке воље грађана и учешћа на изборима. Према члану 3. истог закона, политичка странка националне мањине у смислу овог закона је политичка странка чије је деловање, поред обележја

из члана 2. овог закона, посебно усмерено на представљање и заступање интереса једне националне мањине и заштиту и унапређење права припадника те националне мањине у складу са уставом, законом и међународним стандардима, уређено оснивачким актом, програмом и статутом политичке странке. Чланом 13. истог закона прописано је да програм политичке странке садржи опис политичких начела, циљева и вредности за које се политичка странка залаже, док је према одредби члана 14. став 1. истог закона, статут основни општи акт политичке странке. Чланом 32. наведеног закона прописано је да су подаци уписани у регистар јавни, у складу са законом и да се свако може поуздати у тачност података уписаних у регистар. Одредбом члана 40. став 6. Закона о локалним изборима, прописано је да су политичке странке националних мањина све оне странке чији је основни циљ представљање и заступање интереса националне мањине и заштита и побољшање права припадника националних мањина, у складу са међународним стандардима, а према ставу 7. истог члана закона, о томе да ли подносилац изборне листе има положај политичке странке националне мањине, односно коалиције политичких странака националних мањина одлучује изборна комисија јединице локалне самоуправе, а на предлог подносиоца изборне листе који мора бити стављен при подношењу изборне листе.

Одредбом члана 42. Упутства за спровођење избора за народне посланике Народне скупштине расписаних за 24.04.2016. године, које је објављено у Службеном гласнику РС, број 22/16 од 04.03.2016. године и ступило на снагу даном објављивања, а које према члану 15. Закона о локалним изборима, изборна комисија сходно примењује у свом раду, прописано је: подносилац изборне листе који намерава да стекне положај политичке странке националне мањине или коалиције политичких странака националних мањина, дужан је да приликом подношења изборне листе Републичкој изборној комисији приложи и: 1) писмени предлог да му се при проглашењу изборне листе утврди положај политичке странке националне мањине, односно коалиције политичких странака националних мањина; 2) програм и статут политичке странке, оверен у складу са чланом 26. став 5. Закона о политичким странкама; 3) друге доказе о политичком деловању на представљању и заступању интереса националне мањине и заштити и побољшању права припадника националне мањине. (став (1)); О томе да ли подносилац изборне листе има положај политичке странке националне мањине или коалиције политичких странака националних мањина одлучује Републичка из-

борна комисија при проглашењу изборне листе, на основу увида у програм и статут и политичко деловање политичке странке, односно политичких странака које подносе изборну листу. (став (3)).

Према разлозима оспореног решења, Изборна комисија Града В. је, на седници одржаној 31.03.2016. године, одбила жалиочев приговор против решења Изборне комисије Града В., број 013-73/2016-13 од 29.03.2016. године, којим је одбијен његов предлог да се подносиоцу изборне листе утврди положај политичке странке националне мањине. Овако је одлучено јер су у току расправе била подељена мишљења чланова комисије о основаности жаличевог приговора са по седам гласова "за" и "против" тако да се приговор, у смислу члана 20. став 5. Пословника Изборне комисије Града Врања, сматра одбијеним.

Суд, међутим, налази да је ожалбеним решењем повређен закон на жалиочеву штету. Из образложења оспореног решења, као и из списка ове правне ствари које је Суду доставила Изборна комисија, произилази да је З. с. – Z. s. поднела изборну листу "З _____" за изборе за одборнике Скупштине Града В. расписане за 24.04.2016. године, уз који је поднела и предлог да се тој политичкој странци утврди положај политичке странке националне мањине. Уз предлог су достављени: Решење Министарства државне управе и локалне самоуправе Републике Србије, број 00-00-00032/2014-13 од 03.11.2014. године, којим је З. с. – Z. s. уписана у Регистар политичких странака као странка националне мањине, Статут политичке странке, оверени програм странке и доказ о политичком деловању на представљању и заступању интереса словачке националне мањине и заштити и побољшавању права припадника те мањине. Из списка, даље, прозилази да је на седници Изборне комисије одржаној 29.03.2016. године донето решење, број 013-72/2016-13 о проглашењу изборне листе "ЗА НАШЕ ВРАЊЕ - Зелена З. с. – Z. s. 13, којим је одбијен предлог да се подносиоцу изборне листе утврди положај политичке странке националне мањине. Одлучујући о жаличевом приговору Изборна комисија је, на седници одржаној 31.03.2016. године, донела ожалбено решење којим је одбила приговор, са образложењем да се на поднетој изборној листи не налази ниједан припадник словачке националне мањине и да подносилац изборне листе није пружио доказ да као политичка странка делује на заступању интереса те националне мањине на територији Града Врања. Код оваквог стања ствари, а имајући у виду наведене одредбе Закона о локал-

ним изборима и наведеног Упутства, Суд налази да број припадника националне мањине на територији одређене јединице локалне самоуправе, као ни заступљеност припадника националне мањине на изборној листи нису прописани као критеријуми за одлучивање о признавању положаја политичке странке националне мањине. С друге стране, имајући у виду Уставом Републике Србије загарантована права националних мањина на заштиту својих права и интереса на целокупној територији Републике Србије, Суд такође налази да политичка странка која је регистрована као политичка странка националне мањине, у складу са актом о регистрацији и статутом и програмом странке, може да учествује на локалним изборима на целокупној територији Републике Србије, као странка националне мањине, на начин прописан одредбом члана 40. став 6. и 7. Закона о локалним изборима и чланом 42. наведеног упутства. То даље значи да и Зелена странка – Zelena strana као подносилац проглашене изборне листе "З___ - З. с. – Z. s." за изборе за одборнике Скупштине Града В. расписане за 24.04.2016. године, као регистрована политичка странка словачке националне мањине, на тим изборима има положај политичке странке националне мањине. Стога је Изборна комисија требало да усвоји жалиочев приговор и поништи решење, број 013-73/2016-13 од 29.03.2016. године и подносиоцу изборне листе "З___ - З. с. – Z. s." утврди положај странке националне мањине.

Како је Изборна комисија Града В. ожалбеним решењем одбила жалиочев приговор, уместо да поступи у смислу члана 53. став 2. Закона о локалним изборима, Суд је усвојио жалбу на основу члана 55. став 1. Закона о локалним изборима, а затим је, применом одредбе члана 55. став 2. истог закона, усвојио приговор, поништио решење Изборне комисије Града Враћа, број 013-73/2016-13 од 29.03.2016. године и утврдио да Зелена странка – Zelena strana подносилац проглашене изборне листе "З___ - З. с. – Z. s." за изборе за одборнике Скупштине Града В., расписане за 24.04.2016. године, има положај политичке странке националне мањине, налазећи да су се стекли услови да Суд мериторно реши ову изборну ствар.

Са изнетих разлога, Управни суд је применом одредаба члана 55. став 2. Закона о локалним изборима, одлучио као у диспозитиву ове пресуде."

2.

Изборна комисија није овлашћена да цени да ли су лица која су у име регистрованих политичких странака потписала коалициони споразум и чији су потписи оверени од стране надлежног органа, била овлашћена за потписивање коалиционог споразума.

Образложење правног става:

Одредбом члана 15. Закона о локалним изборима ("Службени гласник РС" бр. 129/07...54/11) прописано је да изборна комисија, између осталог, утврђује да ли су изборне листе сачињене и поднете у складу са прописима о избору одборника.

Одредбом члана 18. став 1. Закона о локалним изборима је прописано да кандидате за одборнике могу предлагати регистроване политичке странке, коалиције регистрованих политичких странака, као и групе грађана чије изборне листе својим потписима подржава најмање 30 бирача по предлогу за сваког кандидата на изборној листи и да предлагач мора на изборној листи имати најмање 1/3 кандидата од укупног броја одборника који се бира. Ставом 3. наведене одредбе прописано је да у име политичке странке или групе грађана, предлоге из става 1. и 2. овог члана може поднети само лице које је политичка странка или група грађана овластила.

Одредбом члана 25. став 2. Закона о локалним изборима је прописано да кад изборна комисија утврди да изборна листа садржи недостатке који су сметња за проглашење изборне листе у складу са овим законом, донеће, у року од 24 часа од пријема изборне листе, закључак којим се подносиоцу изборне листе налаже да најкасније у року од 48 часова од часа достављања закључка отклони те недостатке и да ће се тим закључком истовремено подносиоцу изборне листе указати на радње које треба да обави ради отклањања недостатака, а ставом 3. истог члана да кад изборна комисија утврди да изборна листа садржи недостатке предвиђене овим законом или кад утврди да недостаци изборне листе нису отклоњени, или нису отклоњени у предвиђеном року, донеће у наредних 24 часа решење којим се одбија проглашење изборне листе.

Према одредби члана 32. Упутства за спровођење избора за народне посланике Народне скупштине расписаних за 24.04.2016. године 02 број 013-24/16 од 04.03.2016. године, коалицију регистрованих политичких странака образују најмање две регистроване политичке странке писменим

споразумом који се оверава код јавног бележника, у суду или код Општинског органа управе. Коалициони споразум обавезно садржи назив страначке коалиције, назив изборне листе и податке о лицу које је овлашћено за подношење изборне листе. Ако су коалиционим споразумом овлашћена два лица за подношење изборне листе, онда се обавезно наводи да ли овлашћена лица изборне радње морају предузимати заједно или то могу учинити одвојено. Коалиционим споразумом може да буде одређено да један од заступника политичких странака који чине страначку коалицију буде заступник страначке коалиције, а изборну листу у име страначке коалиције подноси лице које је за то овлашћено у коалиционом споразуму.

Према одредби члана 41. наведеног Упутства, уз изборну листу, између осталог, прилаже се овлашћење лица које је заступник политичке странке овластило да поднесе изборну листу, на Обрасцу НПРС-2/16 као и оверен Споразум о образовању страначке коалиције или о образовању групе грађана, ако изборну листу подноси страначка коалиција или група грађана.

Према цитираним одредбама Закона и Упутства, Изборна комисија је овлашћена да приликом одлучивања о проглашавању изборне листе цени да ли постоји неки од недостатака који спречавају проглашење изборне листе, те у вези са тим да оцени да ли је подносилац изборне листе уз изборну листу приложио документацију прописану чланом 41. Упутства. Достављање документације, између осталог, подразумева и достављање овереног споразума о образовању страначке коалиције ако изборну листу подноси страначка коалиција, сагласно члану 41. тачка 9. Упутства.

У случају да подносилац изборне листе достави оверен коалициони споразум закључен између регистрованих политичких странака, Изборна комисија није овлашћена да цени да ли су лица која су у име регистрованих политичких странака потписала коалициони споразум и чији су потписи оверени од стране надлежног органа, била овлашћена за потписивање коалиционог споразума, јер овакво овлашћење Изборне комисије не произилази из изборних прописа. Из овог разлога Изборна комисија није овлашћена да закључком наложи подносиоцу изборне листе да достави уредно овлашћење за закључење коалиционог споразума.

**ПРАВНИ СТАВОВИ УТВРЂЕН НА 64. СЕДНИЦИ СВИХ СУДИЈА
УПРАВНОГ СУДА ОДРЖАНОЈ ДАНА 13. И 14.04.2016 ГОДИНЕ****1.**

Изборна комисија решењем одбија проглашење изборне листе, без претходног доношења новог закључка којим се налаже отклањање недостатака изборне листе, у случају да, после отклањања свих недостатака наложених закључком утврди да постоје и други недостаци изборне листе који су сметња за њено проглашење, а чије отклањање није могла да наложи, јер је до сазнања за ове недостатке дошла тек по поступању подносиоца изборне листе по закључку.

Образложење правног става:

Разлози правног става дати су у образложењу пресуде Управног суда, III-4 Уж 107 /16 од 12.04.2016. године.

"Одредбом члана 15. став 2. Закона о локалним изборима прописано је да у свом раду изборна комисија сходно примењује упутства и друге акте Републичке изборне комисије који се односе на спровођење избора за народне посланике. Одредбом члана 19. став 2. тачка 5. истог закона прописано је да се уз изборну листу изборној комисији доставља документација и то овлашћење лица која подносе изборну листу.

Одредбом чл. 25. став 2. наведеног закона је прописано да кад Изборна комисија утврди да изборна листа садржи недостатке који су сметња за проглашене изборне листе у складу са овим законом, донеће, у року од 24 часа од пријема изборне листе, закључак, којим се подносиоцу изборне листе налаже да најкасније у року од 48 часова од часа достављања закључка отклон те недостатке и да ће се тим закључком истовремено подносиоцу изборне листе указати на радње које треба да обави ради отклањања недостатака, а ставом 3. истог члана, да кад Изборна комисија утврди да изборна листа садржи недостатке предвиђене овим законом, или кад утврди да недостаци изборне листе нису отклоњени, или нису отклоњени у предвиђеном року, донеће у наредних 24 часа решење којим се одбија проглашење изборне листе.

Одредбом члана 32. став 2. Упутства за спровођење избора за народне посланике Народне скупштине, расписаних за 24. април 2016. године ("Службени гласник РС", бр. 22/2016) је прописано да коалициони споразум обавезно садржи назив страначке коалиције, назив изборне листе и

податке о лицу које је овлашћено за подношење изборне листе, а ставом 3. истог члана је прописано да ако су коалиционим споразумом овлашћена два лица за подношење изборне листе, онда се обавезно наводи да ли овлашћена лица изборне радње морају предузимати заједно или то могу чинити одвојено, а ставом 5. је прописано да изборну листу у име страначке коалиције подноси лице које је за то овлашћено у коалиционом споразуму. Одредбом чл. 41. став 1. тачка 7) Упутства је прописано да се уз изборну листу прилаже и следећа документација и то списак бирача који подржавају изборну листу на прописаном обрасцу, а тачком 9) је прописано да се доставља и оверен споразум о образовању страначке коалиције или образовању групе грађана, ако изборну листу подноси страначка коалиција или група грађана.

Имајући у виду цитиране одредбе Закона о локалним изборима и Упутства за спровођење избора за народне посланике Народне скупштине, расписаних за 24. април 2016. године, као и утврђену чињеницу да жалилац у остављеном року није у потпуности отклонио недостатке изборне листе, како му је то наложено Закључком број 013-1-32/2016-02 од 04.04.2016. године, по оцени Управног суда, доносилац ожалбеног решења је правилно закључио да је приговор неоснован и да је Општинска изборна комисија у М. И. применом чл. 25. став 3. Закона о локалним изборима својим решењем, правилно одбила проглашење изборне листе. Ово стога што је образац бр. 013-1-7/2016-02- списак бирача који својим потписима подржавају изборну листу кандидата потписао само др И. Б. а не и др М. Њ., што је супротно чл. 6. Коалиционог споразума, којим је предвиђено да др И. Б. и др М. Њ. заједно подносе изборну листу и заједно врше све друге радње у изборима, као и цитиране одредбе члана 32. став 3. Упутства.

Тачан је навод жалбе да се Општинска изборна комисија М. И. упустила у оцену потписа коалиционог споразума, што је супротно ставу Управног суда израженог у пресуди III-3 Уж. 82/16, али ови наводи нису од утицаја за другачије одлучивање, с обзиром на несумњиво утврђене пропусте подносилаца жалбе, приликом предузимања изборних радњи у односу на спорну изборну листу, јер се нису придржавали одредбе члана 6. Коалиционог споразума који је за њих обавезујући, у смислу цитиране одредбе члана 32. став 2. и 3. Упутства за спровођење избора за народне посланике Народне скупштине, расписаних за 24.04.2016. године.

При доношењу ове одлуке, суд је ценио наводе жалбе, да је изборна комисија, након што су подносиоци изборне листе, поступајући по закључку за отклањање недостатака, допунили документацију, уколико је утврдила да предлог изборне листе и даље садржи недостатке, била дужна да закључком поново позове подносиоца да утврђене недостатке отклони, али налази да су ови наводи жалбе неосновани. Из одредбе члана 25. став 2. Закона о локалним изборима, нити одредби других изборних прописа, не произлази право, а ни обавеза изборне комисије, да након што утврди постојање недостатака у предложеној изборној листи и наложи отклањање истих, то чини поново и када подносилац изборне листе, поступајући по закључку, достави документацију ради допуне, уколико листа и даље садржи неки од недостатака који су сметња за њено проглашење, а за које се није могло знати, пре доношења закључка.

Неосновани су наводи приговора да је изборна комисија истеком рока од 24 часа од првобитног пријема изборног материјала, изгубила право да укаже на недостатак да образац није потписао овлашћено лице. Ово стога што на дан 04.04.2016. године, због пропуста жалилаца да достави коалициони споразум, комисија није ни била упозната са тим недостатком.

Суд је ценио и остале наводе жалбе, али с обзиром да и даље постоје недостаци који су сметња за проглашење изборне листе, није их прихватио као правно битне за другачије одлучивање. Подносиоци жалбе и сами не споре постојање недостатка у односу на списак бирача који подржавају изборну листу – Образац број 013-1-7/2016-02, који није потписан у складу са чланом 6. Коалиционог споразума, као ни чињеницу да др И. Б. и др М. Њ. нису заједно приступили приликом предаје изборног материјала, што је супротно члану 6. Коалиционог споразума и обавези да заједно поднесу изборну листу и заједно врше све радње у изборима.

На основу изнетих разлога, Управни суд је применом одредбе чл. 54. став 3. Закона о локалним изборима, сходном применом одредбе чл. 40. став 2. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", бр. 111/09), одлучио као у диспозитиву ове пресуде."

2.

Грађани који образују групу грађана ради учешћа на локалним изборима не морају имати пребивалиште на територији јединице локалне самоуправе у којој предлажу кандидате за одборнике.

Члан 33. Упутства за спровођење избора за народне посланике Народне скупштине расписане за 24.04.2016. године ("Службени гласник РС", бр. 22/2016), у вези члана 15. став 2. и члана 18. став 1. Закона о локалним изборима ("Службени гласник РС", бр. 129/07, 34/10 и 54/11)

Образложење правног става:

Разлози правног става дати су у образложењу пресуде Управног суда, III-4 Уж 92 /16 од 12.04.2016. године.

"Ожалбеним решењем одбијен је као неоснован, приговор Групе грађана "Л. С. – Б. С." изјављен против решења Изборне комисије Општине Ћ. број 013-3-30/2016-02 од 03.04.2016. године, којим је одбијено проглашење изборне листе Група грађана "Л. С. – Б. С.", коју је поднела Група грађана "Л. С. – Б. С.", за избор одборника Скупштине општине Ћ., под бројем 013-3-24/2016-02 дана 31.03.2016. године.

Одлучујући о поднетој жалби, која је благовремена, допуштена и изјављена од овлашћеног лица, на основу одредбе члана 54. став 1. и 3. Закона о локалним изборима ("Службени гласник РС", бр. 129/07, 34/10 и 54/11), оценом навода жалбе, одговора на жалбу и достављених списа предмета, Управни суд је нашао да је жалба основана.

Одредбом члана 18. став 1. Закона о локалним изборима прописано да кандидати за одборнике могу предлагати регистроване политичке странке, Коалиције регистрованих политичких странака, као и групе грађана чије изборне листе својим потписима подржи најмање 30 бирача по предлогу за сваког кандидата на изборној листи. Предлагач мора на изборној листи имати најмање 1/3 кандидата од укупног броја одборника који се бира.

Одредбом члана 25. став 2. истог закона, прописано је да, кад изборна комисија утврди да изборна листа садржи недостатке који су сметња за проглашење изборне листе у складу са овим законом, донеће у року од 24 часа од пријема изборне листе закључак, којим се подносиоцу изборне листе налаже да најкасније у року од 48 часова од часа достављања закључка отклони те недостатке и да ће се тим закључком истовремено подносиоцу изборне листе указати на радње које треба да обави ради отклањања недостатака, а ставом 3. истог члана, да кад изборна комисија утврди да изборна листа садржине недостатке предвиђене овим законом или кад утврди да недостаци изборне листе нису отклоњени, или нису от-

клоњени у предвиђеном року, донеће у наредних 24 часа решење којим се одбија проглашење изборне листе.

Одредбом члана 54. став 1. истог закона, прописано је да се против решења изборне комисије, може изјавити жалба Управном суду у року од 24 часа од достављања решења, а у ставу 3. истог члана, истог закона, да у поступку заштите изборног права суд сходно примењује одредбе закона којим се уређује поступак у управним споровима.

Одредбом члана 33. Упутства за спровођење избора за народне посланике Народне скупштине расписане за 24.04.2016. године ("Службени гласник РС", бр. 22/2016), које Изборна комисија у свом раду, сходно примењује, у смислу члана 15. став 2. Закона о локалним изборима, предвиђено је да групу грађана образује најмање 10 бирача писменим споразумом који се оверава код јавног бележника, у суду или код општинске управе, а чланом 41. тачка 10. истог Упутства, да се уз изборну листу прилаже и потврда о изборном праву, не старија од 6 месеци, за свако лице које образује групу грађана, ако изборну листу подноси група грађана.

По оцени Управног суда, на основу изнетих разлога, не може се прихватити став из образложења ожалбеног решења Изборне комисије општине Ћ., да постоји недостатак у поднетој изборној листи због којег изборна листа не може бити проглашена, а који се своди на тврдњу да Споразум о образовању Групе грађана "Л. С. – Б. С." није потписан од стране грађана који имају пребивалиште на територији Општине Ћ., због чега је затражено достављање овереног споразума о образовању групе грађана са најмање 10 чланова који имају пребивалиште, односно бирачко право на територији Општине Ћуприја, потврде о изборном праву, не старије од 6 месеци за свако лице које образује групу грађана, јер то ниједном одредбом Закона о локалним изборима, нити Упутством за спровођење избора за народне посланике Народне скупштине расписаних за 24.04.2016. године, који се као и други акти Републичке изборне комисије, у раду изборне комисије, сходно примењују, није изричито прописано.

Напротив, цитираном одредбом члана 33. став 1. наведеног Упутства је прописано, да групу грађана образује најмање 10 бирача писменим споразумом који се оверава код јавног бележника, у суду или код општинског органа управе, без условљавања територијалним ограничењем да бирачи који образују групу грађана морају имати пребивалиште на терито-

рији јединице локалне самоуправе у којој остварују изборно право да, између осталог, поднесу и изборну листу као група грађана за ту територију.

Ценећи и цитирану одредбу члана 18. став 1. Закона о локалним изборима, несумњивим произлази да грађани који образују групу грађана ради учешћа на локалним изборима не морају имати пребивалиште на територији јединице локалне самоуправе у којој предлажу кандидате за одборнике.

На основу изнетих разлога, основано се жалбом оспорава ожалбено решење, јер доносилац истог не темељи своју одлуку позивајући се на одредбе важећих изборних прописа, на основу којих је било основа за доношење спорног закључка и на основу којих одредби произлази недостатак у поднетој изборној листи, како је то Изборна комисија општине Ћ. утврдила и због којих је сматрала да постоје недостаци за проглашење исте. Жалбом се основано доводи у сумњу и законитост закључка којим је изборна комисија утврдила недостатке у предложеној изборној листи и наложила отклањање истих, да би потом због непоступања по таквом закључку у остављеном року, одбила проглашење изборне листе, с позивом само на одредбу члана 25. став 2. и 3. Закона о локалним изборима, из којих не произлази територијално ограничење да бирачи који образују групу грађана морају имати пребивалиште на територији јединице локалне самоуправе у којој остварују изборно право, због чега је суд жалбу усвојио и поништио ожалбено решење.

ПРАВНИ СТАВОВИ УТВРЂЕНИ НА 71. СЕДНИЦИ СВИХ СУДИЈА ОДРЖАНОЈ 04.04.2017. ГОДИНЕ

1.

Друштво за изнајмљивање некретнина коме је Република Србија уговором дала на привремено коришћење, управљање и одржавање непокретности у власништву Републике Србије намењених за смештај страних представништава без преноса права коришћења и права на располагање није обвезник накнаде за коришћење грађевинског земљишта, јер није носилац права коришћења на објекту нити власник објекта.

Образложење правног става:

Као спорно правно питање појавило се питање да ли је Друштво за изнајмљивање некретнина (без обзира на назив) коме је држава уговором

дала на привремено коришћење, управљање и одржавање непокретности које су у власништву Републике Србије (намењених за смештај страних дипломатско-конзуларних представништава, дипломатских и других страних представника, трговинских и других представништава и представника у Републици Србији) без преноса права коришћења и права располагања, обвезник накнаде за коришћење грађевинског земљишта, обзиром да није носилац права коришћења.

Уговором о давању на привремено коришћење, управљање и одржавање непокретности у власништву Републике Србије од 22.07.2009. године, који је приложен у списима достављеним уз одговор на тужбу, у члану 1. је одређено да је Република Србија власник и корисник непокретности намењених за смештај страних дипломатско-конзуларних представништава, дипломатских и других страних представника, трговинских и других представништава и представника у Републици Србији, те да на основу закључка Владе 05 бр. _____ од _____. године, тужиоцу даје на привремено коришћење, управљање и одржавање **без права располагања, осим давања у закуп као и без уписа права коришћења у јавне књиге**, непокретности у власништву Републике Србије.

Одредбом члана 83. став 3. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09...98/13), прописано је да право својине на грађевинском земљишту у јавној својини има Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе.

Одредбом члана 20. став 1. Закона о јавној својини ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 88/13 и 105/14), прописано је да државни органи и организације, органи и организације аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе користе непокретне и покретне ствари у јавној својини које су намењене извршавању њихових надлежности. Ставом 2. истог члана прописано је да изузетно од става 1. овог члана, непокретности које користе државни органи и организације, органи и организације аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, у смислу овог закона, сматрају се и непокретности у јавној својини које непосредно не служе извршавању надлежности тих органа и организација, већ за остваривање прихода путем давања у закуп, односно на коришћење (тзв. комерцијалне непокретности – пословни простор, станови, гараже, гаражна места и др.). Ставом 3. истог члана закона прописано је да Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе могу непосредно преко надлежног органа, давати

у закуп, односно на коришћење непокретности из става 2. овог члана или за ове намене основати јавно предузеће или друштво капитала, док је ставом 4. истог члана прописано да се оснивачким актом јавно предузеће, односно друштво капитала из става 3. овог члана, односно уговором о давању на коришћење непокретности из става 2. овог члана том предузећу, односно друштву, у складу са законом, ближе одређују надлежности у поступку давања у закуп, односно на коришћење тих непокретности и остваривање прихода Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе по том основу (закупнина, добит и др.).

Чланом 25. став 1. истог закона прописано је да се право јавне својине и право коришћења на непокретностима у јавној својини уписује у јавне књиге о непокретностима и правима на њима, у складу са законом којим се уређује упис права на непокретностима, док је ставом 2. истог члана прописано да се у случајевима из члана 19. став 1. тачка 1. и 2. овог закона, може поред носиоца права јавне својине уписати и корисник непокретности, ако је то актом надлежног органа одређено.

Одредбом члана 4. Одлуке о накнади за коришћење грађевинског земљишта ("Службени лист града Београда" бр. 37/04...65/12) прописано је да накнаду за изграђено и неизграђено јавно грађевинско земљиште и остало грађевинско земљиште у државној својини и осталим облицима својине плаћа обвезник.

Одредбом члана 5. став 1. и 2. исте Одлуке прописано је да накнаду за коришћење изграђеног јавног грађевинског земљишта и осталог грађевинског земљишта у државној својини плаћа власник објекта, а изузетно, накнаду плаћа носилац права коришћења на објекту, односно посебном делу објекта, а ако је објекат, односно посебни део објекта дат у закуп, накнаду плаћа купац објекта, односно дела објекта.

Одредбом члана 60. став 1. Закона о државном премеру и катастру ("Службени гласник РС" бр. 72/09...108/10) прописано је да се својина и друга стварна права на непокретностима стичу, преносе и ограничавају уписом у катастар непокретности (конститутивни упис), а престају брисањем уписа.

Из цитираних одредби из материјалних прописа произлази закључак да тужилац није обвезник накнаде за коришћење грађевинског земљишта у смислу члана 5. став 1. и 2. Одлуке о накнади за коришћење грађе-

винског земљишта које је било на снази у време доношења првостепеног решења, јер није уписан у јавне књиге као власник објекта или носилац права коришћења на објекту, односно делу објекта, нити је купац објекта, односно посебног дела објекта. При томе је уговором закљученим између тужиоца и Републике Србије као власника и корисника непокретности из Фонда ДКП искључен упис права коришћења у јавне књиге на непокретностима у власништву Републике Србије.

2.

Просечну зараду коју је осигураник остварио у претходна три месеца пре месеца у коме је наступила привремена спреченост за рад, а која је основ за обрачун накнаде за време привремене спречености за рад, која се исплаћује из средстава обавезног здравственог осигурања за осигуранике запослене, представља износ зараде осигураника који су у том периоду обрачунати и на које су у том периоду обрачунати и плаћени доприноси за обавезно социјално осигурање на зараде и доприноси за обавезно осигурање на накнаду зарада на терет других исплатилаца.

Образложење правног става:

Одредбама члана 68. став 1. Закона о здравственом осигурању ("Службени гласник РС" бр. 107/05 и 109/05), прописано је да је основ за обрачун накнаде која се исплаћује из средстава обавезног здравственог осигурања, за осигуранике запослене, просечна зарада коју је осигураник остварио у претходна три месеца пре месеца у којем је наступила привремена спреченост за рад;

Одредба члана 89. став 3. истог закона, прописује да ако осигураник који испуњава услов у погледу претходног осигурања није остварио зараду ни у једном од три месеца који претходе месецу пре наступања привремене спречености за рад, основ за накнаду зараде чини зарада коју би осигураник остварио у складу са чланом 88. став 2. овога закона, у месецу за који се исплаћује накнада зараде, да није наступила привремена спреченост за рад;

Одредбом члана 97. Закона о здравственом осигурању, је прописано да висина накнаде зараде која се обезбеђује из средстава из обавезног здравственог осигурања, не може бити нижа од минималне зараде утврђе-

не у складу са прописима о раду за месец за који се врши обрачун накнаде зараде, нити виша од 65% односно 100% највишег основа за накнаду зараде утврђеног у складу са овим законом.

Правилником о начину и поступку остваривања права из обавезног здравственог осигурања, ("Сл. гласник РС", бр. 10/2010, 18/2010, 46/2010, 52/2010, 80/2010, 60/2011 и 1/2013), који је донет на основу члана 141. став 4., 146. став 4. и члана 149. Закона о здравственом осигурању ("Службени гласник РС" бр. 107/05 и 109/05), и то одредбама члана 80. до 86. под насловом "Остваривање права на новчане накнаде", и поднасловом "Остваривање права на новчану накнаду за време привремене спречености за рад осигураника", прописано је да о праву на накнаду зараде за време привремене спречености за рад решава послодавац, а ко се накнада зараде исплаћује на терет послодавца, а матична филијала, ако се накнада исплаћује на терет те филијале; да се накнада зараде исплаћује на основу поднетих доказа, без подношења захтева; а да је на захтев осигураника, исплатилац новчане накнаде дужан да му изда решење. Одредбом члана 81. наведеног Правилника, изричито је прописано да се исплата накнаде зараде врши на основу: 1) извештаја о привременој спречености за рад и оцене лекарске комисије; 2) потврде о оствареној заради за утврђивање основа за обрачун накнаде зараде; 3) потврде о кретању (порасту-смањењу) зарада код послодавца за прво усклађивање основа за накнаде зараде запосленог; 4) потврде о кретању (порасту-смањењу) зарада код послодавца за наредна усклађивања основа за накнаду зараде запосленог; 5) списка обрачунатих – исплаћених накнада зарада; 6) доказа да је доспели допринос плаћен и то, између осталог: - **за** запослене из члана 17. став 1. тачка 1. - 7. закона, изјаве послодавца да је доспели допринос плаћен, пореске пријаве о обрачунатим и плаћеним доприносима за обавезно социјално осигурање на зараде – образац ППОД и пореске пријаве о обрачунатим и плаћеним доприносима за обавезно осигурање на накнаде зарада на терет других исплатилаца – образац ППОД-1, - **за** предузетнике из члана 17. став 1. тачка 18. закона, уверење Пореске управе да је доспели допринос плаћен (6); те доказе о претходном стажу осигурања (9).

У чињеничном основу није спорно да се ради о лицима која имају право на накнаду зараде због привремене спречености за рад због компликација у вези са одржавањем трудноће. Спорно је на основу којих доказа у поступку орган може да утврђује просечну зараду коју је осигураник

остварио у претходна три месеца пре месеца у којем је наступила привремена спреченост за рад, а која зарада је основ за обрачун накнаде која се исплаћује из средстава обавезног здравственог осигурања.

Наиме, из садржине оспорених решења Републичког фонда за здравствено осигурање, дате у наведеним пресудама, произлази да орган није прихватио као основ за обрачун предметне накнаде достављени уговор и анекс уговора о раду, као доказ о просечној заради коју је осигураник остварио у претходна три месеца пре месеца у којем је наступила привремена спреченост за рад. Разлог за оваково поступање је што матична филијала као првостепени орган и Фонд, као другостепени орган налазе да је достављеним анексима уговора о раду за више пута повећавана основна зарада запосленом лицу које ће у наредном месецу користити право на привремену спреченост за рад због компликација у вези са одржавањем трудноће, из чега закључују да се ради о привидним уговорима, да ти уговори у смислу Закона о облигационим односима не производе правно дејство, те да су закључени са намером да се злоупотреби право из здравственог осигурања и неосновано оствари право на исплату високе накнаде зараде за време остваривања права на ту накнаду. Ови разлози допуњавани су разлозима да су у истом правном лицу зараде осталих запослених или зараде оснивача директора нису повећаване, да се исплаћују у минималном износу, да су у питању супружници или чланови породице, итд.

Полазећи од изнетог може се закључити да наведеним релевантним материјално-правним прописа, којима је регулисано право, те начин и поступак остваривања права на накнаду зараде за време привремене спречености за рад, законодавац не прави разлику када осигураник ово право остварује због привремене спречености за рад или то право остварује због привремене спречености за рад због компликација у вези са одржавањем трудноће.

Даље, законодавац у члану 81. Правилника о начину и поступку остваривања права из обавезног здравственог осигурања, таксативно прописује доказе на основу којих се у поступку утврђују одлучне чињенице ради исплате накнаде зараде за време привремене спречености за рад.

С обзиром на примену Закона о општем управном поступку, и одредбу члана 80. став 2. Правилника, којом је прописано да се накнада зараде исплаћује на основу поднетих доказа, без подношења захтева, налазимо да је обавеза надлежног органа да у поступку од осигураника, као странке,

тражи доказе који су прописани чланом 81. Правилника, уколико странка те доказе није поднела, ако сматра да су битни ради решавања о његовом праву, које подразумева и утврђивање основа за обрачун накнаде која се исплаћује из средстава обавезног здравственог осигурања. Овде због новог Закона о општем управном поступку, и члана 103. тога закона, који је ступио на снагу, треба имати у виду и дужност органа да по службеној дужности прибавља податке о чињеницама о којима се води службена евиденција (у конкретном случају плаћени порези и доприноси, о чему евиденцију воде порески органи и органи пензијског и инвалидског осигурања).

У односу на спорно правно питање може се закључити да у поступку остваривања права на накнаду зараде за време привремене спречености за рад, надлежни орган исплату накнаде зараде врши према чињеничном стању које утврђује на основу доказа прописаних Правилником о начину и поступку остваривања права из обавезног здравственог осигурања, при чему ова накнада, сагласно члану 97. Закона о здравственом осигурању, не може бити нижа од минималне зараде утврђене у складу са прописима о раду за месец за који се врши обрачун накнаде зараде, нити виша од 65% односно 100% од највишег основа за накнаду зараде утврђеног у складу са овим законом.

Надлежни орган није овлашћен да у поступку решавања о праву на накнаду зараде за време привремене спречености за рад цени пуноважност уговора о раду и анекса уговора о раду применом Закона о облигационим односима и Закона о раду.

Полазећи од цитираних одредаба Закона о здравственом осигурању и наведеним Правилником прописаних доказа на основу којих се врши исплата накнаде зараде за време привремене спречености за рад, сматрам да из наведених прописа произлази да просечну зараду коју је осигураник остварио у претходна три месеца пре месеца у којем је наступила привремена спреченост за рад која је основ за обрачун накнаде зараде за време привремене спречености за рад која се исплаћује из средстава обавезног здравственог осигурања за осигуранике запослене, представља износ зараде осигураника на који су том периоду обрачунати и плаћени доприноси за обавезно социјално осигурање на зараде и доприноси за обавезно осигурање на накнаде зарада на терет других исплатилаца, како је предложено у наведеном правном ставу.

3.

Орган јединице локалне самоуправе је надлежан за доношење решења о принудној наплати изворног јавног прихода јединица локалне самоуправе оствареног на њеној територији који та јединица утврђује, наплаћује и остварује у јавно-правном односу.

Образложење правног става:

Прописи меродавни за правилно решавање ове правне ствари су одредбе Закона о пореском поступку и пореској администрацији ("Службени гласник Републике Србије", бр. 80/02...108/16), Закон о финансирању локалне самоуправе ("Службени гласник Републике Србије", бр. 62/06...93/12) и Закон о буџетском систему ("Службени гласник Републике Србије", бр. 54/09...99/16).

Одредбом члана 1. став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији прописано је: Овим законом уређује се поступак утврђивања, **наплате** и контроле **јавних прихода** на које се овај закон примењује (у даљем тексту: порески поступак) права и обавезе пореских обвезника, регистрација пореских обвезника и пореска кривична дела и прекршаји.

Кад је у питању одредба члана 2а Закона о пореском поступку и пореској администрацији, важно је напоменути да је суд примењивао ову одредбу закона онако како је она гласила од своје измене у броју 68/14, а која одредба није мењана све до 29.12.2016. године када је у "Службеном гласнику Републике Србије", бр. 108/2016 одредба члана 2а измењена, са напоменом да иста ступа на снагу 01.01.2017. године.

Дакле за поступање суда у овим предметима до 01.07.2017. године, кад наведена измена почиње да се примењује, меродавна је одредба члана 2а Закона о пореском поступку и пореској администрацији број 68/2014. У том члану 2а ст. 1. и 2. прописано је: Овај закон се примењује и на изворне **јавне приходе** јединица локалне самоуправе које те јединице утврђују, **наплаћују** и контролишу у јавно правном односу, као и на споредна пореска давања по тим основама (став 1.).

Код утврђивања, **наплате** и контроле јавних прихода и споредних пореских давања из става 1. овог члана, издавања прекршајног налога, као и код подношења захтева за покретање прекршајног поступка за пореске прекршаје надлежном Прекршајном суду, **надлежни орган јединице локалне самоуправе има права и обавезе које по овом закону има Поре-**

ска управа, осим права и обавеза које се односе на (радње утврђене у тач. 1. до 6. тог члана закона, међу којима није уврштена принудна наплата).

Појам наплате уређен је посебним чланом 64. Закона о пореском поступку и пореској администрацији, којим је у ставу 1. прописано: Наплата пореза је, у смислу овог закона, редовна или **принудна**, док је одредбом члана 160. став 1. тачка 4.) истог закона прописано да Пореска управа врши редовну и принудну наплату пореза и споредних пореских давања.

У посебном одељку Закона о пореском поступку и пореској администрацији - у делу ПРИНУДНА НАПЛАТА ПОРЕЗА, уређена је - као врста наплате, само принудна наплата пореза, као јавног прихода.

Изворни приходи јединица локалне самоуправе дефинисани су посебним законом – Законом о финансирању локалне самоуправе.

Одредбом члана 2. став 1. тачка 1. Закона о финансирању локалне самоуправе, прописано је да су изворни приходи, приходи чију стопу, односно начин и мерила за утврђивање висине износа, утврђује јединица локалне самоуправе, при чему се законом може ограничити висина пореске стопе, односно утврдити највиши и најнижи износ накнаде, односно таксе. Одредбом члана 6. истог закона таксативно су дефинисани приходи који, као изворни приходи остварени на територији јединице локалне самоуправе, припадају јединици локалне самоуправе.

Одредбом члана 1. став 5. Закона о буџетском систему прописано је: Овим законом се уређују и врсте и припадност јавних прихода и примања и јавних расхода и издатака.

У члану 2., код датих дефиниција које се користе у том закону дата су следећа значења: 14) Јавни приходи су сви приходи остварени обавезним плаћањима пореских обвезника, правних и физичких лица која користе одређено јавно добро или јавну услугу, као и сви други приходи које остварују корисници буџетских средстава и средстава организација за обавезно социјално осигурање; 17) Порески приходи су врста јавних прихода које држава прикупља обавезним плаћањима пореских обвезника без обавезе извршења специјалне услуге заузврат;

18) Непорески приходи су врста јавних прихода који се наплаћују правним или физичким лицима за коришћење јавних добара (накнаде),

пружање одређене јавне услуге (таксе), због кршења уговорних или законских одредби (пенали и казне) као и приходи који се остваре употребом јавних средстава.

Дакле, из цитираних одредаба закона произлази да је – према Закону о пореском поступку и пореској администрацији, порески поступак – поступак утврђивања, наплате и контроле јавних прихода; да се тај закон примењује и на изворне јавне приходе јединица локалне самоуправе које те јединице утврђују, наплаћују и контролишу у јавно правном односу; да наплата пореза подразумева редовну или принудну наплату; да принудну наплату пореза врши Пореска управа у поступку принудне наплате, који почиње доношењем решења о принудној наплати; те да код утврђивања, наплате и контроле јавних прихода, надлежни орган јединице локалне самоуправе има иста права која по том закону има и Пореска управа осим права и обавеза која су дефинисана у тач. 1.) до 6.) тог члана закона у оквиру којих обавеза није уврштена принудна наплата. Из наведеног следи да поступак принудне наплате јавних прихода – изворних прихода јединица локалне самоуправе, почиње доношењем решења органа јединице локалне самоуправе о принудној наплати изворног прихода јединице локалне самоуправе, као надлежног органа за поступање у овим предметима.

4.

1. Нема места поступању суда по члану 29. Закона о управним споровима када првостепени орган у току управног спора по тужби због ћутања другостепеног органа, донесе решење по жалби на основу члана 225. Закона о општем управном поступку.

2. Нема ћутања туженог органа када у току управног спора, а по тужби због ћутања првостепени орган сам доноси решење по жалби на основу члана 225. Закона о општем управном поступку.

3. Неоснован је захтев странке за накнаду трошкова управног спора када је тужба у току спора због ћутања другостепеног органа одбијена зато што је првостепени орган решио по жалби и новим решењем заменио решење које се жалбом побија.

Образложење правног става:

Одредбом члана 19. став 1. ЗУС-а је прописано: ако другостепени орган, у року од 60 дана од дана пријема жалбе, или у законом одређеном

краћем року, није донео решење по жалби странке против првостепеног решења, а не донесе га ни у даљем року од 7 дана по накнадном захтеву странке поднетом другостепеном органу, странка по истеку тог рока може поднети тужбу због недоношења захтеваног акта. (ст. 1.). Ако првостепени орган по захтеву странке није у року предвиђеном законом, којим се уређује општи управни поступак, донео решење против којег није дозвољена жалба, а не донесе га ни у даљем року од 7 дана по накнадном захтеву странке, странка по истеку тог рока може поднети тужбу због недоношења захтеваног акта. (ст. 2.).

Према одредбама члана 29. ЗУС-а, ако тужени у току судског поступка донесе други акт којим се мења или поништава управни акт против којег је управни спор покренут, као и ако у случају из члана 19. овог закона накнадно донесе првостепени, односно, другостепени управни акт, тај орган ће, поред тужиоца, истовремено известити и суд (став 1.). У случају из става 1. овог члана суд ће позвати тужиоца да у року од 15 дана од дана пријема позива достави суду писану изјаву о томе да ли је накнадно донетим актом задовољан или остаје при тужби и у ком обиму, односно да ли тужбу проширује и на нови акт (став 2.). Ако тужилац благовремено достави суду писану изјаву да је накнадно донетим актом задовољан или ако не да изјаву у року из става 2. овог члана, суд ће донети решење о обустављању поступка (став 3.). Ако тужилац изјави да новим актом није задовољан, суд ће наставити поступак (став 4.).

Према одредби члана 44. ЗУС-а када је тужба поднета на основу члана 19. овог закона, а суд нађе да је основана, пресудом ће уважити тужбу и наложити да надлежни орган донесе решење. Ако суд располаже потребним чињеницама, а природа ствари то дозвољава, он може својом пресудом непосредно решити управну ствар.

Полазећи од цитираних одредаба Закона о управним споровима, мишљење је да је тужба због ћутања управе неоснована у ситуацији када је након њеног подношења првостепени орган, на основу овлашћења из члана 225. Закона о општем управном поступку, сам одлучио о жалби и новим решењем заменио решење које се жалбом побија. Ово стога што је тужба због ћутања управе основана само под условима из члана 19. Закона о управним споровима, односно ако другостепени орган није донео решење по жалби странке против првостепеног решења, или ако првостепени орган није донео решење против кога није дозвољена жалба. У конкретним предметима

првостепени орган је одлучио по жалби, заменио решење које се жалбом побија и против тог решења странка има право жалбе.

Стога овде нема места примени члана 29. став 2. Закона о управним споровима, јер је ставом 1. истог члана прописано да ће тужени орган у случају из члана 19. Закона о управним споровима, ако накнадно донесе првостепени, односно другостепени управни акт, поред тужиоца, о томе истовремено обавестити и суд. Под првостепеним управним актом овде се не мисли на акт првостепеног органа против кога је дозвољена жалба, већ на акт првостепеног органа из члана 19. став 2. ЗУС-а против кога није дозвољена жалба. Изјава тужиоца из члана 29. став 2. ЗУС-а о томе да ли је задовољан накнадно донетим актом, односи се само на акт другостепеног органа донет по жалби на првостепено решење и на акт првостепеног органа против кога није дозвољена жалба.

Одлука о трошковима управног спора заснива се на сходној примени одредаба Закона о парничном поступку које се односе на трошкове поступка.

Одредбом члана 150. Закона о парничном поступку, прописано је да су парнични трошкови издаци учињени у току или поводом поступка (став 1.). Парнични трошкови обухватају и награду за рад адвоката и других лица којима закон признаје право на награду (став 2.).

Одредбом члана 151. ЗПП прописано је да свака странка претходно сама сноси трошкове које је проузроковала својим радњама.

Одредбом члана 153. став 1. ЗПП, прописано је да странка која у целини изгуби парницу, дужна је да противној странци накнади трошкове.

Полазећи од наведених одредаба Закона о парничном поступку, а обзиром на чињеницу да тужба у погледу главне ствари није основана, не може бити основан ни захтев за накнаду трошкова у смислу члана 153. став 1. ЗПП. Ово стога што је захтев за накнаду трошкова акцесоран у односу на захтев који се односи на главну ствар.

5.

1. Другостепени орган није овлашћен да одлучује о захтеву за накнаду трошкова управног поступка када жалбу уважава и предмет враћа првостепеном органу на поновни поступак.

2. Другостепени орган није овлашћен да одлучује по захтеву за накнаду трошкова за правно заступање у поступку по жалбу од стране адвоката, када жалбу уважава и предмет враћа првостепеном органу на поновни поступак.

3. Државни службеник има право на трошкове правног заступања од стране адвоката у поступку из радног односа покренутом по службеној дужности, који је по њега повољно окончан.

Образложење правног става:

Одредбом члана 103. Закона о општем управном поступку прописано је да посебни издаци у готовом новцу органа који води поступак, као што су: путни трошкови службених лица, издати за сведоке, вештаке, тумаче, односно преводиоце, увиђај, огласе и сл., а који су настали спровођењем поступка по некој управној ствари, падају, по правилу на терет онога који је цео поступак проузроковао (став 1.). Кад је поступак који је покренут по службеној дужности завршен повољно за странку, трошкове поступка сноси орган који је поступак покренуо (став 3.).

Одредбом члана 104. Закона о општем управном поступку прописано је да свака странка сноси, по правилу, сама своје трошкове проузроковане поступком, као што су трошкови долажења, дангуба, издаци за таксе, за правно заступање и стручно помагање (став 1.). Трошкови за правно заступање накнађују се само у случајевима кад је такво заступање било нужно, односно оправдано (став 3.).

Одредбом члана 107. истог закона прописано је да у решењу којим се поступак завршава, орган који доноси решење одређује ко сноси трошкове поступка, њихов износ и коме се и у ком року морају исплатити (став 1.). Ако орган у решењу не одлучи о трошковима, навешће у решењу да ће се о трошковима донети посебан закључак (став 4.).

Како на основу одредбе члана 107. став 1. Закона о управним споровима, о трошковима поступка одлучује орган који доноси решење којим се поступак завршава, то другостепени орган који уважи жалбу и предмет врати првостепеном органу на поновни поступак, није овлашћен да одлучује о захтеву странке за накнаду трошкова управног поступка, па самим тим ни о захтеву за накнаду трошка за правно заступање у поступку по жалби од стране адвоката. Ово стога што се таквим решењем поступак не

завршава мериторно, па о захтеву за накнаду трошкова се не може решавати пре одлуке о главној ствари.

Када је поступак покренут по службеној дужности, завршен повољно за странку, странка, у смислу члана 103. став 3 ЗОУП-а има право на накнаду трошкова насталих у поступку, на терет органа, у које спада и трошак за правно заступање, при чему се овај трошак накнађује само у случајевима када је такво заступање било нужно, односно оправдано. Трошак заступања од стране адвоката у поступку из радног односа полицијског службеника, покренут по службеној дужности, који је завршен повољно по странку, може се сматра оправданим трошком на који странка има право.

6.

1. Оцена рада полицијског службеника донета по приговору полицијског службеника, која је садржана у обрасцу за оцењивање под називом "Упитник за оцењивање рада" не представља акт из члана 3. Закона о управним споровима против кога је дозвољено вођење управног спора.

2. Оцена рада полицијског службеника се одређује решењем против кога се може изјавити жалба Жалбеној комисији Владе, па полицијски службеник има право да захтева од надлежног старешине који је донео коначну оцену да донесе и достави му решење о оцени његовог рада.

Образложење правног става:

Пред судом су оспоравани "упитници за оцењивање рада" полицијских службеника који су сачињени у време важења два закона: Закона о полицији ("Службени гласник РС", број 101/2005...6/2016) који је био на снази до 05.02.2016. године, односно до ступања на снагу новог Закона о полицији ("Службени гласник РС", број 6/16) и упитници у којима је извршено оцењивање полицијских службеника за 2015. годину, али после ступања на снагу новог Закона о полицији. У оба случаја, спорно питање је било исто: да ли се оцењивање полицијских службеника може вршити без доношења посебног решења које ће садржати поуку о правном средству (право на жалбу или тужбу у управном спору-зависно од доносиоца решења).

Раније важећи Закон о полицији је у одредбама члана 121-126 уредио оцењивање рада полицијских службеника на следећи начин:

Оцењивање рада

члан 121

Ради утврђивања услова за напредовање, односно стицање и губитак звања, рад полицијских службеника и других запослених оцењује се једанпут годишње. Рад се оцењује позитивном или негативном оценом.

Позитивне оцене су "довољан-2", "добар-3", "истиче се-4" и "нарочито се истиче-5", а негативна оцена је "недовољан-1".

Негативна оцена или одсуство са рада

члан 122

Временом проведеним у претходном звању у смислу члана 119. и 120. овог закона не сматра се календарска година у којој је запослени оцењен негативном оценом, односно у којој је био одсутан са рада дуже од шест месеци, изузев због професионалног обољења или повреде која је наступила у вршењу или поводом вршења службе, као и због одсуствовања са рада због трудноће, односно порођаја.

Надлежност за оцењивање

члан 123.

Рад запослених оцењује руководилац организационе јединице, а рад руководиоца организационих јединица оцењује директор полиције, односно функционер у чијој надлежности је обављање одређених послова и задатака или полицијски службеник кога они овласте.

Рад се оцењује једанпут годишње, а најкасније до 01. марта текуће године, за претходну годину.

Поступак оцењивања

члан 124.

Руководилац из члана 123. став 1. овог закона, односно по његовом овлашћењу непосредно претпостављени старшина запосленог чији је рад оцењен, најкасније у року од 15 дана од дана када је оцењивање завршено, саопштава оцену запосленог, и то на тај начин што запослени чи-

ји је рад оцењен, оцену прочита у целини и потпише на упитнику који описује министар.

Приговор и оцена по приговору

члан 125.

Запослени који сматра да му је оцену дао ненадлежни старешина или да оцена није дата у складу са одредбама овог закона, може у року од 15 дана од дана саопштења оцене поднети приговор старешини који је дао оцену. Старешина из става 1. овог члана у року од 8 дана од дана пријема приговора доставља приговор, упитник и своје мишљење о основаности приговора старешини који по овлашћењу министра решава по приговору, чија оцена је коначна.

Оцена по приговору даје се на упитнику као јединствено за све елементе који се оцењују и саопштава се запосленом у року и на начин из члана 124. овог закона.

Ближа разрада свих елемената закона у погледу мерила-елемената за оцењивање и начина попуњавања упитника дата је Уредбом о начелима за унутрашње уређење у Министарству унутрашњих послова ("Службени гласник РС", број 8/2006 и 14/2009), из које издваја члан 11. који гласи:

"Оцењивање се врши на посебном упитнику који поред општег дела са подацима о запосленом садржи елементе за оцењивање рада из члана 9. став 1. и члана 10. ове уредбе и рубрике за оцењивање рада, првостепено и по приговору."

Образац упитника за оцењивање рада прилаже се уз ову уредбу и чини њен саставни део (образац број 1).

Из цитираних одредаба закона и уредбе, а посебно из члана 125. који говори о праву на приговор, јасно произлази да тим актима није прописана обвеза надлежног органа да донесе посебно решење-управни акт којим би било одлучено, на основу свих критеријума који су наведени у уредби, о оцењивању полицијских службеника. Напротив, службенику се саопштава оцена коју даје старешина у складу са Законом, а на оцену (не и на акт којим је оцена дата), полицијски службеник може изјавити приговор старешини који је од стране министра овлашћен да решава по приговору. Притом, ни овај старешина не доноси никакав другостепени акт по

приговору, нити у закону стоји да је дужан да га донесе и да је овај акт коначан, **већ даје оцену која је коначна.**

То значи да у поступку оцењивања Законом о полицији није прописано да се доноси решење, као појединачни акт којим се одлучује о праву полицијског службеника, већ је прописан поступак којим се долази до коначне оцене рада полицијског службеника. Како тим законом није прописан даљи поступак који би резултирао доношењем акта о оцењивању, који садржи све елементе, односно разлоге којима су се надлежни органи руководили приликом давања коначне оцене, сматрам да у овом случају има места супсидијарној примени Закона о државним службеницима, на основу одредбе члана 169. Закона о полицији, према којој се на положај, дужности, права и одговорности запослених у министарству примењују прописи о радним односима у државним органима, ако овим законом и прописима донетим на основу тог закона није друкчије одређено. Одредбом члана 84. став 2. Закона о државним службеницима је прописано да "оцену одређује руководилац решењем". Притом је и овим законом, у ставу 3. прописано да ће Влада Уредбом ближе уредити мерила за оцењивање и поступак оцењивања у свим државним органима, што значи и у Министарству унутрашњих послова. Како Министарство унутрашњих послова није донело посебна решења о оцењивању рада полицијских службеника, већ је оцењивање завршено попуњавањем обрасца број 1 "упитник за оцењивање рада", сматрам правилним став Управног суда, изнет у бројним решењима, да се против тог упитника, као ни против одлуке која је садржана у њему, не може водити управни спор, па је таква тужба правилно одбачена применом члана 26. став 1. тачка 2. Закона о управним споровима. Притом је суд правилно упутио тужиоца да захтева од туженог органа да донесе и достави тужиоцу "решење о оцени њеног рада које би, кад стекне својство коначности, могло бити предмет оцене законитости пред овим судом".

У прилог наведеном је, чини ми се, и правна регулатива овог питања у новом Закону о полицији. Наиме, овај закон је ступио на снагу 05.02.2016. године и односи се и на оцењивање полицијских службеника које је извршено после његовог ступања на снагу, без обзира на то на коју се годину рада односи оцењивање рада. Осим тога, овај закон не садржи одредбе које се односе на надлежност за оцењивање, поступак оцењивања, приговор и оцену по приговору. Њиме је, у само једној одредби (члан 167.), прописано оцењивање рада и то на следећи начин:

"Рад запослених у Министарству оцењује се годишње, у два циклуса са једном закључном оценом.

Позитивне оцене јесу "довољан-2", "добар-3", "истиче се-4" и "нарочито се истиче-5", а негативна оцена је "недовољан-1".

Напредовање из члана 165. овог закона, може се остварити на основу трогодишње просечне оцене која не може бити нижа од "истиче се-4".

Мерила и начин оцењивања полицијских службеника и других запослених у Министарству прописује Влада."

Дакле, према изричитој одредби закона, Влада је законом овлашћена само да донесе Уредбу о мерилима и начину оцењивања полицијских службеника и запослених у Министарству, али није овлашћена да пропише надлежност и поступак оцењивања. Како Влада још увек није донела наведену Уредбу, а раније донета Уредба о начелима за унутрашње уређење у МУП-у се не може у целини применити на оцењивање, будући да је члан 11. Уредбе, који регулише начин оцењивања на посебном упитнику, у супротности са одредбама новог Закона о полицији, сматрам да се, сагласно одредби члана 255. новог Закона о полицији, оцењивање полицијских службеника више не може вршити ни на начин прописан Уредбом. Дакле, поново имамо супсидијарну примену одредбе члана 84. став 2. Закона о државним службеницима, према којој се оцена одређује решењем које доноси руководилац. Против тог решења, као и сваког другог решења којим се одлучује о правима и дужностима службеника, може се изјавити жалба Жалбеној комисији Владе. Жалбена комисија је дужна да одлучи по жалби у року од 30 дана од дана њеног пријема, а против решења донетог по жалби, као и у случају недоношења одлуке по жалби у законом прописаном року, може се покренути управни спор.

Све наведено води закључивању да у оба случаја постоји обавеза надлежног органа у Министарству унутрашњих послова да донесе решење о оцењивању полицијских службеника и да се само против коначног решења (а не и против коначне оцене на упитнику), може водити управни спор пред Управним судом.

**ПРАВНИ СТАВОВИ УТВРЂЕНИ НА 72. СЕДНИЦИ СВИХ СУДИЈА
ОДРЖАНОЈ 27.06.2017. ГОДИНЕ****1.**

Физичка лица која су обавезно осигурана у складу са Законом о здравственом осигурању као осигураници пољопривредници из члана 17. став 1. тачка 21) Закона о здравственом осигурању су: власници пољопривредног земљишта који остварују опорезив катастарски приход, лица која узимају у закуп пољопривредно земљиште, лица која су пријављена као осигураници пољопривредници у фонду пензијског и инвалидског осигурања и лица која су дала личну изјаву да се баве пољопривредном као јединим или основним занимањем, ако ово право не остварују као осигураници запослени, осигураници самосталних делатности, као оснивачи, чланови односно акционари привредних друштава у којима обављају одређене послове, корисници пензија или као лица на школовању.

Образложење правног става:

Релевантно материјално право за решавање у управној ствари:

Законом о здравственом осигурању ("Службени гласник РС" бр. 107/05 и 109/05) и то одредба члана 17. став 1. таксативно су побројана физичка лица која су као осигураници обавезно осигурани у складу са овим законом. **Тачком 21)** наведеног члана закона, прописано је да су осигураници физичка лица која су обавезно осигурана у складу са овим законом: пољопривредници старији од 18 година живота који обављају пољопривредну делатност као једино или основно занимање у складу са законом, ако нису осигураници запослени, осигураници самосталних делатности, осигураници из тачке 17. овога става (лица која су оснивачи, чланови, односно акционари привредних друштава који у њима нису засновали радни однос али обављају одређене послове), корисници пензија, лица на школовању.

Одредбом члана 17. став 2. Закона о здравственом осигурању прописано је да се својство осигураника из става 1. овог члана може стећи по једном основу осигурања.

Одредбом става 3. члана 17. истог закона, прописано је да изузетно од става 1. тачка 16) овог члана (лица која обављају послове по основу уговора код којих се за извршен посао остварује накнада), лица која

остварују уговорену накнаду на основу уговора о давању у закуп пољо-привредног земљишта, а нису: осигураници запослени, осигураници самосталних делатности, осигураници из тачке 17. овога става (лица која су оснивачи, чланови, односно акционари привредних друштава који у њима нису засновали радни однос али обављају одређене послове), корисници пензија, лица на школовању, својство осигураника стичу у складу са ставом 1. тачка 21).

Одредбом члана 21. Закона о здравственом осигурању, прописано је да ако осигураник из члана 17. овог закона испуњава услове за стицање својства осигураника по више основа осигурања, приоритетни основ осигурања, који искључује друге основе осигурања, утврђује се по следећим приоритетима:

- осигурање по основу запослења или пензије (члан 17. став 1. тачка 1. до 12. и 22. и 23. овога закона)
- осигурање по основу оснивања привредних друштава по основу предузетништва односно по основу самосталног обављања делатности (члан 17. став 1. тачка 17. до 20. овога закона),
- осигурање по основу бављења пољопривредом (члан 17. став 1. тачка 21. овога закона) и
- осигурање по основу других прописаних основа осигурања (члан 17. став 1. тачка 13. до 16., 24. и 25.).

Према ставу 3. истог члана закона, осигураници из става 1. овога члана, права из обавезног здравственог осигурања остварују према приоритетно утврђеном основу осигурања.

Чланом 22. став 1. Закона о здравственом осигурању, прописано је, између осталог, да се осигураницима у смислу овог закона и под условима прописаним овим законом, сматрају и лица која су у категорији социјално угроженог становништва, ако не испуњавају услове за стицање својства осигураника из члана 17. овог закона или ако права из обавезног здравственог осигурања не остварују као чланови породице осигураника и то: тач. 9) незапослена лица и друге категорије социјално угрожених лица чији су месечни приходи испод прихода утврђених у складу са овим законом. Према ставу 2. истог члана закона, то је износ који као цензус споразумно прописују министар надлежан за послове здрава и министар надлежан за послове обезбеђивања социјалне заштите грађана.

Чланом 6. Правилника о начину и поступку остваривања права из обавезног здравственог осигурања ("Службени гласник РС" бр. 10/2010, 18/2010, 46/2010, 52/2010, 80/2010, 60/2011 и 1/2013) који је донет на основу Закона о здравственом осигурању, прописано је да је уз пријаву за осигуранике из члана 17. закона, подносилац пријаве дужан да достави и то: под тачком 9) за осигуранике из члана 17. став 1. тачка 21. закона - легитимацију носиоца пољопривредног газдинства издату од надлежног органа или решење о утврђивању пореза на катастарски приход или уговор о давању односно узимању у закуп пољопривредног земљишта или уговор о уступању пољопривредног земљишта или потврду о пријави фонду пензијско и инвалидског осигурања или личну изјаву.

Из наведених законских одредаба, имајући у виду и члан 21. Закона о здравственом осигурању, којом је прописан редослед по коме се у обавезном здравственом осигурању приоритетно утврђује својство осигураника, произлази да су физичка лица која су обавезно осигурана у складу са Законом о здравственом осигурању као осигураници пољопривредници из члана 17. став 1. тачка 21) Закона о здравственом осигурању, лица која су власници пољопривредног земљишта и остварују опорезив катастарски приход, дају односно узимају у закуп пољопривредно земљиште, лица која су као осигураници пољопривредници у фонду пензијског и инвалидског осигурања или су дали личну изјаву да се баве пољопривредном као јединим или основним занимањем, ако ово право не остварују као осигураници запослени, осигураници самосталних делатности, као оснивачи, чланови односно акционари привредних друштава у којима обављају одређене послове, корисници пензија или као лица на школовању .

2.

Захтев странке поднет органу власти за достављање копија једног или више закључака Владе РС са образложењем и копијом свих пратећих докумената који чине саставни део комплетног предмета, записника са седница Владе РС одржаних у одређеном периоду, службених белешки и сл. без навођења информације од јавног значаја која се у траженом документу налази, представља захтев за достављање документа, а не захтев да му се учини доступном одређена информација од јавног значаја.

Ако захтев странке не садржи обавезне елементе прописане законом, орган јавне власти је дужан, да пре доношења одлуке о захтеву, поучи тражиоца информације да у одређеном року отклони недостатке, односно захтев допуни уз упозорење на последице непоступања.

Образложење правног става:

За заузимање правног става релевантне су одредбе члана 2. и 15. Закона о приступу информацијама од јавног значаја.

Одредбом члана 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је да **информација од јавног значаја**, у смислу овог закона, **јесте информација** којом располаже орган јавне власти, настала у раду или у вези са радом органа јавне власти, **садржана у одређеном документу**, а односи се на све оно о чему јавност има оправдан интерес да зна (став 1.); **Да би се нека информација сматрала информацијом од јавног значаја** није битно да ли је избор информације орган јавне власти или које друго лице, **није битан носач информација (папир, трака, филм, електронски медији и сл.) на коме се налази документ** који садржи информацију, датум настанка информације, начин сазнавања информације, нити су битна друга слична својства информације.

Одредбом члана 15. истог Закона прописано је да тражилац подноси писмени захтев органу власти за остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја (у даљем тексту: захтев) (став 1.); Захтев мора садржати назив органа власти, име, презиме и адресу тражиоца, као и што прецизнији опис информације која се тражи (став 2); Ако захтев не садржи податке из става 2. овог члана, односно ако захтев није уредан, овлашћено лице органа власти дужно је да, без надокнаде, поучи тражиоца како да те недостатке отклони односно да достави тражиоцу упутство о допуни (став 5.); Ако тражилац не отклони недостатке у одређеном року, односно у року од 15 дана од дана пријема упутства о допуни, а недостаци су такви да се по захтеву не може поступати, орган власти донеће закључак о одбацивању захтеву као неуредног (став 6.)

3.

Када суд обустави поступак покренут тужбом због ћутања управе, јер је тужилац задовољан одлуком органа донетом у току управног спора, тужилац има право на накнаду трошкова спора за

састав тужбе ако је састављена од стране адвоката и ако је тужба у време подношења била основана као и за састав накнадно достављене изјаве по позиву суда од стране пуномоћника из реда адвоката, уколико је захтев за накнаду трошкова истакнут у тужби или у накнадно достављеној изјави суду.

Образложење правног става:

За заузимање правног става релевантни су следећи прописи: Закон о управним споровима ("Службени гласник РС" бр. 111/09) и Закон о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11, 55/14).

Одредбама члана 19. Закона о управним споровима прописано је: ако другостепени орган, у року од 60 дана од дана пријема жалбе или у законом одређеном краћем року, није донео решење по жалби странке против првостепеног решења, а не донесе га ни у даљем року од 7 дана по накнадном захтеву странке поднетом другостепеном органу, странка по истеку тог рока може поднети тужбу због недоношења захтеваног акта (став 1.). Ако првостепени орган по захтеву странке није у року предвиђеном законом којим се уређује општи управни поступак, донео решење против којег није дозвољена жалба, а не донесе га ни у даљем року од 7 дана по накнадном захтеву странке, странка по истеку тог рока може поднети тужбу због недоношења захтеваног акта (став 2.).

Одредбама члана 29. истог Закона прописано је: ако тужени у току судског поступка донесе други акт којим се мења или поништава управни акт против којег је управни спор покренут, као и ако у случају из члана 19. овог закона накнадно донесе првостепени односно, другостепени управни акт, тај орган ће, поред тужиоца, истовремено известити суд (став 1.). У случају из става 1. овог члана суд ће позвати тужиоца да у року од 15 дана од дана пријема позива достави суду писану изјаву о томе да ли је накнадно донетим актом задовољан или остаје при тужби и у ком обиму, односно да ли тужбу проширује и на нови акт (став 2.). Ако тужилац благовремено достави суду писану изјаву да је накнадно донетим актом задовољан или ако не да изјаву у року из става 2. овог члана, суд ће донети решење о обустављању поступка (став 3.).

Одредбама члана 44. истог Закона прописано је: када је тужба поднета на основу члана 19. овог закона, а суд нађе да је основана, пресудом ће уважити тужбу и наложити да надлежни орган донесе решење.

Одредбом члана 66. истог Закона прописано је да трошкове управног спора чине издаци настали у току или поводом спора.

Одредбом члана члана 67. истог Закона прописано је да у управном спору о трошковима поступка одлучује суд.

Одредбом члана 74. истог Закона прописано је: на питања поступка решавања управних споровима која нису уређена овим законом, сходно ће се примењивати одредбе закона којима се уређује парнични поступак.

Одредбом члана 150. Закона о парничном поступку прописано је: парнични трошкови обухватају и награду за рад адвоката и других лица којима закон признаје право на награду (став 2.).

Одредбом члана 153. истог Закона прописано је: странка која у целини изгуби парницу дужна је да противној странци накнади трошкове (став 1.).

Одредбама члана 154. истог Закона прописано је: суд ће приликом одлучивања који ће трошкови да се накнаде странци да узме у обзир само оне трошкове који су били потребни ради вођења парнице. О томе који су трошкови били потребни, као и о износу трошкова одлучује суд ценећи све околности (став 1.). Ако је прописана тарифа за награде адвоката или за друге трошкове, ови трошкови одмериће се по тој тарифи (став 2.).

Одредбом члана 163. истог Закона о накнади трошкова одлучује суд на одређени захтев странке, без расправљања (став 1.); странка је дужна да у захтеву определи врсту и износ трошкова за које тражи накнаду (став 2.); захтев за накнаду трошкова странка је дужна да поднесе најкасније до завршетка расправљања које претходи одлучивању о трошковима, а ако се ради о доношењу одлуке без претходног расправљања странка је дужна да захтев за накнаду трошкова поднесе у предлогу о коме суд треба да одлучи; о захтеву за накнаду трошкова суд ће одлучити у пресуди или решењу којим се окончава поступак пред тим судом (став 4.).

Из цитираних прописа произлази закључак да када суд обустави поступак покренут тужбом због ћутања управе, на основу одредбе члана 29. став 3. Закона о управним споровима, тужилац има право на накнаду трошкова управног спора у висини награде адвокату за састав тужбе због ћутања управе, ако је тужба била основана у време када је поднета и под условом да је тужилац истакао захтев за накнаду трошкова управног спора у тужби или у поднеску - накнадно достављеној писаној изјави по по-

зиву суда у смислу члана 29. став 2. ЗУС-а. Ово стога што је тужени непоступањем изазвао трошкове које је тужилац имао у висини награде адвокату за састав тужбе, јер није одлучио у року од 60 дана по пријему жалбе, а ни у даљем року од 7 дана по накнадном захтеву странке, односно није одлучио о захтеву у року предвиђеном Законом о општем управном поступку, а ни у даљем року од 7 дана по накнадном захтеву странке.

4.

Министарство надлежно за послове водопривреде је стварно надлежни орган да одлучује о жалбама изјављеним против решења надлежног првостепеног органа о утврђивању облика и висине накнаде за воде.

Образложење правног става:

Одредбом члана 197. став 1. Закона о општем управном поступку, ("Службени лист СРЈ", број 33/97 и 31/2001), прописано је да увод решења садржи назив органа који доноси решење, пропис о надлежности тог органа, име странке и њеног законског заступника или пуномоћника, ако га има и кратко означења предмета спора.

Како је оспорено решење донело Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде РС, Републичке Дирекције за воде чији је следбеник Министарство пољопривреде и заштите животне средине - Републичка Дирекција за воде, то суд налази да је учињена битна повреда правила поступка, коју је у поновном поступку потребно отклонити. Наиме, из одредбе члана 96. став 2. Закона о водама, на коју се тужени орган у уводу оспореног решења позива, произлази само да се жалба изјављује министарству надлежном за послове водопривреде, али тужени не наводи пропис на основу којег је за одлучивање по жалби на првостепено решење надлежна Републичка Дирекција за воде која је решење донела, па се стога не може са сигурношћу оценити да ли је оспорено решење донето и потписано од стране овлашћеног службеног лица туженог органа.

Ово посебно, имајући у виду да је одредбом члана 8. став 6. Закона о министарствима ("Службени гласник РС", бр. 65/08 и 69/09), на коју се тужени такође у уводу оспореног решења позвао, прописано да Републичка Дирекција за воде, као орган управе у саставу Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, обавља послове државне управе, и стручне послове

који се односе на: политику водопривреде; вишенаменско коришћење вода; водоснабдевање, изузев дистрибуције воде; заштиту од вода; спровођење мера заштите вода и планску рационализацију потрошње воде; уређење водних режима; праћење и одржавање режима вода који чине и пресецају границу Републике Србије, као и друге послове одређене законом.

Одредбом члана 227. Закона о водама, који је донела Народна Скупштина Републике Србије 05.05.2010. године, прописано је да даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о водама ("Службени гласник РС" број 46/91, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 54/96 и 101/05-др. закон), осим одредаба члана 81. до 96, што подразумева и даљу примену одредбе члана 96. Закона о водама ("Службени гласник РС" 101/05), којом је регулисана надлежност другостепеног органа.

Одредбом члана 192. став 1. Закона о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/2010), прописано је обрачун накнаде за воде и задужење обвезника плаћања накнаде за коришћење водног добра из члана 155. тачка 1. до 8. овог закона као и накнаде за испуштenu воду врши Министарство, односно надлежни орган аутономне покрајине за територију аутономне покрајине. Обрачун и задужење обвезника плаћања накнаде за загађивање врши министарство надлежно за послове заштите животне средине (став 2). Министарство надлежно за послове финансија-Пореска управа врши обрачун и задужење физичких лица-обвезника плаћања накнаде за одводњавање и сливне накнаде (став 3). Јавном водоводном предузећу поверавају се послови обрачуна и задужења обвезника плаћања накнаде за коришћење водног добра из члана 155. тачка 9. до 12. овог закона, накнаде за коришћење водних објеката и система, као и послови обрачуна и задужења правних лица, обвезника плаћања накнаде за одводњавање и сливне водне накнаде (став 4). Решење о утврђивању износа накнаде из става 1. и 3. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор (став 5).

У "Службеном гласнику РС", 93/12, објављена је измена члана 192. Закона о водама, којом је у ставу 1. прописано обрачун накнаде за воде и задужење обвезника плаћања накнаде за коришћење водног добра из члана 155. тачка 1. до 8. овог закона и накнаде за испуштenu воду врши Министарство, односно надлежни орган аутономне покрајине за територију аутономне покрајине. Обрачун и задужење обвезника плаћања накнаде за загађивање врши министарство надлежно за послове заштите животне средине (став 2). Министарство надлежно за послове финансија, Поре-

ска управа, врши обрачун и задужење физичких лица-обвезника плаћања накнаде за одводњавање и сливне накнаде (став 3). Јавном водоводном предузећу поверавају се послови обрачуна и задужења обвезника плаћања накнаде за коришћење водног добра из члана 155. тачка 9. до 12. овог закона, накнаде за коришћење водних објеката и система, као и послови обрачуна и задужења правних лица, обвезника плаћања накнаде за одводњавање (став 4). Решење о утврђивању износа накнаде из става 1. и 3. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор (став 5).

Одредбом члана 5. став 6. Закона о министарствима ("Службени гласник РС", бр. 44/15...96/15), прописано је да Републичка дирекција за воде, као орган управе у саставу Министарства пољопривреде и заштите животне средине, обавља послове државне управе и стручне послове који се односе на: политику водопривреде, вишенамесно коришћење вода, водоснабдевање, изузев дистрибуције воде, заштиту од вода, спровођење мера заштите вода и планску рационализацију потрошње воде, уређење водних режима, праћење и одржавање режима вода који чине и пресецају границу Републике Србије, инспекцијски надзор у области водопривреде, као и друге послове одређене законом.

Према напред наведеном, произлази да је одредба члана 96. став 2. Закона о водама ("Сл. гласник РС", бр. 46/91, 53/93, 54/96), према одредби члана 227. Закона о водама који је донела Народна скупштина РС 05.05.2010. године и према истом пропису донетом у 2012 и 2016. години и даље у примени, те да је истом прописано да се против управног акта јавног водоводног предузећа у вршењу јавних овлашћења може поднети жалба Министарству надлежном за послове водопривреде, те да ни у једном пропису није прописана стварна надлежност Дирекције за воде као органа у саставу министарства за поступање по жалбама.

5.

Поступак инспекцијског надзора покренут по службеној дужности се обуставља када је објекат који је предмет надзора уклоњен, јер нема услова да се поступак даље води.

Образложење правног става:

Законом о инспекцијском надзору ("Сл. гласник РС", бр. 36/2015), којим се уређују садржина, врсте и облици и поступак инспекцијског над-

зора, овлашћења и обавезе учесника у инспекцијском надзору и друга питања од значаја за инспекцијски надзор, прописује да је инспекцијски надзор посао државне управе чија садржина и појам су утврђени законом којим се уређује рад државне управе, кога врше органи државне управе, органи аутономне покрајине и органи јединица локалне самоуправе, с циљем да се превентивним деловањем или налагањем мера обезбеди законитост и безбедност пословања и поступања надзираних субјеката и спрече или отклоне штетне последице по законом и другим прописом заштићена добра, права и интереси. Чланом 4. став 2. Закона о инспекцијском надзору, прописано је да у поступку вршења инспекцијског надзора инспектор, односно други овлашћени службеник поступа сагласно начелима и правилима деловања државне управе и начелима и правилима деловања државних службеника, односно службеника аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, као и сагласно начелима и правилима поступка којима је уређен општи управни поступак. Према члану 18. став 1. истог Закона, поступак инспекцијског надзора покреће се и води по службеној дужности или поводом захтева надзираног субјекта за вршење инспекцијског надзора, као и поводом захтева другог лица коме је посебним законом признато својство странке у поступку.

Законом о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС", бр. 30/10), који је био у примени у време решавања, обустављање поступка прописано је у случају: 1) одустанка од захтева (члан 121.); 2) поравнања (члан 124.); 3) у вези са претходним питањем (члана 137. став 3.); 4) због изостанка са усмене јавне расправе странке по чијем је захтеву поступак покренут (члан 146. став 1.); 5) у случају административног извршења (члан 271. став 1.) - ако је обавеза у целости извршена; - да извршење није било допуштено; - да је спроведено извршење према лицу које није у обавези; - да је тражилац одустао од захтева;

- да је извршна исправа поништена или укинута.

Одредбом члана 121. став 4. Закона о општем управном поступку прописано је да када је поступак покренут по службеној дужности орган може обуставити поступак. Ако је поступак у истој управној ствари могао бити покренут и по захтеву странке, поступак ће се наставити ако странка то захтева.

Нови Закон о општем управном поступку ("Сл. гласник РС", 18/2016), обустављање поступка прописује у случају:

- кад странка одустане од захтева (чл. 98.);
- поравнања (чл. 99.);
- ако орган нађе да нема услова да се поступак даље води, а закон не налаже да се поступак настави; када је то законом прописано; (члан 101.)
- у вези са претходним питањем (члан 107.)
- због изостанка са усмене расправе странке по чијем захтеву је поступак покренут (члан 114.);
- одустанка од жалбе (члан 157.);
- у случају административног извршења (члан 203.)
 - ако је обавеза у целини извршена;
 - да извршење није било дозвољено;
 - да је извршење управљено према лицу које није извршеник;
 - да је тражилац одустао од предлога за извршење;
 - да је решење које се извршава поништено или укинито.

Из наведених одредби Закона о инспекцијском надзору, којима је прописан појам и циљ инспекцијског надзора, те одредби Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС", бр. 30/10), као и новог Закона о општем управном поступку ("Сл. гласник РС", 18/2016), који у суштини прописује исте случајеве када се управни поступак обуставља, произлази да нема услова да се даље води поступак инспекцијског надзора покренут по службеној дужности, када објекат који је предмет надзора више не постоји јер је уклоњен, па се поступак обуставља на основу члана 124. став 4. Закона о општем управном поступку (члан 101. новог Закона о општем управном поступку).

ЗАКЉУЧЦИ

ЗАКЉУЧАК УТВРЂЕН НА 56. СЕДНИЦИ СВИХ СУДИЈА УПРАВНОГ СУДА ОДРЖАНОЈ ДАНА 14.12.2015. године

1. У предметима у којима је предмет оцене законитост закључка Савета РРА о дозволи извршења, поступаће се као у пресуди Управног суда 8 У 19252/10 од 19.10.2012. године

Образложење закључка:

Извод из образложења пресуде Управног суда 8 У 19252/10 од 19.10.2012. године:

"Оспореним закључком одбачена је тужиоца изјављена против закључка председника Савета Републичке радиодифузне агенције о дозволи извршења број 1011/06 од 18.12.2006. године, као недозвољена.

Из списка предмета и образложења оспореног закључка произлази да је тужени орган у извршењу пресуде Врховног суда Србије У. број 7473/08 од 16.11.2009. године, у поновном поступку утврдио да је одлуком Уставног суда Србије I У. број 255/06 од 22.10.2008. године ("Службени гласник РС", број 112/08), престао са даном 10.12.2008. године, да важи Правилник о поступку принудног извршења одлуке Савета РРА ("Службени гласник РС", број 91/06, 52/07 и 92/08), с обзиром да је утврђено да наведени правилник није у сагласности са Уставом и законом. Како је одредбом члана 60. став 1. Закона о Уставном суду ("Службени гласник РС", број 109/07), предвиђено да се закон и други општи акти за које је одлуком Уставног суда утврђено да нису у сагласности са Уставом, опште прихваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом, не могу примењивати на односе који су настали пре дана објављивања одлуке Уставног суда, ако до тог дана нису правноснажно решени, то се по оцени туженог органа у предметном поступку не може применити ни одредба члана 5. Правилника о поступку принудног извршења одлуке Савета РРА којом је предвиђено да је против закључка о извршењу дозвољена жалба у року од 15 дана од дана пријема закључка. С обзиром да је одредбом члана 37. Закона о радиодифузији прописано да против одлуке агенције није дозвољена жалба, али се може по-

кренути управни спор, то је тужени орган одлучио као у диспозитиву, на основу одредбе члана 224. став 2. Закона о општем управном поступку.

Правилно је по оцени Управног суда одлучио тужени орган када је одбацио жалбу тужиоца, ценећи да у спроведеном управном поступку није било повреда правила поступка, те да је тужени орган, на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право и за своју одлуку дао разлоге које прихвата и овај суд.

Наиме, одредбама Закона о радиодифузији ("Службени гласник РС", бр. 42/02, 97/04, 76/05), прописано је да се Републичка радиодифузна агенција оснива као самостална, односно независна организација која врши јавна овлашћења у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона (члан 6. став 1.); да је Агенција самостални правни субјект и функционално је независна од било ког државног органа, као и од свих организација и лица која се баве делатношћу производње и емитовања радио и телевизијских програма и са њом повезаним делатностима (члан 6. став 2.); да Агенција има својство правног лица, да је орган Агенције, Савет Агенције који доноси све одлуке о питањима из надлежности Агенције, да Агенцију представља и заступа председник Савета Агенције, а у случају његове спречености, Агенцију заступа заменик председника Савета Агенције (члан 7. ст. 1, 2. и 3.); да је емитер дужан да без одлагања изврши коначну одлуку Савета о одузимању дозволе, а уколико то не учини, спровешће се поступак принудног извршења у складу са тим законом (члан 62. став 8.). Одредбама чл. 64А закона, прописан је поступак принудног извршења одлука Савета и дато овлашћење Савету Агенције да пропише садржину и образац легитимације лица овлашћеног за принудно извршење одлука Савета (став 6.).

Одредбом члана 37. Закона о радиодифузији, прописано је да против одлуке Агенције није дозвољена жалба, али се може покренути управни спор.

Одлуком Уставног суда Србије I У. број 255/06 од 22.10.2008. године ("Службени гласник РС", број 112/08), престао је дана 10.12.2008. године да важи Правилник о поступку принудног извршења одлука Савета РРА ("Службени гласник РС", бр. 91/06, 52/07 и 92/08), с обзиром да је утврђено да наведени правилник није у сагласности са Уставом и законом. Наведеним Правилником прописано је да је против закључка о извршењу дозвољена жалба и да се жалба подноси Савету, а Уставни суд је у

својој одлуци утврдио да РРА поступак принудног извршења решења Савета Агенције спроводи на начин и под условима прописаним Законом о радиодифузији, јер одредбама чл. 33. и 64А Закона о радиодифузији, као ни другим одредбама тог закона није дато овлашћење Савету Агенције да ближе уређује поступак принудног извршења одлука Савета.

Са изнетог следи да је правилно Савет РРА донео оспорени закључак којим је одбачена жалба тужиоца изјављена против закључка председника Савета РРА о дозволи извршења бр. 1011/06 од 18.12.2006. године, као недозвољена, сагласно члану 37. Закона о радиодифузији, јер против одлуке Агенције, односно Савета, као органа Агенције, није дозвољена жалба. Како је тужилац изјавио жалбу према датој правној поуци у ожалбеном закључку, која је дата сагласно Правилнику који је престао да важи сагласно одлуци Уставног суда, то је правилно тужени орган у побијаном закључку упознао тужиоца са правним средством које може искористити сагласно наведеном члану 37. Закона о радиодифузији.

Међутим, како тужени орган, у оспореном закључку није навео од када теку рокови за подношење тужбе, то је овај суд нашао да рокови за подношење тужбе против закључка о дозволи извршења теку од дана пријема ове одлуке.

Одлучујући о предлогу тужиоца да суд реши управну ствар у спору пуне јурисдикције, суд налази да предлог није основан, те да не постоји могућност да овај суд у смислу члана 43. став 1. Закона о управним споровима, пресудом реши ову управну ствар, јер је претпоставка за решавање у спору пуне јурисдикције, претходна оцена суда да управни акт треба поништити, што овде није случај.

Такође, како оспорени управни акт није поништен, то суд сагласно одредби члана 45. Закона о управним споровима, није имао услова да одлучује о захтеву тужиоца за накнаду штете.

Суд је ценио наводе тужбе, па налази да су исти без утицаја на правилност и законитост оспореног закључка, с обзиром да су ови наводи истоветни наводима жалбе, које је тужени орган сагласно одредби члана 235. став 2. Закона о општем управном поступку потпуно и правилно ценио и дао разлоге које прихвата и овај суд.

Са изнетих разлога, налазећи да оспореним закључком није повређен закон на штету тужиоца, Управни суд је применом члана 40. став 2.

Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", бр. 111/09), након закључене усмене расправе у смислу члана 46. став 2. наведеног закона, одлучио као у диспозитиву пресуде."

**ЗАКЉУЧАК УТВРЂЕН НА 58. СЕДНИЦИ СВИХ СУДИЈА
УПРАВНОГ СУДА ОДРЖАНОЈ 29.02.2016. ГОДИНЕ**

1. У изборним споровима насталим поводом спровођења локалних, покрајинских или републичких избора у случају да суд нађе да је жалба основана и да оспорени акт треба поништити, диспозитив пресуде треба да гласи:

Жалба се усваја и поништава решење _____, бр. _____ од _____.

У образложењу пресуде суд ће се позвати на члан изборног прописа и члан 40. став 1. Закона о управним споровима.

Образложење закључка:

Ради давања одговора на спорно питање претходно је потребно обратити пажњу на следеће одредбе Закона о локалним изборима ("Службени гласник Републике Србије", бр. 129/2007 ... 54/20 11). Напред наведеним законом прописано је: Овим законом уређује се избор и престанак мандата одборника скупштина јединица локалне самоуправе (у даљем тексту: одборници). (члан 1.) Грађани бирају одборнике на основу слободног, општег и једнаког изборног права. Изборно право грађани остварују непосредно, тајним гласањем. (члан 3. став 1.)

Против решења скупштине јединице локалне самоуправе о именовању председника и чланова изборне комисије у сталном саставу допуштена је жалба управном суду у року од 24 часа од доношења решења. (члан 14. став 11.)

Сваки бирач, кандидат за одборника и предлагач кандидата има право на заштиту) изборног права. (члан 51.) Против решења изборне комисије, може се изјавити жалба Управном суду у року од 24 часа од достављања решења. (члан 54. став 1.) У поступку заштите изборног права суд сходно примењује одредбе закона којим се уређује поступак у управним споровима. (члан 54. став 3.) Ако суд усвоји жалбу, поништиће одлуку или

радњу у поступку предлагања кандидата, односно у поступку избора одборника или ће поништити избор одборника. (члан 55. став 1.)

Када нађе да оспорену одлуку треба поништити, ако природа ствари то дозвољава и ако утврђено чињенично стање пружа поуздан основ за то, суд може својом одлуком мериторно решити изборни спор. Одлука суда у свему замењује поништени акт. (члан 55. став 2.)

Ако је по приговору, односно жалби, поништена радња у поступку избора или избор одборника, изборна комисија дужна је да одговарајућу изборну радњу, односно изборе понови у року предвиђеном овим законом за поновне изборе. Рок се рачуна од дана доношења одлуке о поништавању. (члан 55. став 3.)

Код напред наведеног, 1) избори у јединицама локалне самоуправе спроводе се по одредбама посебног закона - Закона о локалним изборима; 2) само на поједина питања ближе наведена у чл. 58. тог закона, сходно се примењују одредбе Закона о избору народних посланика; 3) заштита права утврђених тим законом се може остварити у поступку пред Управним судом у ком случају се ради о посебном поступку заштите изборног права; 4) у поступку изборног спора суд сходно примењује одредбе закона којим се уређује поступак у управним споровима, дакле само на питања поступка која нису уређена Законом о локалним изборима. Имајући у виду само сходну примену Закона о управним споровима и одредбу члана 55. Закона о локалним изборима, којом је јасно прописано поступање суда у случају да је жалба основана, мишљења сам да се одлука пресуда Управног суда у том случају доноси на основу члана 55. Закона о локалним изборима и члана 40. став 1. Закона о управним споровима, и да диспозитив те пресуде треба да гласи: жалба се усваја и поништава решење бр. од__.

Уколико суд усвоји жалбу и поништи одлуку или радњу у поступку предлагања кандидата, односно у поступку избора одборника или поништи избор одборника, да у диспозитиву пресуде није потребно наводити да се предмет враћа на поновни поступак и одлуку имајући у виду да је у одредби члана 55. став 3. Закона о локалним изборима прописана дужност изборне комисије да у том случају одговарајућу изборну радњу, односно изборе понови у року предвиђеном тим законом за поновне изборе, с тим да се рок рачуна од дана доношења одлуке о поништавању.

Сагласно наведеном диспозитив пресуде донете у поступку изборног спора, ради заштите изборног права, у случају када суд нађе да је жалба основана, гласи:

Жалба се усваја и поништава решење бр. од Слична законска решења прописана су и одредбама Закона о избору народних посланика ("Службени гласник Републике Србије, бр. 35/2000 .. 36111), којим је прописано:

Овим законом уређује се избор и престанак мандата народних посланика Народне скупштине Републике Србије (у даљем тексту : посланици). (члан 1.) Грађани бирају посланике на основу слободног, општег, једнаког и непосредног изборног права, тајним гласањем. (члан 2.). Заштиту изборног права обезбеђује Републичка изборна комисија, Управни суд и надлежни судови. (члан 7.). Сваки бирач, кандидат за посланика и подносилац изборне листе има право на заштиту изборног права, по поступку утврђеном овим законом. (члан 94.). Против сваког решења Републичке изборне комисије донетог по приговору може се изјавити жалба Управном суду. (члан 97. став 1.). Управни суд одлучује по жалби сходном применом одредаба закона којим се уређује поступак у управним споровима. (члан 97. став 4.).

Ако суд; усвоји жалбу и поништи изборну радњу, односно изборе, одговарајућа изборна радња, односно избори поновиће се најдоцније за 10 дана. (члан 97. став 7.).

Код напред наведеног и у поступку примене закона о избору народних посланика, може се извести следећи закључак : 1) избори за народне посланике спроводе се по одредбама посебног закона - Закона о избору народних посланика; 2) заштита права утврђених тим законом може се остварити у поступку пред Управним судом у ком случају се ради о посебном поступку заштите изборног права; 3) у поступку изборног спора суд; сходно примењује одредбе Закона којим се уређује поступак у управним споровима, дакле само на питања поступка која нису уређена Законом о избору народних посланика. Имајући у виду само сходну примену Закона о управним споровима и одредбу члана 97. Закона о избору народних посланика, којом је јасно прописано поступање суда у случају када је жалба основана, мишљења сам да се одлука пресуда Управног суда у том случају доноси на основу члана 97. Закона о избору народних посланика и члана 40. став 1. Закона о управним споровима, те пресуда;а треба да гла-

си: жалба се усваја и поништава решење број ____ _ , бр. Такође, уколико Суд. усвоји жалбу и поништи изборну радњу, односно изборе, у диспозитиву пресуде није потребно наводити да се предмет враћа на поновни поступак и одлуку имајући у виду да је у одредби члана 97. став 7. Закона о избору народних посланика прописано да ће се у том случају одговарајућа изборна радња., односно избори поновити најдоцније за 10 дана.

**СЕНТЕНЦЕ
УПРАВНОГ СУДА**

ПРОЦЕСНО ПРАВО

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ПОДНОШЕЊЕ ТУЖБЕ ЗБОГ ЋУТАЊА УПРАВЕ

Члан 19. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", број 111/09), члан 50. до 61. Уредбе о стањима у служби професионалних војних лица и о унапређивању официра и подофицира ("Службени гласник РС", број 35/12).

Поступак за унапређење у виши чин официра, односно подофицира, покреће се и води по службеној дужности на предлог претпостављеног старешине, због чега се не може покренути управни спор због због ћутања управе, уколико надлежни старешина поводом захтева официра, односно подофицира за унапређење, није донео одлуку о таквом захтеву, јер поводом таквог захтева не постоји обавеза надлежност старешине да покрене и води поступак за унапређење и донесе управни акт.

Из образложења:

Тужилац је _____ године поднео Управном суду тужбу због ћутања управе, против туженог Министарства одбране Републике Србије, у којој наводи да је 21.08.2014. године поднео захтев туженом органу за унапређење у чин мајора, али да тужени орган у законом прописаном року није донео решење о његовом захтеву, а то није учинио ни након његовог накнадног захтева од 08.12.2014. године, поднетог туженом органу, нити је то учинио све до подношења тужбе у овом управном спору.

Поднеском туженог, број ____ од ____ године, Управни суд је обавештен да туженом није достављен захтев тужиоца за унапређење од 21.08.2014. године, али да је унапређење официра, у смислу одредбе члана 56. Закона о Војсци Србије, само могућност али не и обавеза, чак и у случају када официр испуњава опште услове за унапређење, при чему је одредбом члана 52. став 8. Уредбе о стањима у служби професионалних војних лица и о унапређивању официра и подофицира, прописано да одлуку о томе који ће кандидат бити унапређен доноси старешина надлежан за унапређење, у конкретном случају Министар одбране, а предлог за унапређење доставља надлежни старешина, при чему је дискреционо овлашћење Министра одбране да донесе одлуку о унапређењу, ценећи потребе

система одбране. Додаје да је тужилац већ водио управни спор пред Управним судом, ради поништаја Наредбе министра одбране Републике Србије, број ___ од ___. године, којом се унапређују на предлог надлежног старешине у виши чин лица означена у тачкама 1. до 27. диспозитива ове наредбе, са даном 23.04.2014. године, а који управни спор је окончан доношењем решења Управног суда, П-2 У. 7266/14 од 29.07.2014. године, којим је одбачена тужба, између осталог и именованог тужиоца.

Решавајући овај управни спор због ћутања управе без одржавања усмене расправе, у смислу одредбе члана 33. став 2. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", број 111/09), будући да је предмет спора такав да очигледно не изискује непосредно саслушање странака и посебно утврђивање чињеничног стања, Управни суд је, оценом навода из поднете тужбе због ћутања управе, доказа приложених уз тужбу и наведеног поднеска Управе за кадрове од 20.03.2015. године, нашао да тужба због ћутања управе није основана.

Одредбом члана 15. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", број 111/09), прописано је да се управни спор може покренути и када надлежни орган о захтеву, односно жалби странке није донео управни акт, под условима предвиђеним овим законом. Према одредби члана 19. став 1. истог закона, ако другостепени орган у року од 60 дана од дана пријема жалбе или у законом одређеном краћем року, није донео решење по жалби странке против првостепеног решења, а не донесе га ни у даљем року од седам дана по накнадном захтеву странке поднетом другостепеном органу, странка по истеку тога рока може поднети тужбу због недоношења захтеваног акта, док је ставом 2. истог члана закона, прописано да ако првостепени орган по захтеву странке није у року предвиђеном законом којим се уређује општи управни поступак, донео решење против којег није дозвољена жалба, а не донесе га ни у даљем року од седам дана по накнадном захтеву странке, странка по истеку тога рока може поднети тужбу због недоношења захтеваног акта.

Према одредби члана 64. Закона о Војсци Србије ("Службени гласник РС", број 116/07,... и 101/10), услове и начин унапређења војних лица уређује Влада, на предлог министра одбране.

Одредбама члана 50. до 61. Уредбе о стањима у служби професионалних војних лица и о унапређивању официра и подофицира ("Службени гласник РС", број 35/12), прописано је унапређивање официра и подофицира

цира, при чему је одредбом члана 60. став 1. наведене уредбе, прописано да предлог за унапређење претпостављени старешина подноси редовним путем надлежном старешини који посебно образлаже и документује, док је ставом 2. истог члана, прописано да је образац предлога за унапређење дат је у Прилогу 5. ове уредбе и чини њен саставни део. Према одредби члана 61. став 1. исте уредбе, предлог за ванредно унапређење официра и подофицира доставља се редовним путем надлежној организационој јединици Генералштаба Војске Србије - за официре и подофицире у Војсци Србије, односно надлежној организационој јединици Министарства одбране - за официре и подофицире ван Војске Србије.

Код оваквог стања ствари, а имајући у виду цитиране одредбе Закона о управним споровима, Закона о Војсци Србије и Уредбе о стањима у служби професионалних војних лица и о унапређивању официра и подофицира, Управни суд налази да у конкретном случају нису испуњени услови прописани одредбом члана 19. Закона о управним споровима, за подношење тужбе због ћутања управе. Према налажењу Суда, поступак за унапређење у виши чин официра, односно подофицира, покреће се и води по службеној дужности на предлог претпостављеног старешине, због чега се не може покренути управни спор због због ћутања управе, уколико надлежни старешина поводом захтева официра, односно подофицира за унапређење, није донео одлуку о таквом захтеву, јер поводом таквог захтева не постоји обавеза надлежност старешине да покрене и води поступак за унапређење и донесе управни акт. Овакав захтев за унапређење, према налажењу Суда, представља само иницијативу за унапређење, али се поводом такве иницијативе не покреће и не води поступак за унапређење, с обзиром да поводом таквог захтева странке надлежни старешина није дужан да донесе одлуку, због чега нису испуњени услови за ћутање управе прописани одредбом члана 19. Закона о управним споровима, за подношење тужбе због ћутања управе, уколико надлежни старешина поводом таквог захтева није донео одлуку.

(Пресуда Управног суда, II-3 У. 2563/15 од 30.04.2015. године)

Сентенцу сачинио: Ненад Стојановић,
судија Управног суда

БЛАГОВРЕМЕНОСТ ЗАХТЕВА ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА

Члан 149. став 3. у вези члана 95. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12,... и 68/15),

Ако је рок за подношење понуда наручилац одредио противно одредби члана 95. Закона о јавним набавкама, онда се благовременост захтева за заштиту права из члана 149. став 3. истог закона, којим се оспорава врста поступка, садржина позива за подношење понуда или конкурсне документације, цени у односу на рок за подношење понуда који је прописан одредбом члана 95. Закона о јавним набавкама.

Из образложења:

Оспореним решењем потврђен је закључак наручиоца ЈП "Е. С.", Огранак ХЕ Ђ., К., бр. ____ од ____ године, којим је одбачен захтев за заштиту права подносиоца захтева ГП "Т. г." Д.О.О. С., поднет у отвореном поступку јавне набавке радова – чишћење дренажних и расхладних шахти, захвата, канала, одржавање водозахвата и обављање помоћних послова, за који је позив за подношење понуда објављен на Порталу јавних набавки дана ____ године, ЈН бр. ____.

Испитујући законитост оспореног решења у границама захтева из тужбе, у смислу одредбе члана 41. став 1. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", број 111/09), Управни суд је, оценом навода тужбе, одговора на тужбу и списа ове управне ствари, нашао да је тужба основана.

Одредбом члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", број 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС", број 30/10), прописано је, између осталог, да у осталим стварима образложење решења садржи: кратко излагање захтева странака, утврђено чињенично стање, по потреби и разлоге који су били одлучни при оцени доказа, разлоге због којих није уважен који од захтева странака, правне прописе и разлоге који с обзиром на утврђено чињенично стање упућују на решење какво је дато у диспозитиву, док је одредбом члана 235. став 1. истог закона, прописано да се одредбе овог закона које се односе на првостепено решење сходно примењују и на решења која се доносе по жалби.

Према одредби члана 149. став 3. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12,... и 68/15), захтев за заштиту права којим се оспорава врста поступка, садржина позива за подношење понуда

или конкурсне документације сматраће се благовременим ако је примљен од стране наручиоца најкасније седам дана пре истека рока за подношење понуда, а у поступку јавне набавке мале вредности и квалификационом поступку ако је примљен од стране наручиоца три дана пре истека рока за подношење понуда, без обзира на начин достављања и уколико је подносилац захтева у складу са чланом 63. став 2. овог закона указао наручиоцу на евентуалне недостатке и неправилности, а наручилац исте није отклонио.

Одредбом члана 95. став 1. Закона о јавним набавкама, прописано је да рок за подношење понуда у отвореном поступку, односно пријава у рестриктивном и квалификационом поступку и конкурентном дијалогу не може бити краћи од: 1) 35 дана од дана објављивања позива за подношење понуда ако је процењена вредност јавне набавке већа од износа из члана 57. овог закона; 2) 30 дана од дана објављивања позива за подношење понуда ако процењена вредност јавне набавке није већа од износа из члана 57. овог закона, док је ставом 2. истог члана, прописано да рок за подношење понуда у отвореном поступку, односно пријава у рестриктивном и квалификационом поступку и конкурентном дијалогу не може бити краћи од: 1) 20 дана од дана када је објављен позив за подношење понуда ако је процењена вредност јавне набавке већа од износа из члана 57. овог закона и ако је наручилац објавио претходно обавештење у року од најмање 35 дана, а највише 12 месеци пре објављивања позива; 2) 15 дана од дана када је објављен позив за подношење понуда ако процењена вредност јавне набавке није већа од износа из члана 57. овог закона и ако је наручилац објавио претходно обавештење у року од најмање 35 дана, а највише 12 месеци пре објављивања позива.

Код оваквог стања ствари, а имајући у виду цитиране одредбе Закона о општем управном поступку и Закона о јавним набавкама, Суд налази да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца, јер образложење оспореног решења не садржи разлоге који упућују на решење какво је дато у диспозитиву, а те повреде су биле од значаја за доношење законите одлуке у овој правној ствари. Ово због тога што је, према налажењу Суда, тужени орган оспореним решењем погрешно нашао да се у поступку по жалби разматрају само процесна питања која се односе на правилност поступања наручиоца приликом одбацивања захтева за заштиту права и да предмет разматрања у поступку по жалби не могу бити наводи жалбе којима је тужилац указивао да уколико је рок за подношење понуда од стране наручиоца одређен противно одредби члана 95. став 1. тачка 2. Закона о јавним набавкама, онда се зах-

тев за заштиту права има сматрати благовременим без обзира на истек рока за подношење понуда који је одређен у позиву за подношење понуда. Према налажењу Суда, ако је рок за подношење понуда наручилац одредио противно одредби члана 95. Закона о јавним набавкама, онда се благовременост захтева за заштиту права из члана 149. став 3. истог закона, којим се оспорава врста поступка, садржина позива за подношење понуда или конкурсне документације, цени у односу на рок за подношење понуда који је прописан одредбом члана 95. Закона о јавним набавкама. Како тужени орган у поступку доношења оспореног решења није тако поступио, то је према налажењу Суда, оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца, а те повреде су биле од значаја за доношење законите одлуке у овој правној ствари.

(Пресуда Управног суда, П-3 У. 1069/16 од 10.03.2016. године)

Сентенцу сачинио: Ненад Стојановић,
судија Управног суда

**ИМЕНОВАЊЕ ЧЛАНА ШКОЛСКОГ ОДБОРА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ
ИЗ РЕДА РОДИТЕЉА И АКТИВНА ЛЕГИТИМАЦИЈА
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ**

Члан 11. Закона о управним споровима
("Службени гласник РС", број 111/09),

Основна школа нема активну легитимацију за подношење тужбе у управном спору, у смислу одредбе члана 11. Закона о управним споровима, ради поништаја решења скупштине јединице локалне самоуправе о именовању члана школског одбора основне школе из реда родитеља.

Из образложења

Оспореним решењем тужене Скупштине општине Ж., коначним у управном поступку, број _____ од ____ . године, у ставу I диспозитива, одлучено је да се И. П. из Ж., именује за члана школског одбора Основне школе "Т. х." у Ж., из реда родитеља, док је ставом II диспозитива, одређено да ће се ово решење објавити у "Службеном листу града Н."

У поступку претходног испитивања тужбе Основне школе "Т. х." Ж., Управни суд је нашао да тужбу треба одбацити.

Према одредби члана 11. Закона о управним споровима, тужилац у управном спору може да буде физичко, правно или друго лице, или друга

странка, ако сматра да му је управним актом повређено неко право или на закону заснован интерес, а одредбом члана 26. став 1. тачка 4. Закона о управним споровима, прописано је да ће судија појединац решењем одбаци тужбу и ако утврди да се управним актом који се тужбом оспорава не дира очигледно у право тужиоца или у његов на закону заснован интерес (члан 11. став 1.), док је ставом 2. истог члана закона, прописано да ако судија појединац пропусти да одбаци тужбу из разлога из става 1. овог члана, то ће учинити веће суда.

Код оваквог стања ствари, Управни Суд налази да основна школа нема активну легитимацију за подношење тужбе у управном спору, у смислу одредбе члана 11. Закона о управним споровима, ради поништаја решења скупштине јединице локалне самоуправе о именовану члана школског одбора основне школе из реда родитеља, јер се таквим решењем не дира очигледно у право основне школе или у њен на закону заснован интерес, због чега у конкретном случају основна школа нема активну легитимацију за подношење тужбе у управном спору, ради поништаја оспореног решења тужене Скупштине општине Ж. број ____ од ____ године, којим је И. П., именована за члана школског одбора наведене школе из реда родитеља.

Због наведених разлога, Управни суд је, на основу одредбе члана 26. став 2. Закона о управним споровима, у вези става 1. тачка 4. истог члана закона, одбацио тужбу Основне школе и одлучио као у ставу II диспозитива ове пресуде.

(Пресуда Управног суда, II-3 У. 3352/15 од 29.06.2015. године)

Сентенцу сачинио: Ненад Стојановић,
судија Управног суда

РЕШЕЊЕ О НОВЧАНОМ КАЖЊАВАЊУ РУКОВОДИОЦА ОРГАНА

Члан 75. став 2. Закона о управним споровима
("Службени гласник РС" бр. 111/09)

Решење о новчаном кажњавању руководиоца органа, у смислу члана 75. став 2. Закона о управним споровима, суд доноси по службеној дужности, па је захтев странке за кажњавање руководиоца органа, са позивом на наведену одредбу Закона, недозвољен.

Из образложења:

Одредбом чл. 75. став 2. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", број 111/09), прописано је да ће суд руководиоцу органа који није поступио по пресуди, у смислу чл. 70. став 1. и чл. 71. овог закона, решењем изрећи новчану казну у износу од 30.000 до 100.000 динара.

Одредбом чл. 70. став 1. наведеног Закона, прописано је да ако надлежни орган после поништења управног акта донесе управни акт противно правном схватању суда или противно примедбама суда у погледу поступка, па тужилац поднесе нову тужбу, суд ће поништити оспорени акт и сам решити управну ствар пресудом, осим ако то није могуће због природе те ствари или је иначе пуна јурисдикција законом искључена.

Одредбом чл. 71. став 1. наведеног Закона, прописано је да ако надлежни орган после поништења управног акта не донесе одмах, а најкасније у року од 30 дана, нови управни акт или акт о извршењу пресуде донете на основу чл. 43. овог закона, странка може посебним поднеском да тражи доношење таквог акта.

Имајући у виду цитиране одредбе Закона о управним споровима, према становишту суда, суд по службеној дужности доноси решење о новчаном кажњавању руководиоца органа у смислу чл. 75. став 2. ЗУС-а, оцењујући у сваком конкретном случају испуњеност услова за изрицање овакве казне у смислу наведених одредаба, а не по захтеву странке, због чега је захтев одбачен као недозвољен.

(Решење Управног суда број 22 Уо 46/15 од 15.09.2015. године)

Сентенцу сачинила: Весна Иконић,
виши саветник Управног суда

**ПРАВНА ПРИРОДА РЕШЕЊА СУДИЈЕ ИСТРАЖИТЕЉА СУДА
ЧАСТИ ЛЕКАРСКЕ КОМОРЕ**

Члан 46 Закона о коморама здравствених радника ("Службени гласник РС" бр. 107/05...99/10) и члан 3., 4., 5. и 14. став 1. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" бр. 111/09)

Решење судије истражитеља Суда части Лекарске коморе, о постојању основане сумње да је члан Коморе учинио повреду професионалне дужности, представља захтев за покретање дисциплинског

поступка, а не управни акт донет у дисциплинском поступку, те ни одлука по жалби против тог решења нема карактер коначног управног акта.

Из образложења:

Према разлозима решења првостепеног органа - судије истражитеља Суда части Регионалне лекарске коморе Б.а - Лекарске коморе Србије бр. Ди _____ од _____ године, тај орган је, поступајући по предлогу ћерке преминуле пацијенткиње, за покретање поступка пред тим судом против тужиље, с позивом на одредбе члана 221. Статута лекарске коморе Србије, нашао да постоји основана сумња да тужиља, као ординирајући лекар преминулог пацијента, у периоду њене хоспитализације на К. за н. није предузела све прописане мере, чиме би учинила повреду професионалне дужности, ближе наведено у диспозитиву решења. Према ставу два диспозитива првостепеног решења, ово решење представља захтев за покретање главне фазе поступка пред Судом части Регионалне лекарске коморе Србије.

Чланом 218. став 1. Статута Лекарске коморе Србије ("Службени гласник РС" бр. 111/06...22/12) прописано је да судија који је спроводи истражне радње може покренути дисциплински поступак пред Судовима части на предлог пацијента, односно оштећеног лица или по службеној дужности, на предлог Скупштине коморе, Управног одбора коморе, Надзорног одбора коморе, директора Коморе и Етичког одбора Коморе.

Према одредбама члана 221. став 1. Статута ЛКС, основаност сумње за постојање повреде професионалне дужности и/или угледа члана коморе и покретања поступка пред Судом части утврђује један од судија Суда части РЛК, који је од стране председника првостепеног Суда части одређен и који је дужан да спроведе истражне радње које произлазе из притужби грађана из поднетог предлога или других околности и чињеница у вези са сваким случајем понаособ, како би утврдио оправданост предлога, односно оправданост покретања дисциплинског поступка пред Судом части, који ће у случају основаности исти формулисати као "захтев за покретање дисциплинског поступка" и који ће тај захтев заступати на главном претресу.

Према одредбама члана 223. Статута ЛКС поступак се сматра за почетим достављањем председнику Суда части, писменог захтева за покретање поступка пред Судом части од стране судије који је спровео истражне радње и који је утврдио основаност поднетог предлога.

По оцени суда, на основу изнетих одредаба произлази да се дисциплински поступак пред Судом части Лекарске коморе Србије покрене, достављањем председнику тог Суда, писменог захтева за покретање поступка пред тим судом, а који захтев сачињава судија тог суда који је спровео истражне радње.

Одредбама члана 39. - 47. Закона о коморама здравствених радника ("Службени гласник РС" бр. 107/05, 99/10) регулисана је дисциплинска одговорност чланова коморе. Према одредбама члана 41. наведеног закона, ако се на основу чињеница до којих комора дође у поступку посредовања из члана 38. овог закона, као и из притужби грађана или из других околности, посумња да је члан коморе извршио повреду професионалне дужности или угледа члана коморе и члана 40. овог закона, комора покрене дисциплински поступак против свог члана пред судом части.

Према одредбама став 1. члана 45. наведеног закона, у поступку пред судом части сходно се примењују одговарајућа правила управног поступка о усменој расправи, доказивању, записнику и достављању, ако ови законом није другачије одређено. Према одредбама става 4. истог члана закона, о жалби против одлуке суда части првог степена решава суд части другог степена. Према одредбама става 2. члана 46. наведеног закона, против коначне одлуке суда части којом је изречена дисциплинска мера из члана 43. тачка 2), 3) и 4) овог закона члан коморе може покренути управни спор.

Са изнетог по оцени суда, како је решењем судије истражитеља Суда части Регионалне Лекарске коморе Б.а, само, стављен захтев за покретање дисциплинског поступка против тужиље, ово решење није донето у дисциплинском поступку, и њиме није одлучено о дисциплинској одговорности, нити је то решење, решење дисциплинског органа првог степена Суда части. Донето решење чини процесне претпоставке за вођење дисциплинског поступка против тужиље, који се (тек) има провести, сагласно одредбама члана 45. став 1. наведеног закона, у којем ће поступку тужиља моћи да штити своја права и правне интересе на начин прописан наведеним законом, а за случај да буде незадовољна коначном одлуком дисциплинског органа моћи ће да поднесе тужбу Управном суду.

Према одредбама члана 3. став 1. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" бр. 111/09), у управном спору суд одлучује о законитости коначних управних аката, осим оних у погледу којих је предви-

ђена другачија судска заштита. Према одредбама става 2. истог члана закона, у управном спору суд одлучује и о законитости коначних појединачних аката којима се решава о праву, обавези или на закону заснованом интересу, у погледу којих у одређеном случају законом није предвиђена другачија судска заштита. Према одредбама става 3. истог члана закона, суд у управном спору одлучује и о законитости других коначних појединачних аката када је то законом предвиђено. Према ставу 4. истог члана закона, одредбе овог закона које се односе на управни акт, примењују се и на друге акте против којих се може водити управни спор.

Одредбом члана 4. наведеног закона прописано је да управни акт, у смислу овог закона, јесте појединачни правни акт којим надлежни орган, непосредном применом прописа, решава о одређеном праву или обавези физичког или правног лица, односно друге странке у управној ствари.

Одредбама члана 5. наведеног закона, прописано је да управна ствар, у смислу овог закона, јесте појединачна неспорна ситуација од јавног интереса у којој непосредно из правних прописа произлази потреба да се будуће понашање странака ауторитативно правно одреди.

Одредбом члана 14. став 1. наведеног закона прописано је да се управни спор може покренути против управног акта који је донет у другом степену.

По оцени суда, како првостепеним решењем није одлучено о дисциплинској одговорности тужиље, нити је доносилац тог решења орган првог степена Суда части, и притоме овим није решавано о праву, обавези или на закону заснованом интересу тужиље, првостепено решење нема карактер управног акта, у смислу наведених одредаба Закона о управним споровима.

Код изнетог, како првостепено решење нема карактер управног акта, то ни тужбом оспорено решење, иако донето по жалби тужиље, нема карактер коначног управног акта из члана 14. став 1. ЗУС-а, те поднета тужба није дозвољена.

(Решење суда 25 У. 8423/14 од 16.12.2016. године)

Сентенцу сачинила: Маријана Тафра Мирков,
судија Управног суда

**НАДЛЕЖНОСТ ЖАЛБЕНЕ КОМИСИЈЕ АГЕНЦИЈЕ
ЗА БОРБУ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ**

Члан 7. и члан 15. Закона о Агенцији за борбу против корупције
("Службени гласник РС", бр. 97/08...67/13)

Жалбена комисија Агенције за борбу против корупције није надлежан другостепени орган који одлучује о жалби на решење директора Агенције, којим је наложена мера лицу које није у радном односу у Агенцији, већ је надлежни орган Одбор Агенције.

Из образложења:

Тужбом поднетом Управном суду, тужила је оспорила решење Жалбене комисије Агенције за борбу против корупције, којом је одбачена њена жалба као недозвољена, против решења директора Агенције, којим је тужили наложена мера повраћаја средстава на име више исплаћених дневница за службена путовања.

У првостепеном решењу директора Агенције дато је упутство о правном средству да се против решења може изјавити жалба Жалбеној комисији Агенције, што је тужила и учинила, а није спорно да у моменту доношења решења директора Агенције, тужила већ 2 године није у радном односу у Агенцији.

Према образложењу оспореног решења, приликом одлучивања у овом поступку, Жалбена комисија, као другостепени орган, је узела са једне стране у обзир чињеницу да тужила, током вршења јавне функције директора Агенције од 21.07.2009. до 09.11.2012. године, није имала својство запослене у стручној служби Агенције, те да се на њу у том периоду нису примењивали прописи о државним службеницима и намештеницима у смислу одредбе члана 24. став 1. Закона о Агенцији за борбу против корупције ("Службени гласник РС", бр. 97/08...67/13), а са друге стране чињеницу, да ожалбеним решењем директора Агенције није одлучивано о правима и дужностима именоване као државног службеника, нити о њеној жалби као учесника интерног или јавног конкурса и напослетку околност да је решење директора Агенције од 31.12.2013. године, донето након што је тужили престала јавна функција директора Агенције. Стога је тужени орган на наведену ситуацију применио одредбе члана 142. став 1., а у вези са чланом 144. став 2. Закона о државним службеницима ("Службени гласник РС", бр. 79/05...104/09), којим је прописано да Жал-

бене комисије одлучују о жалбама државних службеника на решења којим се у управном поступку одлучује о њиховим правима и дужностима и о жалбама учесника интерног и јавног конкурса и утврдио да је жалба тужиље, изјављена против решења директора Агенције за борбу против корупције недопуштена, те је уз примену одредбе члана 229. став 1. ЗУП-а, донета одлука као у диспозитиву овог решења. Притом је тужени орган, приликом доношења одлуке из диспозитива решења, нарочито имао у виду чињеницу да се другостепена надлежност у управном поступку одређује према врсти материје из које је одлучивао првостепени орган. Како из разлога наведених у образложењу овог решења против првостепеног решења странка није могла изјавити жалбу, а упутством о правном средству садржаном у том решењу првостепени орган је погрешно упутио да се против тог решења може жалити Жалбеној комисији Агенције, чиме је пропустила рок за покретање управног спора, рок за подношење тужбе Управном суду тече јој од дана достављања овог решења.

Одредбом члана 15. Закона о Агенцији за борбу против корупције, прописано је да директор представља Агенцију, и између осталог доноси одлуке о повреди овог закона и изриче мере и врши и друге послове одређене законом.

Одредбом члана 7. наведеног закона, прописано је да Одбор Агенције, између осталог одлучује по жалбама на одлуке директора којим се изричу мере у складу са овим законом.

Имајући у виду цитиране одредбе закона, према схватању суда из донете пресуде, у ситуацији када сам тужени налази да је надлежан да одлучује о жалбама државних службеника запослених у Агенцији, које својство тужиља није имала ни док је била запослена у истој а нема је ни након престанка радног односа у тој Агенцији, када је правна поука у првостепеном решењу погрешно дата у односу на туженог, то је тужени био у обавези да жалбу проследи Одбору Агенције који по члану 7. закона, одлучује по жалбама на одлуке директора којим су изричу мере у складу са законом, а Одбор Агенције у обавези је да оцени да ли је директор Агенције по закону надлежни орган да доноси и изриче мере лицу које није у радном односу у Агенцији у моменту доношења првостепене одлуке, с обзиром да је Одбор орган који врши надзор над радом директора.

Како је у жалби против решења директора, тужиља управо изнела чињеницу да директор Агенције није овлашћен по закону да донесе реше-

ње којим изриче меру лицу које није у радном односу у тој Агенцији, то је суд нашао да ти наводи жалбе нису оцењени од стране туженог органа чиме је учињена повреда правила поступка из члана 235. став 2. Закона о општем управном поступку.

(Пресуда У. 14325/14 од 16.03.2017. године)

Сентенцу сачинила: Живана Ђукановић,
судија Управног суда

**АКТИВНА ЛЕГИТИМАЦИЈА ЗА ПОКРЕТАЊЕ УПРАВНОГ
СПОРА ПРОТИВ РЕШЕЊА ДИСЦИПЛИНСКОГ ВЕЋА
АГЕНЦИЈЕ ЗА ЛИЦЕНЦИРАЊЕ СТЕЧАЈНИХ УПРАВНИКА
О ИЗРИЦАЊУ МЕРЕ СТЕЧАЈНОМ УПРАВНИКУ**

Члан 11. став 1. Закона о управним споровима
("Службени гласник РС", број 111/09)

Подносилац притужбе на рад стечајног управника није активно легитимисан за подношење тужбе за поништај решења Дисциплинског већа Агенције за лиценцирање стечајних управника којим је стечајном управнику изречена дисциплинска мера, јер се тим решењем не решава се ни о каквом праву или на закону заснованом интересу подносиоца притужбе на рад стечајног управника, будући да је то решење донето у поступку покренутом по предлогу супервизора, након што су у спроведеном поступку стручног надзора над радом стечајног управника утврђене неправилности у његовом раду.

Из образложења

Оспореним решењем, донетим основом одредбе члана 3а и 3д Закона о Агенцији за лиценцирање стечајних управника ("Службени гласник РС", број 84/04 и 104/09) и члана 192. став 1. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", број 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС", број 30/10), по предлогу супервизора за покретање дисциплинског поступка, стечајном управнику Н. С. И. из В., број лиценце _____, изречена је мера јавне опомене због тога што је, обављајући дужност стечајног управника, починила лакшу повреду дужности.

Тужилац је дана 04.07.2012. године, поднео тужбу Управном суду којом је оспорио законитост решења Агенције за лиценцирање стечајних

управника број ____ од ____ године, због неправилно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, неправилне примене материјалног права и битних повреда правила поступка. Предложио је да суд у спору пуне јурисдикције тужбу уважи, оспорено решење поништи и пресудом реши управну ствар, а туженог обавезе да тужиоцу надокнади трошкове управног спора у износу од 25.000,00 динара на име састављања тужбе.

У поступку претходног испитивања поднете тужбе, Управни суд је нашао да тужбу треба одбацити.

Одредбом члана 11. став 1. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", број 111/09) прописано је да тужилац у управном спору може бити физичко, правно лице или друго лице које сматра да му је управним актом повређено неко право или на закону засновани интерес.

Одредбом члана 3г. став 1. Закона о Агенцији за лиценцирање стечајних управника ("Службени гласник РС" бр. 84/04 и 104/09) прописано је да супервизор започиње испитивање рада стечајног управника по службеној дужности или по притужби трећег лица. Ставом 2 истог члана прописано је да о извршеном испитивању рада стечајног управника супервизор саставља извештај којим констатује да не постоје неправилности у раду стечајног управника, а у случају да утврди постојање неправилности у раду предлаже покретање дисциплинског поступка.

Према одредби члана 3д. став 1 истог Закона у случају да је у извештају супервизора утврђено постојање неправилности у раду стечајног управника и предложено покретање дисциплинског поступка, супервизор доставља извештај стечајном управнику и дисциплинском већу, као и подносиоцу притужбе уколико је испитивање започето по притужби трећег лица. Уз извештај супервизора дисциплинском већу достављају се и списи предмета ради спровођења дисциплинског поступка. Ставом 2 истог члана прописано је да дисциплинско веће на основу извештаја из члана 1. овог члана покреће дисциплински поступак против стечајног управника.

У овој правној ствари тужбу је поднело привредно друштво "Е. С.Г" д.о.о. из К. као подносилац притужбе на рад стечајног управника по којој притужби је смислу чл. 3г ст. 1 Закона о Агенцији за лиценцирање стечајних управника ("Службени гласник РС" бр. 84/04 и 104/09) започето испитивање рада стечајног управника. Како су извештајем супервизора бр. ____ од ____ године констатоване неправилности у раду именованог стечајног управника, то је сагласно члану 3д став 2. истог Закона, Дисциплинско веће на основу

тог извештаја и предлога супервизора покренуло предметни дисциплински поступак против именованог стечајног управника и на седници већа одржаној дана ____ године донело оспорено решење. Дакле, у конкретном случају дисциплински поступак у коме је донето оспорено решење којим је стечајном управнику изречена дисциплинска мера, покренут је по предлогу супервизора, након што су у спроведеном поступку стручног надзора над радом стечајног управника утврђене неправилности у његовом раду а не по захтеву односно притужби тужиоца на рад стечајног управника.

Са изнетих разлога, подносилац притужбе на рад стечајног управника није активно легитимисан за подношење тужбе за поништај решења Дисциплинског већа Агенције за лиценцирање стечајних управника којим је стечајном управнику изречена дисциплинска мера, јер се тим решењем не решава се ни о каквом праву или на закону заснованом интересу подносиоца притужбе на рад стечајног управника, будући да је то решење донето у поступку покренутом по предлогу супервизора, након што су у спроведеном поступку стручног надзора над радом стечајног управника утврђене неправилности у његовом раду.

Како се оспореним решењем не дира очигледно у право тужиоца или у његов на закону засновани интерес, у смислу цитиране одредбе члана 11. став 1. Закона о управним споровима, то Суд налази да тужилац није активно легитимисан за подношење тужбе у овом управном спору, па самим тим нису испуњени ни услови за покретање управног спора.

Имајући у виду наведено, Управни суд је применом члана 26. став 1. тачка 4. Закона о управним споровима у вези члана 11. став 1. истог закона, тужбу одбацио одлучивши као у диспозитиву решења.

(Решење Управног суда 23У8819/12 од 04.09.2015. године)

Сентенцу сачинила: Мира Стевић Капус,
саветник Управног суда

ОГЛАШАВАЊА РЕШЕЊА НИШТАВИМ

Члан 257. тачка 5. Закона о општем управном поступку
("Сл. лист СРЈ" бр. 33/97 и 31/01 и "Сл. гласник РС", бр. 30/10).

Неправилност, која у смислу одредбе члана 257. тачка 5. Закона о општем управном поступку, доводи до оглашавања решења ни-

штавим, мора бити изричито прописана одредбама закона на основу кога је донето решење, а не одредбама касније донетог закона.

Из образложења:

Одредбом члана 257. тачка 5. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ" бр. 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС", бр. 30/10), ништавим се оглашава решење које садржи неправилност која је по некој изричитој законској одредби предвиђена као разлог ништавости.

Из образложења оспорене наредбе произлази да је тужени орган увидом у документа службене евиденције утврдио да је актом команде Н. корпуса пов. бр. ____ од ____ . године, од Одељења Војне службе безбедности команде Н. корпуса тражен став и мишљење у вези пријема тужиоца, водника 1. класе по уговору, као и да је тим поводом извршена безбедносна провера, односно да је актом наведеног одељења достављен за тужиоца негативан резултат безбедносне провере. Тужени орган, с позивом на тачку 3. и тачку 12. став 1. Привременог упутства о раду органа безбедности Војске Југославије у обављању безбедносних провера за лица, стр. пов. бр. ____ од ____ . године, налази да се услов за пријем тужиоца у професионалну војну службу на неодређено време састојао у томе да за именованог резултат безбедносне провере буде позитиван. Због негативне безбедносне провере тужиоца, тужени орган је, с позивом на одредбу члана 39. став 1. тачка 8. и став 3. Закона о Војсци Србије ("Службени гласник РС", број 116/07...10/15), огласио ништавом наредбу начелника Управе за кадрове Сектора за људске ресурсе Министарства одбране Републике Србије, број ____ од ____ . године у делу који се односи на пријем тужиоца у професионалну војну службу, применом одредбе члана 257. тачка 5. Закона о општем управном поступку.

Управни суд оцењује да тужени орган примењеном одредбом члана 257. тачка 5. Закона о општем управном поступку, није могао да огласи ништавом наредбу начелника Управе за кадрове Сектора за људске ресурсе Министарства одбране Републике Србије, број ____ од ____ . године у делу који се односи на пријем тужиоца у професионалну војну службу. Ово због тога, јер је тужилац примљен у професионалну војну службу 28.12.2004. године по тада важећем Закону о Војсци Југославије ("Службени лист СРЈ", број 43/94...37/02), чије законске одредбе не предвиђају разлоге за ништавост акта о пријему у професионалну војну службу због неиспуњености општих услова. Неправилност, која у смислу одредбе чла-

на 257. тачка 5. Закона о општем управном поступку, доводи до оглашавања решења ништавим, мора бити изричито прописана одредбама закона на основу кога је донето решење, а не одредбама касније донетог закона.

Са наведених разлога, Суд налази да је тужени орган учинио битну повреду одредбе члана 257. тачка 5. Закона о општем управном поступку.

(Пресуда Управног суда II-2 У. 5888/15 од 08.10.2015. године)

Сентенцу сачинила: Сандра Пауновић,
судски саветник Управног суда

**АКТИВНА ЛЕГИТИМАЦИЈА ЗА ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА
ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА У ПОСТУПЦИМА ЈАВНИХ НАБАВКИ**
(члан 148. став 1. Закона о јавним набавкама "Службени гласник РС", бр.
124/2012, 14/2015, 68/2015)

Понуђач који не оспорава стручну оцену наручиоца којом је његова понуда оцењена као неприхватљива, није активно легитимисан за подношење захтева за заштиту права којим оспорава правилност стручне оцене понуде понуђача којем је додељен уговор, након окончања поступка стручне оцене понуда.

Из образложења:

Оспореним решењем потврђен је закључак број _____ од _____ године, наручиоца Факултета ветеринарске медицине, Б. којим је одбачен, због недостатка активне легитимације, захтев за заштиту права подносиоца захтева "М." д.о.о. Б. поднет у поступку јавне набавке мале вредности добара, за који је позив за подношење понуде објављен на Порталу јавних набавки дана ____ . године.

Из стања у списима предмета и образложења оспореног решења произлази да је у поступку који је претходио доношењу оспореног решења, наручилац поводом поднетог захтева тужиоца за заштиту права у поступку јавне набавке добара, утврђујући процесне претпоставке за поступање по поднетом захтеву за заштиту права, утврдио да на страни подносиоца захтева, овде тужиоца, не постоји активна легитимација у поступку заштите права, јер је понуда подносиоца захтева, овде тужиоца, одбијена као непри-

хватљива, из разлога што цена коју је понудио прелази износ процењене вредности предметне јавне набавке, при чему подносилац захтева није оспорио оцену своје понуде као неприхватљиве. Сходно изложеном, по оцени наручиоца у смислу члана 148. став 1. Закона о јавним набавкама, подносилац захтева није претрпео, нити би могао да претрпи штету због поступања наручиоца јер нема интерес да закључи уговор о јавној набавци. Из аргументације поднетог захтева по налажењу туженог као неспорно произлази да подносилац захтева није оспорио одлуку о додели уговора, у делу који се тиче стручне оцене његове понуде. По схватању туженог питање активне легитимације у поступку заштите права утврђено је одредбом члан 148. став 1. Закона о јавним набавкама зависно од врсте поступка и фазе у којој се захтев за заштиту права подноси. Како је тужени на основу података садржаних у Одлуци о додели уговора утврдио да је понуда подносиоца захтева овде тужиоца одбијена јер понуђена цена прелази процењену вредност јавне набавке, то по оцени туженог значи да се не може утврдити постојање интереса тужиоца за доделу уговора у конкретном поступку јавне набавке, у односу на исход стручне оцене који је такав да му не може бити додељен уговор, с обзиром на то да је његова понуда одбијена као неприхватљива у смислу члана 3. став 1. тачка 33. Закона о јавним набавкама, зато што је у истој исказао цену вишу од процењене вредности утврђене одлуком о покретању поступка јавне набавке, при чему у том делу подносилац захтева није оспорио поступање наручиоца у односу на његову понуду. Са изнетих разлога тужени је оценио да је жалба неоснована, те да је наручилац правилно поступио када је захтев за заштиту права тужиоца закључком од _____ године одбацио због недостатка активне легитимације, и сходно одредби члана 157. став 6. тачка 3. Закона о јавним набавкама одлучио као у диспозитиву оспореног решења.

По схватању суда, сагласно одредби члана 148. став 1. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 124/2012, 14/2015, 68/2015) захтев за заштиту права након окончања стручне оцене понуда и доношења одлуке о додели уговора може поднети понуђач чија је понуда оцењена као прихватљива. Дакле, активна легитимација за подношење захтева за заштиту права може се заснивати само на постојању реалног интереса лица које подноси захтев за заштиту права да добије уговор о јавној набавци у конкретном поступку јавне набавке, који интерес се конкретизује кроз постојање законског основа (да је понуда тог лица оцењена као прихватљива) да му уговор буде додељен, под условом да је то лице

могло или је непосредно претрпело штету због поступања наручиоца противно одредбама Закона о јавним набавкама. Стога, понуђач који не оспорава стручну оцену наручиоца којом је његова понуда оцењена као неприхватљива, није активно легитимисан за подношење захтева за заштиту права којим оспорава правилност стручне оцене понуде понуђача којем је додељен уговор, након окончања поступка стручне оцене понуда.

Код напред наведеног, правилно је по оцени Управног суда, одлучио тужени орган када је у поступку у коме није било повреде правила поступања од утицаја на другачије решење ове управне ствари, оспореним решењем потврдио закључак наручиоца од 24.11.2015. године, налазећи да је тим закључком правилно одбачен захтев за заштиту права подносиоца захтева овде тужиоца, због недостатка активне легитимације.

(Пресуда Управног суда 23У6226/16 од 25.05.2017. године)

Сентенцу сачинила: Мира Стевић Капус,
судски саветник Управног суда

ЗАКЉУЧАК О ДОЗВОЛИ ИЗВРШЕЊА РЕШЕЊА О РУШЕЊУ ОБЈЕКТА И ПОСТУПАК ЛЕГАЛИЗАЦИЈЕ

Члан 33. став 1. Закона о легализацији ("Службени гласник РС", број 95/13)

и члан 268. став 1. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", број 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС", број 30/10),

Надлежни орган неће донети закључак о дозволи извршења решења о рушењу објекта или његовог дела уколико је поднет захтев за његову легализацију док поступак легализације не буде правноснажно окончан.

Из образложења:

Оспореним решењем одбијена је тужиочева жалба изјављена против закључка о дозволи извршења Секретаријата за инспекцијске послове и заштиту животне средине градске управе града В, Одсек грађевинске инспекције, број ____ од ____ године, којим се, ставом 1. диспозитива, утврђује да је решење Секретаријата за инспекцијске послове и заштиту животне средине градске управе града В, Одсек грађевинске инспекције, број ____ од ____ године, достављено тужиоцу ____ године, постало из-

вршно, те се дозвољава извршење принудним путем, а о термину извршења, као пропратни акт, биће дато обавештење и достављено накнадно; ставом 2. диспозитива, одређено је да се решење спроводи рушењем преко овлашћене радне организације, при чему ће се користити сва расположива средства; ставом 3. диспозитива, одлучено је да ће о коначном износу трошкова принудног извршења инвеститор бити обавештен посебним закључком и ставом 4. диспозитива, одређено је да жалба на овај закључак не задржава започето извршење.

У тужби, поднетој овом суду 08.06.2015. године, тужилац оспорава законитост решења туженог органа због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Наводи да је у жалби указивао да је за спорни објекат поднео захтев за легализацију, о којем надлежни орган није одлучио. Посебно указује да за подрум, приземље и спрат поседује решење о употребној дозволи, број ____ од ____ године. Предлаже да Суд уважи тужбу и поништи оспорено решење.

У одговору на тужбу, тужени орган је остао при разлозима образложења оспореног решења и предложио је да Суд одбије тужбу.

Након оцене навода тужбе, одговора на тужбу, као и списка предмета ове управне ствари, одлучујући без одржавања усмене расправе, јер је предмет спора такав, да очигледно не изискује непосредно саслушање странака и посебно утврђивање чињеничног стања у смислу члана 33. став 2. и став 3. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", број 111/09), испитујући законитост оспореног решења у границама захтева из тужбе у смислу члана 41. став 1. Закона о управним споровима, Управни суд је нашао да је тужба основана.

Одредбом члана 33. став 1. Закона о легализацији ("Службени гласник РС", број 95/13), прописано је да се рушење објеката који су изграђени, односно реконструисани или дорађени без грађевинске дозволе, односно одобрења за изградњу до ступања на снагу овог закона, неће извршавати до правноснажно окончаног поступка легализације. А, према одредби члана 268. став 1. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", број 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС", број 30/10), орган надлежан за спровођење административног извршења доноси, по службеној дужности или по предлогу тражиоца извршења, закључак о дозволи извршења. Закључком се констатује да је решење које треба извршити по-

стало извршно и одређује начин и средства извршења. Против овог закључка допуштена је жалба надлежном другостепеном органу.

Према стању у списима, првостепени орган је решењем од ____ године, наложио тужиоцу, као инвеститору и одговорном извођачу грађевинских радова Н. С. из В. да у року од 2 дана од дана пријема решења поруше сва изведена одступања на изградњи стамбеног објекта спратности Р+1, на к.п. бр. ____ КО В., ул. К. 17, у кровном делу на оформљавању стамбених јединица – два стана и то: постављене инсталације за воду и канализацију у два купатила, инсталације за електричну енергију и парно грејање, малтер на унутрашњим зидовима и подне подлоге стиропор ПВЦ фолију и цементни естрих, јер у датом року није прибављена нова грађевинска дозвола. Тим првостепеним решењем инвеститор и извођач грађевинских радова су упозорени да уколико не поступе по налогу из решења, тј. не поруше изведена одступања у спорном делу објекта, наставиће се поступак рушења принудним путем, преко трећег лица, а о трошку инвеститора и извођача грађевинских радова, као и да жалба не одлаже извршење решења. Првостепени орган је донео ожалбени закључак од ____ године, којим је утврдио да је решење Секретаријата за инспекцијске послове и заштиту животне средине градске управе града В., Одсек грађевинске инспекције, број ____ од ____ године, постало извршно, па је дозвољено његово извршење принудним путем, будући да инвеститор и извођач грађевинских радова нису поступили по решењу о рушењу.

Одлучујући овде оспореним решењем, тужени орган је одбио тужичеву жалбу, изјављену против првостепеног закључка, налазећи да су без утицаја наводи жалбе, којима тужилац указује да је у току поступак за легализацију. Ово због тога што је тужилац на решење чије извршење се дозвољава ожалбеним закључком изјавио жалбу, коју је тужени орган одбио решењем број ____ од ____ године. Тужени орган, даље, закључује да, како тужилац, као инвеститор, није поступио по наведеном решењу и није у остављеном року прибавио нову грађевинску дозволу, то је првостепени орган правилно донео закључак о извршењу.

По оцени Управног суда, жалбене наводе, поновљене у тужби, да је за спорни објекат тужилац поднео захтев за легализацију, о којем надлежни орган није одлучио, тужени орган је погрешно оценио налазећи да су ти наводи без утицаја на решење конкретне управне ствари. Полазећи од одредаба члана 261. у вези са чланом 268. став 1. Закона о општем

управном поступку Суд налази да се поступак извршења не може спровести на основу решења којим је странци наложена нека обавеза иако је то решење постало извршно, већ је нужно донети и посебан акт којим се извршење дозвољава. У овом случају то је наведени закључак првостепеног органа, којим се дозвољава извршење решења Секретаријата за инспекцијске послове и заштиту животне средине градске управе града В., Одсек грађевинске инспекције, број _____ од _____. године, односно рушење делова стамбеног објекта који су наведени у диспозитиву тог решења. Међутим, како је одредбом члана 33. став 1. Закона о легализацији прописано да се рушење објеката који су изграђени, односно реконструисани или дорађени без грађевинске дозволе, односно одобрења за изградњу до ступања на снагу овог закона, неће извршавати до правноснажно окончаног поступка легализације, Суд налази да нема места доношењу закључка о дозволи извршења решења о рушењу објекта или његовог дела уколико је поднет захтев за његову легализацију док поступак легализације не буде правноснажно окончан. Стога је, по налажењу Суда, тужени орган при одлучивању о жалби, требало да провери тужиочев навод да је поднео захтев за легализацију спорног објекта, па уколико тај поступак није правноснажно окончан, уважи жалбу и поништи закључак о дозволи извршења, који је донет противно одредби члана 33. став 1. Закона о легализацији.

Са изнетог, Управни суд је оценио да је тужени орган оспореним решењем повредио правила поступка прописана одредбом члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку, будући да образложење оспореног решења не садржи разлоге који с обзиром на утврђено чињенично стање упућују на решење какво је дато у диспозитиву.

Суд је овај спор решио без одржавања јавне расправе, у смислу одредбе чл. 33. ст. 2. Закона о управним споровима, којом је прописано да Суд решава без одржавања усмене расправе, само ако је предмет спора такав да очигледно не изискује непосредно саслушање странака и посебно утврђивање чињеничног стања, или ако странке на то изричито пристану, будући да је због наведене повреде правила поступка оспорени акт незаконит, а што је овај суд могао да цени на основу стања списка предмета, без одржавања јавне расправе.

Са напред изнетог, налазећи да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца, Суд је тужбу уважио и на основу члана 42. став 1. Закона о управним споровима, одлучио као у диспозитиву пресуде и

предмет вратио надлежном органу на поновно одлучивање, с тим што су примедбе суда, сагласно одредбама члана 69. став 1. наведеног Закона, обавезне за тужени орган.

(Пресуда Управног суда, II-2 У. 8844/15 од 29.10.2015. године)

Сентенцу сачинила: Сандра Пауновић,
судски саветник

МАТЕРИЈАЛНО ПРАВО

МИРОВАЊЕ ПОРЕСКОГ ДУГА

Члан 2. тач. 1. и 7; чл. 5. ст. 2. и чл. 9. ст. 2. Закона о условном отпису камате и мировање пореског дуга ("Службени гласник РС", број 119/12)

Текуће пореске обавезе пореског обвезника у периоду плаћања главног пореског дуга на рате јесу само пореске обавезе пореског обвезника којем је утврђено право на мировање пореског дуга.

Из образложења:

Оспореним решењем одбијена је жалба тужиоца изјављена против решења Министарства финансија Републике Србије, Пореске управе, Филијале В., број ___ од ___. године, које је исправљено закључком првостепеног органа број ___ од ___. године, којим је одбијен захтев тужиоца за враћање главног пореског дуга у мировање, због неиспуњавања услова из члана 5. став 2. Закона о условном отпису камате и мировање пореског дуга.

Тужбом поднетом Управном суду 23.12.2014. године, коју је уредио 17.03.2015. године, у складу са налогом из решења Суда II-2 У.16746/14 од 26.02.2015. године, тужилац оспорава законитост решења туженог органа наводећи да је порески обвезник ПТР "А.", из В., власника З. М. закључила споразум о репрограму дуга у складу са Законом о условном отпису камате и мировање пореског дуга. Указује да је измиривао све доспеле обавезе у вези репрограма, а које обавезе се односе на приватну трговинску радњу, да наведени репрограм нема никакве везе са личним обавезама пореског обвезника З. М., у конкретном случају на плаћање пореза на регистровано оружје. Са изнетог, предложио је да Суд тужбу уважи, поништи првостепено и оспорено решење.

Тужени орган је одговором на тужбу остао при разлозима наведеним у образложењу оспореног решења, и предложио је да Суд тужбу одбије.

Испитујући законитост оспореног решења у складу са чланом 41. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", број 111/09), Управни суд је, оценом навода тужбе, одговора на тужбу и списка предмета ове управне ствари, нашао да је тужба основана.

Одредбом члана 2. тачка 1. Закона о условном отпису камате и мировање пореског дуга ("Службени гласник РС", број 119/12), прописано је да је порески обвезник физичко лице, предузетник, односно правно лице, које на дан 31. октобра 2012. године има доспеле, а неплаћене обавезе по основу јавних прихода, док су, према тачки 7. истог члана, текуће обавезе обавезе по основу свих јавних прихода које периодично доспевају за плаћање у смислу пореских прописа, односно других аката, почев од 01. јануара 2013. године. А, према одредби члана 5. став 2. истог закона, порески обвезник којем је утврђено право на мировање пореског дуга, дужан је да од 01. јануара 2013. године редовно плаћа текуће обавезе. Најзад, одредбом члана 9. став 2. наведеног закона, прописано је да над пореским обвезником који, у периоду плаћања главног пореског дуга на рате, не измири текућу обавезу или рату, надлежни орган одмах спроводи поступак принудне наплате сходно пропису који уређује порески поступак и пореску администрацију.

Из списка и образложења оспореног решења, произлази да нема основа да тужилац буде враћен у систем мировања, јер је поступио супротно одредби члана 5. став 2. Закона о условном отпису камате и мировање пореског дуга, будући да тужилац није извршио уплату по решењу Филијале В., број ____ од ____ године, којим је пореском обвезнику З. М. утврђен порез на регистровано оружје за 2013. годину, које му је достављено 18.07.2013. године и у књиговодству Филијале В. евидентирана обавеза.

Основано се, по оцени Суда, тужбом указује да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца.

Полазећи од наведене одредбе члана 2. тачка 1. Закона о условном отпису камате и мировање пореског дуга, која дефинише појам пореског обвезника, односно набраја да су то физичко лице, предузетник, односно правно лице, Суд налази да се основано тужбом указује да репрограм пореског дуга ПТР "А." власника З. М. није ни у каквој вези са личним пореским обавезама пореског обвезника З. М. Наиме, по схватању Суда, текуће пореске обавезе пореског обвезника у периоду плаћања главног пореског дуга на рате, јесу само пореске обавезе пореског обвезника којем је утврђено право на мировање пореског дуга. Тек уколико порески обвезник не измири такву обавезу или рату, надлежни порески орган ће одмах спровести поступак принудне наплате сходно пропису који уређује порески поступак и пореску администрацију. Како је, у овом случају, решењем Филијале В., број ____ од ____.

године, пореском обвезнику – физичком лицу З. М. утврђен порез на регистровано оружје за 2013. годину, који он није платио до 30.11.2013. године, то по налажењу Суда, није било места за поступање надлежног органа у смислу одредбе члана 9. став 2. наведеног закона и одбијање захтева пореског обвезника ПТР "А." власника и оснивача З. М. за враћање главног пореског дуга у мировање. Првостепени орган је, међутим, наведеним решењем од 15.07.2014. године, одбио тужиочев захтев, а тужени орган је оспореним решењем одбио жалбу. Стога, имајући у виду претходно речено, Суд налази да је тужени орган оспореним решењем повредио закон на тужиочеву штету, јер није санкционисао погрешну примену материјалног права учињену од стране првостепеног органа.

Полазећи од изнетог и одредбе члана 33. став 2. Закона о управним споровима, којом је прописано да суд решава без одржавања усмене расправе, само ако је предмет спора такав да очигледно не изискује непосредно саслушање странака и посебно утврђивање чињеничног стања, или ако странке на то изричито пристану, Управни суд је нашао да су се, у конкретном случају, стекли услови за одлучивање о законитости оспореног решења без одржавања усмене расправе. Ово стога, што је одлука Суда у предметној правној ствари заснована на утврђеној погрешној примени материјалног права од стране туженог органа, која ће бити отклоњена у поновном поступку одлучивања по жалби.

Одлучујући о предлогу тужбе да суд реши управну ствар у спору пуне јурисдикције, суд налази да природа ове управне ствари не пружа поуздан основ за то, у смислу одредбе члана 43. Закона о управним споровима, као и да је економичније и целисходније да погрешну примену материјалног права надлежни орган управе отклони у поновном поступку одлучивања.

Са изнетих разлога, Управни суд је нашао да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца, па је применом одредбе члан 42. став 1. Закона о управним споровима, одлучио као у диспозитиву пресуде. У извршењу пресуде тужени орган ће донети ново, на закону засновано решење, придржавајући се примедаба суда у року и на начин прописан одредбом члана 69. став 2. Закона о управним споровима.

(Пресуда Управног суда II-2 У.16746/14 од 24.09.2015. године)

Сентенцу сачинила: Сандра Пауновић,
судски саветник

**ОСНОВ НАКНАДЕ ЗАРАДЕ ЗА ВРЕМЕ ПРИВРЕМЕНЕ
СПРЕЧЕНОСТИ ЗА РАД НА ТЕРЕТ СРЕДСТАВА ОБАВЕЗНОГ
ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА**

Члан 89. став 4. Закона о здравственом осигурању "Службени гласник РС", бр. 107/05 и 57/11 и члан 79. став 1. тачка 4. Закона о раду "Службени гласник РС", бр. 24/05... 54/09)

Запосленом коме мирује радни однос код послодавца сходно члану 79. став 1. тачка 4. Закона о раду "Службени гласник РС", бр. 24/05... 54/09) за време обављања јавне функције на коју је изабран, по ком основу остварује зараду, а по престанку функције се врати код свог послодавца, основ за обрачун накнаде зараде која се исплаћује на терет средстава обавезног здравственог осигурања утврђен је одредбом члана 88. став 1. Закона о здравственом осигурању ("Службени гласник РС", бр. 107/05... 57/11).

Из образложења:

Оспореним решењем Републичког фонда за здравствено осигурање, Покрајинског фонда за здравствено осигурање Н. С., одбијена је као неоснована жалба тужиоца изјављена против решења Републичког фонда за здравствено осигурање Филијала за Сремски округ, С.а М., УП I 01 бр. _____ од _____ године, којим је одбијен захтев тужиоца, да му основ за обрачун накнаде зараде за време привремене спречености за рад на терет средстава обавезног здравственог осигурања буде просечна зарада коју је остварио код СО Ш. у месецу марту, априлу и мају 2012. године, пре месеца (21.06.2012. године) у коме је наступила привредна спреченост за рад.

Из списка предмета и образложења оспореног решења произлази да је тужилац у радном односу у Министарству финансија, Управа царина, Царинарница Н. С. од _____ године. Због избора на јавну функцију председника Скупштине општине Ш. и обављања исте у периоду од 15.04.2010. до 01.06.2012. године, тужиоцу су у том периоду сходно члану 79. став 1. тачка 4. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05... 54/09), мировала права и обавезе на раду и по основу рада код послодавца (Министарства финансија, Управе царина, Царинарница Н. С.). Тужилац је у том периоду зараду остваривао код Скупштине општине Ш. По престанку функције тужилац се 02.06.2012. године вратио на рад код свог послодавца. Код тужиоца је од 21.06.2012. године наступила привремена спреченост за рад. За првих 30 дана привремене спречености за рад (од 21.06.2012. до 20.07.2012. го-

дине), тужиоцу је накнаду зараде обрачунао послодавац на терет својих средстава. Од 31-ог дана континуиране спречености за рад тј. од 21.07.2012. године до 31.07.2012. године, тужиоцу је накнада зараде обрачуната на терет средстава Републичког фонда за здравствено осигурање, а као основ за обрачун накнаде узета је зарада коју би тужилац остварио да је радио у јулу месецу 2012. године код послодавца. Првостепени орган туженог је одбио захтев тужиоца да му основ за обрачун накнаде зараде за време привремене спречености за рад на терет средстава обавезног здравственог осигурања буде просечна зарада коју је остварио код Скупштине општине Ш. у претходна три месеца (марту, априлу и мају 2012. године), а пре месеца у коме је наступила привремена спреченост за рад. Сматра да се у основ за накнаду зараде на терет средстава Републичког фонда за здравствено осигурање не могу узимати зараде које је тужилац остварио код старог послодавца (Скупштине општине Ш.) у претходна три месеца пре наступања привремене спречености за рад и да се основ за накнаду утврђује у складу са чланом 89. став 4. Закона о здравственом осигурању ("Службени гласник РС", бр. 107/05... 57/11).

Одлучујући о жалби тужиоца по оцени туженог решење првостепеног органа је правилно и на закону засновано, с обзиром да тужилац код новог послодавца Министарства финансија, Управе Царина – Царинарнице Н. С. није остварио зараду три месеца пре месеца у коме је наступила привремена спреченост за рад.

Одредбом члана 79. став 1. тачка 4. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05... 54/09), прописано је да запосленом мирују права и обавезе које се стичу на раду и по основу рада, осим права и обавеза за које је законом, општим актом, односно уговором о раду друкчије одређено, ако одсуствује са рада због: избора, односно именованја на функцију у државном органу, синдикату, политичкој организацији или другој јавној функцији чије вршење захтева да привремено престане да ради код послодавца.

Према члану 88. став 1. Закона о здравственом осигурању ("Службени гласник РС", бр. 107/05... 57/11), основ за обрачун накнаде зараде која се исплаћује из средстава обавезног здравственог осигурања, за осигуранике из члана 73. тачка 1. овог закона чини просечна зарада коју је осигураник остварио у претходна три месеца пре месеца у којем је наступила привремена спреченост за рад. Ставом 2. истог члана Закона је прописано да зараду у смислу става 1. овог члана чини зарада за обавље-

ни рад и време проведено на раду, утврђена у складу са прописима о раду, и то: 1) основна зарада запосленог; 2) увећана зарада по основу времена проведеног на раду за сваку пуну годину рада остварену у радном односу. Ставом 3. истог члана закона је прописано да за све време исплате накнаде зараде из средстава обавезног здравственог осигурања, за осигураника који има претходно осигурање, основ за накнаду утврђује се у складу са ставом 1. овог члана. Према ставу 4. истог члана закона за осигураника који не испуњава услов у погледу претходног осигурања у моменту почетка коришћења права на накнаду зараде из средстава обавезног здравственог осигурања основ за накнаду зараде утврђује се у складу са ставом 1. овог члана, од момента испуњавања услова у погледу претходног осигурања, као и остваривања зараде из става 2. овог члана.

Према члану 89. став 4. наведеног закона ако осигураник који испуњава услов у погледу претходног осигурања није остварио зараду ни у једном од три месеца која претходе месецу пре наступања привремене спречености за рад, основ за накнаду зараде чини зарада коју би осигураник остварио у складу са чланом 88. став 2. овог закона у месецу за који се исплаћује накнада зараде, да није наступила привремена спреченост за рад.

Према члану 102. став 1. наведеног закона накнаду зараде за случајеве привремене спречености за рад из члана 74. овог закона за првих 30 дана спречености за рад обезбеђује послодавац из својих средстава, а од 31-ог дана накнаду зараде обезбеђује Републички завод, односно матична филијала.

Са изнетог суд налази да се становиште туженог органа не може прихватити као правилно и да се у конкретном случају, тужени погрешно позива на одредбе члана 89. став 4. Закона о здравственом осигурању.

Како је тужиоцу за време обављања јавне функције (председника СО Ш.) у периоду од 15.04.2010. до 01.06.2012. године, радни однос код послодавца (Министарства финансија, Управе царина, Царинарнице Н. С.) мировао у складу са чланом 79. став 1. тачка 4. Закона о раду, а тужилац у том периоду остваривао зараду код СО Ш., те како се по престанку јавне функције вратио на рад код свог послодавца, не стоји тврдња туженог из оспореног решења да је Министарство финансија, Управа царина, Царинарница Н. С., нови послодавац тужиоцу, да тужилац није остваривао зараду у претходна три месеца пре месеца у којем је наступила привремена спреченост за рад (21.06.2012. године), те да је основ за исплату

накнаде зараде из средстава обавезног здравственог осигурања, прописан одредбом члана 89. став 4. Закона о здравственом осигурању ("Службени гласник РС", бр. 107/05... 57/11).

По оцени суда ако запосленом мирује радни однос у складу са чланом 79. став 1. тачка 4. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05... 54/09), због обављања јавне функције, на коју је изабран и по ком основу он у том периоду остварује зараду, а по престанку функције се врати код свог послодавца, он није засновао радни однос код новог послодавца. Стога је у конкретном случају основ за обрачун накнаде зараде која се за време привремене спречености за рад исплаћује из средстава обавезног здравственог осигурања утврђен одредбом члана 88. став 1. Закона о здравственом осигурању ("Службени гласник РС", бр. 107/05... 57/11), а не одредбом члана 89. став 4. наведеног закона.

(Пресуда Управног суда, III-1 У-1286/13 од 03.04.2015. године)

Сентенцу сачинила: Станимирка Лаловић,
судија Управног суда

УСТУПАЊЕ ДРУГЕ НЕПОКРЕТНОСТИ БИВШЕМ ВЛАСНИКУ НА ИМЕ НАКНАДЕ ЗА ЕКСПРОПРИСАНУ ИМОВИНУ

Закон о враћању одузете имовине и обештећењу
("Службени гласник РС" бр. 72/11)

Бивши власник одузете имовине није остварио право на правичну накнаду за експроприсану имовину, уколико је у поступку утврђивања накнаде за експроприсану непокретност донето решење које је правно и фактички неизвршиво.

Из образложења:

Према разлозима образложења оспореног решења и стања у списима ове правне ствари, произлази да је у поступку по захтеву за враћање одузете имовине, односно обештећење, Агенција за реституцију на основу писмених доказа које су предпочиле странке и на основу доказа прибављених службеним путем, по одржаној усменој расправи утврдила да је поднети захтев у целости неоснован. Ово стога, што је на основу решења Градског већа НОО Града Б. од 29.04.1953. године и решења Извршног већа Народне скупштине НРС од 06.05.1953. године, експроприсана ката-

старска парцела број ___ КО Б. 4 у корист државе, а за потребе Секретаријата за просвету и културу, ради изградње школских зграда. На основу правоснажних решења експропријационе комисије НО Среза Б. у III већу од 07.12.1956. године и од 20.03.1957. године, за експроприсану имовину власништво Б. М. Д., односно његове наследнице Б. Р., одређена је накнада у другој непокретности из Фонда општенородне имовине и то катастарска парцела број 149 површине 644 м², уписана у ЗКУЛ 2 КО М., а на одузетој парцели изграђена је зграда основног образовања Основне школе "С. М." на адреси Х. М. број __, чији је корисник град Б.. Имајући у виду изнето, орган је утврдио да је предметна катастарска парцела у потпуности експроприсана и да је за исту бившем власнику Р. Б. одређена накнада у другој непокретности. Сходно наведеном, произлази да је фактичко одузимање парцеле уследило по основу експропријације 1953. године, а не на основу Закона о национализацији и решења НОО В. како је то погрешно наведено у захтеву подносилаца. Агенција за реституцију је при том, као неспорно утврдила да је преостали део поднетог захтева за враћање одузете имовине и обештећење, који се односи на кућу број __ у улици М. М. такође неоснован, обзиром да предметна кућа није ни била предмет одузимања. Првостепени орган је оценио да је за овај поступак ирелевантна чињеница да бивша власница Р. Б. никада није била уписана као власник додељене парцеле, па је имајући у виду наведено, у складу са чланом 6. став 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, захтев подносилаца одбијен, као неоснован. Тужени орган је у поступку по жалби оценио да је правилно поступио првостепени орган, те да су разлози жалбе без утицаја на другачију одлуку у овој правној ствари. Ово стога, што је сходно тада важећем Закону о експропријацији у потпуности експроприсана предметна катастарска парцела број ___ КО Б. 4, те да је за то одређена правична накнада у другој непокретности, са ког разлога је правилан закључак првостепеног органа да жалиоци немају право на враћање одузете имовине, односно обештећење, у складу са чланом 6. став 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу.

Међутим, основано се, по оцени Управног суда, тужбом указује да је оспореним решењем повређен закон на штету тужилаца. Ово стога, што органи надлежни за решавање нису донели решење о управној ствари која је предмет поступка на основу одлучних чињеница утврђених у поступку, што је супротно одредби члана 192. став 1. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ" бр. 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС",

бр. 30/10), при чему образложење оспореног решења не садржи разлоге који упућују на решење какво је дато у диспозитиву, на који начин је повређена и одредба члана 199. став 2. истог закона, којом је прописано да образложење решења садржи кратко излагање захтева странака, утврђено чињенично стање, по потреби разлоге који су били одлучни при оцени доказа, разлоге због којих није уважен који од захтева странака, правне прописе и разлоге који, с обзиром на утврђено чињенично стање, упућују на решење какво је дато у диспозитиву, а наведене повреде правила поступка су биле од значаја за доношење законите одлуке у овој правној ствари. Ово стога, што доказ приложен уз допуну тужбе и то уверење града Б.а, Скупштине општине З., Одељења за послове привреде и финансија _____ од ____ године, упућује на то да Б. Р. као законска наследница бившег власника одузете имовине Д. Б., није била ни правно ни фактички обештећена, јер је располагао непокретношћу која је већ била пренета у својину и предата у посед другим лицима. Наиме, наведеним уверењем се потврђује да Б. Р. из М., са станом у улици М. Т. број __, није корисник катастарске парцеле број ____, ЗКУЛ __ КОБ-4, у површини од 329,10 м², јер је иста решењем Народног одбора града Б. број ____ од 29.03.1953. године, експроприсана у корист државе, а за потребе Секретаријата за просвету и културу Народног одбора града Б.а и да Б. Р. није корисник ни дела катастарске парцеле број __, ЗКУЛ 120, КО М., у површини од 644 м², јер је предметно земљиште решењем III већа Градске експропријационе комисије у Б.у од 12.04.1955. године, уступљено Г. Ж., С. С. и П. Р., сви из М. Како из наведеног произлази да парцела за коју се у образложењу оспореног решења наводи да је њоме извршено обештећење бившем власнику одузете имовине није предата у посед, нити је било могуће да се на тој парцели изврши пренос права својине у земљишној књизи, односно јавној евиденцији о непокретностима, то се не може извести закључак да је правни претходник тужилаца добио правичну накнаду за одузету земљу. Чињеница да је донето правоснажно решење којим се за експроприсану имовину одређује накнада у другој непокретности, а које је правно и фактички неизвршиво, те као такво ништаво, у смислу одредбе члана 257. тачка 3. Закона о општем управном поступку, не води закључивању да је правни претходник тужилаца правно нити фактички обештећен, односно да је добио правичну надокнаду за одузето земљиште.

Имајући увиду наведено, суд налази да је оспореним решењем повређен закон на штету жалилаца, па је оспорено решење поништио и

предмет вратио туженом органу на поновно одлучивање, уз налог да у поновном поступку отклони наведене повреде правила поступка и правилно оцени доказ приложен уз допуну тужбе, као и списе општинског органа Скупштине општине Звездара и за своју одлуку да правилне и на закону засноване разлоге. "

(Пресуда Управног суда 9 У. 8373/14 од 24.03.2016. године)

Сентенцу сачинила: Елена Петровић,
судијски помоћник Управног суда

ПРЕСТАНАК ЗАЛОЖНОГ ПРАВА

Закон о заложном праву на покретним стварима уписаним у регистар
("Службени гласник РС" бр. 57/03...99/11)

Заложни дужник је дужан да, уз захтев за брисање заложног права из Регистра заложног права на покретним стварима и правима, који води Агенција за привредне регистре, приложи писмену изјаву заложног повериоца да је сагласан да се из Регистра избрише заложно право, оверену пред судом или другим органом надлежним за оверу потписа.

Из образложења:

Наиме, из списка предмета ове правне ствари и разлога образложења оспореног решења, произлази да је тужила дана 19.02.2013. године поднела првостепеном органу захтев за брисање података о заложном праву уписаном под Зл. бр. ____, у ком упису је "А." д.о.о. Н. регистрован као залогодавац, Б. Р., као заложни поверилац, а тужила као дужник. Уз захтев је приложила изјаву заложног повериоца од ____ године о сагласности за брисање заложног права, признаницу од ____ године, потписану од стране заложног повериоца и дужника, пуномоћје за адвоката Д. Д., као и потврду о уплати таксе. Закључком од ____ године, подносиоцу захтева је наложено да захтев допуни тако што ће у остављеном року доставити сагласност заложног повериоца оверену пред судом или другим органом надлежним за оверу потписа у оригиналу или овереној фотокопији, обзиром да достављена изјава о сагласности заложног повериоца од ____ године није оверена. Истим закључком, наведено је да уколико подносилац захтева не поступи по налогу и не достави тражени доказ,

захтев ће бити одбачен као непотпун, на основу члана 65в, у вези са чланом 65б Закона о заложном праву на покретним стварима уписаним у Регистар. Како подносилац захтева у остављеном року није поступио по датом налогу, већ се поднеском од 27.02.2013. године изјаснио на закључак указујући да се чланом 65в поменутог закона регулише поступак уписа у Регистар залога, односно да исти не прописује обавезу подносиоца захтева да достави оверену изјаву, при чему је тражено брисање, а не упис, то је првостепени орган захтев одбацио, на основу члана 65б и 65д Закона о заложном праву на покретним стварима уписаним у Регистар, сходном применом одредбе члана 127., а вези са чланом 58. став 2. Закона о општем управном поступку. Тужени орган је у поступку по жалби, по разматрању жалбе и списка предмета, нашао да је жалиља, уз захтев приложила изјаву заложног повериоца Бориса Ристића да је поред осталог, сагласан да се из Регистра залога избрише предметно заложно право, као и признаницу којом потврђује да је од тужиље примио износ од 5.800,00 еура, те да према њој нема никаква потраживања, при чему су изјава и признаница снабдевене читким потписом Б. Р. из Н., латичним писмом, писаним словима, који потпис нема никакве сличности са потписом заложног повериоца на документацији приложеној приликом уписа заложног права у регистар. Како жалиља није поступила по налогу првостепеног органа, то је тужени орган, имајући у виду чињеницу да се у целокупним списима односног управног предмета налази документација која је потписана у свему различитим потписима заложног повериоца, како у погледу врсте писма, тако и у погледу самог рукописа, водећи рачуна о правним последицама брисања заложног права из Регистра залоге, нашао да је правилно поступио првостепени орган када је донео ожалбени закључак којим је одбацио захтев за брисање заложног права, обзиром да пуномоћник подносиоца захтева у остављеном року није приложио тражену оверену изјаву заложног повериоца.

Законом о заложном праву на покретним стварима уписаним у регистар ("Службени гласник РС" бр. 57/03...99/11) у глави IX под називом "Престанак заложног права", прописани су могући начини престанка заложног права и то: исплата и други начини престанка потраживања; пропаст ствари; продаја; остали случајеви и престанак повериоца или судска одлука.

Одредбом члана 55. Закона о заложном праву на покретним стварима уписаним у Регистар, као један од начина престанка заложног права,

прописано је подношење писмене изјаве заложног повериоца да пристаје на брисање већ уписаног заложног права.

Одредбом члана 62. истог закона, прописано је које податке садржи Регистар залогe, као и да се у Регистар уписују све промене, а ако се неки од података брише из Регистра залогe, у Регистар залогe уноси се напомена " ПОДАТАК БРИСАН ".

Како брисање уписаног податка представља такође упис, сагласно наведеној одредби члана 62. став 5. , а одредбом члана 65. а став 3. тачка 2), која прописује поступак уписа у Регистар залогe, је одређено да се уз захтев за упис прилаже изјава залогодавца да пристаје да поверилац упише заложно право у Регистар залогe ако поверилац подноси захтев, при чему изјава мора бити оверена пред органом надлежним за оверу потписа ако је залогодавац физичко лице, то Управни суд налази да се уз захтев за упис промене мора приложити изјава оверена код суда или другог надлежног органа за оверу потписа, уколико она представља начин престанка заложног права, као и приликом уписа заложног права.

Одредбом члана 127. став 1. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ" бр. 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС" бр. 30/10) прописано је да је чињенично стање на коме заснива свој захтев, странка дужна да изнесе тачно, потпуно и одређено. Према одредби става 2. истог члана, ако се не ради о чињеницама које су општепознате, странка је дужна да за своје наводе предложи доказе и да их по могућству поднесе. Ако сама странка тако не поступи, службено лице које води поступак, позваће је да то учини. Од странке се неће тражити да прибави и поднесе доказе које брже и лакше може прибавити орган који води поступак, нити да подноси уверења и друге исправе које органи нису дужни да издају по члану 161. и 162. овог закона. Према ставу 3. истог члана, ако странка није у накнадном року предложила, односно, по могућности, поднела доказе, орган ће закључком одбацити захтев као да није поднесен (члан 58. став 2.). Против тог закључка допуштена је посебна жалба.

Одредбом члана 58. став 2. истог закона, прописано је да уколико подносилац отклони недостатке у одређеном року, сматраће се да је поднесак био од почетка уредан. Ако подносилац не отклони недостатке у одређеном року, па се услед тога не може поступати по поднеску, орган ће закључком одбацити такав поднесак. На ову последицу подносилац ће се

нарочито упозорити у позиву за исправку поднеска. Против тог закључка дозвољена је посебна жалба.

Имајући у виду наведене одредбе, правилно је, по оцени Управног суда, поступио тужени орган када је одбио, као неосновану жалбу изјављену против првостепеног закључка којим је одбачен захтев за брисање уговорног заложног права из Регистра залогe, дајући у образложењу свог решења разлоге које као правилне, потпуне и на закону засноване у свему прихвата и овај суд. Ово стога, што је тужиља, преко пуномоћника, првостепеном органу поднела захтев за брисање из Регистра залогe података о уговорном заложном праву, уз који је приложила изјаву заложног повериоца да је сагласан да се из Регистра залогe избрише предметно заложно право, као и признаницу којом именовани потврђује да је од тужиље примио одређени износ на име исплате дуга из уговора о зајму, те да према њој нема никаква потраживања, при чему ови докази нису били оверени пред судом или другим надлежним органом за оверу потписа у смислу одредаба Закона о оверавању потписа, рукописа и преписа, ради утврђивања аутентичности потписа на истима. Стога је, са циљем потпуне правне сигурности свих странака у поступку, имајући у виду правне последице брисања заложног права, а ради потпуног и правилног утврђивања чињеничног стања, првостепени орган подносиоцу захтева наложио да захтев допуни, тако што ће доставити оверену сагласност заложног повериоца, а по коме тужиља није поступила, па је применом одредбе члана 127., а вези са чланом 58. став 2. Закона о општем управном поступку захтев одбачен. Са наведених разлога, тужени орган је, узимајући у обзир чињеницу да тужиља није поступила по налогу првостепеног органа за накнадно достављање оверене изјаве о сагласности заложног повериоца за брисање предметног заложног права, потврдио првостепену одлуку.

Суд је ценио навод тужбе којим се указује да упуштање туженог органа у разматрање аутентичности потписа заложног повериоца на изјави, не спада у надлежност управног органа, већ органа кривичног гоњења, али је нашао да исти није основан, јер се тужени орган ни на који начин у образложењу оспореног решења није непосредно изјаснио, нити тврдио да је потпис заложног повериоца Бориса Ристића из Ниша на изјави на било који начин фалсификован, већ је оспореним решењем, поред осталог, констатовао да не постоји истоветност потписа именованог у целокупној документацији, на шта је овлашћен одредбом члана 65.б став 1. тачка 4.

Закона о заложном праву на покретним стварима уписаним у регистар, према којој Регистратор проверава да ли су подаци садржани у захтеву истоветни са подацима у документацији поднетој уз захтев, из ког разлога је, ради правне сигурности, од подносиоца захтева тражено да накнадно достави оверену изјаву заложног повериоца.

Суд је ценио и друге наводе тужбе, али је нашао да исти нису од утицаја на другачију одлуку у овој правној ствари. Ово стога, што је за тужиљу нема правних сметњи да поново поднесе нови захтев за брисање предметног заложног права из регистра, уз који ће приложити сву потребну документацију у складу са одредбама Закона о заложном праву на покретним стварима уписаним у Регистар и Закона о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре, о чему је правилно и поучена од стране туженог органа. "

(Пресуда Управног суда II-9 У. 10738/13 од 07.05.2015. године)

Сентенцу сачинила: Елена Петровић,
судијски помоћник Управног суда

ОГРАНИЧАВАЊЕ ПРАВА ВАНБРАЧНИХ ПАРТНЕРА

Члан 4. Породичног закона

("Службени гласник РС" бр. 18/05, 72/11, 6/2015)

Изједначавање брачне и ванбрачне заједнице, сагласно члану 4. Породичног закона, односи се само на брачне и породичне односе, као и права и обавезе која из њих произлазе и регулисана су Породичним законом, али не и на права и обавезе супружника која су регулисана другим законима.

Из образложења:

Из списка ове правне ствари и разлога образложења оспореног решења, произлази да се тужилац првостепеном органу обратио захтевом од 31.05.2013. године и допуном захтева од 08.07.2013. године, за измену решења за признавање права на накнаду дела трошкова за закуп стана, уз који је доставио одређене доказе. На основу прибављених доказа, утврђено је да подносилац захтева и М. М. живе у ванбрачној заједници на истој адреси, као и да је М. М. у радном односу, да подносилац захтева и његов ванбрачни партнер немају стан на територији Србије и Црне Горе, одно-

сно бивше СФРЈ, да им није додељен смештај у Војном хотелу, односно другом објекту, да ванбрачни партнер подносиоца захтева није одбио да прихвати решење стамбеног питања, нити отуђио уселјив стан, кућу, односно откупљен стан. Стога је, ценећи утврђено чињенично стање и релевантне законске одредбе које регулишу ову материју, донео одлуку којом је одбио захтев тужиоца. Тужени орган је у поступку по жалби, увидом у жалбу, ожалбено решење и списе предмета утврдио да није повређен закон на штету жалиоца. Наиме, по оцени прибављених доказа од стране првостепеног органа о постојању ванбрачне заједнице између М. М. и жалиоца, узимајући у обзир одредбе Устава, Породичног закона и Правилника, другостепени орган је нашао да је првостепени орган правилно поступио када је одбио захтев, налазећи да наводи жалбе не могу довести до другачијег решавања управне ствари. Ово пре свега са разлога што је одредбама Породичног закона прописано да ванбрачни партнери имају права и дужности супружника само под условима одређеним тим законом, што значи да се по питању права која су прописана другим законима, а то је у конкретном случају Закон о Војсци Србије, тим законом, односно подзаконским актима може одредити да та права припадају само лицима која су у браку. Притом је, ценећи наводе жалбе којима се указује да Правилник мора бити у складу са Уставом Републике Србије и Породичним законом, нашао да исто не може довести до другачијег решења управне ствари, јер је Правилник којим је регулисана предметна накнада донет на основу Закона о Војсци Србије, а не на основу Породичног закона.

Одредбом члана 3. Породичног закона ("Службени гласник РС", бр. 18/05 и 72/11), прописано је да је брак законом уређена заједница живота жене и мушкарца, који се може склопити само на основу слободног пристанка будућих супружника, који су равноправни.

Одредбом члана 4. истог закона, прописано је да је ванбрачна заједница трајнија заједница живота жене и мушкарца између којих нема брачних сметњи, при чему ванбрачни партнери имају права и дужности супружника под условима одређеним овим законом.

Одредбом члана 152. став 1. наведеног закона, прописано је да ванбрачни партнер који нема довољно средстава за издржавање, а неспособан је за рад или је незапослен, има право на издржавање од другог ванбрачног партнера сразмерно његовим могућностима, при чему се на издр-

жавање ванбрачног партнера сходно примењују одредбе овог закона о издржавању супружника.

Одредбом члана 191. Породичног закона, прописано је да имовина коју су ванбрачни партнери стекли радом у току трајања заједнице живота у ванбрачној заједници представља њихову заједничку имовину, као и да се на имовинске односе ванбрачних партнера сходно примењују одредбе овог закона о имовинским односима супружника.

Полазећи од наведених одредаба Породичног закона, правилно је, по оцени Управног суда, поступио тужени орган када је одбио као неосновану жалбу тужиоца изјављену против решења којим је одбијен захтев за измену решења за признавање накнаде дела трошкова за закуп стана. Наиме, ванбрачни партнер се код остваривања права на накнаду дела трошкова за закуп стана, не може у смислу одредбе члана 45. Правилника о накнади путних и других трошкова у војсци Србије, изједначити са супружником као чланом породичног домаћинства. Ово са разлога, што из садржине одредбе члана 3. Породичног закона, који дефинише појам супружника, произлази да су супружници лица која су склопила брак као уређену заједницу живота жене и мушкарца, слободним пристанком и који су равноправни. Стога, како је одредбом члана 45. наведеног Правилника прописано да се члановима породице која цивилно лице у војсци издржава, сматра и супружник, што је нужан услов за остваривање траженог права, то следи да се ради о лицу које је у смислу одредбе члана 3. Породичног закона склопило брак са професионалним војним лицем, а не о ванбрачном партнеру који у смислу члана 4. истог закона са њим живи у ванбрачној заједници као трајној заједници живота жене и мушкарца, у којој они имају права и дужности супружника под условима одређеним Породичним законом. Ово са разлога што је ванбрачна супруга изједначена у правима и обавезама брачне супруге али само у погледу издржавања, у складу са одредбом члана 152. став 1. Породичног закона и у погледу заједнички стечене имовине, сагласно одредби члана 191. истог закона.

Наиме, изједначавање брачне и ванбрачне заједнице на које се наводима тужбе указује, сагласно члану 4. Породичног закона и члану 62. Устава Републике Србије, односи се само на брачне и породичне односе, као и права и обавезе која из њих произлазе и регулисана су Породичним законом, али не и на права и обавезе супружника која су регулисана другим законима.

Доносећи одлуку, суд је ценио и допуну тужбе у којој тужилац указује да је са својом ванбрачном партнерком накнадно закључио брак, али је нашао да ова околност није од утицаја на законитост оспореног решења, будући да Управни суд цени законитост оспореног и првостепеног решења према чињеничном стању које је важило у време доношења тих аката.

(Пресуда Управног суда број II-9 У. 14685/13 од 06.08.2015. године)

Сентенцу сачинила: Елена Петровић,
судијски помоћник Управног суда

ПРАВО НА МИРОВАЊЕ ПОРЕСКОГ ДУГА

Члан 5. став 2. и Члан 9. став 1. Закона о условном отпису камата и мировању пореског дуга ("Службени гласник РС", број 119/12)

Нису испуњени услови да порески обвезник изгуби право на мировање пореског дуга, ако грешком банке на време не измири своју текућу обавезу.

Из образложења:

Оспореним решењем одбијена је жалба тужиље изјављена против решења Министарства финансија Републике Србије, Пореске управе, Филијале Ниш, Експозитура Н. Б., број ____ од ____ године, којим је одбијен захтев тужиље, оснивача Фризерског салона "М.", са седиштем у Н. Н. Т., за мировање пореског дуга.

Тужбом поднетом Управном суду 13.05.2015. године, тужиља оспорава законитост решења туженог органа због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене Закона о условном отпису камата и мировању пореског дуга. Наводи да је благовремено измирила дуг дана 30.04.2014. године код пословне банке, о чему прилаже доказ, с тим да наведена банка није реализовала наведене налоге, већ су налози због погрешног основа плаћања враћени банци. Истиче да банка није обавестила тужиљу о свом пропусту, већ је тужиља о овоме сазнала након четири месеца, када је добила опомену првостепеног органа. Стога, сматра да је супротно одредби члана 9. Закона о условном отпису камата и мировању пореског дуга, избачена из мировања, да је поново поднела захтев за мировање који је одбијен првостепеним, а затим и оспореним решењем туженог. Предлаже да Суд тужбу уважи и оспорено решење поништи.

Тужени орган је одговором на тужбу остао при разлозима наведеним у образложењу оспореног решења, и предложио је да Суд тужбу одбије.

Испитујући законитост оспореног решења у складу са чланом 41. Закона о управним споровима, Управни суд је, оценом навода тужбе, одговора на тужбу и списка предмета ове управне ствари, нашао да је тужба основана.

Одредбом члана 5. став 2. Закона о условном отпису камата и мировању пореског дуга ("Службени гласник РС", број 119/12), прописано је да порески обвезник којем је утврђено право на мировање пореског дуга, дужан да од 1. јануара 2013. године редовно плаћа текуће обавезе. А, према одредби члана 9. став истог закона, пореском обвезнику који, у периоду мировања главног пореског дуга, престане да редовно измирује текуће обавезе, главни порески дуг се увећава за припадајућу камату обрачунату у складу са прописом који уређује порески поступак и пореску администрацију, на први дан месеца који следи месецу у којем није измирио своју текућу обавезу.

Из списка и образложења оспореног решења, произлази да је у поступку који је претходио доношењу оспореног решења, увидом у евиденцију првостепеног органа, утврђено да је на аналитичким картицама тужиле на дан 30.06.2014. године, на рачуну 4848, евидентиран дуг са датумом доспећа 30.04.2014. године у износу од 51.451,62 динара и износу од 11.452,94 динара, као и да је тужиле уз захтев приложила налоге за уплату на наведене износе који су предати на реализацију пословној банци, са датумом пријема и датумом валуте 30.04.2014. године, али да нису реализовани, па је стога тужиле својом грешком изгубила право на мировање пореског дуга, а не грешком надлежне организационе јединице, тако да не може поново стећи право на мировање пореског дуга. Из образложења оспореног решења, даље произлази да се у списима налази потврда пословне банке од 17.01.2015. године, у којој се наводи да је тужиле уредно испоставила овој банци предметне налоге за реализацију, с тим што су налози обрађени са погрешним основом плаћања и исти су враћени банци као неисправни, а дана 05.08.2014. године тужиле је извршен повраћај новца.

Код овако утврђеног чињеничног стања, тужени орган је навод жалбе да је тужиле банци доставила спорне налоге благовремено, али да је дошло до пропуста у пословању банке, јер су наведени налози обрађени са погрешним основом плаћања, а банка је о томе обавестила са великим закашњењем, тек крајем јула месеца, с тим што су јој средства враћена

05.08.2014. године, о чему као доказ доставља потврду банке, оценио неоснованим и без утицаја на другачије решавање ове пореско-управне ствари. Ово због тога, јер је неспорно утврђено да је тужила предала правилно попуњене налоге за плаћање, да су налози обрађени са погрешним основом плаћања тако да предметни јавни приходи нису плаћени на време, а што је супротно одредби члана 68. став 1. тачка 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији ("Службени гласник РС", број 80/02...101/11).

Међутим, по оцени Суда, овакав закључак туженог органа не може се прихватити, као правилан. Ово с разлога, јер се у конкретном случају не ради о грешци или пропусту пореског обвезника, односно тужиље, већ о пропусту банке, што произлази и из потврде банке од 17.01.2015. године, која је за своју услугу наплатила провизију и тиме гарантовала да ће извршити плаћену радњу - тачно и прецизно реализовати налог клијента, што овде није учинила, будући да су налози од стране банке обрађени са погрешним основом плаћања и враћени банци као неисправни. Код оваквог стања ствари, по схватању Суд, ниси испуњени услови да порески обвезник изгуби право на мировање пореског дуга, ако грешком банке на време не измири своју текућу обавезу. Зато тужила, која није својом радњом или пропустом довела до тога да не измири своју текућу обавезу, није могла да изгуби право на мировање пореског дуга, што би био разлог да не може поново стећи право на мировање пореског дуга, у смислу одредби члана 5. и 9. Закона о условном отпису камата и мировању пореског дуга, како то погрешно налази првостепени и тужени орган.

Због наведених разлога, по оцени Управног суда, оспореним решењем су повређена правила поступка, на штету тужиље, из одредбе члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку, јер образложење оспореног решења не садржи разлоге који упућују на решење какво је дато у диспозитиву.

Суд је овај спор решио без одржавања јавне расправе, у смислу одредбе члана 33. став 2. Закона о управним споровима, којом је прописано да Суд решава без одржавања усмене расправе, само ако је предмет спора такав да очигледно не изискује непосредно саслушање странака и посебно утврђивање чињеничног стања, или ако странке на то изричито пристану, будући да је због наведених повреда правила поступка оспорени акт незаконит, а што је овај суд могао да цени на основу стања списка предмета, без одржавања јавне расправе, при чему је одлука Суда у предметној правној ствари заснована на

утврђеном постојању повреде правила поступка од стране туженог органа, које ће бити отклоњене у поновном поступку одлучивања.

Са изнетих разлога, налазећи да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиле, Управни суд је, применом одредбе чл. 42. став 1. Закона о управним споровима, одлучио као у диспозитиву ове пресуде.

У извршењу ове пресуде тужени орган је дужан да донесе ново и на закону засновано решење, придржавајући се примедба Суда изнетих у пресуди, у року и на начин прописан одредбом чл. 69. став 2. Закона о управним споровима.

(Пресуда II-2 У. 7400/15 од 26.11.2015. године)

Сентенцу сачинила: Сандра Пауновић,
судски саветник Управног суда

НАКНАДА ЗАРАДЕ ЗА ВРЕМЕ ОДСУСТВА СА РАДА РАДИ НЕГЕ ДЕТЕТА

Члан 12. став 1. Закона о финансијској подршци породици са децом
(" Службени гласник РС", бр. 16/02...107/09)

Висина накнаде зараде за време одсуства са рада ради неге детета се одређује према одлучној чињеници, а то је време проведено на раду код послодавца непосредно пре отпочињања коришћења права на одсуство са рада ради неге детета, без обзира на то када је стечено право на породилско одсуство.

Из образложења:

Према разлозима датим у образложењу оспореног решења и стања у списима, произлази да је по захтеву тужиле поднетом дана 02.04.2014. године, утврђено да је била у радном односу непрекидно пре остваривања права на породилско одсуство у периоду од 3 до 6 месеци, да је породилско одсуство започела дана 17.03.2014. године, да је њено дете рођено 22.04.2014. године, као и да је према редоследу рођења прво дете, па како је њена основна зарада увећана по основу времена проведеног на раду, за сваку пуну годину рада остварену у радном односу за 12 месеци који претходе месецу у коме отпочиње коришћење одсуства, просечно месечно износила 27.861,08 динара, то је на основу приложених доказа, у скла-

ду са члановима 10. до 13. Закона о финансијској подршци породици са децом, првостепени орган донео решење као у диспозитиву. Тужени орган је у поступку по жалби, по разматрању разлога образложења ожалбеног решења и навода жалбе којима је тужиља истакла да треба да оствари пун износ накнаде зараде, увидом у приложену документацију утврдио да је тужиља код послодавца "I. В." д.о.о. засновала радни однос на неодређено време дана 01.10.2013. године на радном месту комерцијалисте, а да је отпочела породилско одсуство дана 17.03.2014. године. Како се из наведеног може закључити да је непосредно и непрекидно пре отпочињања породилског одсуства била у радном односу мање од 6 месеци, то је оцењено да је првостепени орган правилно поступио када јој је признао право на накнаду зараде у висини од 60% од накнаде зараде утврђене у смислу члана 11. Закона о финансијској подршци породици са децом.

Одредбом члана 192. став 1. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС", бр. 30/10), прописано је да на основу одлучних чињеница утврђених у поступку, орган надлежан за решавање доноси решење о управној ствари која је предмет поступка.

Одредбом члана 12. став 1. Закона о финансијској подршци породици са децом ("Службени гласник РС", бр. 16/02, 115/05 и 107/09), прописано је да пун износ накнаде зараде, утврђен у смислу члана 11. овог закона, припада лицима из члана 10. овог закона под условом да су непосредно пре остваривања овог права била у радном односу и по том основу остваривала зараду или накнаду зараде, односно самостално обављала делатност више од 6 месеци непрекидно.

Одредбом члана 94. став 3. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05...75/14), прописано је да породилско одсуство траје до навршена три месеца од дана порођаја, а ставом 4. истог члана, да запослена жена, по истеку породилског одсуства, има право на одсуство са рада ради неге детета до истека 365 дана од дана отпочињања породилског одсуства из става 2. овог члана.

Код оваквог стања ствари, а имајући у виду цитиране законске одредбе, Управни суд налази да се основано наводима тужбе указује да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиље, јер органи надлежни за решавање нису донели одлуку о управној ствари која је предмет поступка на основу одлучних чињеница утврђених у поступку, а те повре-

де правила поступка су биле од значаја за доношење законите одлуке у овој правној ствари. Ово због тога, што у спроведеном поступку, чињенично стање, супротно одредби члана 192. став 1. Закона о општем управном поступку, није потпуно и правилно утврђено, јер нису утврђене одлучне чињенице на основу којих је орган надлежан за решавање донео одлуку у управној ствари која је предмет поступка.

Наиме, у конкретном предмету није споран тренутак заснивања радног односа код послодавца, дана 01.10.2013. године, нити утврђена висина накнаде зараде за време породилског одсуства. Међутим, одлучна чињеница у овој правној ствари је погрешно утврђена, а то је чињеница да је тужила у тренутку отпочињања коришћења права на одсуство са рада ради неге детета, дана 23.07.2014. године, била у радном односу код послодавца непрекидно мање од шест месеци. Овако погрешно утврђена чињеница о времену проведеном на раду код послодавца имала је за последицу и погрешну примену материјалног права на штету тужиле.

По оцени Управног суда, тужени орган је погрешно, када је приликом одмеравања накнаде зараде због одсуства са рада ради неге детета, узео време проведено на раду до тренутка остваривања права на породилско одсуство, уместо време проведено у радном односу код послодавца до тренутка када је тужила остварила право на одсуство са рада ради неге детета. Ово стога, што законодавац у одредби члана 94. Закона о раду, прави разлику између породилског одсуства и одсуства а рада ради неге детета, па је приликом утврђивања накнаде зараде за одсуство са рада ради неге детета, требало применити одредбу члана 12. став 1. Закона о финансијској подршци породици са децом, у складу са којом јој је требало признати пун износ накнаде зараде за овај период. У прилог ставу суда да је право на одсуство са рада ради неге детета независно од права на породилско одсуство, говори и одредба члана 94. став 6. Закона о раду, према којој и отац детета може да користи право на одсуство са рада ради неге детета из става 4. истог члана, до истека 365 дана од дана отпочињања породилског одсуства из става 2. овог члана.

(Пресуда Управног суда 9 У. 15498/14 од 06.10.2016. године)

Сентенцу сачинила: Елена Петровић,
судијски помоћник Управног суда

ТЕМА БРОЈА

Ружа Урошевић,
судија Управног суда

ПОСТУПАЊЕ СУДА У ПРЕДМЕТИМА ЈАВНИХ НАБАВКИ

Од оснивања Управног суда до сада преузет је од Врховног суда Србије и поднет значајан број тужби против решења Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки. Поступање у овим предметима је било уређено Законом о јавним набавкама из 2008. године, а потом је 2012. године донет нови Закон о јавним набавкама, који је измењен и допуњен у два наврата у 2015. години.

Независно од тога, у Управном суду се усталила одређена судска пракса која ће бити приказана кроз сентенце из различитих судских одлука које су током тог периода доношене. Циљ публикавања праксе Управног суда, према временском важењу Закона о јавним набавкама, је да се судска пракса уједначи, односно да се избегне доношење различитих одлука у истој правној ствари, код истог чињеничног и правног стања ствари. Осим тога, упознавање са досадашњом судском праксом ће омогућити да се евентуална спорна правна питања расправе и заузму одговарајући правни ставови на седници свих судија.

Стога су пред Вама изводи из судских одлука датих у форми сентенци.

I

**СЕНТЕНЦЕ ИЗ СУДСКИХ ОДЛУКА ДОНЕТИХ ПРИМЕНОМ
ЗАКОН О ЈАВНИМ НАБАВКАМА
("СЛ. ГЛАСНИК РС", БР. 39/2002, 43/2003, 101/05)**

**КРИТЕРИЈУМИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ, УПОРЕЂИВАЊЕ
ИЛИ ОЦЕЊИВАЊЕ ПОНУДЕ**

Закон о јавним набавкама
("Сл. гласник РС", бр. 39/2002 и 43/2003) - члан 55.

Није несагласно са Уставом да се законом одреде врсте критеријума за избор најбоље понуде у јавном позиву и конкурсној документацији, односно да се одреде критеријуми за оцењивање такве понуде, па и да се у те критеријуме уврсти економски најповољнија понуда или најнижа понуђена цена.

Из образложења:

"Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцењивање уставности одредаба члана 55. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 39/2002 и 43/2003). Подносилац иницијативе не наводи одредбе Устава Републике Србије у односу на које оспорава члан 55. Закона о јавним набавкама већ само истиче да критеријуми за избор најбоље понуде у јавном позиву као што су техничка опремљеност, техничке карактеристике, произвођач и земља порекла, референце иностраних извођача, стручна оспособљеност кадрова, поседовање одговарајуће опреме, дужина пословања у области пружања услуга које су предмет понуде, не оцењују понуду него понуђача.

Законом о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 39/2002 и 43/2003) уређени су између осталог услови, начин и поступак набавке добара и услуга и уступања извођења радова као и питања од значаја за јавне набавке.

Под јавним набавкама у смислу тог Закона подразумева се прибављање добара и услуга или уступање извођења радова од стране државног органа, организације, установе или других правних лица који се сматрају наручиоцима, на начин и под условима прописаним тим законом, док се

под критеријумом подразумева елеменат који се користи за вредновање, упоређивање или оцењивање понуда.

Одредбама члана 55. Закона прописани су критеријуми за оцењивање понуде односно за избор најбоље понуде у јавном позиву. Према тим одредбама критеријуми за оцењивање понуде су економски најповољнија понуда или најнижа понуђена цена. Економски најповољнија понуда је она понуда која је највише вреднована применом прописаних критеријума, као што су: рок испоруке или извршења услуге или радова; текући трошкови; трошкова економичност, квалитет и примена одговарајућих система; естетске и функционалне карактеристике; технолошке и техничке предности; пост-продајно сервисирање и техничка помоћ; гарантни период, врста и квалитет гаранција и гарантоване вредности; обавезе у погледу резервних делова; пост-гаранцијско одржавање; понуђена цена; могућности типизације и унификације; обим ангажовања произвођача. Према оспореним одредбама сваком од елемената који се односе на критеријуме на којима се заснива економски најповољнија понуда наручилац у конкурсној документацији одређује релативни значај (пондер); избор између достављених понуда применом критеријума економски најповољније понуде наручилац спроводи тако што их рангира на основу тих критеријума и пондера одређених за те критеријуме. Избор између достављених понуда применом критеријума најниже понуђене цене заснива се на најнижој цени као једином критеријуму, ако су испуњени сви услови из конкурсне документације; а примена критеријума најниже понуђене цене искључује могућност да наручилац по закључењу уговора, прихвати било какво накнадно повећање цене.

Уставом Републике Србије утврђено је да се привредне и друге делатности обављају слободно и под једнаким условима, у складу с Уставом и законом (члан 57. став 1); да се предузеће и друга организација слободно организују, да су самостални у обављању делатности, повезивању и удруживању, да имају исти положај у погледу општих услова привређивања и правне заштите и да за своје обавезе у правном промету одговарају средствима којима располажу (члан 64. став 2).

Полазећи од наведеног, Уставни суд је утврдио да није несагласно уставним одредбама одређивање врсте критеријума за избор најбоље понуде у јавном позиву и у конкурсној документацији односно одређивање критеријума за оцењивање такве понуде на начин прописан оспореном одредбом.

У вези навода иницијатора који се односе на примену оспорених критеријума у пракси, Уставни суд на основу члана 125. Устава Републике Србије није надлежан да оцењује примену прописа односно њихову целисходност.

Уставни суд Републике Србије, на основу члана 125. Устава Републике Србије, на седници одржаној 20. новембра 2003. године, донео је

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 55. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 39/2002 и 43/2003)."

(Решење Уставног суда Републике Србије, IV број 292/2003 од 20. новембра 2003. године, објављено у Билтену Уставног суда Републике Србије, број 2/2003)

УСЛОВИ ЗА УЧЕШЋЕ У ПОСТУПКУ ДОДЕЛЕ УГОВОРА О ЈАВНОЈ НАБАВЦИ

Закон о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 39/2002 и 43/2003)
- члан 45. став 2. тачка 3.

Законска одредба којом се прописује да право на учешће у поступку доделе уговора о јавној набавци има правно или физичко лице које није у року од пет година пре објављивања поступка јавне набавке правоснажном одлуком судског или управног органа кажњено за кривично дело, привредни преступ или прекршај у вези са својим пословањем, односно ако му у том року није изречена правоснажна судска или управна мера забране обављања делатности која је предмет јавне набавке, није несагласна са Уставом и нема повратно дејство, будући да представља услов за учешће у поступку доделе уговора о јавној набавци који се односи на сва домаћа и страна правна и физичка лица која се нађу у истој правној ситуацији и њоме се не мењају односи који су успостављени пре ступања на снагу закона.

Из образложења:

"Пред Уставним судом Републике Србије покренут је предлогом поступак за оцену уставности одредбе члана 45 став 2 тачка 3) Закона о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 39/2002 и 43/2003). Подносилац пред-

лога сматра да се оспореном одредбом повређују уставна начела једнакости услова у обављању привредне делатности из члана 57 став 1 Устава, једнаког положаја у погледу општих услова привређивања из члана 64 став 2 Устава, као и забране повратног дејства закона из члана 121 Устава. По мишљењу предлагача, прописаним условима за учешће у поступку јавне набавке новооснована предузећа се стављају у повлашћени положај у односу на предузећа која већ постоје с обзиром да предузеће које није било регистровано у протеклих пет година није ни могли бити кажњено за привредни преступ или прекршај у вези са својим пословањем. У предлогу се наводи да се таквим законским решењем успоставља продужено дејство раније учињеног привредног преступа или прекршаја што представља казнену меру коју субјект у то време није могао да предвиди.

Народна скупштина Републике Србије као доносилац оспореног акта није доставила одговор на предлог, па је поступак настављен у смислу одредаба члана 16 став 3 Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука.

Оспореном одредбом члана 45 став 2 тачка 3 Закона о јавним набавкама којом су одређени обавезни услови за учешће у поступку доделе уговора о јавној набавци прописано је да право на учешће у том поступку има домаће или страно правно или физичко лице које није у року од пет година пре објављивања поступка јавне набавке правоснажном одлуком судског или управног органа кажњено за кривично дело, привредни преступ или прекршај у вези са својим пословањем, односно ако му у том року није изречена правоснажна судска или управна мера забране обављања делатности која је предмет јавне набавке.

Уставом Републике Србије утврђено је да се привредне и друге делатности обављају слободно и под једнаким условима, у складу с Уставом и законом (члан 57 став 1); да се јамчи право страном лицу да обавља привредну или другу делатност и права на основу улагања и пословања, под условима који су законом утврђени за домаћа лица (члан 57 став 2); да се предузеће и друга организација слободно организују, да су самостални у обављању делатности, повезивању и удруживању, да имају исти положај у погледу општих услова привређивања и правне заштите и да за своје обавезе у правном промету одговарају средствима којима располажу (члан 64 став 2); да закон, други пропис или општи акт не може имати повратно дејство да се само законом може одредити да поједине његове од-

редбе, ако то захтева општи интерес утврђен у поступку доношења закона, имају повратно дејство (члан 121 ст. 1 и 2).

Уставни суд Републике Србије је оценио да оспорена одредба није несагласна с Уставом Републике Србије будући да представља само услов за учествовање домаћег или страног правног или физичког лица у поступку доделе уговора о јавној набавци и тај услов се односи на сва домаћа и страна правна и физичка лица која се нађу у истој правној ситуацији прописаној оспореном одредбом.

Такође, по оцени Уставног суда наведена одредба која представља само један од услова за учешће у поступку доделе уговора о јавној набавци нема повратно дејство будући да се односи на ситуације које су у току и том одредбом се не мењају односи који су успостављени пре ступања на снагу Закона.

Уставни суд Републике Србије, на основу члана 125 Устава Републике Србије на седници одржаној 22. јануара 2004. године, донео је

ОДЛУКУ

Одбија се предлог за утврђивање неуставности одредбе члана 45 став 2 тачка 3) Закона о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 39/2002 и 43/2003)."

(Одлука Уставног суда Републике Србије, *IV* бр. 300/2003 од 22.1.2004. године објављена у "Сл. гласнику РС", бр. 16/2004 од 20.2.2004. године)

ДИСКРЕЦИОНО ПРАВО НАРУЧИОЦА ЈАВНЕ НАБАВКЕ ДА ИЗАБЕРЕ ПОНУДУ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 39/02...101/05)
- члан 79.

Наручилац јавне набавке има дискреционо право да одлучи да ли ће и ако хоће, коју ће исправну, одговарајућу и прихватљиву понуду изабрати.

Из образложења:

"Са изнетог, како је одредбом члана 79. став 2. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 39/02...101/05), прописано да ако

вредност јавне набавке не прелази износ од... динара за добра и услуге, односно... динара за радове, наручилац може донети одлуку о додели уговора о јавној набавци, ако је прибавио само једну понуду која је исправна, одговарајућа и прихватљива, то, и по оцени Суда, правилно налази тужени орган да је та одредба Закона дискреционог карактера и оставља наручиоцу право избора да у сваком конкретном случају сам изабере да ли ће прихватити једну исправну, одговарајућу и прихватљиву понуду, или неће, због чега је одбио предметни захтев тужиоца за заштиту права. При томе, правилно налази тужени орган да се у конкретном случају примењује раније важећи закон, с обзиром да је према стању списка предмет а и образложењу оспореног решења, наручилац започео поступак одлуком бр... од 18.12.2007. године, када се примењивао раније важећи Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 39/02...101/05). Наведено, јер је одредбом члана 123. садашњег Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08) прописано да се на поступке јавних набавки започете до дана ступања на снагу овог (новог закона) примењују прописи по којима су поступци започети."

(Пресуда Управног суда, 19У 17308/2010 од 24.2.2012. године)

НЕМОГУЋНОСТ ВОЂЕЊА УПРАВНОГ СПОРА ПРОТИВ РЕШЕЊА КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС" бр. 39/02...101/05)
- члан 144. став 8.

Тужбу поднету против решења Комисије за заштиту права против којег се не може водити управни спор Управни суд ће одбацити.

Из образложења:

"Оспорено решење донето је применом одредби Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС" бр. 39/02...101/05), јер је поступак у овој правној ствари започет пре ступања на снагу Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС" бр. 116/08) који је ступио на снагу 06.01.2009. године и у коме је одредбама чл. 123. и 124. прописано да се на поступке јавних набавки и заштите права започете до дана ступања на снагу овог закона примењују прописи по којима су започети. Одредбом чл. 144. ст. 8. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр.

39/2002...101/05), применом чијих одредби је донето оспорено решење прописано је да се против одлуке Комисије не може изјавити жалба нити водити управни спор већ подносилац захтева може против научиоца поднети тужбу пред надлежним судом за накнаду штете како је то прописано ст. 9. истог члана закона. Како је тужилац поднео тужбу против решења против кога се не може водити управни спор у смислу одредбе члана 144. став 8. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 39/2002 и 55/2004), Управни суд је одлучио као у диспозитиву решења применом одредбе члана 26. став 1. тачка 2. Закона о управним споровима ("Службени лист СРЈ", бр. 111/09)."

(Решење Управног суда, 16У 23015/2010 од 11.7.2011. године)

ОДБАЧАЈ ТУЖБЕ ПРОТИВ ЗАКЉУЧКА КОМИСИЈЕ ЗА ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 39/02...101/05)
члан 144.

Како је против закључка Комисије за заштиту права Управе за јавне набавке, којим се одбацује захтев за заштиту права подносиоца захтева у поступку јавне набавке добара, искључена могућност улагања жалбе или покретања управног спора, правилно је одлучио Управни суд кад је тужбу тужиоца против наведеног закључка одбацио као недопуштену.

Из образложења:

"Према стању у списима предмета, привредно друштво за дистрибуцију електричне енергије "Е." д.о.о. К. донело је дана 22.11.2006. године Одлуку о покретању поступка јавне набавке. У поступку доделе уговора о јавној набавци добара - е. и о., РП... партија... - м. р. о., наручилац, ЈП ЕПС "Е." д.о.о. К., донео је Одлуку о додели уговора о јавној набавци број... дана 07.04.2010. године, против које је тужилац поднео захтев за заштиту права подносиоца захтева, а тужени орган, оспореним закључком одбацио његов захтев због неблаговремено поднетог изјашњења о наставку поступка пред комисијом.

Одредбом члана 144. став 8. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 39/02...101/05), прописано је да се против одлуке Комисије не може изјавити жалба нити водити управни спор.

Како је у конкретном случају против оспореног закључка Комисије за заштиту права Управе за јавне набавке Републике Србије који је донет на основу члана 144. став 1. тачка 1. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 39/02...101/05), сагласно члану 123. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08), искључено вођење управног спора, односно ради се о акту против кога се не може водити управни спор у смислу члана 3. став 4. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", број 111/09), Управни суд је применом члана 26. став 2. а у вези става 1. тачка 2. одлучио као у диспозитиву решења."

(Пресуда Управног суда, I-2 У 25994/2010 од 4.4.2012. године)

ОДБАЧАЈ ЗАХТЕВА ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА ЗБОГ НЕДОСТАТКА АКТИВНЕ ЛЕГИТИМАЦИЈЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС" бр. 39/02...101/05)
- члан 132

Правилна је одлука понуђача којом је одбијен захтев за заштиту права кандидата који након прве фазе рестриктивног поступка јавне набавке није поднео захтев за учествовање у другој фази, нити се нашао на листи квалификованих понуђача који могу да поднесу пријаву у другој фази, будући да такав кандидат нема активну легитимацију за подношење предметног захтева.

Из образложења:

"Правилно је, по оцени суда, поступио тужени орган када је потврдио закључак наручиоца од... године, налазећи да је ожалбеним закључком правилно одбачен захтев тужиоца за заштиту права, у складу са одредбама члана 22. став 1., члана 73. став 1. и члана 132. Закона о јавним набавкама, за коју одлуку је дао разлоге које као довољне и на закону засноване прихвата и овај суд.

Одредбом члана 22. став 1. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС" бр. 39/02...101/05) прописано је да је рестриктивни поступак поступак у којем у И фази наручилац признаје квалификацију понуђачима

на основу претходно одређених квалификационих захтева, док у II фази позива све кандидате којима је признао квалификацију да дају понуду. У члану 73. став 1. наведеног Закона је прописано да у рестриктивном поступку наручилац бира најповољнију понуду после спроведеног квалификационог поступка у I фази, а у члану 132. истог Закона је прописано да захтев за заштиту права може да поднесе свако лице које има или је имало интерес да му се додели уговор о јавној набавци.

Из списка предмета произлази да је наручилац донео одлуку о покретању II фазе рестриктивног поступка за доделу уговора о предметној јавној набавци дана... године, који се спроводи у две фазе, у складу са одредбама члана 22. став 1. и члана 73. став 1. Закона о јавним набавкама и да је по окончању II фазе наручилац позвао кандидате којима је призната квалификација да поднесу понуде у II фази рестриктивног поступка, који је истицао дана 30.05.2011. године. Из списка даље произлази да тужилац није поднео захтев за учествовање, нити се налази на листи квалификованих понуђача који могу да поднесу понуде у II фази рестриктивног поступка.

Стога, и по оцени суда, тужилац није активно легитимисан за подношење захтева за заштиту права у предметној јавној набавци, у смислу цитиране одредбе члана 132. Закона о јавним набавкама, те је његов захтев правилно одбачен."

(Пресуда Управног суда, 5У 8842/2011 од 5.7.2012. године)

II

СЕНТЕНЦЕ ИЗ СУДСКИХ ОДЛУКА ДОНЕТИХ ПРИМЕНОМ ЗАКОН О ЈАВНИМ НАБАВКАМА ("СЛ. ГЛАСНИК РС", БР. 116/2008 И 124/2012)

АКТИВНА ЛЕГИТИМАЦИЈА ТУЖИОЦА У УПРАВНОМ СПОРУ РАДИ ЗАШТИТЕ ПРАВА У ПОСТУПКУ ЈАВНИХ НАБАВКИ

Закон о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 116/2008 и 124/2012)

- члан 118 ст. 6. и 7.

Наручилац јавних набавки није овлашћен за подношење тужбе у управном спору против решења Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки.

Из образложења:

"По оци навода тужбе, одговора на тужбу и свих списка ове управне ствари, Управни суд је нашао да тужбу ваља одбацити, јер тужилац нема легитимацију за подношење тужбе.

Из списка предмета произилази да је решењем број... од 18.9.2009. године Општина З. П., сагласно датом овлашћењу надлежног министарства, одлучујући о захтеву за заштиту права заинтересованог лица, одбила захтев за заштиту права заинтересованог лица З. З. "М. Г." из З. П., улица А. Ч. број..., поднет у преговарачком поступку без објављивања, а који се односи на конкурсне услове везане за кадровски капацитет понуђача, чији је предмет набавка огрева за потребе школа, манастира и угроженог становништва на територији АП К. и М., број..., као неоснован. Незадовољно решењем, заинтересовано лице З. З. "М. Г.", З. П. је поднело захтев за заштиту права Комисији за заштиту права Управе за јавне набавке Републике Србије, која је, дана 9.10.2009. године, донела решење којим је усвојен захтев за заштиту права подносиоца захтева З. З. "М. Г." З. П. и делимично поништен преговарачки поступак, без јавног објављивања јавне набавке огрева (огревног дрвета, угља и лож-уља) за потребе школа, манастира и угроженог становништва на територији Републике Србије, АП К. и М., обликованог по партијама, број ј. н..., наручиоца Република Србија, Министарство за К. и М., Б., и то у фази припреме дела конкурсне документације у којем је дефинисан услов о располагању довољним кадровским капацитетом. Незадовољан овим решењем, тужилац је поднео тужбу Врховном суду Србије.

Према члану 12. Закона о управним споровима (даље: ЗУС), тужилац у управном спору може бити физичко лице, правно лице или друга странка, ако сматра да је управним актом повређено неко право или на закону заснован интерес. Дакле, тужиоци у управном спору могу бити само субјекти који могу бити носиоци права и обавеза по којима је решавано у управном поступку. У конкретном случају је очигледно да се оспореним решењем, којим је усвојен захтев за заштиту права подносиоца захтева З. З. "М. Г.", З. П., и делимично поништава преговарачки поступак без јавног објављивања и јавне набавке огрева за потребе школа, манастира и угроженог становништва и на територији Републике Србије, АП К. и М., наручиоца Република Србија, Министарства за К. и М., Б. - овде тужиоца, и то у делу дефинисаних услова о располагању довољним кадровским ка-

пацитетом, не дира у његово субјективно право или правни интерес заснован на закону. Због тога, тужилац се не може сматрати субјектом из члана 12. ЗУС, тј. исти не може имати активну легитимацију за покретање управног спора, јер је исти наручилац посла."

(Решење Управног суда, У. 13360/2010 (2009) од 2.7.2010. године)

АКТИВНА ЛЕГИТИМАЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА У ПОСТУПЦИМА ЈАВНИХ НАБАВКИ

Закон о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 116/2008 и 124/2012) - члан 3 тачка 5) и члан 148.

Није активно легитимисан за подношење захтева за заштиту права у поступцима јавних набавки понуђач који није поднео понуду за конкретну партију која је предмет јавне набавке коју оспорава.

Из образложења:

"Полазећи од наведеног чињеничног стања и примењених прописа у овој управној ствари, правилно је, по оцени Управног суда, одлучио тужени орган када је одбацио тужиочев захтев за заштиту права због недостатка његове активне легитимације, будући да није поднео понуду у партијама број 3, 8, 9, 10 и 11, односно није претходно исказао интерес да му буде додељен уговор, са ког разлога се након доношења Одлуке о додели уговора од стране наручиоца, не може сматрати да је заинтересовано лице, имајући у виду да се заинтересованост за учешће у конкретном поступку јавне набавке исказује кроз чињеницу да ли је претходно за конкретну партију поднета понуда или не.

Суд је ценио навод тужбе којим се указује да околност да није поднео понуду за предмет набавке у партијама 3, 8, 9, 10 и 11, не утиче на процесну могућност да поднесе захтев за заштиту права у тим партијама, јер је узео учешће у предметном поступку јавне набавке кроз подношење понуда за друге партије, али је нашао да исти није од утицаја на другачију одлуку у овој правној ствари. Ово стога, што се након истека рока за доставу понуда, заинтересованост за учешће у поступку јавне набавке који је обликован по партијама, везује за чињеницу да ли је у конкретно оспореној партији поднета понуда или не, те како тужилац у партијама 3, 8, 9, 10 и 11 није поднео понуду, а притом је оспорио фазу стручне оцене по-

нуда, то је по оцени Управног суда, тужени орган правилно оценио да тужилац није испољио интерес за закључење уговора о јавној набавци у конкретним партијама."

(Пресуда Управног суда, 9У 18340/2013 од 21.1.2016. године)

БЛАГОВРЕМЕНОСТ ЗАХТЕВА ЗА НАКНАДУ ТРОШКОВА ПОСТУПКА КОД ЈАВНИХ НАБАВКИ

Закон о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 124/2012) - члан 156. став 6.

Захтев за накнаду трошкова насталих у поступку покренутом захтевом за заштиту права у поступку јавне набавке може се поднети и прецизирати искључиво до доношења одлуке надлежног органа по захтеву за заштиту права.

Из образложења:

"Код оваквог стања ствари, правилно је, по оцени Управног суда поступио тужени орган када је у поступку по спроведеном захтеву донео одлуку за коју је дао разлоге које у свему као правилне прихвата и овај суд. Наиме, иако је према подацима у списима неспорно да је тужилац поступајући по позиву органа допунио захтев за заштиту права у законском року, тако што је доставио валидан доказ о уплати таксе за поднети захтев у износу од 80.000,00 динара, те након тога Републичка комисија захтев за заштиту права овде тужиоца од 15.07.2013. године усвојила као основан, те донела решење којим је делимично поништила поступак јавне набавке у делу стручне оцене понуде и доношења одлуке о доделу уговора бр... од 03.07.2013. године, чињеница да је тужилац у законском року доставио тражени доказ о уплати таксе, не значи да је испунио услове на основу којих би орган донео одлуку којом би обавезао наручиоца да му надокнади трошкове поступка заштите права. Ово стога, што је одредбом члана 156. став 3. горе наведеног Закона о јавним набавкама, прописана обавеза наручиоца, да ако је захтев за заштиту права основан, подносиоцу захтева за заштиту права, на писани захтев надокнади трошкове настале по основу заштите права, при чему је предуслов да се захтев од стране подносиоца прецизира до доношења одлуке од стране Републичке комисије о поднетом захтеву за заштиту права, сходно цитираном члану 156. став 6. и 7. Закона о јавним набавкама. Стога, како је из комплетних списа предмета,

несумњиво утврђено да тужилац није тражио накнаду трошкова поступка заштите права пре доношења одлуке органа по поднетом захтеву за заштиту права, већ тек дана 01.10.2013. године, дакле након што је орган одлучио решењем од 09.09.2013. године, то је несумњиво да је тужилац закаснио са подношењем захтева за накнаду трошкова поступка у смислу члана 156. став 7. Закона о јавним набавкама, због чега је његов захтев правилно одбијен, у складу са напред цитираним одредбама Закона о јавним набавкама."

(Пресуда Управног суда, II-9 У 19384/2013 од 20.8.2015. године)

БЛАГОВРЕМЕНОСТ ЗАХТЕВА ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Закон о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 116/2008) - члан 107.

Захтев за заштиту права којим се оспорава садржина јавног позива или конкурсне документације сматраће се благовременим, уколико је примљен од стране наручиоца пре истека рока за подношење понуда, без обзира на начин достављања.

Из образложења:

"Имајући у виду да је одредбом чл. 107. ст. 3. Закона о јавним набавкама прописано да ће се захтев за заштиту права којим се оспорава садржина јавног позива или конкурсне документације сматрати благовременим уколико је примљен од стране наручиоца пре истека рока за подношење понуда, без обзира на начин достављања, по оцени суда, правилно је одбачен предметни захтев за заштиту права и са разлога неблаговременисти, јер је рок за достављање понуда, у конкретном случају, истекао дана 14.02.2012. године у 12,00 часова, а захтев за заштиту права је наручилац примио дана 20.02.2012. године, по истеку рока прописаног цитираним законском одредбом. Суд је ценио наводе тужбе, а посебно навод којим тужилац тврди да има правни интерес и да је наручиоца упознао са својим намерама, па с обзиром на стање списка предмета и напред изнето налази да нису основани. Ово стога јер одредбе Закона о јавним набавкама, а ни Правилник о поступку јавне набавке мале вредности ("Службени гласник РС", бр. 116/08), не прописују заштиту права евентуално заинтересованих лица, већ само оних који су заинтересовани у напред наведе-

ном смислу, одређеном Законом о јавним набавкама. Суд је ценио и навод тужиоца којим истиче да је ускраћено право на добијање информација, да је доведен у неравноправан положај и да је нарушено начело конкуренције у проведеном поступку јавних набавки, па налази да ови наводи нису од утицаја на доношење другачије одлуке у овом управном спору, будући да се у овом расправља о законитости оспореног акта туженог, а тужилац заштиту на добијање информација може остварити, уколико су за то испуњени услови, у другом поступку."

(Пресуда Управног суда, III-27 У 6023/2012 од 17.9.2014. године)

БЛАГОВРЕМЕНОСТ ЗАХТЕВА ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА

Закон о јавним набавкама ("Сл. гласник РС" бр. 116/08) - члан 92.

Не сматра се благовременим захтев поднет факсом, пре истека рока, с обзиром на то да је изричито прописано да се захтев за заштиту права подноси наручиоцу непосредно или поштом препоручено са повратницом, па се правилно као дан подношења захтева узима дан када је примљен захтев поднет поштом препоручено, јер да би захтев био благовремен мора бити примљен код наручиоца пре истека рока за понуду.

Из образложења:

"Одредбом члана 107. став 3. Закона о јавним набавкама ("Сл. гласник РС" бр. 116/08), је прописано да захтев за заштиту права којим се оспорава садржина јавног позива или конкурсне документације, сматраће се благовременим уколико је примљен од стране наручиоца пре истека рока за подношење понуда, без обзира на начин достављања. У ставу 8. истог члана је прописано да захтев за заштиту права подноси се наручиоцу непосредно или поштом препоручено са повратницом, а у члану 110. став 2. истог Закона је прописано да ако је захтев за заштиту права неблаговремен или га је поднело лице које нема активну легитимацију, наручилац ће такав захтев одбацити закључком.

Из списка предмета произлази да је јавни позив за отворени поступак јавне набавке бр... наручиоца ПД "Т. и к. К." д.о.о. објављен у "Службеном гласнику РС" бр... од 20.07.2012. године и да је последњи дан истека рока за подношење понуда 20.08.2012. године у 10,00 часова.

Из списка, даље, произлази да је захтев за заштиту права у поступку наведене јавне набавке, који је тужилац поднео поштом препоручено, примљен од стране поручиоца јавне набавке, дана 21.08.2012. године, па и по оцени овог суда, поднети захтев је неблаговремен, јер је последњи рок за подношење захтева био 20.08.2012. године, у 10,00 часова. Суд је оценио, као неосноване, наводе тужиоца да је захтев поднео благовремено факсом, дана 20.08.2012. године, пре истека рока, с обзиром на то да је у члану 107. став 8. Закона о јавним набавкама, изричито прописано да се захтев за заштиту права подноси наручиоцу непосредно или поштом препоручено са повратницом, па је правилно као дан подношења захтева тужиоца узет дан када је примљен захтев поднет поштом препоручено, јер да би захтев био благовремен мора бити примљен код наручиоца пре истека рока за понуду, у складу са чланом 107. став 3. наведеног Закона. По оцени суда, неосновани су и наводи тужиоца да је у конкретном случају требало применити члан 92. став 1. и 2. Закона о општем управном поступку, јер је Закон о јавним набавкама прописао цео поступак јавне набавке, па и рокове и начин заштите права као "lex specialis", па се у конкретном случају не примењује Закон о општем управном поступку."

(Решење Управног суда, 5У 12537/2012 од 29.11.2012. године)

ДОКАЗИВАЊЕ ИСПУЊЕНОСТИ ОБАВЕЗНИХ УСЛОВА ЗА УЧЕШЋЕ У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Закон о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 116/2008 и 124/2012)
- члан 44. ст. 2. и 5. и члан 45.

Испуњеност другог додатног услова који наручилац одреди, на основу члана 44. став 5. Закона о јавним набавкама, понуђач доказује достављањем једног или више доказа, примерених предмету уговора, количини и намени.

Из образложења:

"Тужени сматра да тужилац није доставио доказ о испуњености једног од услова конкурса који се односи на то да тужилац има уведен НАССР, јер се по условима конкурса овај услов доказује само копијом сертификата НАССР, а не потврдом, па како је тужилац као доказ доста-

вио сертификат коме је истекао рок 13.11.2010. године, то је наручилац био у обавези да изабрану понуду тужиоца одбије, као неисправну.

Међутим, овакви разлози туженог не могу да се прихвате.

Тужилац је, уз своју конкурсну документацију и понуду, као доказ испуњености овог услова, доставио сертификат издат од стране овлашћеног оцењивача за сертификацију и надзор Е. д.о.о. од 14.11.2007. године, на коме је наведена важност до 13.11.2010. године, али је доставио и потврду истог овлашћеног оцењивача од 19.11.2010. године, којом је потврђено да је код тужиоца, дана 27. до 28.10.2010. године, изведен ресертификациони аудит система менаџмента квалитетом, према захтевима стандарда ... Након тога је, дана 4.4.2011. године, тужиоцу достављен израђен сертификат под бројем ... са посебном назнаком на њему да је додељен 14.11.2010. године, а иницијално додељен 14.11.2007. године, и који важи до 13.11.2013. године.

Имајући у виду да је у јавном позиву објављено да се доказивање врши према члану 45. Закона о јавним набавкама не може се сматрати да је копија сертификата једини доказ испуњености услова да је наведени систем НАССР уведен, а како је чланом 45. став 2. тачка 2) подтачка д) истог закона прописано да се може доставити један или више доказа примерених предмету уговора, количини и намени, као што је декларација о усаглашености, сертификат, акредитација и други резултати оцењивања усаглашености према стандардима и сродним документима за оцењивање усаглашености или било које друго одговарајуће средство којим понуђач доказује усаглашеност понуде са техничком сертификацијом или стандардима траженим у конкурсној документацији, то је испуњеност услова везаних за уведеност система НАССР тужени био у обавези да цени на основу сертификата иницијално додељеног 14.11.2007. године, али и приложене потврде којом је тужилац доказао да је изведен ресертификациони аудит ..., те да ће у складу са тим овлашћени оцењивач издати сертификате о усаглашености који су, на дан издавања потврде 19.11.2010. године били у процесу израде и требало да буду послати у најкраћем могућем року, а да је ова потврда издата на захтев тужиоца ради учешћа на тендерима. Ово потврђује и то да је у израђеном сертификату, достављеном тужиоцу 4.4.2011. године, под бројем ..., наведено да је сертификат додељен дана 14.11.2010. године, што значи пре објављивања јавног позива ..., а да сертификат, иницијално додељен 14.11.2007. године, важи до 13.11.2013.

године. Имајући у виду овакву садржину издатог сертификата, не може се сматрати да тужилац није поседовао важећи сертификат на дан подношења понуде."

(Пресуда Управног суда, I-1 У. 4001/2011 од 24.11.2011. године)

ДОКАЗИВАЊЕ ИСПУЊЕНОСТИ ОПШТИХ УСЛОВА ЗА УЧЕШЋЕ У ЈАВНИМ НАБАВКАМА

Закон о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 116/2008 и 124/2012)
- члан 75. став 1. тачка 4. и став 5.

Ако комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки оцени да за одређеног понуђача треба утврдити испуњеност општих услова за учешће у поступку јавне набавке, независно од тога што је тај понуђач ослобођен обавезе доказивања јер је уписан у регистар понуђача, она је у обавези да у потпуности утврди чињенично стање извођењем свих доказа за које оцени да су од утицаја на доношење правилне и законите одлуке.

Из образложења:

"Код оваквог стања ствари, Управни суд налази да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца, јер тужени орган у образложењу оспореног решења није навео јасне и правно аргументоване разлоге због којих је закључио да је захтев тужиоца за заштиту права неоснован. Наиме, правилан је закључак туженог органа да је чињеница уписа понуђача у Регистар понуђача, законска претпоставка о испуњавању услова прописаних одредбом члана 75. став 1. тачка 1) - 4) Закона о јавним набавкама. Међутим, при чињеници да је тужилац уз захтев за заштиту права туженом органу доставио преглед стања на рачунима понуђача "К. П." АД К, према коме тај понуђач на дан 13.03.2015. године на територији Општине А. има дуг на име пореза на имовину обвезника који воде пословне књиге, образложењем да наведени преглед стања није оверен и да не представља доказ из кога се несумњиво може утврдити да тај понуђач није измирио обавезе по основу локалних јавних прихода, тужени орган није дао правно ваљане разлоге за своју одлуку. Ово с тога што су разлози нејасни и међусобно противречни, јер, с једне стране, тужени орган налази да се неверен преглед стања на рачунима не може узети као доказ који

на несумњив начин доказује постојање дуга понуђача "К. П." АД К. по основу јавних прихода, пошто се ради о неовереном прегледу стања, док с друге стране, тужени орган образлаже да правно лице које је уписано у Регистар понуђача код Агенције за привредне регистра, није дужно да пружи било какве доказе о испуњености услова из члана 75. став 1. тачка 1) - 4) Закона о јавним набавкама, јер за регистроване понуђаче важи законска претпоставка о испуњавању тих услова. Суд налази да је тужени орган био у обавези да у потпуности утврди чињенично стање, будући да се већ упустио у оцену понуђеног доказа, у смислу одредбе члана 157. став 4. Закона о јавним набавкама, којом је прописано да ће Републичка комисија извести доказе за које оцени да су од утицаја за доношење правилне и законите одлуке о поднетом захтеву за заштиту права. Ово нарочито због тога што треће лице са правним интересом, у конкретном случају тужилац, нема правно овлашћење да покрене поступак брисања регистрованог понуђача, конкретно заинтересованог лица "К. П." АД К. из Регистра понуђача, јер је чланом 8. Правилника о садржини Регистра понуђача и документацији која се подноси уз пријаву за регистрацију понуђача, прописано да се брисање понуђача из Регистра врши само на захтев регистрованог понуђача и по службеној дужности. По оцени Суда, тужени орган је био у обавези да провери тачност достављеног прегледа стања о дугу овог понуђача, те да тек након тога оцењује да ли је захтев тужиоца за заштиту права основан или не. Оваквим поступањем тужени орган је учинио битну повреду правила поступка, прописаног одредбом члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку поступку ("Службени лист СРЈ", број 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС", број 30/10), којом је између осталог, прописано да образложење решења садржи: кратко излагање захтева странака, утврђено чињенично стање, по потреби и разлоге који су били одлучни при оцени доказа, разлоге због којих није уважен који од захтева странака, правне прописе и разлоге који с обзиром на утврђено чињенично стање упућују на решење какво је дато у диспозитиву. Такође, будући да није утврдио одлучну чињеницу у овој управној ствари, односно чињеницу да ли је понуђач "К. П." АД К. измирио доспеле порезе, доприносе и друге јавне дажбине у складу са прописима Републике Србије, што је услов прописан одредбом члана 75. став 1. тачка 4) Закона о јавним набавкама, по оцени Управног суда, тужени орган је повредио и одредбу члана 192. став 1. Закона о општем управном поступку поступку, којом је прописано да на основу одлучних чињеница утврђених

у поступку, орган надлежан за решавање доноси решење о управној ствари која је предмет поступка."

(Пресуда Управног суда, У 9938/2015 од 9.6.2016. године)

**ДОКАЗИ О УПЛАТИ РЕПУБЛИЧКЕ АДМИНИСТРАТИВНЕ
ТАКСЕ У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ**

Закон о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 116/2008 и 124/2012)
- члан 109. став 1. тачка 6.

Доказ о уплати републичке административне таксе је оверена свифт порука, ако се плаћање врши у електронској форми, а ако се плаћање врши налогом за пренос, доказ о уплати је извештај о свим променама на пословном рачуну правног лица на коме се налазе сви налози за пренос који су реализовани, са потврдом банке о извршењу налога.

Из образложења:

"Из образложења оспореног закључка и списка предмета ове правне ствари, произлази да су тужиоци, као група понуђача дана 9.7.2012. године, доставили наручиоцу изјашњење о наставку поступка пред Републичком комисијом за заштиту права у поступцима јавних набавки, будући да је наручилац њихов захтев за заштиту права одбио. Тужени орган је по пријему документације од наручиоца, у поступку испитивања процесних претпоставки за даље поступање по истом, утврдио да поднети захтев садржи недостатке. Ово стога, што уз предметни захтев није пружена потврда о уплати таксе као обавезни елемент садржине захтева за заштиту права из члана 109. став 1. тачка 6) Закона о јавним набавкама (даље: Закон). Стога је тужени орган од подносиоца захтева затражио да у року од три дана изврши допуну захтева, тако што ће доставити ваљану потврду о уплати таксе, која је прописана одредбом члана 116. став 1. Закона, издату и оверену од стране "А. БАНК" АД Србија. Тужиоци су поступајући по налогу туженог, уместо тражене потврде издате од стране банке доставили документ насловљен као "извод текућег рачуна" који садржи печат "А. БАНК" АД Србија. Код чињенице да поступајући по позиву туженог, подносилац захтева није доставио тражену потврду која је обавезни елемент садржине захтева за заштиту права, тужени је оценио да накнадно достављени документ само указује да је дана 25.6.2012. године дат налог "А. БАНК" АД Србија за пренос

средстава у корист буџета Републике Србије у износу од 60.000,00 динара, али не представља несумњив доказ да су средства заиста уплаћена на наведени рачун, па је одбацио захтев за заштиту права, као непотпун.

Одредбом члана 109. став 1. тачка б) Закона, прописано је да захтев за заштиту права, садржи између осталог и потврду о уплати таксе из члана 116. став 1. овог закона.

Одредбом члана 116. Закона, прописано је да је подносилац захтева за заштиту права дужан да на одређени рачун буџета Републике Србије уплати таксу у износу од 60.000,00 динара, односно 30.000,00 динара, ако је у питању јавна набавка мале вредности.

Одредбом члана 10. став 4. Закона о републичким административним таксама прописано је да је обвезник дужан да уз захтев приложи одговарајући доказ да је таксу платио, осим у случају из члана 4. ст. 7. и 8. и члана 4а став 2. овог закона, када се уплата врши у готовом новцу.

Испитујући законитост оспореног закључка, Управни суд је утврдио да се у његовом образложењу не наводе разлози на којима се заснива оцена органа да уз предметни захтев за заштиту права није приложен доказ о уплати таксе, као обавезни елемент захтева, као и да, поступајући по налогу туженог од 27.6.2012. године, подносилац захтева није доставио тражену потврду. Ово стога, што се не наводе разлози због којих садржина накондно достављеног документа од стране тужилаца не представља несумњив доказ да су средства заиста и коначно реализована. Ово нарочито код чињенице да тужени орган произвољно тумачи одредбу члана 109. став 1. тачка б) Закона, која наводи који су обавезни елементи садржине захтева за заштиту права, тако што тумачи да је потврда о уплати таксе она коју може издати само банка или пошта код које је уплата реализована, тј. код које је извршена уплата потребног износа на одређени рачун. Имајући у виду изнетом, односно да докази и стање у списима предмета ове управне ствари, не упућују на решење какво је дато у диспозитиву закључка, суд налази да су на изнети начин повређена правила поступка прописана одредбом члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку, којом је прописано да образложење садржи, између осталог, разлоге који с обзиром на утврђено чињенично стање упућују на решење какво је дато у диспозитиву.

У прилог изнетом је и мишљење Министарства финансија бр. 434-01-000007/2007-04 од 7.3.2007. године, према коме доказ о плаћању адми-

нистративне таксе, када се републичка административна такса плаћа у новцу налогом за плаћање у електронској форми, јесте потврда банке о извршењу налога за пренос, односно оверена копија "SWIFT" поруке. Поред тога, исто министарство је у мишљењу бр. 434-01-7/07-04 од 25.5.2009. године, дало тумачење члана 10. Закона о републичким административним таксама, према коме се, доказом да је такса плаћена може сматрати извештај о свим променама на пословном рачуну тог правног лица који је банка обавезна да достави клијенту, на коме се налазе сви налози за пренос који су реализовани, у случају када плаћање републичке административне таксе врши правно лице са пословног рачуна.

Имајући у виду све наведено, основано се, по оцени Управног суда, тужбом указује да је оспореним закључком повређен закон на штету тужилаца. Ово стога, што сам наручилац приликом сачињавања конкурсне документације није прецизирао да уз захтев за заштиту права мора бити достављен одређени доказ о уплати таксе, у виду потврде издате од стране банке, оверене печатом банке уз видљив датум пријема уплате, па се уплата републичке административне таксе може доказивати свим доказним средствима, а поготово оним на које је указало Министарство финансија у наведеним мишљењима."

(Пресуда Управног суда, 9 У. 11734/2012 од 15.1.2014. године)

**ДОСТАВЉАЊЕ ОБАВЕШТЕЊА О ПОСЛЕДИЦАМА
ПРОПУШТАЊА РОКА ЗА ИЗЈАШЊЕЊЕ О НАСТАВКУ
ПОСТУПКА ПРЕД РЕПУБЛИЧКОМ КОМИСИЈОМ**

Закон о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 116/2008) - члан 111. и 112.

Обавештење о последицама пропуштања рока за изјашњење поводом захтева за заштиту права се може применити само у случају када наручилац јавне набавке подносиоцу захтева решење достави у року од 10 дана од дана пријема уредног захтева за заштиту права, али не и након протеча тог рока.

Из образложења:

"Суд је ценио наводе тужбе али је нашао да су без утицаја на законитост оспореног закључка. Ово са разлога, што се одредба члана 112. став 1. Закона о јавним набавкама, која прописује да решење из члана 111.

став 1. тачка 2) овог закона, садржи и позив подносиоцу захтева за заштиту права да се најкасније у року од 3 дана од дана пријема решења писмено изјасни да ли ће наставити поступак пред Републичком комисијом, као и обавештење о последицама пропуштања рока за изјашњење, може применити само у случају када наручилац подносиоцу захтева решење достави у року прописаном одредбом члана 111. став 3. Закона о јавним набавкама, тј. у року од 10 дана од дана пријема уредног захтева за заштиту права, али не и након протекла наведеног рока. Неосновани су наводи тужбе да тужени није могао да одбаци писмено изјашњење као неблагоприятно, јер је крајњи рок у коме је могуће подношење изјашњења у горе описаној ситуацији 13 дана од дана када је наручилац примио уредан захтев за заштиту права."

(Пресуда Управног суда, 8У 17410/2010 од 20.7.2011. године)

ИНИЦИРАЊЕ ПОСТУПКА ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА ПРЕД РЕПУБЛИЧКОМ КОМИСИЈОМ

Закон о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 116/2008 и 124/2012)
члан 111. став 3.

Иницирање поступка заштите права пред Републичком комисијом није могуће пре истека десетог дана од дана када је наручиоцу достављен захтев за заштиту права.

Из образложења:

"...процесни предуслов за правну дозвољеност писменог изјашњења о наставку поступка заштите пред Републичком комисијом којим се на основу одредбе члана 111. став 4. Закона о јавним набавкама иницира наставак поступка пред Републичком комисијом, постоји само уколико је претходно истекао ставом 3. истог члана прописан рок за поступање наручиоца по поднетом захтеву за заштиту права. Дакле, тек уколико наручилац у року од 10 дана од дана када му је поднет захтев за заштиту права не достави подносиоцу захтева решење донето по захтеву, исти може да настави поступак заштите права тако што ће у року од наредна три дана непосредно Републичкој комисији доставити писмено изјашњење о чему је у истом року дужан да обавести и наручиоца. Сходно наведеном, правилан је закључак туженог органа да иницирање поступка заштите права

пред Републичком комисијом није могуће пре истека десетог дана од дана када је наручиоцу достављен захтев за заштиту права. Како је подносилац захтева поднео писмено изјашњење наручиоцу и Републичкој комисији, непосредно дана 13.09.2011. године, дакле пре него што су се стекле све процесне претпоставке за његово подношење, сходно члану 111. став 4. Закона о јавним набавкама, то је по оцени Управног суда правилно поступио тужени орган када је нашао да је исто правно недопуштено, те донео одлуку као у диспозитиву закључка, сходно одредби члана 115. став 2. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ" бр. 33/97 и 31/01; "Службени гласник РС" бр. 30/10)."

(Пресуда Управног суда, 15У 12668/2011 од 7.2.2013. године)

ИРЕЛЕВАНТНОСТ СТАТУСА СУБЈЕКТА У ОБЛИГАЦИОНО-ПРАВНОМ ОДНОСУ ЗАКУПОДАВЦА И ЗАКУПЦА

Закон о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 116/2008)

- члан 2. тачка 2. и члан 4.

Будући да се издавањем у закуп школског базена не врши прибављање добара путем куповине, закупа или лизинга, нити се ради о набављању радова или услуга у смислу Закона о јавним набавкама, ирелевантна је чињеница што једна уговорна страна има статус наручиоца јавне набавке, па се у одсуству осталих кључних елемената који карактеришу јавну набавку овакав однос сматра облигационим односом између закуподавца и закупца.

Из образложења:

"Из списка предмета и разлога образложења оспореног закључка, произилази да је О. ш. "Б. Р." из Н. Б., дана 21.06.2011. године, објавила јавни позив у "Службеном гласнику РС", бр. 45/2011 за прикупљање понуда ради издавања у закуп школског базена на период од три године.

Из наведеног тужени орган је закључио да се у конкретном случају ради о давању у закуп просторија којима располаже О. ш. "Б. Р." из Н. Б. Иако се наведено лице сматра наручиоцем у смислу одредбе члана 3. Закона о јавним набавкама, тужени је нашао да у конкретном случају није вршено прибављање добара путем куповине, закупа или лизинга, нити се радило о набављању радова или услуга у смислу члана 2. став 1. тачка 1.

Закона о јавним набавкама, па сходно томе, давање сопствених просторија у закуп не представља јавну набавку, већ се ради о искључиво облигационом односу који настаје између закуподавца и закупца, због чега не постоји могућност примене одредаба Закона о јавним набавкама. С обзиром на то да оспорени поступак нема карактер јавних набавки и како не могу бити примењене одредбе Закона о јавним набавкама, то је тужени утврдио да не постоји основ за поступање Републичке комисије као другостепеног органа, која обезбеђује заштиту права понуђача и јавног интереса у поступцима јавне набавке, због чега нема ни услова за покретање и спровођење поступка заштите права пред Републичком комисијом.

Са наведених разлога, применом одредбе члана 115. став 2. Закона о општем управном поступку, донео је одлуку као у диспозитиву оспореног закључка. Члан 2. тачка 1. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08), прописује да је јавна набавка прибављање добара и услуга или уступање извођења радова од стране државног органа, организације, установе или других правних лица који се, у смислу овог закона, сматрају наручиоцима на начин и под условима прописаним овим законом. Члан 4. Закона о јавним набавкама прописује да предмет уговора о јавној набавци добара може бити: 1) куповина добара; 2) закуп добара; 3) лизинг добара (са правом куповине или без тог права). Уговор о јавној набавци добара може обухватати и пружање услуга, ако су оне нужно везане за испоруку добара (монтажа, превоз, осигурање или друге услуге дефинисане од стране наручиоца).

Код оваквог стања ствари, и по схватању Управног суда, правилно је тужени нашао да, иако се у конкретном случају О. ш. "Б. Р." из Н. Б. сматра наручиоцем јавне набавке у смислу одредбе члана 3. Закона о јавним набавкама, у конкретном случају није вршено прибављање добара путем куповине, закупа или лизинга, нити се радило о набављању радова или услуга у смислу члана 2. став 1. тачка 1. Закона о јавним набавкама, односно да давање сопствених просторија у закуп не представља јавну набавку, већ се ради о облигационом односу који настаје између закуподавца и закупца, па је стога правилно закључио да не постоји могућност примене одредаба Закона о јавним набавкама, због чега је тужени, утврђујући процесне претпоставке за поступање у овом предмету, одлучио као у диспозитиву оспореног закључка, тако што је одбацио писмено изјашњење о наставку поступка заштите права пред Републичком комисијом које је ту-

жилац поднео у поступку прикупљања понуде ради давања у закуп школског базена, који спроводи О. ш. "Б. Р." из Н. Б."

(Пресуда Управног суда, 6У 10800/2011 од 7.3.2013. године)

ИСПРАВЉАЊЕ ГРЕШАКА У ПОНУДИ У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ И ЗАХТЕВ ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА

Закон о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 116/2008) - члан 58.

Исправљање грешака у понуди изабраног понуђача у поступку јавне набавке које представљају рачунске грешке и које су уз сагласност понуђача исправљене пре доношења одлуке о избору најповољније понуде не може бити разлог за подношење захтева за заштиту права.

Из образложења:

"Одредбом члана 58. став 3. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС" бр. 116/08) је прописано да наручилац може, уз сагласност понуђача, да изврши исправке рачунских грешака уочених приликом разматрања понуде по окончаном поступку отварања понуда. У члану 78. наведеног закона је прописано да је наручилац дужан да у поступку јавне набавке, пошто прегледа понуде, одбије све неисправне и неодговарајуће, а може да одбије и неприхватљиве понуде (став 1.); понуде које није одбио као неприхватљиве наручилац оцењује применом елемената критеријума и на основу тога их рангира (став 2.); по спроведеном оцењивању и рангирању понуда наручилац бира најповољнију понуду (став 3.). Из списка предмета произлази да је на основу одлуке о покретању поступка друге фазе рестриктивног поступка наведене јавне набавке од 23.11.2011. године наручилац упутио писмени позив за подношење понуда, за коју је пристигло шест понуда и да је на основу извештаја о стручној оцени понуда од 26.12.2011. године наручилац донео одлуку о избору најповољније понуде понуђача "Р.". Поступајући по захтеву тужиоца за заштиту права у поступку наведене јавне набавке од 09.01.2012. године и допуни захтева од 17.01.2012. године наручилац је донео решење од 18.01.2012. године којим је усвојио захтев за заштиту права и поништио одлуку о избору најповољније понуде од 26.12.2011. године, те је у поновном поступку стручне оцене понуда оценио да у понуди понуђача "Р." има рачунских грешака

и неоверене исправке на неким позицијама, које грешке је исправио, у складу са одредбом члана 58. став 3. Закона о јавним набавкама, на које исправке је наведени понуђач дао сагласност поднеском од 26.01.2012. године. Из списка даље произлази да је у поновном поступку Комисија за јавну набавку наручиоца сачинила извештај о стручној оцени понуда од 31.01.2012. године, којим је предложила наручиоцу избор понуђача "Р.", на основу које је наручилац донео одлуку о избору најповољније понуде од 01.02.2012. године, којом је као најповољнија понуда изабрана понуда понуђача "Р.". На наведену одлуку тужилац је поднео захтев за заштиту права, који је решењем наручиоца од 20.02.2012. године одбијен, а на основу писменог изјашњења тужиоца да наставља поступак пред Републичком комисијом за заштиту права од 02.03.2012. године, донето је овде оспорено решење. Суд је оценио као неосноване наводе тужиоца да наручилац није био овлашћен да врши исправку понуде изабраног понуђача, противно одредби члана 58. став 3. Закона о јавним набавкама, те да је понуду изабраног понуђача требало одбити као неисправну. Ово стога што из списка предмета произлази да грешке у понуди изабраног понуђача представљају рачунске грешке, које су уз сагласност понуђача исправљене пре доношења одлуке о избору најповољније понуде, како је и прописано одредбом члана 58. став 3. Закона о јавним набавкама."

(Пресуда Управног суда, 1У 6069/2012 од 12.7.2013. године)

ИСПРАВНА ПОНУДА У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Закон о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 116/2008) - члан 2. тачка 17.

Када понуђачи не оспоре захтев наручиоца у погледу садржине понуда пре истека рока за подношење понуда, то су исти дужни да приликом припреме понуде тај захтев испоштују, док је наручилац у фази стручне оцене понуда у обавези да све понуде које не испуњавају захтев оцени као неисправне.

Из образложења:

"...поступак јавних набавки строго формалан поступак, па како је у конкретном случају у проведеном управном поступку несумњиво утврђено да је сам наручилац поставио захтев у погледу садржине понуда тиме што је тражио да "обрасци и изјаве тражене у конкурсној документацији, одно-

сно податке који морају да буду њихов саставни део, понуђач попуњава читко - штампаним словима, хемијском оловком, а овлашћено лице понуђача их потписује и печатом оверава", а који захтев понуђачи нису оспорили пре истека рока за подношење понуда, то су исти били дужни да приликом припреме понуде тај захтев испоштују, а наручилац у фази стручне оцене понуда у обавези да сагласно члану 2. став 1. тачка 17. Закона о јавним набавкама оцени као неисправне све понуде које напред цитирани захтев не испуњавају, а који је и сам у конкурсној документацији прописао."

(Пресуда Управног суда, 23У 8878/2012 од 22.1.2013. године)

ИСТИЦАЊЕ ПРИМЕДБИ ВЕЗАНИХ ЗА НЕДОСТАТКЕ У КОНКУРСНОЈ ДОКУМЕНТАЦИЈИ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12) - члан 107.

Примедбе у поступку јавне набавке везане за недостатке у конкурсној документацији истичу се пре истека рока за подношење понуда.

Из образложења:

"Код оваквог стања ствари, а имајући у виду цитиране одредбе члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку, овај суд налази да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца, када је тим решењем одбијен његов захтев за заштиту права, јер оспорено решење не садржи правне прописе и разлоге који с обзиром на утврђено чињенично стање упућују на решење какво је дато у диспозитиву. Ово због тога што је тужени орган у оспореном решењу најпре применио одредбу члана 75. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12), налазећи да захтев у погледу доказа у вези овлашћеног сервисера, није био прописан као обавезан законски услов за учешће у поступку јавне набавке, а затим је имајући у виду одредбу члана 107. став 6. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08), нашао да се захтевом за заштиту права не могу оспоравати радње наручиоца предузете у поступку јавне набавке, јер је тужилац пре истека рока за подношење понуда, морао да истакне примедбе везане за недостатке у конкурсној документацији или да у вези са тим покрене поступак за заштиту права, па како тужилац у законом предвиђеном року није оспорио садржину конкурсне документације која му је достављена, већ је то учинио тек након што му је достављена одлука о додели уговора, то је тужени орган нашао

да је захтев за заштиту права тужиоца неоснован. Како је у конкретном случају поступак заштите права започет у време важења Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12), то је тужени орган био дужан да у свему примени одредбе овог Закона, али није могао да у једном делу оспореног решења, у погледу доказа у вези овлашћеног сервисера, да примени одредбу члана 75. важећег Закона о јавним набавкама, а у другом делу оспореног решења, у вези захтева за заштиту права и оспоравања предузетих радњи наручиоца у поступку јавне набавке, да примени одредбу члана 107. став 6. ранијег Закона о јавним набавкама, који је престао да важи. Како је тужени орган оспореним решењем управо тако поступио, примењујући и одредбе важећег и одредбе ранијег Закона о јавним набавкама, при чему је поступак заштите права започет у време важећег Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12), тиме је учинио повреду закона на штету тужиоца, због чега је оспорено решење незаконито."

(Пресуда Управног суда, II-3 У 582/2014 од 10.4.2014. године)

ИЗБОР НАЈПОВОЉНИЈЕ ПОНУДЕ У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ БЕЗ СПРОВОЂЕЊА ФАЗЕ ПРЕГОВАРАЊА

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08) - члан 24.

У случају када наручилац јавне набавке донесе одлуку о избору најповољније понуде без претходног спровођења фазе преговарања а за то није имао правни основ преговарачки поступак ће суд делимично поништити.

Из образложења:

"Одредбом члана 2. став 1. тачка 8. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08), прописано је да је преговарачки поступак такав поступак у којем наручилац непосредно преговара са једним или са више понуђача о елементима уговора о јавној набавци, а одредбом члана 24. став 1. тачка 4. истог Закона, прописано је да наручилац може спроводити преговарачки поступак без објављивања јавног позива ако због изузетне хитности проузроковане ванредним околностима или непредвиђеним догађајима, чије наступање ни у ком случају не зависи од воље наручиоца, наручилац није могао да поступи у роковима одређеним за отворени или рестриктивни поступак. Полазећи од наведених закон-

ских одредаба и утврђене чињенице да је разматраним захтевом за заштиту права основано указано да наручилац није имао правни основ да донесе одлуку о избору најповољније понуде без претходног спровођења фазе преговарања, то је, по оцени суда, тужени орган оспореним решењем правилно усвојио захтев тужиоца и делимично поништио преговарачки поступак. При том је тужени правилно оценио све наводе тужиоца изнете у захтеву за заштиту права и за своју оцену дао довољне и јасне разлоге које у свему као правилне прихвата и овај суд."

(Пресуда Управног суда, 2У 5357/2011 од 26.7.2013. године)

**ИЗЈАШЊЕЊЕ О НАСТАВКУ ПОСТУПКА
ПРЕД РЕПУБЛИЧКОМ КОМИСИЈОМ ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА
У ПОСТУПЦИМА ЈАВНИХ НАБАВКИ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08) - члан 117.

Подносилац захтева за заштиту права мора да испуњава обавезне услове за учешће у поступку јавне набавке у време подношења захтева.

Из образложења:

"Из списка предмета произлази да је у "Сл. гласнику РС", бр. 60/2009 од 3.8.2009. године, објављено обавештење да је од стране наручиоца РЗЗС, у преговарачком поступку без објављивања јавног позива ЈН бр. ..., спроведеног применом одредбе члана 24. став 1. тачка 3) Закона о јавним набавкама (даље: ЗЈН), изабрана понуда тужиоца - понуђача ФМЦС д.о.о. као најповољнија за набавку материјала за дијализу... Потом је М. д.о.о. оспорио законитост поступка јавне набавке подношењем захтева за заштиту права наручиоцу 10.8.2009. године, сматрајући да није постојао правни основ који би наручиоцу омогућио спровођење поступка применом одредбе члана 24. став 1. тачка 3) ЗЈН, јер је на тај начин позив за подношење понуде упућен само једном понуђачу, иако у Србији постоји више понуђача. Поступајући по поднетом захтеву, наручилац је решењем од 19.8.2009. године одбио захтев као неоснован, али га није доставио подносиоцу захтева у законском року из члана 111. став 3. ЗЈН, па је подносилац захтева, на основу члана 111. став 4. ЗЈН, доставио, 21.8.2009. године, непосредно Комисији писмено изјашњење о наставку поступка заштите права. Испитујући основаност захтева за заштиту права, Комисија је донела оспорено решење 30.10.2009. године, којим је

усвојила захтев М. д.о.о. и у целини поништила преговарачки поступак без објављивања јавног позива за јавну набавку добара, сматрајући да за спровођење овог поступка нису били испуњени законски услови из члана 24. став 1. тачка 3) ЗЈН, јер набавка заједничког материјала за све типове дијализних машина није везана специфичним техничким захтевима које може да испуни само један одређени понуђач, због чега је, по оцени Комисије, наручилац, спроводећи преговарачки поступак, без јавног објављивања и јавног позива, поступао противно одредби члана 9. став 1. ЗЈН, којим је изричито прописано да наручилац не може да ограничи конкуренцију међу понуђачима, а посебно не може онемогућавати било којег понуђача да учествује у поступку јавне набавке неоправданом употребом преговарачког поступка.

Основано, по оцени Управног суда, тужилац тужбом указује да је Комисија, приликом доношења оспореног решења, повредила закон на штету тужиоца, када је одлучивала о основаности поднетог захтева за заштиту права, без претходне оцене активне легитимације подносиоца захтева за заштиту права.

Тужени орган је био дужан да пре одлучивања о поднетом захтеву - изјашњењу о наставку поступка, оцени активну легитимацију подносиоца захтева у случају када то није учинио наручилац, то је оспорено решење донето уз повреду закона на штету тужиоца. Активна легитимација увек произлази из материјалног прописа, па је због тога нужно оценити да ли неко лице може бити учесник у одређеном материјалноправном односу, који проистиче из самог закона, у конкретном случају ЗЈН. Стога је тужени орган претходно требало да оцени да ли је М. д.о.о. у време подношења захтева за заштиту права испуњавао обавезне услове за учешће у поступку јавне набавке, без обзира на чињеницу што има интерес (финансијски) за закључење уговора."

(Пресуда Управног суда, 7 У. 13237/2010(2009) од 17.6.2011. године)

ИЗУЗЕТНИ РАЗЛОЗИ ЗА НЕСПРОВОЂЕЊЕ ФАЗЕ ПРЕГОВАРАЊА СА ПОНУЂАЧИМА

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08) - члан 2.

Наручилац јавне набавке крши законске одредбе када донесе одлуку о избору најповољније понуде без претходног спровођења фазе преговарања, а да за то није постојао оправдан разлог.

Из образложења:

"Из списка предмета произлази да је оспореним решењем усвојен захтев за заштиту права подносиоца захтева "Г." д.о.о. из Б., као учесника у заједничкој понуди достављеној заједно са понуђачем "Х.-с." д.о.о. из Б. и делимично поништен преговарачки поступак без објављивања јавног позива за јавну набавку услуга и то у фази доношења одлуке о избору најповољније понуде бр.... од... године, будући да је одлука о избору најповољније понуде, којом је окончана поновљена фаза стручне оцене понуда у предметном поступку јавне набавке, донета без претходног спровођења фазе преговарања са понуђачем чија је понуда у поновљеном поступку стручне оцене понуда оцењена као исправна, одговарајућа и прихватљива, поред понуде "С. за п. V." а.д. Н. С. С обзиром да претходно није спровео фазу преговарања са понуђачима чије је понуде оценио исправним, одговарајућим и прихватљивим, по мишљењу туженог органа, наручилац није имао правни основ да у смислу члана 81. Закона о јавним набавкама донесе одлуку о избору најповољније понуде бр.... од... године.

Одредбом члана 2. став 1. тачка 8. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/08), прописано је да је преговарачки поступак такав поступак у којем наручилац непосредно преговара са једним или са више понуђача о елементима уговора о јавној набавци, а одредбом члана 24. став 1. тачка 4. истог Закона, прописано је да наручилац може спроводити преговарачки поступак без објављивања јавног позива ако због изузетне хитности проузроковане ванредним околностима или непредвиђеним догађајима, чије наступање ни у ком случају не зависи од воље наручиоца, наручилац није могао да поступи у роковима одређеним за отворени или рестриктивни поступак.

Полазећи од наведених законских одредаба и утврђене чињенице да је разматраним захтевом за заштиту права основано указано да наручилац није имао правни основ да донесе одлуку о избору најповољније понуде без претходног спровођења фазе преговарања, то је, по оцени Управног суда, тужени орган оспореним решењем правилно усвојио захтев тужиоца и делимично поништио преговарачки поступак. При том је тужени правилно оценио све наводе тужиоца изнете у захтеву за заштиту права и за своју оцену дао довољне и јасне разлоге које у свему као правилне прихвата и овај суд."

(Пресуда Управног суда, 9У 6685/2011 од 29.12.2011. године)

**КРАЈЊИ РОК ЗА ОСПОРАВАЊЕ КОНКУРСНЕ
ДОКУМЕНТАЦИЈЕ НАРУЧИОЦА**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08)
- члан 107. став 6.

Подносилац захтева може оспоравати конкурсну документацију јавне набавке до момента достављања понуде, будући да након тог момента губи законску могућност да оспорава оне радње наручиоца за које је знао али их није благовремено оспорио.

Из образложења:

"У погледу навода подносиоца о томе да је наручилац нарушио начело једнакости понуђача приликом постављања услова у конкурсној документацији, тужени је навео да је одредбом члана 107. став 6. Закона о јавним набавкама прописано да се захтевом за заштиту права не могу оспоравати радње наручиоца предузете у поступку јавне набавке, ако су подносиоцу захтева били или могли бити познати разлози за његово подношење пре истека рока за подношење понуда или пријава. Подносилац захтева је, у конкретном случају, био упознат са садржином конкурсне документације од момента њеног преузимања, и по њој је доставио понуду, а оспорио је након истека рока за подношење понуда. Након истека рока за подношење понуда, подносилац захтева је изгубио законску могућност да оспори оне радње наручиоца за које је знао, а није их благовремено оспорио."

(Пресуда Управног суда, III-11 У 769/2011 од 5.3.2014. године)

**КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЕНУ ПОНУДА ОД СТРАНЕ НАРУЧИОЦА
ЈАВНЕ НАБАВКЕ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08) - члан 78.

Уколико из услова прописаних конкурсном документацијом недвосмислено произилази да су постојање решења Министарства здравља и постојање решења Агенције за лекове и медицинска средства Србије кумулативни услови, наручилац приликом оцене понуде у поступку јавне набавке не може да узме у обзир само решење једног од наведених органа и на основу њега одлучи.

Из образложења:

"Суд је оценио као неосноване све наводе из одговора на тужбу заинтересованог лица и одговора на тужбу туженог органа с обзиром да из услова прописаних конкурсном документацијом недвосмислено произилази да су постојање решења Министарства здравља и постојање решења Агенције за лекове и медицинска средства Србије, кумулативни услови. Стога није логично зашто је наручилац дао веру "стручном мишљењу" Министарства здравља од 28.01.2014. године, у којем је децидно наведено да је закључивање тог Министарства да тужилац не може да врши промет на велико медицинских средстава класе: Листа А и класе: Остала, позивајући се на дозволу Министарства здравља број..... од 20.09.2011. године, при чему није тумачена садржина решења Агенције за лекове и медицинска средства која је тужилац доставио уз своју понуду, имајући у виду да је на основу одредбе члана 3. став 1. тачка 8. Закона о лековима и медицинским средствима, једино Агенција надлежна да врши категоризацију лекова односно медицинских средстава, а у вези са чланом 176. истог закона, којим је детаљно прописано како се *деле In vitro* дијагностичка медицинска средства."

(Пресуда Управног суда, III-26 У 5783/2014 од 6.11.2014. године)

МЕРИТОРНО ОДЛУЧИВАЊЕ О ЗАХТЕВУ ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08)
- члан 111. став 4.

Одлуку којом се мериторно одлучује о поднетом захтеву за заштиту права, наручилац доноси и доставља подносиоцу захтева у року од десет дана од дана пријема уредног захтева за заштиту права, а уколико не буде достављено, подносилац захтева може наставити поступак пред Републичком комисијом писменим изјашњењем у року од три дана, о чему истовремено обавештава наручиоца.

Из образложења:

"Полазећи од цитираних законских одредаба, а како из списка предмета несумњиво произлази да је тужилац предметни захтев уредио дана 08.09.2011. године, те је дакле наведени законски рок од 10 дана истекао дана 18.09.2011. године, као и имајући у виду чињеницу да се тужилац

поднеском од 13.09.2011. године изјаснио о наставку поступка заштите права иницираног поводом предметног поступка јавне набавке, Управни суд оцењује да је правилан закључак туженог органа да је предметно изјашњење тужиоца дато пре него што су се стекле процесне претпоставке прописане цитираном одредбом члана 111 став 4. Закона о јавним набавкама. Ценаћи наводе тужбе којима се указује на то да је у конкретном случају почетак рока за писмено изјашњење за наставак поступка по поднетом захтеву за заштиту права, везан за моменат пријема иницијалног поднеска, Управни суд је нашао да су исти неосновани, имајући у виду да је одредбом члана 111. став 3. Закона о јавним набавкама, изричито прописано да одлуку којом се мериторно одлучује о поднетом захтеву за заштиту права наручилац доноси и доставља подносиоцу захтева у року од десет дана од дана пријема уредног захтева за заштиту права. Стога је по оцени Управног суда, тужени орган донео правилну и на закону засновану одлуку, када је оспореним закључком одбацио као недопуштено изјашњење тужиоца о наставку поступка заштите права, сходном применом члана 224. став 2. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 33/97, 31/2001, "Службени гласник РС", бр. 30/2010), дајући за своју одлуку разлоге које као правилне прихвата и овај Суд."

(Пресуда Управног суда, 12У 12663/2011 од 30.5.2013. године)

МОГУЋНОСТ ДОПУНЕ ПОНУДЕ У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ
Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12) - члан 87.

Понуђачи могу до истека рока за подношење понуда у поступку јавне набавке, на начин који је одређен у конкурсној документацији, допунити своју понуду достављањем додатних доказа о испуњености услова.

Из образложења:

"По оцени суда, а имајући у виду конкурсну документацију, разлоге дате у образложењу оспореног решења и пропис на који се позвао, правилно је тужени орган усвојио захтев за заштиту права "А. Т." доо Б.-Ч., овде заинтересованог лица и одлучио као у диспозитиву оспореног решења од 21.05.2014. године. За своју одлуку је дао довољне разлоге које прихвата суд и правилно указао који би се доказ, као доказ о испуњености услова да

понуђачу није изречена мера забране обављања делатности која је на снази у време објављивања позива за подношење понуде, навођењем његове садржине, могао прихватити као ваљан. Суд је ценио наводе тужбе којима се оспорава правилност оцене достављених доказа о испуњености услова из члана 75. став 1. Закона о јавним набавкама, али је нашао да се њима не доводи у сумњу законитост оспореног решења, јер је тужени орган у образложењу оспореног решења дао јасне разлоге у вези недостатака у садржини достављених доказа, а одредбом члана 87. став 6. Закона о јавним набавкама је прописано да у року за подношење понуда понуђач може да измени, допуни или опозове своју понуду, на начин који је одређен у конкурсној документацији. Међутим, како је рок за подношење понуда у наведеном поступку јавне набавке истекао дана 17.03.2014. године у 12.00 часова, то су тужиоци, у складу са цитираном одредбом чл. 87. ст. 6. Закона о јавним набавкама, могли да до тог тренутка, на начин који је одређен у конкурсној документацији, допуне своју понуду достављањем додатних доказа о испуњености услова из члана 75. став 1. тачка 3) Закона о јавним набавкама, а што нису учинили у законом предвиђеном року."

(Пресуда Управног суда, И-3 У 8518/2014 од 11.12.2014. године)

МОГУЋНОСТ НАСТАВКА ПОСТУПКА ЈАВНЕ НАБАВКЕ ПРЕД РЕПУБЛИЧКОМ КОМИСИЈОМ ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08)
- члан 111. став 4.

Процесни предуслов за правну дозвољеност писменог изјашњења о наставку поступка заштите права пред Републичком комисијом за заштиту права у поступцима јавних набавки, постоји само уколико је претходно истекао прописани рок за поступање наручиоца по поднетом захтеву за заштиту права.

Из образложења:

"Суд је ценио наводе тужиоца истакнуте у тужби, па је, имајући у виду напред наведено, нашао да су исти неосновани и без утицаја на другачију оцену законитости оспореног закључка. Ово стога што је чланом 111. став 4. Закона о јавним набавкама, прописана могућност подношења писменог изјашњења о наставку поступка непосредно Републичкој комисији, овде туже-

ном, при чему је рок прописан поменутом одредбом Закона о јавним набавкама истовремено и крајњи рок у којем је могуће подношење изјашњења о наставку поступка заштите права, без обзира да ли је и када подносиоцу захтева достављено решење о поднетом захтеву за заштиту права. Према томе, процесни предуслов за правну дозвољеност писменог изјашњења о наставку поступка заштите права пред Републичком комисијом, овде туженом, којим се на основу одредбе члана 111. став 4. Закона о јавним набавкама иницира наставак поступка пред Републичком комисијом, постоји само уколико је претходно истекао, ставом 3. истог члана, прописани рок за поступање наручиоца по поднетом захтеву за заштиту права."

(Пресуда Управног суда, 21У 12672/2011 од 23.11.2012. године)

**НАДЛЕЖНОСТ КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА
ДО ФОРМИРАЊА РЕПУБЛИЧКЕ КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ
ПРАВА У ПОСТУПЦИМА ЈАВНИХ НАБАВКИ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08)
- члан 125 став 2.

Комисија за заштиту права активно је легитимисана да одлучује о захтеву за заштиту права подносиоца захтева, иако је истекао рок од шест месеци за формирање Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки, јер, у складу са законом, Комисија за заштиту права наставља свој рад до почетка рада Републичке комисије.

Из образложења:

"Оспореним закључком одбачено је изјашњење о наставку поступка пред Комисијом подносиоца захтева "I."А.Д. Б., поднетом у отвореном поступку, јавне набавке услуга-одржавање рачунарске опреме типа D. за потребе Управе за заједничке послове Републичких органа, ЈН број... за које је јавни позив објављен у "Службеном гласнику РС", број 22/2009 од 30.03.2009. године, наручиоца Републике Србије, Управе за заједничке послове Републичких органа, Б., као неблаговремено. У тужби поднетој Врховном суду Србије, 31.08.2009. године, која је била заведена под бројем У.62423/09, тужилац оспорава законитост решења туженог органа, истиче да Комисија није правилно утврдила чињенично стање, као да није правил-

но применила Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116 од 22.12.2008 године). Такође, је истакао да Комисија у донетом решењу није утврдила датум када је подносилац захтева примио решење наручиоца о поднетом захтеву за заштиту права, с обзиром да наведена документација у списима не садржи доказ о томе, као и да Комисија у конкретном случају није имала увид да је наручилац могао последњег дана за доношење и достављање решења о захтеву за заштиту права да преда пошти изјашњење о наставку поступка. Поред тога је навео да законски рок од 3 дана за подношење писменог изјашњења о наставку поступка заштите права, почиње да тече од дана када је подносилац захтева примио решење наручиоца о поднетом захтеву за заштиту права. Такође, тужилац је указао и на непостојање активне легитимације туженог органа да одлучује о поднетом захтеву за заштиту права подносиоца захтева, с обзиром да је у време доношења претходног закључка истекао рок од 6. месеци за формирање Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавне набавке, рачунајући од дана ступања на снагу важећег Закона о јавним набавкама. Са изнетог, предложио је да суд тужбу уважи и поништи оспорени закључак комисије.

У одговору на тужбу тужени орган је остао код датума датим у образложењу оспореног решења и предложио да суд тужбу одбије.

Управном суду су дана 01.01.2010. године, на основу члана 29. став 1. и члана 90. став 1. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", број 116/08), уступљени предмети Врховног суда Србије и окружних судова, у којима до 31.12.2009. године, није донета коначна одлука, за које је надлежан Управни суд, сагласно члану 29. став 1. истог закона. Оценом навода тужбе, одговора на тужбу и списка предмета ове управне ствари, поступајући, на основу одредбе члана 77. став 1. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", број 111/09), по тужби овом управном спору по правилима поступка прописаних одредбама Закона о управним споровима ("Службени лист СРЈ", број 46/96), Управни суд је нашао да тужба није основана.

Из образложења оспореног закључка произлази да је Управа за заједничке послове Републичких органа спровела отворени поступак јавне набавке број 9/2009 чији је предмет набавка услуга, одржавање рачунарске опреме типа D. за потребе Управе за заједничке послове Републичких органа, који позив је објављен у "Службеном гласнику Републике Србије број 22 од 30.03.2009. године). По окончању поступка наручилац је донео одлуку број.... од 27.05.2009. године, којом је изабрана као најповољнија

понуа понуђача МП/С. Г., Б... и то применом критеријума економски најповољније понуде. Након пријема одлуке о избору најповољније понуда на основу члана 107. став 4. Закона о јавним набавкама Предузеће за производњу рачунарске опреме информатички инжењеринг "Г." А.Д. Б., поднело је дана 5.06.2009. године, захтев за заштиту права и на позив наручиоца од 9.06.2009. године, допунио свој захтев уплатом таксе дана 12.06.2009. године. Решењем од 22.06.2009. године Управа за заједничке послове Републичких органа Републике Србије као наручилац одбила је захтев за заштиту права П. за п. р. о. и. и. "Г." А.Д. Б. а подносилац захтева је дана 26.06.2009. године, поднео Комисији писмено изјашњење о наставку поступка заштите права пред Комисијом путем препоручене пошिल्ке, а наведено изјашњење је писано како се наводи 26.05.2009. године, иако је поднето 5.06.2009. године, те је очигледно да је на изјашњењу грешком наведен месец мај уместо јуна када је изјашњење и поднето. Комплетна документација достављена је Комисији дана 2.07.2009. године. На основу наведеног тужени орган је закључио да је први дан рока за доношење и достављање одлуке наручиоца поднетом захтеву за заштиту права почео да тече дана 13.06.2009. године, док је последњи дан рока за доношење и достављање одлуке наручиоцу поднетом захтеву истицао дана 22.06.2009. године, те је подносилац морао у складу са одредбом члана 111. став 4. Закона о јавним набавкама у року од наредна три дана од дана протекла тог рока да поднесе писмено изјашњење о наставку поступка пред Комисијом (до 25.06.2009. године), а како је подносилац захтев тај захтев поднео 26.06.2009. године, то је донет закључак као у диспозитиву да се одбаци изјашњење о наставку поступка као неблаговремен.

По оцени Управног суда оспореним решењем није повређен закон на штету тужиоца. Ово са разлога што је у поступку утврђено да је предметни захтев за заштиту права наручилац примио дана 5.06.2009. године, да је по позиву наручиоца допунио захтев 12.06.2009. године, да је поводом наведеног захтева наручилац дана 22.06.2009. године донео решење и одбио захтев за заштиту права подносиоца захтева, као неоснован, а да је писмено изјашњење о наставку поступка заштите права пред комисијом подносилац захтева поднео путем препоручене пошिल्ке дана 26.06.2009. године. На овако утврђено чињенично стање тужени орган је правилно применио материјално право и то одредбу члана 111. став 4. Закон о јавним набавкама. Наиме, у ситуацији када наручилац у року од 10. дана од дана када је примио уредан захтев не достави подносиоцу захтева решење

донето по захтеву, сходно члану 111. став 4. Закон о јавним набавкама, подносилац захтева може наставити поступак заштити права тако што ће у року у наредна 3. дана непосредно Комисији доставити писмено изјашњење о чему је у истом року дужан да обавести наручиоца, а што представља истовремено и крајњи рок у коме је могуће подношење писменог изјашњења о наставку поступка заштите права које укупно износи 13. дана од дана када је наручилац примио уредан захтев за заштиту права. С обзиром да у конкретном случају тужиоцу рок од 3. дана за достављање писменог изјашњења о наставку поступка истиче 25.06.2009. године, а да је исти поднео захтев 26.06. 2009. године, то је правилно тужени орган закључком одбацио изјашњење о наставку поступка тужиоца, као неблаговремено, применом члана 117. став 1. тачка 1. Закона о јавним набавкама. За своју одлуку је дао довољно и на закону засноване разлоге, које прихвата и овај суд. Неоснован је и навод тужбе који се односи на непостојање активне легитимације тужене Комисије да одлучује о поднетом захтеву за заштиту права подносиоца захтева, с обзиром да је у време доношења предметног закључка истекао рок од 6. месеци за формирање Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки, рачунајући од дана ступања на снагу важећег Закона о јавним набавкама, јер је одредбом члана 125. став 2. Закона о јавним набавкама, предвиђено да даном ступања на снагу овог закона Комисија за заштиту права наставља са радом до почетка рада Републичке комисије, због чега је била активно легитимисана да одлучује о поднетом захтеву за заштиту права подносиоца захтева. Суд је ценио и остале наводе тужбе али налази да нису од утицаја на другачију одлуку овога суда па их посебно не образлаже."

(Пресуда Управног суда, 8У 11348/2010(2009) од 25.3.2011. године)

НАДЛЕЖНОСТ ЗА ПОНИШТАЈ УГОВАРА СА ПОНУЂАЧЕМ НАКОН ПОКРЕТАЊА ПОСТУПКА ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08) - члан 108.

Утврђивање ништавости уговора закљученог са понуђачем након спроведеног поступка јавне набавке не може бити предмет спора захтева за заштиту законитости, већ се може поднети тужба за утврђивање ништавости у парничном поступку.

Из образложења:

"У односу на техничку грешку, која се односи на датум доношења одлуке о покретању поступка јавне набавке, наведен у "Службеном гласнику РС" у коме је објављен позив за јавну набавку, Управни суд налази да се ова грешка може у свако доба исправити од стране надлежног органа, па не утиче на другачију оцену законитости оспореног решења Управном суду. Суд је посебно оценио наводе тужбе којима се указује на ништавост уговора о јавној набавци, закљученог са изабраном групом понуђача 27.04.2010. године, супротно одредби члана 108. Закона о јавним набавкама, пре окончања поступка по поднетом захтеву за заштиту права и с тим у вези наводе истакнуте у речи пуномоћника тужилаца на одржаној усменој јавној расправи, као и доказе и наводе приложене уз поднесак пуномоћника тужилаца, достављене Управном суду 06.02.2012. године, па је нашао да ови наводи не могу довести до другачије оцене законитости оспореног решења. Ово због тога што правилност уговора, закљученог са изабраним понуђачем након спроведеног поступка јавне набавке и евентуално утврђивање ништавости овог уговора, није предмет оцене Управног суда у управном спору, већ може бити предмет оцене код надлежног суда у парничном поступку, по евентуално поднетој тужби за утврђивање ништавости закљученог уговора, заједно са приложеним анексима тог уговора, достављеним од стране тужилаца Управном суду."

(Пресуда Управног суда, 14У 24195/2010 од 10.2.2012. године)

**НАДОКНАДА ТРОШКОВА ПОДНОСИОЦУ ЗАХТЕВА
ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12)
- члан 116. став 3.

Наручилац у поступку јавне набавке мора подносиоцу захтева за заштиту права, на писмени захтев, надокнадити трошкове настале по основу заштите права уколико је захтев основан.

Из образложења:

"Чланом 116. став 3. Закона о јавним набавкама прописано је да ако је захтев за заштиту права основан, наручилац мора подносиоцу захтева за заштиту права на писмени захтев надокнадити трошкове настале

по основу заштите права. Образлажући одлуку о трошковима тужени орган је навео да утврђени трошкови представљају стварне издатке које је подносилац захтева имао на име таксе плаћене за поднети захтев за заштиту права у износу од динара, на име адвокатских трошкова за састав захтева за заштиту права у износу од динара за састав писменог изјашњења у износу од динара, према тарифном броју 7 Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, као и трошкове за увид у списе предмета у износу од динара, који су му одређени по тарифном броју 15 наведене тарифе. Ово са разлога што је процењена вредност јавне набавке..... динара, па према тарифном броју 7 наведене тарифе, за наведену вредност спора (1000 поена) адвокату припада награда у износу од динара за састављање захтева за заштиту права, а за састав писменог изјашњења, у складу са тачком 3 тарифног броја 7 наведене тарифе адвокату припада 50% награде, што у конкретном случају износи динара, док му за увид у списе предмета припада награда у складу са тарифним бројем 15 тарифе у износу од 50% од награде из тарифног броја 7, што износи динара. Стога је, по оцени овог суда, правилно тужени орган закључио да захтевом тражени трошкови у износу од динара, односно динара, прелазе износ који, сходно тарифном бр. 7 и 15 Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, припада адвокату за његово ангажовање."

(Пресуда Управног суда, 18У 12674/2012 од 24.11.2014. године)

НАКНАДА ТРОШКОВА ПОДНОСИОЦУ ЗАХТЕВА ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12)
- члан 116. став 3.

Уколико је захтев за заштиту права основан, наручилац мора подносиоцу захтева за заштиту права на писмени захтев надокнадити трошкове настале по основу заштите права.

Из образложења:

"Образлажући одлуку о трошковима тужени орган је навео да утврђени трошкови представљају стварне издатке које су подносиоци захтева имали на име таксе плаћене за поднети захтев за заштиту права у из-

носу од динара, на име адвокатских трошкова за састав захтева за заштиту права у износу од динара и за састав писменог изјашњења у износу од динара, према тарифном броју 7 Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката. Поред тога, тужилац "Б. С. П." д.о.о. је имао и трошкове за увид у списе предмета у износу од динара, који су му одређени по тарифном броју 15 наведене тарифе. Ово са разлога што је процењена вредност јавне набавке динара, па према тарифном броју 7 наведене тарифе, за наведену вредност спора (1000 поена) адвокату припада награда у износу од динара за састављање захтева за заштиту права, а за састав писменог изјашњења, у складу са тачком 3 тарифног броја 7 наведене тарифе адвокату припада 50% награде, што у конкретном случају износи динара, док му за увид у списе предмета припада награда у складу са тарифним бројем 15 тарифе у износу од 50% од награде из тарифног броја 7, што износи динара. Стога је, по оцени овог суда, правилно тужени орган закључио да захтевом тражени трошкови у износу од динара, односно динара, прелазе износ који, сходно тарифном бр. 7 и 15 Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, припада адвокату за његово ангажовање."

(Пресуда Управног суда, 7У 19888/2013 од 9.5.2014. године)

НАКНАДА ТРОШКОВА ПОСТУПКА НАСТАЛИХ ПО ОСНОВУ ЗАШТИТЕ ПРАВА

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 111/08)
- члан 116. став 3.

Да би подносилац захтева за заштиту права остварио право на накнаду трошкова насталих по основу заштите права захтев мора поднети до доношења одлуке Републичке комисије.

Из образложења:

"Одредба члана 116. став 3. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/2008), прописује да је наручилац дужан да подносиоцу захтева за заштиту права на писмени захтев накнади трошкове настале по основу заштите права уколико је захтев за заштиту права основан. Став 6. истог члана прописује да је накнаду трошкова могуће тражити до доношења одлуке наручиоца, односно Републичке комисије о под-

нетом захтеву за заштиту права, док је ставом 7. истог члана прописано да о трошковима одлучује Републичка комисија, те да је одлука Републичке комисије извршни наслов.

Код оваквог стања ствари, а сагласно цитираним законским одредбама, и по схватању Управног суда, правилно је тужени орган донео одлуку као у диспозитиву оспореног закључка, пошто је у проведеном поступку утврђено да захтев за накнаду трошкова поступка од стране тужиоца није истакнут у захтеву за заштиту права, нити до доношења мериторне одлуке наручиоца, због чега је, правилно и по оцени суда, захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка заштите права одбачен."

(Пресуда Управног суда, III-6 У 1316/2011 од 30.1.2014. године)

НАКНАДА ТРОШКОВА ЗАШТИТЕ ПРАВА У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12) - члан 116.

Захтев за заштиту права у поступцима јавних набавки је иницијални акт којим се покреће поступак контроле, па подносиоцу захтева не припада накнада увећана за 100% од накнаде прописане за поднеске којима се покреће поступак (тужбе, предлози, молбе).

Из образложења:

"Разматрајући питање да ли захтев за заштиту права у поступцима јавних набавки представља правни лек у смислу тарифног броја 10. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, па стога подносиоцу тог захтева припада награда увећана за 100% од награде прописане за поднеске којима се покреће поступак (тужбе, предлози, молбе), Управни суд је имао у виду да је Закон о јавним набавкама у одељку VII - ЗАШТИТА ПОНУЂАЧА И ЈАВНОГ ИНТЕРЕСА, прописивао да се образује Републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки, као самосталан и независан орган Републике Србије, који обезбеђује заштиту права понуђача и јавног интереса у поступцима јавних набавки (члан 100. став 1.), да захтев за заштиту права може да поднесе свако лице које има интерес да закључи уговор о конкретној јавној набавци (подносилац захтева), као и Управа за јавне набавке, јавни правобранилац и државни орган или организација која је овлашћена да врши надзор над пословањем

наручиоца (члан 106. ст. 1. и 2.), да се захтев за заштиту права подноси наручиоцу и може се поднети у току целог поступка јавне набавке, против сваке радње наручиоца, осим ако овим законом није другачије одређено (члан 107. ст. 1. и 2.), при чему захтев за заштиту права задржава даље активности наручиоца у поступку јавне набавке до доношења одлуке о поднетом захтеву за заштиту права, ако Републичка комисија на предлог наручиоца не одлучи другачије (члан 108. став 1.).

Наведеним законом је предвиђено да ће после претходног испитивања, наручилац решењем одлучити о захтеву за заштиту права тако што ће усвојити захтев и у целини или делимично поништити поступак јавне набавке уколико је захтев основан или одбити захтев за заштиту права као неоснован (члан 111. став 1. тач. 1) и 2)), с тим да решење из члана 111. став 1. тачка 2) овог закона садржи и позив подносиоцу захтева за заштиту права да се најкасније у року од три дана од дана пријема решења писмено изјасни да ли ће наставити поступак пред Републичком комисијом, као и обавештење о последицама пропуштања рока за изјашњење (члан 112. став 1.), као и да Републичка комисија одлучује о поднетом захтеву за заштиту права на основу пријема писменог изјашњења подносиоца захтева о наставку поступка (члан 113. став 1.).

Тарифним бројем 10. ст. 1. и 2. наведене Тарифе (правни лекови), предвиђено је да за састављање правних лекова адвокату припада награда увећана за 100% од награде прописане за поднеске којима се покреће поступак (тужбе, предлози, молбе), с тим да за састављање одговора на изјављене правне лекове адвокату припада 50% од награде прописане у претходном ставу, с тим да у компликованим случајевима ова награда може износити 100%.

Полазећи од наведених одредаба Закона и Тарифе, Суд је оценио да захтев за заштиту права у поступцима јавних набавки представља правно средство - поднесак којим се покреће поступак, те стога подносиоцу тог захтева не припада награда увећана за 100% од награде прописане за поднеске којима се покреће поступак (тужбе, предлози, молбе), у смислу тарифног броја 10. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

Разматрајући питање правне природе захтева за заштиту права у поступцима јавних набавки, Суд је имао у виду специфичност тог поступка, односно разлоге и циљ његовог увођења у правни поредак Републике Србије, јавни интерес на коме се овај поступак заснива, али и интерес уче-

сника у поступку који су заинтересовани за закључење уговора о јавној набавци. Питање заштите наведених интереса, законодавац је уредио тако што је, сагласно цитираним одредбама Одељка VII Закона о јавним набавкама, предвидео могућност подношења захтева за заштиту права од стране лица која имају интерес за закључење уговора о јавној набавци, али и круга лица са другачијим (у одређеним ситуацијама опречним) интересом, као што су Управа за јавне набавке, јавни правобранилац и државни орган или организација која је овлашћена да врши надзор над пословањем наручиоца (члан 106. ст. 1. и 2. Закона).

Законодавац је, имајући у виду сложеност и значај овог поступка уредио и питање контроле његовог спровођења, тако што је прописао да се захтев за заштиту права може поднети наручиоцу у току целог поступка јавне набавке, против сваке радње наручиоца, осим ако овим законом није другачије одређено (члан 107. ст. 1. и 2.).

Из наведеног, по схватању Суда, следи да захтев за заштиту права у поступку јавне набавке, по својој садржини и обухвату примене, представља правно средство којим се иницира поступак контроле, односно заштите наведених интереса, и то у свим фазама поступка, укључујући и оне које претходе одлучивању о избору понуђача. Суд, стога, оцењује да се поднети захтев не може уподобити правном леку у смислу цитиране одредбе тарифног броја 10. Тарифе, већ правном средству којим се иницира заштита права, у смислу наведеног тарифног броја. Ово стога што правни лек (редовни и ванредни) подразумева постојање формално - правног акта одлучивања о праву и на закону заснованом интересу лица које је легитимисано за његово изјављивање, односно пропуштање органа да о томе одлучи, док се у конкретном случају ради о радњи наручиоца предузетој у циљу спровођења јавне набавке којом се не одлучује непосредно о праву и на закону заснованом интересу одређеног лица, већ стварају претпоставке за даље вођење поступка јавне набавке. Прописивање контролног механизма у тој фази, по схватању Суда, представља правну могућност да се иницира питање заштите права учесника поступка до чије би повреде могло да дође незаконитим одлучивањем на основу незаконито предузете радње у току спровођења поступка јавне набавке. Суд налази да на овакав став не утиче ни чињеница да подношење захтева за заштиту права ствара претпоставку за подносиоца да у случају одбијања захтева, путем изјашњења, обезбеди деволутивно одлучивање од стране Републичке комисије, будући да је у том случају реч о новој правној ситуацији, различи-

тој од оне у којој је захтев иницијално поднет, која подразумева испуњеност одређених претпоставки и предузимање одређених радњи од стране лица које је овлашћено да да изјашњење о наставку поступка. Следом изнетог, Суд је оценио да је оспорено решење правилно и на закону засновано из разлога који су у њему дати, а које као правилне и довољне прихвата и овај суд."

(Пресуда Управног суда, 12 У 14372/2012 од 9.3.2015. године)

НАКНАДА ТРОШКОВА ЗА УВИД У СПИСЕ У ПОСТУПЦИМА ЈАВНИХ НАБАВКИ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12)
- члан 156. став 3.

У поступку покренутом захтевом за заштиту права који је оцењен основаним, подносилац захтева има право на накнаду трошкова за ангажовање адвоката за разгледање списка предмета само под условом да се списи, чије се разгледање тражи, не налазе код подносиоца захтева кога адвокат заступа.

Из образложења:

"Такође, правилно је и по оцени Управног суда, донета одлука о трошковима поступка заштите права, у складу са одредбом члана 156. став 3. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 124/12), при чему су трошкови одмерени правилном применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката... Ово стога, што је одредбом члана 156. став 3. Закона о јавним набавкама, прописано да ако је захтев за заштиту права основан, наручилац мора подносиоцу захтева за заштиту права на писани захтев надокнадити трошкове настале по основу заштите права. Имајући у виду ову законску одредбу, те околност да је захтев за заштиту права основан, то је тужени орган правилно одлучио о захтеву за накнаду трошкова, утврдивши да подносиоцу припада право на накнаду трошкова заштите права у износу од 80.000,00 динара, на име уплаћене таксе за поднети захтев за заштиту права, као и 45.000,00 динара на име адвокатских трошкова за састав захтева за заштиту права по Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката. Притом је у преосталом делу, захтев на износ од 45.000,00 динара на име трошкова за састав поднетог захтева за заштиту права правилно одбијен као неоснован, обзиром

да тражени износ прелази износ који адвокату припада сходно Тарифном броју 13. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката. Наиме, образлажући одлуку о трошковима, тужени орган је правилно навео да тражени трошкови представљају стварне издатке које је подносилац захтева имао на име таксе плаћене за поднети захтев за заштиту права и издатке на име адвокатских трошкова за састав захтева за заштиту права. Ово са разлога, што је захтев за заштиту права поднет у процењивом предмету, при чему процењена вредност јавне набавке према Одлуци о покретању предметног поступка јавне набавке, износи 24.244.715,00 динара, па према Тарифном боју 13. став 1. поменуте Тарифе, потпада под вредност спора од 1500 поена. Како је вредност поена 30,00 динара, то је подносиоцу захтева правилно одређена награда за састављање поднеска из става 1. тарифног броја 37. Тарифе у износу од 45.000,00 динара, која је добијена множењем припадајућих бодова са вредношћу бода (1500 поена x 30,00 динара). Осим наведеног, у делу у којем је подносилац захтева тражио 45.000,00 динара на име увида у списе предмета, Републичка комисија је и по оцени овог суда правилно захтев одбила, јер из садржине поднетог захтева произлази да је њиме искључиво оспорена законитост конкурсне документације, са ког разлога се у конкретном случају није могло сматрати да је извршена радња прегледања и разматрања списка, за коју би ангажованом адвокату припала накнада прописана Тарифним бројем 79. поменуте Тарифе. Ово са разлога што понуђачи сачињавају понуде управо на основу конкурсне документације коју и сами поседују, те се иста не може сматрати врстом списка у односу на коју се може извршити радња прегледања за коју би могла да буде остварена тражена накнада."

(Пресуда Управног суда, 9У 1283/2015 од 24.11.2016. године)

**НАКНАДНИ РОК ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПРЕВОДА
НА СРПСКИ ЈЕЗИК КОНКУРСНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ
У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08) - члан 16.

Када је у питању конкурсна документација поднета у поступку јавне набавке, могућност да се остави накнадни рок за подношење превода на српски језик постоји само у погледу оних докумената који

су тачно пецизирани као делови понуда који се могу доставити на енглеском језику.

Из образложења:

"Даље, тужени орган је навео да је увидом у конкурсну документацију, утврђено да је наручилац на 8 страни, у одељку насловљеном са "Позив за подношење понуде", под тачком 2.12. навео да понуде, документација и сва кореспонденција везана за понуде морају бити на српском језику, изузимајући називе опреме који је наручилац у спецификацији описао на енглеском језику. Наручилац и подносилац захтева су учинили неспорном чињеницу да понуда подносилаца захтева садржи сертификат ИСО... на енглеском језику, који није преведен на српски језик. У разлозима образложења оспореног решења, тужени наводи да је наручилац, користећи се правом из члана 16. став 1. Закона о јавним набавкама, дозволио да се понуде делимично поднесу на енглеском језику, дајући прецизно и јасно упутство понуђачима о којим се тачно деловима понуде ради. Наиме, наручилац је дозволио да се енглески језик може употребљавати само у погледу назива опреме коју је наручилац у спецификацији описао на енглеском језику. Према томе, по налажењу туженог органа, наведени сертификат се није односио на део понуде за који је наручилац у складу са Законом о јавним набавкама, тачно прецизирао да је део понуде који се може поднети на енглеском језику. По налажењу туженог, одредба члана 16. став 3. Закона о јавним набавкама, може да се примени само у ситуацији када је наручилац, у складу са овлашћењем из члана 16. став 1. истог Закона, дозволио да се понуда делимично поднесе на страном језику, па могућност да се остави накнадни рок за подношење превода на српски језик, постоји само у погледу оних докумената који су тачно пецизирани као делови понуда који се могу доставити на енглеском језику. Код оваквог стања ствари, суд налази да је оспорено решење донето уз правилно утврђено чињенично стање и правилном применом материјалног права, при чему је тужени орган оценио све наводе подносилаца захтева и за своју одлуку дао јасне и аргументоване разлоге које у свему прихвата и овај суд. Ово посебно стога што из спроведеног управног поступка произлази да је наручилац, у складу са одредбом члана 16. став 1. и став 2. Закона о јавним набавкама у јавном позиву број... ("Службени гласник РС", бр. 41/2010), прецизно назначио део понуде који може бити на енглеском језику а то су евентуални називи опреме коју је наручилац у спецификацији

описао на енглеском језику. Према оцени суда, само за тај део понуде, ако наручилац оцени да би требало да буде преведен на српски језик, одредиће понуђачу рок у смислу става 3. члана 16. истог закона, у којем је понуђач дужан да изврши превод тог дела понуде. Како сертификат ИСО... не потпада под део понуде за који је у предметном јавном позиву дозвољено да се може дати на страном језику, то је тужени правилно одлучио када је одбио захтев за заштиту права овде тужилаца."

(Пресуда Управног суда, ЗУ 10128/2011 од 23.5.2013. године)

НАРУЧИЛАЦ КАО ПРВОСТЕПЕНИ ОРГАН У ПОСТУПКУ ЈАВНИХ НАБАВКИ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08) - члан 153.

Наручилац има положај првостепеног органа само у случају када решењем усваја захтев за заштиту права, али не и у случају када доставља одговор на захтев за заштиту права и комплетну документацију из поступка јавне набавке Републичкој комисији за заштиту права у поступцима јавних набавки, која ће одлучити о захтеву за заштиту права.

Из образложења:

"Подносилац приговора, у приговору изјављеном Управном суду дана 01.07.2014. године, оспорава решење Управног суда, Одељења у Н. С.... од 12.06.2014. године, истичући да приговор подноси због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. На основу одредаба Закона о јавним набавкама ("Сл. гласник РС" бр. 116/2008), које у тужби цитира, подносилац приговора сматра да произлази да је наручилац заиста имао положај првостепеног органа у складу са одредбама наведеног Закона. Међутим, према правилима важећег Закона о јавним набавкама ("Сл. гласник РС" бр. 124/12), наручилац има положај првостепеног органа само у случају када решењем усваја захтев за заштиту права (члан 153. став 1. тачка 1. Закона), али исто тако наручилац нема положај првостепеног органа у случају када доставља одговор на захтев за заштиту права и комплетну документацију из поступка јавне набавке Републичкој комисији, која ће одлучити о захтеву за заштиту права (члан 153. став 1. тачка 2. наведеног Закона), тј. тада Републичка

комисија има положај првостепеног органа, јер заиста одлучује о захтеву. На основу наведеног предлаже да посебно веће суда уважи приговор, поништи оспорено решење о одбацивању тужбе и настави поступак пред судом по тужби подносиоца приговора."

(Решење Управног суда, Ув 238/2014 од 19.9.2014. године)

НЕБЛАГОВРЕМЕНОСТ ЗАХТЕВА ЗА ИЗЈАШЊЕЊЕ У ПОСТУПКУ ЈАВНИХ НАБАВКИ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12) - члан 117.

Будући да је писмено изјашњење о наставку поступка јавних набавки поднесено три дана након истека законом прописаног рока, основан је и закључак Комисије којим се одбија то изјашњење као неблаговремено.

Из образложења:

"Одредбом члана 117. став 1. тачка 1. истог Закона, прописано је да Републичка комисија закључком одбацује захтев за заштиту права, односно изјашњење о наставку поступка пред Републичком комисијом, у случају када је захтев за заштиту права, односно изјашњење поднето неблаговремено, ако га је поднело лице које нема активну легитимацију или ако подносилац захтева није у остављеном року допунио захтев, односно га није допунио у складу са позивом за допуноу захтева из члана 108. овог Закона.

Код оваквог стања ствари, Управни суд налази да је тужени орган правилно, на основу члана 117. став 1. тачка 1. Закона о јавним набавкама, одбацио писмено изјашњење тужиоца о наставку поступка пред Републичком комисијом, које је тужилац поднео 10.01.2013. године. Ово стога што, када наручилац у року од десет дана од дана када је примио захтев, не достави подносиоцу захтева решење донето по захтеву, сагласно члану 111. став 4. Закона о јавним набавкама, подносилац захтева може у року од наредна три дана непосредно Комисији доставити писмено изјашњење, а то је, истовремено и крајњи рок у којем је могуће подношење писменог изјашњења о наставку поступка заштите права, који укупно износи тринаест дана од дана када је наручилац примио захтев за заштиту права.

У конкретном случају, захтев за заштиту права тужилац је поднео наручиоцу непосредно дана 25.12.2012. године, а наручилац није у року

од 10 дана, од дана пријема захтева донео и доставио тужиоцу образложено решење, који рок за издавање је истекао 04.01.2013. године, па је тужилац, по истеку наведеног рока, могао тражити наставак поступка код Републичке комисије у даљем року од три дана, који рок је за тужиоца за предузимање ове правне радње истекао 07.01.2013. године, односно првог наредног радног дана. Како је тужилац писмено изјашњење о наставку поступка заштите права поднео наручиоцу непосредно дана 10.01.2013. године, како то произлази из доказа у списима, то је изјашњење поднето неблаговремено."

(Пресуда Управног суда, У 2547/2013 од 18.4.2013. године)

НЕБЛАГОВРЕМЕНОСТ ЗАХТЕВА ЗА НАСТАВАК ПОСТУПКА ПРЕД РЕПУБЛИЧКОМ КОМИСИЈОМ ЗА ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08)

- члан 111. ст. 3. и 4.

Захтев за заштиту права пред Републичком комисијом је неблаговремен ако је прошло више од три дана од последњег дана рока за доношење решења по захтеву учесника у поступку јавних набавки, односно више од тринаест дана од дана подношења захтева наручиоца за заштиту права.

Из образложења:

"Одредбом члана 111. став 3. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС" бр. 116/08) прописано је да образложено решење из става 1. овог члана наручилац доноси и доставља подносиоцу захтева у року од десет дана од дана пријема уредног захтева за заштиту права. Ставом 4. истог члана, прописано је да ако подносиоцу захтева за заштиту права није достављено решење наручиоцу у року из става 3. овог члана, подносилац захтева може наставити поступак пред Републичком комисијом писменим изјашњењем у року од наредна три дана, о чему истовремено обавештава наручиоца.

Код оваквог чињеничног и правног стања ствари, правилно је поступио тужени орган када је у поступку у коме није било повреде правила поступка, на правилно утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право. Ово са разлога јер је последњи дан рока, од три дана,

за подношење писменог изјашњења о наставку поступка заштите права пред Комисијом био дан 06.04.2010. године, а изјашњење о наставку поступка заштите права је поднето дана 07.04.2010. године, дакле четрнаест дана од дана када је поднет предметни захтев то је правилно закључком одлучено да је изјашњење поднето неблаговремено сходно члану 111. став 4. Закона о јавним набавкама."

(Пресуда Управног суда, У 22776 /2010 од 21.6.2012. године)

**НЕБЛАГОВРЕМЕНО ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА
ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА ПОНУЂАЧА**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08)
- члан 107. став 4.

Рок за подношење захтева за заштиту права понуђача је осам дана од дана пријема одлуке, а на основу одредаба Закона о јавним набавкама и Правилника о обавезним елементима конкурсне документације у поступцима јавних набавки.

Из образложења:

"Одредбом члана 107. став 4. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08) је прописано да после доношења одлуке наручиоца рок за подношење захтева за заштиту права је 8 дана од дана пријема одлуке. У члану 30. став 3. тачка 2. истог Закона је прописано да конкурсна документација садржи упутство понуђачима како да сачине понуду, а у члану 4. став 1. тачка 21. Правилника о обавезним елементима конкурсне документације у поступцима јавних набавки ("Службени гласник РС", број 50/09) је прописано да упутство понуђачима како да сачине понуду садржи, поред осталог, обавештење о начину и року подношења захтева за заштиту права понуђача и навођење броја жиро рачуна на који је подносилац захтева приликом подношења захтев дужан да уплати таксу одређену законом.

(...)

По оцени суда, неосновано се у тужби наводи и да рок за подношење захтева требало је рачунати од... године, када је примио обавештење Управе о праву и року у коме може поднети правно средство, у складу са чланом 200. став 5. Закона о општем управном поступку. Ово стога што је

питање поуке о правном леку уређено цитираним одредбама Закона о јавним набавкама и Правилника о обавезним елементима конкурсне документације у поступцима јавних набавки, а из конкурсне документације бр... се види да је на страни 8. наручилац дао понуђачима упутство о заштити права, тј. да у року од 8 дана од дана пријема одлуке, могу поднети захтев за заштиту права наручиоцу. Како је у складу са наведеном одредбом Правилника уређено питање поуке о правном леку, то и по оцени овог суда, у конкретном случају се не примењују одредбе Закона о општем управном поступку, сходно одредби члана 105. став 5. Закона о јавним набавкама, којом је прописано да на питања поступка заштите права која нису уређена овим законом, сходно се примењују одредбе закона којим се уређује управни поступак."

(Пресуда Управног суда, 5У 21147/2010 од 24.11.2011. године)

НЕДОСТАВЉАЊЕ ДОКАЗА О УПЛАТИ АДМИНИСТРАТИВНЕ ТАКСЕ У ПОСТУПЦИМА ЈАВНИХ НАБАВКИ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08 и 124/12) члан. 109. и 116.

Потврда о уплати административне таксе представља доказ а не податак који мора да садржи захтев за заштиту права у поступцима јавних набавки, па се достављање тог доказа не може наложити подносиоцу захтева под претњом правних последица пропуштања.

Из образложења:

"Из образложења оспореног закључка и списка предмета ове правне ствари, произлази да су тужиоци, као група понуђача дана 9.7.2012. године, доставили наручиоцу изјашњење о наставку поступка пред Републичком комисијом за заштиту права у поступцима јавних набавки, будући да је наручилац њихов захтев за заштиту права одбио. Тужени орган је по пријему документације од наручиоца, у поступку испитивања процесних претпоставки за даље поступање по истом, утврдио да поднети захтев садржи недостатке. Ово стога, што уз предметни захтев није пружена потврда о уплати таксе као обавезни елемент садржине захтева за заштиту права из члана 109. став 1. тачка б) Закона о јавним набавкама (даље: Закон). Стога је тужени орган од подносиоца захтева затражио да у року од

три дана изврши допуну захтева, тако што ће доставити ваљану потврду о уплати таксе, која је прописана одредбом члана 116. став 1. Закона, издату и оверену од стране "А. б." АД Србија. Тужиоци су поступајући по налогу туженог, уместо тражене потврде издате од стране банке доставили документ насловљен као "извод текућег рачуна" који садржи печат "А. б." АД Србија. Код чињенице да поступајући по позиву туженог, подносилац захтева није доставио тражену потврду која је обавезни елемент садржине захтева за заштиту права, тужени је оценио да накнадно достављени документ само указује да је дана 25.6.2012. године дат налог "А. б." АД Србија за пренос средстава у корист буџета Републике Србије у износу од 60.000,00 динара, али не представља несумњив доказ да су средства заиста уплаћена на наведени рачун, па је одбацио захтев за заштиту права, као непотпун.

Одредбом члана 109. став 1. тачка 6) Закона прописано је да захтев за заштиту права, садржи између осталог и потврду о уплати таксе из члана 116. став 1. овог закона. Одредбом става 2. истог члана, прописано је да ако поднети захтев за заштиту права не садржи податке из става 1. овог члана, наручилац ће, без одлагања, позвати подносиоца тог захтева да у року од три дана допуни захтев. Одредбом става 3. истог члана, прописано је да ако подносилац захтева не поступи у року из става 2. овог члана, односно ако не допуни захтев у складу са позивом за допуну, наручилац ће такав захтев одбацити закључком.

Одредбом члана 116. Закона, прописано да је подносилац захтева за заштиту права дужан да на одређени рачун буџета Републике Србије уплати таксу у износу од 60.000,00 динара, односно 30.000,00 динара, ако је у питању јавна набавка мале вредности.

Из наведених одредаба Закона, произлази да ће се наложити допуна захтева само ако захтев не садржи све податке из члана 109. Закона. Подаци из члана 109. Закона су: назив и адреса подносиоца захтева и лице за контакт, назив и адреса наручиоца, подаци о јавној набавци која је предмет захтева, односно подаци о одлуци наручиоца, повреде прописа којима се уређује поступак јавне набавке и потпис подносиоца. Чињенице и докази којима се повреде доказују и потврда о уплати таксе из члана 116. став 1. Закона не представљају податке, па се одредба става 2. не би могла да односи и на њих.

Стога тужени орган, по оцени Управног суда није могао да наложи тужиоцу да у року од три дана изврши допуну захтева, тако што ће доставити ваљану потврду о уплати таксе, која је прописана одредбом члана 116. став 1. Закона, а поготову не са позивом на правне последице пропуштања из члана 109. став 3. Закона."

(Пресуда Управног суда, 9 У. 11734/2012 од 15.1.2014. године)

НЕДОЗВОЉЕНОСТ ЗАХТЕВА ЗА ДОДАТНА ОБЈАШЊЕЊА ОД ПОНУЂАЧА У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08) - члан 58.

Недозвољен је захтев за додатна објашњења од понуђача која се односе на достављене узорке уколико се своде на то да се неодговарајућа понуда учини одговарајућом.

Из образложења:

"Одредбом члана 2. тачка 18. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС" бр. 116/08) прописано је да је одговарајућа понуда она која је благовремена, исправна и за коју је утврђено да потпуно испуњава све техничке спецификације. Према одредби члана 78. став 1. истог Закона, наручилац је дужан да у поступку јавне набавке, пошто прегледа понуде, одбије све неисправне и неодговарајуће, а може да одбије и неприхватљиве понуде. Имајући у виду цитиране одредбе закона и да је понуђач, овде тужилац доставио узорке т. ч. - црне и беле у паковањима од по 25 грама иако је конкурсном документацијом захтевано да исти буду у паковању готове смесе од 30 грама и по оцени суда, правилно је поступио наручилац када је понуду тужиоца одбио као неодговарајућу применом наведене одредбе члана 78. став 1. у вези са чланом 2. тачка 18. Закона о јавним набавкама. Суд је ценио навод тужбе којом тужилац указује да је погрешно примењен Закон о јавним набавкама, јер је наручилац требало да поступи по члану 58. став 1. овог Закона и провери навод понуђача на начин што би се достављени узорци измерили али је нашао да је исти неоснован. Ово стога што је захтевање додатних објашњења која би наручиоцу помогла при прегледу, вредновању и упоређивању понуда у смислу члана 58. Закона о јавним набавкама, право наручиоца, под условима прописаним тим чланом, а наручилац је, према образложењу решења којим је

одбио захтев за заштиту права понуђача, овде тужиоца, нашао да би се, у конкретном случају свако захтевање од понуђача додатних објашњења која би се односила на достављене узорке, свело на то да се неодговарајућа понуда учини одговарајућом, те би се понуђач који је у свему одговорио захтевима наручиоца довео у неравноправан положај."

(Пресуда Управног суда, 1У 10926/2012 од 12.7.2013. године)

**НЕИСПУЊАВАЊЕ УСЛОВА ИЗ КОНКУРСНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ
КАО РАЗЛОГ ЗА ОДБИЈАЊЕ ПОНУДЕ У ПОСТУПКУ
ЈАВНИХ НАБАВКИ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08) - члан 111.

Будући да понуђач у поступку јавних набавки није понудио производ који по спецификацијама одговара условима из конкурсне документације, решење наручиоца о одбијању понуде је на закону засновано.

Из образложења:

"Суд је, као неосноване, оценио наводе тужбе, имајући у виду да се из списка предмета утврђује да је приликом утврђивања чињеничног стања тужени утврдио да је наручилац конкурсном документацијом тражио да понуђена бројила испуњавају све захтеве из техничке спецификације, као и да поседују одређене техничке карактеристике, те да је једна од њих и та да понуђена бројила морају подржавати опцију измене сопственог софтвера, о чему су понуђачи дужни да доставе изјаву под кривичном и материјалном одговорношћу.

(...)

Управни суд је у смислу члана 33. став 2. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", број 111/09), решио предмет спора без одржавања усмене расправе, сматрајући да је предмет спора такав да очигледно не изискује непосредно саслушање странака и посебно утврђивање чињеничног стања."

(Пресуда Управног суда, У 12777/2011 од 26.4.2012. године)

**НЕМОГУЋНОСТ ИЗЈАШЊАВАЊА ПОНУЂАЧА У ПОСТУПКУ
ЈАВНЕ НАБАВКЕ О РОКУ ВАЖЕЊА ПОНУДЕ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08) - члан 55.

Уколико је наручилац јавне набавке предвидео да понуђачи понуде рок важења понуде који при томе не може да буде краћи од 60 дана од дана отварања понуда, а при томе није у конкурсној документацији предвидео место на коме ће понуђачи да унесу тражени податак, због оваквог пропуста не може се понуда понуђача оценити као неисправна, јер у понуди није навео тражени рок важења понуде.

Из образложења:

"Т. Т." и "Р.", такође, оспоравају оцену туженог да је, у конкретном случају, због пропуста у конкурсној документацији наручилац био дужан да, сходно члану 58. став 1. Закона о јавним набавкама, дозволи понуђачима да доставе своје изјаве у писаној форми са навођењем понуђеног рока важења понуде, указујући да сваки недостатак у понуди било ког понуђача би накнадно могао бити конвалидиран, што представља кршење закона, већ се тиме омогућава да наручилац неисправну понуду учини исправном. Међутим правилно тужени орган закључује да је чланом 55. став 1. Закона о јавним набавкама предвиђено да се рок важења понуде обавезно наводи у понуди, при чему закон не предвиђа могућност накнадног означавања рока важења понуде. Такође када су у питању понуђачи, при изради и достављању понуде за њих је, пре свега, релевантна садржина конкурсне документације, а како је то регулисано и чланом 30. став 1. истог закона. Дакле, доследно поштовање конкурсне документације и од стране наручиоца и од стране понуђача је предуслов законитог и правилног спровођења поступка јавне набавке. С тим у вези, уколико је наручилац предвидео да понуђачи понуде рок важења понуде који при томе не може да буде краћи од 60 дана од дана отварања понуда, а при томе није у конкурсној документацији предвидео место (нпр. у виду обрасца и сл.) на коме ће понуђачи да унесу тражени податак, због оваквог пропуста не може се понуда понуђача оценити као неисправна, јер у понуди није навео тражени рок важења понуде. Како је, у конкретном случају, наручилац у фази након отварања понуда, а пре него што је извршио стручну оцену понуда, позвао понуђаче да доставе изјаве у писаној форми наводећи колико рок важења понуде нуде, правилно је тужени орган утврдио, а како је и навео у оспореном решењу, да је наручилац правилно у складу са

чланом 58. став 1. ЗЈН, поступио. Једино поступањем на напред наведени начин наручилац је омогућио да правилно и законито спроведе стручну оцену понуда."

(Решење Управног суда, 2У 9376/2011 од 3.7.2013. године)

**НЕМОГУЋНОСТ НАКНАДНОГ ИСТИЦАЊА ЗАХТЕВА
ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА КОЈИ СЕ ПОЗИВА НА НЕДОСТАТКЕ
КОЈИ СУ БИЛИ ПОЗНАТИ И У МОМЕНТУ ПОДНОШЕЊА
ПРВОБИТНОГ ЗАХТЕВА**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08)
- члан 107. став 7.

Правилно је поступио наручилац јавне набавке када је закључком одбацио захтев за заштиту права понуђача који је у току поступка поднет други пут, при чему је на несумњив начин утврђено да је разлог подношења захтева понуђачу био познат и у моменту подношења првобитног захтева, али да исти том приликом није истакнут.

Из образложења:

"Одредбом члана 107. став 7. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/08), прописано је да уколико је у истом поступку јавне набавке поново поднет захтев за заштиту права од стране истог подносиоца захтева, у том захтеву се не могу оспоравати радње наручиоца за које је подносилац захтева знао или могао знати приликом подношења претходног захтева.

Полазећи од напред наведеног, по оцени овог суда, правилно је закључио тужени орган, да је правилно поступио првостепени орган, када је донео одлуку као у диспозитиву ожалбеног закључка. Ово из разлога што је у конкретном случају неспорно да је захтев за заштиту права поднет од стране истог подносиоца захтева у истом поступку јавне набавке. Наиме, иако је наручилац усвојио претходно изјављен захтев за заштиту права 11.05.2011. године подносиоца захтева, овде тужиоца, који је изјављен на конкурсну документацију у предмету отвореног поступка јавне набавке, наручилац је делимично поништио поступак "због неправилности у делу конкурсне документације – 3. Услови за учешће у поступку јавне набавке и доказивања испуњености услова", а у истом решењу наручилац је навео

да ће извршити измену конкурсне документације у складу са одредбом члана 32. Закона о јавним набавкама, и о чему ће благовремено обавестити потенцијалне учеснике. Са оваквим начином спровођења поступка јавне набавке, дакле, да се након коначне одлуке у поступку заштите и одређених мањих корекција текста конкурсне документације у делу у коме су дефинисани услови за учешће, наставља започети отворени поступак, су потенцијални понуђачи упознати од момента пријема "Обавештења" наручиоца од 06.07.2011. године, а поменути обавештењем понуђачи позвани на поновну доставу понуда по "исправљеној конкурсној документацији" у одређеном року. Притом, оспорене одредбе конкурсне документације постоје у конкурсној документацији предметног поступка од почетка овог поступка, односно исте нису биле предмет измена конкурсне документације које је наручилац извршио по усвајању претходно поднетог захтева за заштиту права.

Стога, реч је о одредбама конкурсне документације са којима је тужилац упознат од момента преузимања конкурсне документације након објаве јавног позива дана 12.04.2011. године, које је дакле знао приликом подношења претходног захтева за заштиту права од 11.05.2011. године.

Са наведеног, наручилац је имао основа да захтев за заштиту права који је тужилац поднео дана 01.08.2011. године, у истом поступку јавне набавке у коме је претходно поднео захтев дана 11.05.2011. године, одбаци закључком, у смислу одредбе члана 107. став 7. Закона о јавним набавкама, јер су наводима захтева оспорене одредбе конкурсне документације, са којима је тужилац био упознат приликом подношења претходног захтева за заштиту права."

(Пресуда Управног суда, 5У 11192/2011 од 3.4.2014. године)

НЕМОГУЋНОСТ ПРИМЕНЕ ЗАКОНА О ЈАВНИМ НАБАВКАМА НА ПОСТУПАК ПОВЕРАВАЊА ОДРЕЂЕНИХ КОМУНАЛНИХ ДЕЛАТНОСТИ ПУТЕМ ЈАВНОГ КОНКУРСА

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08) - члан 100.

Када је у питању поступак поверавања одређених комуналних делатности путем јавног конкурса, у смислу Закона о комуналним де-

латностима, тада се не ради о поступку јавне набавке, нити се примењује Закон о јавним набавкама.

Из образложења:

"Према списима предмета и разлозима образложења оспореног закључка, тужени орган је, према оцени Управног суда, правилно одбацио, због ненадлежности, захтев за заштиту права подносиоца захтева, овде тужиоца, поднет у поступку поверавања обављања комуналних делатности одржавања чистоће и управљања и одржавања Регионалног центра за сакупљање, селекцију и одлагање комуналног чврстог отпада на локацији, "С.-Ј. Д. у С. стратешком партнеру путем јавног конкурса, наручиоца Републике Србије, града С., правилном применом одредбе члана 56. став 4. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", број 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС", број 30/10), у вези одредбе члана 100. став 1. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/2008).

Из списка предмета и образложења оспореног решења, даље произилази, да је одлучујући о поднетом захтеву за заштиту права, а на основу утврђеног чињеничног стања, Републичка комисија размотрила питање стварне надлежности, због чега се обратила дописом број... дана 22.05.2012. године, Министарству животне средине, рударства и просторног планирања Републике Србије, као ресорном министарству, за примену Закона о комуналним делатностима, за давање стручног мишљења на околност, да ли је надлежни орган јединице, локалне самоуправе, С. г. С., спровела законит поступак према Закону о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", број 16/97, 42/98), односно да ли је имала обавезу да поверавање обављања комуналних делатности спроведе према Закону о јавним набавкама, ("Службени гласник РС", број 116/08) или није, то јест да ли у конкретном случају, Република Србија, град С., кога заступа Градско јавно правобранилаштво, има својство наручиоца према Закону о јавним набавкама, који је у примени од 06.01.2009. године. Поступајући по траженом мишљењу, дана 21.06.2012. године тужени орган је од

наведеног министарства примио допис број... од 19.06.2012. године, у коме је дато мишљење, да у време доношења одлуке о поверавању комуналних делатности одржавања чистоће и управљање и одржавања Регионалног центра за сакупљање, селекцију и одлагање комуналног чврстог отпада на локацији "С.-Ј. Д. у С., стратешком партнеру путем јавног

конкурса, од 15.08.2008. године, С. г. С.а није била наручилац у смислу Закона о јавним

набавкама који је ступио на снагу 06.01.2009. године, па је мишљења да је одлука којом су наведени комунални послови поверени стратешком партнеру П.-W. &W." д.о.о. из Н. од 13.03.2012. године, проистекла из процедуре коју је град С. започео према одредбама Закона о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", број 16/97, 42/98) и да би с тога исту требало завршити у складу са овим законом. Како је тужени орган правилно утврдио да у конкретном случају није реч о поступку јавне набавке, већ о поступку поверавања одређених комуналних делатности путем јавног конкурса, у смислу члана 12. став 1. Закона о комуналним делатностима, на који поступак се Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08), не примењује, то је, по оцени Управног суда правилном применом одредбе члана 56. став 4. Закона о општем управном поступку, а у вези одредбе члана 100. став 1. Закона о јавним набавкама, одлучила као у диспозитиву оспореног закључка."

(Пресуда Управног суда, 14У 10160/2012 од 28.11.2013. године)

НЕМОГУЋНОСТ ПРОМЕНЕ САДРЖИНЕ ПОНУДЕ У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08)
- члан 58. став 3.

Уколико понуђач у поступку јавне набавке неправилно попуни образац, пријава ће се сматрати неисправном, док наручилац није овлашћен да сам исправља понуде нити да тражи од понуђача да то учине.

Из образложења:

"Суд је оценио као неосноване наводе тужилаца да грешке учињене приликом попуњавања обрасца 7 конкурсне документације представљају техничке грешке и да је њихова понуда незаконито оцењена као неисправна. Ово стога што према цитираној одредби члана 2. став 1. тачка 17. Закона о јавним набавкама исправна понуда мора, поред осталог, да испуњава све услове из конкурсне документације, а неспорно је да понуда тужилаца није била у складу са конкурсном документацијом, као и да није

у питању техничка грешка (рачунска грешка) која се може исправити, применом чл. 58. ст. 3. наведеног закона.

По оцени суда, неосновани су и наводи тужилаца да је наручилац имао могућност да од понуђача затражи отклањање техничке грешке у попуњавању обрасца. Ово стога што према одредби члана 58. став 2. Закона о јавним набавкама наручилац не може да захтева, дозволи или понуди промену у садржини понуде, укључујући промену цене, а посебно не може да захтева, дозволи или понуди такву промену која би неисправну понуду учинила исправном."

(Пресуда Управног суда, 5У 8482/2012 од 17.10.2013. године)

НЕМОГУЋНОСТ ТРЕТИРАЊА ЗАХТЕВА ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА КАО ПРАВНОГ ЛЕКА

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08)
- члан 107. став 2.

Имајући у виду чињеницу да се захтев за заштиту права може поднети против сваке радње наручиоца, у току целог поступка јавне набавке, те да не постоји конкретно одређен управни акт против ког би ово правно средство могло бити изјављено, правилно је тумачење да захтев за заштиту права не представља правни лек.

Из образложења:

"Није основан навод тужбе да захтев за заштиту права има карактер редовног правног лека, због тога што се у смислу одредбе чл. 107. ст. 2. Закона о јавним набавкама може поднети у току целог поступка јавне набавке, против сваке радње наручиоца, осим ако овим законом није другачије одређено. Ово стога што се у смислу одредбе чл. 105. ст. 5. Закона о јавним набавкама на питања поступка заштите права која нису уређена овим законом сходно примењују одредбе закона којим се уређује управни поступак, а одредбом чл. 213. ст. 1. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 33/97 и 31/01, "Службени гласник РС", бр. 30/10), је прописана могућност подношења жалбе против решења донесеног у првом степену. Како се захтев за заштиту права подноси против сваке радње наручиоца, која нема карактер решења односно управног акта, то у конкретном случају, не постоји управни акт против кога би овде тужилац могао да изјави

жалбу, што значи да захтев за заштиту права нема карактер правног лека у поступку заштите права понуђача и јавног интереса."

(Пресуда Управног суда, 27У 8273/2011 од 19.2.2014. године)

НЕПОСТОЈАЊЕ ЛЕГИТИМАЦИЈЕ ЗА ПОДНОШЕЊЕ ТУЖБЕ У УПРАВНОМ СПОРУ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08) - члан 44.

Нема легитимације за подношење тужбе у управном спору уколико из списка не произлази да је донетим управним актом повређено неко право или на закону заснован интерес.

Из образложења:

"Одредбама члана 44. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08), прописано је да наручилац у јавном позиву и у конкурсној документацији објављује услове које понуђач мора да испуни да би могао да учествује у поступку јавне набавке (став 1.), те да право на учешће у поступку има понуђач који, поред осталог, располаже довољним техничким и кадровским капацитетом (став 2. тачка 7)) и да је наручилац је дужан да у конкурсној документацији одреди шта сматра неопходним финансијским и пословним, као и довољним техничким и кадровским капацитетом (став 3.). Одредбом члана 45. став 2. тачка 2)(в), предвиђено је да испуњеност услова из члана 44. став 2. тачка 7) овог закона понуђач доказује достављањем доказа уз понуду, и то изјавом о кључном техничком особљу и другим експертима који раде за понуђача, који ће бити одговорни за извршење уговора, као и о лицима одговорним за контролу квалитета.

Полазећи од наведених законских одредаба, те чињенице да је избрани понуђач доставио уверења о оспособљености радника за безбедан и здрав рад при руковању виљушкарком, која је сам издао, тужени орган је, по оцени Управног суда, правилно закључио да то не може бити разлог за неисправност његове понуде, већ да је првостепени орган био дужан да подробно испита, сходно одредби члана 58. став 1. Закона о јавним набавкама, да ли је заинтересовано лице заиста било овлашћено да издаје уверења о оспособљености радника за безбедан и здрав рад при руковању виљушкарком која је доставило у својој понуди као доказ о оспособљености виљушкарста - механичара. Следом наведеног оспореним решењем је,

по схватању Суда, правилно наложено првостепеном органу, као наручиоцу јавне набавке, да понови фазу стручне оцене за партије 1, 3 и 5 предметне јавне набавке, тако што ће извршити преглед и оцену понуда у складу са одредбама Закона о јавним набавкама и након тога донесе одлуку о избору најповољније понуде. С тим у вези, Суд је имао у виду да је, сагласно налогу туженог органа, наручилац посебно дужан да у циљу стварања предуслова за избор најповољније понуде, на несумњив начин утврди да ли је заинтересовано лице било овлашћено да изда уверења о оспособљености радника за безбедан и правилан рад са виљушкарском тако што ће тражити решење Министарства рада, запошљавања и социјалне политике бр... од 01.02.2007. године, на основу којег су наведена уверења издата, или тако што ће питати надлежни орган који је издао лиценцу за обављање послова безбедности и здравља на раду и поменуто решење да се изјасни о тој околности. Када потом наведени понуђач достави релевантне доказе, наручилац је дужан да, након што, сходно одредби члана 78. став 1. Закона о јавним набавкама, одбије оне понуде које нису испуниле услове из Закона и конкурсне документације, донесе правилну и закониту одлуку о избору најповољније понуде за партије 1, 3 и 5, коју ће доставити свим понуђачима који су учествовали у конкретном поступку."

(Пресуда Управног суда, 12У 29832/2010 од 13.11.2012. године)

НЕПОСТОЈАЊЕ НЕГАТИВНЕ РЕФЕРЕНЦЕ ПОНУЂАЧА У НОВОМ ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08) - члан 47.

Чињеница да је понуђач у поступку претходне јавне набавке испоручио наручиоцу робу другог добављача, а не произвођача означеног у понуди, не представља доказ о постојању негативне референце понуђача у новом поступку јавне набавке, уколико је наручилац у претходном поступку јавне набавке примио робу без примедби на квалитет, односно уколико је уговор о јавној набавци у целини реализован.

Из образложења:

"Одлука о одбијању захтева за заштиту права донета је због оцене туженог органа да наручилац није повредио члан 47. став 1. Закона о јав-

ним набавкама (даље: Закон), када је понуду тужиоца одбио из разлога постојања негативне референце. Наиме, тужени орган је оценио да је наручилац донео правилну и на закону засновану одлуку када је као првостепени орган у поступку заштите права, одбио захтев за заштиту права подносиоца захтева, имајући у виду да је конкурсном документацијом предвиђено да ће наручилац одбити понуду понуђача који није испунио своје обавезе по раније закљученим уговорима о јавним набавкама, које су се односиле на иста добра која су предмет ове јавне набавке, за период од три године, због постојања негативне референце. Тужени је оценио да је неспорна чињеница да је подносилац захтева по претходно закљученом уговору о јавној набавци који је предмет идентичан предмету из ове јавне набавке, уместо венца пружног точка произвођача А. Д. "М." Н. за који се у својој понуди обавезао да ће испоручити, испоручио добро произвођача "И." д.о.о. Т. У конкретном случају, тужени орган је имао у виду да је у конкурсној документацији наручилац предвидео, у складу са чланом 47. став 2. тачка 5) Закона, други релевантан доказ од значаја за уредно испуњење обавеза по раније закљученим уговорима о јавним набавкама и то: писмене рекламације на рок, обим и квалитет испоручених добара по којима понуђач није поступио и није их отклонио.

Имајући у виду да је у конкурсној документацији јасно прописано да ће се одбити понуда понуђача који није обављао своје обавезе по раније закљученим уговорима о јавним набавкама, то је Републичка комисија одлучила као у ставу првом диспозитива оспореног решења, јер је оценила да је наручилац правилно поступио када је понуду подносиоца захтева одбио због негативне референце, сходно члану 47. Закона. Такође, Републичка комисија је о захтеву за накнаду трошкова одлучила као у ставу другом диспозитива оспореног решења, а имајући у виду одредбу члана 116. став 3. Закона.

Основано се, по оцени Управног суда, тужбом оспорава законитост решења туженог органа, јер су њиме повређена правила поступка предвиђена ... будући да из доказа у списима предмета не произлази решење какво је дато у диспозитиву.

Одредбом члана 47. Закона, у ставу првом диспозитива, прописано је да наручилац може да одбије понуду уколико поседује доказ који потврђује да понуђач није испуњавао своје обавезе по раније закљученим уговорима о јавним набавкама који су се односили на исти предмет набав-

ке, за период од претходних пет година за радове, односно три године за добра и услуге; а ставом другим, тачком 5) истог члана Закона, прописано је да доказ из става 1. овог члана може бити други релевантан доказ који је од значаја за уредно испуњење обавеза по раније закљученим уговори-ма о јавним набавкама. (...)

Имајући у виду напред наведено, те чињеницу на коју је тужилац указао да је доставио атест из кога произилази да је отклонио примедбе са записника, као и да је уговор реализовао у целини, те како у конкретном случају нема доказа да су испуњени услови за давање "негативне референце", тј. да је закључени уговор раскинут, сагласно одредби члана 47. Закона, јер тужилац није испоштовао квалитет добра, то су, по оцени суда, оспореним решењем повређена правила поступка од утицаја на законитост оспореног решења..."

(Пресуда Управног суда, 8 У. 10708/2012 од 27.3.2013. године)

НЕПОСТОЈАЊЕ ПОВРЕДЕ ПРАВИЛА У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08)
- члан 2. тачка 17.

Чињеница да се неки лек налази или не на листи лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања не утиче на поступак јавне набавке.

Из образложења:

"Тужени је ценио и навод подносиоца захтева на повреду чл. 43. Закона о здравственом осигурању, те указао да се околност да ли се конкретан лек налази на листи лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања или не, није од значаја у поступку јавне набавке, с обзиром да према поменутој одредби чињеница да се неки лек налази на таквој листи даје право на издавање рецепта или издавање лека на терет средстава обавезног здравственог осигурања, са изузетком да се не терет средстава обавезног здравственог осигурања пацијенту може обезбедити лек који није на листи лекова, а који је неопходан за лечење пацијента, у складу са условима утврђеним општим актом Републичког завода за здравствено осигурање. На основу свега изнетог, туже-

ни орган је утврдио да је наручилац – К. ц. С, правилно поступио у складу са чл. 2. ст. 1. тач. 17. Закона о јавним набавкама, када је понуду изабраног понуђача, овде заинтересованог лица, оценио као исправну, те је нашао да су наводи подносиоца захтева, овде тужиоца, неосновани.

По оцени Управног суда, код оваквог чињеничног и правног стања ствари, правилно је поступила тужена комисија када је, у поступку у коме није било повреде правила поступка од утицаја на правилност решавања ове управне ствари, донела оспорено решење и за своју одлуку дала јасне, аргументоване и правилне разлоге, у складу да одредбама прописа на које се позвала у разлозима образложења оспореног решења - Закона о здравственом осигурању ("Сл. гласник РС" бр. 107/05, исправка 109/05), Закона о лековима и медицинским средствима ("Сл. гласник РС" бр. 30/10) и Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС" број 116/08). Ово са разлога, што из списка предмета, и по оцени Управног суда, произлази да наручилац није предвидео као додатни услов за учешће у предметном поступку јавне набавке да лек, као предмет набавке, мора да се налази да листи лекова која је саставни део важећег Правилника о листи лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања."

(Пресуда Управног суда, 15У 11378/2011 од 18.10.2012. године)

НЕПОСТОЈАЊЕ ПРАВНОГ ОСНОВА ЗА НАКНАДУ ТРОШКОВА ТУЖИОЦУ КОЈИ ОДУСТАНЕ ОД ЗАХТЕВА ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08)
- члан 116. став 2.

Тужилац који је покренуо поступак ради накнаде трошкова насталих у поступку заштите права, од којег је накнадно одустао, нема правни основ којим би потраживао своје право с обзиром да је законом прописано да свака странка сноси трошкове које проузрокује сопственим радњама.

Из образложења:

"...једини поступак у коме је тужени орган у конкретном случају могао да одлучује о захтеву тужиоца за повраћај таксе коју је уплатио, је поступак који се води поводом поднетог захтева за накнаду трошкова, сходно одредби члана 116. ЗЈН, а што је у конкретном случају тужени ор-

ган и учинио. Такође, неоснован је тужбени навод да законом није прописано какве су последице везане за накнаду трошкова понуђача за случај одустајања од поступка. Наиме, обавеза подносиоца захтева да би се одлучивало по захтеву за заштиту права, је уплата таксе у износу од... динара, па је подношењем захтева тужилац проузроковао трошкове, које је дужан да сам сноси према члану 116. ст. 2. ЗЈН. Управо околност да не постоји одлука о томе да је захтев за заштиту права тужиоца основан, а посебно имајући у виду, да је сам тужилац одустао од већ поднетог захтева за заштиту права, за собом повлачи последицу непостојања права на накнаду трошкова тужиоцу, на основу члана 116. став 2. Закона о јавним набавкама, којим је прописано да свака странка у поступку сноси трошкове које проузрокује својим радњама."

(Пресуда Управног суда, 8У 8846/2011 од 19.1.2012. године)

НЕПОТПУНОСТ СПИСА ПРИЛОЖЕНИХ УЗ ЖАЛБУ У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08 и 124/12)
- члан 72. став 2.

Будући да у списима предмета нема приложеног решења наручиоца посла у поступку јавних набавки, против кога је поднесена жалба због непоштовања законске процедуре за спровођење поступка јавних набавки, Управни суд не може да цени незаконитост тог решења као и самог поступка јавне набавке.

Из образложења:

"Ово стога, што из образложења оспореног решења произлази да је у отвореном поступку јавне набавке услуга, обликованог по партијама – ангажоване сезонске радне снаге за обављање послова на одржавању објеката градског канализационог система, на трогодишњем нивоу, ЈН број..., наручиоца ЈКП "Б. в. и к." Б., чија је процењена вредност... динара, у фази поступка након истека рока за подношење понуда, а у току сачињавања записника о отварању понуда, дана 15.10.2010. године, понуђач "М. и." К. поднео захтев за заштиту права. Наручилац је дана 15.10.2010. године, донео решење бр...., којим је усвојио захтев за заштиту права подносиоца "М. и." К., поднет у вези повреде одредаба из члана 72. став 2. Закона о

јавним набавкама, које повреде је наручилац извршио прихватањем и завођењем понуде понуђача "К." д.о.о., овде тужиоца, која је супротна јавном позиву, конкурсној документацији и одлуци о продужењу рока, поднета на погрешној адреси, у отвореном поступку бр.... за набавку услуге: ангажовање сезонске радне снаге за одржавање објекта канализационог система – у... партије на трогодишњем нивоу, као основан.

Како у списима предмета нема наведеног решења наручиоца бр... од 15.10.2010. године, против кога је тужилац поднео захтев за заштиту права туженом, то се не може испитати правилност оспореног решења у односу на поднети захтев тужиоца и спроведен поступак јавне набавке наручиоца ЈКП "Б. в. и к.":

(Пресуда Управног суда, У 211/2013 од 23.5.2013. године)

ОБАВЕЗА НАРУЧИОЦА ДА ПРИМЕНИ САМО КРИТЕРИЈУМЕ ИЗ КОНКУРСНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12)
- члан 84. став 3.

Приликом доношења одлуке о избору најповољнијег понуђача у поступку јавне набавке, наручилац је дужан да примени искључиво оне критеријуме и елементе за избор које је навео у конкурсној документацији.

Из образложења:

"Код оваквог стања ствари, а имајући у виду цитиране одредбе Закона о општем управном поступку, Суд налази да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца, јер образложење оспореног решења не садржи разлоге који упућују на решење какво је дато у диспозитиву, а те повреде су биле од значаја за доношење законите одлуке у овој правној ствари. Ово због тога што се, према налажењу Суда, не могу прихватити као правилни разлози туженог органа дати у образложењу оспореног решења, да је наручилац конкурсном документацијом за партију бр. 4 предметне јавне набавке, предвидео да набавља 14.000 комада чаша јогурта 0,2 л и 120 кг павлаке, не прецизирајући при томе нето количину јогурта коју набавља, као ни паковање павлаке, због чега чињенице утврђене увидом у декларацију за јогурт изабраног понуђача, односно да се у свакој

чаши налази количина јогурта од 0,18 л, као и да се понуђена цена за павлаку односи на тражених 120 кг павлаке без обзира на паковање, нису од значаја за оцену понуде изабраног понуђача у конкретном случају. Насупрот таквом налажењу туженог органа, из конкурсне документације за предметну партију отвореног поступка јавне набавке, која је достављена Суду уз одговор на тужбу, а посебно из Упутства за доказивање испуњености услова из члана 75. и 76. Закона о јавним набавкама - тачка 12. Услов, произлази да је конкурсном документацијом захтевано да предметна добра која понуђач нуди треба да испуњавају услове у погледу траженог састава, нето количине, рока употребе, услова чувања, класе или категорије и сл, о чему је доказ: фотокопија одштампаних текстуалних декларација производа, које су у складу са важећим прописима (Правилник о декларисању и означавању упакованих намирница "Службени лист СЦГ", број 4/04,.. и 48/04) и Правилник о декларисању, означавању и рекламирању хране "Службени гласник РС", број 85/13), које се налазе на амбалажи, за све производе из партије за које понуђач конкурише. Исто тако из предметне конкурсне документације, односно из Обрасца структуре цене (Образац 2 а), за партију 4 - Млеко и млечни производи, произлази да је прописан, између осталог, Назив производа Јогурт - чаша 0,2 л, Јединица мере - комад, Количина 14.000, као и Назив производа Павлака 1/1, Јединица мере - кг, Количина 120. Како из садржине конкурсне документације за предметну партију отвореног поступка јавне набавке, произлази да је конкурсном документацијом захтевано да предметна добра која понуђач нуди испуњавају услове, између осталог и у погледу нето количине, као и да је обрасцем структуре цене (Образац 2 а), за партију 4 - Млеко и млечни производи, између осталог, прописан Назив производа Јогурт - чаша 0,2 л, Јединица мере - комад, Количина 14.000, као и Назив производа Павлака 1/1, Јединица мере - кг, Количина 120, при чему је тужени орган у спроведеном поступку утврдио да се понуда изабраног понуђача односи на Јогурт - чашу 0,18 л и Павлаку 0,5 кг, то је према налажењу Суда, погрешно налажење туженог органа да наведене чињенице нису од значаја за оцену понуде изабраног понуђача и да нето количина није прецизно захтевана конкурсном документацијом. Због наведених разлога, према налажењу Суда, оспореним решењем је повређен закон на штету тужиоца."

(Пресуда Управног суда, У 12085/2015 од 15.12.2015. године)

**ОБАВЕЗА НАРУЧИОЦА ЈАВНЕ НАБАВКЕ
ПРЕ НЕГО ШТО ОЦЕНИ ПОНУДУ ИЗАБРАНОГ ПОНУЂАЧА**
Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 124/12) - члан 75.

Пре него што у поступку јавне набавке оцени понуду изабраног понуђача, наручилац јавне набавке је дужан да утврди да ли се решење о упису понуђеног добра у регистар медицинских средстава односи и на понуђено добро, а самим тим да ли је изабрани понуђач доказао да испуњава услов прописан конкурсном документацијом и законом.

Из образложења:

"По оцени суда, правилно је тужени орган одлучио оспореним решењем, налазећи да је наручилац пропустио, а био је дужан, да пре него што оцени понуду изабраног понуђача за партију број 1 прихватљивом, несумњиво утврди да ли се решење А.-а достављено у поменутој понуди односи и на понуђено добро, а самим тим да ли је изабрани понуђач доказао да испуњава услов прописан конкурсном документацијом и одредбама члана 75. став 1. тачка 5. Закона о јавним набавкама. Ово стога што је у конкурсној документацији наручилац предвидео да понуђач мора да достави решење А.-а о упису понуђеног добра у регистар медицинских средстава. Изабрани понуђач је доставио решење А.-а, које се односи на дигитални рентген апарат "С. D. Е.", а понуђено добро је "С. D. Е.", "тип (конфигурација): стандард Q конфигурација". Управни суд је ценио наводе тужбе да диспозитив оспореног решења није донет у складу са чланом 198. Закона о општем управном поступку, па је нашао да су без утицаја на другачије одлучивање о законитости оспореног решења. Ово стога што је оспорено решење донето на основу Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр.124/12), којим је у члану 157. став 6. тачка 1) прописано да Републичка комисија решењем усваја захтев за заштиту права и, у целини или делимично, поништава поступак јавне набавке, уколико је захтев за заштиту права основан. Како је чланом 148. став 6. истог закона прописано да се на питања поступка заштите права која нису уређена овим законом сходно примењују одредбе закона којим се уређује управни поступак, Управни суд налази да је диспозитив оспореног решења правилан и законит."

(Пресуда Управног суда, 24У 11520/2014 од 23.1.2015. године)

**ОБАВЕЗА НАРУЧИОЦА РАДОВА ДА ДОНЕСЕ
И ДОСТАВИ РЕШЕЊЕ О ЗАХТЕВУ ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА
У ЗАКОНСКОМ РОКУ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/08)
- члан 111. став 3.

Наручилац јавне набавке крши законске одредбе када одлуку о заштити права донесе у року од десет дана од дана пријема уредног захтева за заштиту права, али је у истом том року не достави подносиоцу захтева.

Из образложења:

" Из списка предмета произлази да је тужилац поднео захтев за заштиту права наручиоцу у отвореном поступку јавне набавке уређаја кочне и индустријске пнеуматске технике, хидрауличких уређаја из заптивних материјала, број ј.н...., а који јавни позив је објављен у "Службеном гласнику РС", бр.... од... године и број... од... године, наручиоца ЈКП "Б.-п." Б. Такође, произлази да је по наведеном захтеву тужиоца наручилац донео решење број... од... године, а подносилац захтева је дана... године, путем препоручене пошиљке Републичкој комисији поднео писмено изјашњење о наставку поступка заштите пред Комисијом, из чега следи да је наручилац, захтев за заштиту права примио дана... године, да је... године, наручилац донео решење којим је одбио захтев за заштиту права подносиоца захтева као неоснован, да је подносилац захтева у конкретном случају тражио наставак поступка пред Комисијом, учинивши неспорним да је решење примио... године. Републичка комисија је утврдила да је наручилац решење донео у року од 10 дана од дана пријема предметног захтева, према одредби члана 111. став 3. Закона о јавним набавкама, али решење није доставио подносиоцу захтева у року прописаном напред наведеним чланом, већ је наведену одлуку подносиоцу захтева доставио дана... године, то је последњи дан рока за подношење писменог изјашњења о наставку поступка заштите пред Комисијом, падао на дан... године, рачунајући од... године. Како је подносилац захтева писмено изјашњење о наставку поступка поднео поштом препоручено дана... године, то значи да је подносилац захтева наведено изјашњење доставио петнаестог дана од дана када је наручиоцу поднет уредан захтев за заштиту права, што значи да је изјашњење поднео по истеку рока из члана 111. став 4. Закона о јавним набавкама, па је Комисија оспореним заључком захтев одбацила, као неблагоприятно поднет.

Правилно је, по оцени Управног суда, тужени орган закључком одбацио писмено изјашњење тужиоца о наставку поступка заштите права пред Републичком комисијом, налазећи да је исти неблаговремен, дајући за своју одлуку довољне и на закону засноване разлоге које прихвата и овај суд."

(Пресуда Управног суда, 8У 30524/2010 од 8.12.2011. године)

ОБАВЕЗЕ НАРУЧИОЦА ЈАВНИХ НАБАВКИ НАКОН ОКОНЧАЊА ФАЗЕ СТРУЧНЕ ОЦЕНЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/08) - члан 78.

Након што оконча фазу стручне оцене, наручилац је дужан да прво одбије све неисправне и неодговарајуће понуде, извршену стручну оцену понуда, детаљно документује и образложи, и то за све њене фазе у зависности од исхода стручне оцене понуда, донесе и достави образложену одлуку о избору најповољније понуде или донесе и достави образложену одлуку о обустави предметног поступка.

Из образложења:

"Према оцени Управног суда правилно је поступио тужени орган када је након што је налазећи да су поднети захтеви за заштиту права основани, у складу са чланом 117. став 2. тачка 1. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08), у тачки И диспозитива усвојио захтев за заштиту права, овде заинтересованог лица и тужиоца и делимично поништио отворени поступак јавне набавке. Такође правилно је тачком II и III диспозитива обавезан наручилац да подносиоцима захтева овде заинтересованом лицу и тужиоцу накнади трошкове поступка за заштиту права у износу ближе наведеном у тим тачкама. Ово из разлога што је, на основу утврђеног чињеничног стања, тужени орган правилно утврдио да је понуда изабраног понуђача која је поднета за партију 1 и понуда изабраног понуђача која је поднета за партију 6 неодговарајућа као и да је понуда другорангираног понуђача, овде тужиоца, која је поднета за партију 1. неисправна, а из разлога који су неспорно утврђени у образложењу оспореног решења, то се тужени орган правилно није упуштао у разматрање основаности осталих навода, који се односе на исправност понуде изабраног понуђача, налазећи да исти нису од утицаја на другачију одлуку у овој правној ствари. Стога је, а како је то правилно закључио и тужени ор-

ган у образложењу оспореног решења наручилац дужан да понови фазу стручне оцене, тако што ће, најпре, у смислу члана 2. став 1. тачка 17. и 18. Закона о јавним набавкама, правилно и брижљиво испитати исправност свих достављених понуда. Након што оконча ту фазу стручне оцене, сходно својој обавези прописаној чланом 78. став 1. истог Закона, наручилац је дужан да прво одбије све неисправне и неодговарајуће понуде, те да приликом спровођења даљег тока стручне оцене понуда у свему поступа сходно одредбама Закона о јавним набавкама. Такође, извршену стручну оцену понуда, наручилац је дужан да детаљно документује и образложи, и то за све њене фазе, те да понуђаче који су учествовали у конкретном поступку, у зависности од исхода стручне оцене понуда, у складу са чланом 78. Закона о јавним набавкама, донесе и достави образложену одлуку о избору најповољније понуде или у складу са чланом 79. тог Закона донесе и достави образложену одлуку о обустави предметног поступка. Поступање на изложени начин, и по налажењу овог суда, омогућиће накнадну објективну проверу фазе оцењивања понуда и утврђивања основа за одлучивање наручиоца. При спровођењу поновљене фазе стручне оцене понуде, наручилац је дужан и да води рачуна да отклони све пропусте и неправилности учињене приликом њеног ранијег спровођења, а које је тужени орган констатовао у образложењу оспореног решења. Одлуку о трошковима поступка заштите права, тужени орган је донео правилном применом прописа на које се позвао у образложењу оспореног решења. Стога је наручилац дужан да, сходно члану 118. став 1. Закона о јавним набавкама, поступи по наводима садржаним у овој одлуци водећи рачуна да су, сходно одредби члана 120. став 1. тачка 7. истог Закона, ништави уговори о јавној набавци закључени супротно одлуци туженог органа."

(Пресуда Управног суда, 20У 9520/2011 од 5.12.2012. године)

ОБАВЕЗНА ОЦЕНА АКТИВНЕ ЛЕГИТИМАЦИЈЕ ПОДНОСИОЦА ЗАХТЕВА ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008) - члан 117.

Републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки је дужна да пре одлучивања о поднетом захтеву, односно изјашњењу о наставку поступка оцени активну легитимацију подносиоца захтева за заштиту права у случају када то није учинио наручи-

лац, који је такође био дужан да оцени активну легитимацију подносиоца захтева.

Из образложења:

"Основано, по оцени Управног суда, тужилац тужбом указује да је Комисија за заштиту права приликом доношења оспореног решења повредила закон на штету тужиоца, када је одлучивала о основаности поднетог захтева за заштиту права, без претходне оцене активне легитимације подносиоца захтева за заштиту права. Обавеза Комисије да оцени активну легитимацију подносиоца захтева за заштиту права, односно изјашњењу о наставку поступка произлази из одредбе члана 117. став 1. тачка 1. Закона о јавним набавкама, којом је између осталог прописано да ће Републичка комисија закључком одбацити захтев за заштиту права, односно изјашњење о наставку поступка пред Републичком комисијом, ако је захтев поднело лице које нема активну легитимацију. Одредбом чл. 106. ст. 1. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008), прописано је да захтев за заштиту права може да поднесе свако лице које има интерес да закључи уговор о конкретној јавној набавци. Одредбом чл. 117. ст. 1. тач. 1. наведеног Закона, прописано је да Републичка комисија закључком одбацује захтев за заштиту права, односно изјашњење о наставку поступку пред Републичком комисијом, у случају када је захтев за заштиту права, односно изјашњење поднето неблаговремено, ако га је поднело лице које нема активну легитимацију или ако подносилац захтева није у остављеном року допунио захтев, односно није га допунио у складу са позивом на допуну захтева из чл. 108. овог Закона. Како из напред цитираних одредби Закона произлази да је тужени орган био дужан да пре одлучивања о поднетом захтеву – изјашњењу о наставку поступка оцени активну легитимацију подносиоца захтева у случају када то није учинио наручилац, који је такође био дужан да оцени активну легитимацију подносиоца захтева, у смислу одредбе чл. 110. напред наведеног Закона, то је оспорено решење донето уз повреду закона на штету тужиоца. Активна легитимација увек произлази из материјалног прописа, па је због тога нужно оценити да ли неко лице може бити учесник у одређеном материјално-правном односу који проистиче из самог закона, у конкретном случају Закона о јавним набавкама. Стога је тужени орган претходно требало да оцени да ли је "М." д.о.о. из D. у време подношења захтева за заштиту права испуњавао обавезне услове за учешће

у поступку јавне набавке, без обзира на чињеницу што има интерес (финансијски) за закључење уговора."

(Пресуда Управног суда, 7У 13237/2010(2009) од 17.6.2011. године)

ОБАВЕЗНОСТ ПОЗИВА НА ДОПУНУ ЗАХТЕВА ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008) - члан 115.

Републичка комисија позваће подносиоца захтева за заштиту права да захтев допуни уколико утврди да захтев за заштиту права не садржи све прописане податке.

Из образложења:

"Из образложења оспореног закључка и списка предмета ове управне ствари произлази да су тужиоци дана 24.08.2012. године доставили наручиоцу ЈП "Е. С." ПД "Т. и к. К." д.о.о. из К. захтев за заштиту права, а дана 03.09.2012. године и писмено изјашњење о наставку поступка заштите права пред Републичком комисијом. У поступку претходног испитивања поднетог захтева за заштиту права тужени је утврдио да уз захтев није приложена потврда о уплати републичке административне таксе, након чега је, сходно члану 115. став 1. Закона о јавним набавкама у вези са чланом 109. став 1. тачка 6. истог закона, упутио подносиоцима захтева допис број... од 10.09.2012. године за допуну поднетог захтева. У наведеном допису тужени је позвао тужиоце да у року од 3 дана од дана пријема дописа допуне захтев за заштиту права тако што ће туженом доставити потврду о уплати републичке административне таксе у износу од... динара, односно доставити доказ о извршеном преносу средстава издатог од банке, који мора да садржи, поред основних података о примаоцу и сврси уплате, број јавне набавке на коју се односи, јасан печат банке са видљивим датумом пријема уплате, потпис овлашћеног лица, као и датум реализације, а под претњом последица пропуштања. Поступајући по позиву за допуну тужиоци су доставили Републичкој комисији допуну захтева за заштиту права и то налог за пренос од 24.08.2012. године са печатом... банке, а.д. на износ од... динара. Како тужиоци нису допунили захтев у складу са позивом за допуну, тужени орган је оспореним закључком одбацио

захтев за заштиту права као непотпун, применом одредби члана 117. став 1. тачка 1. Закона о јавним набавкама."

(Пресуда Управног суда, 24У 13295/2012 од 26.6.2014. године)

ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ МЕЂУ ПОНУЂАЧИМА

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008) - члан 9.

Уколико наручилац јавне набавке у поступку утврди да на тржишту може да се јави још један понуђач обезбедиће предуслов за постојање минимума реалне конкуренције међу понуђачима у складу са начелом обезбеђивања конкуренције међу понуђачима.

Из образложења:

"Правилно је, по оцени Управног суда, поступио тужени орган када је одбио захтев тужиоца, као подносиоца захтева за заштиту права у поступку јавних набавки, применом одредаба члана 9. став 1. и члана 38. став 3. тачка 2) Закона о јавним набавкама. Ово стога што је у току поступка правилно утврђено да на тржишту може да се јави још један понуђач, што је у овом случају "L." доо из Н. С., па самим тим наручилац није повредио одредбе члана 9. став 1. Закона о јавним набавкама, односно није ограничио конкуренцију међу понуђачима, већ је обезбедио предуслов за постојање минимума реалне конкуренције међу понуђачима."

(Пресуда Управног суда, III-3 У 11345/2011 од 6.6.2014. године)

ОБУСТАВА ПОСТУПКА ЈАВНЕ НАБАВКЕ ЗБОГ НОВОНАСТАЛИХ ОКОЛНОСТИ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008)
- члан 79. став 2.

Наручилац може, ако се у поступку јавне набавке утврди да се због новонасталих објективних околности за које се није знало у време отварања поступка започети поступак не може окончати, обуставити поступак јавне набавке.

Из образложења:

"Наиме, из образложења Одлуке о обустави поступка јавне набавке бр.... (број... од 30.12.2010. године) произлази да је наручилац обуставио предметни поступак јавне набавке на основу одредбе члана 79. став 2. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08), којом је прописано да наручилац може да обустави поступак јавне набавке из објективних и доказаних разлога, који се нису могли предвидети у време покретања поступка и који онемогућавају да се започети поступак оконча, односно услед којих је престала потреба наручиоца за предметном јавном набавком, због чега се неће понављати у току буџетске године. (...)

Имајући у виду наведено, правилно је тужени закључио да је у конкретном случају за наручиоца укидање предвиђених средстава за наставак и реализацију предметне јавне набавке представљало објективан и доказив разлог, због кога се може обуставити поступак, као и да наведено наручилац није могао да предвиди у време када је предметна јавна набавка покренута, па је наручилац имао право да одлучи да се предметни поступак јавне набавке обустави, јер су испуњени сви услови предвиђени чланом 79. став 2. Закона о јавним набавкама."

(Пресуда Управног суда, У 3345/2011 од 3.4.2013. године)

**ОБУСТАВЉАЊЕ ПОСТУПКА ЈАВНЕ НАБАВКЕ
ЗБОГ ОБЈЕКТИВНИХ РАЗЛОГА**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008)
- члан 79 ст. 2. и 3.

Наручилац може обуставити поступак јавне набавке уколико су се појавили разлози који се нису могли предвидети приликом покретања поступка, при чему ће своју одлуку писмено образложити и о томе обавестити понуђаче у року који је законом прописан.

Из образложења:

"Након извршене стручне оцене понуда, наручилац је донео Одлуку о избору најповољније понуде у којој је навео да је понуда тужиоца најповољнија, а потом је исту ставио ван снаге доношењем Одлуке о обустави поступка од 30.12.2009. године. Наручилац је, своју одлуку да предметни поступак јавне набавке обустави, засновао на чињеници да

најповољнија цена подносиоца захтева прелази висину процењене вредности конкретне јавне набавке, као и да није добио сагласност од локалне самоуправе, односно града Ч., за повећање средстава испланираног буџетског износа од ... динара са ПДВ-ом за јавну набавку у 2009. години, као и да у јавном позиву, као И конкретној документацији није утврдио функционалне целине објеката које се могу радити фазно према расположивим средствима, већ је очекивао да ће од пројектанта добити решење за то, а које у конкретном случају није дато. Даље је навео, да у оквиру расположивих средстава за адаптацији две грађевинске целине у објекту школе у П. није могуће испоштовати да грађевинске целине буду и функционалне, јер половичним извођењем радова целине губе постојећу функцију. Такође надлежна инспекција не би дозволила смештај предшколске деце или ђака у просторијама у којима нису обезбеђени сви прописани услови. Код оваквог стања ствари, одлучујући о захтеву за заштиту права подносиоца, тужена је нашла да је наручилац своју Одлуку о обустави поступка јавне набавке радова детаљно образложио уз навођење објективних разлога за доношење исте у складу са одредбом члана 79. став 2. и став 3. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/2008), те да као такви представљају довољне разлоге за њено доношење, па је, као неоснован, одбио захтев за заштиту права подносиоца."

(Пресуда Управног суда, I-2 У 20156/2010 од 2.2.2012. године)

**ОЦЕНА НАРУЧИОЦА ЈАВНЕ НАБАВКЕ ДА СЕ РАДИ
О ПОНУДИ ЗАИНТЕРЕСОВАНОГ ЛИЦА СА НЕУОБИЧАЈЕНО
НИСКОМ ЦЕНОМ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/2008) - члан 57.

Уколико наручилац јавне набавке своју оцену да се ради о понуди заинтересованог лица са неубичајено ниском ценом заснива на ниским јединичним ценама које су биле дате за извођење радова обухваћених само појединим позицијама спецификације радова, суд ће сматрати да нису дати довољни разлози зато што је требало да да оцену са аспекта укупне понуђене цене у односу на упоредиву тржишну цену.

Из образложења:

"Одредбом члана 2. став 1. тачка 11. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/2008), прописано је да је неуобичајено ниска цена, цена из понуде која је знатно нижа од упоредиве тржишне цене, тако да код наручиоца изазива сумњу да ће јавна набавка бити извршена. Чланом 57. став 1. и 2. цитираног Закона, прописано је да наручилац може да одбије понуду због неуобичајено ниско цене. Ако понуда садржи неуобичајено ниску цену, наручилац је дужан да у писаном облику захтева детаљно образложење свих њених саставних делова које сматра меродавним, а нарочито наводе у погледу економике начина градње, производње или изабраних техничких решења, у погледу изузетно повољних услова који понуђачу стоје на располагању за извршење уговора или у погледу оригиналности производа, услуга или радова које понуђач предлаже. У конкретном случају, у стручној оцени датој у Извештају о стручној оцени понуда број... од 26.01.2012. године и Одлуци о избору најповољније понуде број... од 30.01.2012. године, наручилац није испитао да ли је у понуди подносиоца захтева понуђена укупна цена (као збир јединичних цена исказаних за 63 позиције спецификације радова по којима ће се вршити утврђивање вредности стварно изведених радова), знатно нижа од упоредиве тржишне цене тако да изазива сумњу да ће јавна набавка бити извршена са потребним квалитетом и у складу са условима предвиђеном конкурсном документацијом, чиме је поступио противно члану 57. у вези члана 2. став 1. тачка 11. Закона о јавним набавкама, па је тужени правилно наложио наручиоцу да отклони пропусте и понови фазу стручне оцене понуда. Како је наручилац своју оцену да се ради о понуди заинтересованог лица са неуобичајено ниском ценом засновао на ниским јединичним ценама које су биле дате за извођење радова обухваћених само позицијама 8 и 10 спецификације радова, а требало је са аспекта укупне понуђене цене у односу на упоредиву тржишну цену, нису основани наводи тужбе о томе да су довољни разлози наручиоца којима је дефинисао недостатке у понудама јасно утврдио због чега је понуда заинтересованог лица нереално ниска. Осталим наводима тужбе се не доводи у сумњу правилност оспорене одлуке."

(Пресуда Управног суда, 8У 5529/2013 од 30.7.2013. године)

**ОДБАЦИВАЊЕ НЕПОТПУНОГ ЗАХТЕВА У ПОСТУПКУ
ЈАВНИХ НАБАВКИ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС" број 116/08)
- члан 117. став 1.

Републичка комисија за јавне набавке је правилно поступила када је закључком одбацила захтев као непотпун, будући да подносилац захтева, ни након позива да накнадно достави доказ о уплаћеној републичкој такси, није поступио по упутству.

Из образложења:

"Из списка предмета и образложења оспореног закључка произлази да је тужени орган у поступку претходног испитивања захтева тужиоца за заштиту права поднетог у отвореном поступку јавне набавке добара - ЈН..., након извршеног увида у расположиву документацију, налазећи да поднети захтев садржи недостатке, упутио тужиоцу допис број... од 05.12.2012. године, којим је обавестио тужиоца о утврђеним недостацима и позвао да, под претњом последица пропуштања одређених у члану 117. став 1. тачка 1. Закона о јавним набавкама, уреди поднети захтев, на тај начин што ће за извршену уплату таксе из члана 116. Закона о јавним набавкама, доставити одговарајућу потврду овлашћене пословне банке о реализованом налогу за пренос новчаног износа од... динара, на број жиро рачуна:..., модел..., позив на број..., сврха: административна такса (уз ознаку јавне набавке за коју је поднет захтев за заштиту права), корисник: Буџет Републике Србије. Тужилац је наведени допис примио 08.12.2012. године, што се потврђује из повратнице која се налази у списима предмета, па како у остављеном року није допунио захтев у складу са позивом, тужени је одлучио као у диспозитиву оспореног закључка.

Одредбом члана 109. ставом 1. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС" број 116/08) прописано је да захтев за заштиту права садржи: 1) назив и адресу подносиоца захтева и лице за контакт; 2) назив и адресу наручиоца; 3) податке о јавној набавци која је предмет захтева, односно о одлуци наручиоца; 4) повреде прописа којима се уређује поступак јавне набавке; 5) чињенице и доказе којима се повреде доказују; 6) потврду о уплати таксе из члана 116. став 1. овог закона; 7) потпис подносиоца.

Одредбом члана 117. став 1. тачка 1. Закона о јавним набавкама прописано је да Републичка комисија закључком: одбацује захтев за за-

штиту права односно изјашњење о наставку поступка пред Републичком комисијом, у случају када је захтев за заштиту права, односно изјашњење поднет неблаговремено, ако га је поднело лице које нема активну легитимацију или ако подносилац захтева није у остављеном року допунио захтев, односно није га допунио у складу са позивом за допуну захтева из члана 108. овог закона."

(Пресуда Управног суда, У 1471/2013 од 28.2.2013. године)

ОДБАЦИВАЊЕ ПРЕУРАЊЕНОГ ЗАХТЕВА ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА У ПОСТУПЦИМА ЈАВНИХ НАБАВКИ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008) - члан 105. став 5.

Захтев за заштиту права ће бити одбачен као недопуштен уколико је поднет преурањено, односно пре почетка рока за подношење.

Из образложења:

"Тужилац наводи да Закон о јавним набавкама (даље: ЗЈН) не предвиђа могућност да оваква изјава буде дата преурањено, због чега и не предвиђа санкцију за преурањено дату изјаву, па је и одлука Комисије да се, услед преурањености изјаве, у наставку поступка његов захтев одбаци, као недозвољен, незаконита.

Из списка предмета произлази да је тужилац 26.1.2010. године поднео захтев за заштиту права наручиоцу, да је 3.2.2010. године, допунио захтев по налогу наручиоца, те да је по наведеном захтеву тужиоца наручилац донео решење ... од 12.2.2010. године, којим је одбио, као неоснован, захтев тужиоца за заштиту права подносиоца, које решење је тужилац примио 24.2.2010. године, при чему је тужилац писмено изјашњење о наставку поступка о заштити права пред Републичком комисијом, овде туженим органом, поднео 11.2.2010. године. Тужени орган је ово изјашњење одбацио, као преурањено, јер је оценио да је тужилац изјашњење поднео пре истека рока прописаног одредбом члана 111. став 4. ЗЈН.

Како је у спроведеном поступку утврђено да је наручилац 3.2.2010. године примио уредан захтев за заштиту права, то наручиоцу од 4.2.2010. године почиње да тече рок од 10 дана за доношење и достављање решења по поднетом захтеву. По оцени суда, правилно је тужени ор-

ган оценио да је тужилац, сагласно одредби члана 111. став 3. ЗЈН, писмено изјашњење о наставку поступка заштите права пред Републичком комисијом могао поднети у наредна три дана по истеку рока од 10 дана од дана пријема допуне захтева, у ком року је наручилац био дужан да донесе и достави решење тужиоцу. Како је тужилац писмено изјашњење о наставку поступка заштите права доставио Републичкој комисији 11.2.2010. године, односно пре истека законског рока од 10 дана из члана 111. став 3. ЗЈН, правилно је његов захтев одбачен, као недопуштен, применом члана 224. став 2. Закона о општем управном поступку (даље: ЗОУП), чије се одредбе примењују на основу члана 105. став 7. ЗЈН.

Неосновани су наводи тужбе, да тужени није могао да одбаци писмено изјашњење тужиоца, као преурањено, због непостојања законске санкције. Ово због тога што је одредбом члана 105. став 5. ЗЈН прописано да се на питања поступка заштите права која нису уређена ЗЈН сходно примењују одредбе закона којим се уређује управни поступак, па је тужени правилно одлучио применом члана 224. став 2. ЗОУП."

(Пресуда Управног суда, 7 У. 21754/2010 од 17.6.2011. године)

ОДБАЧАЈ НЕБЛАГОВРЕМЕНОГ ЗАХТЕВА ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008)

- члан 107. став 4.

Суд ће одбацили захтев за заштиту права поднет по истеку прописаног рока од осам дана од дана пријема одлуке за подношење захтева за заштиту права.

Из образложења:

"Одредбом члана 107. став 4. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС" број 116/2008) прописано је да после доношења одлуке наручиоца из члана 22., 79. и 81. овог закона, рок за подношење захтева за заштиту права је осам дана од дана пријема одлуке. По оцени суда, код оваквог чињеничног и правног стања ствари, правилно је одлучио тужени орган када је одбио жалбу тужиоца у поступку у коме није било повреда правила поступка, јер је у управном поступку утврђено да је тужилац дана 11.01.2013. године, примио одлуку наручиоца о избору најповољније понуде од 09.01.2013. године, што се тужбом не спори, да је захтев за зашти-

ту права тужилац поднео дана 21.01.2013. године, у понедељак, препорученом поштанском пошиљком, што се такође тужбом не спори, а да је рок за подношење захтева за заштиту права прописан напред цитираном одредбом члана 107. став 4. Закона о јавним набавкама, падао у суботу 19.01.2013. године, када је наручилац радио и вршио пријем писмена у складу са наведеним Правилником и Одлукама наручиоца, па је захтев за заштиту права тужиоца поднет по истеку прописаног рока за подношење захтева за заштиту права, правилно првостепени орган одбацио. За своју одлуку тужени је дао јасне и довољне разлоге, правилном и потпуном оценом свих жалбених навода у складу са чланом 235. став 2. Закона о општем управном поступку, које у свему прихвата и овај суд, налазећи да се наводима тужбе не доводи у сумњу законитост оспореног решења."

(Пресуда Управног суда, I-3 У 4648/2013 од 29.8.2013. године)

**ОДБИЈАЊЕ ПОНУДЕ КАО НЕОДГОВАРАЈУЋЕ
ЗБОГ НЕСАГЛАСНОСТИ СА ТЕХНИЧКИМ КАРАКТЕРИСТИКАМА
ПРОПИСАНИМ ДОКУМЕНТАЦИЈОМ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС" бр. 116/08) - члан 2.

Правилно је поступио наручилац јавне набавке када је одбио понуду као неодговарајућу јер не одговара техничким карактеристикама које свако понуђено добро мора да испуњава, у ситуацији када је понудилац понудио добра која имају стерилизацију гама зрацима, док је у самој документацији као услов била прописана стерилизација воденом паром.

Из образложења:

"Правилно је, по оцени суда, одлучио тужени орган када је у ставу II диспозитива оспореног решења одбио захтев тужиоца за заштиту права у делу којим се оспоравају партије број 1, 4, 6, 8 и 10 отвореног поступка јавне набавке добара ЈН бр...., наручиоца Р. з. з. з. о. Србије, налазећи да је приликом доношења одлуке о избору најповољније понуде од 13.10.2011. године наручилац правилно поступио када је одбио понуду тужиоца са понуђачем "Н. Е. Н." из Б. за наведене партије, применом одредбе члана 78. став 1. Закона о јавним набавкама, јер понуде у овом делу нису одговарајуће у смислу члана 2. став 1. тачка 18. наведеног закона, за коју од-

луку је дао разлоге које као довољне и на закону засноване прихвата и овај суд.

Одредбом члана 78. став 1. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС" бр. 116/08) је прописано да је наручилац дужан да у поступку јавне набавке, пошто прегледа понуде, одбије све неисправне и неодговарајуће, а може да одбије и неприхватљиве понуде. У члану 2. став 1. тачка 18. истог закона је прописано да одговарајућа понуда је понуда која је благовремена, исправна и за коју је утврђено да потпуно испуњава све техничке спецификације.

Из списка предмета произлази да је јавни позив за наведену јавну набавку објављен у "Службеном гласнику РС" бр. 14 од 04.03.2011. године, наручиоца Републичког фонда за здравствено осигурање, за набавку материјала за дијализу. У конкурсној документацији, у делу техничке карактеристике предметне набавке, наручилац је навео техничке карактеристике које свако понуђено добро мора да испуњава, а за партије 1, 4, 6, 8 и 10 је тражено да се стерилизација врши воденом паром. Како је тужилац понудио добра која имају стерилизацију гама зрацима, то и по оцени суда, за наведене партије понуда тужиоца није одговарајућа, у смислу цитиране одредбе члана 2. став 1. тачка 18. Закона о јавним набавкама, па је правилно одбијена као неодговарајућа, применом одредбе члана 78. став 1. истог закона."

(Пресуда Управног суда, 5У 14435/2011 од 21.3.2013. године)

ОДБИЈАЊЕ ПОНУДЕ КОЈА НИЈЕ У СКЛАДУ СА КОНКУРСНОМ ДОКУМЕНТАЦИЈОМ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС" бр. 116/08) - члан 2.

Правилно је поступио наручилац јавне набавке када је одбио понуду уз коју су приложени докази који указују на то да понуђач није измирио обавезе по основу уплате локалних прихода, те обавезе у погледу уплате пореза и доприноса за запослене, уколико је у конкурсној документацији као нужан услов прописано измирење обавеза по основу јавних прихода.

Из образложења:

"Правилно је, по оцени суда, одлучио тужени орган када је одбио захтев за заштиту права тужиоца поднет у отвореном поступку предметне

јавне набавке добара и захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка заштите права, на основу члана 117. став 2. тачка 2. и члана 116. став 3. Закона о јавним набавкама, налазећи да је наручилац правилно оценио понуду тужиоца као неисправну, сходно члану 2. став 1. тачка 17. наведеног закона, за коју одлуку је дао разлоге које као довољне и на закону засноване прихвата и овај суд.

Одредбом члана 117. став 2. тачка 2. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС" бр. 116/08), је прописано да Републичка комисија решењем одбија захтев за заштиту права као неоснован, а чланом 116. став 3. наведеног закона је прописано да ако је захтев за заштиту права основан, наручилац мора подносиоцу захтева за заштиту права на писмени захтев надокнадити трошкове настале по основу заштите права. У плану 2. став 1. тачка 17. истог закона је прописано да је исправна понуда, понуда која је благовремена, за коју је после отварања понуде, а на основу прегледа, утврђено да испуњава све услове из овог закона и конкурсне документације.

Из списка предмета произлази да је наручилац упутио јавни позив за предметну јавну набавку, који је објављен 31.05.2011. године и да је у конкурсној документацији као услов за исправност понуде предвиђена обавеза понуђача да приложи потврде надлежних органа да је измирио обавезе по основу јавних прихода. Из списка, даље, произлази да је дана 24.06.2011. године тужилац поднео понуду за учешће у предметној јавној набавци, уз коју је поднео: уверења Пореског одељења Градске управе за економију и финансије града К. од 27.12.2010. године и од 10.06.2011. године, из којих се види да није измирио обавезе по основу јавних прихода које администрира Пореско одељење локалне самоуправе; уверење Министарства финансија, Пореске управе, Филијале К. од 24.12.2010. године, из којег се види да тужилац није измирио обавезе пореза и доприноса на лична примања запослених; потврду Агенције за приватизацију од 01.02.2011. године, из које се види да је у току реструктурирање у поступку приватизације тужиоца; као и изјаву да је измирио све доспеле пословне обавезе.

Наручилац је сачинио извештај о стручној оцени понуда од 07.07.2011. године, у којем је констатовано да је понуда тужиоца неисправна јер није испунила услове из конкурсне документације, пошто се из приложених уверења види да има неизмирених дуговања по основу јавних прихода, а 19.07.2011. године је донео одлуку о избору најповољније понуде од стране "V. г.". Тужилац је поднео захтев за заштиту права нару-

чиоцу који је решењем од 01.08.2011. године одбијен. На захтев тужиоца за наставак поступка за заштиту права, тужени орган је донео овде оспорено решење, којим је захтев одбио."

(Пресуда Управног суда, 5У 11316/2011 од 28.2.2013. године)

**ОДБИЈАЊЕ ПОНУДЕ ОД СТРАНЕ НАРУЧИОЦА
ЈАВНЕ НАБАВКЕ ЗБОГ НЕПОТПУНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008) - члан 50.

У случају када понуђач у поступку јавне набавке ни у својој понуди, нити по накнадном позиву наручиоца, не достави тражене доказе, наручилац има право да понуду подносиоца захтева одбије као неисправну.

Из образложења:

"Суд је ценио наводе истакнуте у тужби, па је нашао да су ти наводи неосновани и без утицаја на другачију оцену законитости оспореног решења. Ово из разлога што је у погледу испуњености услова, када је у питању заједничка понуда групе понуђача, у складу са напред наведеном одредбом Закона о јавним набавкама, и по оцени овог суда, сваки од учесника дужан да у понуди појединачно за себе приложи решење надлежног министарства да испуњава услове за добијање лиценце за израду техничке документације, за које одобрење за изградњу издаје надлежно министарство. Како понуда подносиоца захтева, овде тужиоца, не представља исправну понуду у смислу члана 2. став 1. тачка 17. Закона о јавним набавкама, будући да је на основу прегледа, утврђено да не испуњава све услове из тог Закона и конкурсне документације, иста је од стране наручиоца правилно одбијена, као неисправна, а тиме је овде оспореним решењем правилно одбијен, као неоснован, и захтев за заштиту права подносиоца захтева. Имајући у виду садржину одредаба чл. 126. и чл. 133. став 2. тачка 14. Закона о планирању и изградњи, од тужиоца тражени, а недостављени (ни у поновном поступку) докази који и по оцени суда представљају врсту доказа за које је одредбом члана 45. став 1. тачка 5. Закона о јавним набавкама прописано да морају бити приложени у понуди у циљу доказивања испуњености обавезног услова за учешће у поступку јавне набавке из члана 44. став 2. тачка 5. Закона о јавним набавкама представља-

ју законом прописан разлог за одбијање понуде као неисправне. Ово стога што је у питању доказ, који по својој природи и садржини, представља посебним прописом предвиђену важећу дозволу за обављање делатности која је предмет јавне набавке. Из тог разлога и по оцени суда, сагласно одредби члана 44. став 2. Закона о јавним набавкама у вези члана 44. став 1. истог закона, сваки понуђач који подноси понуду ради учешће у поступку јавне набавке мора да докаже да испуњава све законом прописане обавезне услове за учешће прилагањем одговарајућих доказа, као саставног дела своје понуде. Уколико понуду подноси група понуђача, а што је случај са понудом у овом поступку подносиоца захтева, примењује се члан 50. став 7. Закона о јавним набавкама. То у конкретном случају значи, да је наручилац правилно поступио када је сходно одредби члана 58. став 1. Закона о јавним набавкама, а у складу са налогом туженог датим у поменутом решењу од 27.04.2011. године, накнадно од тужиоца тражио да достави спорна решења и за чланове К., са којима је тужилац поднео заједничку понуду. Оцена исправности понуде зависи од тога да ли су кумулативно испуњени не само услови које је наручилац дефинисао конкурсном документацијом, већ и они који су као императивни дефинисани и самим законом. У конкретном случају, управо да понуђачи не би сносили последице неправилно састављене конкурсне документације, тужени је својим решењем од 27.04.2011. године, делимично поништио предметни поступак јавне набавке и указао наручиоцу да пре него што понуду подносиоца захтева одбије као неисправну, истом мора да, у складу са чланом 58. став 1. Закона о јавним набавкама, пружи могућност да и за остале чланове свог К. достави тражена решења. Будући да ни у својој понуди, нити по накнадном позиву наручиоца, који му је упућен сагласно члану 58. став 1. Закона о јавним набавкама, и налогу туженог из поменутог решења, тужилац није доставио напред наведена тражена решења за чланове свог К., то је и по оцени овог суда, наручилац правилно поступио када је, сагласно одредби члана 78. став 1. Закона о јавним набавкама, а у вези са одредбом члана 2. став 1. тачка 17. истог Закона, понуду подносиоца захтева одбио као неисправну, што је по оцени суда, као правилно и на закону засновано оцењено и овде оспореним решењем."

(Пресуда Управног суда, 20У 13522/2011 од 6.12.2012. године)

**ОДБИЈАЊЕ ПОНУДЕ У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ
ЗБОГ НЕУОБИЧАЈЕНО НИСКЕ ЦЕНЕ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008) - члан 57.

Наручилац може да одбије понуду због неуобичајено ниске цене, која је знатно нижа од упоредиве тржишне цене, тако да код наручиоца изазива сумњу да ће јавна набавка бити извршена.

Из образложења:

"Одредбом члана 57. став 1. Закона о јавним набавкама прописано је да наручилац може да одбије понуду због неуобичајено ниске цене, а одредбом члана 2. став 1. тачка 11. истог закона прописано је да је неуобичајено ниска цена из понуде која је знатно нижа од упоредиве тржишне цене тако да код наручиоца изазива сумњу да ће јавна набавка бити извршена.

По оцени суда, правилно је одлучио тужени орган када је донео оспорено решење правилно закључујући да је наручилац у складу да својим овлашћењима из цитираних одредби Закона о јавним набавкама, поступајући по примедбама туженог из решења од 9.3.2011. године, оценио да је понуђена цена изабраног понуђача таква да би се по њој уговор о јавној набавци могао реализовати са потребним квалитетом и у складу са условима предвиђеним конкурсном документацијом, као и да се суштина поступка јавних набавки огледа управо у томе да наручилац закључи уговор о јавној набавци који ће бити реализован по што повољнијим условима, па самим тим и по што нижој цени, а пре закључења уговора, према конкурсној документацији, у обавези је понуђач коме је додељен уговор да достави банкарску гаранцију за добро извршење посла, чиме се наручилац обезбедио за случај неизвршења уговорне обавезе од стране изабраног понуђача. За своју одлуку тужени орган је дао довољне и јасне разлоге, које у свему прихвата суд."

(Пресуда Управног суда, И-3 У 8529/2011 од 7.2.2013. године)

**ОДБИЈАЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ПОВРАЋАЈ У ПРЕЂАШЊЕ СТАЊЕ
У СИТУАЦИЈИ КАДА ЈЕ СТРАНКА ИМАЛА МОГУЋНОСТ
ДА ПРЕДУЗМЕ ПРОПУШТЕНУ РАДЊУ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008)
- члан 111. став 4.

Будући да је у поступку јавних набавки, поред пуномоћника, предузимање правних радњи омогућено и странци, не може се при-

хватити као оправдан разлог за усвајање предлога за повраћај у пређашње стање одсуствовање пуномоћника због боловања, будући да је и сама странка имала могућност да предузме пропуштenu радњу.

Из образложења:

"Правилно је, по оцени Управног суда, тужени орган оспореним закључком одбио предлог подносиоца захтева овде тужиоца за повраћај у пређашње стање, поднет поводом отвореног поступка јавне набавке у. г. р.... д. м., ЈН бр..., наручиоца "Ж. С." А.Д. Б., дајући при том за своју одлуку довољне и на закону засноване разлоге које као правилне и законите прихвата и овај суд.

Ово са разлога, што је одлучујући о предлогу за повраћај у пређашње стање поводом отвореног поступка јавне набавке услуга г. р.... д. м., ЈН бр, наручиоца "Ж. С." А.Д. Б. од 22.02.2012. године, тужени утврдио да је подносилац захтева овде тужилац дана године, поднео захтев за заштиту права, а да је 22.02.2012. године, поднео туженом предлог за повраћај у пређашње стање са предлогом за привремени прекид поступка јавне набавке уз који је доставио и писмено изјашњење о наставку поступка заштите права. Поводом истакнутог предлога за повраћај у пређашње стање, тужени орган закључио је да разлог на којем предлагач заснива поднети предлог за повраћај у пређашње стање истичући да као пуномоћник подносиоца захтева није био у могућности да поднесе писмено изјашњење о наставку поступка заштите права пред туженим у законском року из члана 111. став 4. Закона о јавним набавкама, због тога што је у наведеном периоду био на боловању због неге детета које је имало упалу кука, није оправдан. С тим у вези тужени орган налази да пуномоћник подносиоца захтева није једино лице које је могло у конкретном случају да предузме пропуштenu радњу, односно да поднесе писмено изјашњење о наставку поступка заштите права у законском року, већ да је и сама странка могла да предузима радње у поступку.

Код напред изнетог чињеничног и правног стања ове управне ствари, правилно је, по налажењу Управног суда, тужени орган закључио да подносилац захтева, односно његов пуномоћник није оправдано пропустио законски рок из члана 111. став 4. Закона о јавним набавкама, за доношење писменог изјашњења о наставку поступка заштите права који рок је преклузивног карактера."

(Пресуда Управног суда, 23У 3357/2012 од 28.2.2013. године)

**ОДБИЈАЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА
КАДА ЈЕ ПОНУЂАЧ ДОСТАВИО СВУ ПОТРЕБНУ
ДОКУМЕНТАЦИЈУ У СКЛАДУ СА КОНКУРСОМ**
Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/08)
- члан 58. став 1.

Правилна је одлука којом је одбијен захтев за заштиту права наручиоца у поступку јавних набавки, ако се понуђач након пријема захтева изјаснио о истом, те доставио сву потребну документацију у складу са оном која је прописана конкурсом за предметну јавну набавку.

Из образложења:

"Одредбом члана 58. став 1. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/08) прописано је да наручилац може да захтева од понуђача додатна објашњења која ће му помоћи при прегледу, вредновању и упоређивању понуда, а може и да врши и контролу (увид) код понуђача односно његовог произвођача.

Имајући у виду цитирану законску одредбу и утврђене чињенице, по оцени Управног суда, правилно је тужени орган одбио захтев за заштиту права поднет од стране тужиоца у отвореном поступку јавне набавке радова, наручиоца Г. ц. Ово стога што је наручилац, након пријема тужиоцевог захтева за заштиту права, позвао изабраног понуђача да се изјасни на околности из захтева за заштиту права и достави потребне доказе, те је, након што се изабрани понуђач изјаснио и доставио документацију, тужени орган из предметне документације утврдио да је фирма "... " д.о.о. Б. овлашћена да у свим пословима везаним за асортиман фирме Г. Н. може поступати у својству представника/заступника, па је тужени орган правилно оценио да је изабрани понуђач доставио понуду у складу са захтевом из конкурсне документације, те правилно одбио захтев тужиоца. Стога су неосновани наводи тужбе који се свде на тврдњу да је према одредби члана 58. став 2. Закона о јавним набавкама предметну понуду требало одбацити као неуредну, као и наводи да је оспорено решење у супротности са Уредбом о регистрацији представништава страних правних лица у регистар привредних субјеката који води Агенција за привредне регистре."

(Пресуда Управног суда, III-3 У 13477/2011 од 9.5.2014. године)

**ОДЛУКА НАРУЧИОЦА О ЗАХТЕВУ
ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА И НАСТАВАК ПОСТУПКА
НАКОН ДОНОШЕЊА ОДЛУКЕ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/08)
- члан 111. и 112.

Правило да се позове подносилац захтева за заштиту права да се најкасније у року од три дана од дана пријема решења о одбијању захтева за заштиту права као неоснованог писмено изјасни да ли ће наставити поступак пред Републичком комисијом, као и обавештење о последицама пропуштања рока за изјашњење, може се применити само у случају када наручилац подносиоцу захтева решење достави у року од 10 дана од дана пријема уредног захтева за заштиту права, али не и након протекла наведеног рока.

Из образложења:

"Суд је ценио наводе тужбе, али је нашао да су без утицаја на законитост оспореног закључка. Ово са разлога, што се одредба члана 112. став 1. Закона о јавним набавкама, која прописује да решење из члана 111. став 1. тачка 2) овог закона, садржи и позив подносиоцу захтева за заштиту права да се најкасније у року од 3 дана од дана пријема решења писмено изјасни да ли ће наставити поступак пред Републичком комисијом, као и обавештење о последицама пропуштања рока за изјашњење, може применити само у случају када наручилац подносиоцу захтева решење достави у року прописаном одредбом члана 111. став 3. Закона о јавним набавкама, тј. у року од 10 дана од дана пријема уредног захтева за заштиту права, али не и након протекла наведеног рока. Стога су по оцени Управног суда, неосновани наводи тужбе да тужени није могао да одбаци писмено изјашњење као неблагоприятно, јер је у конкретном случају крајњи рок у коме је могуће подношење изјашњења 13 дана од дана када је наручилац примио уредан захтев за заштиту права."

(Пресуда Управног суда, 12У 7593/2012 од 1.10.2013. године)

ОДСУСТВО РАЗЛОГА ИЗУЗЕТНЕ ХИТНОСТИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРЕГОВАРАЧКОГ ПОСТУПКА БЕЗ ОБЈАВЉИВАЊА ЈАВНОГ ПОЗИВА

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 124/2012)
- члан 24. став 1.

Немогућност благовременог обезбеђења новчаних средстава за јавну набавку, зато што средства за ту намену нису планирана у текућој буџетској години нити је благовремено израђен финансијски план за наредну годину, не представља разлог изузетне хитности, због кога се поступак јавне набавке спроводи без објављивања јавног позива.

Из образложења:

"Осим тога, суд је нашао да се тужилац правилно позива на околност да разлог за спровођење преговарачког поступка без објављивања јавног позива из одредбе члана 24. став 1. тачка 4) Закона о јавним набавкама (даље: Закон) није био испуњен. Ово стога што је наведеном одредбом прописано да наручилац може спроводити преговарачки поступак без објављивања јавног позива, ако због изузетне хитности проузроковане ванредним околностима или непредвиђеним догађајима, чије наступање ни у ком случају не зависи од воље наручиоца, наручилац није могао да поступи у роковима одређеним за отворени или рестриктивни поступак, па разлог хитности може бити само проузрокован ванредним околностима и да никако не зависи само од воље наручиоца. Наиме, околности на које се позива тужени орган и које, по њему, оправдавају разлог хитности, нису постојале, будући да неодобравање новчаних средстава од стране надлежних институција, услед непланирања буџетских средстава у 2012. години, као и неблагоприятне израде финансијског плана за 2013. годину, не могу представљати ванредне околности које има у виду Закон."

(Пресуда Управног суда, 9 У. 3106/2013 од 28.6.2013. године)

**ОПРАВДАНОСТ ХИТНОГ СПРОВОЂЕЊА ПОСТУПКА ЈАВНЕ
НАБАВКЕ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008) - члан
24. став 1. тачка 4.

**Званично најављена пандемија болести представља оправдан
разлог хитности за спровођење преговарачког поступка без објављи-
вања јавног позива за набавку одговарајућих медицинских средстава
и опреме.**

Из образложења:

"Код оваквог стања ствари, Управни суд налази да је правилно поступио тужени орган када је оспореним решењем одбио захтев за заштиту права тужиоца, са образложењем да је, тиме што је у целини поништен поступак јавне набавке рентген апарата (ЈН бр. ...), спроведене у отвореном поступку, неуспешно окончан овај поступак, који је за последицу имао обустављање тако спроведеног поступка, у смислу члана 79. Закона о јавним набавкама (даље: Закон), те да је наручилац могао поново да спроведе набавку рентген апарата по хитном поступку. Правилна је и оцена туженог органа да је наручилац имао оправдане разлоге за спровођење преговарачког поступка по хитности, правилном применом одредбе члана 24. став 1. тачка 4) Закона, јер је несумњиво да предвиђена пандемија грипа представља ванредну околност, чије наступање ни у ком случају не зависи од воље наручиоца, те је било неопходно да наручилац на најбржи начин спроведе поступак набавке рентген апарата, неопходног за лечење становништва, у смислу ове одредбе закона. Правилна је и оцена тужене комисије да је наручилац поступио у складу са чланом 9. Закона, и није ограничио конкуренцију међу понуђачима, јер је наручилац био дужан да позове оптималан број понуђача, који ће омогућити достављање понуда који испуњавају обавезне услове, из члана 44. Закона, и минималне техничке карактеристике прописане ранијом конкурсном документацијом, што је и учинио уредним позивањем четири понуђача да узму учешће у оспореном преговарачком поступку."

(Пресуда Управног суда, 14 У. 18351/2010(1) од 6.10.2011. године)

**ОСЛОБАЂАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИКА ОБАВЕЗЕ ДОСТАВЉАЊА
ОСНИВАЧКОГ АКТА**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008) - члан 45.

Будући да је подносилац захтева у поступку јавних набавки предузетник, није дужан да уз пријаву достави оснивачки акт, јер се предузетници не оснивају оснивачким актом.

Из образложења:

"Код оваквог стања ствари, и по оцени Управног суда, правилно је тужени орган донео одлуку као у диспозитиву оспореног решења, правилно налазећи да изабрани понуђач "Г." из П, овде заинтересовано лице, с обзиром на то да је исти предузетник, није ни могао да достави уз своју понуду оснивачки акт, као доказ да је основан и за обављање делатности која је предмет јавне набавке. Правилно је закључивање туженог органа а што произлази из одредби Закона о привредним друштвима цитираних у оспореном решењу, да се само привредна друштва оснивају оснивачким актом, али не и предузетници, те да стога не постоји законска обавеза, ни могућност, да предузетници сачињавају оснивачки акт. Самим тим, и по налажењу суда, предузетник, у конкретном случају изабрани понуђач, није дужан да уз своју понуду достави оснивачки акт, с обзиром на то да се предузетник не оснива оснивачким актом, већ исто важи само за привредна друштва."

(Пресуда Управног суда, У 9306/2011 од 18.4.2013. године)

**ОСТВАРЕНОСТ УСЛОВА ЗА УЧЕШЋЕ У ПОСТУПКУ
ЈАВНЕ НАБАВКЕ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/08) - члан 44. и 45.

Понуђач мора да испуни услове које наручилац јавне набавке у јавном позиву и у конкурсној документацији објављује, како би могао да учествује у поступку јавне набавке.

Из образложења:

"Према стању у списима предмета ове ствари, Републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки одбила је захтев тужиоца за заштиту права, налазећи да је у делу конкурсне документације, под

називом "Образац за оцену испуњености услова из члана 44. ЗЈН", у тачки 4., наручилац Народна банка Србије предвидео да као услов, између осталог, потребно и да понуђачу у року од 2 године пре обављања јавног позива у "Службеном гласнику РС" (од 12.10.2009 године - 12.10.2011. године) није изречена правоснажна судска или управна мера забране обављања делатности која је предмет јавне набавке, а у напомени је наведено да, уколико потврдама није обухваћен наведени период, понуда ће бити одбијена као неисправна. Као доказ за наведени услов су тражене потврде издате од стране надлежних органа - Привредног суда и Агенције за привредне регистре у неовереној фотокопији. Како је тужилац уз понуду приложио само потврду о испуњености траженог услова издату од стране Агенције за привредне регистре, то је тужени нашао да, иако је тужилац суштински испунио услов садржан у члану 44. и 45. Закона о јавним набавкама, ипак, формално није поступио у складу са захтевом конкурсне документације, којом је тражено да се доставе две потврде, и то потврда Привредног суда и потврда Агенције за привредне регистре."

(Пресуда Управног суда, 16У 441/2012 од 17.6.2014. године)

**ОВЕРЕН ЗАХТЕВ ЗА РЕГИСТРАЦИЈУ МЕНИЦЕ КАО
ВЕРОДОСТОЈНИ ДОКУМЕНТ У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008)

- члан 2. тачка 17. и члан 78.

Правилно је одлучио наручилац јавне набавке када је прихватио конкурсну документацију понуђача која није садржала потврду о регистрацији менице, уколико је Народна банка Србије у току самог поступка јавне набавке упутила допис наручиоцу којим је потврдила да се оверен захтев за регистрацију менице може сматрати потврдом о регистрацији менице.

Из образложења:

"У поднетом захтеву тужилац је навео да сматра да су понуде изабраног понуђача и другорангираног понуђача у партијама бр.... и... неисправне, из разлога што исти нису доставили потврду о регистрацији менице, како је захтевано конкурсном документацијом, са којих разлога је, по ставу тужиоца, наручилац био дужан да исте одбије сходно члану 78. став 1. у вези са чланом 2. став 1. тачка 17. Закона о јавним набавкама. (...)

...тужени орган је нашао да је наручилац посла конкурсном документацијом предвидео дужност понуђача да уколико доставља меницу као средство финансијског обезбеђења, уз исту достави и овлашћење за попуну, оверену копију картона депонованих потписа и потврду регистрације менице, а да су изабрани понуђач и другорангирани понуђач за партије бр.... и.... у својој понуди доставили менична овлашћења, "С." потписа овлашћених лица, бланко менице серијских бројева... и... (изабрани понуђач), као и... и... (другорангирани понуђач), те захтев за регистрацију меница напред наведених серијских бројева, оверен печатом и потписом изабраног понуђача и печатом и потписом пословне банке "С. Г. Б. С. АД Б.", са којих разлога је оценио да у конкретном случају понуде изабраног и другорангираног понуђача нису могле бити оцењене као неисправне, у смислу Закона о јавним набавкама.

По оцени Управног суда, код оваквог чињеничног и правног стања ствари, правилно је поступила тужена комисија када је, у поступку у коме није било повреде правила поступка од утицаја на правилност решавања ове управне ствари, донела оспорено решење и за своју одлуку дала јасне, аргументоване и правилне разлоге, у складу да одредбама прописа на које се позвала у разлозима образложења оспореног решења - Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС" број 116/08). Ово са разлога, што из списка предмета, и по оцени Управног суда, произлази да је надлежни орган, Народна банка Србије, дописом број... од 04.01.2013. године, који је туженом достављен 24.01.2013. године и који чини саставни део списка предмета правне ствари, потврдио да меница као средство обезбеђења мора бити издата у складу са законима из те области, а да се оверени захтев за регистрацију менице од стране банке, може сматрати потврдом о регистрацији менице."

(Пресуда Управног суда, 1У 2687/2013 од 29.5.2014. године)

ПЛАЋАЊЕ РЕПУБЛИЧКЕ АДМИНИСТРАТИВНЕ ТАКСЕ ОД СТРАНЕ ПРАВНОГ ЛИЦА СА ПОСЛОВНОГ РАЧУНА

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008) - члан 156.

У случају када плаћање републичке административне таксе врши правно лице са пословног рачуна, доказом да је такса плаћена сматраће се извештај о свим променама на пословном рачуну правног лица који је банка обавезна да достави клијенту.

Из образложења:

"Према схватању Управног суда, одговарајући доказ о плаћању административне таксе, када се републичка административна такса плаћа у новцу налогом за плаћање у електронској форми, јесте потврда банке о извршењу налога за пренос, односно оверена копија "С." поруке. Поред тога, у случају када плаћање републичке административне таксе врши правно лице са пословног рачуна, доказом да је такса плаћена може се сматрати и извештај о свим променама на пословном рачуну правног лица који је банка обавезна да достави клијенту, на коме се налазе сви налози за пренос који су реализовани. Имајући у виду све наведено, основано се, по оцени Управног суда, тужбом указује да је оспореним закључком повређен закон на штету тужиле. Ово стога, што сам наручилац, приликом сачињавања конкурсне документације, није прецизирао да уз захтев за заштиту права мора бити достављен одређени доказ о уплати таксе, у виду потврде издате од стране банке, оверене печатом банке уз видљив датум пријема уплате, па се уплата републичке административне таксе може доказивати свим доказним средствима, а поготово оним на које је указао суд."

(Пресуда Управног суда, II-1 У 13048/2012 од 1.7.2014. године)

**ПОЧЕТАК И ТОК РОКА ЗА НАСТАВАК ПОСТУПКА РАДИ
ЗАШТИТЕ ПРАВА У ПОСТУПЦИМА ЈАВНИХ НАБАВКИ**
Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008)
- члан 111. став 4.

Почетак и ток рока за писмено изјашњење о наставку поступка заштите права пред Републичком комисијом за заштиту права у поступцима јавних набавки не спречавају недеље и дани државних празника.

Из образложења:

"Тужбом тужилац оспорава законитост закључка туженог органа, јер је тужени поступио супротно одредби члана 111. ст. 3. и 4. Закона о јавним набавкама (даље: ЗЈН). Наводи да је рок за наручиоца да одлучи о поднетом захтеву за заштиту права истекао у петак, 28.8.2009. године, због чега је, према тврдњи тужиоца, неспорно да је од првог наредног дана почео тећи рок од три дана у коме се може поднети изјашњење. Како је

први радни дан био понедељак, 31.8.2009. године, тужилац истиче да је рок за подношење изјашњења истекао дана 2.9.2009. године. Будући да је последњег дана рока поднео изјашњење о наставку поступка заштите права, сматра да је исто благовремено, па предлаже да суд тужбу уважи и оспорени закључак поништи.

Правилно је, по оцени Управног суда, одлучио тужени орган када је, у поступку у коме није било повреде правила поступка, одбацио писмено изјашњење тужиоца о наставку поступка заштите права пред Републичком комисијом као неблаговремено. Ово стога што није спорно да је рок за наручиоца да одлучи о поднетом захтеву за заштиту права истекао у петак 28.8.2009. године, а првог наредног дана, односно 29.8.2009. године, је почео да тече рок од три дана, прописан одредбом члана 111. став 4. ЗЈН, у коме подносилац захтева може да се писмено изјасни да тражи да се поступак настави пред Републичком комисијом. Последњи дан рока за подношење изјашњења био је 31.8.2009. године, будући да, према одредби члана 91. став 1. Закона о општем управном поступку, почетак и ток рокова не спречавају недеље и дани државних празника.

Како је тужилац поднео писмено изјашњење поштом препоручено 2.9.2009. године, правилно је закључио тужени орган да је изјашњење поднето неблаговремено, због чега је исто одбацио, применом одредбе члана 117. став 1. тачка 1) ЗЈН."

(Пресуда Управног суда, 9 У. 12749/2010(2009) од 10.3.2011. године)

ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА УВИД У ДОКУМЕНТАЦИЈУ У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ НАКОН ПРОТЕКА РОКА

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/08) - члан 10.

Неоснован је навод у захтеву за заштиту права да није омогућен увид у целокупну документацију у поступку јавне набавке у случају када је захтев за увид у документацију поднет након истека рока.

Из образложења:

"Према списима предмета и разложима образложења оспореног решења, правилно је, по налажењу суда, тужени орган одбио, као неоснован захтев за заштиту права подносиоца захтева, овде тужиоца, у поступку спроведеном без повреде правила поступка и за одлуку је дао довољне и

јасне разлоге које у свему прихвата и овај суд. Ово стога што је према списима предмета и разложима из образложења оспореног решења, предметни поступак јавне набавке мале вредности, правилно проведен, у смислу одредби члана 123., 124. и 125. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 39/02...101/05) које се примењују на основу члана 126. став 1. важећег Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/08) при чему је 17.03.2008. године при јавном отварању понуда сачињен записник а потом и 18.03.2009. године Извештај о додели уговора на основу кога је донета одлука о избору најповољнијег понуђача. Правилно је тужени орган оценио неоснованим навод тужиоца из захтева за заштиту права да му није омогућено да изврши увид у целокупну документацију пред првостепеним органом. Ово стога што је према стању у списима и образложењу оспореног решења тужилац извештај о додели уговора од 18.03.2009. године примио 20.03.2009. године а захтев за увид у документацију поднео 24.03.2009. године, дакле по истеку рока прописаног одредбом члана 10. став 3. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/08). Суд је ценио и остале наводе тужбе који су у суштини понављани наводи из захтева за заштиту права, чију оцену као правилне прихвата суд, па исти не могу довести до другачије оцене законитости оспореног решења."

(Пресуда Управног суда, 16У 10831/2010(2009) од 27.5.2011. године)

ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА У ПОСТУПЦИМА ЈАВНИХ НАБАВКИ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008)
- члан 106. став 1.

Активну легитимацију за подношење захтева за заштиту права у поступцима јавних набавки има свако лице које има интерес да закључи уговор о јавној набавци, под условом да испуњава услове конкретне јавне набавке.

Из образложења:

"Према одредби члана 106. став 1. Закона о јавним набавкама (даље: Закон), захтев за заштиту права може да поднесе свако лице које има интерес да закључи уговор о конкретној јавној набавци.

У конкретном случају, у поступку који је претходио доношењу оспореног закључка, утврђено је, а докази се налазе у списима предмета, да је наручилац ЗЦ "К." из К. 20. маја 2009. године донео одлуку број ... о покретању преговарачког поступка без објављивања јавног позива за јавну набавку сервисирања појединачно побројаних медицинских апарата произвођача "D. М. АГ&Цо. КГ" из L. на период од 12 месеци, будући да предметну услугу може да изврши само овлашћени сервисер "D. Т." д.о.о. из Б., коме је упутио понуду и након што је непосредно преговарао о елементима уговора о јавној набавци, 8. јуна 2009. године, донео одлуку о избору понуде тог понуђача као најповољније и објавио је ... у "Службеном гласнику РС", број ... Надаље, у поступку је утврђено да је тужилац наручиоцу поднео захтев за заштиту права, који је наручилац одбио решењем број ... од 13. јула 2009. године, па је тужилац дао изјаву да наставља поступак за заштиту права пред туженим органом. Дописом од 28. септембра 2009. године тужени орган је позвао тужиоца да достави доказе (овлашћење или "сертификат") да је од стране произвођача "D. М. АГ&Цо. КГ" пре одлуке наручиоца, од 20. маја 2009. године, овлашћен за сервисирање апарата наведених у тој одлуци. Поступајући по позиву туженог органа тужилац је доставио две потврде издате од стране "D." из L. о учешћу С. Н. у основној обуци за сервисирање апарата, као и два сертификата за М. D., са којим је тужилац закључио уговор о делу, те листу апарата за чије је сервисирање именовани квалификован. Полазећи од побројаних чињеница тужени орган је одбацио захтев за заштиту права, јер је нашао да СЗТР "М", предузетник С. Н., није доставио доказе да је овлашћен од стране произвођача "D. М. АГ&Цо. КГ" из L. за сервисирање апарата побројаних у наведеној одлуци наручиоца, што важи и за С. Н. и М. D. појединачно, који су, према приложеним доказима, прошли обуку за сервисирање појединих апарата тог произвођача. Полазећи од одредбе наведеног члана Закона и чињеница утврђених у поступку доношења оспореног закључка и суд налази да тужилац није активно легитимисан за подношење захтева за заштиту права. Ово због тога што је, по схватању суда, смисао члана 106. став 1. Закона да захтев за заштиту права може поднети свако лице које испуњава услове конкретне јавне набавке, а тиме има и интерес да закључи уговор о јавној набавци. Како тужилац није пружио доказе да је од стране произвођача овлашћен за сервисирање апарата побројаних у поментуј одлуци наручиоца очигледно је да не испуњава услове конкретне јавне набавке, па не може очекивати да са њим буде закључен уговор о

јавној набавци, односно није активно легитимисан за подношење захтева за заштиту права. Како је тужени орган овако коначно одлучио оспореним закључком, није повредио закон на тужиочеву штету."

(Пресуда Управног суда, 10 У. 11945/2010(2009)(1) од 2.6.2011. године)

ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008) - члан 106.

Активно легитимисани да траже заштиту права у поступку јавне набавке јесу сва лица која имају правни интерес да закључе уговор о конкретној јавној набавци.

Из образложења:

"Према разлозима оспореног закључка тужени је одлуку донео по захтеву тужиоца од 28.07.2011. године, којим се тужилац изјаснио о наставку поступка заштите права пред туженим. По оцени туженог тужилац нема активну легитимацију за заштиту права јер у конкретној набавци наручиоца није учествовао, тј. није поднео понуду, а захтев за заштиту права поднео је наручиоцу дана 18.07.2011. године, понуде (4 понуђача међу којима није тужилац) су отворене 11.07.2011. године. По схватању туженог, према одредби члана 106. став 1. Закона о јавним набавкама заштиту права може да поднесе свако лице које има интерес да закључи уговор о конкретној јавној набавци, а то је понуђач који је у предметном поступку доставио понуду, те може бити оштећен евентуално незаконитим поступањем наручиоца.

По оцени суда правилно тужени налази да тужилац нема активну легитимацију за заштиту права. Ово стога јер је одредбом члана 106. став 1. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС" бр. 116/2008) прописано да захтев за заштиту права може да поднесе свако лице које има интерес да закључи уговор о конкретној јавној набавци.

Како није спорно да тужилац у поступку јавне набавке мале вредности радова-санације макете тока Д. на С. г. у К. ЈН бр..., наручиоца АП V., општина К., Фонд за..., К., није учествовао, тј. није поднео понуду, то,

и по оцени суда, нема легитимацију за заштиту права у предметној јавној набавци."

(Пресуда Управног суда, 25У 13584/2011 од 25.12.2013. године)

**ПОНАВЉАЊЕ ФАЗЕ СТРУЧНЕ ОЦЕНЕ ПОНУДЕ РАДИ
УТВРЂИВАЊА ИСПУЊЕЊА ТЕХНИЧКИХ КАРАКТЕРИСТИКА**
Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008) - члан 104.

У случају да се не може са сигурношћу утврдити да ли понуђена добра изабраног понуђача испуњавају тражене техничке карактеристике или не, једини начин да се утврди прихватљивост понуде изабраног понуђача, је да наручилац у поновљеној фази стручне оцене понуда на јасан начин утврди да ли понуђена добра изабраног понуђача за које подносилац захтева није имао примедбе, испуњавају спорне техничке карактеристике.

Из образложења:

"Имајући у виду даље наводе захтева за заштиту права и чињеницу да конкурсна документација није садржала описане техничке карактеристике тражених добара, већ искључиво називе тражених добара и ознаке каталожских бројева, тужени орган није могао са сигурношћу да утврди да ли понуђена добра изабраног понуђача испуњавају тражене техничке карактеристике или не, па је оценио да је једини начин да се утврди прихватљивост понуде изабраног понуђача, да наручилац у поновљеној фази стручне оцене понуда на јасан начин утврди да ли понуђена добра изабраног понуђача (осим за позиције 13 и 14), за које подносилац захтева није имао примедбе, испуњавају спорне техничке карактеристике, тако што ће, из достављеног каталога изабраног понуђача или друге документације достављене у понуди изабраног понуђача у складу да конкурсном документацијом из које може да провери техничке карактеристике, утврдити да ли понуђена добра која је понудио изабрани понуђач испуњавају тражене техничке карактеристике и са наведених разлога је усвојио захтев за заштиту права тужиоца и делимично поништио отворени поступак јавне набавке у делу стручне оцене понуда и доношења одлуке о додели уговора број ... од 17.12.2013. године."

(Пресуда Управног суда, И-2 У 6187/2014 од 9.10.2014. године)

**ПОНИШТАВАЊЕ РЕШЕЊА КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА
У ПОСТУПЦИМА ЈАВНИХ НАБАВКИ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008) - члан 115.

Не може се утврдити основаност закључака Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки, ако у списима предмета недостаје конкурсна документација.

Из образложења:

"Наиме, оспореним решењем, ставом првим диспозитива, одбијен је захтев за заштиту права, подносиоца захтева, тужиоца, поднет у отвореном поступку јавне набавке добара материјал за трансфузију, ЈН бр... за који је јавни позив објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 4/11 од 28.01.2011. године уз исправку јавног позива објављену у "Службеном гласнику РС", бр. 12/11 од 25.12.2011. године, наручиоца О. б. П.

Републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки у оспореном решењу је навела да је испитујући основаност захтева за заштиту права прегледала конкурсну документацију, која се не налази у списима предмета. У списима предмета се налази одговор на тужбу туженог органа, записник Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки бр... од 14.06.2011. године и записник о већању и гласању бр... од 14.06.2011. године. У недостатку документације, са становишта суда, није могао да се оцени закључак туженог о основаности захтева за заштиту права поднетом у отвореном поступку јавне набавке добара - материјал за трансфузију, ЈН бр..., те с тим у вези се није могло да испита да ли чињенично стање, правни прописи и разлози дати у оспореном решењу, сходно одредби члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", број 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС", број 30/10) упућују на решење какво је дато у диспозитиву.

Са изнетих разлога, налазећи да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца, Управни суд је тужбу уважио и поништио оспорено решење, одлучујући као у диспозитиву пресуде на основу одредбе члана 40. став 2. и члана 42. став 1. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", број 111/09), а у поновном поступку тужени орган је везан правним схватањем и примедбама суда у погледу поступка, у смислу члана 69. став 2. истог закона."

(Пресуда Управног суда, 13У 8602/2011 од 7.11.2013. године)

ПОНИШТЕЊЕ ДЕЛА ОДЛУКЕ У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008)

- члан 2. тачка 17.

Уколико оцени да је у поступку јавне набавке било пропуста у делу стручне оцене понуда, надлежни орган може поништити само део одлуке и то у делу у ком је учињена повреда поступка.

Из образложења:

"... У члану 58. став 1. Закона о јавним набавкама је прописано да наручилац може да захтева од понуђача додатна објашњења која ће му помоћи при прегледу, вредновању и упоређивању понуда, а може да врши и контролу (увид) код понуђача односно његовог произвођача, а према одредби члана 2. тачка 17. истог Закона, исправна понуда је понуда која је благовремена, за коју је после отварања понуда, а на основу прегледа, утврђено да испуњава све услове из овог закона и конкурсне документације.

Суд је оценио као неосноване наводе тужиоца да је тужени орган повредио закон када је у ставу И диспозитива делимично поништио отворени поступак јавне набавке добара, а не у целини, како је поднетим захтевом тражио. Овог стога што је, поступајући по захтеву тужиоца за заштиту права, тужени орган констатовао пропусте у делу стручне оцене понуда и доношења Одлуке о избору најповољније понуде, које пропусте је наложио наручиоцу да у поновној фази отклони, па не стоји повреда закона на коју тужилац указује."

(Пресуда Управног суда, У 17917/2010 од 19.6.2012. године)

ПОСЛЕДИЦА НЕБЛАГОВРЕМЕНОГ ИЗЈАШЊЕЊА О НАСТАВКУ ПОСТУПКА ПРЕД РЕПУБЛИЧКОМ КОМИСИЈОМ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008)

- члан 117. став 1.

У случају када лице у законском року не поднесе изјашњење о наставку поступка заштите права, Републичка комисија ће закључком одбацити захтев као неблаговремен.

Из образложења:

"...тужени орган је у конкретном случају, ценио благовременост поднетог изјашњења, имајући у виду крајњи законом прописани рок за

његово подношење, сходно члану 111. став 4. Закона о јавним набавкама, па је рок у којем је тужилац могао да се изјасни о наставку поступка сходно члану 111. став 4. Закона о јавним набавкама, утврдио да је почео да тече дана 25.05.2010. године, док је последњи дан рока за подношење писменог изјашњења био 27.05.2010. године. Како је тужилац писмено изјашњење о наставку поступка (насловљено као "жалба") поднео наручиоцу путем препоручене пошिल्ке тек 16.06.2010. године, након истека последњег дана рока за подношење писменог изјашњења о наставку поступка, то је тужени закључио да је то изјашњење неблаговремено, сходно члану 111. став 3. Закона о јавним набавкама.

Имајући у виду одредбе члана 117. став 1. тачка 1. Закона о јавним набавкама, тужени орган је утврдио да је последица подношења неблаговременог изјашњења о наставку поступка, одбацавање самог изјашњења, па је, и по оцени Управног суда, правилно тужени орган оспореним закључком одбацио изјашњење тужиоца о наставку поступка заштите права пред туженим, поднето поводом захтева за заштиту права у поступку јавне набавке мале вредности ближе одређене у диспозитиву ожалбеног закључка, као неблаговремено."

(Пресуда Управног суда, 11У 27745/2010 од 26.1.2012. године)

ПОСЛЕДИЦЕ НЕБЛАГОВРЕМЕНОГ ИЗЈАШЊЕЊА О НАСТАВКУ ПОСТУПКА ПРЕД РЕПУБЛИЧКОМ КОМИСИЈОМ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008)
- члан 117. став 1. тачка 1.

Републичка комисија ће закључком одбацити неблаговремен захтев за заштиту права, односно изјашњење о наставку поступка пред комисијом.

Из образложења:

"Код оваквог стања ствари, Управни суд налази да је правилно тужени орган, на основу чл. 117. став 1. тачка 1. Закона о јавним набавкама, одбацио писмено изјашњење тужиоца о наставку поступка пред Републичком комисијом, које је тужилац поднео 01. априла 2010. године. Ово стога што, када наручилац у року од десет дана од дана када је примио захтев, не достави подносиоцу захтева решење донето по захтеву сходно

чл. 111. став 4. Закона о јавним набавкама, подносилац захтева може у року од наредна три дана непосредно Комисији доставити писмено изјашњење, а то је, истовремено, и крајњи рок у којем је могуће подношење писменог изјашњења о наставку поступка заштите права, који укупно износ тринаест дана од дана када је наручилац примио захтев за заштиту права. Како је, у конкретном случају, захтев за заштиту права наручилац примио дана 18.03.2010. године а тужилац писмено изјашњење о наставку поступка заштите права поднео 01. априла 2010. године, дакле четрнаестог дана од дана када је поднет предметни захтев, то је изјашњење поднето неблаговремено."

(Пресуда Управног суда, ЗУ 21750/2010 од 6.3.2012. године)

ПОСЛЕДИЦЕ ПРОПУШТАЊА РОКА ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПОНУДЕ У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008) - члан 61.

У случају када је несумњиво утврђено да је понуда тужиоца поднета након прописаног рока за подношење понуде и када су благовремено поднете понуде отворене и донета одлука о избору најповољније понуде, појам "више силе" и околности које евентуално чине оправданим пропуштање рока за благовремено подношење понуде, не могу бити предмет утврђивања.

Из образложења:

"Полазећи од наведених законских одредаба, а при несумњиво утврђеном чињеничном стању у овој ствари, чија се правилност не спори ни наводима тужбе, Управни суд је оценио да је тужени орган правилно закључио да је наручилац посла правилно поступио када је донео закључак којим је одбацио захтев тужиоца за заштиту права у предметном поступку јавне набавке. Суд оцењује да се наводима тужбе не доводи у питање правилност одлуке туженог органа, будући да исти, по налажењу Суда, представљају тужиочево тумачење примене прописа којима је уређен поступак јавне набавке, а који немају утемељење у Закону о јавним набавкама, којим су, поред осталих, уређена и питања благовремености подношења понуде у поступку јавне набавке и поступања са неблаговремено поднетом понудом, односно правних последица подношења неблаговремене понуде. Суд стога

налази да је правилан закључак туженог органа да, у случају када је несумњиво утврђено да је понуда тужиоца у конкретном случају поднета након прописаног рока за подношење понуде и када су благовремено поднете понуде отворене и донета одлука о избору најповољније понуде, појам "више силе" и околности које евентуално чине оправданим пропуштање рока за благовремено подношење понуде, не могу бити предмет утврђивања од стране туженог органа, сагласно закону."

(Пресуда Управног суда, 12У 3171/2012 од 27.8.2013. године)

ПОСТОЈАЋЕ МЕРЕ ЗАБРАНЕ ОБАВЉАЊА ДЕЛАТНОСТИ У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 124/2012 и 68/15)
- члан 75. став 1. тачка 3.

Не може се узети као доказано да изабрани понуђач испуњава законом и конкурсном документацијом захтевани услов за учешће у поступку јавне набавке, односно да има важећу дозволу надлежног органа за обављање делатности која је предмет јавне набавке, ако не може да се утврди да је у тренутку објављивања позива за достављање понуда у поступку јавних набавки била на снази мера забране обављања делатности.

Из образложења:

"Суд налази да су оспореним решењем повређена правила поступка на штету тужиоца, јер образложење оспореног решења не садржи разлоге који упућују на решење какво је дато у диспозитиву, а то је било од значаја за доношење законите одлуке у овој правној ствари. Према налажењу Суда, не могу се прихватити као правилни разлози туженог органа дати у образложењу оспореног решења, да тужилац није доказао да испуњава обавезни услов предвиђен одредбом члана 75. став 1. тачка 3. Закона о јавним набавкама, јер достављена потврда не потврђује да није регистровано да привредном субјекту није изречена мера забране обављања делатности која је на снази на дан 07.03.2014. године, када је позив за подношење понуда објављен, с обзиром да се достављена потврда односи на дан 24.03.2014. године, због чега се не може утврдити да ли је у тренутку објављивања позива 07.03.2014. године, евентуално била на снази мера забране обављања де-

латности, због чега се не може узети као доказано да изабрани понуђач испуњава законом и конкурсном документацијом захтевани услов за учешће у поступку јавне набавке. Ово због тога што, према налажењу Суда, из саме потврде Агенције за привредне регистре БД..... од 25.03.2014. године, која се налази у списима достављеним уз одговор на тужбу туженог органа, произлази да код наведеног органа, није регистровано да је привредном субјекту, односно тужиоцу, изречена мера забране обављања делатности која је на снази у време објављивања, односно слања позива за подношење понуда, односно на дан 24.03.2014. године, због чега нису јасни разлози туженог органа да се наведена потврда односи само на дан 24.03.2014. године и да се не може утврдити да ли је у тренутку објављивања позива за подношење понуда 07.03.2014. године, била на снази мера забране обављања делатности тужиоца, када насупрот томе, из садржине саме потврде Агенције за привредне регистре БД..... од 25.03.2014. године, произлази да се иста односи како на време објављивања, односно слања позива за подношење понуда, тако и на дан 24.03.2014. године, због чега разлози оспореног решења не упућују на решење какво је дато у диспозитиву. Због наведених разлога, према налажењу Суда, оспореним решењем су повређена правила поступка на штету тужиоца, а те повреде су биле од значаја за доношење законите одлуке у овој правној ствари."

(Пресуда Управног суда, П-3 У 10960/2014 од 29.12.2014. године)

**ПОСТОЈАЊЕ МЕРЕ ЗАБРАНЕ ОБАВЉАЊА ДЕЛАТНОСТИ У
ВРЕМЕ ОБЈАВЉИВАЊА ПОЗИВА ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПОНУДА**
Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 124/2012 и 68/15)
75. став 1.

Потврдом Агенције за привредне регистре доказује се испуњеност услова према конкурсној документацији да понуђачу није изречена мера забране обављања делатности која је на снази у време објављивања позива за подношење понуда.

Из образложења:

"Ово са разлога што је увидом у понуду тужиоца, изабраног понуђача, утврдио да је у истој као доказ о испуњености услова према конкурсној документацији, да понуђачу није изречена мера забране обављања де-

латности која је на снази у време објављивања позива за подношење понуда, достављена потврда АПР-а број од 21.03.2014. године у којој је између осталог наведено "да код овог органа није регистровано да је тужиоцу изречена мера забране обављања делатности која је на снази у време објављивања, односно слања позива за подношење понуда, односно на дан 20.03.2014. године", уверење Привредног суда у К. Су.VIII од 03.04.2014. године у коме је наведено да "закључно са 03.04.2014. године није изречена судска мера забране обављања делатности" и потврда Прекршајног суда у К. VIII Су. бр. од 03.04.2013. године у којој је наведено да тужиоцу "до дана издавања уверења, односно до 03.04.2014. године правноснажном пресудом тог суда није изречена мера забране обављања делатности: производња освежавајућих пића, минералне воде и остале флаширане воде", којима, према њиховој садржини, тужилац није доказао да му сходно одредби члана 75. став 1. тачка 3. Закона о јавним набавкама у време објављивања позива на Порталу јавних набавки, на дан 04.03.2014. године није била на снази мера забране обављања делатности."

(Пресуда Управног суда, I-2 У 8152/2014 од 9.10.2014. године)

ПОТВРДА О УПЛАЋЕНОЈ РЕПУБЛИЧКОЈ АДМИНИСТРАТИВНОЈ ТАКСИ КАО ДОКАЗ У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008 и 124/12)
- члан 109.

Потврда о уплати таксе не представља податак, већ доказ који треба да садржи захтев за заштиту права, тако да се достављање тог доказа не може наложити с позивом на правне последице пропуштања.

Из образложења:

"Полазећи од цитираних законских одредби, по оцени суда, основано се тужбом указује да је оспореним закључком повређен закон на штету тужиоца. Према правном ставу усвојеном на седници свих судија Управног суда дана 31.03.2014. године, потврда о уплати таксе не представља податак, већ доказ који треба да садржи захтев за заштиту права, па се достављање тог доказа не може наложити с позивом на правне последице пропуштања из члана 109. став 3. Закона о јавним набавкама, а уколико законом или другим прописом није прецизно одређено шта пред-

ставља доказ – потврду о уплаћеној републичкој административној такси, уплата републичке административне таксе се може доказивати извештајем о свим променама на пословном рачуну правног лица који банка доставља клијенту, на коме се налазе сви налози за пренос који су реализовани и потврдом банке о извршењу налога за пренос, односно овереном копијом свифт поруке, као и другим одговарајућим доказним средствима у складу са законом. Стога тужени, сагласно цитираним законским одредбама и наведеном правном ставу Управног суда није требало да налаже тужиоцу да у остављеном року допуни захтев, уз указивање на правне последице пропуштања из члана 109. став 3. Закона о јавним набавкама, због чега је Управни суд оспорени закључак поништио."

(Пресуда Управног суда, 7У 19888/2013 од 9.5.2014. године)

ПОВРАТНИЦА КАО ДОКАЗ ДА ЈЕ ПОДНОСИЛАЦ ОДГОВОРИО НА ПОЗИВ ЗА ДОПУНУ ЗАХТЕВА

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008)
- члан 116. став 1.

Како је повратница доказ да је учесник у поступку јавне набавке примио позив за допуну захтева за заштиту права, то је и потписана повратница доказ да је надлежни орган примио писмено учесника, као одговор на позив за допуну.

Из образложења:

"Према образложењу оспореног закључка, тужиоцу је упућен позив за допуну, број... од 24. маја 2011. године, којим је тражено да у року од три дана од дана пријема позива, под претњом последица пропуштања, допуни поднети захтев за заштиту права, тако што ће доставити ваљану потврду о уплати таксе, прописане одредбом члана 116. став 1. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/08), из које ће на несумњив начин моћи да се утврди да је реализована, односно уплаћена. Према разлозима оспореног закључка, на основу уредно потписане и печатом оверене повратнице у списима предмета, утврђено је да је тужилац наведени позив за допуну примио дана 26. маја 2011. године, али ни до дана доношења оспореног закључка није доставио доказ о уплати таксе.

Међутим, овакав закључак туженог органа не може се, по оцени Суда, прихватити као правилан. Ово стога што се у спису предмета налази копија повратнице, према којој је писмено тужиоца од 27. маја 2011. године, упућен након пријема позива за допуну, тужени орган примио дана 30. маја 2011. године. Како је повратница, коју је тужилац потписао 26. маја 2011. године, доказ да је тада примио позив за допуну захтева за заштиту права, то је и повратница, потписана од стране туженог органа 30. маја 2011. године, по оцени Суда, доказ да је тужени орган примио писмено тужиоца, као одговор на позив за допуну. Стога је, по налажењу Суда, образложење оспореног закључка, сагласно цитираној одредби члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку, у супротности са доказима у списима предмета."

(Пресуда Управног суда, 11У 10980/2011 од 17.1.2011. године)

ПОВРЕДА НАЧЕЛА ОБЕЗБЕЂИВАЊА КОНКУРЕНЦИЈЕ МЕЂУ ПОНУЂАЧИМА

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС" број 116/08)
- члан 9. став 1. и члан 24. став 1. тачка 4.

Републичка комисија ће поништити преговарачки поступак када је спроведен само са једним понуђачем.

Из образложења:

"Одредбом члана 118. став 1. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС" број 116/08), прописано је да је наручилац дужан да поступи по налозима Републичке комисије садржаним у одлуци најкасније у року од 30 дана од дана пријема одлуке, док је чланом 120. став 1. тачка 7. истог закона прописано да су ништави уговори о јавној набавци који су закључени супротно одлуци Републичке комисије.

По оцени Управног суда, правилно је тужени орган утврдио да је наручилац поступио у складу са налозима из решења број... од 31.01.2011. године, сагласно члану 118. став 1. Закона о јавним набавкама, па нема основа за поништај наведене одлуке, односно Уговора о конкретној јавној набавци, применом одредбе члана 120. став 1. тачка 7. Закона о јавним набавкама. Везано за навод којим је подносилац захтева указао да је наручилац повредио одредбе члана 9. став 1. Закона о јавним набавкама, из разлога што је реалну конкуренцију и погађање свео само на једног понуђача, "С. I. С." D.O.O. из

Б., те да је Републичка комисија у ранијим поступцима јавних набавки са истим предметом и у истим условима доносила одлуке којима је поништавала преговарачки поступак спроведен само са једним понуђачем, јер то представља директну повреду одредаба члана 9. став 1. и члана 24. став 1. тачка 4. Закона о јавним набавкама, тужена Комисија је правилно указала да се свака одлука Комисије заснива на чињеничном стању које је утврђено у конкретном поступку јавне набавке, поводом којег је поднет захтев за заштиту права. Поред тога, на повреду одредби члана 9. Закона о јавним набавкама, подносилац захтева је указао тек у поднетом захтеву за заштиту права од 29.04.2011. године, а како је у конкретном поступку јавне набавке подносилац захтева, са чињеницом да је у преговарачком поступку поднета, поред његове понуде, само понуда понуђача "С. I. С." D.O.O. из Б., био упознат још у моменту отварања понуде, то је, уколико је сматрао да је наручилац повреди одредбу члана 9. Закона о јавним набавкама тиме што није обезбедио довољну конкуренцију, подносилац захтева евентуално могао да укаже на те околности подношењем ранијих захтева за заштиту права, сагласно члану 107. став 7. Закона о јавним набавкама, што је правилно закључио и тужени орган, оцењујући основаног захтева за заштиту права у оспореном решењу. Поред тога, тужена Комисија правилно указује да је околност да је преговарање у конкретном случају сведено само на понуђача "С. I. С." D.O.O. из Б., последица стручне оцене наручиоца, јер, како то произлази из извештаја о стручној оцени понуда број... од 11.04.2011. године и Одлуке о избору најповољније понуде број... од 20.04.2011. године, понуда тужиоца, као подносиоца захтева, је оцењена као неисправна, док је као исправна, одговарајућа и прихватљива преостала само једна понуда, тј. понуда понуђача "С. I. С." D.O.O. из Б., услед чега је, по налажењу тужене Комисије, несумњиво да је преговарање у конкретном случају и могло да се спроведе само са једним понуђачем."

(Пресуда Управног суда, 14У 9851/2011 од 31.1.2013. године)

ПРАВНА СРЕДСТВА У ПОСТУПКУ ЈАВНИХ НАБАВКИ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/08)

- члан 118. став 6.

Лице незадовољно одлуком Републичке комисије у поступку јавних набавки, може против такве одлуке да покрене управни спор.

Из образложења:

"Управни суд је, пре одлучивања о основаности тужбе, претходно оценио приговор туженог истакнут у одговору на тужбу, а којим тужени указује да се против решења Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавне набавке не може водити управни спор, али је нашао да исти није основан. Како је чланом 118. став 6. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/08), који је ступио на снагу 06.01.2009. године, прописано да се против одлуке Републичке комисије може покренути управни спор, неоснован је приговор туженог којим се указује да се против оспореног решења не може водити управни спор."

(Пресуда Управног суда, У 3344/2011 од 3.4.2013. године)

ПРАВНИ ПОЛОЖАЈ НАРУЧИОЦА У ПОСТУПКУ ЗАШТИТЕ ПРАВА

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12)
- члан 11. став 1.

У поступку јавних набавки наручилац добара или услуга има правни положај првостепеног органа, па није активно легитимисан за подношење тужбе којом се оспорава законитост акта републичке комисије за заштиту права у управном спору.

Из образложења:

"Према оспореном решењу, у спроведеном управном поступку, одлучено је о захтеву за заштиту права подносилаца захтева "Г. О. С." д. о. о, Б., и "Д." Н. С." д. о. о, Н.С., поднетом у поступку јавне набавке услуга-финансијске услуге, услуге осигурања, обликованом по партијама, ЈН број ..., за који је позив за подношење понуда објављен на Порталу јавних набавки, дана 23. марта 2015. године, наручиоца Јавно предузеће за за превоз путника у градском и приградском саобраћају "С-т.", С, овде тужиоца, на начин што је наведени поступак у целини поништен.

Како се као тужилац у овом управном спору појављује орган који решава по поднетом захтеву за избор најповољније понуде, против чије одлуке је дозвољено изјављивање жалбе, тако да има процесни положај првостепеног управног органа, то оспореним решењем није повређено право тужиоца, нити његов на закону засновани интерес, што значи да у

овој управној ствари нема правни интерес за подношење тужбе против оспореног решења."

(Пресуда Управног суда, У 12102/2015 од 24.8.2015. године)

**ПРАВО НАРУЧИОЦА ДА ОДРЕДИ ПРИМЕРЕНИ РОК
ЗА ПРЕВОД ДЕЛА ПОНУДЕ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12) - члан 18.

Наручилац одређује примерен рок понуђачу у којем је дужан да изврши превод дела понуде на српски језик.

Из образложења:

"Наводи тужбе којима се указује да је понуђач погрешно означен у подацима који се односе на седиште и адресу, без утицаја су на другачију оцену законитости оспореног решења. Ово са разлога што из стања списка достављених уз одговор на тужбу произлази да се комплетна комуникација између наручиоца и овде тужиоца обављала електронским путем преко е-маил адресе коју је тужилац навео у оквиру поднете понуде... Како су захтев за заштиту права и његова допуна достављени на исти начин, при чему је као адреса седишта тужиоца наведена "I. С." с.р.о...,... П., С. Р., то је по оцени суда адреса тужиоца означена сагласно адреси наведеној у кореспонденцији вођеној са наручиоцем. Наводи тужбе којима се оспорава примена Закона о службеној употреби језика и писма указивањем да је кореспонденција између наручиоца посла и понуђача обављена искључиво на енглеском а не на српском језику, као и наводи да је наручилац предвидео енглески или српски језик у конкурсној документацији, због чега се за евентуални превод на српски језик понуђачу морао дати "примерен рок" из члана 18. Закона о јавним набавкама а не рок од два дана из члана 151. истог Закона, неосновани су и без утицаја на другачију оцену законитости оспореног решења. Ово са разлога што је чланом 17. став 1. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12), предвиђено да наручилац припрема конкурсну документацију и води поступак јавне набавке на српском језику. У конкретном случају наручилац је искористио могућност да поред српског језика прибави конкурсну документацију и на енглеском језику односно да понуђачи дају понуду на српском или енглеском језику, у смислу става 2. и 3. истог члана Закона. Међутим,

наведени изузетак се искључиво односи на припрему конкурсне документације и достављање понуда, али не и на језик на коме наручилац води поступак јавне набавке, будући да је поменутом одредбом члана 17. став 1. Закона о јавним набавкама јасно одређено да се исти води на српском језику. Како је захтев за заштиту права неодвојиви део предметног поступка јавне набавке у смислу члана 149. став 2. Закона о јавним набавкама то се по оцени суда на поднети захтев за заштиту права имају применити одредбе члана 17. став 1. Закона о јавним набавкама. Стога је по налажењу Управног суда наручилац правилно захтевао од подносиоца захтева за заштиту права овде тужиоца да у смислу члана 151. став 2. Закона о јавним набавкама уреди односно допуни поднети захтев за заштиту права тако што ће доставити оверени превод на српски језик захтева за заштиту права који је поднео на енглеском језику. Неосновани су и наводи тужбе којима се указује да је у конкретном случају наручилац био дужан да примени одредбе члана 16. став 2. Закона о општем управном поступку и да обезбеди тумача тужиоцу (као страном држављанину) у наведеном поступку. Ово са разлога што се одредбе Закона о општем управном поступку у смислу члана 148. став 6. Закона о јавним набавкама примењују једино у ситуацији када питање поступка заштите права није уређено овим законом, а што у овој ситуацији није случај. Наводи тужбе којима се указује да подносилац захтева није у прописаном року допунио захтев у складу са позивом за допуну из чега следи евентуална неблаговременост, а не да је исти непотпун неосновани су са разлога што је неспорно у проведеном поступку утврђено а не спори се ни напред изнетим наводима тужбе да тужилац није уредио поднети захтев у свему на начин како је поучен од стране наручиоца у позиву за допуну од 12.02.2014. године, при чему је упозорен на последице пропуштања. Ово стога што је чланом 149. став 6. Закона о јавним набавкама предвиђено да се захтев за заштиту права може поднети у року од 10. дана од дана пријема Одлуке о додели уговора. Сагласно наведеном наручилац би могао да одбаци, као неблаговремен, поднети захтев једино у ситуацији када му понуђач исти није поднео у предвиђеном року од 10 дана, а што у овом ситуацији није случај. Такође како се наручилац у позиву за допуну од 12.02.2014. године који је приложен у списима достављеним уз одговор на тужбу позвао на одредбе члана 151. став 3. Закона о јавним набавкама, у погледу правних последица пропуштања рока од 2 дана за уређење поднетог захтева, то је по оцени суда ирелевантно указивање наручиоца у образложењу закључка од

24.02.2014. године на члан 154. став 3. Закона о јавним набавкама. Са изнетих разлога неосновано се наводима тужбе указује да је доношењем закључка од 24.02.2014. године наручилац преузео овлашћење из надлежности Републичке комисије овде туженог органа. Ово са разлога што је према образложењу ожалбеног закључка одлука као у диспозитиву донета на основу чл. 151. Став 3. Закона о јавним набавкама. Наводи тужиоца да је наручилац био дужан да му одредби примерени рок за допуну захтева за заштиту права у смислу члана 18. Закона о јавним набавкама, неосновани су са разлога што се наведеном законском одредбом дефинише да наручилац одређује примерен рок понуђачу у коме је дужан да изврши превод дела понуде, а што овде није ситуација, будући да се на уређење поднетог захтева за заштиту права примењује искључиво одредбе члана 151. став 2. Закона о јавним набавкама, како је то правилно учињено у проведеном управном поступку."

(Пресуда Управног суда, 23У 5437/2014 од 17.10.2014. године)

ПРАВО НАРУЧИОЦА ЈАВНЕ НАБАВКЕ ДА ТРАЖИ ОБРАЗЛОЖЕЊЕ НЕУОБИЧАЈЕНО НИСКЕ ЦЕНЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12) - члан 92.

Наручилац јавне набавке има могућност, али не и обавезу, да од понуђача тражи образложење неубичајено ниске цене о структури понуђене цене, како би понуђач имао могућност да отклони сумњу у погледу могућности реализације посла под понуђеним условима, те да уколико наручилац као најповољнију изабере понуду чија је цена знатно нижа од цена других понуђача, сноси ризик уколико се уговор са тако изабраним понуђачем не може реализовати.

Из образложења:

"Из достављених списа предмета органа и образложења оспореног решења произлази да је, у поступку јавне набавке мале вредности услуга-услуга техничког и текућег одржавања апартмана Народне банке Србије у апартманском насељу "К. к." на 3., број ЈНМВ, за коју је позив за подношење понуда објављен на Порталу јавних набавки дана 03.12.2013. године, наручиоца Народна банка Србије, Б., понуђач, овде тужилац, поднео захтев за заштиту права којим је оспорио Одлуку о додели уговора Г.

бр. од 13.01.2014. године којом је уговор додељен заинтересованом лицу понуђачу "Р. С." доо У., наводећи да је наручилац приликом доделе уговора предност дао понуђачу који не испуњава ни минималне услове за пружање услуга које су предмет јавне набавке, односно основне техничке и друге материјалне услове, с обзиром да не поседује нити има на коришћењу просторне и техничке услове за пружање предметних услуга, те да су у поступку повређене означене одредбе закона, које наводе је поновио и у тужби. Даље, према образложењу оспореног решења, тужени орган је, испитујући наводе захтева за заштиту права тужиоца, дао образложене разлоге због којих их сматра неоснованим. Наиме, након увида у конкурсну документацију и понуду изабраног понуђача, утврђено је да је наручилац конкурсном документацијом, у поглављу 5. Конкурсне документације одредио под тачком 5.1 Обавезне услове за понуђача прописане чланом 75. Закона о јавним набавкама, односно услове из става 1. тачка 1. до 4. наведеног члана, а под тачком 5.2 наведено је да нису предвиђени додатни услови, док је под тачком 5.5 – Упутство како се доказује испуњеност тих услова, наведено да се испуњеност свих обавезних услова доказује достављањем изјаве о испуњавању услова за учешће у поступку јавне набавке, а које су дате у склопу конкурсне документације у поглављу 11.1 и 11.2. У поглављу 4. конкурсне документације - Техничке спецификације наведено је да предметна услуга обухвата услугу рецепције, техничког одржавања, одржавања травњака, цвећа и стаза, услугу изнајмљивања магацинског простора и чувања и заштите од пожара, те да је изабрани понуђач доставио изјаву о испуњавању обавезних услова за учешће у поступку јавне набавке, попуњену и оверену печатом на начин предвиђен конкурсном документацијом, као и решење из Регистра понуђача Агенције за привредне регистре..... од 05.11.2013. године, прописаних одредбом члана 75. став 1. закона о јавним набавкама, а додатни услови (финансијски, пословни, технички и кадровски капацитети) нису предвиђени конкурсном И-3 У 5810/14 6 документацијом. Даље, наручилац у конкурсној документацији није предвидео да понуђачи морају доставити доказ о поседовању рецепције, а имајућу у виду да је тужиоцу био познат предмет јавне набавке, односно сви услови и захтеви, уколико је сматрао да је инфраструктура смештајног капацитета под директном и јединственом контролом тужиоца и да нико сем њега не може на било који начин користити те системе и пружати услуге тих система, и ако поседује доказе о томе, имао је могућности да у складу са Законом о јавним набавкама исто оспо-

ри, што није учинио. Такође, тужени налази да су паушалне и неосноване тврдње тужиоца да заинтересовано лице, изабрани понуђач никада није обављао наведене и сличне услуге, с обзиром да заинтересовано лице пружа сличне услуге за апартмане наручиоца у Б. и I., по основу уговора Г. бр.... од 22.09.2010. године. Поред тога, имајући у виду да су предмет јавне набавке услуге техничког и текућег одржавања апартмана Народне банке Србије у апартманском насељу "К. к.", предвиђене поглављем 4. конкурсне документације, које не представљају услуге дефинисане чланом 94. до 102. Закона о туризму, јер нису обухваћене појмом угоститељске делатности дефинисане чланом 3. став 1. тачка 27) и чланом 117. ст. 2. и 3. Закона о туризму, па није од утицаја да ли је изабрани понуђач уписан у Регистар туризма који се води код АПР. На крају, наручилац има могућност, али не и обавезу, да у складу са чланом 92. Закона о јавним набавкама, који дефинише неуобичајено ниску цену, од понуђача, тражи образложење неуобичајено ниске цене о структури понуђене цене, како би понуђач имао могућност да отклони сумњу у погледу могућности реализације посла под понуђеним условима, те да уколико наручилац као најповољнију изабере понуду чија је цена знатно нижа од цена других понуђача, сноси ризик уколико се уговор са тако изабраним понуђачем не може реализовати."

(Пресуда Управног суда, И-3 У 5810/2014 од 11.12.2014. године)

**ПРАВО НА ПОКРЕТАЊЕ СПОРА ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА
У ПОСТУПЦИМА ЈАВНИХ НАБАВКИ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008)
- члан 118. став 6.

Против одлуке Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки може се покренути управни спор.

Из образложења:

"Управни суд је, пре одлучивања о основаности тужбе, оценио приговор заинтересованог лица истакнут у одговору на тужбу, а којим наводи да су испуњени услови да се тужба одбаци као неуредна, као и на основу члана 26. став 1. тачка 1. и 4. ЗУС-а и нашао да су ови наводи заинтересованог лица неосновани. Ово стога јер је, поступајући по налогу

суда датом, на основу члана 25. став 1. Закона о управним споровима, решењем 19 У... од 13.09.2011. године, пуномоћник тужиоца отклонио недостатке поднете тужбе и доставио уредно пуномоћје за заступање у овом спору, те тако тужба нема недостатке који спречавају рад суда. Неоснован је и навод да је тужба поднета преурањено и приговор недостатка активне легитимације на страни тужиоца, јер је чланом 118. став 6. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС" бр. 116/08), прописано да се против одлуке Републичке комисије може покренути управни спор и како је тужилац учествовао у поступку који је претходио доношењу оспореног решења, односно управо о његовом захтеву за заштиту права, је одлучено оспореним решењем због чега су, по оцени Суда, испуњени услови прописани одредбом члана 11. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" број 111/09) да ПИ "К. по к." д.о.о. Б. може да поднесе тужбу у овом управном спору."

(Пресуда Управног суда, 19У 9715/2011 од 24.9.2013. године)

ПРАВО НА УЧЕШЋЕ У ПОСТУПКУ ЈАВНИХ НАБАВКИ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/08) - члан 44.

Будући да ниједном одредбом закона није наведено да се учесник у поступку јавне набавке претежно бави делатношћу која је предмет јавне набавке, већ је довољно да је та делатност наведена његовим оснивачким актом као једна од делатности којом се бави и ако је у поступку благовремено приложио све доказе који ту чињеницу потврђују, неосновано је решење понуђача у поступку јавне набавке којим је одбио захтев учесника због наведених разлога.

Из образложења:

"Наиме, према одредби члана 2. став 1. тачка 17. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/08) исправна понуда је понуда која је благовремена, за коју је после отварања понуда, а на основу прегледа, утврђено да испуњава све услове из овог закона и конкурсне документације. У члану 44. став 2. тачка 2. наведеног закона је прописано да право на учешће у поступку има понуђач ако је основан и за обављање делатности која је предмет јавне набавке, а у члану 45. став 1. тачка 2. истог

закона је прописано да испуњеност услова из члана 44. став 2. овог закона понуђач доказује достављањем оснивачког акта понуђача.

Како је неспорно да је тужилац уз понуду за наведену јавну набавку доставио уговор о оснивању П. д. од 12.10.2005. године и Одлуку о промени претежне делатности од 03.06.2010. године, из којих се види да је основан за одржавање и оправку моторних возила као и за све остале законом дозвољене делатности, осим за оне за које је потребна сагласност државног органа, то разлози дати у образложењу оспореног решења не упућују на решење какво је дато у диспозитиву, имајући у виду одредбе члана 2. став 1. тачка 17., члана 44. став 2. тачка 2. и члана 45. став 1. тачка 2. Закона о јавним набавкама, чиме је учињена повреда правила поступка из члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку."

(Пресуда Управног суда, У 11286/2011 од 16.5.2013. године)

ПРАВО СТРАНКЕ ДА ОДЛУЧИ ДА ЛИ ЋЕ У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ РАДЊЕ ПРЕДУЗИМАТИ ПРЕКО ПУНОМОЋНИКА

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008) - члан 154.

На странци је избор да ли ће радње у поступку јавних набавки предузимати сама или преко пуномоћника.

Из образложења:

"Суд је ценио наводе тужбе којима се указује да је Републичка комисија била у обавези да сагласно члану 154. став 4. Закона о јавним набавкама, пре доношења одлуке тражи од тужиоца додатну документацију, односно овлашћење дато адвокату, па налази да ови наводи нису основани. Одредбом члана 154. став 4. Закона о јавним набавкама, на коју тужилац указује у тужби, прописано је, између осталог, поступање Републичке комисије када утврди да захтев за заштиту права не садржи све обавезне податке из члана 151. Закона о јавним набавкама. Међутим, заступање од стране адвоката није наведеном законском одредбом прописано као обавезно у поступку заштите права, па је ствар воље странке да ли ће у поступку јавних набавки радње у поступку предузимати сама или преко пуномоћника. Будући да се из достављених списа види да је у поднетом захтеву за заштиту права, као подносилац захтева означен тужилац, да је захтев оверен његовим службеним печатом и потписан од стране овлашћеног

лица, директора тужиоца, неосновано се тужбом указује да је тужени пре одлучивања о захтеву за заштиту права био у обавези да тужиоца позове да достави овлашћење адвоката за заступање у наведеном предмету. Стога је правилно и закључивање туженог из образложења оспореног решења, да код одредбе члана 25. став 5. Закона о адвокатури, којом је прописано да је обавеза адвоката да на сваку исправу, допис или поднесак који је саставио стави свој потпис и печат, поднесак који не садржи потпис и печат адвоката не обавезује надлежни орган да позове странку да достави уредно овлашћење за заступање од стране адвоката."

(Пресуда Управног суда, II-2 У 19762/2013 од 8.5.2014. године)

ПРЕУРАЂЕНО ИЗЈАШЊЕЊЕ ЗА НАСТАВАК ПОСТУПКА ПРЕД РЕПУБЛИЧКОМ КОМИСИЈОМ У ПОСТУПКУ ЈАВНИХ НАБАВКИ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008)

- члан 111. ст. 3. и 4.

Уколико није истекао рок од десет дана од дана подношења захтева наручиоцу у поступку јавних набавки, не постоје процесни услови за подношење изјашњења за наставак поступка пред Републичком комисијом, те ће орган такво преурађено изјашњење одбацити као недопуштено.

Из образложења:

"Код оваквог чињеничног и правног стања ствари, правилно је поступио тужени орган, када је у поступку у коме није било повреде правила поступка, правилно и потпуно утврдио чињенично стање, па је правилно применио и материјално право када је као последњи дан рока од 10 дана за доношење и достављање решења наручиоца о поднетом захтеву утврдио 18.09.2011. године, будући да је исти допуну захтева за заштиту права уредно примио дана 08.09.2011. године. Како, у конкретном случају, наручилац у наведеном законском року од 10 дана није донео и доставио наведену одлуку о поднетом захтеву за заштиту права, то се законски услов за подношење писменог изјашњења стицао тек почев од 19.09.2011. године (односно по истеку рока од 10 дана од дана пријема уредног захтева у којем року је наручилац требало да донесе и достави решење о поднетом захтеву), а истицао је дана 21.09.2011. године.

Ово стога што, процесни предуслов за правну дозвољеност писменог изјашњења о наставку поступка заштите пред Републичком комисијом којим се на основу одредбе члана 111. став 4. Закона о јавним набавкама иницира наставак поступка пред Републичком комисијом, постоји само уколико је претходно истекао ставом 3. истог члана прописан рок за поступање наручиоца по поднетом захтеву за заштиту права. Дакле, тек уколико наручилац у року од 10 дана од дана када му је поднет захтев за заштиту права не достави подносиоцу захтева решење донето по захтеву, исти може да настави поступак заштите права тако што ће у року од наредна три дана непосредно Републичкој комисији доставити писмено изјашњење о чему је у истом року дужан да обавести и наручиоца. Сходно наведеном, правилан је закључак туженог органа да иницирање поступка заштите права пред Републичком комисијом није могуће пре истека десетог дана од дана када је наручиоцу достављен захтев за заштиту права.

Како је подносилац захтева поднео писмено изјашњење наручиоцу и Републичкој комисији, непосредно дана 13.09.2011. године, дакле пре него што су се стекле све процесне претпоставке за његово подношење, сходно члану 111. став 4. Закона о јавним набавкама, то је по оцени Управног суда правилно поступио тужени орган када је нашао да је исто правно недопуштено, те донео одлуку као у диспозитиву закључка, сходно одредби члана 115. став 2. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ" бр. 33/97 и 31/01; "Службени гласник РС" бр. 30/10)."

(Пресуда Управног суда, У 12664/2011 од 18.6.2012. године)

**ПРЕУРАЂЕНО ПОДНЕТО ПИСМЕНО ИЗЈАШЊЕЊЕ
О НАСТАВКУ ПОСТУПКА РАДИ ЗАШТИТЕ ПРАВА**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08)
- члан 111. ст. 3. и 4.

У случају када подносилац захтева преурађено поднесе писмено изјашњење о наставку поступка заштите права пред Републичком комисијом, пре него што су се стекли услови из члана 111. став 4. Закона о јавним набавкама, наручилац ће одбацити предметно изјашњење.

Из образложења:

"Одредбом члана 111. став 3. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08), прописано је да наручилац образложено ре-

шење доноси и доставља подносиоцу захтева у року од десет дана од дана пријема уредног захтева за заштиту права, а ставом 4. истог члана прописано је да, ако подносиоцу захтева за заштиту права није достављено решење наручиоца у року из става 3. овог члана, подносилац захтева може наставити поступак пред Републичком комисијом писменим изјашњењем у року од наредна три дана, о чему истовремено обавештава наручиоца.

По оцени Управног суда, правилно је тужени орган донео закључак којим је одбацио изјашњење о наставку поступка пред Републичком комисијом подносиоца захтева, "С." д.о.о. Б. Утврђено је да је предметни захтев за заштиту права уређен дана 14.08.2012. године, тек од тог датума наручиоцу почиње да тече рок од 10 дана за поступање у смислу наведеног члана 111. став 3. Закона о јавним набавкама. Законски услов за подношење писменог изјашњења о наставку поступка заштите права, сходно одредби члана 111. став 4. Закона о јавним набавкама, стечен је од дана 25.08.2012. године, тј. по истеку рока од 10 дана од дана пријема уредно поднетог захтева, а у којем је наручилац требало да о истом донесе решење, као и да га достави подносиоцу захтева. Подносилац захтева је преурањено поднео писмено изјашњење о наставку поступка заштите права, пре него што су се стекли услови из члана 111. став 4. Закона о јавним набавкама (изјашњење о наставку поступка заштите права достављено је Републичкој комисији дана 17.08.2012. године)."

(Пресуда Управног суда, 13У 12440/2012 од 31.10.2013. године)

ПРЕУРАЊЕН ЗАХТЕВ ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА ПРЕД РЕПУБЛИЧКОМ КОМИСИЈОМ ЗА ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/08) - члан 111. ст. 3 и 4.

Будући да није истекао временски период након којег је могуће поднети захтев за наставак поступка за заштиту права пред комисијом за јавне набавке, захтев тужиоца за наставак поступка је преурањен јер је такав захтев могуће поднети само након протеча наведеног рока.

Из образложења:

"Одредбом члана 111. став 3. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/08), прописано је да образложено решење из

става 1. овог члана наручилац доноси и доставља подносиоцу захтева у року до 10 дана од дана пријема уредног захтева за заштиту права. Ставом 4. истог члана, прописано је да ако подносиоцу захтева за заштиту права није достављено решење наручиоца у року из става 3. овог члана, подносилац захтева може наставити поступак пред Републичком комисијом писменим изјашњењем у року од наредна три дана, о чему истовремено обавештава наручиоца.

Одредбом члана 112. став 1. истог закона, прописано је да решење из члана 111. став 1. тачка 2. тог закона садржи и позив подносиоца захтева за заштиту права да се најкасније у року од три дана од дана пријема решења писмено изјасни да ли ће наставити поступак пред Републичком комисијом као и обавештење о последицама пропуштања рока за изјашњење.

Према оцени Управног суда код оваквог чињеничног и правног стања ствари, правилно је поступио тужени орган, када је у поступку у коме није било повреде правила поступка, правилно и потпуно утврдио чињенично стање, па је правилно применио и материјално право када је донео одлуку као у диспозитиву оспореног закључка. Ово са разлога што је предметно писмено изјашњење број... од 06.01.2011. године, поднето туженом органу дана 06.01.2011. године, дакле пре него што су сте стекле све чланом 111. став 4. Закона о јавним набавкама, прописане претпоставке за његово подношење, будући да се законски услов за подношење истог стицао почев од 07.01.2011. године.

Суд је ценио наводе тужиоца истакнуте у тужби, па је, имајући у виду напред наведено, нашао да су исти неосновани и без утицаја на другачију оцену законитости оспореног закључка. Ово стога што је чланом 111. став 4. Закона о јавним набавкама, прописана могућност подношења писменог изјашњења о наставку поступка непосредно Републичкој комисији, овде туженом, при чему је рок прописан поменутом одредбом Закона о јавним набавкама истовремено и крајњи рок у којем је могуће подношење изјашњења о наставку поступка заштите права, без обзира да ли је и када подносиоцу захтева достављено решење о поднетом захтеву за заштиту права. Према томе, процесни предуслов за правну дозвољеност писменог изјашњења о наставку поступка заштите права пред Републичком комисијом, овде туженом, којим се на основу одредбе члана 111. став 4. Закона о јавним набавкама, иницира наставак поступка пред Републичком комисијом, постоји само уколико је претходно истекао, ставом 3. истог

члана, прописани рок за поступање наручиоца по поднетом захтеву за заштиту права."

(Пресуда Управног суда, 20У 4608/2011 од 8.3.2012. године)

**ПРИМЕНА ОДГОВАРАЈУЋЕГ ПРОПИСА НА ПОСТУПКЕ
ЗАШТИТЕ ПРАВА ЗАПОЧЕТЕ ПРЕ 6.1.2013. ГОДИНЕ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 124/2012) - члан 173.

На поступке заштите права започете до дана почетка примене новог Закона о јавним набавкама, примењују се прописи по којима су започети.

Из образложења:

"Суд је ценио наводе тужбе којима тужилац оспорава законитост закључка туженог органа због погрешне примене материјалног права и то Закона о јавним набавкама, па налази да исти није основан. Ово јер је одредбом члана 173. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 124/2012), прописано да се на поступке заштите права започете до дана почетка примене овог закона примењују прописи по којима су започети. Како је у конкретном случају поступак заштите права започео по одредбама ранијег Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/08), то је правилно тужени орган применио одредбе на које се позвао."

(Пресуда Управног суда, II-1 У 8383/2013 од 20.11.2014. године)

**ПРИМЕНА ЗАКОНА КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ПОСТУПАК
ЈАВНЕ НАБАВКЕ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС" број 1146/08) - члан 105.

На питања поступка заштите права која нису уређена Законом о јавним набавкама сходно се примењују одредбе закона којим се уређује управни поступак.

Из образложења:

"По налажењу Управног суда, основано се тужбом указује да је повређен закон на штету тужиоца. Увидом у списе предмета утврђено је да се тужени у одговору на тужбу позива на доказе којих нема у списима предме-

та, иако је од туженог два пута тражено да достави комплетне списе предмета, исти није поступио по налогу суда. У списима предмета се не налази одлука наручиоца број ... од 04.04.2012. године о избору најповољније понуде понуђача "Б." д.о.о. Б., као ни образложено решење Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки број... од 21.05.2012. године, већ само фотокопија диспозитива оспореног решења наведена у записнику о већању и гласању туженог органа од 21.05.2012. године. С обзиром на то, Управни суд налази да се са сигурношћу не може утврдити да ли се у оспореном решењу тужени орган изјаснио о свим наводима захтева за заштиту права тужиоца и да ли је дао довољне и опредељујуће разлоге за одбијање захтев за заштиту права, с обзиром да се тужени позивају на доказе којих у списима нема. Стога је оспорено решење туженог органа, по оцени овог суда, засновано на битној повреди правила поступка, члана 235. став 2. у вези са чланом 199. став 2. Закона о општем управном поступку, који се примењују на основу члана 105. став 5. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС" број 1146/08), којим је прописано да се на питања поступка заштите права која нису уређена овим законом сходно се примењују одредбе закона којим се уређује управни поступак, а сагласно којој одредби се у образложењу другостепеног решења морају ценити и сви наводи жалбе тј. захтев за заштиту права и дати потпуно и правилно образложење на основу утврђених доказа."

(Пресуда Управног суда, III-2 У 8481/2012 од 13.6.2014. године)

**ПРИСУСТВО ПРЕДСЕДНИКА ИЛИ ЊЕГОВОГ ЗАМЕНИКА
И ДВА ЧЛАНА КОЛЕГИЈАЛНОГ ОРГАНА ПРИ ОДЛУЧИВАЊУ
У УПРАВНОМ ПОСТУПКУ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/08)
члан 102. и 105.

Када одлуку у управном поступку доноси колегијални орган, који има председника, заменика председника и одговарајући број чланова, заменик председника може замењивати само председника када је одсутан, а не и одсутног члана.

Из образложења:

"Одредбом члана 102. став 1. Закона о јавним набавкама прописано је да Републичку комисију чине председник и четири члана, а ставом 9. истог члана прописано је да, у одсуству председника Републичке комиси-

је, Републичку комисију заступа заменик председника Републичке комисије. Одредбом члана 105. став 1. истог закона прописано је да Републичка комисија одлучује на седницама које води председник или члан кога он овласти, ставом 2. да је за пуноважно одлучивање на седници потребно присуство већине од укупног броја чланова Републичке комисије, а према ставу 3. да се одлуке на седници доносе већином гласова од укупног броја чланова Републичке комисије.

Из наведеног следи да је за доношење одлуке потребно присуство председника, односно заменика председника и два члана, а у конкретном случају одлуку је донела комисија у саставу: председник, заменик председника и члан. Како заменик председника председава седницом у одсуству председника и не може замењивати члана, то је, у конкретном случају, одлука могла бити донета у присуству најмање два члана и председника, који је председавао седницом комисије."

(Пресуда Управног суда, III 9 У. 7047/2012 од 29.8.2012. године)

ПРОПУСТ НАРУЧИОЦА ЈАВНЕ НАБАВКЕ ДА УПУТИ ДОПИС ЗА ДОПУНУ ПОНУДЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008) - члан 2.

Пропусти наручиоца јавне набавке не могу ићи на штету понуђача и довести до одбијања понуде као неисправне.

Из образложења:

"По оцени Управног суда, тужени орган је правилно закључио да је на основу овако сачињеног позива за преговарање, подносилац захтева доставио позивом за допуну понуде тражени доказ, те да није могуће његову понуду оценити као неисправну, у смислу члана 2. став 17. Закона о јавним набавкама, из разлога што није достављена адекватна копија СЕ сертификата, како је то наручилац утврдио, те је правилно поступио тужени орган када је одлучио као у диспозитиву оспореног решења. Тужени орган је у образложењу оспореног решења посебно истакао да је наручилац сам одговоран за евентуалну "неадекватност" достављених копија СЕ сертификата, тиме што није упутио довољно прецизан позив за допуну понуде подносиоцу захтева, те је став туженог органа да пропусти наручиоца не могу ићи на штету понуђача и довести до одбијања као неис-

правне понуде, у конкретном случају подносиоца захтева. Према томе, Републичка комисија указује да је наручилац био дужан да, уколико су постојали недостаци у погледу разматраног доказа у отвореном поступку јавне набавке предметних радова, те недостатке прецизира и позове подносиоца захтева да достави доказ у погледу којег је јасно наведено шта исти све треба да обухвати, имајући у виду да, ако достављеним доказом понуђач не испуњава предметном конкурсном документацијом тражене техничке карактеристике предмета јавне набавке, његова понуда не може бити одбијена као неисправна, већ евентуално као неодговарајућа."

(Пресуда Управног суда, 10У 9936/2012 од 9.10.2014. године)

**ПРОПУШТАЊЕ РОКА ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПОСТУПКА
ПРЕД КОМИСИЈОМ У ПОСТУПКУ ЈАВНИХ НАБАВКИ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС" 116/08)
- члан 111. став 4.

Будући да је подносилац захтева у поступку јавних набавки пропустио рок за подношење захтева за наставак поступка пред Комисијом, чињеница да му је наручилац посла доставио решење тек након што му је Комисија одбила захтев за заштиту као неблаговремен, не утиче на другачије решавање у овој правној ствари.

Из образложења:

"Тужени у свом закључку наводи да је наручилац дана 25.03.2010. године, примио захтев за заштиту права подносиоца захтева, након чега је дана 30.03.2010. године, примио и допуну захтева за заштиту права. Први дан рока за одлуку о поднетом захтеву, почео је да тече 31.03.2010. године, при чему је последњи дан рока за доношење и достављање одлуке наручиоца о поднетом захтеву за заштиту права истицао 09.04.2010. године. Одлуку о поднетом захтеву наручилац је донео 09.04.2010. године (десетог дана од дана пријема допуне захтева), али је подносиоцу захтева није доставио у року 10 дана прописаном чланом 111. став 3. Закона о јавним набавкама, већ тек 14.04.2010. године. Због тога је, по налажењу туженог, подносилац захтева имао могућност да се на основу члана 111. став 4. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС" 116/08), у року од 3 дана изјасни да наставља поступак пред Комисијом, па би последњи дан ро-

ка од 3 дана за подношење писменог изјашњења о наставку поступка заштите права пред Комисијом, био 12.04.2010. године. Како је подносилац писмено изјашњење поднео 15.04.2010. године, његово писмено изјашњење о продужетку поступка пред Комисијом је неблаговремено, па чињеница да је наручилац касније, тек 14.04.2010. године, доставио подносиоцу захтева за заштиту права, решење којим одбија овај његов захтев, не може да утиче на продужетак рока."

(Пресуда Управног суда, У 27031/2010 од 8.5.2012. године)

РАЗЛОЗИ ЗА ОЦЕНУ ПОНУДЕ У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ КАО НЕИСПРАВНЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008) - члан 77.

Имајући у виду чињеницу да понуђач у поступку јавне набавке није доставио тражену робу из спецификације набавке, која чини део предмета конкретне јавне набавке, није од утицаја на коначну оцену понуде, то што је "отпао" један разлог за оцену понуде као негативне, будући да је иста из напред наведеног разлога оцењена као неисправна.

Из образложења:

"Код оваквог стања ствари, и по оцени Управног суда, правилно је тужени орган оспореним решењем одбио као неоснован захтев за заштиту права подносиоца захтева, овде тужиоца, у отвореном поступку јавне набавке добара, обликоване у две партије – партија 1.- месне прерађевине и партија 2. - јунеће месо, ЈН број:, наручиоца ЗУ Т.-е. центар КЦС из Б., правилно оцењујући понуду тужиоца као неисправну, при чему су за донету одлуку у образложењу тог решења дати довољни и јасни чињенични и правни разлози, које је суд ценио као правилне и на закону засноване. Наиме, правилно је тужени орган, полазећи од неспорне чињенице да тужилац није доставио тражену шункарицу из тачке 2. Спецификације набавке, која чини део предмета конкретне јавне набавке за партију 1., закључио да није од утицаја на коначну оцену понуде тужиоца, то што је "отпао" један разлог за оцену понуде тужиоца као негативне – негативне референце, будући да је иста из напред наведеног разлога оцењена као неисправна. Са друге стране, за понуде "К. п." д.о.о. К. и "А. п." д.о.о. Б., који су у предметном поступку јавне набавке доставили све доказе сагласно

конкурсној документацији, којом наручилац није предвидео да се из достављених копија декларација и извештаја о испитивању понуђених производа посебно утврђује њихов састав, и у складу са Законом о јавним набавкама, правилно је, и по оцену Управног суда, утврђено да су исправне у оспореном делу, сагласно одредби члана 2. тачка 17) Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/2008)."

(Пресуда Управног суда, 22У 12915/2012 од 5.12.2014. године)

РОК ЗА ДОСТАВЉАЊЕ ОБРАЗЛОЖЕНОГ РЕШЕЊА О ЗАХТЕВУ ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008) - члан 111.

Образложено решење о захтеву за заштиту права наручилац треба да достави подносиоцу захтева у року од 10 дана од дана пријема захтева за заштиту права, а уколико то не учини, подносилац захтева може наставити поступак пред Републичком комисијом за заштиту права понуђача писменим изјашњавањем у року од три дана, о чему истовремено обавештава наручиоца.

Из образложења:

"Одредбом члана 111. Закона о јавним набавкама прописано је да после претходног испитивања наручилац ће решењем одлучити о захтеву за заштиту права, тако што ће усвојити захтев и у целини или делимично поништити поступак јавне набавке уколико је захтев основан, односно одбити захтев за заштиту права као неоснован. Образложено решење из става 1. овог члана наручилац доноси и доставља подносиоцу захтева у року од 10 дана од дана пријема уредног захтева за заштиту права, а ако подносиоцу захтева за заштиту права није достављено решење наручиоца у наведеном року од 10 дана, подносилац захтева може наставити поступак пред Републичком комисијом писменим изјашњавањем у року од 3 дана, о чему истовремено обавештава наручиоца.

Одредбом члана 115. став 2. Закона о општем управном поступку, прописано је да ако орган поводом стављеног захтева странке нађе да нема услова за покретање поступка, донеће закључак о одбацивању захтева странке."

(Пресуда Управног суда, 15У 8367/2013 од 5.6.2014. године)

РОК ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ЗАХТЕВУ ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008) - члан 114.

Након што је Републичка комисија примила комплетну документацију везана је роком у ком ће решењем одлучити о захтеву за заштиту права.

Из образложења:

"...тужилац у предметном поступку имао прилике да поступи по поуци о правном леку у року од 30 дана од дана пријема решења Републичке комисије број..... од 01.11.2010. године и решења Републичке комисије број..... од 25.02.2011. године. Како тужилац није благовремено оспорио садржај наведених одлука Републичке комисије, тиме што је пропустио да у року од 30 дана од дана пријема истих тужбом покрене управни спор пред Управним судом, то су наводи тужбе у том делу неосновани. Како је комплетна документација потребна за доношење одлуке по поднетом изјашњењу тужиоца од 15.03.2011. године, достављена Републичкој комисији дана 11.05.2011. године, рок за доношење одлуке Републичке комисије сходно одредби члана 114. став 1. ЗЈН почео је да тече дана 11.05.2011. године, те је и тужбом оспорени закључак Републичке комисије од дана 24.05.2011. године донет у законском року од 15 дана од дана пријема комплетне документације."

(Пресуда Управног суда, 20У 7093/2011 од 7.3.2012. године)

**РОК ЗА ПИСМЕНО ИЗЈАШЊЕЊЕ О НАСТАВКУ ПОСТУПКА
ЗАШТИТЕ ПРАВА ПРЕД РЕПУБЛИЧКОМ КОМИСИЈОМ**

Закон о јавним набавкама ("Сл. гласник РС" бр. 116/08) - члан 111. став 3. и 4.

Законски услов за подношење писменог изјашњења сходно одредби члана 111. став 4. Закона о јавним набавкама почиње након истека рока од 10 дана од дана пријема уредног захтева за заштиту права, а у којем је наручилац требао да о истом донесе решење као и да га достави подносиоцу захтева.

Из образложења:

"Из списка предмета и разлога образложења оспореног закључка произлази да је наручиоцу предметни захтев за заштиту права достављен дана 27.09.2012. године, а допуну наведеног захтева примио је дана 02.10.2012. године, ког дана је предметни захтев за заштиту права постао уредан. Први дан рока за подношење и достављање одлуке наручиоца о поднетом захтеву за заштиту права почео је да тече 03.10.2012. године, док је последњи дан рока за подношење и достављање одлуке наручиоца о поднетом захтеву за заштиту права истицао дана 12.10.2012. године. Законски услов за подношење писменог изјашњења сходно одредби члана 111 став 4. Закона о јавним набавкама почео је да тече од 13.10.2012. године, тј. по истеку рока од 10 дана од дана пријема уредног захтева за заштиту права а у којем је наручилац требао да о истом донесе решење као и да га достави подносиоцу захтева.

Подносилац захтева је имао законску могућност да се једино у преклузивном законском року од наредна три дана тј. 13.10.2012. године, 14.10.2012. и 15.10.2012. године изјасни о наставку поступка заштите права пред Републичком комисијом достављањем оваквог поднеска Републичкој комисији. Дакле, 15.10.2012. године истовремено је био и последњи дан у коме је подносилац захтева могао поднети писмено изјашњење о наставку поступка заштите права пред Републичком комисијом а који, дакле, укупно износи 13 дана рачунајући почетак рока од дана када је наручилац примио уредан захтев за заштиту права.

Одредбом члана 111. ст. 3. Закона о јавним набавкама ("Сл. гласник РС" бр. 116/08) прописано је да наручилац образложено решење доноси и доставља подносиоцу захтева у року од десет дана од дана пријема уредног захтева за заштиту права, а ставом 4. истог члана прописано је да, ако подносиоцу захтева за заштиту права није достављено решење наручиоца у року из ст. 3. овог члана, подносилац захтева може наставити поступак пред Републичком комисијом писменим изјашњењем у року од наредна три дана, о чему истовремено обавештава наручиоца.

Одредбом члана 91. ст. 1. Закона о општем управном поступку ("Сл. лист СРЈ" бр. 33/97 и 31/01 и "Сл. гласник РС" бр. 30/10) прописано је да почетак и ток рокова не спречавају недеље и дани државних празника.

По оцени Управног суда, правилно је тужени орган донео закључак којим је одбацио изјашњење о наставку поступка заштите права пред Републичком комисијом подносиоца захтева "А." доо К. Ово из разлога што је подносилац захтева предметно писмено изјашњење од 10.10.2012. године, поднео путем препоручене поште, пошиљке Републичкој комисији и наручиоцу дана 10.10.2012. године, што се сходно одредби члана 92. ст. 2 Закона о општем управном поступку сматра даном доставе органу коме је упућено, у конкретном случају наведеном надлежном органу, односно наручиоцу, дакле пре него што су се стекли сви услови прописани одредбом члана 111. ст. 4. Закона о јавним набавкама."

(Пресуда Управног суда, 13У 16189/2012 од 31.10.2013. године)

РОК ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПИСМЕНОГ ИЗЈАШЊЕЊА О НАСТАВКУ ПОСТУПКА ЗАШТИТЕ ПРАВА У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС" бр. 116/2008)

- члан 111. став 3.

Подносилац захтева за заштиту права може наставити поступак пред Републичком комисијом за заштиту права у поступцима јавних набавки писменим изјашњењем, уколико му решење наручиоца јавне набавке није достављено у року, о чему истовремено обавештава наручиоца, а што представља истовремено и крајњи рок у коме је могуће подношење писменог изјашњења о наставку поступка заштите права, који укупно износи 13 дана од дана када је наручилац примио уредан захтев за заштиту права.

Из образложења:

"Према одредби члана 111. ст. 3. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС" бр. 116/2008), наручилац ће образложено решење, којим је одлучио о захтеву за заштиту права подносиоца захтева, донети и доставити подносиоцу захтева у року од 10 дана од дана пријема уредног захтева за заштиту права, а према ставу 4. истог члана, ако подносиоцу захтева за заштиту права није достављено решење наручиоца у року из става 3. овог члана, подносилац захтева може наставити поступак пред Републичком комисијом писменим изјашњењем, у року од наредна три дана, о чему истовремено обавештава наручиоца, а што представља исто-

времено и крајњи рок у коме је могуће подношење писменог изјашњења о наставку поступка заштите права, који укупно износи 13 дана од дана када је наручилац примио уредан захтев за заштиту права. Како је у проведеном поступку утврђено да је наручилац дана... године, примио уредан захтев за заштиту права, то наручиоцу од... године почиње да тече рок од 10 дана, за доношење и достављања решења по поднетом захтеву. Рок за доношење одлуке по захтеву за заштиту права, у овом случају је истекао... године, од када почиње да тече рок тужиоцу за подношење изјашњења Комисији за заштиту права о настављању поступка. С обзиром да је, у конкретном случају, тужиоцу рок од три дана за достављање писменог изјашњења о наставку поступка истекао дана... године, а да је он поднео захтев тек... године, то је правилно тужени орган закључком одбацио изјашњење о наставку поступка тужиоца као неблагоприятно, применом одредбе члана 117. ст. 1. тач. 1. Закона о јавним набавкама."

(Пресуда Управног суда, 9У 28644/2010 од 7.7.2011. године)

САДРЖАЈ ОДЛУКЕ О ИЗБОРУ НАЈПОВОЉНИЈЕ ПОНУДЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/08) - члан 80.

Одлука о избору најповољније понуде мора бити образложена, док писмени извештај о стручној оцени понуда мора да садржи нарочито податке набројане чланом 80. Закона о јавним набавкама.

Из образложења:

"Из образложења оспореног решења се види да је тужени оценио, као неосноване, наводе захтева, који се понављају и у тужби, а односе се на то да је понуда изабраног понуђача неисправна јер је непотписана, да у оснивачком акту заинтересованог лица није наведена шифра делатности..., и да је у вези неуобичајено ниске цене повређен члан 57. Закона о јавним набавкама. За своју оцену тужени је дао довољно јасне чињенично и правно образложене разлоге, које у свему као правилне и прихвата и овај суд.

Одредбом члана 80. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/08) је прописано да је комисија за јавну набавку дужна да састави писмени извештај о стручној оцени понуда, који мора да садржи нарочито следеће податке: назив и адресу наручиоца; предмет и вредност уговора о јавној набавци; називе понуђача чије су понуде одбијене и

разлоге за њихово одбијање; начин примене методологије доделе пондера; назив понуђача чија је понуда најповољнија, а ако је понуђач навео да ће набавку извршити уз помоћ подизвођача и сваки део уговора који ће извршити подизвођач; и ако је спроведен преговарачки поступак - околности које оправдавају примену тог поступка.

Из списка предмета произлази да у извештају о стручној оцени понуда није описан начин и методологија вредновања конкурсног документацијом предвиђених елемената критеријума, па је наручилац повредио наведену законску одредбу. Одредбом члана 81. став 2. Закона о јавним набавкама је прописано да одлука о избору најповољније понуде мора бити образложена и мора да садржи нарочито податке из члана 80. овог закона.

У одлуци наручиоца о избору најповољније понуде није приказан начин на који је извршено оцењивање понуда, нити начин примене методологије доделе пондера. Образложење наведене одлуке не садржи разлоге за одбијање понуде тужиоца, као ни разлоге зашто је понуда изабраног понуђача оцењена као најповољнија, па како ови недостаци представљају битну повреду правила поступка, правилно је оспореним решењем наложено да се у поновном поступку отклоне."

(Пресуда Управног суда, 24У 11284/2011 од 24.1.2014. године)

СПРЕЧАВАЊЕ СУКОБА ИНТЕРЕСА У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 124/12) - члан 23.

Лице које је учествовало у верификацији главног пројекта, који је саставни део конкурсне документације за одређену јавну набавку, не може наступати на страни понуђача приликом припремања и закључења уговора о тој јавној набавци.

Из образложења:

"Из образложења оспореног решења произлази да је тужени орган одбио захтев за заштиту права тужиоца пошто је утврдио да подносилац захтева неосновано захтевом указује да је у конкретном случају извршена повреда члана 23. Закона о јавним набавкама, односно да исти није доказао наведену повреду. Свој став Републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки заснива на чињеници да, повреда овог члана закона није

могла бити утврђена у недостатку параметара који би послужили у циљу несумњивог утврђивања шта се сматра под учествовањем у планирању јавне набавке, као и из разлога што у време планирања јавне набавке није постојала обавеза на страни наручиоца да донесе интерни акт који регулише ово питање. По оцени туженог, из садржине достављених доказа произлази да П. Н. није учествовао у директном предлагању и усвајању плана јавних набавки, већ је био један од укупно десет чланова комисије за верификацију главног пројекта који је израђен од стране Саобраћајног института ЦИП д.о.о. Б. Тужени налази да из садржине достављеног решења о образовању Комисије за јавну набавку несумњиво произлази да П. Н. није одређен као члан комисије за предметну јавну набавку, па исти, по оцени туженог, није ни могао да учествује у припреми дела конкурсне документације.

Међутим, основано се, по оцени Управног суда, тужбом указује да је приликом доношења одлуке о додели уговора за јавну набавку радова на реконструкцији капацитета за пријем, отпрему и управљање саобраћајем возова у ж. с. Б. С. - фаза И, у отвореном поступку број... од 04.06.2014. године повређена одредба члана 23. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 124/12) којим је у ставу 1. прописано да лице које је учествовало у планирању јавне набавке, припреми конкурсне документације или појединих њених делова, и са њим повезано лице не може наступати као понуђач или као подизвођач понуђача, нити може сарађивати са понуђачима и подизвођачима приликом припремања понуде. Ово стога што је у спроведеном управном поступку неспорно утврђено да је П. Н. учествовао у раду Комисије АД "Ж.С." за верификацију главног пројекта изградње Г. ж. с. Б. С. фаза I. Како овај пројекат представља саставни део конкурсне документације, то се има сматрати да је ово лице учествовало у припреми конкурсне документације или њених појединих делова, у смислу члана 23. Закона, односно да такво лице није могло да се појави и на страни понуђача приликом припремања понуде и закључења уговора о јавној набавци. Стога је наручилац био дужан, сагласно одредби члана 23. став 2. Закона о јавној набавци, да одбије понуду понуђача и да одмах предузме мере предвиђене интерним планом и обавести надлежне државне органе. Имајући у виду да су били испуњени услови из члана 23. став 2. Закона о јавним набавкама за одбијање понуде, што је тужени орган пропустио да правилно оцени, Управни суд налази да је тужени орган доношењем оспореног решења, којим је одбио захтев за заштиту права тужиоца, повредио закон на његову штету.

Управни суд указује туженом на одредбу члана 157. став 2. Закона о јавним набавкама којим је прописано да Републичка комисија по службеној дужности испитује и да ли су испуњени законски услови за примену одређеног поступка јавне набавке, да ли су прекршене одредбе закона због којих се уговор може поништити или је уговор ништав, те одредбу члана 168. тачка 2. истог закона, према којој су ништави уговори о јавној набавци који су закључени супротно одредбама овог Закона о спречавању корупције и сукоба интереса, које ће тужени орган посебно имати у виду приликом доношења решења у поновљеном поступку. Такође указује на правилну примену члана 23. став 1. и 2. Закона о јавним набавкама будући да се интерним планом сагласно ставу 3. истог члана Закона утврђују само околности из става 2. које се односе на случај када је понуђач, односно подносилац пријаве непосредно или посредно дао, понудио или ставио у изгред неку корист или покушао да сазна поверљиве информације или да на било који начин утиче на поступање наручиоца у току поступка јавне набавке. Одбијање понуде је искључиво везано за случај из става 1. члана 23. Закона о јавним набавкама, односно за случај када је у планирању јавне набавке, припреми конкурсне документације или њених делова учествовало лице које је сарађивало са понуђачима или подизвођачима приликом припремања понуде и није везано за доношење или примену интерног плана наручиоца."

(Пресуда Управног суда, II-9 У 10959/2014 од 12.6.2015. године)

СПРОВОЂЕЊЕ ПОСТУПАКА РЕСТРИКТИВНЕ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/08 и 124/12)
- члан 22. став 1.

Не може се говорити о постојању два одвојена поступка јавних набавки уколико је наручилац спровео поступак рестриктивне јавне набавке, будући да он по својој природи подразумева одвијање поступка у две фазе које заједно чине целину.

Из образложења:

"Правилно је, по оцени Управног суда, тужени орган одбио захтев за заштиту права подносиоца захтева "Е." д.о.о. К. с., Б., овде тужиоца поднет у II фази рестриктивног поступа јавне набавке услуга, обликоване

по партијама - превођење правних тековина Европске уније са енглеског на српски језик за потребе Канцеларије за европске интеграције, за партију број 6 - право пословног настањивања и право пружања услуга, ЈН..., наручиоца Владе Републике Србије, Канцеларије за европске интеграције, а за своју одлуку је дао јасне и правно аргументоване разлоге које у свему као правилне прихвата и овај суд.

Одредбом члана 22. став 1. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/08), прописано је да је рестриктивни поступак онај у којем у првој фази наручилац признаје квалификацију подносиоцима пријава на основу претходно одређених услова, а у другој фази позива све подносиоце пријава којима је признао квалификацију (кандидати), да поднесу понуду, а ставом 4. истог закона, прописано је да наручилац признаје квалификацију подносиоцу пријаве за кога утврди да испуњава услове из члана 44. овог закона, на основу доказа које подносилац пријаве доставља у пријаву у складу са чланом 45. овог закона.

Одредбом члана 32. став 2. Закона о јавним набавкама, прописано је да заинтересовано лице у писаном облику може да тражи од наручиоца додатне информације или појашњења у вези са припремањем понуде, најкасније пет дана пре истека рока за подношење понуде, а ставом 3. истог члана закона, прописано је да је у случају из става 2. овог члана закона, наручилац дужан да заинтересованом лицу у року и на начин из члана 31. став 1. овог закона, пошаље одговор у писаном облику и да истовремено ту информацију достави свим другим лицима која су примила конкурсну документацију.

Одредбом члана 78. став 1. Закона о јавним набавкама, прописано је да је наручилац дужан да у поступку јавне набавке, пошто прегледа понуде, одбије све неисправне и неодговарајуће, а може да одбије и неприхватљиве понуде, а ставом 2. истог члана закона, прописано је да понуде које није одбио као неприхватљиве наручилац оцењује применом елементарних критеријума и на основу тога их рангира.

Одредбом члана 52. став 5. истог закона, прописано је да избор између достављених понуда применом критеријума економски најповољније понуде, наручилац спроводи тако што их рангира на основу пондера одређених за елементе критеријума.

Из списка предмета произлази да је наручилац јавне набавке дана 24.05.2012. године покренуо поступак јавне набавке за партију бр. 6-право пословног настањивања и право пружања услуга доношењем одлуке бр о покретању II фазе рестриктивног поступка за партије 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15 и 19, и да је за сваку партију посебно сачинио конкурсну документацију. На страни 3 конкурсне документације за партију 6 наведено је да су кандидати за подношење понуда за које се односи позив по Одлуци о признавању квалификације од 18.01.2012. године, између осталих и изабрани понуђач М. Б. и тужилац, а на страни 6 конкурсне документације наручилац је предвидео да искуство у превођењу тековина Европске уније са енглеског на српски језик понуђач доказује референтном потврдом која мора бити потписана од овлашћеног лица код корисника услуге и оверена печатом. Такође на страни 7 конкурсне документације, наручилац је, као критеријум за избор најповољније понуде предвидео економски најповољнију понуду, за који елемент је предвидео доделу максимално 80 пондера, и искуство у превођењу правних тековина Европске уније са енглеског на српски језик, за који елемент је предвидео доделу максимално 20 пондера, с тим да саставни део конкретне документације чине питања и одговори (појашњење конкурсне документације). Понуђач, М. Б. је 03.03.2012. године наручиоцу, електронском поштом, упутила, између осталог, и питање "да ли уз сваку пријаву мора бити приложен оригинал потврде и да ли се сваки пут мора подносити нова потврда", на које питање је понуђач одговорио 05.03.2012. године свим понуђачима тако што је навео "да уколико понуђачи подносе понуду за више партија тражене доказе о искуству у превођењу правних тековина ЕУ потребно је да доставе само у оквиру понуде за прву по реду партију за коју подносе понуду".

Како је у проведеном поступку утврђено да је М. Б., изабрани понуђач, овде заинтересовано лице, наручиоцу доставила понуде за партије 1,3,5,6,8,9,10,14 и 19, и да је за понуду за партију 1 доставила две потврде о искуству у превођењу правних тековина Европске уније, чији збир чини 2153 преведених страна правних тековина ЕУ са енглеског на српски језик, у складу са појашњењем конкурсне документације у коме је наручилац прецизно навео да је, у случају када понуђач поднесе понуду за више партија, довољно да уз понуду за прву партију достави потврду о искуству о превођењу правних тековина Европске уније са енглеског на српски језик, које појашњење је достављено и тужиоцу, а ово појашњење чини саставни део конкурсне документације, то је, по оцени суда, правилно

тужени орган оценио да је поступак предметне јавне набавке спроведен у складу са одредбама Закона о јавним набавкама.

Суд је ценио навод тужиоца да се у конкретном случају ради о два поступка јавне набавке у марту и мају али је нашао да је овај навод неоснован, с обзиром да је позив за достављање понуда у II фази рестриктивног поступка наручилац доставио понуђачима први пут дана 02.03.2012. године на основу одлуке број о покретању II фазе рестриктивног поступка јавне набавке услуге превођења правних тековина Европске уније са енглеског на српски језик, а други пут дана 24.05.2012. године доношењем одлуке број о покретању II фазе рестриктивног поступка у партијама 1,3,5,6,7,8,9,10,13,14,15 и 19."

(Пресуда Управног суда, 7У 13043/2012 од 28.2.2013. године)

СТРУЧНА ОЦЕНА ПОНУДА И ИЗБОР НАЈПОВОЉНИЈЕ ПОНУДЕ У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008)
- члан 78. став 1.

Наручилац јавне набавке, након што оконча фазу стручне оцене, дужан је да прво одбије све неисправне и неодговарајуће понуде, те да приликом спровођења даљег тока стручне оцене понуда у свему поступа сходно одредбама Закона о јавним набавкама.

Из образложења:

"Након што оконча ту фазу стручне оцене, сходно својој обавези прописаној чланом 78. став 1. истог Закона, наручилац је дужан да прво одбије све неисправне и неодговарајуће понуде, те да приликом спровођења даљег тока стручне оцене понуда у свему поступа сходно одредбама Закона о јавним набавкама. Извршену стручну оцену понуда, наручилац је дужан да детаљно документује и образложи, и то за све њене фазе, те да понуђаче који су учествовали у конкретном поступку, у зависности од исхода стручне оцене понуда, у складу са чланом 78. Закона о јавним набавкама, донесе и достави образложену одлуку о избору најповољније понуде или у складу са чланом 79. Закона о јавним набавкама донесе и достави образложену одлуку о обустави предметног поступка. Поступање на изложени начин, и по налажењу овог суда, омогућиће накнадну објективну

проверу фазе оцењивања понуда и утврђивања основа за одлучивање наручиоца. При спровођењу поновљене фазе стручне оцене понуде, наручилац је дужан и да води рачуна да отклони све пропусте и неправилности учињене приликом њеног ранијег спровођења, а које је тужени орган констатовао у образложењу оспореног решења. Одлуку о трошковима поступка заштите права, тужени орган је донео правилном применом прописа на које се позвао у образложењу оспореног решења."

(Пресуда Управног суда, 13У 9850/2011 од 25.12.2014. године)

**УСАГЛАШЕНОСТ ПОНУДЕ СА ТЕХНИЧКОМ
СПЕЦИФИКАЦИЈОМ ИЛИ СТАНДАРДИМА ТРАЖЕНИМ
У КОНКУРСНОЈ ДОКУМЕНТАЦИЈИ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/08)
- члан 45. став 2. тачка 2.

Не може се сматрати да понуђач није поседовао сертификат на дан подношења понуде, уколико је поднео потврду о поседовању сертификата, а не и копију важећег сертификата, што је тражено у конкретном поступку.

Из образложења:

"Основано се тужбом тврди да је приликом његовог доношења погрешно примењен закон на штету тужиоца. При одлучивању тужени је учинио повреду правила поступања прописаног чланом 199. став 2. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ" 33/97 и 31/01" и "Службени гласник РС", бр. 30/10), јер се дати разлози не заснивају на закону, па се као такви не могу прихватити, а то је последица погрешне примене материјалног права и то Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/08).

Тужени сматра да тужилац није доставио доказ о испуњености једног од услова конкурса који се односи на то да тужилац има уведеног ХАЦЦП, јер се по условима конкурса овај услов доказује само копијом сертификата ХАЦЦП, а не потврдом, па како је тужилац као доказ доставио сертификат коме је истекао рок... године, то је наручилац био у обавези да изабрао понуду тужиоца одбије, као неисправну.

Међутим, овакви разлози туженог не могу да се прихвате. Из текста јавног позива за набавку добара у отвореном поступку објављеном у "Службеном гласнику РС" 88/10, који се налази и у списима органа као део конкурсне документације, произлази да је у њему објављено да право учешћа имају понуђачи који су регистровани за обављање делатности која је предмет јавне набавке и који испуњавају услове из члана 44. Закона о јавним набавкама и да треба да доставе доказ о испуњености услова за учешће у складу са чланом 45. овог Закона.

У табеларном приказу услова за учешће и доказа који се достављају за јунеће месо наведено је да понуђач доставља доказ да клиника има уведен ХАЦЦП, а да је доказ којим се доказује испуњеност овог услова, копија сертификата НАССР. Тужилац је уз своју конкурсну документацију и понуду, као доказ испуњености овог услова, доставио сертификат издат од стране овлашћеног оцењивача за сертификацију и надзор "Е." д.о.о. Б., од... године, на коме је наведена важност до... године, али је доставио и потврду истог овлашћеног оцењивача, дел. број... од... године, којом је потврђено да је код тужиоца дана... године, изведен ресертификациони аудит система менаџмента квалитетом, према захтевима стандарда СРПС ИСО 9001 : 2008 и система управљања безбедношћу производа према захтевима ЦАЦ/РЦП,..., јер је систем менаџмента квалитетом и систем управљања безбедношћу производа организације "К.п." усаглашен са захтевима стандарда СРПС ИСО 9001 : 2008 и документа САС/ РЦП,... те да ће у складу са тим, "Е." издати сертификате оусаглашености који су у процесу израде и који ће бити послати у најкраћем могућем року, а да се потврда издаје на захтев тужиоца ради учешћа на тендерима. Након тога је дана... године, тужиоцу достављен израђен сертификат под бројем..., са посебном назнаком на њему да је додељен... године, а иницијално додељен... године, и који важи до... године.

Одредбом члана 44. став 1. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/08), прописано је да наручилац у јавном позиву и у конкурсној документацији објављује услове које понуђач мора да испуни да би могао да учествује у поступку јавне набавке. Чланом 44. став 2. тачка 6. и 7. овог закона, прописано је да право на учешће у поступку има понуђач који поред осталог располаже неопходним финансијским и пословним капацитетом и располаже довољним техничким и кадровским капацитетом, а ставом 3. истог члана прописано је да је наручилац дужан да у

конкурсној документацији одреди шта сматра неопходним финансијским и пословим као и довољним техничким и кадровским капацитетом. Одредбом члана 45. истог Закона прописани су докази којима понуђач доказује испуњеност услова из члана 44. став 2. Одредбом члана 45. став 2. тачка 2. подтачка д) овог закона, прописано је да испуњеност услова из члана 44. став 2. тач. 6. и 7. и члана 44. став 5. овог Закона, понуђач доказује достављањем уз понуду једног или више доказа примерених предмету уговора, количини и намени, као што је декларација о усаглашености, сертификат, акредитација и други резултати оцењивања усаглашености према стандардима и сродним документима за оцењивање усаглашености или било које друго одговарајуће средство којим понуђач доказује усаглашеност понуде са техничком спецификацијом или стандардима траженим у конкурсној документацији.

Имајући у виду да је у јавном позиву објављено да се доказивање врши према члану 45. Закона о јавним набавкама, не може се сматрати да је копија сертификата једини доказ испуњености услова да је наведени систем НАССР уведен, а како је чланом 45. став 2. тачка 2. подтачка д) истог Закона, прописано да се може доставити један или више доказа примерених предмету уговора, количини и намени, као што је декларација о усаглашености, сертификат, акредитација и други резултати оцењивања усаглашености према стандардима и сродним документима за оцењивање усаглашености или било које друго одговарајуће средство којим понуђач доказује усаглашеност понуде са техничком сертификацијом или стандардима траженим у конкурсној документацији, то је испуњеност услова везаних за уведеност система НАССР – а, тужени био у обавези да цени на основу сертификата иницијално додељеног... године, али и приложене потврде којом је тужилац доказао да је изведен ресертификациони аудит система менаџмента квалитетом према захтевима и система управљања безбедношћу производа према захтевима тражених стандарда и да су оба система усаглашена са захтевима стандарда СРПС и ССО 9001 : 2008 и документа САС / РЦП,..., те да ће у складу са тим овлашћени оцењивач издати сертификате о усаглашености који су, на дан издавања потврде... године били у процесу израде и требало да буду послати у најкраћем могућем року, а да је ова потврда издата на захтев тужиоца ради учешћа на тендерима. Ово потврђује и то да је у израђеном сертификату, достављеном тужиоцу ...године, под бројем..., наведено да је сертификат додељен дана... године, што значи пре објављива-

ња јавног позива за учешће на конкурс, а да сертификат, иницијално додељен... године, важи до... године.

Имајући у виду овакву садржину издатог сертификата не може се сматрати да тужилац није поседовао важећи сертификат на дан подношења понуде, а посебно се мора имати у виду да је тужилац као учесник на конкурс доставио све расположиве доказе који припадају категорији доказа, прописаних чланом 45. став 2. тачка 2. подтачка д) Закона о јавним набавкама, којима је ова врста усаглашености са стандардима могла да буде доказивана.

На овај начин је Управни суд нашао да је закон погрешно примењен на штету тужиоца, па ће у поновном поступку тужени да отклони повреду правила поступања на коју му је указано овом пресудом, правилно ће да примени материјално право, да донесе правилну и на закону засновану одлуку, при чему ће да има у виду да су правно схватање и примедбе суда у погледу поступка обавезни за надлежни орган у смислу члана 69. став 2. Закона о управним споровима."

(Пресуда Управног суда, I-1 У 4001/2011 од 24.11.2011. године)

УСЛОВИ КОЈЕ НАРУЧИЛАЦ ПОСТАВЉА У КОНКУРСНОЈ ДОКУМЕНТАЦИЈИ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008)
- члан 44. став 2.

Приликом постављања услова у конкурсној документацији наручилац може, поред законом предвиђених услова, да одреди и друге, додатне услове за учешће у поступку јавне набавке..

Из образложења:

"Републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки Републике Србије, је нашла да је наручилац у конкурсној документацији одредио услове за учешће у поступку јавне набавке, према одредбама Закона о јавним набавкама. Наиме, како је процењена вредност предметне јавне набавке... динара, без ПДВ, то је по налажењу Комисије право наручиоца у конкурсној документацији да као један од обавезних услова за учешће у предметном поступку јавне набавке предвиди да подносилац пријаве располаже неопходним финансијским капацитетом у складу са чл. 44. ст. 2. тач. 6. ЗЈН, као и да подносилац пријаве мора имати минималну вредност про-

датих добара примерених предмету јавне набавке за претходне три године у износу од... динара, а што доказује достављањем биланса успеха.

Како према процењеној вредности предметне јавне набавке захтевани услов представља минимални износ који се тражи од подносиоца пријаве, то је Републичка комисија, нашла да постављањем наведеног услова нису онемогућени издавачи који су током претходне три године стекли лиценцу да поднесу пријаву. Такође постављањем наведеног услова, није повређена конкуренција ако има довољно подносиоца пријава који могу да испуне постављене услове, а наручилац може да састави листу кандидата."

(Пресуда Управног суда, 8У 7172/2011 од 27.2.2012. године)

УСЛОВИ ЗА УЧЕШЋЕ ПОНУЂАЧА У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008)
- члан 44. став 2.

Право на учешће у поступку јавне набавке има понуђач ако је основан и за обављање делатности која је предмет јавне набавке и ако је поднео исправну понуду.

Из образложења:

"Према одредби члана 2. став 1. тачка 17) Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/08), исправна понуда је понуда која је благовремена, за коју је после отварања понуда, а на основу прегледа, утврђено да испуњава све услове из овог закона и конкурсне документације, а према одредби члана 44. став 2. тачка 2) истог закона, право на учешће у поступку има понуђач ако је основан и за обављање делатности која је предмет јавне набавке. У члану 7. став 1. Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС", бр. 125/04), који је био на снази у време објављивања јавног позива за наведену јавну набавку, је прописано да привредна друштва оснивају се оснивачким актом који има форму уговора о оснивању ако га оснива више оснивача или одлуке о оснивању ако га оснива један оснивач (став 1.); потписи оснивача на оснивачком акту привредног друштва оверавају се (став 3.).

Како тужилац уз понуду није доставио оверену одлуку о усаглашавању делатности и претежне делатности, као доказ да је основан за

обављање делатности која је предмет јавне набавке, у складу са условима прописаним у конкурсној документацији, то и по оцени овог суда, неправилно је поступио наручилац предметне јавне набавке када је понуду тужиоца оценио као исправну и изабрао је као најповољнију, те је правилно поступио тужени када је у том делу поништио отворени поступак предметне јавне набавке услуга.

Суд је оценио као неосноване наводе тужиоца да је његова понуда незаконито оцењена као неисправна, са образложењем да је одлука о усаглашавању делатности и претежне делатности искључиво техничке природе и да истом није мењана делатност. Ово стога што је конкурсном документацијом за предметни поступак јавне набавке изричито прописано да се уз понуду достави оверен оснивачки акт понуђача, а из одлуке о усаглашавању делатности и претежне делатности од 12.01.2012. године се види да се мења чл. 7. и 10. оснивачког акта тужиоца, која није оверена, па и по оцени суда, понуда тужиоца није у складу са конкурсном документацијом, те је правилно схватање туженог органа да понуда тужиоца није исправна."

(Пресуда Управног суда, 5У 5817/2012 од 17.10.2013. године)

УСЛОВИ ЗА УЧЕШЋЕ У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС" бр. 116/08) - члан 44.

Наручилац одређује услове за учешће у поступку јавне набавке на начин да не дискриминишу понуђаче и да су у логичкој вези са предметом јавне набавке.

Из образложења:

"Одредбом члана 44. став 2. тачка 3. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС" бр. 116/08), у ставу 6. прописано је да наручилац одређује услове за учешће у поступку тако да ти услови не дискриминишу понуђаче и да су у логичкој вези са предметом јавне набавке. Полазећи од наведеног, по оцени Управног суда, правилно је одлучио тужени орган када је одбио захтев тужиоца за заштиту права поднет у отвореном поступку наведене јавне набавке, налазећи да је наручилац поступио у складу са одредбом члана 44. став 6., члана 9. и члана 11. тада важећег Закона о јавним набавкама. Ово са разлога што је тужени орган правилно нашао да се у конкретном случају наручилац водио потребом да закључи уговор

са финансијски стабилним и поузданим правним лицем, при том налазећи да одредбе Закона о јавним набавкама не намећу правила понашања наручиоцу како да поступи у ситуацији када би желео да конкретној околности додели одређени значај у поступку јавне набавке."

(Пресуда Управног суда, 16У 2087/2012 од 14.11.2014. године)

**УСЛОВ ЗА ИЗЈАШЊАВАЊЕ О НАСТАВКУ ПОСТУПКА
ПРЕД РЕПУБЛИЧКОМ КОМИСИЈОМ ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА
У ПОСТУПЦИМА ЈАВНИХ НАБАВКИ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008)
- члан 112. став 1.

Изјашњење о наставку поступка заштите права пред Републичком комисијом за заштиту права у поступцима јавних набавки може се поднети само ако је наручилац одбио захтев за заштиту права понуђача, а не и ако је исти оценио основаним и поништио спроведени поступак јавне набавке.

Из образложења:

"Према разлозима образложења оспореног закључка и списима предмета ове правне ствари, произлази да су тужиоци, преко пуномоћника, поднели наручиоцу дана 21.3.2013. године, захтев за заштиту права у поступку јавне набавке, покренутом и вођеном од стране Секретаријата за саобраћај Градске управе града Б. као наручиоца. Наручилац је по поднетом захтеву, донео решење дана 28.3.2013. године, којим је у целини поништио поступак јавне набавке, налазећи да су основани наводи подносиоца захтева којима се указује да записник о отварању допуна понуда, није сачињен у складу са законом. Након доношења решења наручиоца, подносиоци захтева су дана 1.4.2013. године, поднели непосредно писмено изјашњење о наставку поступка заштите права пред Републичком комисијом, сходно одредби члана 112. став 1. Закона о јавним набавкама (даље: Закон), имајући у виду да је наручилац поништајем поступка јавне набавке вишеструко повредио њихова права. Одлука о одбацивању писменог изјашњења о наставку поступка заштите права пред Републичком комисијом, донета је након оцене туженог органа, да је изјашњење поднето након што је наручилац усвојио захтев за заштиту права понуђача, јер у смислу

одредбе члана 115. став 2. Закона, не постоје законски услови за иницирање и наставак поступка заштите права пред Републичком комисијом.

Одредбом члана 111. став 1. тач. 1) и 2) Закона прописано је да ће после претходног испитивања, наручилац решењем одлучити о захтеву за заштиту права тако што ће 1) усвојити захтев и у целини или делимично поништити поступак јавне набавке уколико је захтев основан; 2) одбити захтев за заштиту права као неоснован.

Одредбом члана 112. став 1. истог закона, прописано је да решење из члана 111. став 1. тачка 2) овог закона, садржи и позив подносиоцу захтева за заштиту права да се најкасније у року од три дана од дана пријема решења писмено изјасни да ли ће наставити поступак пред Републичком комисијом, као и обавештење о последицама пропуштања рока за изјашњење.

Код оваквог стања ствари, по оцени Управног суда, правилно је поступио тужени орган када је закључком одбацио писмено изјашњење о наставку поступка заштите права пред Републичком комисијом, као недопуштено. Ово стога, што из цитираних одредаба закона произлази да се ово изјашњење може поднети, односно наставити поступак пред Републичком комисијом за заштиту права у поступцима јавних набавки, само ако је наручилац одбио захтев за заштиту права понуђача, што у овој правној ситуацији није случај. Будући да је одлука наручиоца у конкретном случају била усвајање захтева за заштиту права и поништавање поступка јавне набавке у целини, то у конкретном случају, и по оцени Управног суда, нису постојали законски услови за иницирање и наставак поступка заштите права пред Републичком комисијом, с обзиром да је усвајањем поднетог захтева за заштиту права, исцрпљено право подносиоца захтева да иницира наставак поступка заштите пред Републичком комисијом."

(Пресуда Управног суда, 9 У. 8758/2013 од 15.1.2014. године)

**УСЛОВ ЗА НАСТАВАК ПОСТУПКА ЗАШТИТЕ ПРАВА
ПРЕД РЕПУБЛИЧКОМ КОМИСИЈОМ ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА
У ПОСТУПЦИМА ЈАВНИХ НАБАВКИ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС" број 116/08) - члан 111.

Тек уколико наручилац у року од 10 дана од дана када му је поднет захтев за заштиту права не достави подносиоцу захтева ре-

шење донето по захтеву, исти може да настави поступак заштите права тако што ће у року од наредна три дана непосредно Републичкој комисији за заштиту права у поступцима јавних набавки доставити писмено изјашњење о чему је у истом року дужан да обавести и наручиоца.

Из образложења:

"Одредбом члана 111. став 3. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС" број 116/08), прописано је да образложено решење из става 1. овог члана наручилац доноси и доставља подносиоцу захтева у року од 10 дана од дана пријема уредног захтева за заштиту права. Ставом 4. истог члана Закона о јавним набавкама, прописано је да ако подносиоцу захтева за заштиту права није достављено решење наручиоца у року из става 3. овог члана, подносилац захтева може наставити поступак пред Републичком комисијом, писменим изјашњењем у року од наредна 3 дана, о чему истовремено обавештава наручиоца. Код оваквог чињеничног и правног стања ствари, правилно је поступио тужени орган, када је у поступку у коме није било повреде правила поступка, правилно и потпуно утврдио чињенично стање, па је правилно применио и материјално право када је као последњи дан рока од 10 дана за доношење и достављање решење наручиоца о поднетом захтеву утврдио 18.09.2011. године, будући да је наручилац допуно захтева за заштиту права уредно примио дана 08.09.2011. године. Како, у конкретном случају, наручилац у наведеном законском року од 10 дана није донео и доставио наведену одлуку о поднетом захтеву за заштиту права, то је законски услов за подношење писменог изјашњења истицао тек почев од 19.09.2011. године (односно по истеку рока од 10 дана од дана пријема уредног захтева у којим роковима је наручилац требало да донесе и достави решење о поднетом захтеву), а истицао је дана 21.09.2011. године. Ово стога што, процесни предуслов за правну дозвољеност писменог изјашњења о наставку поступка заштите пред Републичком комисијом за заштиту права у поступцима јавних набавки, којим се на основу одредбе члана 111. став 4. Закона о јавним набавкама иницира наставак поступка пред Републичком комисијом, постоји само уколико је претходно истекао ставом 3. истог члана прописан рок за поступање наручиоца по поднетом захтеву за заштиту права. Дакле, тек уколико наручилац у року од 10 дана од дана када му је поднет зах-

тев за заштиту права не достави подносиоцу захтева решење донето по захтеву, исти може да настави поступак заштите права тако што ће у року од наредна три дана непосредно Републичкој комисији за заштиту права у поступцима јавних набавки доставити писмено изјашњење о чему је у истом року дужан да обавести и наручиоца. Сходно наведеном, правилан је закључак туженог органа да иницирање поступка заштите права пред Републичком комисијом за заштиту права у поступцима јавних набавки, није могуће пре истека десетог дана од дана када је наручиоцу достављен захтев за заштиту права."

(Пресуда Управног суда, 19У 12670/2011 од 15.11.2012. године)

**УСЛОВ ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПИСМЕНОГ ИЗЈАШЊЕЊА
О НАСТАВКУ ЗАШТИТЕ ПРАВА ПРЕД РЕПУБЛИЧКОМ
КОМИСИЈОМ ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА У ПОСТУПЦИМА
ЈАВНИХ НАБАВКИ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС" број 116/08)
- члан 111. став 4.

Законски услов за подношење писменог изјашњења о наставку заштите права пред Републичком комисијом за заштиту права у поступцима јавних набавки стиче се по истеку рока од 10 дана од дана пријема поднете допуне захтева за заштиту права, у којем је наручилац требало да донесе решење, као и да га достави подносиоцу захтева.

Из образложења:

"Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно је по оцени суда тужени орган закључио да је рок за одлучивање наручиоца о поднетом захтеву за заштиту права почео да тече 28.09.2010. године, да је истицао 07.10.2010. године, те да је законски услов за подношење писменог изјашњења о наставку заштите права пред Републичком комисијом, сходно одредби члана 111. став 4. Закона о јавним набавкама, у конкретном случају испуњен тек почев од 08.10.2010. године, односно по истеку рока од 10 дана од дана пријема поднете допуне захтева за заштиту права, у којем је наручилац требало да донесе решење, као и да га достави подносиоцу захтева. На основу наведеног тужени орган закључио је да је изјашњење било могуће поднети сагласно члану 111. став 4. Закона о

јавним набавкама 08., 09. и 10.10.2010. године. Са изнетих разлога, тужени орган је сходном применом одредбе члана 224. став 2. Закона о општем управном поступку, одлучио као у диспозитиву оспореног закључка. За своју одлуку, тужени орган дао је разлоге које у свему као правилне и на закону засноване прихвата и овај суд."

(Пресуда Управног суда, 2У 2602/2011 од 26.6.2013. године)

ЗАХТЕВ ЗА НАКНАДУ ТРОШКОВА ЗАШТИТЕ ПРАВА У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008)
- члан 116. став 6. и 7.

Захтев за накнаду трошкова поднет након доношења одлуке наручиоца о поднетом захтеву за заштиту права је неоснован јер се исти може поднети само до доношења одлуке наручиоца, не и после.

Из образложења:

"Решавајући овај управни спор без одржавања усмене расправе, сагласно одредби члана 33. став 2. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", бр. 111/09), и испитујући законитост оспореног закључка у границама захтева из тужбе, у складу са одредбама члана 41. став 1. Закона о управним споровима, Управни суд је, оценом навода тужбе, одговора на тужбу и списка предмета ове управне ствари, нашао да тужба није основана.

Према образложењу оспореног закључка и стању у списима предмета, тужени орган је одлучујући о захтеву тужиоца од 13.12.2011. године за накнаду трошкова поступка заштите права у укупном износу од... динара на име уплаћене републичке административне таксе за захтев за заштиту права утврдио да у захтеву за заштиту права од 21.11.2011. године, тужилац није истакао захтев за накнаду трошкова, да је одлуку којом се усваја захтев за заштиту права примио дана 29.11.2011. године а да је захтев за накнаду трошкова поступка који је код наручиоца заведен под бројем.... доставио дана 30.11.2011. године. На основу овако утврђеног чињеничног стања, тужени орган је сходно члану 116. став 6. и 7. Закона о јавним набавкама, утврдио да је захтев за накнаду трошкова заштите права

поднет дана 30.11.2011. године неоснован, јер странке накнаду трошкова могу тражити до доношења одлуке наручиоца, а тужилац је у конкретном случају захтевао накнаду трошкова поступка заштите права након доношења решења наручиоца од 28.11.2011. године, којим је делимично понистен предметни поступак јавне набавке."

(Пресуда Управног суда, 23У 4410/2012 од 8.11.2013. године)

ЗАКЉУЧЕЊЕ УГОВОРА О ЈАВНОЈ НАБАВЦИ ПРЕ ИСТЕКА РОКА ЗА ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008)
- члан 24. став 7.

Уговор о јавној набавци може бити закључен са понуђачем изабраним у преговарачком поступку без објављивања јавног позива и пре истека рока за подношење захтева за заштиту права.

Из образложења:

"Правилна је и констатација тужене комисије да наручилац има право да закључи уговор не чекајући да истекне рок за подношење захтева за заштиту права, сагласно члану 24. став 7. Закона о јавним набавкама (даље: Закон), којим је прописано да се на спровођење поступка из става 1. тачка 4) овог члана не примењују одредбе члана 82. став 5. и члана 108. став 1. овог закона, цитиране у оспореном решењу, а којима је прописано да уговор о јавној набавци не може бити закључен пре истека рока за подношење захтева за заштиту права из члана 107. Закона и да захтев за заштиту права задржава даље активности наручиоца у поступку јавне набавке, до доношења одлуке о поднетом захтеву. Због тога је правилна оцена комисије да у спроведеном поступку наручиоца није повређена одредба члана 120. став 1. тач. 1) и 8), као ни одредба члана 121. став 1. тач. 6) и 19) Закона."

(Пресуда Управног суда, 14 У. 18351/2010(2) од 6.10.2011. године)

ЗАПОЧЕТИ ПОСТУПЦИ ЗАШТИТЕ ПРАВА

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/2012)
- члан 173.

До погрешне примене прописа од стране Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки, долази када је на поступак који је започет пре доношења новог прописа примењен нов пропис.

Из образложења:

"Налазећи да уз захтев за заштиту права, подносилац захтева није приложио потврду о уплати таксе као обавезни елемент садржине захтева за заштиту права из члана 109. став 1. тачка 6. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/2008) тужени орган је сходно члану 115. став 1. и 2. наведеног закона затражио од тужиоца да у року од 3 дана од дана пријема позива, а под претњом последица пропуштања из члана 117. став 1. тачка 1. истог закона допуни поднети захтев за заштиту права достављањем потврде о уплати таксе коју је издала и оверила банка којој је дат налог за пренос средстава од 17.04.2013. године. Како тужилац у остављеном року није поступио по захтеву туженог органа, тужени орган је на основу члану 117. став 1. тачка 1. Закона о јавним набавкама оспореним закључком одбацио захтев за заштиту права као непотпун.

Чланом 173. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/2012) прописано је да се на поступке заштите права започете до дана почетка примене овог закона примењују прописи по којима су започети.

По оцени Управног суда, а обзиром да је у конкретном случају поступак заштите права започет 17.04.2013. године тужени орган је приликом доношења оспореног закључка применио погрешан пропис, чиме је повређен закон на штету тужиоца. Ово са разлога што је оспорени закључак донет применом одредаба Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 116/2008) који је даном почетка примене Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/2012), 01.04.2013. године престао да важи, осим одредаба члана 78. овог закона које се примењују од 01.09.2013. године."

(Пресуда Управног суда, I-2 У 11092/2013 од 17.10.2013. године)

**ЗАШТИТА ПРАВА ЛИЦА КОЈЕ ИСПУЊАВА УСЛОВЕ ЈАВНЕ
НАБАВКЕ И ИМА ИНТЕРЕС ЗА ЗАКЉУЧЕЊЕ УГОВОРА**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008)

- члан 106. став 1.

Захтев за заштиту права у поступцима јавних набавки може да поднесе само лице које има интерес да закључи уговор о конкретној јавној набавци, а то је лице које испуњава услове конкретне јавне набавке.

Из образложења:

"Полазећи од побројаних чињеница, тужени орган је одбацио захтев за заштиту права, јер је нашао да СЗТР М. предузетника С. Н. није доставио доказе да је овлашћен од стране произвођача D. M. АГ&Цо. КГ из L. за сервисирање апарата побројаних у наведеној одлуци наручиоца, што важи и за С. Н. и М. D. појединачно, који су, према приложеним доказима, прошли обуку за сервисирање појединих апарата тог произвођача. Полазећи од ... Закона о јавним набавкама и чињеница утврђених у поступку доношења оспореног закључка, суд налази да тужилац није активно легитимисан за подношење захтева за заштиту права. Ово због тога што је, по схватању суда, смисао члана 106. став 1. да захтев за заштиту права може поднети свако лице које испуњава услове конкретне јавне набавке, а тиме има и интерес да закључи уговор о јавној набавци. Како тужилац није пружио доказе да је од стране произвођача овлашћен за сервисирање апарата побројаних у поменутој одлуци наручиоца, очигледно је да не испуњава услове конкретне јавне набавке, па не може очекивати да са њим буде закључен уговор о јавној набавци, односно није активно легитимисан за подношење захтева за заштиту права. Како је тужени орган овако коначно одлучио, оспореним закључком није повредио закон на тужиочеву штету.

Суд је ценио тужиочеве наводе из тужбе, али налази да, код утврђеног чињеничног и правног стања, не могу довести до другачијег решења. Ово због тога што претходно закључени уговори о сервисирању медицинских уређаја са наручиоцима из Републике Србије и Републике Српске, односно прихватање тужиочеве понуде од стране истог наручиоца у поступку друге јавне набавке сервисирања медицинских уређаја, нису, сами по себи, доказ да је тужилац овлашћени сервисер медицинских апарата, који су били предмет ове јавне набавке."

(Пресуда Управног суда, 10 У. 11945/2010(2009)(2) од 2.6.2011. године)

**ЗНАЧАЈ НАЧИНА ДОСТАВЕ ПИСМЕНА РЕПУБЛИЧКОЈ
КОМИСИЈИ ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА У ПОСТУПЦИМА
ЈАВНИХ НАБАВКИ**

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 116/2008)
- члан 111. став 4.

Достава путем "Post express" службе не представља препоручену доставу, те се дан предаје курирској служби не сматра као дан предаје органу коме је писмено упућено, с обзиром на то да су препоручене поштанске пошиљке и курирске услуге различите врсте поштанских услуга.

Из образложења:

"У тужби тужилац је оспорио законитост закључка туженог органа, због погрешне примене материјалног права и повреде правила поступка. Сматра да је тужени орган погрешно применио и тумачио одредбе члана 111. Закона о јавним набавкама (даље: ЗЈН), јер је тек од 30.8.2011. године почео да тече законски рок од три дана за достављање писменог изјашњења о наставку поступка заштите права. По мишљењу тужиоца, у погледу рачунања рокова треба применити одредбу члана 90 став 2. Закона о општем управном поступку, по коме се дан у који је достављање извршено не урачунава у рок, већ се за почетак рока узима први наредни дан. Из овога произилази да се за почетак рачунања рока узима 28.8.2011. године, па је његово изјашњење, о наставку поступка код туженог, благовремено.

По наведеном захтеву тужиоца, наручилац је донео решење, дана 25.8.2011. године, којим је одбио захтев за заштиту права подносиоца као неоснован, а подносилац захтева је дана 29.8.2011. године, путем курирског сервиса "Пост-Експрес" Комисији поднео писмено изјашњење о наставку поступка заштите права пред Комисијом, који је наручилац примио 30.8.2011. године. Датум 29.8.2011. године тужени орган није сматрао као дан предаје изјашњења Комисији, јер је упућен Комисији путем "Пост-Експрес" курирске службе, а која не представља препоручену доставу, према важећим прописима, због чега је даном подношења изјашњења сматран 30.8.2011. године, као дан када је Комисија исто примила.

У конкретном случају, подносилац захтева је тражио наставак поступка пред Комисијом, учинивши неспорним да решење наручиоца није

примио у року од десет дана од дана када је наручилац примио уредан захтев за заштиту права.

Правилно је, по оцени Управног суда, тужени орган закључком одбацио писмено изјашњење тужиоца о наставку поступка пред Републичком комисијом, налазећи да је исти неблаговремен.

Како је у спроведеном поступку утврђено да је наручилац примио захтев за заштиту права дана 16.8.2011. године, то је исти био дужан да своју одлуку о том захтеву тужиоцу достави закључно са 26.8.2011. године, односно од 17.8.2011. године наручиоцу почиње да тече рок од 10 дана за доношење и достављање решења по поднетом захтеву.

Како је тужилац писмено изјашњење о наставку поступка заштите права доставио Републичкој комисији дана 30.8.2011. године, односно по истеку рока од 13 дана из цитиране одредбе члана 111. став 3. ЗЈН, правилно је његов захтев одбачен као неблаговремен, сходно члану 111. став 4. ЗЈН."

(Пресуда Управног суда, III-4 У. 11242/2011 од 11.11.2011. године)

БЛАГОВРЕМЕНОСТ ЗАХТЕВА ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12...68/15)
- члан 95. став 1. и члан 149. став 3.

Благовремен је захтев за заштиту права у поступцима јавних набавки којим је оспорена садржина конкурсне документације ако је примљен од стране наручиоца седам дана пре истека законом прописаног рока за подношење понуда, независно од тога што је наручилац одредио краћи рок за подношење понуда од законом прописаног за одређену јавну набавку.

Из образложења:

"Код оваквог стања ствари, а имајући у виду цитиране одредбе Закона о општем управном поступку и Закона о јавним набавкама, Суд налази да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца, јер образложење оспореног решења не садржи разлоге који упућују на решење какво је дато у диспозитиву, а те повреде су биле од значаја за доношење законите одлуке у овој правној ствари. Ово због тога што је, према налажењу Суда, тужени орган оспореним решењем погрешно нашао да се у поступку по жалби разма-

трају само процесна питања која се односе на правилност поступања наручиоца приликом одбацивања захтева за заштиту права и да предмет разматрања у поступку по жалби не могу бити наводи жалбе којима је тужилац указивао да уколико је рок за подношење понуда од стране наручиоца одређен противно одредби члана 95. став 1. тачка 2. Закона о јавним набавкама, онда се захтев за заштиту права има сматрати благовременим без обзира на истек рока за подношење понуда који је одређен у позиву за подношење понуда. Према налажењу Суда, ако је рок за подношење понуда наручилац одредио противно одредби члана 95. Закона о јавним набавкама, онда се благовременост захтева за заштиту права из члана 149. став 3. истог закона, којим се оспорава врста поступка, садржина позива за подношење понуда или конкурсне документације, цени у односу на рок за подношење понуда који је прописан одредбом члана 95. Закона о јавним набавкама. Како тужени орган у поступку доношења оспореног решења није тако поступио, то је према налажењу Суда, оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца, а те повреде су биле од значаја за доношење законите одлуке у овој правној ствари."

(Пресуда Управног суда, У 1069/2016 од 10.3.2016. године)

III

СЕНТЕНЦЕ ИЗ СУДСКИХ ОДЛУКА ДОНЕТИХ ПРИМЕНОМ ЗАКОН О ЈАВНИМ НАБАВКАМА ("СЛ. ГЛАСНИК РС", br. 124/12...14/15 и 68/15)

СТРУЧНА ОЦЕНА ПОНУДА

Члан 3. став 1. тачка 32. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12...68/15)

Стручна оцена понуде је заснована на неправилно утврђеном чињеничном стању ако је најбољи понуђач изабран на основу декларације производа која се налази уз, а не на узорку производа који је предмет набавке.

Из образложења:

"Основано се, по оцени Управног суда тужбом указује да је приликом доношења оспореног решења повређен закон на штету тужиоца, јер ту-

жени орган није правилно оценио наводе тужиоца изнете у захтеву за заштиту права у поступцима јавних набавки, којим је указао да изабрани понуђач није доставио одређена добра, узорке, у складу са техничким захтевом из конкурсне документације и то за редни број 4 и редни број 6. По оцени Управног суда тужилац основано истиче да је требало извршити избор најповољнијег понуђача на основу декларације производа која се налази на сваком узорку, а не на основу декларације производа која се налази уз сваки узорак, будући да је на страни 12/57 конкурсне документације предвиђено да су понуђачи у обавези да уз понуду доставе по један узорак свих добара која су предмет јавне набавке. Према наведеном, "достављени узорци производа који се нуде морају бити са декларацијама и морају у свему одговарати захтеваним техничким карактеристикама из одељка III конкурсне документације. Декларација треба да садржи следеће податке: назив производа, састав и назив произвођача. Узорци морају бити запаковани у кутију, са залепљеном налепницом на којој је назначен тачан назив понуђача, адреса, контакт телефон, као и име и презиме особа за контакт. Комисија за јавну набавку ће вршити стручну оцену достављених узорака упоређивањем да ли исти одговарају захтеваним техничким карактеристикама из одељка III конкурсне документације. Узорци понуђача чија понуда буде изабрана као најповољнија остају код наручиоца ради контроле реализације појединачних уговора, док ће узорци осталих понуђача који су поднели понуде у поступку предметне јавне набавке бити враћени понуђачима на њихов захтев по окончању поступка набавке." Како је уз одговор на тужбу тужени орган доставио суду кутију са оба производа означена у конкурсној документацији под редним бројем 4 и редним бројем 6, на којима се не налазе декларације из којих се може закључити да ови производи одговарају захтеваним техничким карактеристикама из одељка III конкурсне документације, односно производ под редним бројем 6-тоалет папир у ролни не садржи уопште декларацију, основано се тужбом указује да постоји несклад између узорка и захтева постављеног у конкурсној документацији. Са изнетих разлога, суд не може да прихвати као правилан закључак туженог органа да наведена добра у свему одговарају захтеваним техничким карактеристикама из конкурсне документације будући да један од производа не садржи уопште декларацију, док декларација на другом производу не садржи све елементе који су предвиђени конкурсном документацијом. Имајући у виду да из декларације, као једином предвиђеном доказу у конкурсној документацији за утврђивање да ли су добра одговарајућа, у смислу одредбе

члана 3. став 1. тачка 32. Закона о јавним набавкама, не произилази да добра која је изабрани понуђач доставио за ставку 4 и 6 конкурсне документације у свему одговарају захтеваним карактеристикама из конкурсне документације, Управни суд је нашао да се основано тужбом указује да је стручна оцена понуде изабраног понуђача заснована на неправилно утврђеном чињеничном стању."

(Пресуда Управног суда 9 У. 12702/15 од 21.02.2017. године)

НЕПРИХВАТЉИВА ПОНУДА У ЈАВНИМ НАБАВКАМА

Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12...68/15)

Неприхватљива је понуда која не испуњава конкурсном документацијом захтеване карактеристике изражене кроз одговарајући стандард који дефинише број и врсту типских испитивања које је морало бити извршено на добру које је предмет јавне набавке.

Из образложења:

"Републичка комисија је затим разматрала навод овде тужиоца којим је указао да је за позиције 8 и 9 захтевано да се испитивање врши по стандарду ИЕС 60383, који је замењен стандардом ИЕС 60383-1, који се односи на јединице изолатора и стандардом ИЕС 60383-2, који се односи на изолаторске ланце. Међутим, тужени је констатовао да је наручилац предвидео да ставке 8 и 9 буду испитане у складу са стандардом ИЕС 60383, као и да је за испуњеност наведеног захтева наручиоцу изабрани понуђач доставио извештај о испитивању број 73.1/13 од 03.10.2013. године и за ставку 9 извештај о испитивању број 73.2/13 од 03.10.2013. године којима је наведено које су врсте испитивања извршене. Из наведеног произлази да је наручилац предвидео само да добра под ставкама 8 и 9 буду испитана у складу са стандардом и ИЕС 60383 без прецизирања које врсте испитивања, а које су предвиђене овим стандардом.

Међутим, основано се, по оцени Управног суда, наводима тужбе указује да је приликом доношења оспореног решења повређен закон на штету тужиоца, будући да је наручилац уговор доделио понуђачу чија је понуда била неприхватљива, јер није испуњавала конкурсном документацијом захтеване техничке спецификације, а коју повреду није отклонио тужени орган у поступку по захтеву за заштиту права.

Наиме, у спроведеном поступку је морао да буде у потпуности испоштован прописани стандард који дефинише број и врсту типских испитивања које је морало бити извршено на добру које је предмет јавне набавке. Ово стога, што је у техничким карактеристикама за позицију 8 захтевано да се испитивање врши према стандарду IEC 60383, који предметни стандард је замењен стандардом IEC 60383-1, који се односи на јединице изолатора и стандардом IEC 60383-2, који се односи на изолаторске ланце. Међутим, изабрани понуђач није доставио извештај са типског испитивања који задовољава стандардом постављене захтеве, јер није доставио прихватљиве извештаје са типског испитивања за два типа изолатора. У конкурсној документацији је такође наведено које техничке захтеве сваки од изолатора мора да испуни, односно да испитивање оба изолатора мора бити извршено у складу са захтеваним стандардом IEC 60383, а захтевани стандард јасно прописује да се типско испитивање изолатора мора извршити путем пет врста техничких испитивања. Изабрани понуђач је доставио за изолаторе извештаје о испитивању издате од Лабораторије за високонапонска и механичка испитивања АД Е. А, из којих се јасно види да су испитивања извршена према захтеваном стандарду, али да су извршена само четири типска испитивања, што је међу странкама било неспорно. Самим тим, понуда изабраног понуђача је неприхватљива и наручилац је, такву понуду морао да одбије, као неприхватљиву, што је пропустио да учини."

(Пресуда Управног суда 9 У. 18427/15 од 02.03.2017. године)

ДОКАЗ О ДОСТАВЉАЊУ ПИСМЕНА ЕЛЕКТРОНСКИМ ПУТЕМ

Члан 20. став 1. Закона о јавним набавкама

("Службени гласник РС", број 124/12, 14/15)

Када се комуникација између наручиоца јавне набавке и понуђача врши електронским путем, потврда о пријему електронског документа представља доказ о датуму када је извршено достављање писмена.

Из образложења:

"Одредбом члана 20. став 1. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12, 14/15), прописано је да се комуникација у поступ-

ку јавне набавке и у вези са обављањем послова јавних набавки одвија писменим путем, односно путем поште, електронске поште или факсом, као и објављивањем од стране наручиоца на порталу јавних набавки. Ставом 3. истог члана закона прописано је да комуникација треба да се одвија на начин да се поштују сви рокови предвиђени овим законом и да се у том циљу, када је то могуће, користе електронска средства, а ставом 6. истог члана прописано је да ако је документ поступка јавне набавке достављен од стране наручиоца или понуђача путем електронске поште или факсом, страна која је извршила достављање дужна је да од друге стране захтева да на исти начин потврди пријем тог документа, што је друга страна дужна и да учини када је то неопходно као доказ да је извршено достављање.

Одредбом члана 151. став 2. истог закона, прописано је да ако поднети захтев за заштиту права не садржи све податке из става 1. овог члана, наручилац ће без одлагања, позвати подносиоца захтева да у року од 2 дана допуни захтев. Ставом 3. истог члана прописано је да ако подносилац захтева не поступи у року из става 2. овог члана, односно ако не допуни захтев у складу са позивом за допуну, наручилац ће такав захтев одбацити закључком.

Полазећи од цитираних законских одредби, по оцени Управног суда, закључци туженог органа да је у конкретном случају у складу са чланом 20. Закона о јавним набавкама одабран начин комуникације између тужиоца као подносиоца захтева и наручиоца путем електронске поште, те да када је у питању достава докумената електронским путем несумњиво је да дан упућивања истог на адресу примаоца, уједно представља и дан када је тај документ испоручен на наведену адресу, то је дан када је прималац документ и примио а уколико прималац (у било ком моменту) потврди пријем документа у конкретном случају тек 08.01.2015. године, за сада се не може прихватити као правилан јер немају своје упориште у списима предмета и одредби члана 20. став 6. Закона о јавним набавкама. Ово стога што из стања у списима предмета произлази да је у конкретном случају захтев за заштиту права у поступцима јавних набавки наручиоцу достављен непосредно, с обзиром да се на истом налази пријемни печат наручиоца на коме је као датум пријема наведен 05.01.2015. године. Поред тога, у погледу датума потврде пријема документа електронским путем по оцени суда исти не представља само доказ на околност да је путем оваквог вида комуникације извршена достава документа, већ и доказ да-

тума пријема документа од којег датума потврде пријема почиње да тече рок из члана 151. став 2. Закона о јавним набавкама за допуну захтева за заштиту права."

(Пресуда Управног суда 23 У.5023/15 од 28.10.2016. године)

РАЧУНАЊЕ РОКОВА ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПОНУДЕ

Члан 95. став 1. тачка 2. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12, 14/15)

Последњи дан за подношење понуда не може бити дан у коме истиче рок од 30 дана од дана кад је наручилац објавио позив за достављање понуда на порталу јавних набавки.

Из образложења:

"Код оваквог стања ствари, а имајући у виду цитиране одредбе наведених закона, Суд налази да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца, јер је оспорено решење донето противно основном начелу о обавезности правноснажних пресуда, прописаном одредбом члана 7. став 1. Закона о управним споровима, с обзиром да поступајући у извршењу пресуде Управног суда, П-4 У. 2294/14 од 26.03.2014. године којим је поништено раније решење истог туженог органа, број 4-00-2301/2013 од 27.01.2014. године и предмет враћен надлежном органу на поновно одлучивање, тужени орган у поновном поступку није поступио по правном схватању Управног суда из наведене пресуде. У наведеној пресуди, Суд је изнео правно схватање да у конкретном случају, у конкурсној документацији наручиоца није остављен минимални рок од 30 дана од дана објављивања позива за подношење понуда, прописан одредбом члана 95. став 1. тачка 2. Закона о јавним набавкама, будући да је дан 29.11.2013. године био тридесети дан од дана 30.10.2013. године, када је наручилац на Порталу јавних набавки објавио позив за достављање понуда у поступку јавне набавке, ЈН број 27/13. Због наведеног, како је у конкурсној документацији остављен краћи рок од 30 дана од дана објављивања позива, јер је у њој, као задњи дан рока стављен дан пре истека 30-ог дана од дана објављивања позива, Суд је нашао да је тужени орган оспорено решење донео погрешном применом наведене одредбе Закона о јавним набавкама, те да је њиме повредио закон на штету тужиоца. Поступајући у извршењу пре-

суде Управног суда, П-4 У. 2294/14 од 26.03.2014. године, тужени орган у поновном поступку није поступио по наведеном правном схватању Управног суда, већ је директним активним непоступањем по наведеној пресуди, поступио противно основном начелу о обавезности правноснажних пресуда, прописаном одредбом члана 7. став 1. Закона о управним споровима, као и одредби члана 69. став 2. истог закона, према којој је надлежни орган, између осталог, везан правним схватањем суда, као и примедбама суда у погледу поступка. При томе се у конкретном случају не ради о тумачењу одредби Закона о јавним набавкама, већ о правном схватању Управног суда, по коме је тужени орган дужан да поступи. Због наведених разлога, према налажењу Суда, оспореним решењем је повређен закон на штету тужиоца, а те повреде су биле од значаја за доношење законите одлуке у овој правној ствари."

(Пресуда Управног суда П-1 У. 13674/15 од 01.12.2016. године)

ДОКАЗИВАЊЕ ИСПУЊЕНОСТИ ОПШТИХ УСЛОВА ЗА УЧЕШЋЕ У ЈАВНИМ НАБАВКАМА

Члан 75. став 1. тачка 4) и став 5. Закона о јавним набавкама
("Службени гласник РС", број 124/12)

Ако Комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки оцени да за одређеног понуђача треба утврдити испуњеност општих услова за учешће у поступку јавне набавке, независно од тога што је тај понуђач ослобођен обавезе доказивања јер је уписан у регистар понуђача, она је у обавези да у потпуности утврди чињенично стање извођењем свих доказа за које оцени да су од утицаја на доношење правилне и законите одлуке.

Из образложења:

Код оваквог стања ствари, Управни суд налази да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца, јер тужени орган у образложењу оспореног решења није навео јасне и правно аргументоване разлоге због којих је закључио да је захтев тужиоца за заштиту права неоснован. Наиме, правилан је закључак туженог органа да је чињеница уписа понуђача у Регистар понуђача, законска претпоставка о испуњавању услова прописаних одредбом члана 75. став 1. тачка 1) – 4) Закона о јавним на-

бавкама. Међутим, при чињеници да је тужилац уз захтев за заштиту права туженом органу доставио преглед стања на рачунима понуђача "К. П." АД К, према коме тај понуђач на дан 13.03.2015. године на територији општине А. има дуг на име пореза на имовину обвезника који воде пословне књиге, образложењем да наведени преглед стања није оверен и да не представља доказ из кога се несумњиво може утврдити да тај понуђач није измирио обавезе по основу локалних јавних прихода, тужени орган није дао правно ваљане разлоге за своју одлуку. Ово с тога што су разлози нејасни и међусобно противречни, јер, с једне стране, тужени орган налази да се неоверен преглед стања на рачунима не може узети као доказ који на несумњив начин доказује постојање дуга понуђача "К. П." АД К. по основу јавних прихода, пошто се ради о неовереном прегледу стања, док с друге стране, тужени орган образлаже да правно лице које је уписано у Регистар понуђача код Агенције за привредне регистра, није дужно да пружи било какве доказе о испуњености услова из члана 75. став 1. тачка 1) – 4) Закона о јавним набавкама, јер за регистроване понуђаче важи законска претпоставка о испуњавању тих услова. Суд налази да је тужени орган био у обавези да у потпуности утврди чињенично стање, будући да се већ упустио у оцену понуђеног доказа, у смислу одредбе члана 157. став 4. Закона о јавним набавкама, којом је прописано да ће Републичка комисија извести доказе за које оцени да су од утицаја за доношење правилне и законите одлуке о поднетом захтеву за заштиту права. Ово нарочито због тога што треће лице са правним интересом, у конкретном случају тужилац, нема правно овлашћење да покрене поступак брисања регистрованог понуђача, конкретно заинтересованог лица "К. П." АД К. из Регистра понуђача, јер је чланом 8. Правилника о садржини Регистра понуђача и документацији која се подноси уз пријаву за регистрацију понуђача, прописано да се брисање понуђача из Регистра врши само на захтев регистрованог понуђача и по службеној дужности. По оцени Суда, тужени орган је био у обавези да провери тачност достављеног прегледа стања о дугу овог понуђача, те да тек након тога оцењује да ли је захтев тужиоца за заштиту права основан или не. Оваквим поступањем тужени орган је учинио битну повреду правила поступка, прописану одредбом члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку поступку ("Службени лист СРЈ", број 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС", број 30/10), којом је између осталог, прописано да образложење решења садржи: кратко излагање захтева странака, утврђено чињенично стање, по потреби и разлоге

који су били одлучни при оцени доказа, разлоге због којих није уважен који од захтева странака, правне прописе и разлоге који с обзиром на утврђено чињенично стање упућују на решење какво је дато у диспозитиву. Такође, будући да није утврдио одлучну чињеницу у овој управној ствари, односно чињеницу да ли је понуђач "К. П." АД К. измирио доспеле порезе, доприносе и друге јавне дажбине у складу са прописима Републике Србије, што је услов прописан одредбом члана 75. став 1. тачка 4) Закона о јавним набавкама, по оцени Управног суда, тужени орган је повредио и одредбу члана 192. став 1. Закона о општем управном поступку, којом је прописано да на основу одлучних чињеница утврђених у поступку, орган надлежан за решавање доноси решење о управној ствари која је предмет поступка."

(Пресуда Управног суда II-2 У.9930/15 од 23.06.2016. године)

УСЛОВИ ЗА НАБАВКУ МАЛЕ ВРЕДНОСТИ

Члан 39. став 1. Закона о јавним набавкама
("Службени гласник РС", број 124/2012)

Нису испуњени законом прописани услови за спровођење поступка јавне набавке мале вредности ако се врши набавка и услуга и добара (одржавање опреме и набавка резервних делова), јер није реч о истоврсном предмету јавне набавке.

Из образложења:

"Код оваквог чињеничног и правног стања, по оцени Управног суда, основано се наводима тужбе указује да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца. Ово с тога, што је, по оцени Суда, у конкретном случају, поступак јавне набавке спроведен основном одредбе члана 39. став 1. Закона о јавним набавкама, као поступак јавне набавке мале вредности, иако из понуда јасно произлази да се не ради о набавци мале вредности, јер, како прописује наведена законска одредба, да би била мале вредности, набавка треба да на годишњем нивоу буде нижа од 3.000.000 динара. Како је наручилац у покренутом поступку јавне набавке мале вредности утврдио да набавка, ипак, прелази наведену вредност, као лимит укупно процењене вредности на годишњем нивоу, требало је, по налагању Суда, да тај поступак обустави и отпочне нов поступак, према

правилима која важе за јавне набавке велике вредности. У том смислу, Суд налази да је погрешно закључивање туженог органа да је наручилац користио цене за резервне делове само за потребе рангирања прихватљивих понуда, јер се ради о ценама резервних делова чија се замена, како и сам тужени орган наводи у образложењу оспореног решења, подразумева у оквиру услуга поправке и одржавања рендген апарата. С тим у вези, Суд налази и да је у поступку јавне набавке мале вредности, поред набавке услуга поправке и одржавања рендген апарата, погрешно предвиђена и набавка добара, односно резервних делова, што је противно цитираној одредби члана 39. став 1. Закона о јавним набавкама, према којој се поступак јавне набавке мале вредности спроводи само за набавку истоврсних добара, услуга или радова."

(Пресуда Управног суда II-4 У.1590/16 од 09.02.2017. године,)

ОБАВЕЗА НАРУЧИОЦА ДА ПРИМЕНИ САМО КРИТЕРИЈУМЕ ИЗ КОНКУРСНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

Члан 84. став 3. Закона о јавним набавкама
("Службени гласник РС", број 124/12)

Приликом доношења одлуке о избору најповољнијег понуђача у поступку јавне набавке, наручилац је дужан да примени искључиво оне критеријуме и елементе за избор које је навео у конкурсној документацији.

Из образложења:

"По оцени Управног суда, оспорено решење је донето противно правном схватању и примедбама изнетим у пресуди, II-3 У. 12085/15 од 15.12.2015. године, којим је Суд јасно указао туженом органу због чега је решењем, број 4-00-951/2015 од 26.06.2015. године, повређен закон на штету тужиоца. Наиме, из конкурсне документације за предметну партију отвореног поступка јавне набавке, која је достављена Суду уз одговор на тужбу, а посебно из Упутства за доказивање испуњености услова из члана 75. и 76. Закона о јавним набавкама – тачка 12. Услов, произлази да је конкурсном документацијом захтевано да предметна добра која понуђач нуди треба да испуњавају услове у погледу траженог састава, нето количине, рока употребе, услова чувања, класе или категорије и сл, о чему до-

каз представља фотокопија одштампаних текстуалних декларација производа, које су у складу са важећим прописима (Правилник о декларисању и означавању упакованих намирница "Службени лист СЦГ", број 4/04,.. и 48/04 и Правилник о декларисању, означавању и рекламирању хране "Службени гласник РС", број 85/13) и које се налазе на амбалажи, за све производе из партије за које понуђач конкурише. Исто тако, из предметне конкурсне документације, односно из Обрасца структуре цене (Образац 2 а), за партију 4 – Млеко и млечни производи, произлази да је прописан, између осталог, назив производа: Јогурт – чаша 0,2 л, Јединица мере – комад, Количина 14.000, као и назив производа Павлака 1/1, Јединица мере – кг, Количина 120.

Одредбом члана 84. став 3. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12), прописано је да наручилац у конкурсној документацији наводи, описује и вреднује критеријум и све елементе критеријума које намерава да примени, а посебно наводи методологију за доделу пондера за сваки елемент критеријума која ће омогућити накнадну објективну проверу оцењивања понуда. Ставом 5. истог члана, прописано је да је при оцењивању понуда наручилац дужан да примењује само онај критеријум и елементе критеријума који су садржани у конкурсној документацији, и то на начин како су описани и вредновани.

Како из садржине конкурсне документације за предметну партију отвореног поступка јавне набавке произлази да је конкурсном документацијом захтевано да предметна добра која понуђач нуди испуњавају услове, између осталог и у погледу нето количине, као и да је образцем структуре цене (Образац 2 а), за партију 4 – Млеко и млечни производи, између осталог, прописан назив производа: Јогурт – чаша 0,2 л, Јединица мере – комад, Количина 14.000, као и назив производа: Павлака 1/1, јединица мере – кг, количина 120, при чему је тужени орган у спроведеном поступку утврдио да се понуда изабраног понуђача односи на јогурт – чашу 0,18 л и павлаку 0,5 кг, то је, по оцени Суда, погрешно закључивање туженог органа да наведене чињенице нису од значаја за оцену понуде изабраног понуђача и да нето количина није прецизно захтевана конкурсном документацијом. Због наведених разлога, оспорено решење је донето повредом цитиране одредбе члана 84. став 5. Закона о јавним набавкама, јер тужени орган није правилно оценио чињеницу да наручилац при оцењивању понуда није ценио само оне критеријуме и елементе критеријума који су са-

држани у конкурсној документацији, на начин како су описани и вредновани.

Одредбом члана 157. став 2. Закона о јавним набавкама, прописано је да Републичка комисија по службеној дужности испитује и да ли су испуњени законски услови за примену одређеног поступка јавне набавке, да ли су прекршене одредбе закона због којих се уговор може поништити или је уговор ништав. Ставом 6. тачка 1) истог члана Закона, прописано је да Републичка комисија решењем усваја захтев за заштиту права и, у целини или делимично, поништава поступак јавне набавке, уколико је захтев за заштиту права основан.

Одредбом члана 156. став 3. истог Закона, прописано је да, ако је захтев за заштиту права основан, наручилац мора подносиоцу захтева за заштиту права на писани захтев надокнадити трошкове настале по основу заштите права.

Код оваквог чињеничног и правног стања, Суд налази да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца, због чега је тужбу уважио и поништио оспорено решење, одлучујући као у ставу I диспозитива ове пресуде, применом одредбе члана 40. став 2., члана 42. став 1. и члана 46. став 2. Закона о управним споровима, а будући да природа ствари то дозвољава и да чињенично стање пружа поуздан основ за доношење одлуке у пуној јурисдикцији, Суд је решио ову управну ствар применом одредбе члана 43. став 1. истог Закона, тако што је на основу члана 157. став 6. тачка 1) Закона о јавним набавкама, усвојио захтев за заштиту права подносиоца, овде тужиоца и поништио предметни отворени поступак јавне набавке услуга ЈН бр. 1/2015, у делу који се односи на партију 4 и на основу одредбе члана 156. став 3. истог Закона, наручиоца обавезао да подносиоцу захтева, овде тужиоцу, надокнади трошкове поступка у укупном износу од 91.250,00 динара, од чега за таксу за захтев за заштиту права износ од 80.000,00 динара и за састав захтева од стране адвоката износ од 11.250,00 динара (обрачунат на основу процењене вредности предметне јавне набавке од 995.515,00 динара, сходно Тарифном броју 37. став 1., у вези са Тарифним бројем 13. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката ("Службени гласник РС", број 121/12)), одлучујући као у ставу II диспозитива."

(Пресуда Управног суда II-4 У. 3265/16 од 13.10.2016. године)

**РОК ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПОНУДА У НАБАВКАМА
МАЛЕ ВРЕДНОСТИ**

Члан 99. Закона о јавним набавкама
("Службени гласник РС", број 124/2012 и 14/2015)

Конкурсном документацијом се не може одредити краћи рок од осам дана за достављање понуда у поступку јавне набавке мале вредности, па се тек након истека осмог дана могу отварати пристигле понуде.

Из образложења:

"Из образложења оспореног решења и списка предмета произлази да је наручилац Општина Б, на Порталу јавних набавки, дана 25.07.2015. године објавио позив за достављање понуда у поступку јавне набавке мале вредности услуга – инжењерске услуге, број 1.2.3./15, као и да је у конкурсној документацији одредио да рок за достављање понуда истиче 03.08.2015. године у 12,00 часова и да ће достављене понуде бити отворене истог дана у 12,30 часова. Пре истека рока за подношење понуда, тужилац је туженом органу поднео захтев за заштиту права дана 31.07.2015. године, којим је оспоравао садржину конкурсне документације, као и предвиђен рок за отварање понуда, наводећи да је тај рок преурањен. Захтев тужиоца, тужени орган је оспореним решењем одбио као неоснован, образлажући своју одлуку тиме да је 03.08.2015. године био осми дан од дана објаве позива на Порталу јавних набавки, што је у складу са одредбом члана 99. Закона о јавним набавкама.

Одредбом члана 99. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/2012 и 14/2015), прописано је да рок за подношење понуда у поступку јавне набавке мале вредности не може бити краћи од осам дана од дана објављивања позива за подношење понуда.

Код оваквог чињеничног и правног стања, по оцени Управног суда, основано се наводима тужбе указује да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца. Ово с тога што, у конкретном случају, у конкурсној документацији наручиоца није остављен минимални рок од осам дана од дана објављивања позива за подношење понуда, прописан одредбом члана 99. Закона о јавним набавкама, будући да је дан 03.08.2015. године био осми дан од дана 25.07.2015. године, када је наручилац на Порталу јавних набавки објавио позив за достављање понуда у поступку јавне

набавке, 1.2.3./15. Због наведеног, како је у конкурсној документацији остављен краћи рок од осам дана од дана објављивања позива, јер је у њој, као последњи дан рока стављен дан пре истека осмог дана од дана објављивања позива, Суд налази да је тужени орган оспорено решење до-нео погрешном применом наведене одредбе Закона о јавним набавкама, те да је њиме повредио закон на штету тужиоца."

(Пресуда Управног суда II-4 У.3507/16 од 17.03.2017. године)

ДОКАЗ ДА ПОНУЂАЧУ НИЈЕ ИЗРЕЧЕНА МЕРА ЗАБРАНЕ ОБАВЉАЊА ДЕЛАТНОСТИ

Члан 75. став 1. тачка 3. Закона о јавним набавкама
("Службени гласник РС", број 124/12)

Потврда агенције за привредне регистре, у којој је наведено да код тог органа није регистровано да је понуђачу изречена мера забране обављања делатности која је на снази у време објављивања, односно слања позива за подношење понуда, као ни на дан издавања потврда, представља ваљан доказ о испуњености услова за учешће у поступку јавне набавке.

Из образложења:

"Код оваквог стања ствари, а имајући у виду цитирану одредбу Закона о општем управном поступку, Суд налази да су оспореним решењем повређена правила поступка на штету тужиоца, јер образложење оспореног решења не садржи разлоге који упућују на решење какво је дато у диспозитиву, а то је било од значаја за доношење законите одлуке у овој правној ствари. Према налажењу Суда, не могу се прихватити као правилни разлози туженог органа дати у образложењу оспореног решења, да тужилац није доказао да испуњава обавезни услов предвиђен одредбом члана 75. став 1. тачка 3. Закона о јавним набавкама, јер достављена потврда не потврђује да није регистровано да привредном субјекту није изречена мера забране обављања делатности која је на снази на дан 07.03.2014. године, када је позив за подношење понуда објављен, с обзиром да се достављена потврда односи на дан 24.03.2014. године, због чега се не може утврдити да ли је у тренутку објављивања позива 07.03.2014. године, евентуално била на снази мера забране обављања делатности, због чега се

не може узети као доказано да изабрани понуђач испуњава законом и конкурсном документацијом захтевани услов за учешће у поступку јавне набавке. Ово због тога што, према налажењу Суда, из саме потврде Агенције за привредне регистре БД 26063/2014 од 25.03.2014. године, која се налази у списима достављеним уз одговор на тужбу туженог органа, произлази да код наведеног органа, није регистровано да је привредном субјекту, односно тужиоцу, изречена мера забране обављања делатности која је на снази у време објављивања, односно слања позива за подношење понуда, односно на дан 24.03.2014. године, због чега нису јасни разлози туженог органа да се наведена потврда односи само на дан 24.03.2014. године и да се не може утврдити да ли је у тренутку објављивања позива за подношење понуда 07.03.2014. године, била на снази мера забране обављања делатности тужиоца, када насупрот томе, из садржине саме потврде Агенције за привредне регистре БД 26063/2014 од 25.03.2014. године, произлази да се иста односи како на време објављивања, односно слања позива за подношење понуда, тако и на дан 24.03.2014. године, због чега разлози оспореног решења не упућују на решење какво је дато у диспозитиву. Због наведених разлога, према налажењу Суда, оспореним решењем су повређена правила поступка на штету тужиоца, а те повреде су биле од значаја за доношење законите одлуке у овој управној ствари."

(Пресуда Управног суда II-4 У. 5433/15 од 11.02.2016. године)

ОБАВЕЗА ДОСТАВЉАЊА ДОКАЗА У СКЛАДУ СА КОНКУРСНОМ ДОКУМЕНТАЦИЈОМ

Члан 79. став 5. Закона о јавним набавкама

Не може се сматрати прихватљивом понуда уз коју понуђач није доставио потврду народне банке о регистрацији менице, односно није навео интернет страницу на којој се тај доказ може наћи, а која је захтевана конкурсном документацијом.

Из образложења:

"У поновљеном поступку тужени орган није поступио по налогу датом у пресуди Управног суда III-8 У. 13884/14 од 14.05.2015. године, будући да није отклонио недостатке на које је указано пресудом, јер се није изјаснио поводом битног недостатка понуде изабраног понуђача, ов-

де заинтересованог лица, која не садржи јединичну цену, а што је од утицаја приликом поређења јединичне и укупне цене и правилне примене одредбе члана 93. став 5. Закона о јавним набавкама. Поред тога, није откљоњен ни недостатак на који је указано пресудом, да понуђач уз понуду није доставио потврду о регистрацији, нити је навео интернет странцу на којој се доказ може пронаћи, што је супротно одредби члана 79. став 5. Закона о јавним набавкама. Списима предмета поново није прикључена понуда тужиоца на коју се позива тужени орган, па суд и даље не може проверити чињенично стање утврђено у образложењу оспореног решења."

(Пресуда Управног суда III-7 У. 14474/15 од 24.02.2016. године)

ДОКАЗ О ПЛАЋАЊУ АДМИНИСТРАТИВНЕ ТАКСЕ

Члан 151. став 1. тачка 6. Закона о јавним набавкама
("Службени гласник РС", бр. 124/12)

Када се административна такса плаћа налогом за плаћање у електронској форми доказ о плаћању таксе је потврда банке о извршењу налога за пренос, односно оверена копија swift поруке, а када се плаћање врши са пословног рачуна правног лица доказом се сматра и извештај о променама на пословном рачуну правног лица на коме се налазе си реализовани налози за пренос.

Из образложења:

"Из образложења оспореног закључка и списка предмета ове управне ствари, произлази да је тужилац, као понуђач у отвореном поступку ради закључења оквирног споразума јавне набавке добара – графитних четкица и делова одузимача струје, обликованом по партијама, ЈН бр. ВНД-151/14, поднео захтев за заштиту права, који је наручилац примио дана 29.09.2014. године. Тужени орган је по пријему документације од наручиоца, у поступку испитивања процесних претпоставки за даље поступање по истом, утврдио да поднети захтев садржи недостатке. Ово стога што је уз предметни захтев, као доказ о уплати таксе из члана 156. став 1. тачка 3. Закона о јавним набавкама, од стране подносиоца захтева приложен документ под називом "Налог за пренос" и "Потврда о предатом налогу за пренос", са печатом Sberbank "примљено 29.09.2014. године", уз назнаку да је сврха плаћања "реп. адм. такса ЈН ВНД 151/2014". По оцени туже-

ног, садржина поменутог "Налога за пренос" и "Потврде о предатом налогу за пренос", упућује на закључак да је банка примила налог да са рачуна подносиоца захтева за заштиту права у корист буџета Републике Србије пренесе износ од 80.000,00 динара, на име републичке административне таксе за поступак јавне набавке означен као ЈН ВНД 151/2014. Међутим, наведени документ не представља потврду о уплати таксе за предметну јавну набавку, која је одредбом члана 151. став 1. тачка 6. Закона о јавним набавкама предвиђена као обавезни елемент садржине поднетог захтева. Стога је тужени орган од подносиоца захтева затражио да у року од два дана од дана пријема наведеног позива, а под претњом последица пропуштања, допуни поднети захтев за заштиту права тако што ће доставити потврду о уплати таксе прописану чланом 151. став 1. тачка 6. Закона о јавним набавкама. Поступајући по том налогу, подносилац захтева је дана 14.01.2015. године доставио поднесак, уз који није доставио доказ о уплати таксе. Како подносилац захтева није отклонио недостатке на које му је указано позивом за допуну, то је тужени орган одбацио захтев за заштиту права као непотпун.

Одредбом члана 151. став 1. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 124/12), прописано је да захтев за заштиту права садржи: назив и адресу подносиоца захтева и лице за контакт; назив и адресу наручиоца; податке о јавној набавци која је предмет захтева, односно о одлуци наручиоца; повреде прописа којима се уређује поступак јавне набавке; чињенице и доказе којима се повреде доказују; потврду о уплати таксе из члана 156. овог закона, потпис подносиоца. Одредбом става 2. истог члана, прописано је да ако поднети захтев за заштиту права не садржи све податке из става 1. овог члана, наручилац ће без одлагања, позвати подносиоца захтева да у року од два дана допуни захтев. Одредбом става 3. овог члана, прописано је да ако подносилац захтева не поступи у року из става 2. овог члана, односно ако не допуни захтев у складу са позивом за допуну, наручилац ће такав захтев одбацити закључком.

Одредбом члана 156. став 1. тачка 3. истог закона, прописано је да је подносилац захтева за заштиту права дужан да на одређени рачун буџета Републике Србије уплати таксу у износу од 80.000,00 динара, ако се захтев за заштиту права подноси пре отварања понуда или ако процењена вредност јавне набавке, односно понуђена цена понуђача којем је додељен уговор није већа од 80.000.000,00 динара.

Из наведених одредаба Закона о јавним набавкама произлази да ће се наложити допуна захтева само ако захтев не садржи све податке из члана 151. став 1. Закона о јавним набавкама. Подаци из члана 151. су: назив и адреса подносиоца захтева и лице за контакт, назив и адреса наручиоца, подаци о јавној набавци која је предмет захтева, односно о одлуци наручиоца, повреде прописа којима се уређује поступак јавне набавке и потпис подносиоца. Чињенице и докази којима се повреде доказују и потврда о уплати таксе из члана 156. став 1. закона, не представљају податке, па одредба става 2. не би могла да се односи и на њих.

Стога тужени орган, по оцени Управног суда, није могао да наложи тужиоцу да у року од два дана изврши допуну захтева, тако што ће доставити ваљану потврду о уплати таксе, која је прописана одредбом члана 156. став 1. Закона о јавним набавкама, а поготову не са позивом на правне последице пропуштања из члана 151. став 3. Закона о јавним набавкама.

Одредбом члана 10. став 4. Закона о републичким административним таксама ("Службени гласник РС", бр. 43/03...93/12), прописано је да је обвезник дужан да уз захтев приложи одговарајући доказ да је таксу платио, осим у случају из члана 4. став 7. и 8. и члана 4а. став 2. овог закона, када се уплата врши у готовом новцу.

Према правном ставу Управног суда, утврђеном на седници свих судија 31.03.2014. године, одговарајући доказ о плаћању административне таксе, када се републичка административна такса плаћа у новцу налогом за плаћање у електронској форми, јесте потврда банке о извршењу налога за пренос, односно оверена копија "SWIFT" поруке. Поред тога, у случају када плаћање републичке административне таксе врши правно лице са пословног рачуна, доказом да је такса плаћена, може се сматрати и извештај о свим променама на пословном рачуну правног лица који је банка обавезна да достави клијенту, на коме се налазе сви налози за пренос који су реализовани.

Имајући у виду све наведено, основано се, по оцени Управног суда, тужбом указује да је оспореним закључком повређен закон на штету тужиоца. Ово стога, што сам наручилац, приликом сачињавања конкурсне документације, није прецизирао да уз захтев за заштиту права мора бити достављен одређени доказ о уплати таксе, у виду потврде издате од стране банке, оверене печатом банке уз видљив датум пријема уплате, па се уплата републичке административне таксе може доказивати свим дока-

зним средствима, а поготову оним на које је указао суд. Поред тога, доказима достављеним уз тужбу-потврдом о извршеном плаћању код Sberbank, из које се види да је дана 29.09.2014. године на рачун примаоца - буџет Републике Србије уплаћен износ од 80.000,00 динара, за сврху плаћања ЈН-ВНД-151/14, основано се доводи у сумњу закључак туженог органа да није плаћена административна такса."

(Пресуда Управног суда 7 У. 3114/15 од 05.06.2015. године)

НЕДОСТАЦИ ПОНУДЕ НАСТАЛИ НАКОН ОТВАРАЊА ПОНУДА

106. став 1. тачка 5. Закона о јавним набавкама

Понуђач коме је додељен уговор не може трпети штету због тога што је након отварања његове понуде, за коју је констатовано да је потпуна, дошло до нестанка једног узорка, нити се због ове чињенице понуда може окарактерисати као непотпуна.

Из образложења:

Према образложењу оспореног решења, подносилац захтева "D.E." д.о.о. Б. је захтевом за заштиту права од 24.12.2014. године оспорио стручну оцену понуда приказану у Одлуци о додели уговора 05-1 бр. 1060-2036 од 15.12.2014. године, сматрајући да изабрани понуђач-овде тужилац, није доставио све узорке за све понуђене производе. Наручилац је дана 29.12.2014. године доставио туженом документацију из предметног поступка јавне набавке, као и одговор на поднети захтев за заштиту права, указујући да је приликом фазе стручне оцене понуда, као и израде Извештаја о стручној оцени понуда, односно Одлуке о додели уговора поступио у свему према одредбама Закона о јавним набавкама, те је извршена стручна оцена свих поднетих понуда. Пошто је утврдио да је предметни поступак јавне набавке обликован као јединствени поступак набавке, у коме је захтевано обавезно достављање узорака са етикетама и упутством за употребу залепљеним на узорке свих понуђених производа, да је у делу "Техничка спецификација" предвиђено 21 добро, са описаним техничким карактеристикама артикла и да у одговору на поднети захтев наручилац није оспорио чињеницу да један од узорака не постоји у документацији изабраног понуђача, што је констатовала комисија наручиоца, тужени је нашао да недостатак једног узорка који је морао бити достављен уз понуду чини понуду неупоредивом,

јер није могуће утврдити стварну садржину понуде и оцену испуњености захтеваних техничких карактеристика на основу узорака и етикета са упутством за употребу. У том смислу, тужени орган је усвојио захтев за заштиту права и поништио отворени поступак јавне набавке предметних добара налазећи да су у спроведеном поступку јавне набавке почињене повреде одредаба члана 12. став 1. и 106. став 1. тачка 5. Закона о јавним набавкама у вези члана 157. став 6. тачка 1. истог закона.

По налажењу Управног суда, основано се тужбом оспорава законитост решења туженог органа због повреде закона на штету тужиоца. Наиме, према образложењу оспореног решења, тужени је одлуку засновао на једном од навода понуђача "D. E." из захтева за заштиту права, а то је да је понуда изабраног понуђача неприхватљива, јер нису приложени сви узорци (од понуђених 21 приложено је 20 узорака), док остале наводе није уопште ценио. По оцени туженог, околност да уз понуду изабраног понуђача нису достављени сви узорци или уопште да ли су уз понуду изабраног понуђача достављени сви узорци или нису, није од значаја, будући да је у моменту вршења увида у документацију од стране неизабраног понуђача утврђено да недостаје један узорак. Међутим, по оцени суда, овакво становиште туженог не може се прихватити као правилно. Наиме, неспорно је да је у Записнику о отварању понуда од 21.11.2014. године констатовано да нема недостатака припелих понуда ни примедби на поступак отварања, а који је вршен у присуству представника оба понуђача, а да је Одлука о додели уговора изабраном понуђачу, овде тужиоцу, од 15.12.2014. године, заснована, између осталог, и на Извештају о стручној оцени понуда од 11.12.2014. године, у коме нису констатовани недостаци припелих понуда. Поред тога, утврђено је да је дошло до нестанка једног узорка - пасте за суво прање руку од 150 ml (туба), понуђача "G" д.о.о. Б, коме је додељен уговор након спроведеног поступка јавне набавке, а што је констатовано 18.12.2014. године, приликом вршења увида у документацију тужиоца у просторијама наручиоца јавне набавке ПД "Е. Б". Код ових неспорних чињеница, Управни суд налази да тужилац, као понуђач коме је додељен уговор, не може трпети штету због тога што је након отварања његове понуде, за коју је констатовано да је потпуна, дошло до нестанка једног узорка - пасте за суво прање руку од 150 ml, нити се због ове чињенице понуда може оквалификовати као непотпуна."

(Пресуда Управног суда 7 У. 9713/15 од 04.11.2016. године)

ПРИМЕНА КРИТЕРИЈУМА ЗА ДОДЕЛУ УГОВОРА

Члан 84. Закона о јавним набавкама
(Сл. гласник РС бр. 124/12, 14/15 и 68/15)

Када понуђачи имају једнак број пондера по основним елементима критеријума који су прописани конкурсном документацијом, наручилац је дужан да примени резервни критеријум, који такође мора бити прописан конкурсном документацијом.

Из образложења:

"Осим тога суд налази да је наручилац правилно извршио пондерисање, будући да су конкурсном документацијом дани били предвиђени као релевантна мерна јединица у погледу вредновања критеријума "време одазивања за почетак сервисирања" што се види из обрасца којим се утврђује број пондера тако што се најкраће време одазивања (у данима) множи са максималним бројем пондера (10) и дели са временом одазивања из посматране понуде. Како су оба понуђача овај елемент понуде исказали у сатима, као мерној јединици и како су конкурсном документацијом дани били предвиђени као релевантна мерна јединица, правилно је закључила Републичка комисија да је наручилац правилно тумачио елементе оцењиваних понуда тако што је закључио да су оба понуђача понудила време одазива од једног дана.

Како су и по преосталим елементима критеријума понуђачи добили једнак број пондера, што је резултирало једнакости укупног броја пондера које су остварили у поступку јавне набавке, правилан је став Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки да је наручилац исправно применио резервни елемент критеријума-дужи гарантни рок, на основу којег је у конкретном случају извршио коначно рангирање понуде и избор најповољније понуђача."

(Пресуда Управног суда 9 У 16026/15 од 21.02.2017. године)

НЕПРИХВАТЉИВОСТ ПОНУДЕ КОЈА НИЈЕ ДАТА У СКЛАДУ СА КОНКУРСНОМ ДОКУМЕНТАЦИЈОМ

Члан 3. тачка 33) у вези члана 61. став 7. Закона о јавним набавкама
("Службени гласник РС", број 124/12)

Неприхватљива је понуда уз коју је понуђач доставио меницу са назначеном сврхом издавања и износом до кога се наручилац може наплатити који су несагласни конкурсној документацији и закону.

Из образложења:

"Полазећи од цитираних законских одредаба, Управни суд налази да је једна од законом прописаних претпоставки за прихватљивост понуде та да понуда не ограничава право наручиоца на наплату из достављеног средства финансијског обезбеђења, односно да је понуда у свему достављена у складу са законом и конкурсном документацијом. У предметној јавној набавци, међутим, изабрани понуђач, овде заинтересовано лице, је доставило меницу са назначеном сврхом издавања и износом наплате који су несагласни конкурсној документацији и закону, будући да је као основ издавања, наведена гаранција за квалитетно обављен посао, а не обезбеђење за озбиљност понуде, како је то конкурсном документацијом захтевано, уз назнаку износа од 1.867.268,60 динара, а не износа од 2.307.632,37 динара, односно 2% од укупног износа понуде, као износа до кога се наручилац може наплатити. Полазећи од наведених чињеница чија правилност није доведена у питање ни наводима оспореног решења, као ни речју пуномоћника изабраног понуђача датој на усменој расправи, Управни суд је оценио да се оспорено решење не може прихватити као правилно и на закону засновано. Ово стога што предмет разматрања и оцене у конкретном случају није питање наплативости достављене менице, односно могућност њене реализације, како је то наведено у оспореном решењу, већ питање да ли је меница издата у складу са законом и конкурсном документацијом. Стога су, по оцени Суда, неприхватљиви наводи оспореног решења према којима се одлука туженог органа о основаности навода из захтева за заштиту права заснива на констатацији да је у конкретном случају меница серијског броја "АВ2264169", регистрована код банке "S", у моменту подношења понуде подносиоца захтева неспорно била важећа, те како је као таква физички предата у посед наручиоцу у моменту подношења понуда, то према оцени туженог, значи да од момента подношења понуде, наручилац исту може реализовати. Полазећи од изнетог, Суд је оценио да је закључак туженог органа да је изабрани понуђач доставио тражено и важеће средство обезбеђења у свему у складу са захтевима предметне конкурсне документације, није на закону заснован."

(Пресуда Управног суда 12 У 14581/15 од 23.1.2017. године)

РАЗЛОГ ЗА ОДБИЈАЊЕ НЕПРИХВАТЉИВЕ ПОНУДЕ

Члан 106. став 1. тачка 2) Закона о јавним набавкама
("Службени гласник РС", број 124/2012)

Неприхватљива је понуда у којој понуђач није доставио списак испоручених добара којим се, према конкурсној документацији, доказује пословни капацитет понуђача, већ је доставио списак купаца добара.

Из образложења:

"Из оспореног решења произлази да је у поступку јавне набавке мале вредности добара-васпитни материјал, ЈН 8/2015, за коју је позив за подношење понуда објављен на Порталу јавних набавки дана 12.01.2015. године, наручиоца П.У. "Б. Б." П, Б, донета одлука о додели уговора број 12-19 од 02.02.2015. године, којом је уговор додељен понуђачу "S" д.о.о. С. П, овде заинтересованом лицу. Даље, из оспореног решења произлази да је након доношења одлуке о додели уговора, тужилац, као понуђач у наведеном поступку јавне набавке, поднео захтев за заштиту права у коме је оспорио да је изабрани понуђач доказао да испуњава предвиђени пословни капацитет, с обзиром да је доставио референтну листу односно списак купаца, уместо захтеваног списка испоручених добара, да се из приложених доказа не може на поуздан начин утврдити да ли је и која је добра испоручио изабрани понуђач у траженом периоду, те да стога понуда изабраног понуђача садржи битан недостатак због кога је морала бити одбијена. Тужени је оспореним решењем одбио наведени захтев за заштиту права. Према разлозима из датог образложења овако је одлучено јер је увидом у конкурсну документацију утврђено да је у делу "додатни услови" наручилац у оквиру додатног услова везаног за пословни капацитет прописао да право учешћа има понуђач који располаже минималним пословним капацитетом и то да је у периоду од 01.01.2012. до 31.12.2014. године, остварио пословни приход по основу испоручених добара у минималном износу од 8.700.000,00 динара без ПДВ, а као доказ о испуњености наведеног додатног услова предвидео списак испоручених добара уз потврде издате и потписане од стране наручилаца. Даље се наводи да није спорно да је изабрани понуђач доставио референтне листе, односно списак купаца којима је испоручивао добра у захтеваном периоду и потврде купаца наведених у референтној листи, из чије садржине се, по оцени туженог, може несумњиво утврдити која добра, које вредности и у ком пе-

риоду је изабрани понуђач испоручивао купцима, јер из потврде купца "Универзал" д.о.о. Нови Сад, произлази да је изабрани понуђач наведеном купцу у захтеваном периоду испоручивао школско-канцеларијски материјал у износу од 12.447.795,63 динара, без ПДВ-а, док из потврде купца Предшколске установе "Полетарац", произлази да је изабрани понуђач извршио испоруку добара, потрошно-васпитни материјал за означени период у износу од 1.769.737,19 динара, без ПДВ-а. Код изнетог, тужени закључује да околност да наручилац није доставио списак испоручених добара већ списак купаца наручилаца којима је испоручивао добра, не представља недостатак у смислу члана 106. став 1. тачка 5), због кога се није могла утврдити стварна садржина понуде, с обзиром на то да је из приложених потврда купаца могло да се утврди да је изабрани понуђач испунио захтевани пословни капацитет, односно да је у периоду од 01.01.2012. до 31.12.2014. године испоручио предметна добра. Са ових разлога, ценећи да понуда изабраног понуђача није неприхватљива у смислу члана 106. став 1. тачка 2) Закона о јавним набавкама због разлога изнетих у захтеву за заштиту права, тужени је сходно члану 157. став 6. тачка 2. Закона о јавним набавкама одлучио као у ставу 1. изреке решења, док је одлука у ставу 2. у односу на трошкове донета с позивом на члан 156. став 1. тачка 3. Закона о јавним набавкама, којим је прописано да ако је захтев за заштиту права основан, наручилац мора подносиоцу захтева надокнадити трошкове настале по основу заштите права.

Одредбом члана 106. Закона о јавним набавкама је прописано да ће наручилац одбити понуду ако: 1) понуђач не докаже да испуњава обавезне услове за учешће; 2) понуђач не докаже да испуњава додатне услове; 3) понуђач није доставио тражено средство обезбеђења; 4) је понуђени рок важења понуде краћи од прописаног; 5) понуда садржи друге недостатке због којих није могуће утврдити стварну садржину понуде или није могуће упоредити је са другим понудама.

Полазећи од изнетог Управни суд налази да из разлога датих у образложењу оспореног решења и доказа у достављеним списима, не произлази несумњиво да је правилан закључак туженог органа да понуда изабраног понуђача не садржи недостатке због којих није могуће утврдити стварну садржину понуде у односу на конкурсном документацијом прописане додатне услове у вези са пословним капацитетом. Ово јер из потврде купца "У"доо Н. С., која се налази у списима, произлази да је иза-

брани понуђач у периоду од 01.01.2012. до 31.12.2014. године, овом купцу испоручио школско-канцеларијски материјал, а не васпитни материјал, које добро је предмет јавне набавке."

(Пресуда Управног суда 15 У 6943/15 од 17.03.2017. године)

РАЗЛОЗИ ЗА ОДБИЈАЊЕ ПОНУДЕ

Члан 106. и 107. Закона о јавним набавкама

Наручилац ће одбити понуду као неприхватљиву, ако понуђач не пружи доказе да, поред општих, испуњава и додатне услове предвиђене конкурсном документацијом.

Из образложења:

"Суд је, а након што је извршио увид у целокупне списе предмета тужене, закључио да сертификати који гласе на М. Д, издати 08.08.2005. године, не упућују на то да је овлашћени сервисер завршио обуку на апаратима Охулог 1000 и Babylog 8000+, а самим тим, наведено не упућује на закључак да је "М. п." Б, овде заинтересовано лице, код којег је сервисер М. Д. запослен, доказао да је завршио едукацију за сервисирање предметних апарата, односно, није доказао да као понуђач испуњава додатни услов предвиђен конкурсном документацијом, одређен у смислу одредбе члана 76. и 93. став 1. Закона о јавним набавкама, а то је достављање писаног овлашћења произвођача апарата или сертификата о завршеној едукацији. Стога је, по оцени Управног суда, правилно на основу одредбе члана 107. став 1. у вези члана 106. тачка 2. наведеног закона, наручилац, у овом поступку јавне набавке услуга, одбио понуду заинтересованог лица као неприхватљиву, и на основу члана 108. став 1. закона донео одлуку о додели уговора број 3517/2 од 25.05.2015. године, којом је као најповољнија изабрана понуда понуђача "D. t." доо Б, овде тужиоца.

На мањкавост образложења оспореног решења тужене упућује и чињеница што је према акту - потврди произвођача "D. M. GmbH" од 19.02.2014. године, са означеним роком важења потврде до 31.12.2016. године, "D. T." d.o.o. В, D. 12-16, S., овде тужилац, ексклузивни и једини овлашћени дистрибутер за продају и сервисирање производа "D. M."-а (укључујући сав прибор и резервне делове) у Србији и Црној Гори. Такође, "D. T." d.o.o. има адекватно обучене сервисере са специјалним алатима

за вршење превентивног одржавања и сервисирање у складу са стандардима које доноси и редовно контролише "D. M. GmbH". Тужена, наведени акт не оцењује, а у случају да сматра супротно, то је дужна у образложењу навести као и доказе из којих произлази основаност захтева за заштиту права у конкретном случају, будући да се решење може заснивати искључиво на доказима, а које заинтересовано лице није доставило уз поднети захтев за заштиту права, иако је у свом захтеву навело да је испунио додатни услов, предвиђен конкурсном документацијом, односно, да лице које је код њега запослено као сервисер има неопходне квалификације за сервисирање апарата Oxylog 1000 и Babylog 8000+. На основу изнетог чињеничног и правног стања ствари, Управни суд налази да се за сада нису стекли услови из члана 157. став 6. тачка 1. Закона о јавним набавкама, да се усвоји захтев за заштиту права подносиоца "М. П." из Б, као основан, и делимично поништи предметни поступак јавне набавке, јер образложење оспореног решења не садржи потпуне и јасне разлоге за то, при чему треба имати у виду да ваљано образложење по природи ствари представља неопходну претпоставку, јер без таквог образложења није могуће ценити правилност утврђеног чињеничног стања у управном поступку, а нити законитост оспореног решења у управном спору. Стога, како образложење треба да садржи правни основ и разлоге за одлуку из диспозитива и омогући странци да схвати зашто је донета одлука баш оне садржине као што је изнето у диспозитиву, а не нека другачија одлука, то је оспорено решење у конкретном случају, супротно одредби члана 199. став 2. ЗУП-а, јер не садржи напред наведене податке."

(Пресуда Управног суда 20 У 16004/15 од 21.02.2017. године)

ДОСТАВЉАЊЕ ДОКУМЕНТА ЕЛЕКТРОНСКИМ ПУТЕМ

Члан 20. став 1. у вези члана 149. став 6. Закона о јавним набавкама
("Службни гласник РС", број 124/12)

Датум потврде пријема документа електронским путем не представља само доказ о томе да је путем оваквог вида комуникације извршено достављање документа странци, већ доказ пријема документа послатог на наведени начин, од када старници тече рок за доношење захтева за заштиту права у поступцима јавних набавки.

Из образложења:

"Према наводима образложења оспореног решења, тужени орган донео је одлуку као у диспозитиву истог са разлога што је увидом у документацију коју је тужиоцу доставио наручилац, утврдио да је наручилац у делу "општи подаци о јавној набавци" навео да је лице за контакт М. О. и М. Ш, Е-mail:, чиме је, по оцени туженог, омогућио заинтересованим лицима да се и овим путем може обављати комуникација и достављање докумената везано за предметни поступак јавне набавке. Оваквим видом комуникације, са адресе наведене електронске поште наручилац је подносиоцу захтева овде тужиоцу дана 08.04.2015. године у 09:01 часова проследио Одлуку о додели оквирног споразума за партију 10, и у складу да чланом 20. Закона о јавним набавкама захтевао потврду пријема, у прилогу прослеђене Одлуке. У складу са упутством наручиоца, тужилац је потврдио да је примио Одлуку о додели оквирног споразума за партију 10 путем потврде пријема одлуке, дана 14.04.2015. године, први пут у 13:32 часова, и други пут, истог датума, 14.04.2015. године у 14:50 часова, када је наручиоцу проследио електронску поруку, што по оцени туженог наручиоцу представља доказ о извршеном достављању и испуњењу законске обавезе страна које су изабрале вид комуникације путем електронске поште. На основу напред наведеног, тужени орган закључио је да је први дан рока за предају захтева за заштиту права за подносиоца захтева почео да тече 09.04.2015. године, а како је сходно члану 149. став 6. Закона о јавним набавкама, рок за подношење захтева за заштиту права у предметном поступку 10 дана од дана пријема одлуке наручиоца, то произлази да је последњи дан рока за подношења захтева за заштиту права био дан 18.04.2015. године, а како наведени датум пада у суботу, последњи дан рока за подношење захтева за заштиту права био је дан 20.04.2015. године, а подносилац захтева, захтев за заштиту права предао је наручиоцу дана 23.04.2015. године. При томе тужени указује да околност да је подносилац захтева у потврди пријема Одлуке о закључењу оквирног споразума, навео да је исту примио 14.04.2015. године, нема за последицу да се од тог момента, као момента потврде пријема, рачуна почетак рока за подношење захтева за заштиту права који у предметном поступку јавне набавке износи 10 дана од дана пријема одлуке. По оцени туженог потврда од стране подносиоца захтева на околност да је електронским путем примио одлуку о додели уговора не представља истовремено и доказ датума када је исту примио, јер то може бити само дан када му је поменута одлука била упућена на наведени начин. Потврда, по оце-

ни туженог, представља искључиво доказ на околност да је путем оваквог вида комуникације извршена достава Одлуке о додели уговора. Са напред наведених разлога, по оцени туженог, првостепени орган – наручилац правилно је поступио када је захтев за заштиту права подносиоца захтева, закључком од 24.04.2015. године, одбацио као неблаговремен.

Код напред изложеног чињеничног и правног стања ове управне ствари, основано се, по оцени суда, наводима тужбе оспорава законитост решења туженог органа и указује да је истим повређен закон на штету тужиоца.

Одредбом члана 20. став 1. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12), прописано је да се комуникација у поступку јавне набавке и у вези са обављањем послова јавних набавки одвија писменим путем, односно путем поште, електронске поште или факсом, као и објављивањем од стране наручиоца на порталу јавних набавки. Ставом 3. истог члана закона прописано је да комуникација треба да се одвија на начин да се поштују сви рокови предвиђени овим законом и да се у том циљу, када је то могуће, користе електронска средства, а ставом 6. истог члана прописано је да ако је документ поступка јавне набавке достављен од стране наручиоца или понуђача путем електронске поште или факсом, страна која је извршила достављање дужна је да од друге стране захтева да на исти начин потврди пријем тог документа, што је друга страна дужна и да учини када је то неопходно као доказ да је извршено достављање.

Чланом 149. став 6. Закона о јавним набавкама предвиђено је да је после доношења одлуке о додели уговора, одлуке о закључењу оквирног споразума, одлуке о признавању квалификације и одлуке о обустави поступка, рок за подношење захтева за заштиту права 10 дана од дана пријема одлуке, а у случају јавне набавке мале вредности пет дана од дана пријема одлуке.

Полазећи од цитираних законских одредби, по оцени Управног суда, закључак туженог да потврда од стране подносиоца захтева на околност да је електронским путем примио Одлуку о додели уговора, не представља и доказ датума када је исту примио и моменат од када тече рок за подношење захтева за заштиту права, јер то може бити само дан када му је поменута Одлука била упућена електронским путем, не може се прихватити као правилан јер нема своје упориште у одреби члана 20. став 6. Закона о јавним набавкама, а тужени не даје довољно јасне и аргументоване разлоге у прилог изнетог закључка. Наиме, датум потврде пријема документа електронским путем не представља само доказ на околност да

је путем оваквог вида комуникације извршена достава документа, већ и доказ датума пријема документа послатог на наведени начин од којег датума поврде пријема тече рок из члана 149. став 6 Закона о јавним набавкама за подношење захтева за заштиту права."

(Пресуда Управног суда 23 У.8529/15 од 26.02.2016. године)

ИСПУЊЕНОСТ ДОДАТНИХ УСЛОВА НАРУЧИОЦА КАО УСЛОВ ПРИХВАТЉИВОСТИ ПОНУДЕ

Члан 76. став 2. Закона о јавним набавкама
("Службени гласник РС", бр. 124/12)

Понуда учесника јавне набавке не испуњава додатне услове конкурса уколико су, као доказ о техничком капацитету, уместо фотокопија важећих и оверених уговора о закупу опреме и механизације, достављене фотокопије уговора које нису оверене од стране надлежног органа.

Из образложења:

"Имајући у виду наведено чињенично и правно стање ствари, по оцени Управног суда, основано се наводима тужбе указује да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца. Ово стога што из списка предмета не произлази закључак туженог да изабрани понуђач испуњава додатни услов техничког капацитета на начин како је то наручилац определио конкурсном документацијом. Из конкурсне документације за јавну набавку радова – изградња канализације у Г, под V "услови за учешће у поступку јавне набавке из члана 75. и 76. Закона и упутства како се доказује испуњеност тих услова", под тачком 1. тачка 1. је предвиђено да право на учешће у поступку јавне набавке има понуђач који испуњава обавезне услове за учешће у поступку јавне набавке дефинисане чланом 75. Закона и то: под 1.2.3. технички капацитет: да поседује у власништву или по основу уговора о закупу, лизингу или изнајмљивању, овереног код надлежног органа, опрему и механизацију, минимално у наведеним количинама означеним у тој тачки. Као доказ испуњености тог услова понуђач доставља, између осталог, фотокопије важећих и оверених уговора о закупу, лизингу или изнајмљивању за тражену опрему и механизацију. Такође, у конкурсној документацији је наведено да доказе о испуњености услова понуђач може доставити у виду неоверених копија, а наручилац може пре

доношења одлуке о додели уговора да тражи од понуђача чија је понуда на основу извештаја за јавну набавку оцењена као најповољнија, да достави на увид оригинал или оверену копију свих или појединих доказа. Како је наручилац у конкурсној документацији прецизирао услове и начин на који се њихова испуњеност доказује, односно да понуђач доставља фотокопије важећих и оверених уговора о закупу, и како се у списима туженог налази фотокопија уговора о закупу опреме од 30.10.2014. године, који је закључен између "А" доо, В Г, као закупца, и "В" доо М, као закуподавца опреме, а који уговор није оверен од надлежног органа, суд налази да је неоснована оцена туженог да понуда изабраног понуђача испуњава услове конкурсне документације."

(Пресуда Управног суда 24 У. 2979/15 од 16.12.2016. године)

САДРЖИНА ДИСПОЗИТИВА РЕШЕЊА КОЈИМ СЕ УСВАЈА ЗАХТЕВ ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА

Члан 157. став 6. тачка 1. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12...68/15) у вези члана 198. став 1. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", број 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС", бр. 30/10)

Када републичка Комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки усваја као основан захтев за заштиту права у поступцима јавних набавки, она мора решењем да одлучи и о томе да ли у целини или делимично поништава поступак јавне набавке.

Из образложења:

"Оспореним решењем усваја се као основан захтев за заштиту права поднет од стране тужиоца у својству именованог грађанског надзорника за отворени поступак јавне набавке услуга, обликован по партијама-услуге ван линијског превоза запослених, ЈН бр. ЦЈН, за који је позив за подношење понуда објављен дана 25.12.2015.године на Порталу јавних набавки, наручиоца ЈП "Е. С." из Б. који поступак спроводи на основу Одлуке о заједничком спровођењу јавне набавке број 12.01-74979/13-15 од 18.12.2015.године донете на основу члана 50. ЗЈН.....

.....Међутим, тужени орган је у овом поступку утврдио да је у конкретном случају наручилац извршио повреду члана 13. став 2. Правилника

о обавезним елементима конкурсне документације у поступцима јавних набавки и начину доказивања испуњености услова ("Службени гласник РС", број 86/2015), тиме што је уместо да, као износ на који морају да гласе тражена средства обезбеђења, предвиди процентуални износ који не може бити већи од 10% од вредности уговора, одредио да иста морају да гласе у конкурсној документацији на фиксно опредељене новчане износе. Ово са разлога што вредност уговора о јавној набавци не може бити позната све док претходно не буде у целини спроведен поступак јавне набавке, а који се сходно одредби члана 108. ЗЈН окончава доношењем одлуке о додели уговора. Са наведених разлога тужени орган је на основу члана 157. став 6. тачка 1. ЗЈН одлучио као у диспозитиву оспореног решења.

Чланом 157. став 6. тачка 1. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12...68/15) прописано је, Републичка комисија решењем усваја захтев за заштиту права као основан, у целини или делимично поништава поступак јавне набавке.

Чланом 198. став 1. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", број 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС", бр. 30/10), који се сходно примењује на основу члана 148. став 6. Закона о јавним набавкама, прописано је, диспозитивом се решава о предмету поступка у целини и о свим захтевима странака о којима у току поступка није посебно решено.

По оцени Управног суда, тужени орган је доношењем оспореног решења учинио повреду члана 198. став 1. Закона о општем управном поступку, јер диспозитивом оспореног решења, а према члану 157. став 1. тачка 6. Закона о јавним набавкама на основу кога је тужени орган одлучио и којим је прописана садржина решења туженог органа, није решено о предмету поступка у целини."

(Пресуда Управног суда I-2 У 7378/16 од 07.10.2016. године)

НАКНАДА ТРОШКОВА НАСТАЛИХ ПО ОСНОВУ ЗАШТИТЕ ПРАВА

Члан 156. став 3. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 124/12) у вези члана 29. став 5. Закона о адвокатури ("Службени гласник РС", бр. 31/11, 24/13-одлука УС)

Подносилац захтева за заштиту права који је успео са захтевом и тражио да му се надокнаде адвокатски трошкови на име састава захтева за заштиту права, има право на накнаду ових трошкова

ако се на захтеву налази потпис и печат адвоката који је саставио захтев, независно од тога што га адвокат није заступао у поступку заштите права.

Из образложења:

"Увидом суда у приложени захтев за заштиту права тужиоца, који је приложен у списима управног поступка, произлази да се на првој страни истог налази печат адвоката В. Б. из П, као и потпис истог адвоката, поред печата. Код напред наведеног, по оцени суда, не може се прихватити као правилан закључак туженог органа да захтев за заштиту права није потписан од стране адвоката, те да је стога захтев за накнаду трошкова у делу траженог износа од 45.000,00 динара, на име адвокатских трошкова за састав захтева за заштиту права неоснован."

(Пресуда Управног суда I-6 У 1957/15 од 03.03.2017. године)

БЛАГОВРЕМЕНОСТ ЗАХТЕВА ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА

Члан 95. став 1. у вези члана 149. став 3. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12,... и 68/15)

Благовремен је захтев за заштиту права у поступцима јавних набавки којим је оспорена садржина конкурсне документације ако је примљен од стране наручиоца седам дана пре истека законом прописаног рока за подношење понуда, независно од тога што је наручилац одредио краћи рок за подношење понуда од законом прописаног за одређену јавну набавку.

Из образложења:

"Према разлозима датим у образложењу оспореног решења, тужени орган је нашао да је у отвореном поступку јавне набавке радова – чишћење доводних канала и акумулација, одржавање грађевина и обављање помоћних послова, за који је позив за подношење понуда објављен на Порталу јавних набавки дана 18.09.2015. године, ЈН бр. понуђач ГП "Т. г." Д.О.О. С, поднео наручиоцу захтев за заштиту права 08.10.2015. године, којим је оспорио садржину конкурсне документације, који захтев је одбачен као неблаговремен закључком наручиоца бр. 01.01-40873/20-15 од 09.10.2015. године. Према налажењу туженог органа, у конкретном случају није спорно да је позив за подношење понуда за предметну јавну

набавку објављен на Порталу јавних набавки дана 18.09.2015. године и да је позивом опредељено да рок за подношење понуда истиче дана 13.10.2015. године, у 12,00 часова, због чега се питање благовремености захтева за заштиту права којим се оспорава садржина конкурсне документације, може ценити искључиво од тога како је у позиву одређен рок за подношење понуда, у смислу одредбе члана 94. став 2. Закона о јавним набавкама. Како је последњи дан рока за подношење понуда 13.10.2015. године, то тужени орган налази да је последњи дан рока за подношење захтева за заштиту права којим се оспорава садржина конкурсне документације 06.10.2015. године, у складу са одредбом члана 149. став 3. Закона о јавним набавкама, а како је захтев за заштиту права који је сачињен 06.10.2015. године наручилац примио 08.10.2015. године, то је према налажењу туженог органа, првостепени орган правилно поступио када је ожалбеним закључком одбацио предметни захтев за заштиту права као неблаговремен. Оцењујући жалбене наводе, тужени орган је нашао да питање да ли је приликом одређивања дужине трајања рока за подношење понуда наручилац поступио супротно одредбама Закона о јавним набавкама, не може бити предмет разматрања у поступку по жалби, с обзиром да се у оквиру истог расправљају само процесна питања која се односе на правилност поступања наручиоца приликом одбацивања захтева за заштиту права, при чему наведено питање може једино да буде предмет разматрања и одлучивања у оквиру благовремено поднетог захтева за заштиту права. Према налажењу туженог органа, подносилац захтева за заштиту права је пропустио да у складу са чланом 149. став 3. Закона о јавним набавкама, благовремено оспори садржину позива за подношење понуда у делу који се односи на рок за подношење понуда, због чега је наручилац правилно поступио када је благовременост поднетог захтева за заштиту права ценио према року за подношење понуда одређеном у позиву за подношење понуда 13.10.2015. године, у 12,00 часова, односно 25 дана од дана објављивања позива за подношење понуда, а не према року од 30 дана на коме инсистира подносилац захтева за заштиту права. Због наведених разлога, тужени орган је на основу одредбе члана 157. став 6. Закона о јавним набавкама, одлучио као у диспозитиву оспореног решења.

Одредбом члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", број 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС", број 30/10), прописано је, између осталог, да у осталим стварима образложење решења садржи: кратко излагање захтева странака, утврђено чињенично

стање, по потреби и разлоге који су били одлучни при оцени доказа, разлоге због којих није уважен који од захтева странака, правне прописе и разлоге који с обзиром на утврђено чињенично стање упућују на решење какво је дато у диспозитиву, док је одредбом члана 235. став 1. истог закона, прописано да се одредбе овог закона које се односе на првостепено решење сходно примењују и на решења која се доносе по жалби.

Према одредби члана 149. став 3. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12,... и 68/15), захтев за заштиту права којим се оспорава врста поступка, садржина позива за подношење понуда или конкурсне документације сматраће се благовременим ако је примљен од стране наручиоца најкасније седам дана пре истека рока за подношење понуда, а у поступку јавне набавке мале вредности и квалификационом поступку ако је примљен од стране наручиоца три дана пре истека рока за подношење понуда, без обзира на начин достављања и уколико је подносилац захтева у складу са чланом 63. став 2. овог закона указао наручиоцу на евентуалне недостатке и неправилности, а наручилац исте није отклонио.

Одредбом члана 95. став 1. Закона о јавним набавкама, прописано је да рок за подношење понуда у отвореном поступку, односно пријава у рестриктивном и квалификационом поступку и конкурентном дијалогу не може бити краћи од: 1) 35 дана од дана објављивања позива за подношење понуда ако је процењена вредност јавне набавке већа од износа из члана 57. овог закона; 2) 30 дана од дана објављивања позива за подношење понуда ако процењена вредност јавне набавке није већа од износа из члана 57. овог закона, док је ставом 2. истог члана, прописано да рок за подношење понуда у отвореном поступку, односно пријава у рестриктивном и квалификационом поступку и конкурентном дијалогу не може бити краћи од: 1) 20 дана од дана када је објављен позив за подношење понуда ако је процењена вредност јавне набавке већа од износа из члана 57. овог закона и ако је наручилац објавио претходно обавештење у року од најмање 35 дана, а највише 12 месеци пре објављивања позива; 2) 15 дана од дана када је објављен позив за подношење понуда ако процењена вредност јавне набавке није већа од износа из члана 57. овог закона и ако је наручилац објавио претходно обавештење у року од најмање 35 дана, а највише 12 месеци пре објављивања позива.

Код оваквог стања ствари, а имајући у виду цитиране одредбе Закона о општем управном поступку и Закона о јавним набавкама, Суд налази да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца, јер образложење оспореног решења не садржи разлоге који упућују на решење какво је дато у диспозитиву, а те повреде су биле од значаја за доношење законите одлуке у овој правној ствари. Ово због тога што је, према налажењу Суда, тужени орган оспореним решењем погрешно нашао да се у поступку по жалби разматрају само процесна питања која се односе на правилност поступања наручиоца приликом одбацивања захтева за заштиту права и да предмет разматрања у поступку по жалби не могу бити наводи жалбе којима је тужилац указивао да уколико је рок за подношење понуда од стране наручиоца одређен противно одредби члана 95. став 1. тачка 2. Закона о јавним набавкама, онда се захтев за заштиту права има сматрати благовременим без обзира на истек рока за подношење понуда који је одређен у позиву за подношење понуда. Према налажењу Суда, ако је рок за подношење понуда наручилац одредио противно одредби члана 95. Закона о јавним набавкама, онда се благовременост захтева за заштиту права из члана 149. став 3. истог закона, којим се оспорава врста поступка, садржина позива за подношење понуда или конкурсне документације, цени у односу на рок за подношење понуда који је прописан одредбом члана 95. Закона о јавним набавкама. Како тужени орган у поступку доношења оспореног решења није тако поступио, то је према налажењу Суда, оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца, а те повреде су биле од значаја за доношење законите одлуке у овој правној ствари."

(Пресуда Управног суда II-1 У. 1070/16 од 10.03.2016. године)

ЈАВНА РАСПРАВА У ПОСТУПКУ ЗАШТИТЕ ПРАВА

Члан 155. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12,... и 68/15)

Када понуђач у захтеву за заштиту права у поступцима јавних набавки предложи одржавање усмене расправе ради утврђивања одлучних чињеница и околности од значаја за одлучивање по захтеву, републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки је дужна да одлучи о том предлогу и донету одлуку образложи у решењу донетом по захтеву за заштиту права.

Из образложења:

"Основано се, по оцени Управног суда, тужбом указује да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца, јер тужени орган у оспореном решењу није образложио зашто није одржао предложену усмену расправу.

Наиме, из списка: поднетог захтева за заштиту права, као и образложења оспореног решења, произлази да је подносилац захтева указао да је наручилац погрешно констатовао време пријема његове понуде и предложио да се на наведене околности, у складу са чланом 155. Закона о јавним набавкама одржи усмена расправа. У захтеву је нагласио да је радница писарнице хтела понуду да заведе као благовремену, јер је на сату који се налази у писарници било 11,58 часова, као и да је особље писарнице скренуло пажњу представнику понуђача "Е", Б. Т. да има сат и да знају колико има сати, стим да је радница писарнице завела понуду у 12,02 часова, по налогу члана Комисије за јавну набавку С. С.

Имајући у виду наведено, по оцени Суда, тужени орган у оспореном решењу не даје разлоге зашто није уважен предлог тужиоца за одржавање усмене расправе, будући да је тужилац у захтеву за заштиту права указивао да је радница писарнице од стране других лица била спречена да благовремено заведе његову понуду, а на коју околност је тужилац указао и у поднетој тужби Суду. Разлози за неуважавање предлога тужиоца за одржавање усмене расправе, које је тужени орган дао у одговору на тужбу, не могу бити предмет оцене Суда, јер разлози морају бити садржани у самом образложењу решења.

Са наведеног, Управни суд налази да је тужени орган оспореним решењем учинио битну повреду правила поступка из члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ" бр.33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС", бр. 30/10), јер образложење оспореног решења не садржи разлоге који упућују на решење какво је дато у диспозитиву."

(Пресуда Управног суда II-2 У. 1223/15 од 26.03.2015. године)

БЛАГОВРЕМЕНОСТ ЗАХТЕВА ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА

Члан 149. став 6. Закона о јавним набавкама
("Сл. гласник РС", број 124/12) у вези члана 92. став 1. Закона о општем
управном поступку ("Службени лист СРЈ" бр. 33/97, 31/01
и "Службени гласник РС" бр. 30/10)

Подносиоцу захтева за заштиту права у поступцима јавних набавки се не може ускратити право на правно средство због чињенице да је захтев стигао после протеча законом прописаног рока органу коме је препорученом пошиљком упућен.

Из образложења:

"Код оваквог стања ствари, основано се, по оцени Управног суда, тужбом указује да је оспореним закључком повређен закон на штету тужиоца. Наиме, у списима предмета ове правне ствари нема доказа из којих се може утврдити да је достава захтева за заштиту права понуђача, овде тужиоца, наручиоцу или туженом органу извршена непосредном предајом. Осим тога, тужилац је уз тужбу, приложио доказе у виду потврда из поште да је предаја захтева за заштиту права извршена препорученом пошиљком дана 23.06.2014. године, док је на расправи доставио и копију коверте упућене наручиоцу на којој број препоруке RE196413715RS, са датумом пријема 23.06.2014. године у 18,00 часова, одговара броју потврде о препорученој пошиљци. Код изнетог, оспорени закључак је донет уз повреду одредбе члана 92. став 2. Закона о општем управном поступку, имајући у виду да је наведеном одредбом прописано посебно правило у односу на оно из става 1. наведеног члана, јер за благовременост поднеска није меродаван дан када је он стигао органу, већ дан када је предат пошти, препоручено или телеграфски, односно телефаксом. Ово стога, што се тај дан може несумњиво утврдити, па се он сматра као дан предаје поднеска органу коме је упућен, без обзира на то када је стигао надлежном органу. Стога, како је заштита права странке условљена подношењем захтева у прописаном року и странка је захтев у том року и поднела, не може јој се ускратити право на правно средство чињеницом да је захтев стигао органу коме је препорученом пошиљком упућен, после протеча законом прописаног рока. Са изнетог, погрешно је закључивање туженог органа да је захтев за заштиту права понуђача, овде тужиоца, неблаговремено поднет, због чега, по оцени Суда, тужени орган није могао оспореним закључком да захтев одбаци, већ је о истом требало да одлучује. Поступају-

ћи на описан начин, Суд налази да је тужени орган оспореним закључком повредио закон не штету тужиоца."

(Пресуда Управног суда II-2 У. 7352/16 од 14.02.2017. године)

ПРАВНЕ ПОСЛЕДИЦЕ НЕПОСТУПАЊА ПО НАЛОГУ ЗА УРЕЂЕЊЕ ПОДНЕСКА

Члан 151. став 1. тачка 6. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12) у вези члана 10. став 4. Закона о републичким административним таксама ("Службени гласник РС", број 43/03,... и 57/14)

Потврда о уплати таксе не представља податак, већ доказ који треба да садржи захтев за заштиту права, па се достављање таквог доказа не може наложити са позивом на правне последице пропуштања.

Из образложења:

"Код оваквог стања ствари, а имајући у виду цитиране одредбе Закона о општем управном поступку, Закона о јавним набавкама и Закона о републичким административним таксама, Суд налази да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца, јер образложење оспореног решења не садржи разлоге који упућују на решење какво је дато у диспозитиву, а те повреде су биле од значаја за доношење законите одлуке у овој правној ствари. Ово због тога што се, према налажењу Суда, не могу прихватити као правилни разлози туженог органа дати у образложењу оспореног решења, да чињеница да потврда пословне банке коју је тужилац доставио у прилогу допуне поднетог захтева за заштиту права не садржи податке о називу наручиоца у предметној јавној набавци, представља разлог за одбацивање захтева за заштиту права као непотпуног, јер према налажењу Суда, тужени орган у образложењу оспореног решења није дао разлоге због којих налази да садржина накнадно достављене потврде пословне банке од стране тужиоца, не представља несумњив доказ да су средства заиста и коначно реализована. Према налажењу Суда, потврда о уплати таксе не представља податак, већ доказ који треба да садржи захтев за заштиту права, па се достављање тог доказа, не може наложити са позивом на правне последице пропуштања из члана 151. став 3. Закона о јавним набавкама. Осим тога, Суд налази да уколико законом или другим

прописом није прецизно одређено шта представља доказ – потврду о уплаћеној републичкој административној такси, уплата републичке административне таксе се може доказивати извештајем о свим променама на пословном рачуну правног лица који банка доставља клијенту, на коме се налазе сви налози за пренос који су реализовани и потврдом банке о извршењу налога за пренос, односно овереном копијом свифт поруке, као и другим одговарајућим доказним средствима у складу са законом. Због наведених разлога, према налажењу Суда, оспореним решењем су повређена правила поступка на штету тужиоца, а те повреде су биле од значаја за доношење законите одлуке у овој правној ствари."

(Пресуда Управног суда II-3 У. 4524/15 од 28.05.2015. године)

ПРЕГОВАРАЧКИ ПОСТУПАК У ЈАВНИМ НАБАВКАМА

Члан 3. тачка 18. у вези члана 35. Закона о јавним набавкама
("Службени гласник РС", број 124/12)

Поступак преговарања није спроведен на законит начин ако нема доказа да је наручилац непосредно преговарао са понуђачима о елементима уговора о јавној набавци и начину преговарања које је одредио у конкурсној документацији пре објављивања позива за подношење понуда, као и ако нема доказа да првобитно одређени услови за учешће у поступку, критеријуми и техничке спецификације нису мењани.

Из образложења:

"Код оваквог стања ствари, а имајући у виду цитиране одредбе Закона о јавним набавкама и Закона о општем управном поступку, Суд налази да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца, јер образложење оспореног решења не садржи разлоге који упућују на решење какво је дато у диспозитиву, а те повреде су биле од значаја за доношење законите одлуке у овој правној ствари. Ово због тога што, према налажењу Суда, из разлога туженог органа датих у образложењу оспореног решења и списка достављених од стране туженог органа уз одговор на тужбу, не произлази да је у спроведеном преговарачком поступку са објављивањем позива за подношење понуда, који је спроведен након што је претходно обустављен отворени поступак јавне набавке у конкретној ствари, наручилац непосредно преговарао са понуђачима о елементима уговора о јавној набавци, иако је то прописано одредбом члана 3. тачка 18. Закона о јавним набавкама, према којој је преговарачки по-

ступак - поступак у којем наручилац непосредно преговара са једним или са више понуђача о елементима уговора о јавној набавци. Осим тога, у конкретном случају из разлога туженог органа датих у образложењу оспореног решења и списка достављених од стране туженог органа уз одговор на тужбу, не произлази да је наручилац приликом спровођења преговарачког поступка са објављивањем позива за подношење понуда, у конкурсној документацији одредио елементе уговора о којима ће се преговарати и начин преговарања, при чему се у списима не налази ни записник о преговарању, иако је вођење записника о преговарању прописано одредбом члана 35. став 3. Закона о јавним набавкама, а нема ни доказа да првобитно одређени услови за учешће у поступку, техничке спецификације и критеријуми за доделу уговора нису мењани, у смислу одредбе члана 35. став 1. тачка 1) Закона о јавним набавкама. Све наведене одлучне чињенице у погледу обавезе наручиоца да приликом спровођења преговарачког поступка са објављивањем позива за подношење понуда, непосредно преговара са понуђачима о елементима уговора о јавној набавци, односно да у конкурсној документацији буду одређени елементи уговора о којима ће се преговарати, начин преговарања и води записник о преговарању, као и да се првобитно одређени услови за учешће у поступку, техничке спецификације и критеријуми за доделу уговора не мењају, нису могле бити утврђене на усменој јавној расправи одржаној пред Управним судом 27.11.2015. године, с обзиром да тужени орган није приступио на наведену усмену јавну расправу, иако је према стању у судским списима, туженом органу уредно достављен позив за наведену усмену јавну расправу. Због наведених разлога, према налажењу Суда, оспореним решењем је повређен закон на штету тужиоца, а те повреде су биле од значаја за доношење законите одлуке у овој правној ствари."

(Пресуда Управног суда II-3 У. 4790/15 од 03.12.2015. године)

ПОНАВЉАЊЕ УПРАВНОГ ПОСТУПКА ОКОНЧАНОГ ЗАКЉУЧКОМ КОЈИ ЈЕ ПОНИШТЕН

Члан 239. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", број 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС", број 30/10)

Предлог за понављање управног поступка ће бити одбачен ако је суд поништио акт органа чијим доношењем је управни поступак био окончан.

Из образложења:

"Из образложења оспореног решења произлази да је тужилац дана 03.11.2014. године туженом органу поднео предлог за понављање поступка окончаног закључком, број 4-00-1603/2014 од 24.09.2014. године, којим је одбачен, као неблаговремен, његов захтев за заштиту права у предметном поступку јавне набавке мале вредности, као и да је тужени орган, одлучујући о поднетом предлогу за понављање поступка, донео оспорено решење, којим је тај захтев одбио, уз образложење да се нису стекли услови за понављање поступка прописани чланом 239. став 1. тачка 4. Закона о општем управном поступку.

Управни суд је увидом у пресуду овог Суда, II-9 У.14128/14 од 09.10.2015. године, установио да је том пресудом уважена тужба истог тужиоца, поништен закључак туженог органа, број 4-00-1603/2014 од 24.09.2014. године и предмет враћен надлежном органу на поновно одлучивање о захтеву тужиоца за заштиту права у предметном поступку јавне набавке.

Будући да је пресудом Управног суда, II-9 У.14128/14 од 09.10.2015. године поништен закључак, број 4-00-1603/2014 од 24.09.2014. године и будући да је оспореним решењем тужени орган одлучивао о основаности предлога за понављање поступка окончаног тим закључком, Суд налази да је отпао правни основ да оспорено решење остане на снази, те је оспорено решење поништио, применом одредбе члана 40. став 2. и члана 42. став 1. Закона о управним споровима, а одбацио предлог за понављање поступка, одлучујући као у ставу I диспозитива, јер се, како прописује одредба члана 239. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", број 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС", број 30/10), може поновити само поступак који је окончан решењем против кога нема редовног правног средства, а у конкретном случају, поступак по захтеву тужиоца за заштиту у предметном поступку јавне набавке није окончан, јер је поништајем закључка, број 4-00-1603/2014 од 24.09.2014. године, враћен у стадијум одлучивања по захтеву тужиоца за заштиту права."

(Пресуда Управног суда II-4 У.2605/15 од 17.03.2017. године)

**ПОНАВЉАЊЕ УПРАВНОГ ПОСТУПКА ОКОНЧАНОГ
ЗАКЉУЧКОМ КОЈИ ЈЕ ПОНИШТЕН**

Члан 239. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", број 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС", број 30/10)

Предлог за понављање управног поступка ће бити одбачен ако је суд поништио акт органа чијим доношењем је управни поступак био окончан.

Из образложења:

"Из образложења оспореног решења произлази да је тужилац дана 03.11.2014. године туженом органу поднео предлог за понављање поступка окончаног закључком, број 4-00-1603/2014 од 24.09.2014. године, којим је одбачен, као неблаговремен, његов захтев за заштиту права у предметном поступку јавне набавке мале вредности, као и да је тужени орган, одлучујући о поднетом предлогу за понављање поступка, донео оспорено решење, којим је тај захтев одбио, уз образложење да се нису стекли услови за понављање поступка прописани чланом 239. став 1. тачка 4. Закона о општем управном поступку.

Управни суд је увидом у пресуду овог Суда, II-9 У.14128/14 од 09.10.2015. године, установио да је том пресудом уважена тужба истог тужиоца, поништен закључак туженог органа, број 4-00-1603/2014 од 24.09.2014. године и предмет враћен надлежном органу на поновно одлучивање о захтеву тужиоца за заштиту права у предметном поступку јавне набавке.

Будући да је пресудом Управног суда, II-9 У.14128/14 од 09.10.2015. године поништен закључак, број 4-00-1603/2014 од 24.09.2014. године и будући да је оспореним решењем тужени орган одлучивао о основаности предлога за понављање поступка окончаног тим закључком, Суд налази да је отпао правни основ да оспорено решење остане на снази, те је оспорено решење поништио, применом одредбе члана 40. став 2. и члана 42. став 1. Закона о управним споровима, а одбацио предлог за понављање поступка, одлучујући као у ставу I диспозитива, јер се, како прописује одредба члана 239. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", број 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС", број 30/10), може поновити само поступак који је окончан решењем против кога нема редовног правног средства, а у конкретном случају, поступак по захтеву

тужиоца за заштиту у предметном поступку јавне набавке није окончан, јер је поништајем закључка, број 4-00-1603/2014 од 24.09.2014. године, враћен у стадијум одлучивања по захтеву тужиоца за заштиту права."

(Пресуда Управног суда II-4 У.2605/15 од 17.03.2017. године)

БИТНИ НЕДОСТАЦИ ПОНУДЕ

Члан 106. Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 124/12)

Пропуштање понуђача да, противно изричитом захтеву наручиоца из конкурсне документације, порпише и овери печатом сваку страницу модела уговора који је саставни део понуде, представља битан недостатак понуде, односно разлог за одбијање такве понуде.

Из образложења:

"Поред наведеног, тужилац је у захтеву за заштиту права истицао, а сада то понавља и у тужби, да изабрани понуђач није потписао и оверио сваку страницу модела уговора који представља саставни део понуде и да је то разлог за одбијање понуде у смислу члана 106. Закона о јавним набавкама, али је тужени закључио да тај недостатак не представља битан недостатак понуде. По налажењу суда, не може се прихватити као правилан закључак туженог да то што је изабрани понуђач потписао и оверио само последњу страну модела уговора, а пропустио да овери печатом и потписом овлашћеног лица све стране модела уговора, који је у оквиру своје понуде доставио, није од суштинског утицаја на саму понуду, односно не представља битан недостатак понуде, будући да је у упутству понуђачима како да сачине понуду наведено да сваку страну модела уговора потребно је да попуни, на за то предвиђеном месту, и овери печатом и потписом овлашћено лице понуђача који наступа самостално, чиме потврђује да прихвата све елементе уговора, док су остали чланови групе понуђача дужни да сваку страну модела уговора парафирају и овере печатом, чиме потврђују да прихватају све елементе уговора."

(Пресуда Управног суда 24 У. 2979/15 од 16.12.2016. године)

РЕФЕРАТИ

Др Весна Билбија,

Саветник, Управни суд Републике Србије, Одељење у Новом Саду
Арбитар/миритељ код Републичке агенције
за мирно решавање радних спорова

СЕДАМ ГОДИНА ПРИМЕНЕ ЗАКОНА О СПРЕЧАВАЊУ ЗЛОСТАВЉАЊА НА РАДУ

Резиме: Мобинг више није непозната страна реч, већ појам који је препознат као специфичан и актуелни ризик у групи тзв. "нових ризика". Доношењем *lex specialis* уочена је тежња законодавца да појединим мерама превентиво делује на појаву мобинга као социјално неприхватљивог понашања, а формирање обилније судске и арбитражне праксе у овом домену указује да ли превентивни карактер закона има ефекта, те које су позитивне стране, а који су недостаци усвојених законских решења. Закон о спречавању злостављања на раду је седам година у примени. У овом раду изнете су тешкоће које су уочене у поступцима заштите који се воде код Републичке агенције за мирно решавање радних спорова.

Кључне речи: мобинг, законска дефиниција, примена, поступак, законска заштита.

1. Увод

Закон о спречавању злостављања на раду је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 36/2010 од 28.05.2010. године. Ступио је на снагу 05.06.2010. године, а примењује се од 04.09.2010. године. Иако забрану различитих облика дискриминације прописује сам Устав¹, потом Закон о раду који као системски и општи закон у области радних односа даље

¹ Тако, Устав Републике Србије, "Службени гласник РС", бр. 98/2006, у чл. 21, ст. 2 и 2 утврђује да свако има право на једнаку законску заштиту, без дискриминације, те да је забрањена свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета.

операционализује одредбе Устава, затим кровни Закон о забрани дискриминације који је у Републици Србији донешен 2009. године² и који уређује општу забрану дискриминације, облике и случајеве дискриминације, као и поступке заштите од дискриминације, те други закони из сета антидискриминационих закона³, доношење *lex specialis* који уређује проблематику мобинга било је неизбежно. По доношењу Правилника о правилима понашања послодавца и запослених, у вези са превенцијом и заштитом од злостављања на раду⁴ у Републици Србији су се створили услови за операционализацију заштите од мобинга.

Није спорно да је законодавство Републике Србије имплементирало мноштво квалитетних прописа, али је *bona fides* при њиховом спровођењу уљуљкана. Када је реч о практичним аспектима спровођења наведених права, очигледна је стагнација.⁵ У стручној јавности постојала је дилема да ли мобинг треба да буде предмет посебног закона или је довољно инкорпорирати га у Закон о раду. Предност посебног закона је подизање свести о системској штетности мобинга и кажњивости, као и о неопходности превентиве која би предупредила ову појаву и унела ред у област веома поремећених радноправних односа⁶. Након нормативног регулисања, уследио је велики број усмених расправа и писаних радова на тему мобинга, међу стручњацима⁷, у широј јавности још више⁸.

² "Службени гласник РС", бр. 22/09

³ Нпр. Закон о равноправности полова, "Службени гласник РС", бр. 104/09, Закон о заштити података о личности, "Службени гласник РС", бр. 97/08.

⁴ Правилник о правилима понашања послодавца и запослених у вези са превенцијом и заштитом од злостављања на раду, "Службени гласник РС", бр. 62/2010, даље у тексту и у фуснотама: Правилник.

⁵ С. Перић; *Пристојан рад*, издавач Правни факултет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, Београд, 2013, стр. 248.

⁶ О. Кићановић, *Коментар Закона о спречавању злостављања на раду*, издавач Социјално-економски савет Републике Србије, Београд, 2011, стр. 16.

⁷ Видети више, Б. Петровић, Мобинг-правни оквир и заштита жртва према Закону о спречавању злостављања на раду, *Правна ријеч*, Бања Лука, бр. 27/2011, стр. 539-552; С. Ковачевић-Перић, Злостављање на раду (*de lege lata-de lege ferenda*), *Правна ријеч*, Бања Лука, бр. 27/2011, стр. 553-566; В. Боранијашевић, Поцесноправни аспект мобинга, *Правни живот*, 2011, бр. 11/2011, стр. 917-931; П. Михајловић: Злостављање на раду-мобинг, *Правни живот*, 2010, бр. 11/2010, стр. 789-803; С. Пауновић-Р. Косановић, Злостављање на раду-мобинг, *Социјална мисао*, 2010, вол. 17, бр. 2, стр. 37-47; Д. Симоновић, Појам, облици и регулатива мобинга, *Социјална мисао*, 2010, вол. 17, бр. 2, стр. 11-35. Л. Јовевски, Мобинг као радно-правни и радно-социолошки феномен, *Прав-*

Доношењем *lex specialis* уочена је тежња законодавца да појединим мерама превентиво делује на појаву злостављања као социјално неприхватљивог понашања, с тим да тек време може показати да ли превентивни карактер закона има ефекта и да ли ће овај облик виктимизације изгубити на интензитету, а формирање обилније судске праксе у овом домену ће указати на позитивне стране законских решења и недостатке у регулационом поступку за заштиту од злостављања на раду⁹.

2. Уочене тешкоће у препознавању злостављања на раду- мобинга

Закон о спречавању злостављања на раду¹⁰ у примени је пуних седам година. Злостављања на раду или мобинг више није непозната страна реч, већ појава и појам који је препознат као специфичан и актуелни ризик у групи тзв. "нових ризика"¹¹. У прилог наведеном говори податак изнет на Интерактивном семинару Републичке агенције за мирно решавање радних спорова 12.04.2017. године, да је након доношења закона, од поступака који су покренути подношењем предлога Агенцији због злостављања на раду, чак 1/3 предмета имало за предмет спора нешто друго, а не мобинг. Наведени проценат препознавања је у константном опадању.

Према томе, злостављање је свако активно или пасивно понашање према запосленом или групи запослених код послодавца које се понавља, а које за циљ има или представља повреду достојанства, угледа, личног и професионалног интегритета, здравља, положаја запосленог и које изазива страх или ствара непријатељско, понижавајуће или увредљиво окружење, погоршава услове рада или доводи до тога да се запослени изолује или наведе да на сопствену иницијативу раскине радни однос или откаже уговор о раду или други уговор. То је и подстицање или навођење других на описано понашање, а извршиоцем злостављања сматра се послодавац

ни живот, 2011, бр 11/2011, стр.513-527, Мобинг као облик дискриминације, *Правни живот*, 2012, бр 11/2012, стр. 547-558.

⁸ "О мобингу има толико много говорника, а толико мало слушатеља", Лазар Јовевски, Мобинг као радно-правни и радно-социолошки феномен, *Правни живот*, 2011, бр 11/2011 стр. 519.

⁹ Видети више, Владимир Боранијашевић, Процесноправни аспект мобинга, *Правни живот*, 2011, бр. 11/2011, стр. 930.

¹⁰ Даље у тексту и у фуснотама ЗСЗР.

¹¹ Видети више, Лазар Јовевски, Мобинг као радно-правни и радно-социолошки феномен, *Правни живот*, 2011, бр. 11/2011, стр. 515.

са својством физичког лица или одговорно лице код послодавца са својством правног лица, запослени или група запослених код послодавца, који врши описано злостављање¹². На другој страни, злоупотребу права на заштиту од злостављања чини запослени који је свестан или је морао бити свестан да не постоје основани разлози за покретање поступка за заштиту од злостављања, а покрене или иницира покретање тог поступка са циљем да за себе или другог прибави материјалну или нематеријалну корист или да нанесе штету другом лицу¹³.

За постојање мобинга потребно је да буду кумулативно испуњени услови трајности радње злостављања (радња може бити и пасивна и активна), затим да таква радња има за циљ или представља повреду достојанства, угледа, личног и професионалног интегритета, здравља и др., те да се услед такве радње жртва мобинга наведе да на своју иницијативу раскине радни однос или откаже уговор о раду или други уговор, а злоупотребу права чини запослени који је свестан или је морао бити свестан да не постоје основани разлози за покретање поступка за заштиту од злостављања, а покрене или иницира покретање тог поступка, што значи да је први услов умишљај (директан - "да је запослени свестан" и евентуални - "морао бити свестан"), а други намера: запослени покреће или иницира покретање поступка за заштиту од злостављања на раду са циљем да за себе или другог прибави материјалну или нематеријалну корист или да нанесе штету другом лицу¹⁴.

Рашчлањене дефиниције су помоћ у препознавању мобинга, али је пракса показала да је претходни проблем информација, обавештење и упознавање, као услов за разумевање појма и дефинисање његовог (не)постојања.

Наиме, послодавац има дужност да запосленог, пре ступања на рад, писменим путем обавести о забрани вршења злостављања и правима, обавезама и одговорностима запосленог и послодавца у вези са забраном злостављања¹⁵. Будући да је остављен рок од 30 дана и да је забрањена

¹² ЗСЗР, чл. 6.

¹³ ЗСЗР, чл. 11, ст. 3.

¹⁴ Видети више, Весна Билбија, Злоупотреба права на заштиту од злостављања, Зборник радова са саветовања правика у Будви, Будвански правнички дани, 2015, Будва, стр. 285-297.

¹⁵ ЗСЗР, чл. 67. ст. 1.

новчана прекршајна казна за послодавца у случају пропуштања¹⁶ исправно је закључити да су послодавци испоштовали ову обавезу, те да исто обавештење на одговарајући начин уручују и сваком запосленом који заснује радни однос у наредном периоду. Наспрам утврђене обавезе послодавца, стоји право запосленог утврђено у чл. 10 ст. 1. Закона да писменим путем буде упознат са забраном вршења злостављања и правима, обавезама и одговорностима запосленог и послодавца у вези са забраном злостављања. Безмало сви послодавци су испоштовали своју законску обавезу уручења писменог обавештења запосленима, водећи рачуна о начину уручења и обезбедивши да запослени својим потписом потврди пријем обавештења. Да ли ће се запослени заиста упознати са садржином истог, послодавац не проверава.

Међутим, уочено је да запослени заправо не прочита уручено обавештење. Више је разлога за то. Када је у питању заснивање радног односа, новозапослени је остварио свој егзистенцијални циљ - запослио се и његова пажња је усмерена на одредбе уговора о раду којима је уређена зарада, радно време, место рада и др. Свако додатно обавештење запослени разуме као формалност и беспотребну администрацију коју ћутке испоштује, али не узима активно учешће. Слично, запослени који се већ налази у радном одосу, ово обавештење схвата као "папир више" који одложи не прочитавши га или, ако га прочита, то учини недовољно пажљиво, било из разлога што мисли да му неће требати, било из разлога што нема поверења у прописану заштиту, тј. да је заштита (и уручено писмено) формална, а не стварна.

Велики број запослених који су потражили заштиту код Републичке агенције за мирно решавање радних спорова, уопште се није сетио да је примио такво обавештење од послодавца, чак су категорички тврдили да нису примили никакво обавештење. Они који се сећају да су га примили, изјавили су да га нису прочитали или су га прочитали само летимице. Које податке треба да нарочито да садржи обавештење уређено је одредбама члана 5. Правилника. Између осталог, обавештење садржи податке да је законом забрањено и санкционисано вршење злостављања, као и злоупотре-

¹⁶ Новчаном казном у износу од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај послодавац са својством правног лица, од 10.000 до 40.000 казниће се предузетник, а новчаном казном од 5.000 до 30.000 динара казниће се одговорно лице у правном лицу, ако не упознају запосленог са забраном вршења злостављања у прописаном року, ЗСЗР, чл. 36.

треба права на заштиту од таквог понашања; шта се сматра злостављањем, сексуалним узнемиравањем и злоупотребом права, да се заштита остварује код послодавца (у поступку посредовања и поступку утврђивања одговорности запосленог) и пред надлежним судом, да запослени који сматра да је изложен злостављању, пре обраћања суду, треба да се обрати надлежном лицу или лицима код послодавца за заштиту од таквог понашања, а да запослени који сматра да је изложен злостављању од самог послодавца, може да се непосредно обрати суду за заштиту, да ће послодавац учинити доступним податке о лицима овлашћеним за покретање поступка за заштиту и др.

Поред тога, сваки се закон јавно објављује, а када се ради о области која се први пут уређује законом, медијски је испраћено и његово предлагање, евентуалне полемике и дилеме релевантних чинилаца поводом појединих законских решења и усвајање закона.

Све наведено указује да је постигнут значајан помак у подизању свести о штетности мобинга, али и да је потребно, поштујући показатеље из праксе, уложити додатни напор како би се кориговали елементи који успоравају напредак у потпунијој заштити од мобинга.

3. Уочене тешкоће у поступку заштите

Први прописани поступак заштите је поступак за заштиту од злостављања код послодавца.

У непосредној вези са изнетим тешкоћама у разумевању појма мобинга су и тешкоће које се јављају приликом покретања поступка за заштиту, јер је уочено да запослени не знају ко су лица овлашћена за покретање поступка за заштиту од злостављања или ко је лице за подршку, иако им је уручено обавештење које садржи такве информације. И када се информације о томе налазе на огласној табли, није сигурно да ће га запослени прочитати. Разлози леже и у чињеници да усвајање антидискриминаторских закона у последњој деценији бележи узлазну путању. Ову тенденцију свакако треба поздравити, али последњи такав закон - Закон о заштити узбуњивача¹⁷, прописује готово идентичну дужност послодавца: послодавац је дужан да свим радно ангажованим лицима достави писмено обавештење о правима из овог закона и дужан је да одреди лице овлашће-

¹⁷ "Службени гласник РС", бр. 128/14.

но за пријем информације и вођење поступка у вези са узбуњивањем.¹⁸ Запослени у тој ситуацији сматра да свако мало добија обавештење о разним дужностима разних лица и не повезује да је то у његовом интересу. Подсетимо да је Законом о заштити становништва од изложености дуванском диму¹⁹ прописана дужност одговорног лица за контролу забране пушења, да на једном или више видних места у простору у коме је забрањено пушење истакне своје име односно име лица које је задужио да у његово име контролише забрану пушења, с подацима о месту где се то лице налази и телефонским бројем на који се може пријавити пушење у том простору²⁰. У конкретном случају пред Агенцијом, запослени је одговарајући на питања о томе да ли је и колико информисан изјавио да је обавештење о лицима овлашћеним за покретање поступка за заштиту од злостављања и лицу за подршку видео на огласној табли, али га није пажљиво прочитао, јер је помислио да су се променила лица која врше контролу забране пушења.

Послодавац је дужан да, по пријему захтева за покретање поступка за заштиту, у року од три дана, странама у спору предложи посредовање као начин разрешења спорног односа. О начину на који ће се поступак посредовања спровести, стране могу да се споразумеју, а ако стране не постигну споразум, посредник ће спровести поступак посредовања на начин који сматра да је одговарајући, имајући у виду околности спорног односа и интересе страна у спору, уз поштовање начела хитности. Пракса је показала да је у готово свим случајевима посредник тај који уређује начин вођења поступка.

Показало се да је вештина посредника кључна за успех посредовања. Посредник се може изабрати са списка посредника који се води код послодавца (у складу са колективним уговором), односно код органа, организације или установе за посредовање - у складу са законом, са списка посредника социјално-економског савета сачињеног на предлог социјалних партнера, као и са списка удружења грађана чији су циљеви усмерени на послове посредовања, односно заштите од злостављања²¹. Будући да за посредника може бити одређено, односно изабрано лице које ужива пове-

¹⁸ Закон о заштити узбуњивача, чл. 14. ст.4-5.

¹⁹ "Службени гласник РС", бр. 30/10.

²⁰ Закон о заштити становништва од изложености дуванском диму, чл. 13.

²¹ ЗСЗР, чл. 16, ст. 2-3

рење страна у спору, најчешће питање је интерни или екстерни посредник? Са списка посредника који се води код послодавца или са екстерног списка? Предности интерног посредника су то што познаје особе, неретко и њихове скривене мотиве, познаје колектив и пословну политику послодавца. Међутим, не познаје начела посредовања, вештину преусмеравања конфликта, асертивну комуникацију. Екстерни посредник има више искуства и знања у руковођењу поступком, зна да успостави комуникацију, пренесе поруке, ума да поставља питања, уверава и разуверава. Ипак, екстерни посредник не познаје амбијент послодавца, што је некад врло важно за разумевање спора. На поменутом Интерактивном семинару Агенције који је одржана 12.04.2017. године, преовладало је мишљење да је најбоље решење интерни посредник који је прошао обуку, поготово ако се, у области мирног решавања спорова и питањима забране разних врста дискриминације, континуирано усавршава.

У вези са претходним је и питање да ли у току поступка посредовања стране у спору могу ангажовати адвоката? Имајући у виду да је поступак посредовања усмерен ка налажењу заједничког интереса, постизању компромиса и договора, те чињеницу да је посредовање у већем броју случајева процесни услов за тужбу и судски спор²² у коме се улога адвоката, практично, подразумева, произлази закључак да адвокатима нема места у поступку заштите од мобинга код послодавца. Међутим, посредовање је неформалан поступак чије је циљ постизање споразума којим се трајно решава настали спор. Ако обе стране желе да ангажују адвоката и ако то помаже постизању циља, онда то треба поздравити и искористити, баш као било које средство које води ка заједничком споразуму. Чињеница да решавање спора на миран начин није блиско активности адвоката не значи да такву иницијативу треба *a priori* одбити и тиме продубити неслагање.

²² Ако се за злостављање не терети одговорно лице у правном лицу, односно послодавац са својством физичког лица, запослени који сматра да је изложен злостављању подноси образложени захтев за покретање поступка за заштиту од злостављања непосредно том лицу. (ЗСЗР, чл. 13. ст. 1.). Ако се за злостављање терети одговорно лице у правном лицу, односно послодавац са својством физичког лица, запослени који сматра да је изложен злостављању може поднети захтев за покретање поступка посредовања непосредно том лицу, али може, до истека рока застарелости за покретање поступка за заштиту од злостављања код послодавца утврђеног овим законом, и без подношења захтева за покретање поступка посредовања код послодавца, покренути поступак пред надлежним судом (ЗСЗР, чл. 14).

4. Најчешћа питања

Напред цитирану законску дефиницију злостављања на раду која је афирмативног карактера, Правилник допуњује једном негативном и дефинише шта се не сматра се злостављањем²³. Тако, не сматрају се злостављањем појединачни акт послодавца (решење, понуда анекса уговора о раду, упозорење и др.), којим је решавано о правима, обавезама и одговорностима из радног односа, против кога запослени има право на заштиту у поступку прописаном посебним законом; као ни ускраћивање и онемогућавање права утврђених законом, општим актом и уговором о раду, чија се заштита остварује у поступку код послодавца и пред надлежним судом (нпр. неисплаћивање зараде и других примања). Затим, не сматра се злостављањем радна дисциплина која је у функцији боље организације посла, ни предузете активности које су оправдане за остваривање безбедности и здравља на раду. Злостављањем се не сматра свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање према запосленом по било ком основу дискриминације, које је забрањено и у вези с којим се заштита обезбеђује у складу с посебним законом, као ни повремене разлике у мишљењима, проблеми и конфликти у вези с обављањем послова и радних задатака, осим ако исти немају за циљ да повреду или намерно увреду запосленог и др. Поред тога правилником²⁴ су детаљније уређена понашања која се односе на немогућност одговарајућег комуницирања, понашања која могу да доведу до нарушавања добрих међуљудских односа, затим понашања која могу да доведу до нарушавања личног угледа запосленог, до нарушавања професионалног интегритета запосленог, до нарушавања здравља запосленог, те понашања која би се могла сматрати сексуалним узнемиравањем.

Овде је важно напоменути да концизност наведених одредби Правилника треба схватати рестриктивно, као *numerus clausus*, јер правилник нема сврху (нити сме, сходно правној снази у хијерархији правних аката) да редуцира законску одредбу, већ да помогне у конкретној ситуацији. Да би се појединачна радња мобинг правилно идентификовала, треба је сагледати у целини са свим другим радњама. Наизглед идентичне појединачне радње у склопу са осталим чињеницама, могу представљати мобинг у једној ситуацији, а у другој не. Један од честих примера су мере спрове-

²³ Правилник, чл. 13

²⁴ Правилник, чл. 12.

дене ради заштите безбедности и дисциплине, нпр. видео надзор. Када су запослени пристали на видео надзор (изричито или конклюдентно, тако што је истакнуто обавештење да су пословне просторије под видео надзором), који је постављен ради веће безбедности људи и имовине, ради се о мери безбедности и заштите која је у интересу свих. Међутим, у конкретној ситуацији треба водити рачуна о томе да ли је испоштовано начело сврсисходности и ефикасности, односно да ли је присутна контрола околности ирелевантних за посао, која задире у приватност (приватан живот и ангажовања). Сличан је пример проверавања електронске поште. Послодавац сме или мора имати увид у електронску пошту (inbox), јер је сам рачунар власништво послодавца, а не запосленог, јер се подразумева да садржи податке неопходне за рад, јер у случају одсуства запосленог настаје застој у раду и др. Информације о породичним, верским, партијским, сексуалним ставовима, ирелевантним за посао, као и поверљиве податке о странкама и клијентима (осим ако је овлашћен за обраду података), послодавац не сме да тражи. Дакле, када је дозвољена контрола и обрада података, она мора бити сврсисходна и сразмерна²⁵.

Наредно питање које се често јавља је провера боловања. Да ли је провера боловања право послодавца или мобинг? Према члану 179. став 3. тачка 2 и 3. Закона о раду²⁶, послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који не поштује радну дисциплину, и то ако не достави потврду о привременој спречености за рад у смислу члана 103. овог закона и ако злоупотреби право на одсуство због привремене спречености за рад. Према члану 103. наведеног закона, запослени је дужан да, најкасније у року од три дана од дана наступања привремене спречености за рад о томе достави послодавцу потврду лекара која садржи и време очекиване спречености за рад. У случају теже болести, уместо запосленог, потврду послодавцу достављају чланови уже породице или друга лица са којима живи у породичном домаћинству, а ако запослени живи сам, потврду је

²⁵ Данас, уз помоћ друштвених мрежа, од којих је Фејсбук највећа, милиони људи комуницирају широм планете. Поред тога ова платформа је постала моћно средство помоћу које се огроман број података, слика, филмова и других материјала размењује, и чини јавно доступним. Највише правних проблема везано је за право приватности, заштиту података као и могућност остваривања права на правну заштиту. Видети више: Драган Прља, Андрес Дилигенски, Фејсбук и шаштита података у ЕУ, *Страни правни живот*, бр. 3/2012, стр. 190-219.

²⁶ "Службени гласник РС", бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14.

дужан да достави у року од три дана од дана престанка разлога због којих није могао да достави потврду. Ако послодавац посумња у оправданост разлога за одсуствовање са рада, може да поднесе захтев надлежном здравственом органу ради утврђивања здравствене способности запосленог, у складу са законом. Ефекти ове контроле у пракси нису остварили очекивани резултат, те је треба рестриктивно користити. Процедура провере боловања се мора предвидети општим актом послодавца, Колективним уговором, који се доноси у складу са одредбама члана 3. и 4. Закона о раду, те одредбама које регулишу међусобни однос закона, колективног уговора, правилника о раду и уговора о раду²⁷.

Иако је превенција најбоље решење, може се закључити да то уопште није једноставно у данашњем социо-економском систему и да бројне мере које се предвиђају и за раднике и за менаџмент дају ограничен резултат. То значи да се егоцентризам тешко надмашује од саме личности, али и поред тога, заштита достојанства на раду и елиминисање дискриминације треба да буде основна национална радна агенда и политика²⁸. Управо у области радних и социјалних права показало се да доношење добрих закона јесте неопходно, али није довољно²⁹.

5. Закључак

Права, обавезе и одговорности у радном односу перманентно се крећу у правцу што већег приближавања потребама радника и послодавца као људских бића. Систем тих права, обавеза и одговорности, иако је, превасходно, интересно заснован, све више захтева од актера у радном односу да једна другу виде као равноправне партнере и људска бића, од-

²⁷ Закон о раду, чл. 8-11.

²⁸ Лазар Јовевски, *нав. дело*, стр. 526.

²⁹ Пример који то потврђује је и медијски испраћен случај у Обреновцу маја 2016. године. Повереник за заштиту података о личности Родољуб Шабић покренуо је поступак надзора у београдској општини Обреновац због притужби грађана да су њихови лични подаци злоупотребљени, односно да су подаци из здравствених картона житеља насеља Барич коришћени приликом преговора с потенцијалним инвеститором, компанијом "Меита". Повереник је покренуо контролу због изјаве председника општине Обреновац да су обрађивани лични подаци великог броја грађана, а између осталог је проверавано 55.000 здравствених картона који су стављени на располагање потенцијалном инвеститору, који чин је требао да укаже на темељност и сериозност у будућој сарадњи. Дступно на интернет страници: <http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/drustvo/aktuelno.290.html:604071-Dali-na-izvolte-55000-zdravstvenih-kartona,06.05.2016>.

носно да заснивају и остварују те односе са одговарајућом пажњом, међусобним поштовањем и достојанством.

Друштва која су у могућности да издвоје већи проценат друштвеног производа за обезбеђивање радних и социјалних права, успешније се суочавају са изазовима дискриминације и корупције, стварају могућности за динамичнији и квалитетнији развој људских ресурса, ефикасније спречавају индустријске и социјалне конфликте, што све подстицајно делује на економски и технолошки развој и на томе заснован квалитетнији живот³⁰.

Наш социолошки аспект, тј. менталитет, предрасуде, (не)култура комуникације, у којој је објективан, критички приступ недовољно заступљен, представља плодно тло за појаву мобинга. Према подацима са Интерактивног семинара Републичке агенције за мирно решавање радних спорова 12.04.2017. године, у индивидуалним радним споровима који су имали за предмет злостављање на раду донето је око 400 правноснажних решења. Можемо закључити да су се у првих седам година примене Закона о спречавању злостављања на раду, сви актери, а посредници и арбитри нарочито, храбро ухватили у коштац са мобингом као најраспрострањенијом болести савремене комуникације. У тој борби није било искуства на која се могло ослонити и позитивни ефекти су, уз прописану посебну законску заштиту, резултат вештине и прегалаштва појединаца, посредника и арбитра.

Vesna Bilbija, PhD

*Adviser, the Administrative Court of the Republic of Serbia,
Department of Novi Sad*

*Arbitrator/Conciliator, Republic Agency for Peaceful Settlement
of Labour Disputes*

THE LAW ON PREVENTION OF MOBBING, SEVEN YEARS OF APPLICATION

Resume: *Mobbing is no longer unfamiliar foreign word, but a term that is recognized as a specific and actual risk in a group called "New risks". By adopting the lex specialis was observed a tendency of the legislator that*

³⁰ Гордан Стефановић, Право на живот и радна и социјална права, *Правни живот*, бр. 11/2012, стр. 609.

certain measures preventive effect on the occurrence of mobbing as socially unacceptable behavior. Judicial and arbitration practice in this field indicates whether the preventive character of law is effective, also, what are its advantages and disadvantages.

The Law on Prevention of Mobbing has been applied for seven years. The paper reviews the difficulties that have been observed in cases concerning the protection of mobbing at the Republic Agency for Peaceful Settlement of Labor Disputes.

Key words: *mobbing, legal definition, application, the procedure, legal protection.*

Стево Ђурановић
судија Управног суда

ПРЕЗЕНТАЦИЈА ПРОЈЕКТА еСУД

Пред Вама се налази презентација пројекта еСуд, који је настао као производ ангажовања Министарства правде републике Србије и Управног суда, који је препознат као пилот суд.

Овај систем представља систем за комуникацију свих учесника у поступку пред Управним судом и остварује конекцију са САПС системом.

Дефинисање учесника и њихових улога у поступку је представљао први корак, па се могу разликовати у најширем смислу запослени (администратори система, уписничари) и сами корисници.

Сама пријава на систем се вршити искључиво путем квалификованих електронских сертификата, а након успешно спроведене регистрације систему еСуд, корисник остварује преко САПС програма непосредну комуникацију са судом. Успешном пријавом корисника на систем, он не само да добија могућност покретања новог поступка, већ добија листу свих предмета у којима се налази као учесник, без обзира на улогу у том процесу.

На овај начин овај систем се одваја од осталих врста електронске комуникације са судом (mail и сл.).

Систем омогућава да се иницијални акти и остали поднесци достављају непосредно суду, као и увид у документа која се налазе у на овај начин, формираном судском предмету.

И управо ова двосмерна комуникација, корисник - суд, представља новину која чини овај систем различитим од осталих видова електронских комуникација.

Посебна пажња повећана је безбедности комуникација.

Битно је нагласити и то да ће се за време подношења иницијалног акта, али и осталих поднесака, сматрати време када је корисник успешно спровео предвиђену процедуру у еСуд систему и добио тачно време са TSA (Time stamping authority) сервера. Приликом прослеђивања иницијалног акта у САПС, као одговор регистровани корисник одмах добија интерни број (разликује се од броја предмета) који једнозначно одређује документ. По добијању иницијалног акта и остале документације уписничар у САПС-у обавља предвиђене активности које ће сада бити проширене верификацијом свих пријављених учесника (тужиоца, пуномоћника и евентуално заинтересованих лица) а то значи да ће сви пријављени тужиоци и пуномоћници из угла еСуд-а бити овлашћени да учествују у предмету тек по добијању такве информације из САПС система. Док се то не деси сви они ће имати право само на увид у поднет иницијални акт и пратећа документа.

На еСуд систему постоји опција која ће улогованом кориснику омогућити увид у до тада поднете захтеве (предмете). У зависности од тога да ли је захтев поднет самостално, или је то урадио као пуномоћник у име странке, у листи захтева ће се наћи сви захтеви које је грађанин поднео самостално, али и они које је пуномоћник поднео за њега.

Приступ предмету ће бити дозвољен свим корисницима еСуд-а за које је САПС послао информацију да су учесници у поступку.

На овај начин дата је могућност још једне врсте комуникације са судом, што представља олакшавање грађанима приступ суду, као једног од начела ефикасног судског поступка.

Sadržaj

1. Opšti dizajn rešenja.....	461
2. Poslovne funkcionalnosti rešenja	461
2.1. Registracija i prijava na eSud sistem.....	461
2.2. Upravljanje postupcima.....	464
2.2.1. Podnošenje inicijalnog akta	464
2.2.2. Podnošenje podneska.....	472
2.2.3. Pokretanje opšteg postupka	474
2.2.4. Pregled predmeta	474
2.2.5. Zavođenje predmeta u SAPS sistemu	476
2.3. Upravljanje dokumentima	478
2.4. Spajanje predmeta	478
2.5. Notifikacije	479
2.6. Administracija.....	480
2.6.1. Administracija korisnika/upisničara.....	480
2.6.2. Pregled učesnika po predmetima	481
3.0. Web servisi.....	482

1. Општи dizajn rešenja

Uvodne napomene

U sklopu faze Dizajn urađene su sve neophodne radnje za identifikovanje svih funkcionalnosti budućeg rešenja, dizajn baze podataka i njegova fizička realizacija, realizacija-implementacija prototipa rešenja za pojedine funkcionalne oblasti kao i realizacija osnovnih komponenti sistema na kojima će počivati buduće rešenje (upravljanje predmetima, upravljanje dokumentima, upravljanje matičnim podacima). Nakon prototipa realizovana je i prva verzija aplikacije koja je uključila funkcionalnosti predstavljene prototipom.

U sklopu poglavlja poslovne funkcionalnosti eSud rešenja, na osnovnu dosadašnjih radionica, identifikovani su svi poslovni objekti.

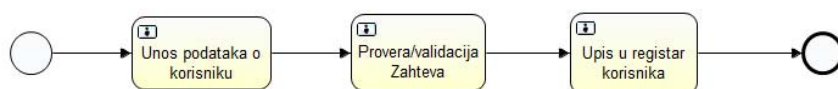
2. Poslovne funkcionalnosti rešenja

Na osnovu analize projektne specifikacije i druge dostupne dokumentacije, eSud rešenje je podeljeno na sledeće osnovne module koji su međusobno tesno integrisani:

- Registracija i prijava
- Upravljanje postupcima
- Upravljanje dokumentima
- Spajanje predmeta
- Notifikacije
- Administracija korisnika/upisničara
- Pregled učesnika po predmetima
- Web servisi

Detaljna razrada navedenih poslovnih procesa data je u nastavku dokumenta.

2.1. Registracija i prijava na eSud sistem

Proces registracije kreće od unosa podataka o korisniku i čitanja određenih podataka iz sertifikata. Nakon toga sledi preuzimanje generisane Saglasnosti za korišćenje eSud-a. Potpisivanje Saglasnosti od strane korisnika i njeno prilaganje. Sistem nakon toga proverava da li je Saglasnost potpisana, i ukoliko jeste, korisnik se upisuje u registar aktivnih korisnika eSud sistema.

Shodno prepoznatim ulogama u okviru predmeta, da bi inicijalni akt bio uspešno sproveden potrebno je da registraciju na eSud-u izvrše sledeći učesnici:

- Tužilac
- Punomoćnik (ukoliko nekog tužioca 'zastupa' punomoćnik)

Registracija korisnika će se obavljati na sledeći način. Na početnoj stranici će postojati opcija koja će voditi na formu za registrovanje. Proces registrovanja će obuhvatiti čitanje podataka iz sertifikata (ime, prezime i JMBG) i unos dodatnih informacija poput email-a, broja mobilnog telefona, adrese i opštine koja će se birati iz šifarnika.

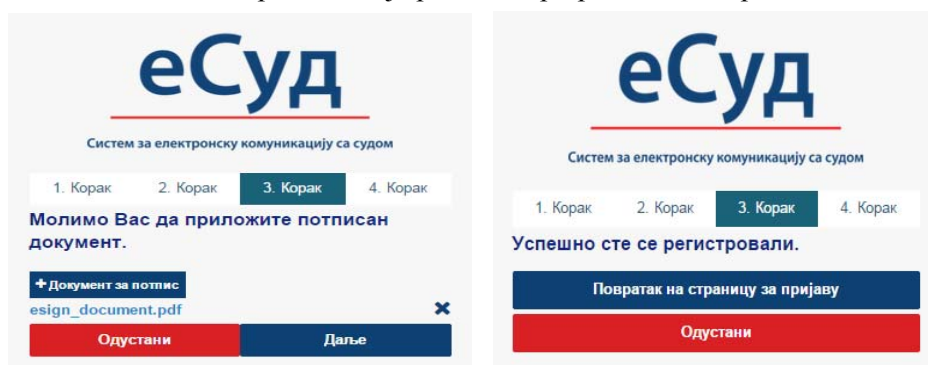
The image displays two screenshots of the eSud registration interface. The left screenshot shows the eSud logo and the first step: "Молимо Вас да убаците Вашу картицу са сертификатом." (Please insert your certificate card). The right screenshot shows the second step: "Молимо Вас да унесете Ваше личне податке." (Please enter your personal data). The form fields in the second step include: Name (Petar), Surname (Petrović), JMBG (1234567891234), Address (Novi Beograd), Telephone (mojmail@domen.com), and buttons for "Preuzmite dokument za potpisivanje" (Download document for signing), "Одустани" (Cancel), and "Даље" (Next).

Drugi korak procesa će predstavljati generisanje Saglasnosti za korišćenje eSud-a. Dok se ne unesu svi neophodni podaci, neće biti moguće ni preuzimanje dokumenta za potpisivanje odnosno saglasnosti.

Kada su uneti svi podaci, korisnik će preuzeti (izvršiti download) generisanog PDF dokumenta i elektronski ga potpisati van Portala.

Procedura registracije će se uspešno okončati kada korisnik u 3. koraku priloži elektronski potpisan PDF dokument. Ukoliko je korisnik tek nakon nekoliko dana rešio da završi proces registracije, sistem će na osnovu sertifikata prepoznati da je reč o korisniku koji je već preuzeo Zahtev, i tom prilikom će ga, bez ponovnog unosa ili izmene ranije unetih podataka, automatski prebaciti na 3. korak u okviru kojeg će samo priložiti potpisan dokument.

U slučaju da je korisnik greškom obrisao ranije preuzetu Saglasnost, moći će na 3. koraku ponovo da je preuzme i potpiše a zatim i priloži.

Sistem će utvrditi da li je upravo ta osoba potpisala dokument. U slučaju pozitivnog ishoda korisnik stiče pravo da koristi eSud, tj. postaje aktivan korisnik. Bitno je naglasiti da sistem eSud neće moći da koriste stranci.

Isti postupak registracije će prolaziti i upisničari, s tim da će im se kroz sistem dodeljivati uloga upisničara. Detaljnije objašnjeno u poglavlju 2.6.1. Administracija korisnika/upisničara.

Imajući u vidu da će se prijava na sistem vršiti isključivo korišćenjem kvalifikovanog elektronskog sertifikata koji sadrži JMBG, korisnici će moći da koriste više od jednog sertifikata, a da ih sistem pri tome prepoznaje kao istu osobu. Neće se voditi evidencija o samom sertifikatu.

U zavisnosti od uloge koju ima u sistemu korisnik će videti i odgovarajuće opcije u meniju.

Uspešnom prijavom na sistem korisnik dobija listu svih predmeta u kojima je učesnik ili inicijator predmeta, bez obzira na ulogu u tom procesu,

могућност pokretanja novog postupka, podnošenja podneska u okviru nekog predmeta ili pokretanja "Opšteg postupka". Početni ekran će takođe prikazati poruke namenjene korisniku, bez obzira da li su generisane od strane eSud-a ili prosleđene iz SAPS-a.

2.2. Upravljanje postupcima

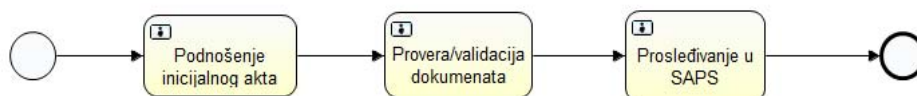
Postupci podrazumevaju svaki vid obraćanja sudu putem eSud sistema. Prepoznata su tri načina komunikacije sa sudom, a to su:

1. Podnošenje inicijalnog akta
2. Podnošenje podneska u okviru predmeta
3. Pokretanje opšteg postupka

Detaljnije objašnjenje svakog od njih možete videti u narednim poglavljima.

2.2.1. Podnošenje inicijalnog akta

Na sledećem dijagramu je predstavljen radni tok procesa:

Postupak započinje podnošenjem zahteva odnosno kreiranjem inicijalnog akta i prilaganja neophodnih dokumenata. Nakon toga sistem proverava da li dokumenti koji moraju da budu elektronski potpisani, sadrže neophodan elektronski potpis. Ukoliko su uslovi ispunjeni, sistem putem Web servisa prosleđuje podatke i dokumenta SAPS sistemu.

PODNOŠENJE INICIJALNOG AKTA

Prilikom kreiranja inicijalnog akta prepoznajemo četiri celine:

- Unos osnovnih podataka o predmetu
- Unos podataka o strankama u postupku
- Prilaganje dokumenata
- Potvrda (slanje u SAPS)

Na osnovu ovih celina je koncipiran i način podnošenja inicijalnog akta, odnosno putem četiri koraka koja vode korisnika kroz proces.

1. KORAK - UNOS OSNOVNIH PODATAKA O PREDMETU

U okviru sistema, na početnom ekranu, postoji opcija za pokretanje novog postupka (podnošenje inicijalnog akta). Prvi korak je preciziranje vrste inicijalnog akta.

Postoje 4 vrste inicijalnog akta, i to:

- Tužba za ponavljanje postupka (Up)
- Prigovor (Uv)
- Zahtev za donošenje odluke o izvršenju (Ui)
- Tužba (U)

U zavisnosti od izabrane vrste inicijalnog akta će se unositi odgovarajuće informacije.

Ukoliko je **tužba (U)**, potrebno je da se unese broj osporenog akta (samo jedan podatak) i datum. Unos broja osporenog akta nije obavezan u slučaju kada je označeno da *Tuženi nije doneo rešenje*.

Ukoliko je **tužba za ponavljanje postupka (UP)** ili **prigovor (UV)** ili **zahtev za donošenje odluke o izvršenju (UI)**, potrebno je da se unese broj osporenog akta (struktura broja se sastoji od 3 polja: kategorija upisnika – šifarnik sa izborom, redni broj i godina) i datum.

Преглед предмета Детаљи предмета

1. Предмет		2. Странке у поступку	
Врста поступка	Тужба		
Тужени није донео решење	☐		
Број оспореног акта	U - 111 - 2015	Датум оспореног акта	30.04.2015
<input type="button" value="Сачувај"/>			

Nakon čuvanja osnovnih podataka o predmetu, sistem automatski kreira i pripremu za prilaganje dokumenta (inicijalnog akta) koji će tužilac biti u obavezi da priloži pre prosleđivanja predmeta SAPSu. To je neki vid podsetnika da je potrebno priložiti inicijalni akt pre prosleđivanja predmeta sudu.

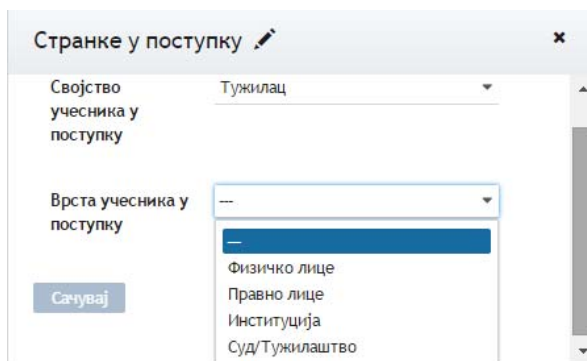
2. KORAK - UNOS PODATAKA O UČESNICIMA U POSTUPKU

Stranke u upravnom sporu su tužilac, tuženi i zainteresovano lice, i shodno tome, prepoznajemo tri grupe učesnika koje je potrebno evidentirati:

1. Podaci o tužiocu/tužiocima
2. Podaci o tuženom licu
3. Podaci o zainteresovanom licu

Unos podataka o tužiocu/tužiocima

Nakon izbora kategorije, unose se podaci o tužiocu, tj. tužiocima ukoliko ih ima više. Tužilac u upravnom sporu može da bude fizičko lice, pravno lice, institucija ili sud/tužilaštvo, ako smatra da mu je upravnim aktom povređeno neko pravo ili na zakonu zasnovani interes.

Za svakog tužioca će se vršiti unos sledećih podataka:

Prvo će se unositi informacija da li je u pitanju fizičko lice, pravno lice, institucija ili sud/tužilaštvo.

U slučaju **fizičkog lica** vršiće se unos podataka: ime, prezime, JMBG, adresa (jedno polje), grad. Biće obavezno određivanje da li je osoba državljanin Srbije ili stranac. Za državljanje Srbije će unos JMBG-a biti obavezan, dok za

strance neće, ali će se zahtevati unos broja pasoša. Ukoliko tužilac lično podnosi zahtev, obeležiće opciju 'U svoje ime', i nakon toga će sistem automatski popuniti sve podatke iz profila korisnika.

Nakon unosa tih podataka, postojaće mogućnost unosa predstavnika tog fizičkog lica. Predstavnik fizičkog lica može biti punomoćnik i/ili zastupnik. Za njega će se unositi sve informacije kao i za fizičko lice i tom prilikom će sistem automatski kreirati pripremu za prilaganje dokumenta (upload) punomoćja na sledećem, trećem koraku. Punomoćje će predstavljati PDF fajl i neće se zahtevati da fajl bude elektronski potpisan od strane tužioca. Isto tako će se i za zastupnika kreirati priprema za prilaganje dokaza o zastupanju i ni ovde se neće zahtevati da dokument bude elektronski potpisan od strane tužioca.

The image shows two screenshots of a web application interface for entering case data. The left screenshot shows the input form, and the right screenshot shows the summary of the entered data.

Left Screenshot (Form Fields):

- Својство учесника у поступку: Туžilцац
- Врста учесника у поступку: Физичко лице
- У своје име:
- Држављанство: Републике Србије
- ЈМБГ: 0102989715221
- Име: Соња
- Презиме: Савић
- Адреса: Лимска 12
- Град: Београд

Right Screenshot (Summary):

У чије име иступа	Име	През
Нема података!		
У чије име иступа	Пуномоћник	
Име	Соња	
Презиме	Сикора	
Држављанство	Друго	
Број пасоша	789456	
Адреса	Сavsка 21	
Град	Београд	

Buttons at the bottom: **Сачувај** (Save) and **Додај представнике** (Add representatives).

Za **pravno lice** – MB obavezan, PIB nije obavezan, naziv, adresa, mesto (šifarnik opština). Nakon čuvanja podataka o pravnom licu moguće je uneti podatke o jednom ili više zastupnika tog pravnog lica (ime, prezime obavezno, a JMBG obavezan za državljane Republike Srbije, a za ostale ne).

Nakon unosa PIB-a postoji mogućnost povlačenja podataka o pravno licu (klikom na plus), ukoliko je ranije bilo evidentirano kroz eSud.

Странке у поступку ✎ ×

Својство учесника у поступку	Тужилац
Врста учесника у поступку	Правно лице
ПИБ	123456789 +
Назив	Aviv centar
Адреса	Плјевајска 12

Сачувај

Isto kao kod fizičkog lica, nakon čuvanja podataka o pravnom licu (tužiocu), postojaće mogućnost unosa predstavnika odnosno zastupnika i punomoćnika tog pravnog lica. Samim tim i automatsko kreiranje priprema za prilaganje punomoćja i dokaza o zastupanju.

U slučaju **institucije** podaci će se prepisivati iz šifarnika nakon izbora iz liste (klikom na plus). Isto važi i za **sud/tužilaštvo**.

Странке у поступку ✎ ×

Својство учесника у поступку	Тужилац
Врста учесника у поступку	Институција
Институција	Агенција за привредне регистре +

Сачувај

Isto kao kod fizičkog i pravnog lica, nakon čuvanja podataka o instituciji/sudu/tužilaštvu (tužiocu), postojaće mogućnost unosa predstavnika odnosno zastupnika i punomoćnika tog pravnog lica. Samim tim i automatsko kreiranje priprema za prilaganje punomoćja i dokaza o zastupanju.

Nakon unosa osnovnih podataka i čuvanja, inicijalni akt će biti u statusu ‘U pripremi’.

Unos podataka o tuženom organu

Izbor tuženog organa će biti iz šifarnika svih institucija/sudova/tužilaštva, klikom na plus.

Странке у поступку ✎		✕
Својство учесника у поступку	Тужени орган	▼
Тужени	Агенција за привредне регистре	+
Сачувај		

Unos podataka o zainteresovanom licu

Zainteresovana lica mogu biti fizička lica, pravna lica, institucije ili sud/tužilaštvo. Unos podataka o njima je identičan procesu evidentiranja tužilaca.

Странке у поступку ✎		✕
Својство учесника у поступку	Зaintересована лица	▼
Врста учесника у поступку	Физичко лице	▼
Држављанство	Друго	▼
Број пасоша	789456	
Име	Alek	
Презиме	Martin	
Адреса	Fifth avenue 12	
Општина	New York	
Сачувај		

I za Zainteresovana lica postoji mogućnost unosa predstavnika, odnosno punomoćnika i zastupnika.

Nakon unosa svih podataka o strankama u postupku, sledi treći korak odnosno prilaganje dokumentacije.

3. KORAK - PRILAGANJE DOKUMENATA (INICIJALNOG AKTA I OSTALE DOKUMENTACIJE)

Na trećem koraku je predviđeno prilaganje (upload) inicijalnog akta i ostalih dokumenata ukoliko postoje.

Da bi inicijalni akt bio uspešno priložen, potrebno je prethodno da svi tužioc, odnosno punomoćnici, elektronski potpišu inicijalni akt van eSud-a uz pomoć programa Adobe Acrobat Reader, a u skladu sa uputstvom koje će biti dostupno na Portalu.

Inicijalni akt se prilaže na za to predviđeno mesto.

Преглед предмета Детаљи предмета

1. Интерни број предмета 2. Странке у поступку **3. Иницијални акт / поднесци** 4. Потврда

Статус: Иницијални акт - У припреми

[Додајте ново писмено](#)

Претрага

Врста писмена	Назив писмена	Датум	Преглед електронског документа	Статус
Иницијални акт	Тужба	26.05.2017. 12:20		У припреми

Датум

Isto важи и за punomoćje и за доказ о zastupanju. Ukoliko је u učesnicima dodat punomoćnik odnosno zastupnik, u ovom koraku će biti potrebno da se priloži odgovarajući dokument/dokaz за to.

Pored inicijalnog akta i punomoćja, omogućeno је i prilaganje proizvoljnog broja priloga koji треба da prate inicijalni akt.

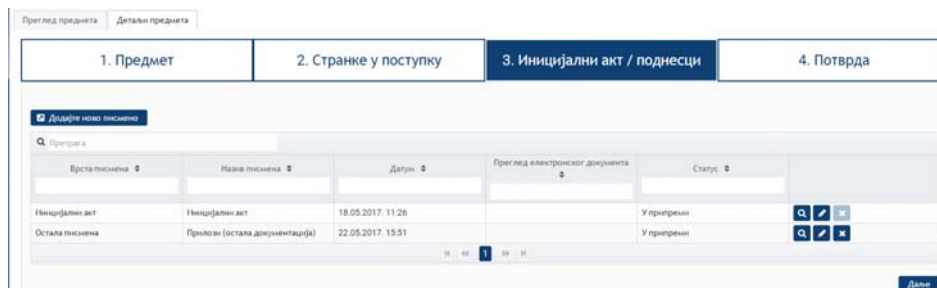
Писмено

Назив писмена Прилози (остала до)

[+ Документ за потпис](#)

ostala dokumentacija.pdf

Сачувај

Takođe, kako korisnici ne bi zaboravili da prilože inicijalni akt i punomoćje, postojaće upozorenje pored svakog od njih, da treba da prilože dokument.

Provera/validacija dokumenata

Prilikom prilaganja inicijalnog akta kao i prilaganja ostalih dokumenata, sistem radi proveru validnosti dokumenata.

Kada je inicijalni akt priložen, eSud vrši kontrolu da li je dokument u PDF formatu i da li je zaista potpisan od strane svih tužioca, tj. punomoćnika. Ukoliko se ustanovi da taj uslov nije ispunjen biće onemogućeno podnošenje akta, a ulogovani korisnik će dobiti informaciju zašto priloženi dokument 'nije validan'.

Ukoliko je dokument prošao sve validacije, on se prosleđuje SAPS sistemu putem web servisa i dobija status 'Poslat'.

Bitno je još napomenuti da se inicijalni akt (dokument) smatra validnim ukoliko ga je potpisalo 5 osoba, a u predmetu su navedena samo 3 učesnika (stranke).

4. KORAK – POTVRDA (PROVERA I PROSLEĐIVANJE U SAPS SISTEM)

Na poslednjem koraku će biti objedinjen pregled celog predmeta, odnosno svih unetih informacija i dokumenata priloženih do tad.

Sve dok tužilac/punomoćnik ne podnese zahtev, odnosno ne prosledi ga sudu, postojaće mogućnost izmene zahteva. Ukoliko je popunio podatke i priložio inicijalni akt pa naknadno uočio grešku, moći će da izmeni podatke.

Takođe, moći će i da priloži novi inicijalni akt ako je prethodno pogresio, s tim da će se prvi dokument u tom slučaju arhivirati.

Kada je korisnik proverio sve podatke, predmet će moći da pošalje sudu klikom na dugme 'Prosledi sudu'. U tom trenutku sistem još jednom vrši proveru pre slanja:

- Predmet neće biti prosleđen sudu sve dok nema bar jednog unetog tužioca i jedan tuženi organ,

- Ukoliko podnosilac zahteva nije naveden među tužiocima (tužilac ili punomoćnik umesto njega), neće biti moguće podnošenje zahteva,

- Ukoliko se navedeni tužioci ne poklapaju sa potpisanim tužiocima u inicijalnom aktu, neće biti moguće podnošenje zahteva,

- Takođe, ukoliko je broj tužilaca potpisanih na inicijalnom aktu manji od broja tužilaca u postupku, neće biti moguće podnošenje zahteva.

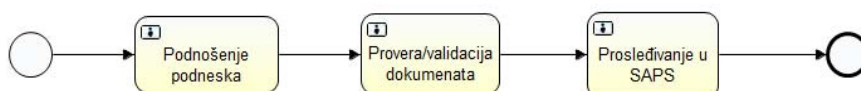
Ukoliko su svi priloženi fajlovi ispunili sve uslove za slanje (imaju neophodne potpise), i ukoliko je ceo zahtev prošao sve validacije, predmet će putem Web servisa biti prosleđen SAPS sistemu.

Zahtev će tada dobiti status 'Inicijalni akt - Poslat' i neće biti moguća njegova dalja izmena.

Nakon toga, biće moguće samo prilaganje dokumenata u vidu podnesaka.

2.2.2. Podnošenje podneska

Postupak za podnošenje podnesaka je sličan podnošenju inicijalnog akta ali dosta jednostavniji po pitanju unosa podataka. Podnesak se podnosi u okviru postojećeg predmeta koji je u statusu 'Inicijalni akt – Poslat' i 'Predmet aktivan'.

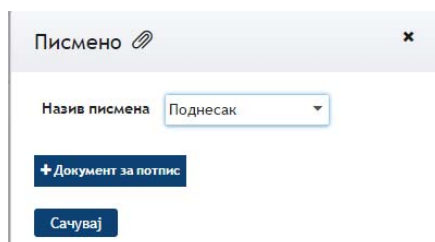

PODNOŠENJE PODNESKA

Osim liste dokumenata u okviru postojećeg predmeta će postojati i opcija za **podnošenje (upload) podnesaka**.

Prvi korak će predstavljati izbor vrste podneska odnosno naziva pismena. Razlikovaće se sledeće:

- odgovor na tužbu,
- podnesak
- prilozi (ostala dokumentacija).

Nakon prilaganja podneska u PDF formatu, sistem će proveravati da li je podnesak potpisan od strane ulogovanog korisnika. Isto će važiti i za odgovor na tužbu. Sve informacije (uključujući i broj predmeta u okviru kojeg se podnosi, kao i datum podneska) zajedno sa dokumentom će putem Web servisa biti prosledene u SAPS. Nakon toga neće biti moguća izmena podneska. Proces provere dokumenta i prosleđivanja je detaljnije objašnjen u naredne dve sekcije.

PROVERA/VALIDACIJA DOKUMENATA

Imajući u vidu da se na eSud sistemu neće vršiti elektronsko potpisivanje ovde će se vršiti provera da li je priložen fajl elektronski potpisan od strane ulogovanog korisnika. Odgovor na tužbu i Podnesak treba da imaju potpis onog koji podnosi, ukoliko to nije slučaj biće onemogućeno prilaganje podneska i sistem će korisniku prikazati poruku da dokument nije elektronski potpisan.

Za Ostalu dokumentaciju se neće proveravati potpis.

PROSLEĐIVANJE U SAPS SISTEM

Ukoliko je priloženi fajl ispunio sve uslove za slanje, završetak postupka će se raditi klikom na dugme "Prosledi sudu" kao što je gore već objašnjeno. Podnesak će se potom putem Web servisa prosleđivati SAPS sistemu.

Nakon toga neće biti moguća izmena tog podneska, već će se za nova dokumenta kreirati novi podnesci.

2.2.3. Pokretanje opšteg postupka

"Opšti postupak" će biti posebna opcija i služiće za uspostavljanje inicijalne komunikacije sa Upravnim sudom. Jedna od predviđenih namena će biti podnošenje podneska u kome se izražava želja za učešćem u predmetu kao zainteresovano lice.

Koraci za podnošenje opšteg postupka će biti isti kao kod podnošenja inicijalnog akta, samo bez drugog koraka odnosno unosa podataka o učesnicima u postupku. Takođe, dosta manji set podataka će biti potrebno uneti u odnosu na inicijalni akt.

Ovu opciju će moći da pokreće svaki ulogovani korisnik i izvrši prilaganje podneska u vidu PDF fajla koji mora biti elektronski potpisan van eSud-a. Postojeće mogućnost unosa broja predmeta (opciono), kao i datuma, a izvršiće se automatsko preuzimanje podataka iz profila korisnika.

Sve dok se postupak ne podnese, postojaće mogućnost izmene. Prosleđivanje SAPS sistemu će se odraditi klikom na dugme "Prosledi sudu". U slučaju da sistem ustanovi da priložen fajl nije elektronski potpisan od strane prijavljenog korisnika neće biti dozvoljeno podnošenje "Opšteg postupka" i sistem će javiti poruku korisniku da mora elektronski da potpiše dokument. Biće omogućeno dostavljanje proizvoljnog broja priloga uz podnesak.

2.2.4. Pregled predmeta

Na eSudu će postojati opcija u meniju ali i na početnoj formi (nakon prijave) koja će ulogovanom korisniku omogućiti uvid u do tada podnete inicijalne akte (predmete). Korisnik će moći da vidi sve predmete koje je on podneo ili na kojima je naveden kao učesnik. Pristup predmetu će biti dozvoljen svim korisnicima eSud-a za koje je SAPS poslao informaciju da su učesnici u postupku.

Izborom konkretnog predmeta prikazuju se sve informacije o predmetu kao i lista svih dokumenata koji su do tada razmenjeni putem eSud-a, bez obzira da li su dostavljeni od strane korisnika sistema ili iz SAPS-a. Bitno je napomenuti da se sami fajlovi (dokumenta u elektronskom obliku) neće čuvati na eSud-u, već isključivo u SAPS-u. eSud će čuvati informacije o lokaciji fajlova (jedinstvenom identifikatoru u SAPS-u) i na taj način omogućiti njihovo preuzimanje u bilo kom trenutku.

The screenshot shows a web interface with a dark blue header. On the left, there are navigation links: 'Преглед предмета' and 'Администрација'. On the right, there are user-related elements: a notification bell, a document icon labeled 'Latinica', and a user profile icon labeled 'Мoj налог'. Below the header, there is a section titled 'Брзи преглед предмета' (Quick view of items) containing four blue cards with icons and numbers: 'Иницијални акт - У припреми' (2), 'Иницијални акт - Послат' (0), 'Активни предмети' (0), and 'Решени предмети' (0). Below this is a section titled 'Рад са предметима' (Work with items) with two buttons: 'Нови предмет' (New item) and 'Постојећи предмети' (Existing items).

Pored pregleda predmeta, postoji mogućnost promene pisma ćirilica-latinića. To znači da će sve forme (ekrani) biti na izabrnom pismu, kao i šifarnici. Ali je bitno napomenuti da će se podaci prikazivati na onom pismu na kom su uneti.

Bitno je napomenuti i da će filtriranje podataka biti takvo da ukoliko se unese na ćirilici u filter - daje podatke i na ćirilici i na latinici, a ako se unese na latinici - daje samo podatke na latinici.

Опција 'Мoj налог' нуди ulogovanom korisniku mogućnost da izmeni sve osnovne podatke unete prilikom registracije osim imena, prezimena i jmbg-a koji su iščitani iz sertifikata. То значи да ће korisnik моћи да promeni adresu, telefon, email, itd.

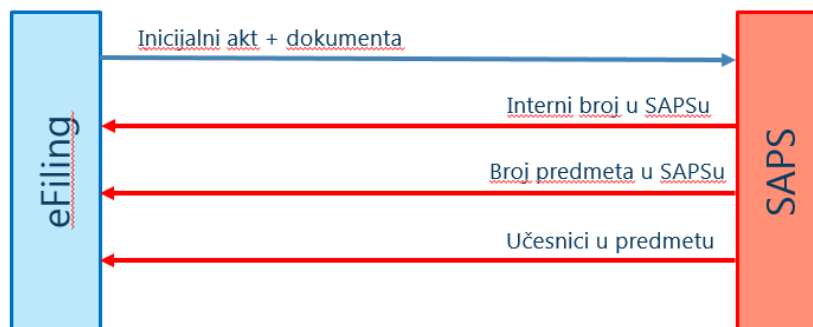
Podaci o korisniku

Име	Petar
Презиме	Peric
ЈМБГ	1205415451514
Адреса	Jurija Gagarina
Телефон	0651548861
Општина	Beograd
Емаил	test@gmail.com
Нотификације	☒ СМС ☐ Емаил

Сачувај

2.2.5. Zavođenje predmeta u SAPS sistemu

Na sledećoj slici je prikaz razmene podataka između eSud-a i SAPS-a prilikom podnošenja inicijalnog akta.

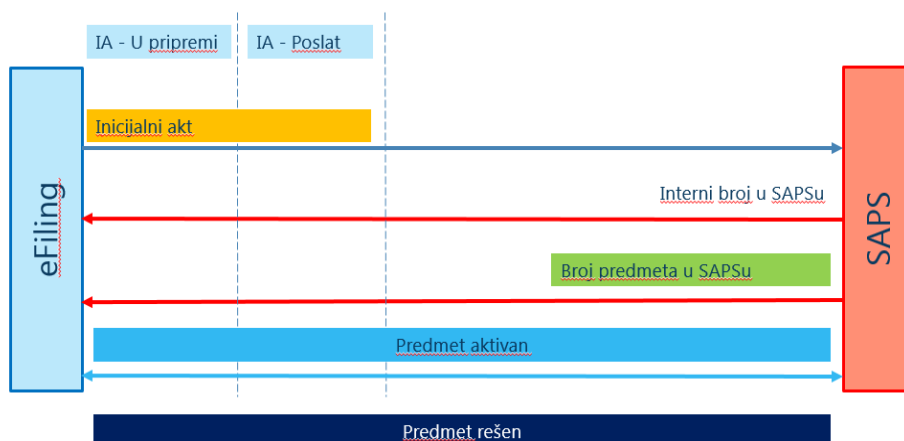
eSud prosleđuje SAPS-u podatke o inicijalnom aktu i dokumenta. Pod podacima inicijalnog akta se podrazumevaju sve informacije koje su unete o predmetu i učesnicima u postupku (tužioc, tuženi organ i zainteresovana lica) plus sve priložene dokumente. Samim tim, eSud šalje informaciju o učesnicima u budućem predmetu, a SAPS posle vraća informaciju ko sve od učesnika ima pravo da pristupi predmetu kroz eSud sistem.

Po dobijanju inicijalnog akta i ostale dokumentacije upisničar u SAPS-u obavlja predviđene aktivnosti kojima dodeljuje interni broj i broj predmeta. Te informacije se u tom trenutku vraćaju eSudu i odmah su vidljive korisniku eSud aplikacije. Pored toga, aktivnost upisničara je i verifikacija svih prijavljenih učesnika (tužilaca, punomoćnika i eventualno zainteresovanih lica). To znači da će svi prijavljeni tužioc i punomoćnici iz ugla eSud-a biti ovlašćeni da učestvuju u predmetu tek po dobijanju takve informacije iz SAPS sistema. Dok se to ne desi uvid u podnet inicijalni akt i prateća dokumenta će imati samo korisnik koji je podneo inicijalni akt. U te svrhe će biti razvijen web servis na strani SAPS sistema.

Bitno je naglasiti da će se za vreme podnošenja inicijalnog akta, ali i ostalih podnesaka, smatrati vreme kada je korisnik uspešno sproveo predviđenu proceduru na eSud-u i dobio tačno vreme sa TSA (Time stamping authority) servera.

STATUSI POSTUPKA U RADNOM TOKU PROCESA

Na slici ispod je prikazana translacija statusa u komunikaciji sa SAPS sistemom.

U zavisnosti od statusa, korisnici će imati određene akcije nad predmetima.

Kada je inicijalni akt u pripremi, postojaće mogućnost izmene podataka, dodavanja i brisanja učesnika, isto tako i dokumenata, sve dok se inicijalni akt (predmet) ne prosledi sudu.

Kada se prosledi sudu, inicijalni akt prelazi u status Poslat. U tom statusu ne postoji mogućnost izmene, već je samo moguće priložiti podnesak.

Kada se u SAPSu zavede predmet, tada on na eSudu dobija status Predmet u toku. A u ovom statusu je moguće priložiti podnesak, odgovor na tužbu i priloge. Nikakve izmene predmeta nisu moguće.

Kada se predmet reši u sudu, aplikacija eSud dobija status Predmet rešen. Nikakva dalja izmena ni podnošenje podnesaka nije moguće. Moguće je samo pregledati predmet.

2.3. Upravljanje dokumentima

Svi korisnici će prilikom podnošenja inicijalnog akta moći da prilože određene dokumente. Obavezno će biti prilaganje potpisanog inicijalnog akta, a pored njih, bice moguće prilaganje i bilo kojih drugih dokumenata.

Bitno je napomenuti da se priloženi dokumenti neće čuvati na eSud sistemu, već će se nakon validacije prosleđivati SAPS sistemu putem Web servisa. eSud će čuvati informacije o lokaciji fajlova (jedinственом идентификатору u SAPS-u) i na taj način omogućiti njihovo preuzimanje u bilo kom trenutku.

Pored inicijalnog akta, dok još predmet nije prosleđen SAPS-u, biće omogućeno prilaganje punomoćja kao i ostale proratne dokumentacije.

Bitno je napomenuti da će postojati ograničenje na veličinu dokumenta (fajla) koji se prilaže i iznosiće 10 MB po fajlu.

Nakon što se predmet prosledi sudu, biće moguće prilaganje dokumenata u okviru predmeta u vidu novih podnesaka, i to samo učesnicima u tom predmetu. Kada se predmet zatvori, odnosno reši, dalje prilaganje dokumenata neće biti moguće.

U svakom trenutku, korisnik će moći da pregleda sve dokumente koje su priložili svi učesnici na predmetu uključujući i dokumenta priložena od strane Upravnog suda.

2.4. Spajanje predmeta

U okviru eSud sistema predviđena je i mogućnost spajanja više predmeta u jedan.

Primera radi, ukoliko postoje tri predmeta (A, B i C) i bude doneta odluka o spajanju to će se desiti po sledećem principu. Predmet A će kao najstariji na dalje biti "aktuelan", a predmeti B i C će mu biti pridodati i na taj način formirati složen predmet koji će od tog trenutka sadržati sve učesnike i sva dokumenta iz sva tri predmeta. Svi učesnici će na dalje imati ista prava i uloge u okviru spojenog predmeta (predmet A) kao što su imali i u pojedinačnim predmetima. Informacija o spajanju predmeta će doći iz SAPS sistema i treba da uključi broj predmeta koji se spaja, kao i onaj kome se pridružuje.

Korisniku će u okviru glavnog predmeta A biti dostupna i informacija o brojevima predmeta koji su mu pridruženi.

2.5. Notifikacije

Notifikacije ili poruke obaveštenja će biti sastavni deo eSud sistema.

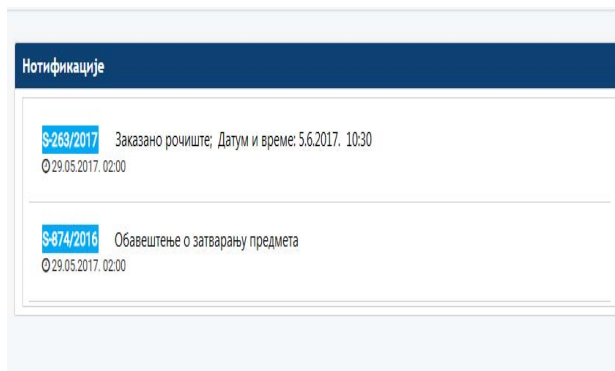
Postoje dva tipa notifikacija, odnosno dva 'izvora' notifikacija:

- Notifikacije pristigle iz eSud sistema
- Notifikacije pristigle iz SAPS sistema

Notifikacije pristigle iz eSud sistema – Sistemski generisane poruke/obaveštenja o izmenama i unapređenjima sistema, obaveštenja o kratkotrajnom prekidu u radu, itd.

Notifikacije pristigle iz SAPS sistema – Biće obezbeđen mehanizam za prihvatanje **poruka** iz informacionog sistema Upravnog suda i njihovo prosleđivanje korisnicima (na eSudu, putem maila i SMS-a).

Sistem će omogućiti увид u **kalendar** najvažnijih događaja u vezi predmeta, a na osnovu informacija dobijenih iz informacionog sistema Upravnog suda. Informacija će se sastojati od datuma, vremena i kraćeg opisa.

Postoje četiri tipa notifikacija:

- Ročište
- Obaveštenje
- Promena statusa predmeta
- Ostalo

U kalendaru će biti vidljive notifikacije tipa 'Ročište'.

Календар								
←		Данас		мај 2017			Месец Недеља Дан	
пон.	уто.	сре.	чет.	пет.	суб.	нед.		
1	2	3	4	5	6	7		
8	9	10	11	12	13	14		
15	16	17	18	19	20	21		
22	23	24	25	26	27	28		
29	30	31	1	2	3	4		
5	6	7	8	9	10	11		
10:30 Заказано рочишће								

2.6. Administracija

Postojeće две опште улоге у систему:
корисник,
уписничар / administrator.

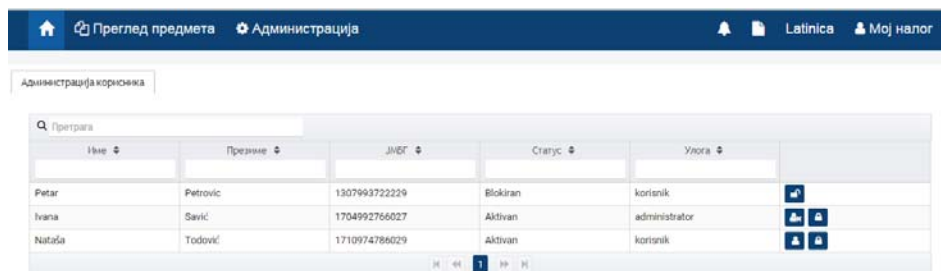
Улога уписничара/administrator на eSudu подразумева да особа са том улогом имати све опције које има и обичан корисник plus додатне опције које се тичу администрације.

Уписничар ће на располагању имати следеће опције:
- Администрација корисника/уписничара,
- Pregled корисника у оквиру предмета.

2.6.1. Администрација корисника/уписничара

Опција *Администрација корисника/уписничара* ће приказивати листу до тада регистрованих корисника у тој улози. За svakог корисника ће бити омогућен приказ основних података (имена, презимена, jmbg-a, статуса и улоге у систему),

Dodavanje ili oduzimanje uloge upisničara, kao i deaktivacija naloga čime bi bio onemogućen pristup sistemu (tzv. ban-ovanje korisnika usled neprimerene upotrebe). Pored toga, bila bi dostupna i opcija ponovne aktivacije naloga. Upisničari će kao i "klasični" korisnici prolaziti standardnu proceduru registracije, s tim što će im potom drugi upisničar kroz opciju za administraciju, dodeliti ulogu i privilegije upisničara. Time će on, pored svih opcija koje ima fizičko lice, videti i opcije u meniju za administriranje naloga i korisnika.

2.6.2. Pregled učesnika po predmetima

Opcija **Pregled učesnika po predmetima** će prikazivati listu svih predmeta sa osnovnim informacijama o svakom predmetu. Odabirom odgovarajućeg će se prikazati lista svih korisnika koji su dodeljeni tom predmetu uz dodatnu informaciju o tome u kojoj ulozi učestvuju u njemu. Ova opcija će **omogućiti isključivo pregled**, dok će se dodela učesnika u okviru predmeta obavljati u okviru SAPS sistema koji će tu informaciju proslediti pozivom odgovarajućeg web servisa na strani eSud-a. Preduslov za uspešno prosleđivanje učesnika u okviru predmeta iz SAPS sistema je da je on već registrovan korisnik eSud-a. Ukoliko to nije slučaj, tj. ako to lice prethodno nije uspešno završilo proceduru registracije na eSud-u, ovaj postupak neće biti moguće uspešno sprovesti i podaci o učesniku neće biti prihvaćeni.

Takođe, pored dodeljivanja učesnika u okviru predmeta, biće moguće i uklanjanje učesnika iz predmeta. Odnosno, iz SAPS sistema eSud sistem treba da dobije i informaciju o tome da postojeći učesnik više nema prava učešća u predmetu. Primera radi, moguća je situacija da se punomoćniku ukine punomoćje.

Do sada identifikovane uloge u okviru predmeta su:
 tužilac – fizičko lice/pravno lice/institucija/sud/tužilaštvo,
 tužilac – punomoćnik (potencijalno više njih),

tužilac – zastupnik tužioca (potencijalno više njih),
 tuženi organ,
 tuženi organ – zastupnik tuženog organa (potencijalno više njih),
 zainteresovano lice (potencijalno više njih).

Navedene uloge u okviru predmeta neće praviti razliku u dostupnosti opcija, tj. sve uloge će iz ugla sistema imati ista prava. Pored istih opcija svim korisnicima će biti omogućen prikaz istih podataka i dokumenata.

Пregлед учесника по предметима

Врста поступка	Број оспореног акта	Тужени	Број предмета	Статус
Приговор	U-123-2016	Агенција за заштиту животне средине		Иницијални акт - У припреми
Тужба за понављање поступка	T-222-2016	Агенција за привредне регистре	S-263/2017	Поступак у току

Пregлед учесника по предметима | Учесници

Својство учесника у поступку	У чије име иступа	Име/назив учесника у поступку	Одобрен приступ предмету
Тужилац	Пуномоћник	Sonja Savić, 0102989715221	Да
Тужилац	Лично	Ala Kalinić, 111222333	Не
Тужени орган	Лично	Агенција за привредне регистре	Не

3.0. Web servisi

Za razmenu podataka između eFiling sistema i SAPS sistema, neophodni su web servisi. Na osnovu analize projektne specifikacije, kao i tokom zajedničkih radionica, prepoznati su kao neophodni sledeći web servisi:

Web servisi na strani eSud-a

1. eFilWS1: Prihvatanje informacija o kreiranom internom broju i broju predmeta

2. eFilWS2: Prihvatanje podataka o novom učesniku u predmetu i verifikacija dodele korisnika predmetu sa mogućnošću izmene

3. eFilWS3: Prihvatanje informacije o dokumentima koji se iz SAPS-a "prosleđuju" eSud-u (referenca bez samog fajla), kao i prihvatanje poruka koje sud želi da pošalje korisniku na eSud-u

4. eFilWS4: Prihvatanje informacije o spajanju predmeta

5. eFilWS5: Prihvatanje informacije o internom broju dokumenta

6. eFilWS6: Ažuriranje šifarnika Institucija (radi insert ili update)

Web servisi na strani SAPS-a

1. SapsWS1: Prihvatanje podataka o inicijalnom aktu

2. SapsWS2: Prihvatanje podataka o tužiocima i punomoćnicima

3. SapsWS3: Download dokumenta po referenci (inicirano sa eSud-a)

SapsWS4: Smeštanje dokumenta u privremeni content, informacija da ga treba obrisati i informacija da ga treba prebaciti u finalni content.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

34

БИЛТЕН судске праксе Управног суда /
главни и одговорни уредник Стево Ђурановић. -
бр. 7, 2017- . - Београд (Др Милутина Ивковића
9а) : Intermex, 2017 - (Београд : "Cicero").
- 22 cm
Три пута годишње
ISSN 2217-4109 = Билтен судске праксе
Управног суда
COBISS.SR-ID 179854860